බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා 32

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

26 වන ග්‍රන්ථය

කුදුගත්සඟියේ දෙළොස්වැනි වූ

ජාතකපාළි

තෘතීය භාගය

එක්සත් අමරපුර නිකායික මහාසංඝසභාවේ සභාපති

මඩිහේ සිරි පඤ්ඤාසීහාභිධාන

මහානායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් කළ

සිංහල අනුවාදය

සතර කෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සංඝනායක ධුරන්ධර

මාකඩවර ශ්‍රී රේවත පරිවෙණාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත

ශ්‍රී ධම්මක්ඛන්ධ රේවත

කරහම්පිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර

නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින්

පාඨශෝධන පූර්වක වැ කළ විශේෂ සංස්කරණයෙන් යුක්ත යි.

ශ්‍රී බු: ව: 2550

රාජ්‍ය වර්ෂ: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 32

The Twenty-sixth Book in the

Suttanta-Pitaka

Khuddaka-Nikāya (9)

26

JĀTAKA PĀLI (III)

With the Sinhala translation by

Venerable Siri Madihe Paññāsīha

Mahānāyaka Thera

The President of United Amarapura Nikāyika Mahā Sanghasabhā

&

The Special Edition by

Venerable Pandit Sri Dharmaskandha Rewata

Karahampitigoda Sumanasāra

Nāyaka Thera

The Principal of Sri Rewata Pirivena Makadawara &

The Chief High Priest of The Province of Four Koralas

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පටිහතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුවේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තුත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤුනො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිල ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වෛශාරදත්ව විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුනට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිළයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

"අපාරුතා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං"

"කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදත්වා
ඔවුනට අමා දොර විවෘත කරන ලදී"

අප භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවෘද්ධිය පිණිස ම වන බව අපගේ හැඟීම ය.

සැම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො සළකා හිඳිත් ද ? චතු වෛශාරදත්ව සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ සර්‍වඥ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුල 'සද්ධා' නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුනු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව ("සද්ධීධ විත්තං පුරිසස්ස සෙට්ඨං") මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුල ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුත්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධම්ම දේශණාමය සහ ධම්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්නට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබලේවා !

බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී චිරස්ථිතික වේවා !

ලෝ සත්නට සෙත් වේවා !

"අමතං දදෝ ච සෝ හෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති"

(*යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමෘතය දෙන්නේ ය*)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය
මෝහ තිමිර විධ්වංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ
සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සර්වඥතා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද
පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවෘද්ධිකාමී,
සමින්ද රණසිංහ.
2009.06.28

සුත්තන්තපිටකෙ ඛුද්දකනිකායෙ

ජාතකපාළි

තතියො භාගො

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි ඛුද්දකනිකායේ

ජාතකපාළි

තෘතීය භාගය

“තථාගතප්පවෙදිතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්නො.”

“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබළයි, වැසුණේ නො මැ බබළයි.”

(අඞ්ගුත්තරනිකාය, තිකනිපාත – භරණ්ඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 20 හි ඇතුලත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුලුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහළ පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:20 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන

CONTENTS

	පිටු
සංස්කාරක නිවේදනය	xv
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	xvii
සංක්ෂිප්ත නිරූපණය	xix
සංඥාපනය	xxi–xxvii
පාළි හෝඩිය	xxix
විසය සූචි	xxxi–xxxii
මෙපළ හා පරිවර්තනය	2–487
ගාථාදිපාදනුක්කමණිකා	489–535
සඤ්ඤානාමානුක්කමණිකා	537–541
විසෙසපදනුක්කමණිකා	543–557
ශොධ්‍යස්ථාන දර්ශනය	559
බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා	561

සංස්කාරක නිවේදනය

තිලෝගුරු සම්මාසම්බුදුන් බුද්ධත්වයට පැමිණ දම්සක් පවත්වා ආරම්භ කළ පර්‍යාප්ති ශාසනය පරිනිර්වාණමඤ්චකය දක්වා දිව්‍යමනුෂ්‍යාදි අනන්ත අපරිමාණ සත්ත්වවර්ගයාට ලොවීලොවුතුරු හිතසුව සාධමින් ආකාශගඞ්ගාප්‍රවාහයක් සෙයින් අවිච්ඡින්න වැ පැවැත්තේ යැ. මලස්නෙකැ හුයෙන් නො ගොතා ලූ මල්රැසක් සෙයින් සම්මිශ්‍ර වැ තුබූ චතුරාසීතිසහස්‍රසංඛ්‍යාත ධර්මස්කන්ධය මහාකාශ්‍යප ස්ථවිරාදි සංගීතිකාරක මහතෙරවරුන් විසින් ග්‍රහණධාරණාදියෙහි සෞකර්‍ය්‍ය පිණිස ධර්මවිනය විසින් නිකායාදි විසින් සංග්‍රහ කොට සංගීත විය. (සංගීතිකථා මහාවග්ගප්‍රස්තාවනායෙන් දත්තේ යැ.)

තවද ත්‍රිපිටකධර්මයෙහි අංගවශයෙන් කළ බෙදීමෙක් ද ඇත. ඒ වූකලි "ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චෙ කුලපුත්තා ධම්මං පරියාපුණන්ති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදල්ලං" යී බුදුරදුන් විසින් මැ අලගද්දූපමසූත්‍රාදියෙහි වදාළ ධර්මය අංගවශයෙන් නවවැදෑරුම් වන පරිදි බුදුන් විසින් මැ වදාරනලද්දේය. සංගීතිකාරක තෙරවරුන් විසින් මේ නවාංගයෙහි උදාන ඉතිවුත්තක ජාතක යන අංගත්‍රය වෙන වෙන ග්‍රන්ථ වශයෙන් කුදුගත්සඟියෙහි ලා සංගීත වුව ද ඉතිරි අංග සය ත්‍රිපිටකයෙහි ඒ ඒ තැනින් ලක්ෂණවශයෙන් නඟාගතයුතු වෙයි. ජාතක වූකලි බුදුරජාණන්වහන්සේ ජීවමාන ව වැඩහුන් පන්සාළිස් හවුරුද්ද මුළුල්ලෙහි ඒ ඒ කාරණයට පැමිණ වදාරනලද අපණ්ණක ජාතකාදි පන්සියපනසක් පමණ වූ බොධිසත්ත්වාපදානයෝ යැ. එහෙයින් ජාතකකථා බුද්ධචරිතයෙහි ලා සංග්‍රහ වෙති. එහි ජාතකගාථා හා අතීත කථාව ද බුදුරදුන් විසින් මැ වදාරනලද්දේ ය. සිංහල ජනතාවගේ බෞද්ධසංස්කෘතිය ගොඩනඟාලීමෙහි ලා ජාතකකථායෙන් ලැබුණු පිටිවහල ද අසීමිත වෙයි. ජාතකදෙශනාව පිළිබඳ වැ අන්‍යත් කියැයුතු දෑ මෙහි සංඥාපනයෙන් දත්තේ යැ.

දෙදහස්පන්සියවැනි බුද්ධජයන්ති පූජෝත්සවය අනුස්මරණය කරනු සඳහා ලංකාබෞද්ධමණ්ඩලය මගින් ආරම්භ කළ සත්කාර්‍ය්‍යයන් කෙරෙහි අතිශයින් අර්ථාවහ වූයේ ත්‍රිපිටකධර්මය සියබසට නඟා මුද්‍රණය කරවාලීම යැ. එහි ජාතකපාළි සිංහල පරිවර්තනය සඳහා ආරාධිත වූවාහු අමරපුර මහාසංඝසභාවේ වර්තමාන සභාපතිධුරන්ධර මඩිහේ සිරි පඤ්ඤාසීහාභිධාන මහානායකස්ථවිරයන් වහන්සේ යි. උන්වහන්සේ විසින් යථාකාලයෙහි කරනලද සිංහල පරිවර්තනය පාඨශොධනපූර්වක වැ ත්‍රිපිටක සම්පාදකමණ්ඩලය මගින් සංස්කාරණය කළයුතු විය. විශෙෂයෙන් ජාතකපරිවර්තන සංස්කරණය ත්‍රිපිටකයෙහි විශාරද බුද්ධිප්‍රභා ඇති හිඟුලේ මාකන්ඩවර ශ්‍රී රේවත පරිවෙණාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ ශ්‍රී සුමන-

සාරාභිධාන සතරකෝරළ මහදිශායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් සිදුකරන ලද්දේ ය. වෙස්සන්තර ජාතක අනුවාදය උන්වහන්සේ විසින් අමුතු වැ ලියන ලද්දේ ය.

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලායෙහි මෙමැ ජාතකපාළි තෘතීයභාගය 32වැනි ග්‍රන්ථය වශයෙන් සලකනලද්දේ ය. සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි සවිසිවන ග්‍රන්ථය යි. මෙහි ද ධර්මගවෙෂීනට එලවත් වූ ගාථාදිපාද, සංඥානාම හා විශෙෂපදයනුද්‍ද සූචිගත කොට ඇත. තවද කවිශ්‍රේෂ්ඨ වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් පද්‍යබන්ධවශයෙන් දෙශනා කළ ජාතකගාථා සදහස්-නවසියපහක් (6905) පමණ වෙති. එයින් ගාථා දෙදහස්දෙසියඅටළොසක් (2218) ප්‍රථම භාගයෙහි ද, දෙදහස්එක්සියඑකක් ද්විතීයභාගයෙහි ද, මේ තෘතීයභාගයෙහි දෙදහස්පන්සියසයාසූවක් (2586) ද ඇතුළත් වෙත්.

ලංකා බෞද්ධමණ්ඩලය මගින් ආරබ්ධ වූ. ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය වර්තමාන ශ්‍රීලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අතිගරු ජනාධිපති-තන් පත් ජේ. ආර්. ජයවර්ධන උතුමාණන්ගේ අනුග්‍රහයෙන් සිදුවන බව ආශීර්වාදමුඛයෙන් පවසම්හ. ශ්‍රද්ධා පූර්වක වැ ධර්මප්‍රකාශනය මෙහෙයවන සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය තන් පත් ඊ. ඇල්. බී. හුරුල්ලේ මැතිතුමාණන් ද මෙහි ලා විශෙෂයෙන් ප්‍රයුක්ත වැ ක්‍රියා කරන සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශයේ අතිරේක ලෙකම් සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන් ද ප්‍රශංසා පෙරටු කොට සඳහන් කරම්හ. එසේ ම සද්ධර්ම ප්‍රවර්තනයට උපස්තම්භක වන තිසර මුද්‍රණාලයාධිකාරීතුමා ඇතුළු සේවක මණ්ඩලය ද, ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලයට උපකාරී වැ ක්‍රියා කරන කොළඹ මහානායක වාරිකාරාමයේ නියුක්ත වූ ඇම්. ඒ. ආර්. සමරසිංහ මහතා ද කෘතඥතා-යෙන් සඳහන් කරම්හ. ශාසනායුවර්ධනයට කාරණ වැ පවත්නා මේ සත්කාර්‍යයට අනුබල දෙන හැම සුධීහු සුබභාගී වෙත්වා' යි ආශංසනය කරම්හ.

මේ වගට ශාසනොදයකාරී:

ලබුගම ලඞ්කානන්ද
මහානායකස්ථවිර
ත්‍රිපිටක සම්පාදකමණ්ඩලයේ
ප්‍රධාන සංස්කාරක.

2529 / 1986 දෙසැම්බර් මස 20 වැනි දින
ප්‍රවචනොදය පිරිවෙන්හි දී යැ.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදේශක:

අග්‍ගමහාපණ්ඩිත, බළන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය මහානායක මහාස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අහංගම විද්‍යාචන්ද්‍රපරිවෙණාධිපති, ත්‍රිපිටකවාගීශ්වරාචාර්ය, සාහිත්‍ය චක්‍රවර්ති, රාජකීය පණ්ඩිත, කෝදාගොඩ ශ්‍රී ඤාණාලෝක දක්ෂිණ-ලංකායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනෝදය පරිවෙණාධිපති ශ්‍රී මහාවිහාරවංශාලංකාර විමල කීර්ති ශ්‍රී ත්‍රිපිටකවාගීශ්වර, සාහිත්‍යචක්‍රවර්ති රාජකීය පණ්ඩිත ලබුගම ශ්‍රී ලංකානන්දාභිධාන — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසංඝසභායෙහි මහානායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

කිරුළපන පූර්වාරාමයෙහි හා නාරාහේන්පිට අභයාරාමයෙහි අධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රඥාලෝක — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල ශ්‍රී සුධර්මාරාමාධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද රාජකීය පණ්ඩිත, වෙඩරුවේ ශ්‍රී අනවමදර්ශී—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ, මාකඩවර ශ්‍රී රේවත පරිවෙණාධිපති, සතරකෝරළ මහ-දිසාවේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරන්ධර රාජකීය පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ කිඹිරිගස්යායේ අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරදන ශ්‍රී ප්‍රඥාලංකාර නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපීඨයෙහි ත්‍රිපිටක අංශයෙහි මහාචාර්ය, ශාස්ත්‍රාචාර්ය රාජකීය පණ්ඩිත, ත්‍රිපිටකාචාර්ය, රයිගම් කෝරළයේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරන්ධර උඩුවේ ශ්‍රී ජිනානන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

ලේකම්:

කොළඹ බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල – කොළඹදිශායෙහි ප්‍රධාන සංඝ-නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

සී.මු. – සීහළක්ඛරමුද්දිත ජාතකපාළි

අට්ඨකථා – සීහළක්ඛර මුද්දිත ජාතකට්ඨකථා

ම.ජ.සං – මරම්මජට්ඨසංගීතියා සොධිත ජාතකපාළි

සයා. – තායයක්ඛරමුද්දිත ජාතකපාළි

වි. – විදුරුපොල විහාරෙ තාලපණ්ණ පොත්ථකං

සංඥාපන

සුත්තන්තපිටකාගත ආහච්චභාසිතයෙහි නොයෙක් තැනැ වැදූ සිටුනා “සො ධම්මං පරියාපුණාති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථා උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුත ධම්මං වෙදල්ලං” යන නවාංග ශාස්තෘ ශාසනයෙහි සත්වැනි අඞ්ගය “ජාතක” නම් වෙයි.

අප මහ බෝසත් සුමෙධ තවුස් වැ දිවකුරු බුදුන් වෙතැ බුදුබවට නියත විවරණ ලැබැගෙනැ සාරාසැකි කප්සුවහසක් මුළුල්ලෙහි දස පැරුම්දම් පුරනුව නොයෙක් කෙළසුවහස් ජාතියෙහි පුරුදු කළ බෝසත් සිරිත් පවසන කථා අතුරෙන් ධරමාන බුදුන් දවස් දඹදිවිහි ඒ ඒ තන්හි පහළ වූ ඒ ඒ කරුණට පැමිණැ අර්ථධර්මොපසංහිත කොට වදළ පාරමීධර්ම ප්‍රකාශක වූ ‘අපණ්ණක’ ජාතක පටන් ‘වෙස්සන්තර’ ජාතක හිම් කොට ඇති කථා පන්සිය පනසක් පමණ වූ ආහච්චභාසිතය ජාතක නමින් වෙසෙසා හඳුන්වනු ලැබේ.

ඛුද්දකනිකායාගත අවශේෂ ග්‍රන්ථයන් සෙයින් මැ ‘ජාතකපාළි’ ද ධරමාන බුදුන් දවස්හි මැ සඞ්ගෘහීත වැ ‘ජාතකභාණක’ ගණයෙහි පඨන පාඨන විසින් පැවැත්තේ යැ. ඒ පිළිබඳ නිදානකථා අතීතකථා සහිත අට්ඨකතා ද එහි මැ පවත්වාගෙනැ එනලද යැ. බුදුන් දවසැ වාස කළ ‘ජාතකභාණක’ තෙර කෙනකුන් ගැනැ පපඤ්චසූදනී මජ්ඣිමනිකාය අට්ඨකථායෙහි සඳහන් කරති. මහාකාශ්‍යප මහරහතුන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ පන්සියක් ක්ෂීණාස්‍රවයන් විසින් ග්‍රහණධාරණ පහසුව තකා ඒකක දුකාදි විසින් සංග්‍රහ කොට සංගීතියට නඟන ලදු.

එහි එකෙකි ගාථායෙන් යුත් කථා සංග්‍රහය ඒකක නිපාත යැ ගාථා දෙක බැවින් ඇති කථාසංග්‍රහය දුකනිපාත යැ ආදි විසින් සංඛ්‍යා පිළිවෙළින් තෙරසකය (13) තෙක් නිපාත සංග්‍රහ වෙයි. ඉක්බිති අසමාන සංඛ්‍යා සහිත ගාථා සංග්‍රහය ‘පකිණ්ණකනිපාත’යි නම් කරන ලද්දෙ යැ. එතන් සිට විස්සත් විසිනවයත් අතර වූ සංඛ්‍යා සහිත ගාථාසංග්‍රහ ‘වීසති නිපාත’ යැ තිසත් තිස්නවයත් අතර වූ ගාථාසංග්‍රහ ‘තිංසතිනිපාත’ යැ ආදි විසින් ‘අසීතිනිපාත’යැ තෙක් දසකයෙන් වැඩිගිය නිපාත ද නම් කොට අවසන්හි එන ජාතක දසය ‘මහානිපාත’ නමින් සංග්‍රහ කරන ලද්දෙ යැ. **ජාතකපාළියෙහි සියලු ගාථා 6905 කි.**

ජාතක සංඛ්‍යා: ‘පන්සිය පනස් ජාතක’යි ව්‍යවහාරයෙහි ජාතක සංඛ්‍යාව 550 කි. මෙරට පළ වැ ඇති ජාතක ගණන 547 කි. ජාතකපාළියෙහි නො දක්නා තවද ජාතක ග්‍රන්ථාන්තරයෙහි දක්නා ලැබෙයි. ‘ධම්මසොණ්ඩ ජාතක’ ද නිකායාන්තර ‘ජාතකමාලායෙහි දක්නා ‘ව්‍යාඝ්‍රී ජාතක’ ද ජාතක පාළියෙහි නැත.

චූළනිද්දෙස 'පොසාල' සුත්තනිද්දෙසයෙහි "භගවා පඤ්චජාතකසතානි භාසන්තො අත්තනො ච පරෙසං ච අතීතං ආදිසති" යන තන්හි ජාතක පන්සියක් සඳහන් වෙයි. සුමඞ්ගල විලාසිනී දීඝනිකායට්ඨ-කථායෙහි "අපණ්ණක ජාතකාදීනි පඤ්ඤාසාධිකානි පඤ්ච ජාතක සතානි ජාතකන්ති වෙදිතබ්බං" යි පන්සිය පනස් ජාතක ගැනැ සඳහන් කරති.

සුත්තාන්තපිටකයෙහි 'චරියාපිටක' ද පාරමීධර්ම සැකෙවින් දක්වෙන ජාතක සංග්‍රහයෙකි. එහි දන, සීල, නෙක්ඛම්ම, අධිට්ඨාන සච්ච, මෙත්තා, උපෙක්ඛා යන පාරමිවර්‍යාවන් දක්වනු පිණිස ජාතක පන්තිසක් (35) සංග්‍රහ කරන ලද්දෙ යැ. බෞද්ධ සංස්කෘත ග්‍රන්ථ අතුරෙහි 'ආර්‍යශූර'යන්ගේ 'ජාතකමාලා' නම් ග්‍රන්ථය චරියා-පිටක ඇසුරින් රචිත වෙයි. ග්‍රන්ථ දෙක්හි මඳ වශයෙන් අසමානතා ද ඇත. එහි ජාතක සංඛ්‍යාව සූතිසෙකි.

ඒකක දුක ආදි නිපාතයන්හි සඳහන් වනුයේ ජාතකකථායෙහි වස්තුබීජය පමණි. මතු මතු නිපාතයන්හි අනුක්‍රමයෙන් කථා පුවත වර්ධනය වෙමින් අනාවරණ වෙයි. එහි කථාව අටුවා බලා මැ දතයුතු වෙයි. අටුවා කථා ද බුදුන් හමියෙහි මැ වාචනාවට නැඟී ඇදුරොල්හි පැවැතැ ආයේ යැ. එ 'බුදු කැලි අටුවා'යි පස්වැනි කසුප් මහරජ ධම්පියා අටුවා සන්නයෙහි ලා කියයි. දම්සෙනෙවි සැරියුත් මහරහත්තෙරණුවෝ චූළනිද්දෙසයෙහි ලා "භගවා පඤ්ච ජාතකසතානි භාසන්තො අත්තනො ච පරෙසං ච අතීතං ආදිසති" බුදුහු පන්සියක් ජාතක වදරමින් තමන් වහන්සේගේ ද මෙරමාගේ ද අතීතය වදරති යි දක්වති.

මහානිපාතපාළියෙහි කථාපුවත සපුරා දක්වෙයි. අසීති නිපාත-යෙහි එන කුණාල ජාතකය ගද්‍ය පද්‍ය මිශ්‍ර වෙයි. පද්‍යඛණ්ඩ මැඩැගෙනැ ගද්‍යඛණ්ඩ නැඟීසිටීම එහි දක්නා විශෙෂයෙකි. කවිතායෙන් අනූන වූ උත්කලිකාප්‍රාය රමණීය රචනාවක් වූ එහි ගද්‍යඛණ්ඩයන්හි දෙසනා පාළියෙහි දක්නා සරල සුගමතාව නො පැනෙයි. සුධීන්ගේ විමර්ශනය යොමු වියයුතු තැනෙකි. කුණාල ජාතක වනවර්ණනායෙහි හා වෙස්සන්තර ජාතක හිමවත් වැනුමෙහි දක්නා විවිධ වෘක්ෂලතා හා පශුපක්ෂීහු ත්‍රිපිටකයෙහි අන්තැනෙකැ හමු නො වෙති. සුධාභොජන කුණාල වැනි ජාතක කිහිපයක මිස සෙසු ජාතකයන්හි කථා සමොධානයෙක් ජාතකපාළියෙහි නැත.

කථාසාහිත්‍යය: පුද්ගල චරිත විවරණය මානවසමාජ සංස්-කරණයට අත්‍යන්තොපකාරී වන බැවින් කථාසාහිත්‍යයට විශ්වසාහිත්‍යයෙහි උස් තැනෙක් හිමි වෙයි. මහර්ෂි වාල්මීකීන්ගේ 'රාමායණ' මහර්ෂි ව්‍යාසයන්ගේ 'මහාභාරත' ගුණාඪ්‍යයන්ගේ 'බෘහත්කථා' ඇසුරින් කළ සොමෙන්ද්‍රයන්ගේ 'කථාසරිත්සාගර' විෂ්ණුශර්මන්ගේ 'පඤ්චතන්ත්‍ර' 'ඊසොප්ගේ උපමා කථා' 'අරාබි-නිසොල්ලාස' ආදි විශ්වකීර්තියට පත් කථාසංග්‍රහ ජාතකකථා

හමුයෙහි පසුබා සිටී. පුරුෂාර්ථ සම්පාදන සාමර්ථ්‍යයෙන් ආඪ්‍යවූ ජාතක කථා එහැම පසුබා සනාතන ස්වරූපයෙන් ඉදිරියෙහි සිටී. වස්තු සංඛ්‍යා අතිනුදු ජාතක සංග්‍රහ පෙරට එයි. ජාතක සංඛ්‍යාව පන්සිය පනසක් වුව ද එකෙකි කථාවක් පිළිබඳ වර්තමාන නිදන කථාවකුදු ඇති බැවින් කථා සංඛ්‍යාව ද්විගුණ වෙයි. උම්මග්ග-ජාතක, කුණාලජාතක ආදී අතුරු කථායෙන් සැදුණු ජාතක ද ඇති බැවින් අනන්තර්ගත කථා සංඛ්‍යාව තවද වැඩියයි. හැම කථාවක් මැ සමකාලීන සමාජයෙන් පැනැනැගුණු කරුණක් මුල් කොට දෙසන ලද වන බැවින් ජාතකකථා බුද්ධකාලීන භාරත සමාජයෙහි සැබෑ තතු පිළිබිඹු වන කැටපතක් බඳු වෙයි. එයින් තත්කාලීන භාරත සමාජයෙහි සාමාජික, ආර්ථික, සාමයික, ආධ්‍යාත්මික හා දේශපාලන තතු මැනැවින් අනාවරණ වෙයි.

සිංහල සංස්කෘතිය හා ජාතක: සිංහල සංස්කෘතිය ජාතක කථායෙන් පෝෂණය වූවකි. දඹදිව බෞද්ධයනට වඩා හෙළදිව බෞද්ධයෝ ජාතක කථා කෙරෙහි ඉමහත් භක්ත්‍යාදරයක් දක්වූහ. සිංහල උවසු උවැසියන් චරිතවර්ධනයට ආදර්ශ කොට ගත්තෙ ජාතක කථායෙහි එන බෝසත් සිරිත යැ, ඔහු කෙතෙහි කම්හලෙහි දවසේ කටයුතු නිමවා ගෙට පැමිණැ විවේක කාලයෙහි ජාතක කථාවක් ගීතවත් වැ කියවා හෝ කියවනු අසා ආස්වාද විඳැ වෙහෙස නිවාගෙනැ සිතකය සතපාගත්හ. 'පොතේ බණ පිරිම'යි ජනවහරෙහි පළට වූ විහාරස්ථානයෙහි දවරැයැ අඛණ්ඩ වැ පවත්වා ලන මාසික ත්‍රෛමාසික ජාතක දේශනාවට ලද අවසරයෙහි සවන් දෙමින් ආස්වාද විඳිමින් බෝසත් සිරිත් උගනිති. තුමූ ද එය අනුකරණය කෙරෙමින් සුචරිතයට නැමෙති. ඉල්ලීස සුධාභොජන ආදි ජාතක අසා මසුරුමල හැරැපියති. දීඝිති කොසල වැනි ජාතක අසා වෛරය දුරු කෙරෙති. ඛාන්තිවාද ආදි ජාතක අසා ඉවසීම පුරුදු කෙරෙති. මහාධම්මපාල ආදි ජාතක අසා ප්‍රාණඝාතයෙන් වළකිති. වෙසතුරුද අසා පරිත්‍යාගයට නැමෙති. දෙවධම්ම ජාතක අසා හිරිඔතප් වඩති. ලොහකුම්භි වැනි ජාතක අසා පරදර සමාගමයෙන් දුරු වෙති. සඳකිඳුරු ද අසා පතිවත රකිති. චෙතිය කක්කාර වැනි ජාතක අසා මුසවායෙන් වෙන් වෙති. හදසට ආදි ජාතක අසා රහමෙරින් දුරු වෙති. නන්දිවිශාල ජාතක අසා පරුෂවචන හැරැපියති. තිත්තර ජාතක අසා සම්ප්‍රලාපයෙන් වළකිති. මාතඞ්ග ජාතක අසා කුලමාන දුරලති. මහිලාමුඛ ජාතක අසා අසත්සමාගමයෙන් දුරු වෙති. මාතුපොසක සාලිකෙදර ආදි ජාතක ශ්‍රවණයෙන් මාපිය උවටැනට නැමෙති. කුණාල නළිනී ආදි ජාතක අසා ස්ත්‍රී ලෞල්‍යය හැරැපියති. චුල්ලසෙට්ඨි ජාතක අසා ධනොපායන ක්‍රමොපක්‍රම උගනිති. භූරිදත්ත ජාතක අසා සිල්පුරති. මුවදෙව්ද අසා පස්කම්හි ගිජුබව හැරැපියති. අපණ්ණක ජාතක අසා විමසුම් නුවණ වඩති. වණ්ණුපථ ජාතක අසා විපතෙහි නො පසුබැස දිරිවඩා ඉන් මිදෙන සැටි උගනිති. වට්ටක ජාතක අසා සමගිබලය වටහති. දෙදහස් වසරකට අධික

කාලයක් සිංහල ජාතිය අපරාධීන වැ පැවත්මට හේතු වූයේ ජාතක කථායෙන් නැඟුණු සිංහල සංස්කෘතියෙහි මහිමය මැ යි.

හෙළකලා: ජාතක කථායෙහි අගය වටහාගත් හෙළදිව් වැසියෝ ඒවා නොයෙක් අයුරින් ජනවහරට පත් කළහ. චිත්‍රයෙහි කැටයමෙහි බෝසත් සිරිත් පිළිබිඹු කොට දක්වූහ. එමගින් අකුරු නො දන්නෝ ද බෝසත් සිරිත් උගත්හ. දුටුගැමුණු මහරජු රුවන්මැලිසෑ ධාතුගර්භය ජාතක කථා චිත්‍රයෙන් සැරසූ සැටි මහාවංශයෙහි සඳහන් වෙයි. 5 වැනි සියවස්හි අනුරපුර දළද පෙරහැර ගමන් මඟ දෙපසැ සැරසූ ජාතක කථා පන්සියයකැ පමණ චිත්‍ර තමා දුටු බව චීන දේශාටක පාහියන් තම දේශාටන වාර්තායෙහි සඳහන් කරයි. පොළොන්නරු තිවංක පිළිමගෙයි අඳිනා ලද ජාතක චිත්‍ර දැනුදු දකියැහෙයි. පිළිමගේ බිත්ති ජාතක චිත්‍රයෙන් සැරසීමෙ සිරිත අද දක්වා අඛණ්ඩ වැ පවතී. වන්දනාවට එන වැඩිහිටියෝ බිතුසිතුවම් බලා කුහුලින් ප්‍රශ්න නඟන කුඩා දරුවනට ජාතක කථා හඳුන්වා දෙති. බහතෝරන අවධියෙහි පටන් ඔහු ජාතක කථා උගනිති.

සිංහල සාහිත්‍ය පෝෂණය වූයේ ද ජාතක කථායෙනි. සංදේශ කාව්‍ය හැර සෙසු සිංහල පද්‍යකාව්‍යයට වස්තු වූයේ ජාතක කථායෙකි. ''පෙදෙන් බුදුසිරිතැ'යි සේන මහරජ පද්‍යයෙන් බුදුසිරිත කියන්නට සියබස් ලකරෙහිලා උවදෙස් දෙයි. එ මතු නො වැ සිංහල පඬිවරුන් ගද්‍යකාව්‍යය සැරසීමට යොදගත්තෙ ද ජාතක කථා යි. විද්‍යා චක්‍රවර්තීන්ගේ 'දහම්සරණ' ගුරුළුගෝමීන්ගේ 'අමාවතුර' බුද්ධපුත්‍ර තෙරණුවන්ගේ 'පූජාවලී' ජාතක කථායෙන් සරසන ලද ගද්‍යකාව්‍යයෝ යි. ප්‍රෞඪ ඉතිහාසයක් හිමි වූ අභිමානවත් සිංහල ජාතියක් බිහි වූයේ ජාතක කථායෙන් පරිපෝෂිත වූ සිංහල සංස්කෘතියෙනි.

පරිවාර ග්‍රන්ථ:

බුදුකැලි අටුවා: පාළි ගාථායෙහි අරුත් වටහාගැනීම පිණිස එයට නිදන වූ වර්තමාන කථාවත් සවිස්තර ජාතක කථාවත් ගාථායෙහි ගැබ වූ ධර්මාර්ථත් බුදුරදුන් වෙතින් මැ අසා ධරාගත් ජාතක භාණකයෝ 'ජාතකට්ඨ කථා' නමින් වාචනාවට නඟා ඇදුරු පරපුරෙහි පවත්වා ගෙනැ ආහ. ඒ යැ 'බුදුකැලි අටුවා' නම්.

ලක්බුදු සසුන් පිහිටුවීමෙන් පසු අනුබුදු මිහිඳු මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ඇදුරොල්හි ආ පාළි අට්ඨකථා සිංහල භික්ෂූන් ලවා හෙළබසට අරවන ලදු වැ 'මහ අටුවා' නමින් පළට වූ හෙළටුවායෙහි ඇතුළු වැ මහාවිහාරවංශයෙහි පවත්වන ලද්දේ යැ. වළගම් අබා මහරජු දවසැ ආලොක විහාරයේදී එතෙක් වාචනාමාර්ගයෙහි පැවැති අටුවා ග්‍රන්ථාරූඪ කරන ලද්දේ යැ. යළි

මහානාම රජු දවසැ දඹදිවැ මහාබෝධි විහාරයෙන් පැමිණි මදුගොස් තෙරණුවන් විසින් සිංහල නො දත් විදේශීය බෞද්ධයන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා මගධභාෂාවට නඟන ලදී.

ගැටපද: ජාතකපාළියෙහි ගණ්ඨිපද ලිහිල් කෙරෙමින් පෙළබසිනුදු හෙළ බසිනුදු ගැටපද ලියන ලදි. පාළි ගණ්ඨිපද හුදෙක් 'ගණ්ඨිපද' නමින් මැ ව්‍යවහාර කරන ලදි. සිංහල ගණ්ඨිපද තුනෙක් විය. 'චූළගණ්ඨිපද' 'මජ්ඣිම ගණ්ඨිපද' 'මහාගණ්ඨිපද කියා යි. දෙමළ බසින් ලියන ලද ජාතක ගැට පදයෙක් ද තුබූ බව පෙනෙ යි. 'දෙමළ ජාතක ගැටපදයෙහි 'දෙණ්ඩිමා' 'පටහම' යි කීහු යනු වෙන් සිරිරහල් මාහිමියෝ පඤ්චිකාප්‍රදීපයෙහි කියති.

ජාතක අටුවා ගැටපද: හෙළටුවා නැසීමෙන් පසු ජාතක කථා බලාගතයුතු වූයේ පාළි ජාතකට්ඨකථායෙනි. එහි අරුත් වටහා ගැනීමට ද උපකාරයක් අවශ්‍ය විය. එය සඳහා පොළොන්නරු අවධියෙහි විසූ කිසියම් පඬිවරයකු විසින් ලියන ලද ජාතක අටුවා ගැටපදයක් පළ වැ ඇත.

සන්න: ගැටපද ලියන ලද්දේ පාළියෙහි අතුරතුරෙහි එන දුර්බෝධ වචන විවරණ කිරීම සඳහා පමණි. පසු කල්හි අරුත් වටහා ගැනීමේ පහසුව සඳහා ජාතක පෙළට සන්න ලියන ලදි. පොළොන්නරු අවධියෙහි විසූ කිසියම් පඬිවරයකු විසින් වෙස්සන්තර ජාතකය ගෙනැ 'වෙසතුරුද සන්න' ලියන ලදි. දඹදෙණි අවධියේ දී 'රාජමුරාරි' නම් පඬිවරයකු විසින් මූල පටන් දසක නිපාතය අවසනට සන්නයක් ලියන ලදි. එ මෙකල 'රාජමුරාරි සන්න' නමින් පළ වැ ඇත. තවද කිසිවකු විසින් මහානිපාතයෙහි පළමු ජාතක අට සඳහා ලියන ලද සන්නයක් 'අටදසන්න' නමින් පළ වැ ඇත.

සිංහල අනුවාද: ජාතක කථා ශ්‍රවණයට සිංහල බෞද්ධයා මහත් අභිරුචියක් දැක්විය. හෙළටුවා නැසී යෑම නිසා මගධ භාෂාව නොදත් සිංහල බෞද්ධයාට ජාතක කථා දැනගැනීමට පහසු මඟක් අවශ්‍ය විය. මේ සඳහා ජාතක කථා අනුක්‍රමයෙන් සියබසට නඟන ලද බව පෙනෙයි. එහි ලා උවසු උවැසියන් ඉමහත් බැතියෙන් කඳුළු සලමින් කන් දෙන වෙස්සන්තර ජාතකය විද්‍යා චක්‍රවර්තීන් අතින් සියබසට නැඟී බුත්සරණට එක් විය. අනතුරු වැ හාස්‍යයෙන් ඔපලා ප්‍රඥාමහිමය හෙළි කොට වීර රසය කුළුගැන්වී ඇති උම්මග්ගජාතකය 'උමංදා' නමින් කිසියම් පඬිවරයකු විසින් සියබසට නඟන ලද්දේ යැ. ඉක්බිති අනුක්‍රමයෙන් සියබසට නැඟුණු ජාතක වෙන්කොට දැක්වීම අපහසු වුවද ජාතක අනුවාද කරණය සම්පූර්ණ කළ කුරුනාගල සතරවන පැරකුම්බා අවධිය වන විට තවද ජාතක බොහෝ ගණනක් සියබසට නැඟී තිබූ බවනම් සිතියැහැකියැ. පැරකුම්බා රජු දවසැ වොළිය තෙරණුවන්ගේ පූරොගාමීත්වයෙන් සම්පූර්ණ වූ 'පන්සිය

පනස් ජාතක පොත' විමසා බලත් මැ ඒ ඒ කථාවන්හි භාෂා විෂමතාව කුරුනාගල අවධියට පළමු ජාතක කථා සැලැකියැයුතු සංඛ්‍යාවක් සියබසට නැඟී තුබූ බව පළ කරයි. අප රට විහාර පුස්තකාලයන්හි ඇති පුස්කොළ පොත් අතුරෙහි ඉතා වැඩි පිටපත් සංඛ්‍යාව ලැබෙනුයෙ ජාතක පොතිනි. එයින් ජාතක කථා ඇසීමට සිංහල බෞද්ධයා දක්වූ අභිරුචිය මැනැවින් හෙළිවේ.

විශේෂ ශබ්ද ප්‍රයොග: ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ අතුරෙහි ථේරගාථා, ථේරීගාථා, සුත්තනිපාත වැනි ග්‍රන්ථ කිහිපයක මිස සෙසු ග්‍රන්ථයන්හි දක්නට නොලැබෙන විශේෂ ශබ්ද ප්‍රයොග ජාතක පොතෙහි දක්නා ලැබෙ. මාගධ ව්‍යාකරණ ශාස්ත්‍රයෙහි නෛරුක්තික විධියෙහි ඇතුළුවන ප්‍රාකෘත ලක්‍ෂණයෙන් යුත් ශබ්ද ප්‍රයොග ජාතක භාෂායෙහි බහුල වැ හමු වෙයි. ඔවුනතුරෙහි ප්‍රයොග කිහිපයක් පහත දක්වනු ලැබෙයි.

වියග්ඝ: පාළියෙහි සුලභ වූ 'ව්‍යග්ඝ' ශබ්දයෙහි 'වියග්ඝ' යන රූපාන්තරය ජාතකපාළියෙහි ඇත. වියුක්ත වර්ණ මධ්‍යයෙහි 'ය' කාර පර නිමිත්තෙන් 'ඉ' කාරාගම වූ තැනි 'වියග්ඝරාජස්ස' 'වියත්තො' 'වියාකරොහි' යනු එබඳු ප්‍රයොග යි.

සුවාමි: සංස්කෘත 'ස්වාමි' ශබ්දය පාළියෙහි 'සාමි'යි සිටියි. ජාතකපාළියෙහි යථොක්ත ශබ්දයෙහි 'සුවාමි' යන රූපාන්තරයක් ලැබෙ. වියුක්ත වර්ණ මැද 'ව' කාර නිමිත්තෙන් 'උ' කාරාගම වැ සිද්ධයි. 'සුවාමිනි' 'සුවාමිනො' යනු එහි ප්‍රයෝග යි.

'අයිර: සංස්කෘත 'ආර්‍ය ශබ්දය පාළියෙහි අරිය' යි සිටී. එය ජාතකපාළියෙහි වර්ණ විපර්‍යාසයෙන් 'අයිර' කියා සිටී එසේ මැ 'අරියො' යනු 'අයිරො'යි දක්නා ලබෙ.

ව්‍යම්හිතො: සංස්කෘත 'විස්මිත' යනු පාළියෙහි 'විම්හිත යනු-වෙන් සිටී. ජාතකයෙහි යථොක්ත ශබ්දයාගේ 'ව' කාරස්ථ 'ඉ' කාරයට 'ය' කාරාදෙශ වැ 'ව්‍යම්හිතො' යි සිටී. 'ව්‍යම්හිත මානසො' 'ව්‍යමෙහ' යනුඑබඳු තවත් ප්‍රයොග යි

මිහිත: සංස්කෘතයෙහි 'ස්මිත'යි තුබූ තැනැ වර්ණ විපර්‍යාස, වැ 'ස' කාරයට 'මී' කාරාදෙශ වැ වියුක්ත වර්ණ මැද 'ඉ' කාරාගම වැ 'මිහිත'යි සිද්ධ යැ. 'මිහිතපුබ්බෙ' 'මිහිතපුබ්බා' යනු එහි ප්‍රයොග යි.

සුවිම්හිතා: සංස්කෘතයෙහි 'සුවිස්මිතා'යි සිටුනා තැනැ වර්ණ විපර්‍යාස වැ 'ස' කාරයට 'හ' කාරාදෙශයෙන් 'සුවිම්හිතා' කියා වෙයි. 'කාවම්හමියා' යනුද එබඳු ප්‍රයොගයෙකි.

අත්‍රජ: සංස්කෘතයෙහි ‘ආත්මජ’ යනු මාගධී භාෂායෙහි විෂමාක්ෂර සම වැ ‘අත්තජ’ කියා සිටී. එහි‘ත්ත’ හට ‘ත්‍ර’ කාරා දෙස වැ ‘අත්‍රජ’ කියා සිටී. ‘අත්‍රිච්ඡං’ යනු ද මෙසේ මැ සිද්ධ යි.

ලාපූනි: ‘අලාපූනි’ යි තුබූ තැනැ ඡන්දොහේතුයෙන් ආදිලොප වැ ‘ලාපූනි’ යි සිද්ධ වූ සේ වියරණ ඇදුරෝ කියති. එසේ වතුදු ‘අපිධාන’ යනු ‘පිධාන’ යි ද ‘අපිළන්ධන’ යනු ‘පිළන්ධන’ යි ද සිටුනා සේ ඡන්දොහෙතු රහිත වැ ද ආදිලොප වියැහැකි බව පෙනේ. ‘නත් වරද’ ආදීන් සිංහලයෙහි මේ ලක්ෂණය සුලභ වැ දක්නා ලැබේ.

විහරෙමු: ප්‍රාකෘත භාෂා විෂයෙහි උත්තම පුරුෂ ‘මි,ම’ දෙකට ‘මු’ කාර වෙයි. ‘විහරාමි’ විහරාම’ යනු ‘විහරෙමු’ කියා වේ. ජාතක පාළියෙහි මේ ප්‍රයොග බහුල වැ දක්නා ලැබෙයි. පස්සෙමු, වසෙමු, උපාසෙමු දක්ඛෙමු, දදෙමු, දජ්ජෙමු, ජඤ්ඤෙමු, අනුසාසෙමු යනු එබඳු ප්‍රයොග යි.

කුම්මි: ‘කර’ ධාතුයෙහි වර්තමාන උත්තමපුරුෂ එකවචන ආඛ්‍යාතය කරොමි, කියා පාළියෙහි සිටී. ජාතකපාළියෙහි ‘කුම්මි’ යන රූපාන්තරයෙක් ද ඇත. එ වූකලි සංස්කෘත ‘කුර්මි’ යනු විෂමාක්ෂර සම වැ ප්‍රාකෘතයට නැඟීගිය සැටි යි.

මෙහි දක්වන ලද්දෙ ජාතකපාළියෙහි සුලභ වූ විශේෂ ශබ්ද ප්‍රයෝග අතුරින් කිහිප තැනෙකි. සෙස්ස ධීමතුන්ගේ විමර්ශනයට යොමු වේවා!

චිරං තිට්ඨතු සාසනං

කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර
හිඟුල, මාකඩවර, රේවත පරිවෙණාධිපති,
සතර කෝරළ මහදිසාවේ
ප්‍රධාන සංඝනායක ස්ථවිර

රේවත පිරිවෙන,
මාකඩවර,
හිඟුල.
86. 12. 26

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අ a	ආ ā	ඉ i	ඊ ī	උ u	ඌ ū	එ ē	ඔ ō

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ṅa
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ña
ට ṭa	ඨ ṭha	ඩ ḍa	ඪ ḍha	ණ ṇa
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa	හ ha	ළ ḷa	අං ṃ
ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ kē	කො kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khē	ඛො khō
ග ga	ගා gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ gē	ගො gō

CONJUNCT-CONSONANTS

ක්ක kka	ඤ්ඤ ñña	ත්‍ර tra	ම්ඵ mpha
ක්ඛ kkha	ඤ්හ ñha	ද්ද dda	ම්බ, ඹ mba
ක්‍ය kya	ඤ්ච ñca	ද්ධ ddha	ම්භ mbha
ක්‍රි kri	ඤ්ඡ ඦ ñcha	ද්‍ර dra	ම්ම mma
ක්ව kva	ඤ්ජ ñja	ද්ව, ද්ව dva	ම්හ mha
ඛ්‍ය khya	ඤ්ඣ ñjha	ධ්ව dhva	ය්‍ය, ය්ය yya
ඛ්ව khva	ට්ට ṭṭa	න්ත nta	ය්හ yha
ග්ග gga	ට්ඨ, ට්ඨ ṭṭha	න්ථ ntha	ල්ල lla
ග්ඝ ggha	ඩ්ඩ ḍḍa	න්ද nda	ල්‍ය lya
ඞ්ක ṅka	ඩ්ඪ ḍḍha	න්ධ ndha	ල්හ lha
ග්‍ර gra	ණ්ණ ṇṇa	න්න nna	ව්හ wha
ඞ්ඛ ṅkha	ණ්ට ṇṭa	න්හ nha	ස්ස ssa
ඞ්ග ṅga	ණ්ඨ ṇṭha	ප්ප ppa	ස්ම sma
ඞ්ඝ ṅgha	ණ්ඩ, ණ්ඩ ṇḍa	ප්ඵ ppha	ස්ව sva
ච්ච cca	ත්ත tta	බ්බ bba	හ්ම hma
ච්ඡ ccha	ත්ථ ttha	බ්භ bbha	ව්හ vha
ජ්ජ jja	ත්ව tva	බ්‍ර bra	ළ්හ ḷha
ජ්ඣ jjha		ම්ප mpa	

ා ā	ි i	ී ī	ු ු u	ූ ූ ū	ෙ ē

ජාතක පාළි

තතියො භාගො

විසයසූචි

මහානිපාතො

		පිට්ඨඞ්කා
1.	මූගපක්ඛ ජාතකං	2-23
2.	මහාජනක ජාතකං	24-55
3.	සාම ජාතකං	56-79
4.	නිමි ජාතකං	78-115
	1. නිරයකණ්ඩො	99
	2. විමානකණ්ඩො	111
5.	ඛණ්ඩහාල ජාතකං	116-147
6.	භූරිදත්ත ජාතකං	148-189
	1. නගරකණ්ඩො	151
	2. වනප්පවෙසකණ්ඩො ..	155
	3. කීළනකණ්ඩො	159
	4. නගරප්පවෙසනකණ්ඩො ..	167
	5. සුභගකණ්ඩො	171
	6. යඤ්ඤභෙදවාදකණ්ඩො ..	187
7.	මහානාරදකස්සප ජාතකං . ..	188-225
8.	විධුර ජාතකං	226-293
	1. දොහළකකණ්ඩො	241
	2. මණිකණ්ඩො	247
	3. අක්ඛකණ්ඩො	251
	4. රාජවසතිකණ්ඩො	263
	5. අන්තරපෙය්‍යාලො	269
	6. සාධුනරධම්මකණ්ඩො ..	275
	7. කාළාගිරිකණ්ඩො	277

විසය සූචි

				පිටුඛණ්ඩා
9.	උම්මග්ග ජාතකං	..	..	294-353
	1. සත්තුදරකපඤ්හා	..	..	295
	2. ගද්‍රභපඤ්හා	..	..	,,
	3. කකණ්ටකපඤ්හා	..	..	,,
	4. සිරිකාලකණ්ණිපඤ්හා		..	2,
	5. මෙණ්ඩකපඤ්හා	..	..	99,
	6. සිරිමන්දපඤ්හා	..	..	305
	7. ජනපථපඤ්හා	..	..	305
	8. ඛජ්ජොතකපඤ්හා		..	307
	9. භූරිපඤ්හා	..	..	309
	10. දෙවතාපුච්ඡිතපඤ්හා		..	,,
	11. පඤ්චපණ්ඩිතපඤ්හා		..	315
	12. මහාඋම්මග්ගකණ්ඩා		..	347
	13. දකරක්ඛසපඤ්හා	..	..	353
10.	මහාවෙස්සන්තර ජාතකං		..	354-487
	1. දසවරගාථා	..	..	357
	2. හිමවන්තවණ්ණනා		..	369
	3. දානකණ්ඩං	..	..	391
	4. ජූජකපබ්බං	..	..	409
	5. චූළවනවණ්ණනා	..	..	415
	6. මහාවනවණ්ණනා	..	..	427
	7. කුමාරපබ්බං	..	..	443
	8. මද්දීපබ්බං	..	..	457
	9. සක්කපබ්බං	..	..	463
	10. මහාරාජපබ්බං	..	..	475
	11. ඡක්ඛත්තියපබ්බං	..	..	479

සුත්තන්තපිටකෙ-ඛුද්දකනිකායෙ

ජාතකපාළි

තතියො භාගො

ජාතකපාළි

(තතියො භාගො)

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

මහානිපාතො

1. මූගපක්ඛජාතකං

4320. මා පණ්ඩිතියං[1] විභාවය බාලමතො භව සබ්බපාණිනං,
සබ්බො ජනො[2] තං ඔචිනායතු එවං තව අත්ථො භවිස්සති.

4321. කරොමි තෙ තං වචනං යං මං භණසි දෙවතෙ,
අත්ථකාමාසි මෙ අම්ම හිතකාමාසි දෙවතෙ.

4322. කින්නු සන්තරමානොව කාසුං ඛණසි සාරථී,
පුට්ඨො මෙ සම්ම අක්ඛාහි කිං කාසුයා කරිස්සසි.

4323. රඤ්ඤො මූගො ච පක්ඛො ච පුත්තො ජාතො අචෙතසො,
සොම්හි රඤ්ඤා සමජ්ඣිට්ඨො[3] පුත්තං මෙ නිඛණං[4] වනෙ.

4324. න බධිරො න මූගොස්මි න පක්ඛො නපි පඞ්ගුලො,[5]
අධම්මං සාරථී කයිරා මඤ්චෙ ත්වං නිඛණං වනෙ.

4325. ඌරූ බාහූ ච මෙ පස්ස භාසිතඤ්ච සුණොහි මෙ,
අධම්මං සාරථී කයිරා මඤ්චෙ ත්වං නිඛණං වනෙ.

4326. දෙවතානුසි ගන්ධබ්බො ආදු[6] සක්කො පුරින්දදො,
කො වා ත්වං කස්ස වා පුත්තො කථං ජානෙමු තං මයං.

4327. නම්හි දෙවො න ගන්ධබ්බො නපි[7] සක්කො පුරින්දදො,
කාසිරඤ්ඤො අහං පුත්තො යං කාසුයා නිඛඤ්ඤසි.

---

1. පණ්ඩිච්චයං-මජසං, සයා, වි.
2. තඤ්ජනො-මජසං, සයා.
3. සමජ්ඣත්තො-මජසං, සයා.
4. නිකඛණං-මජසං, සයා.
5. වීකලො-සයා. පිඞ්ගලො-මජසං.
6. අදු-මජසං,
7. නාපි නම්හි-මජසං. සයා.

සූත්‍රාන්තපිටකයේ - ඛුද්දකනිකායෙහි

ජාතකපාළි

(තෘතීය භාගය)

ඒ භගවත් අර්හත් සම්මා සම්බුද්ධරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා.

මහානිපාතය

1. මූගපක්ඛ ජාතකය

4320. පුත, තේමිය කුමාරය, නුවණැති බව පහළ නො කළ මැනැවි. හැම සතුනට අඥානයෙකැ යි සම්මතවනු මැනැවි. සියලු මහජන තෙමේ තොප කාලකණ්ණියෙකැ යි අවඥා කෙරේවා. මෙසේ ඇති කල තොපගේ අභිමතාර්ථය සිද්ධවන්නේ යැ යි සේසත අරක්ගත් දෙවිදූ කීවා ය.

4321. එම්බා දේවතාවනි, මට යමක් කියහි ද ඔබගේ ඒ වචනය කෙරෙමි. මෑණියෙනි, ඔබ මට වැඩ කැමැත්තාහු ය. දේවතාවනි, ඔබ මට හිත කැමැත්තාහු යි කුමාර තෙමේ කී ය.

4322. එම්බා සාරථිය, යුහුසුලු වැ කුමකට වළක් හාරන්නෙහි ද? යහළුව, පුළුවුස්නාලද්දෙහි මෙ කරුණ මට කියව. මේ වළින් කවර නම් වැඩක් කරන්නෙහි ද යි කුමරු විචාළේ.

4323. අපගේ රජුට ගොළු වූ පිළු වූ සිහිවිලි නැති පුතෙක් උපන. ඒ මම රජු විසින් 'මාගේ පුතු වනයෙහි වළලව' යි අණ ලද්දෙමි කී.

4324. සාරථිය, මම ගොළු නො වෙමි, බිහිරි නො වෙමි, කොර නො වෙමි, පිළු ද නො වෙමි ඉදින් තෝ මා වනයෙහි වළලන්නෙහි නම් අධර්මයක් කෙරෙහි.

4325. මාගේ දෑත දෙකලවා බලව. මාගේ වචන ද අසව. ඉදින් තෝ මා වනයෙහි වළලන්නෙහි නම් අධර්මයක් කෙරෙහි.

4326. ඔබ දෙවියෙක් ද? ගන්ධර්වයෙක් ද? නොහොත් පුරින්දද නම් සක්දෙව් රජ ද? ඔබ කවර නම් කෙනෙක් ද? කවර නම් කෙනෙකුන්ගේ පුතෙක් දැ?යි සාරථී ඇසී.

4327. මම දෙවියෙක් ද නො වෙමි, ගන්ධර්වයෙක් ද නො වෙමි, පුරින්දද නම් සක්දෙව් රජ ද නො වෙමි. තෝ යමකු වළ ලන්නෙහි නම් ඒ කසී රජුගේ පුත් ම වෙමි කී.

4328. තස්ස රඤ්ඤො අහං පුත්තො යං ත්වං සමුපජීවසි,[1]
අධම්මං සාරථි කයිරා මං චෙ ත්වං නිඛණං වනෙ.

4329. යස්ස රුක්ඛස්ස ඡායාය නිසීදෙය්‍ය සයෙය්‍ය වා,
න තස්ස සාඛං භඤ්ජෙය්‍ය මිත්තදුභො[2] හි පාපකො.

4330. යථා රුක්ඛො තථා රාජා යථා සාඛා තථා අහං,
යථා ඡායූපගො පොසො එවං ත්වමසි සාරථී;
අධම්මං සාරථි කයිරා මඤ්ච ත්වං නිඛණං[3] වනෙ.

4331. පහූතභක්ඛො[4] භවති විප්පවුත්ථො[5] සකාඝරා,[6]
බහූ නං උපජීවන්ති යො මිත්තානං න දූභති[7]

4332. යං යං ජනපදං යාති නිගමෙ රාජධානියො,[8]
සබ්බත්ථ පූජිතො හොති යො මිත්තානං න දූභති.

4333. නාස්ස චොරා පසහන්ති නාතිමඤ්ඤන්ති[9] ඛත්තියො,
සබ්බෙ අමිත්තෙ තරති යො මිත්තානං න දූභති.

4334. අක්කුද්ධො[10] සඝරං එති සභාය[11] පටිනන්දිතො,
ඤාතීනං උත්තමො හොති යො මිත්තානං න දූභති.

4335. සක්කත්වා සක්කතො හොති ගරු හොති සගාරවො,[12]
වණ්ණකිත්තිභතො හොති යො මිත්තානං න දූභති.

4336. පූජකො ලභතෙ පූජං වන්දකො පටිවන්දනං,
යසො කිත්තිඤ්ච පප්පොති යො මිත්තානං න දූභති.

4337. අග්ගි යථා පජ්ජලති දෙවතාව විරොචති,
සිරියා අජහිතො හොති යො මිත්තානං න දූභති.

---

1. සම්මුපජීවසි-මජසං.
2. මිත්තදුබ්භො–මජසං, වි.
3. නික්ඛණං—මජසං.
4. බහුත්ත – මජසං.
5. විප්පමුත්තො
6. සකඝරා – මජසං, ස්‍යා.
7. න දුබ්භති – මජසං.
8. රාජධානියො – මජසං.
9. නාතිමඤ්ඤන්ති – මජසං.
10. අක්කුද්ධො – මජසං.
11. සභායං – මජසං.
12. ගරුකො හොති ගාරවො – මජසං.

4328. සාරථිය, තෝ යම් රජකු නිසා ජීවත් වෙහි ද මම ඒ රජුගේ පුතා වෙමි. ඉදින් තෝ මා වනයෙහි වළ ලන්නෙහි නම් අධර්මයක් කෙරෙහි.

4329. යමෙක් යම් රුක් සෙවණකැ හිඳුනේ හෝ සයනය කරන්නේ හෝ වේ ද ඔහු ඒ රුකෙහි අතු නො බිඳියයුතු ය. කවර හෙයින් ද යත්, මිත්‍රද්‍රෝහි තැනැත්තේ වනාහි පවිටු අසත්-පුරුෂයෙකි.

4330. සාරථිය, වෘක්ෂය යම්සේ නම් රජ තෙමේ ද එසේ වෙයි. එ රුකෙහි අත්තක් යම්සේ ද මම එසේ වෙමි. රුක් සෙවනට පැමිණි පුරුෂ තෙමේ යම්සේ ද තෝ එසේ වෙහි. සාරථිය, ඉදින් තෝ මා වනයෙහි වළ ලන්නෙහි නම් අධර්මයක් කරන්නෙහි යැ යි කී ය.

3331. යමෙක් මිත්‍රද්‍රෝහි නො වේ ද හේ සිය නිවෙසින් නික්මැ බැහැර ගියේ බොහෝ ආහාර පාන ලබන්නෙක් වේ. ඔහු අනුව ජීවත් වන්නෝ ද බොහෝ වෙති.

4332. යමෙක් මිත්‍රද්‍රෝහ නො කෙරේ ද හේ යම් යම් ජනපදයකට නියම්ගමකට රාජධානියකට හෝ යේ ද සියලු තන්හි දී මැ පුදන ලද්දෙක් වේ.

4333. යමෙක් මිත්‍රයනට ද්‍රෝහ නො කෙරේ ද සොරකම් කිරිම වශයෙන් ඔහුට සොරු බලහත්කාරකම් නො කරති. රජ තෙමේ ඔහු ඉක්මවා නො සිතයි. හේ සියලු සතුරන් ජයගැනීමෙන් මැඩ පවත්වයි.

4334. යමෙක් මිත්‍රයනට ද්‍රෝහ නො කෙරේ ද බැහැර ගිය හේ නො කිපියේ සිය නිවෙසට පැමිණෙයි. සභාවෙහි සතුටු වූයේ නෑයනට උතුමෙක් ද වෙයි.

4335. යමෙක් මිතුරනට ද්‍රෝහ නො කෙරේ ද අනුනට සත්කාර කිරීමෙන් හේ ද සත්කාර ලද්දෙක් වෙයි. අනුනට ගරු ඇත්තේ තෙමේ ද ගරු කළ යුත්තෙක් වෙයි. උසස් කොට වර්ණනා කරනලද ගුණැත්තේ පතළ කීර්තියෙන් ද යුත් වේ.

4336. යමෙක් මිතුරනට ද්‍රෝහ නො කෙරේ ද මිතුරන් පුදන හෙ පුද ලබන්නෙක් ද වෙයි. වැඳියයුත්තන් වඳින හෙ වැඳුම් ලබන්නෙක් ද වෙයි. කීර්තියෙන් හා පිරිවරින් ද යුතු වේ.

4337. යමෙක් මිතුරනට ද්‍රෝහ නො කෙරේ ද හේ ගිනි මෙන් දිලියෙයි. දෙවියකු මෙන් බබළයි. ශ්‍රීය විසින් නො හරනා ලද්දේ ද වේ.

4338. ගාවො තස්ස පජායන්ති ඛෙත්තෙ වුත්තං විරූහති,
වුත්තානං ඵලමස්නාති[1] යො මිත්තානං න දූහති.

4339. දරිතො පබ්බතාතො[2] වා රුක්ඛාතො[3] පතිතො නරො,
චුතො පතිට්ඨං ලභති යො මිත්තානං න දූහති.

4340. විරූළ්හමූලසන්තානං නිග්‍රොධමිව මාලුතො,
අමිත්තා නප්පසහන්ති යො මිත්තානං න දූහති.

4341. එහි තං පටිනෙස්සාමි රාජපුත්ත සකං ඝරං,
රජ්ජං කාරෙහි භද්දන්තෙ කිං අරඤ්ඤෙ කරිස්සසි.

4342. අලං මෙ තෙන රජ්ජෙන ඤාතකෙහි[4] ධනෙන වා,
යං මෙ අධම්මචරියාය රජ්ජං ලබ්භෙථ[5] සාරථි.

4343. පුණ්ණපත්තං පලබ්භෙහි[6] රාජපුත්ත ඉතො ගතො,
පිතා මාතා ච මෙ දජ්ජුං රාජපුත්ත තයී ගතෙ.

4344. ඔරොධා ච කුමාරා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
තෙපි අත්තමනා දජ්ජුං රාජපුත්ත තයී ගතෙ.

4345. හත්ථාරූහා[7] අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා,
තෙපි දජ්ජුං පතීතා මෙ රාජපුත්ත තයී ගතෙ.

4346. බහූ[8] ජානපද චඤ්ඤෙ නෙගමා ච සමාගතා,
උපායනානි මෙ දජ්ජුං රාජපුත්ත තයී ගතෙ.

4347. පිතුමාතු චහං චත්තො රට්ඨස්ස නිගමස්ස ච,
අථො සක්‍යකුමාරානං නත්ථි මය්හං සකං ඝරං.

4348. අනුඤ්ඤාතො අහං මත්‍යා සඤ්චත්තො පිතරා අහං,
එකො අරඤ්ඤෙ පබ්බජිතො න කාමෙ අභිපත්ථයෙ.

4349. අපි අතරමානානං ඵලාසාව සමිජ්ඣති,
විපක්කබ්‍රහ්මචරියොස්මි එවං ජානාහි සාරථි.

---

1. වුත්තාන ඵල – මජසං.
2. පබ්බතො – මජසං.
3. රුක්ඛතො – මජසං.
4. ඤාතකෙන – මජසං. සයා,
5. ලභෙථ – මජසං.
6. මං පලාභෙහි – සයා. මං ලාභෙහි
7. හත්ථාරොහා – මජසං, වි.
8. බහුජානපදඤ්ඤා – මජසං, සයා.

4338. යමෙක් මිත්‍රද්‍රෝහි නො වේ ද ඔහුට ගෙරි සරක් බොහෝ වෙති. හෙවත් බෙහෙවින් උපදිති. කෙතෙහි වපුළ බිජුවට මනා වැ වැඩේ. ඒ ධාන්‍ය ඵල හෙවත් අස්වැන්න මැනැවින් අනුභව කෙරේ.

4339. යමෙක් මිතුරනට ද්‍රෝහ නො කෙරේ ද පර්වතයෙන් හෝ පර්වත විවරයෙන් හෝ රුකින් හෝ වැටුණු ඒ මිනිස් තෙමේ චුත වූයේ ද පිහිට ලබයි.

4340. යමෙක් මිත්‍රයනට ද්‍රෝහ නො කෙරේ ද හටගත් මුල් ඇවුවම් ඇති නුගරුක සැඩ සුළඟකින් නො සෙල්විය හැක්කා සේ සතුරෝ ඔහු මැඩ නො පවත්වති. හෙවත් නො සෙල්විය හැක්කාහු වෙති.

4341. රාජපුත්‍රයෙනි, එවු මැනවි, සවකීය ගෘහයට නැවත ගෙන යමි. රජය කරවනු මැනැවි. මේ වනයෙහි හුදෙකලා ව කුමක් කරන්නෙහි ද?

4342. සාරථිය, අධර්මචර්‍යාවෙන් මට යම් රාජ්‍යයක් ලැබේ ද ඒ රාජ්‍යයෙන් ද නෑයන්ගෙන් ද ධනයෙන් ද වැඩෙක් නැති.

4343. රාජපුත්‍රයෙනි, මේ වනයෙන් බරණැස් නුවරට ගියහු නම් තුටුපඬුරු ලබන්නාහු ය. ඔබ සිය නිවෙසට පැමිණි කල මවු පියෝ බොහෝ තුටු පඬුරු මට ද දෙන්නාහ.

4344. රාජපුත්‍රය, ඔබ ගිය කලැ සතුටු සිත් ඇති ඇතුළු නුවර වැසියෝ ද කුමරුවෝ ද වෛශ්‍යයෝ ද බ්‍රාහ්මණයෝ ද යන ඔවුහු මට බොහෝ තුටු පඬුරු දෙන්නාහ.

4345. රාජපුත්‍රය ඔබ ගිය කලැ ඇතරුවෝ ද අසරුවෝ ද රියෙහි නියුත්තෝ ද පාබල සෙනග ද යන සතුටු සිතැ'ති ඔවුහු මට බොහෝ තුටු පඬුරු දෙන්නාහ.

4346. රාජපුත්‍රය, ඔබ නුවරට ගිය කලැ රැස්වූ සෙසු බොහෝ දනවු වැසියෝ ද නියම්ගම් වැසියෝ ද මට තුටු පඬුරු දෙන්නාහ.

4347. මම මවපියන් විසින් ද රටවැසියන් විසින් ද නියම් ගම් වැසියන් විසින් ද සියලු කුමරුවන් විසින් ද හැරදමන ලද්දෙක්මි. එ හෙයින් මට සිය නිවෙසක් නැත්තේ ය.

4348. මව විසින් අනුදන්නා ලද මම පියා විසින් හැර දමන ලද්දෙම් වෙමි. රජ සැප නො පතන්නෙමි. එකලා වැ පැවිදි වන්නෙමි.

4349. සාරථිය, යුහුසුලු නො වන්නවුන්ගේ හිත අදහස් හෙවත් අභිමතාර්ථය සමෘද්ධ වෙයි. නිෂ්ටාප්‍රාප්ත බඹසර (මනොරථ) ඇත්තෙමි. මෙසේ අභිමතාර්ථය සිදුවන අයුරු දනගනු.

4350. අපි අතරමානානං සම්මදත්ථා විපච්චති,
විපක්කබ්‍රහ්මචරියොස්මි නික්ඛන්තො අකුතොභයො.

4351. එවං වග්ගුකථො[1] සන්තො විස්සට්ඨවචනො වසි,[2]
කස්මා[3] පිතුච්ච මාතුච්ච සන්තිකෙ න භණී තදා.

4352. නාහං අසත්ථිතා[4] පක්ඛො න බධිරො අසොතතා,
නාහං අජිව්හතා[5] මූගො මා මං මූගමධාරයි.

4353. පුරිමං සරාමහං ජාතිං යත්ථ රජ්ජමකාරයිං,
කාරයිත්වා තහිං රජ්ජං පාපත්ථං නිරයං භුසං

4354. වීසතිඤ්ඤෙව වස්සානි තහිං රජ්ජමකාරයිං,
අසීතිවස්සසහස්සානි නිරයම්හි අපච්චිසං.[6]

4355. තස්ස රජ්ජස්සහං භීතො මා මං රජ්ජාභිසෙචයුං,
තස්මා පිතුච්ච[7] මාතුච්ච සන්තිකෙ න භණිං තදා.

4356. උච්ඡඞ්ගෙ මං නිසීදෙත්වා පිතා අත්ථානුසාසති,
එකං හනථ බන්ධථ එකං ඛාරාපතච්ඡිකං[8]
එකං සූලස්මිං අප්පෙථ[9] ඉච්චස්සමනුසාසති.

4357. තස්සාහං[10] ඵරුසං සුත්වා වාචායො සමුදීරිතා,
අමූගො මූගවණ්ණෙන අපක්ඛො[11] පක්ඛසම්මතො
සකෙ මුත්තකරීසස්මිං අච්ඡාහං සම්පරිප්ලුතො.

4358. කසිරඤ්ච පරිත්තඤ්ච තඤ්ච දුක්ඛෙන සංයුතං,
කො තං ජීවිතමාගම්ම වෙරං කයිරාථ කෙනචි.

4359. පඤ්ඤාය ච අලාභෙන ධම්මස්ස ච අදස්සනා,
කො තං ජීවිතමාගම්ම වෙරං කයිරාථ කෙනචි.

4360. අපි අතරමානානං ඵලාසාව සමිජ්ඣති,
විපක්කබ්‍රහ්මචරියොස්මි එවං ජානාහි සාරථී.

1. වග්ගුකතො – මජ්සං.
2. වචනොව සො – මජ්සං. සයා.
3. තස්මා – වි.
4. අසන්ධිතා – මජ්සං. සයා.
5. අජිවතා – මජ්සං.
6. අපච්චසිං – සයා. අපච්චයිං – වි.
7. පිතුච මාතුච – මජ්සං. සයා.
8. ඛරා – මජ්සං. සයා.
9. උඤ්ඤපෙථ – මජ්සං. උප්පෙථ – සයා.
10. තායාහං – මජ්සං. න්‍යාහං – සයා. අචෙචථ – වි.
11. අපක්ඛො – මජ්සං.

4350. යුහුසුලු නො වන්නවුන්ගේ යහපත් වූ අභිමතාර්ථ මුදුන්පත් වෙයි. මස්තකප්‍රාප්ත අදහස් ඇති කොයිනුත් බිය නැති මම නික්මැ වනයට පැමිණියෙමි.

4351. මෙසේ මනහර කථා ඇත්තහු නො පැකිළෙන තෙපුල් ඇත්තහු කවර හෙයින් මව්පියන් හමුයෙහි කථා නො කළහු දැ යි ඇසී.

4352. මම කලවා නැති බැවින් පිළු වූයෙම් ද නො වෙමි. කන් නැති බැවින් බිහිරි වූයෙම් ද නො වෙමි. දිව නැති බැවින් ගොළු වූයෙම් ද නො වෙමි. මා (පිළු බිහිරි) ගොළුවෙකැ යි නොසලකනු යි පැවැසී.

4353. යම් ජාතියකැ රජය කැරැවීම් ද ඒ පූර්ව ජාතිය සිහි කරමි. එහි රජය කරවා දරුණු නරකයට පැමිණියෙමි.

4354. විසි වසක් මුළුල්ලෙහි එහි රජය කැරැවීමි. පසු වැ අසූදහසක් අවුරුදු නරකයෙහි පැසුණෙමි.

4355. ඒ රජයට බිය වූ මම මව්පියෝ මා රජයෙහි අභිෂේක නො කෙරෙත්වා යි එද මව්පියන් සමීපයෙහි දී නො බිණීමි.

4356. දවසක් පියරජ තෙමේ මා ඇකයෙහි හිඳුවාගෙන අත්‍යෙන් අනුශාසනා කෙරේ. එකකු මරවු, එකකු දඬගෙහි ලවු, එකකුට ඛාරාපතච්ඡික නම් (ශරීරය පළා ලුණු ඇඹුල් ගැල්වීම්) වධ දෙවු, එකකු උලැ තබව යි මෙසේ අනුශාසනා කරයි.

4357. ඒ මපියරජුගේ ක්‍රෑර බස් අසා බියෙන් වෙවුළු මම නොගොළු වූයෙම් ගොළු වෙසින් නො පිළු වූයෙම් පිළු වෙසින් යුත් වැ සිය මලමූයෙහි ගැලී හුන්මි.

4358. සාරථිය, මේ මනුෂ්‍ය ජීවිතය ඉතා දුක් ය, සවල්ප ය. එ ද සියලු සසරදුකින් යුතු වූයේ වෙයි. එ බඳු ජීවිත ලැබූ කවර නම් පුද්ගලයෙක් ප්‍රාණඝාතාදී පස්පව් කරන්නේ ද නො කරන්නේ මැ යි.

4359. විදර්ශනා ප්‍රඥාව නො ලැබීමෙන් ද සෝවන් මඟ නො දැක්මෙන් ද එබඳු ජීවිතයට පැමිණ කවර නම් පුද්ගලයෙක් ප්‍රාණඝාතාදී පව් කවර කාරණයෙකින් කරන්නේ ද.

4360. යුහුසුලු නො වන්නවුන්ගේ අභිමතාර්ථය සිදු වෙයි. මම මුදුන්පත් අදහස් ඇත්තෙමි. සාරථිය එය මෙසේ දනු.

4361. අපි අතරමානානං සම්මදත්ථො විපච්චති,
විපක්කබ්‍රහ්මචරියොස්මි නික්ඛන්තො අකුතොභයො.

4362. අහම්පි පබ්බජිස්සාමි රාජපුත්ත තවන්තිකෙ,
අව්හායස්සු මං භද්දන්තෙ පබ්බජ්ජා මම රුච්චති.

4363. රථං නිය්‍යාදයිත්වාන අනණො එහි සාරථී,
අනණස්ස හි පබ්බජ්ජා එතං ඉසීහි වණ්ණිතං.

4364. යදෙව ත්‍යාහං වචනං අකරං භද්දමත්ථු තෙ,
තදෙව මෙ ත්වං වචනං යාචිතො කත්තුමරහසි.

4365. ඉධෙව තාව අච්ඡස්සු යාව රාජානමානයෙ,
අප්පෙව තෙ පිතා දිස්වා පතීතො සුමනො සියා.

4366. කරොමි තෙ තං වචනං යං මං භණසි සාරථි,
අහම්පි දට්ඨුකාමොස්මි පිතරං මෙ ඉධාගතං.

4367. එහි සම්ම නිවත්තස්සු කුසලං වජ්ජාසි ඤාතිනං,
මාතරං පිතරං මය්හං වුත්තො වජ්ජාසි වන්දනං.

4368. තස්ස පාදෙ ගහෙත්වාන කත්වා ච නං පදක්ඛිණං,
සාරථී රථමාරුය්හ රාජද්වාරං උපාගමි.

4369. සුඤ්ඤං මාතා රථං දිස්වා එකං සාරථිමාගතං,
අස්සුපුණ්ණෙහි නෙත්තෙහි රොදන්තී නං උදික්ඛති.

4370. අයං සො සාරථී එති නිහන්ත්වාන මමත්‍රජං,
නිහතො නූන මෙ පුත්තො පඨව්‍යා භූමිවඩ්ඪනො.

4371. අමිත්තා නූන නන්දන්ති පතීතා නූන වෙරිනො,
ආගතං සාරථිං දිස්වා නිහන්ත්වාන[1] මමත්‍රජං.

4372. සුඤ්ඤං මාතා රථං දිස්වා එකං සාරථිමාගතං,
අස්සුපුණ්ණෙහි නෙත්තෙහි රොදන්ති පරිපුච්ඡති.[2]

---

1. නිහන්ත්වා මම අත්‍රජං - මජසං.
2. රොදන්ති නං පරිපුච්ඡි - මජසං.

4361. යුහුසුලු නො වන්නවුන්ගේ අදහස් සඵල වෙයි. එහෙයින් නිෂ්ඨාවට පත් අභිමතාර්ථ ඇති මම ගිහිගෙන් නික්ම ගියෙමි කවර අයුරකිනුදු බිය නැත්තෙමි යි කී ය.

4362. රාජ පුත්‍රය, තොපට වැඩක් වේවා! තොප සමීපයෙහි මම ද පැවිදි වෙමි. මහණ වෙව යි මා කැඳවනු මැනැවැ. පැවිද්ද මට රුචි යැ යි කී ය.

4363. සාරථිය, රථය පාවා දී ණය නැත්තෙක් වැ එව. පැවිද්ද වනාහි ණය නැත්තහුට ය. මෙසේ පැවිදිවීම බුඬාදි සෘෂි-වරුන් විසින් වර්ණනා කරන ලද්දකි.

4364. සාරථිය, තොපට අභිවෘද්ධියක් වේවා! යම් හෙයෙකින් තොපගේ වචනය මම කෙළෙම් ද එහෙයින් මා විසින් ඉල්ලන වචනය ද කරන්නට තෙපි නිසියව.

4365. යම් පමණ කලෙකින් පිය රජුන් ගෙන එම් ද එතෙක් කල් මෙහි වසනු මැනැවැ. තොපගේ පිය රජ දැක සතුටු සොම්නස් වන්නේ නම් ඉතා මැනැවි.

4366. සාරථිය, යමක් මට කියහි නම් නුඹගේ ඒ වචනය මම කරමි. මෙහි පැමිණි මා පිය රජුන් දක්නට මම ද කැමැත්තෙමි කීහ.

4367. සබඳ, බරණැසට ගොස් නැවත මෙහි එව. එ තැන් සිට මා සමීපයෙහි නවතිනු. මා සුව දුක් විචාළ බව නෑයනට කියව. මා කියන ලද වැඳීම මාගේ මවපියනට කියව යි ද කීහ.

4368. සුනන්ද නම් සාරථී තෙමේ තේමිය කුමරුන්ගේ දෙපා වැඳ පැදකුණු කොට රථයට නැඟ රජ ගෙදරට පැමිණියේ ය.

4369. (තේමිය කුමරුවන්ගේ චන්ද්‍රාදේවී නැමැති) මෑණියෝ හිස් රථය, එකලා වැ පැමිණි රියැදුරු දැක කඳුළු පිරුණු නෙතින් යුතුවැ හඬ හඬා රියැදුරා දෙස බලති.

4370. ඒ මේ රියදුරු තෙමේ මාගේ පුතු මරා දමා එයි. භූමි වර්ධනය කරන මාගේ පුත්‍ර තෙමේ පොළොවෙහි වළ දමන ලද්දේ මැ යැ යි සිතමි.

4371. මාගේ පුතු මරා දමා ආ රියදුරු දැකැ සතුරෝ එකාන්තයෙන් සතුටු වෙති. වෛර කරන්නෝ එකාන්තයෙන් ප්‍රීත වෙති.

4372. හුදෙකලා වැ පැමිණි රියැදුරු හිස් රථය ද දකිමින් හඬන මෑණියෝ කඳුළු පිරුණු නෙතින් යුතු ව, හඬමින් (මෙසේ) විචාරති:

4373. කින්නු මූගො කින්නු පක්ඛො කින්නු සො විලපී තද,
නිහඤ්ඤමානො භූමියා තං මෙ අක්ඛාහි සාරථී.

4374. කථං හත්ථෙහි පාදෙහි මූගො පක්ඛො විවජ්ජයි,
නිහඤ්ඤමානො භූමියා තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.

4375. අක්ඛිස්සං තෙ[1] අහං අය්‍යො දජ්ජාසි අභයං මම,
යං මෙ සුතං වා දිට්ඨං වා රාජපුත්තස්ස සන්තිකෙ.

4376. අභයං සම්ම තෙ දම්මි අභීතො භණ සාරථී,
යං තෙ සුතං වා දිට්ඨං වා රාජපුත්තස්ස සන්තිකෙ.

4377. න සො මූගො න සො පක්ඛො විසට්ඨ[2]වචනොච සො
රජ්ජස්ස කිර සො භීතො අකරී[3] ආලයෙ බහු.

4378. පුරිමං සරති සො ජාතිං යත්ථ රජ්ජමකාරයි,
කාරයිත්වා තහිං රජ්ජං පාපත්ථ නිරයං භුසං.

4379. වීසතිඤ්චෙ ව වස්සානි තහිං රජ්ජමකාරයි,
අසීති වස්ස සහස්සානි නිරයම්හි අපච්චි සො.[4]

4380. තස්ස රජ්ජස්ස සො භීතො මා මං රජ්ජාභිසෙචයුං,[5]
තස්මා පිතුච්ච මාතුච්ච[6] සන්තිකෙ න භණී[7] තද.

4381. අඞ්ගපච්චඞ්ග සම්පන්නො ආරොහපරිණාහවා,
විස්සට්ඨවචනො පඤ්ඤො මග්ගෙ සග්ගස්ස තිට්ඨති.

4382. සචෙ ත්වං දට්ඨුකාමාසි[8] රාජපුත්ත[9] තවත්‍රජං,
එහි තං පාපයිස්සාමි යත්ථ සම්මති තෙමියො.

4383. යොජයන්තු රථෙ අස්සෙ කච්ඡං නාගාන[10] බන්ධථ,
උදීරයන්තු සඞ්ඛපණවා වදන්තු[11] එකපොක්ඛරා.

4384. නදන්තු භෙරී සන්නද්ධා වග්ගූ වදන්තු දුන්දුභී,
නෙගමා ච මං අන්වෙන්තු ගච්ඡං පුත්තනිවෙදකො.[12]

---

1. අක්ඛෙය්‍යාමෙත - මජසං. සයා.
2. විසට්ඨ - මජසං.
3. අකරා - මජසං. සයා.
4. අපච්චිස - මජසං.
5. රජ්ජෙභිසෙචයුං - මජසං.
6. පිතුච මාතුච.
7. නභණෙ - මජසං.
8. කාමොසි - මජසං.
9. රාජපුත්තං - මජසං. සයා.
10. නාගානි - මජසං, සයා.
11. වග්ගුවාදන්තු - මජසං.
12. නිවාදකො - මජසං.

4373. මාගේ පුත් කිම ගොළුවෙක් ද පිළෙක් ද භූමියෙහි වළලනු ලබන්නේ වැලපුණේ ද සාරථිය එය මට කියව.

4374. ගොළු පිළු වූ හේ බිමැ වළ දමන ලද්දේ කෙසේ නම් අත් පාවලින් දුරු කෙළේ ද යි අසනලද මට කියව යි මැණියෝ කීහ.

4375. **ආයුෂ්මාවෙනි, ඔබ මට අභය දෙන්නාහු නම් රාජපුත්‍රයා සමීපයෙහි දී මා ඇසූ දුටු යමක් ඇද්ද එය මම ඔබට කියමි යි කී ය.**

4376. සබඳ සාරථිය, තට අභය දෙමි. රාජපුත්‍රයාගේ සමීපයෙහි දී ඇසූ දුටු යමක් ඇද්ද එය මට නිර්භය වැ කියව යි කීහ.

4377. ආයුෂ්මාවෙනි, ඒ තේමිය කුමාරයා ගොළුවෙක් හෝ පිළෙක් නො වේ. මනෝඥ වූ කථා ඇත්තෙක් ද වේ. රාජ්‍යාභිෂේකයට බිය වූ හේ ඔබගේ වචන නො කෙළේ ල.

4378. හේ යම් නගරයකැ රජය කැරැවී ද ඒ පූර්වජාතිය සිහි කරයි. එහි රජය කරවා දරුණු නිරයට පැමිණියේ ය.

4379. ඒ නුවර විසි වසක් රජය කරවූ හේ ඉන්පසු අසූ දහසක් අවුරුදු මුළුල්ලෙහි නිරයෙහි පැසුණේ ය.

4380. ඒ රජයට බිය වූ හේ මා අභිෂේක නො කෙරෙත්වා යි මවුපියන් වෙතැ එකලැ කථා නො කෙළේ ය.

4381. අඟපසඟින් සමෘද්ධ වූ උස මහත ඇති මනෝඥ කථා ඇති ප්‍රඥාසම්පන්න වූ හේ දෙව්ලොවට යන මඟැ සිටී.

4382. රාජපුත්‍රිය, ඉදින් තෙපි පුතු දකිනු කැමැත්තහු නම් එනු මැනවි. යම් තැනකැ තේමිය කුමර වෙසේ ද එතැනට පමුණුවන්නෙමි යි කීය.

4383. රථයෙහි අශ්වයන් යොදත්වා. ඇතුනට පොරොදු හෙවත් හස්ත්‍යාභරණ පළඳවත්වා. ජයසක් පනාබෙර නාද කෙරෙත්වා. එකැස් බෙර වයත්වා.

4384. දෙඇස් බෙර වයත්වා. මිහිඟු බෙර මනාසේ වයත්වා. නියම්ගම් වැසියෝ ද මා අනුව එත්වා. පුතුට කරුණු පවසන මම ඔහු අභිෂේක කොටැ රැගෙන එන්නට යමි.

4385. ඔරොධා ච කුමාරා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
ඛිප්පං යානානි යොජෙන්තු ගච්ඡං පුත්තනිවෙදකො.

4386. හත්ථාරොහා අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා,
ඛිප්පං යානානි යොජෙන්තු ගච්ඡං පුත්තනිවෙදකො.

4387. සමාගතා ජානපද නෙගමා ච සමාගතා,
ඛිප්පං යානානි යොජෙන්තු ගච්ඡං පුත්තනිවෙදකො.

4388. අස්සෙ ච සාරථී යුත්තෙ සින්ධවෙ සීඝවාහනෙ,
රාජද්වාරං උපාගච්ඡුං යුත්තා දෙව ඉමෙ හයා.

4389. ථූලා ජවෙන හායන්ති කිසා හායන්ති ථාමුනා,[1]
කිසෙ ථූලෙ විවජ්ජෙත්වා සංසට්ඨා යොජිතා හයා.

4390. තතො රාජා තරමානො යුත්තමාරුය්හ සන්දනං,
ඉත්ථාගාරං අජ්ඣභාසි[2] සබ්බාව අනුයාථ මං.

4391. වාළබීජනිමුණ්හීසං ඛග්ගං ඡත්තං ච පණ්ඩරං,
උපාදිරථමාරුය්හ සුවණ්ණෙන[3] අලඞ්කතො.[4]

4392. තතො ච රාජා පායාසි පුරක්ඛත්වාන[5] සාරථිං,
ඛිප්පමෙව උපාගච්ඡි යත්ථ සම්මති තෙමියො.

4393. තඤ්ච දිස්වාන ආයන්තං ජලන්තමිව තෙජසා,
ඛත්තසඞ්ඝපරිබ්බූළ්හං[6] තෙමියො එතදබ්‍රවි.

4394. කච්චින්නු[7] තාත කුසලං කච්චි තාත අනාමයං,
කච්චින්නු රාජකඤ්ඤායො අරොගා මය්හ මාතරො.

4395. කුසලඤ්චෙව මෙ පුත්ත අථො පුත්ත අනාමයං,
සබ්බාව[8] රාජකඤ්ඤායො අරොගා තුය්හ මාතරො.

4396. කච්චිස්ස මජ්ජපො[9] තාත කච්චි තෙ සුරමප්පියං,
කච්චි සච්චෙ ච ධම්මෙ ච දානෙ තෙ රමතී මනො.

---

1. ථාමසා – ස්‍යා. කාමුනා – මජසං.
2. අභාසථ – මජසං. අජ්ඣභාසිත්ථ – වි.
3. සුවණ්ණෙහි – මජසං.
4. අලඞ්කතා – මජසං. ස්‍යා.
5. පුරක්ඛිත්වාන – මජසං. ස්‍යා.
6. පරිබ්බූළ්හං – මජසං.
7. කච්චිනු – මජසං.
8. සබ්බා ච – මජසං.
9. කච්චි අමජ්ජපො – මජසං, ස්‍යා.

4385. ඇතුළු නුවර වැස්සෝ ද කුමරුවෝ ද වෛශ්‍යයෝ ද බමුණෝ ද වහා යානාවන් යොදත්වා. පුතුට කරුණු පවසන මම (ඔහු අභිෂේක කොට රැගෙන එන්නට) යමි.

4386. ඇතරුවෝ ද අසරුවෝ ද රිය නැඟෙන්නෝ ද පාබළ සෙනඟ ද වහා යානාවන් යොදත්වා.

4387. රැස් වූ දනව් වැසියෝ ද නියම්ගම් වැසියෝ ද ඉක්මනින් යානාවන් යොදත්වා.

4388. රියැදුරෝ ඉක්මන් ගමන් ඇති සෛන්ධව නමැති අසුන් යෙදූ රථ ගෙන රජගෙදරට පැමිණියාහ. දේවයන් වහන්ස, අශ්වයෝ රථවල යොදනලදහ යි පැවැසූහ.

4389. දේවයන් වහන්ස, තර අශ්වයෝ වේගයෙන් පිරිහෙති. කෙට්ටු අශ්වයෝ කාය ශක්තියෙන් පිරිහෙති. මෙ වැනි අසුන් නො ගනිත්ව යි තර කෙට්ටු අශ්වයන් හැරදමා ජවබල සම අශ්වයන් යොදන ලදහ යි දැන්වූහ.

4390. ඉන්පසු රජ තෙමේ සුදුසු වාහනයක නැඟ සියල්ලෝ මා අනුව එත්ව යි අන්තඃපුරයට කී ය.

4391. වල්විදුනාව, නළල්පට, කඩුව, සේසත සහ රන්මිරිවැඩි සහළ ද රියට නංව යි කියා ස්වර්ණාභරණයෙන් සැරසුණේ.

4392. රජ තෙමේ ඉන්පසු රියදුරා අභිමුඛ කොට තේමිය කුමරු යම් තැනෙක ද එතැනට වහාම පැමිණියේ ය.

4393. තේජසින් දිලියෙමින් මෙන් එන ක්ෂත්‍රිය සමූහයා විසින් පිරිවැරූ ඒ පියරජුන් දැක තේමිය කුමර මෙය පැවැසී ය.

4394. පියාණෙනි, ඔබ සුවසේ ද කිම රෝග පීඩා නැත්තාහු ද මාගේ මෑණිවරු රාජකන්‍යාවෝ අරොගා වූවාහු ද යි ඇසී ය.

4395. පුත මට දුකෙක් නැත. පුත්‍රය එහෙයින් නීරොග ද වෙමි. ඔබගේ සියලු මව්වරු නීරොග ද වෙති.

4396. පියාණෙනි, කිම මත්පැන් නො බොන්නහු ද? කිම ඔබට මත්පැන් අප්‍රිය ද? කිම වාක්සත්‍යයෙහි ද දශරාජධර්මයෙහි ද දීමෙහි ද ඔබගේ සිත ඇලේ දැ යි ඇසී.

4397. අමජ්ජපො අහං පුත්ත අථො මෙ සුරමප්පියං,
අථො සච්චෙ ච ධම්මෙ ච දානෙ මෙ රමතී මනො.

4398. කච්චි අරොගං යොග්ගං තෙ කච්චි වහති[1] වාහනං,
කච්චි තෙ ව්‍යාධයො නත්ථි සරීරස්සුපතාපනා.

4399. අථො අරොගං යොග්ගං මෙ අථො වහති වාහනං,
අථො මෙ ව්‍යාධයො නත්ථි සරීරස්සුපතාපනා.[2]

4400. කච්චි අනන්තා ච තෙ ඵීතා මජ්ඣෙ ච බහලා තව,
කොට්ඨාගාරඤ්ච කොසඤ්ච කච්චි තෙ පටිසන්ථතං.[3]

4401. අථො අනන්තා ච මෙ ඵීතා මජ්ඣෙ ච බහලා මම,
කොට්ඨාගාරඤ්ච කොසඤ්ච සබ්බං මෙ පටිසන්ථතං.

4402. ස්වාගතං තෙ මහාරාජ අථො තෙ අදුරාගතං,
පතිට්ඨාපෙන්තු පල්ලඞ්කං යත්ථ රාජා නිසක්කති.

4403. ඉධෙව තෙ නිසින්නස්ස නියතෙ පණ්ණසන්ථතෙ,[4]
එතෙන්තා උදකමාදය පාදෙ පක්ඛාලයන්තු තෙ.

4404. ඉදම්පි පණ්ණකං මය්හං රන්ධං රාජ අලොණකං,
පරිභුඤ්ජ මහාරාජ පාහුනො මෙසි ආගතො.

4405. න චාහං[5] පණ්ණං භුඤ්ජාමි න හෙතං මය්හ භොජනං,
සාලීනං ඔදනං භුඤ්ජෙ සුචිං[6] මංසූපසෙචනං.

4406. අච්ඡෙරකං මං පටිභාති එකකම්පි රහොගතං,
එදිසං භුඤ්ජමානානං කෙන වණ්ණො පසීදති.

4407. එකො රාජ නිපජ්ජාමි නියතෙ පණ්ණසන්ථතෙ,
තාය මෙ එකසෙය්‍යාය රාජ වණ්ණො පසීදති.

4408. න ච[7] නෙත්තිංසබද්ධා මෙ රාජරක්ඛා උපට්ඨිතා,
තාය මෙ සුඛසෙය්‍යාය රාජ වණ්ණො පසීදති.

---

1. වාහති – මජසං. සයා. වි.
2. තාපියා – මජසං. සයා.
3. සන්ධතං – මජසං.
4. සන්ථරෙ – මජසං. වි.
5. නචාහං – මජසං.
6. සුචි – මජසං. සයා.
7. නච - මජසං

4397. පුත, මම මත්පැන් නො බොන්නෙමි. එහෙයින් මට මත්පැන් අප්‍රිය ය. තවද සත්‍යයෙහි ද දශරාජධර්මයෙහි ද දීමෙහි ද මා සිත් ඇලෙයි.

4398. ඔබගේ හස්ත්‍යාදි වාහන නීරෝග ද? හස්ත්‍යාදි වාහන ඔබ උසුලයි ද? කිම ඔබට ශරීර තවන රෝගයෝ නැද්ද?

4399. තවද පුත්‍රය, මාගේ සියලු වාහන නීරෝගය. වාහන මා උසුලයි. ශරීර පෙළන රෝගපීඩා මට නැත.

4400. පියාණෙනි, ඔබගේ ප්‍රත්‍යන්ත ජනපදවාසීහු සමෘද්ධ වූවෝ ද? ඔබගේ ගම්නියම්ගම් වැසියෝ බොහෝ වූහු ද? කිම ඔබගේ කොටුගුළු භාණ්ඩාගාර පිරී තිබේ ද?

4401. පුත, මාගේ ප්‍රත්‍යන්ත ජනපද සමෘද්ධ ය. ගම්නියම්ගම් බොහෝ වූ ජනාවාස ඇත්තාහ. මාගේ සියලු කොටුගුළු ධාන්‍ය-යෙන් ද සියලු කොෂ්ඨාගාර ධනයෙන් ද පිරුණේ ය.

4402. මහරජ, ඔබගේ යහපත් පැමිණීමෙකි. අයහපත් පැමිණීමෙක් නො වේ. රජ තෙමේ යම් තැනක හිඳී ද එ බඳු රාජාසනයක් පනවත්වා යි තේමිය කුමාර තෙමේ පැවැසී ය.

4403. මොනවට පැනැවුණු මේ කොළ ඇතිරියෙහි හුන් ඔබ මෙයින් දිය ගෙන පා සේදුව මැනැවැ යි තේමිය කුමාර තෙමේ කී ය.

4404. මහරජ, ලුණු නැති වැ තැම්බූ මේ කරකොළ මාගේ ආහාර වෙයි. මහරජ, අනුභව කළ මැනැවි. මෙහි පැමිණි තැනැත්තේ වනාහි මාගේ සත්කාරයට නිසි වෙයි.

4405. පුත, මම කොළ අනුභව කරන්නෙක් නො වෙමි. මේ මාගේ භොජනය නො වේ ම ය. මම පවිත්‍ර වූ මාංසයෙන් යුක්ත වූ ඇල් සහලේ බත් අනුභව කරන්නෙක් වෙමි.

4406. පුත, එකලා වැ රහසිගත වැ මෙබඳු ආහාර අනුභව කරන්නහු ශරීරවර්ණය කවර කරුණෙකින් ප්‍රසන්න වේ දැ යි මට ආශ්චර්‍ය්‍යයක් සේ වැටහේ.

4407. මහරජ, මනා වැ අතුරන ලද ඇතිරියෙහි එකලා වැ වැදහෙමි. මහරජ, ඒ එකලා වැ වැදහෙවීමෙන් මාගේ වර්ණය ප්‍රසන්න වේ.

4408. මහරජ, කඩු බැඳගෙන වටකැර ගත් රාජාරක්ෂකයෝ මට නැත. ඒ සුඛසයනය නිසා මාගේ වර්ණය ප්‍රසන්න වේ.

4409. අතීතං නානුසොචාමි නප්පජප්පමනාගතං,
පච්චුප්පන්නෙන යාපෙමි තෙන වණ්ණො පසීදති.

4410. අනාගතප්පජප්පාය අතීතස්සානුසොචනා,
එතෙන බාලා සුස්සන්ති නළොව හරිතො ලුතො.

4411. හත්ථානීකං රථානීකං අස්සෙ පත්තී ච වම්මිනො,
නිවෙසනානි රම්මානි අහං පුත්ත දදමි තෙ.

4412. ඉත්ථාගාරම්පි තෙ දම්මි සබ්බාලඞ්කාරභූසිතං,
තා පුත්ත පටිපජ්ජස්සු ත්වං නො රාජා භවිස්සසි.

4413. කුසලා නච්චගීතස්ස සික්ඛිතා චතුරිත්ථියො,
කාමෙ තං රමයිස්සන්ති කිං අරඤ්ඤෙ කරිස්සසි.

4414. පටිරාජූහි තෙ කඤ්ඤා ආනයිස්සං අලඞ්කතා,
තාසු පුත්තෙ ජනෙත්වාන අථ පච්ඡා පබ්බජිස්සසි.

4415. යුවා ච දහරො චාසි පඨමුප්පත්තිතො සුසු,
රජ්ජං කාරෙහි භද්දන්තෙ කිං අරඤ්ඤෙ කරිස්සසි.

4416. යුවා චරෙ බ්‍රහ්මචරියං බ්‍රහ්මචාරී යුවා සියා,
දහරස්ස හි පබ්බජ්ජා එතං ඉසීහි වණ්ණිතං.

4417. යුවා චරෙ බ්‍රහ්මචරියං බ්‍රහ්මචාරී යුවා සියා,
බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමි නාහං රජ්ජෙනමත්ථිකො.

4418. පස්සාමි වොහං දහරං අම්ම තාත වදං නරං,[1]
කිච්ඡා ලද්ධං පියං පුත්තං අප්පත්වාව ජරං මතං.

4419. පස්සාමි වොහං දහරිං කුමාරිං චාරුදස්සනං,
නළවංසකළීරංව පලුග්ගං ජීවිතක්ඛයෙ.

1. වදන්තරං – මජසං, සයා. පී.

4409. ඉකුත් දෑ ගැන ශෝක නො කෙරෙමි. නොලත් දෑ නො පතමි. මෙකලැ ලැබුණු දෑයින් යැපෙමි. එයින් වර්ණය ප්‍රසන්න වේ.

4410. නො ලත් දෑ පැතීම යැ ඉකුත් දෑ ගැන ශෝක කිරීම යැ යන මෙයින් බාලයෝ සිඳින ලද නිල්වන් වූ බටදඬක් සෙයින් වියළෙත්.

4411. පුත, මම තොපට ඇත් ඇණියක් ද රිය ඇණියක් ද අසුන් ද සන්නද්ධ වූ පාබළ සෙනඟක් ද රම්‍ය වූ වාසාගාර ද දෙමි.

4412. පුත, සර්වාලංකාරයෙන් සැරසුණු අන්තඃපුරයක් ද තොපට දෙමි. ඔවුන් පිළිපදුව (පරිභොග කරව). තෙපි අපගේ රජ වෙව.

4413. පුත, නෘත්‍යගීතයෙහි දක්‍ෂ වූ හික්මුණා වූ චතුර වූ (දක්‍ෂ වූ) ස්ත්‍රීහු තොප කාමයෙහි සිත් අලවන්නාහු ය. මේ අරණ්‍යයෙහි කුමක් කරන්නහු ය.

4414. අන් රජුන්ගෙන් අලංකෘත කන්‍යාවන් තොපට ගෙන එන්නෙමි. ඔවුන් සමඟ වාසය කොට පුත්‍රයන් උපදවා පසුව පැවිදි වන්නහු ය.

4415. පුත, තෙපි යොවුන් වව, තුරුණු වව, උපතින් පළමු වියෙහි සිටින තරුණයෙක, පින්වත රාජ්‍යය කරව. අරණ්‍යයෙහි කුමක් කරන්නහු ද යි පියරජ ඇසී ය.

4416. මහරජ, තරුණ වූයේ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවෙහි හැසිරෙන්නේ ය. (යෙදෙන්නේ ය) බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යා ඇත්තේ ම තරුණ වන්නේ ය. තරුණ වූවහුට ම පැවිද්ද සුදුසු වේ. මෙය බුඩාදි සෘෂීන් විසින් වර්ණනා කරන ලද්දෙකි.

4417. තරුණ වූයේ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවෙහි හැසිරෙන්නේ ය. බ්‍රහ්ම-චර්‍ය්‍යා ඇත්තේ ම තරුණ වන්නේ ය. මම බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවෙහි හැසිරෙන්නෙමි. මම රාජ්‍යයෙන් අර්ථ ඇත්තෙම් නො වෙමි.

4418. මැණියෙනි, පියාණෙනි යි ප්‍රිය තෙපුල් කියන්නා වූ දුකසේ ලබා ගත්තා වූ දහර වූ ප්‍රිය වූ පුතුන් ජරාවට නො පැමිණැ මැ මැරෙනු දැක ඇත්තෙමි.

4419. තරුණ වූ මනොඥ දර්ශන ඇත්තා වූ කුමරියන් කඩා දමන ලද උණකිළිල් සේ මාරයා විසින් ජීවිතයෙහි සිඳලන ලදුවන් දකිමි.

4420. දහරාපි හි මීයන්ති නරා ච අථ නාරියො,
තත්ථ කො විස්සසෙ පොසො දහරොම්හීති ජීවිතෙ.

4421. යස්ස රත්‍යා විවසානෙ ආයුං අප්පතරං සියා,
අප්පොදකෙව මච්ඡානං කින්නු කොමාරකං තහිං.

4422. නිච්චමබ්භාහතො ලොකො නිච්චඤ්ච පරිවාරිතො,
අමොඝාසු වජන්තීසු කිං මං රජ්ජෙන සික්ඛසි.

4423. කෙනමබ්භාහතො ලොකො කෙන ච පරිවාරිතො,
කායො අමොඝා ගච්ඡන්ති තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.

4424. මච්චුනාබ්භාහතො ලොකො ජරාය පරිවාරිතො,
රත්‍යො අමොඝා ගච්ඡන්ති එවං ජානාහි ඛත්තිය.

4425. යථාපි තන්තෙ විතතෙ[1] යං යදෙවූපවීයති,
අප්පකං හොති වෙතබ්බං එවං මච්චාන ජීවිතං.

4426. යථා වාරිවහො පූරො ගච්ඡන්නුපනිවත්තති,[2]
එවමායු මනුස්සානං ගච්ඡන්නුපනිවත්තති.

4427. යථා වාරිවහො පූරො වහෙ රුක්ඛුපකූලජෙ,[3]
එවං ජරාය මරණෙන වුය්හන්තෙ වත පාණිනො.[4]

4428. හත්ථානීකං රථානීකං අස්සා පත්ති ච වම්මිනො,
නිවෙසනානි රම්මානි අහං පුත්ත දදාමි තෙ.

4429. ඉත්ථාගාරම්පි තෙ දම්මි සබ්බාලඞ්කාරභූසිතං,
තා පුත්ත පටිපජ්ජස්සු ත්වං නො රාජා භවිස්සසි.

4430. කුසලා නච්චගීතස්ස සික්ඛිතා චතුරිත්ථියො,
කාමෙ තං රමයිස්සන්ති කිං අරඤ්ඤෙ කරිස්සසි.

---

1. විතතෙත - මජසං, ස්‍යා.
2. ගච්ඡං නුපරිවත්තති - මජසං. ගච්ඡං න පරිවත්තති - ස්‍යා.
3. රුක්ඛෙපකූලජෙ.
4. සබ්බපාණිනො - මජසං, ස්‍යා.

4420. තරුණ වූ ස්ත්‍රීහු ද පුරුෂයෝ ද මරණයට පැමිණෙන්නාහු ම ය. එබඳු ජීවිතයෙහි කවර නම් (නුවණැති) පුරුෂයෙක් මම තරුණ වෙමියි විශ්වාස කරන්නේ ද?

4421. වළ දිය සිඳී යැමෙන් මත්ස්‍යයන්ගේ විනාශය මෙන් රාත්‍රි (හා දවල්) ඉක්ම යැමෙන් යමෙකුගේ ආයුෂ අල්පතර (අඩු) වන්නේ නම් එහි කවර නම් කුමාරභාවයක් ද?

4422. ලෝවැසි තෙමේ නිරන්තරයෙන් පහරන ලද්දේ වෙයි. නිරන්තරයෙන් පිරිවරන ලද්දේ වෙයි. ආයුෂ දිවා රෑ නොසිස් වැ (අතරක් නැති වැ) අත්හරින කල්හි මා රාජ්‍යාභිෂෙක කරන්නේ කුමට ද?

4423. ලෝවැසි තෙමේ කවරකු විසින් පහරන ලද්දේ වේ ද කවරකු විසින් පිරිවරන ලද්දේ වේ ද කවරහු නොසිස් වැ යෙද්ද, පුත්‍රය, මා විසින් විචාරන ලද්දේ එය මට කියව.

4424. ලෝවැසි තෙමේ මරහු විසින් පහරන ලද්දේ ය. ජරාව විසින් පිරිවරන ලද්දේ ය. රාත්‍රීහු නොසිස් වැ (නො නැවතී) යෙති. මහරජ මෙසේ දනුව.

4425. යම්සේ (රෙදි වියන යන්ත්‍රයෙහි) නූල් බැඳි කල්හි යම් යම් කොටස් වියනු ලැබේ ද ඉතිරිය ස්වල්ප වන්නේ ද මෙසේ සත්ත්වයන්ගේ ජීවිත ද (දවසින් දවස) ස්වල්ප වන්නේ ය.

4426. යම්සේ පිරුණා වූ දියපහර බැස යන්නේ ආපසු නො හැරේ ද මෙසේ මනුෂ්‍යයන්ගේ ආයුෂ ද ගෙවී යන්නේ ආපසු නො හැරේ.

4427. යම්සේ පිරුණු දියපහර බැස යනුයේ දෙගං ඉවුරෙහි වූ වෘක්ෂයන් මුල් සෝද හෙළාගෙන යන්නේ ද එසේ සත්ත්වයෝ ද ජරාවෙන් හා මරණයෙන් ඒකාන්තයෙන් ගසාගෙන යනු ලැබෙත් යයි පැවිසී ය.

4428. පුත, හස්තිසේනාවක් ද රථ සේනාවක් ද සරසන ලද අශ්ව සේනාවක් ද පාබළ සේනාවක් ද මනරම් නිවෙසක් ද මම තොපට දෙමි.

4429. පුත, සර්වාලංකාරයෙන් සැරහුණු අන්තඃපුරයක් ද තොපට දෙමි. ඔවුන් පිළිපදුව, (පරිභොග කරව.) තෙපි අපගේ රජ වෙව.

4430. නෘත්‍යගීතයෙහි දක්ෂ වූ හික්මුණා වූ චතුර වූ (දක්ෂ වූ) ස්ත්‍රීහු තොප කාමයෙහි සිත් අලවන්නාහු ය. මේ අරණ්‍යයෙහි කුමක් කරන්නහු ද?.

4431. පටිරාජූහි තෙ කඤ්ඤා ආනයිස්සං අලඞ්කතා,
තාසු පුත්තෙ ජනෙත්වාන අථ පච්ඡා පබ්බජිස්සසි.

4432. යුවා ච දහරො චාසි පඨමුප්පත්තිතො සුසු,
රජ්ජං කාරෙහි භද්දන්තෙ කිං අරඤ්ඤෙ කරිස්සසි.

4433. කොට්ඨාගාරඤ්ච කොසඤ්ච වාහනානි බලානි ච,
නිවෙසනානි රම්මානි අහං පුත්ත දදමි තෙ.

4434. ගොමණ්ඩලපරිබ්බූළ්හො දසිසඞ්ඝපුරක්ඛතො,
රජ්ජං කාරෙහි භද්දන්තෙ කිං අරඤ්ඤෙ කරිස්සසි.

4435. කිං ධනෙන යං ජීයෙථ කිං භරියාය මරිස්සති,
කිං යොබ්බනෙන චිණ්ණෙන යං ජරා අභිහෙස්සති.[1]

4436. තත්ථ කා නන්දි කා ඛිඩ්ඩා කා රතී කා ධනෙසනා,[2]
කිං මෙ පුත්තෙහි දාරෙහි රාජ මුත්තොස්මි බන්ධනා.

4437. සොහං එවං පජානාමි මච්චු මෙ නප්පමජ්ජති,
අන්තකෙනාධිපන්නස්ස කා රතී කා ධනෙසනා.

4438. ඵලානමිව පක්කානං නිච්චං පතනතො භයං,
එවං ජාතානමච්චානං නිච්චං මරණතො භයං.

4439. සායමෙකෙ න දිස්සන්ති[3] පාතො දිට්ඨා බහූජනා,
පාතො එකෙ න දිස්සන්ති සායං දිට්ඨා බහූජනා.

4440. අජ්ජෙව කිච්චං ආතප්පං[4] කො ජඤ්ඤා මරණං සුවෙ,
න හි නො සඞ්ගරං තෙන මහාසෙනෙන මච්චුනා.

4441. චොරා ධනස්ස පත්ථෙන්ති රාජ මුත්තොස්මි බන්ධනා,
එහි රාජ නිවත්තස්සු නාහං රජ්ජෙනමත්ථිකොති.

මූගපක්ඛජාතකං පඨමං.

---

1. යං ජරායාභිභුය්‍යති - මජ්සං., සයා.
2. ධනෙසිතා - මජ්සං., සයා.
3. පස්සන්ති - වි.
4. ආතප්ප - මජ්සං.

4431. අන් රජුන්ගේ අලඞ්කෘත (සරසන ලද) කන්‍යාවන් ඔබට ගෙන දෙන්නෙමි. ඔවුන් සමඟ වාසය කොට පුත්‍රයන් උපදවා පසුව පැවිදි වන්නෙහි ය.

4432. පුත, ඔබ යොවුන් ය, තුරුණු වියෙහි ය, උපතින් පළමු වියෙහි සිටිනා තරුණයෙක, පින්වත රාජ්‍යය කරව. අරණ්‍ය-යෙහි කුමක් කරන්නෙහි දැයි පියරජ ඇසී ය.

4433. පුත, (ධාන්‍යයෙන් පිරුණු) කොටුගුළු ද (මුතු මැණික් ආදියෙන් පිරුණු) ගබඩා ද වාහන ද බළකාය ද මනරම් නිවෙස් ද යන සියල්ල මම ඔබට දෙමි.

4434. පින්වත, මිහිරි කතා ඇති රාජකන්‍යා සමූහයා විසින් වට කරන ලද්දේ දැයි සමූහයා විසින් පිරිවරන ලද්දේ රාජ්‍යය කරව. මේ අරණ්‍යයෙහි කුමක් කරන්නෙහි දැ යි පියරජ ඇසී ය.

4435. මහරජ, යම් ධනයක් විනාශ වෙයි ද එබඳු ධනයෙන් මට කවර ප්‍රයෝජනයෙක් ද, යම් භාර්‍ය්‍යාවක් මරණයට පත්වෙයි ද එබඳු භාර්‍ය්‍යාවකගෙන් කවර ප්‍රයෝජනයෙක් ද, වරිත පුහුණුවෙන් ඇති කැර ගත් යම් තුරුණුබවකට ජරාව විසින් පහර දෙනු ලැබේ ද එබඳු යෞවනයෙන් කවර ප්‍රයෝජනයෙක් ද?

4436. ඒ ලෝකයෙහි කවර නම් සතුටෙක් ද කවර නම් ක්‍රීඩාවක් ද කවර නම් පස්කම්ගුණ ඇල්මෙක් ද කවර නම් ධන සෙවීමෙක් ද මට දරුවන්ගෙන් හා අඹුවන්ගෙන් කවර ප්‍රයෝජනයෙක් ද මහරජ, මම කාමබන්ධනයෙන් හා තෘෂ්ණාබන්ධනයෙන් මිදුණේ වෙමි.

4437. මට මාරයා (මරණය) ප්‍රමාද නො වෙති යි මම මෙසේ දනිමි. ඒ මරහු විසින් මඩනා ලද්ද වූ මට රාජ්‍යසම්පත්තියෙහි කවර ඇල්මෙක් ද කවර නම් ධන සෙවීමෙක් ද?

4438. පැසුණු ඵලයන් (ගෙඩි) වැටීම හේතුකොට ගෙන ඇති වන නිරන්තර භය යම්සේ ද එසේ ම උපන්නා වූ මනුෂ්‍යයාට මරණය හේතුකොට ගෙන නිතර බිය ඇති වේ.

4439. උදේ දුටු බොහෝ දෙනා සවස නොදක්නා ලැබෙත්. සවස දුටු බොහෝ දෙනා උදේ නොදක්නා ලැබෙත්.

4440. අද අද ම වීර්‍ය්‍ය කටයුතු ය. හෙට මරණය වන්නේ යයි කවරෙක් දන්නේ ද? ඒ මහාසේනා ඇති මාරයා සමඟ අපේ පොරොන්දුවක් නැත්තේ මැ යි.

4441. සොරු ධනය ප්‍රාර්ථනා කෙරෙති. මහරජ, මම ඒ ධනබන්ධනයෙන් මිදුණෙමි. මහරජ, මෙහි එනු මැනවි. මාගේ වචනයෙහි මනාකොට පවතිනු මැනැවි. මම රාජ්‍යයෙන් ප්‍රයෝජන ලබන්නෙක් නො වෙමි.

පළමුවන මූගපක්ඛ ජාතක යි.

2. මහාජනකජාතකං

4442. කොයං මජ්ඣෙ සමුද්දස්මිං අපස්සං තීරමායුහෙ,
කං[1] ත්වං අත්ථවසං ඤත්වා එවං වායමසෙ භුසං.

4443. නිසම්ම වත්තං ලොකස්ස වායාමස්ස ච දෙවතෙ,
තස්මා මජ්ඣෙ සමුද්දස්මිං අපස්සං තීරමායුහෙ.

4444. ගම්භීරෙ අප්පමෙය්‍යස්මිං තීරං යස්ස න දිස්සති,
මොඝො තෙ පුරිස වායාමො අප්පත්වාව මරිස්සසි.

4445. අනණො ඤාතිනං හොති දෙවානං පිතුනො[2] ච සො,
කරං පුරිසකිච්චානි න ච පච්ඡානුතප්පති.

4446. අපාරනෙය්‍යං යං කම්මං අඵලං කිලමථුද්දයං,
තත්ථ කො වායමෙනත්ථො මච්චු යස්සාභිනිප්පතං.[3]

4447. අපාරනෙය්‍යං අච්චන්තං යො විදිත්වාන දෙවතෙ,
න රක්ඛෙ අත්තනො පාණං ජඤ්ඤා සො යදි[4] හාපයෙ.

4448. අධිප්පාය ඵලං එකෙ අස්මිං ලොකස්මි දෙවතෙ,
පයොජයන්ති කම්මානි තානි ඉජ්ඣන්ති වා න වා.

4449. සන්දිට්ඨිකං කම්මඵලං නනු පස්සසි දෙවතෙ,
සන්නා අඤ්ඤෙ තරාමහං තඤ්ච පස්සාමි සන්තිකෙ.

4450. සො අහං වායමිස්සාමි යථාසත්තිං යථාබලං,
ගච්ඡං පාරං සමුද්දස්ස කාසං[5] පුරිසකාරියං.

4451. යො ත්වං එවං ගතෙ ඔඝෙ අප්පමෙය්‍යෙ මහණ්ණවෙ,
ධම්මවායාමසම්පන්නො කම්මනා[6] නාවසීදසි,
සො ත්වං තත්ථෙව ගච්ඡාහි යත්ථ තෙ[7] නිරතො මනො.

1. කිං – මජසං. සයා.
2. පිතුනඤ්ච – මජසං. සයා.
3. නිපතිතං – සයා.
4. යති – මජසං.
5. කස්සං – මජසං, සයා.
6. කම්මුනා – මජසං. සයා.
7. කෙ – මජසං.

2. මහාජනක ජාතකය

4442. පරතෙර නොපැනෙන මේ මුහුද මැද කවරෙක් නම් පිනමින් වීර්‍ය්‍ය කරන්නේ ද? තෙපි කවර ප්‍රයෝජනයක් දැනැ මෙසේ මහත් සේ වැර වඩන්නහු දැ යි මණිමෙඛලා නම් දෙව්දු ඇසූ ය.

4443. එම්බා දෙව්දුව, මම ලෝවැසියා පිළිබඳ පවත්නා උත්සාහය ද කටයුතු ද එහි අනුසස් ද දැනැ වසමි. එහෙයින් මේ මුහුද මැද පරතෙර නො දක්නෙම් උත්සාහ කරමි යි මහාජනක කුමාර තෙමේ කී ය.

4344. ගැඹුරු පමණ නො කළහැකි මේ සාගරයෙහි පරතෙර යමකුට නො පෙනේ ද එම්බා පුරුෂය තොපගේ උත්සාහය හිස් යැ පරතෙරට නො පැමිණ මැ මැරෙන්නෙහි යි දෙව්දු පැවැසූ.

4445. එම්බා දෙව්දුව, වීර්‍ය්‍ය කරන යම් පුරුෂයෙක් වේ නම් හේ නෑයනට ද දෙව්බඹුනට ද ණය නැත්තෙකි තොහොත් ඔවු-නතර නො ගැරහිය යුත්තෙකි. නො පසු තැවෙන්නකැ යි ද කුමාර තෙමේ කී ය.

4446. යම් කටයුත්තක් උත්සාහයෙන් මුදුන් පත් කළ නො හැකි ද ඵල නැත්තේ ද වෙහෙසම මැ උපදවා ද මරණය ඉැ එහි ලා වේ ද එ බඳු උත්සාහයෙන් කවර නම් වැඩෙක් දැ යි දෙව්දු ඇසූ.

4447. එම්බා දෙව්දුව, යමෙක් අත්‍යන්තයෙන් මුදුන්පත් නො කළ හැකි බව ද දැනැ උත්සාහය අත්හරී නම් හේ වනාහි තමන්ගේ ජීවිකය නො රකී යැ යි දනු මැනැවි.

4448. එම්බා දෙව්දුව, මෙ ලොවැ සමහරු තම අදහස් පරිදි ප්‍රයෝජන පතා වෙළෙහෙළදාම් ආදි කටයුතු කෙරෙති. ඒ කටයුතු ඔවුන්ගේ අදහස් සිඩ කරන්නේ ද නො කරන්නේ ද වෙයි. කායික චෛතසික වීර්‍ය්‍ය ඇත්තන්ට සමෘද්ධ වේ මැ යි.

4449. එම්බා දෙව්දුව, මා සමඟ ආ සෙසු වෙළෙන්දෝ වීර්‍ය්‍ය නො කොටැ මුහුදෙහි ගිලුණාහ. මම වනාහි උත්සාහයෙන් මෙතාක් පිනමි. සමීපයෙහි සිටින තොප ද දකිමි. මේ ජාතියෙහි ගන්නා ලද උත්සාහය පිළිබඳ විපාක නො වේ දැ යි බලව.

4450. සමුද්‍රයාගේ පරතෙරට යන ඒ මම වනාහි උත්සාහ ගනිමි. ශක්ති පරිදි බල පරිදි පුරුෂයකුට අයත් ක්‍රියාව කරමි යි කුමාර තෙමේ කී ය.

4451. යම් බඳු තෙපි මෙවැනි ගැඹුරු පළල් සැඩ පහර ඇති පමණ නො කළැකි මහසයුරෙහි දැහැමි වූ උත්සාහයෙන් යුත් වූයෙහි පුරුෂ වීර්‍ය්‍යයෙන් නො ගිලෙහු. යම් තැනෙකැ තොපගේ සිත ඇලුණේ ද එ තැනට යන්නැ යි දෙව්දු පැවැසූ.

4452. සුරියුග්ගමනෙ නිධි අථො ඔග්ගමනෙ නිධි,
අන්තො නිධි බහි නිධි න අන්තො න බහි නිධි.

4453. ආරොහනෙ මහානිධි අථො ඔරොහනෙ නිධි,
චතුරො ච මහාසාලා සමන්තා යොජනෙ නිධි.

4454. දන්තග්ගෙසු මහානිධි වාලග්ගෙසු ච කෙබුකෙ,
රුක්ඛග්ගෙසු මහානිධි සොළසෙතෙ මහානිධි
සහස්සථාමො පල්ලඞ්කො සීවලාරාධනෙන ච.

4455. ආසිංසෙථෙව පුරිසො[1] න නිබ්බින්දෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අත්තානං යථා ඉච්ඡිං තථා අහු.

4456. ආසිංසෙථෙව පුරිසො න නිබ්බින්දෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අත්තානං උදකා ථලමුබ්භතං.

4457. වායමෙථෙව පුරිසො න නිබ්බින්දෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අත්තානං යථා ඉච්ඡිං තථා අහු.

4458. වායමෙථෙව පුරිසො න නිබ්බින්දෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අත්තානං උදකා ථලමුබ්භතං.

4459. දුක්ඛූපනීතොපි නරො සපඤ්ඤො
ආසං න ඡින්දෙය්‍ය සුඛාගමාය,
බහූ හි ඵස්සා අහිතා හිතා ච
අවිතක්කිතා මච්චුමුපබ්බජන්ති.[2]

4460. අවිතක්කිතම්පි භවති විතක්කිතම්පි විනස්සති,
න හි චින්තාමයා භොගා ඉත්ථියා පුරිසස්ස වා.

4461. අපුරාණං[3] වත භො රාජා සබ්බභුම්මො දිසම්පති,
නාජ්ජ නච්චෙ නිසාමෙති න ගීතෙ කුරුතෙ මනො.

4462. න මිගෙ නපි උය්‍යානෙ නපි හංසෙ උදික්ඛති,
මූගොව තුණ්හිමාසීනො න අත්ථමනුසාසති.

1. ආසිංසෙථො පුරිසො – මජසං.
2. මච්චුමුබ්බජන්ති – මජසං.
3. අපොරාණං – මජසං, සසා, වී.

4452. ඉර උදාවන තැන නිධාන යැ බස්නා තැන නිධාන යැ ඇතුළත නිධාන යැ පිටත නිධාන යැ ඇතුළතැ ද පිටතැ ද නො වූ නිධාන යැ.

4453. නඟින තැන නිධාන යැ බහින තැන නිධාන යැ මහ සල්ගස් සතර තිබෙන තැන නිධාන සතර යැ හාත්පසින් යොදනක් තැන නිධාන ය.

4454. දළ කෙළවර මහා නිධාන යැ වලග කෙළවර නිධාන යැ දිය ඇති තැන නිධාන යැ ගස් මුදුන නිධාන යැ යි යන මේ සොළොස් නිධානයෝ වෙති. සිවලී දේවිය සතුටු කිරීමෙන් යමෙක් සහස්‍රස්ථාම දුන්නෙහි දුනුදිය නභාලියහේ ද සිවුරැස් පයඹිඩකයෙහි හිස් දෙර දතහේ ද ඔහුට රජය දියයුතු යැ යි පෝලජනක රජු විසින් මරණ මඤ්චකයේ දී පැවැසිණ.

4455. නුවණැති පුරුෂ තෙම ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ මැ ය. උත්සාහ වැඩීමෙහි දී නො කලකිරෙන්නේ ය. යම්සේ කැමතිවීම් ද එසේ විය. මම (එබඳු) තමා දකිමි.

4456. නුවණැ'ති පුරුෂ තෙමේ ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ මැ ය. උත්සාහ වැඩීමෙහි දී නො කලකිරෙන්නේ ය. මම දියෙන් ගොඩ ආ ඒ තමන් දකිමි.

4457. නුවණැති පුරුෂ තෙම වැයම් කරන්නේ මැ ය. නො කලකිරෙන්නේ ය. යම්සේ කැමතිවීම් ද එසේ විය. මම (එබඳු) තමා දකිමි.

4458. නුවණැති පුරුෂ තෙම වැයම් කරන්නේ මැ ය. නො කලකිරෙන්නේ ය. මම දියෙන් ගොඩ නගනලද (ඒ) තමා දකිමි.

4459. නුවණැ'ති මිනිස් තෙමේ දුකට පත් වූයේ ද සුවපත් වීමට ඇති කැමැත්ත සුන් නො කරන්නේ ය. පහස්හු හිත ද අහිත ද වෙති. එය නොසිතන්නෝ මරණයට පත් වෙති.

4460. නොසිතූ දේ වෙයි. සිතූ දේ වැනැසෙයි. ස්ත්‍රියකට හෝ පුරුෂයකුට සිතීමෙන් මැ සිදුවන සම්පත් නැතැ යි (මහාජනක රජතෙමේ උදන් ඇණී ය.)

4461. පින්වත්නි, සියලු පොළොවට හිමි දිසාවනට අධිපති රජ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් මැ පෙර පරිදි නො වේ. අද නැටුම් නො බලයි. ගී ගැයීමෙහි සිත් ඇලුම් නො කෙරේ.

4462. මෘගයුද්ධ නො බලයි, උයන්කෙළි නො කෙරෙයි, හංසයන් ද නො බලයි, ගොළුවකු මෙන් නිහඬ වැ හුන්නේ අර්ථයෙන් ධර්මයෙන් අනුශාසනා නො කෙරේ යයි ද මහාජන තෙමේ කී ය.

4463. සුඛකාමා රහොසීලා වධබන්ධා උපාරතා,[1]
කෙසන්තු[2] අජ්ජ ආරාමෙ දහරා වුද්ධා ච අච්ඡරෙ.

4464. අතික්කන්තවනථා ධීරා නමො තෙසං මහෙසිනං,
යෙ උස්සුකම්හි ලොකම්හි විහරන්ති අනුස්සුකා.

4465. තෙ ඡෙත්වා මච්චුනො ජාලං තං තං මායාවිනො දළ්හං,
ඡින්නාලයත්තා[3] ගච්ඡන්ති කො තෙසං ගතිමාපයෙ.

4466. කදාහං මිථිලං ඵීතං විසාලං සබ්බතොපභං,[4]
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු[5] භවිස්සති.

4467. කදාහං මිථිලං ඵීතං විභත්තං භාගසො මිතං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4468. කදාහං මිථිලං ඵීතං බහුපාකාරතොරණං,*
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4469. කදාහං මිථිලං ඵීතං දළ්හමට්ටාලකොට්ඨකං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4470. කදාහං මිථිලං ඵීතං සුවිභත්තං මහාපථං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4471. කදාහං මිථිලං ඵීතං සුවිභත්තන්තරාපණං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4472. කදාහං මිථිලං ඵීතං ගවාස්සරථපීළිතං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4473. කදාහං මිථිලං ඵීතං ආරාමවනමාලිනිං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

---

1. අපාරුතා – මජසං. සයා.
උපාරුතා – සී. මු.
2. කසන්තු – මජසං. සයා.
3. සඤ්ඤලයන්තා – මජසං. සයා.
4. පබ්බතො පභං – මජසං.
5 කුදස්සු – මජසං
* බහලපාකාරතොරණං – සීහළ අට්ඨකථා (හේ. වි. 43 පිට 7 කාණ්ඩය)

4463. නිවන්සුව කැමැති වැසුණු සීලාදි ගුණ ඇති වධ-බන්ධන නැති තරුණ මහලු පසේබුදුවරු කවර කෙනෙකුන්ගේ අරමෙහි අද වෙසෙත් ද?

4464. තෘෂ්ණා නැති නුවණැ'ති යම් කෙනෙක් රාගාදි කෙලෙසුන්ගෙන් උත්සන්න බවට පත් ලෝකයෙහි උත්සාහ නැත්තෝ වැ වෙසෙද්ද ඒ මහර්ෂි උතුමන්ට නමස්කාර වේවා.

4465. උන්වහන්සේ ඉතා මායාකාරී වූ මරුවාගේ ඒ දැඩි දැල සිඳ සුන් කළ කෙලෙස් ඇති බැවින් (සසරින් නික්ම) යෙති. ඒ උතුමන් වසන තැනට මා පමුණුවන්නේ කවරෙක් ද යි (මහාජනක රජ තෙමේ සතුට ප්‍රකාශ කෙළේ යැ.)

4466. කවර කලෙක මම සමෘද්ධ වූ විශාල වූ හාත්පසින් බබළන්නා වූ මියුලු නම් නුවර හැර දමා පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4467. කවර කලෙක මම බෙදා කොටස් වශයෙන් ප්‍රමාණ කළ සමෘද්ධ වූ මියුලු නුවර හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? ඒ පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4468. කවර කලෙක මම මහත් පවුරු* දොරටු තොරණින් යුත් සමෘද්ධ වූ මියුලු නුවර හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? කවරද එය සිදු වන්නේ ද?

4469. කවර කලෙක මම දැඩි අටලු දොරකොටු යුත් සමෘද්ධ වූ මියුලු නුවර හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4470. කවර කලෙක මම මැනැවින් කොටස් කළ මහවීදි ඇති සමෘද්ධ වූ මියුලු නුවර හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4471. කවර කලෙක මම මැනැවින් විභාග කළ සල්පිල් ඇති සමෘද්ධ වූ මියුලු නුවර හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4472. කවර කලෙක මම ගවයන් අසුන් යෙදූ රථ ගැවසී ගත් සමෘද්ධ වූ මියුලු නුවර හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4473. කවර කලෙක මම පුෂ්පාරාම ඵලාරාම හා උයන්පෙළ ඇති සමෘද්ධ වූ මියුලු නුවර හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

* "බහල පාකාර" (හේ. වි.) අට්ඨකථා 43 පිට.

4474. කදාහං මිථිලං ඵීතං උය්‍යානවනමාලිනිං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු[1] භවිස්සති.

4475. කදාහං මිථිලං ඵීතං පාසාදවනමාලිනිං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4476. කදාහං මිථිලං ඵීතං තිපුරං[2] රාජබන්ධුනිං,
මාපිතං සොමනස්සෙන වෙදෙහෙන යසස්සිනා
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4477. කදාහං වෙදෙහෙ[3] ඵීතෙ නිචිතෙ ධම්මරක්ඛිතෙ,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4478. කදාහං වෙදෙහෙ ඵීතෙ අජෙය්‍යෙ ධම්මරක්ඛිතෙ,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4479. කදාහං අන්තෙපුරං රම්මං විභත්තං භාගසො මිතං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4480. කදාහං අන්තෙපුරං රම්මං සුධාමත්තිකලෙපනං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4481. කදාහං අන්තෙපුරං රම්මං සුචිගන්ධං මනොරමං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4482. කදාහං කූටාගාරෙ විභත්තෙ භාගසො මිතෙ,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4483. කදාහං කූටාගාරෙ ච සුධාමත්තිකලෙපනෙ,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4484. කදාහං කූටාගාරෙ ච සුචිගන්ධෙ මනොරමෙ,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4485. කදාහං කූටාගාරෙ ච ලිත්තෙ චන්දනඵොසිතෙ,[4]
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

---

1. තං කුදස්සු - මජසං. තං කදාසු - සයා.
2. තං පුරං - මජසං.
3. විදෙහෙ - මජසං.
4. භුසිතෙ - මජසං.

4474. කවර කලෙක මම උයන් වතු ද වන පඞ්ක්ති ද ඇති සමෘද්ධ වූ මියුලු නුවර හැර පියා පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4475. කවර කලෙක මම ප්‍රාසාද හා වන පඞ්ක්ති ඇති සමෘද්ධ වූ මියුලු නුවර හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4476. කවර කලෙක මම රජුගේ නෑයන්ගෙන් යුත් තුන්-පවුරකින් පිරිවර වූ සොමනස්ස නම් වෛදේහ රජු විසින් මවන ලද සමෘද්ධ වූ මියුලු නුවර හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4477. කවර කලෙක මම දැහැමින් රකුණු රැස් කළ ධන ධාන්‍ය ඇති සමෘද්ධ වූ විදේහ වැසියන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4478. කවර කලෙක දැහැමින් රැකුණු සතුරන් විසින් නො දිනිය හැකි සමෘද්ධ වූ විදෙහ වැසියන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවද සිදු වන්නේ ද?

4479. කවර කලෙක විභාග කළ, කොටස් වශයෙන් ප්‍රමාණ කළ සිත්කලු අන්තඃපුරය හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4480. කවර කලෙක සුණු පිරියම් ද මැටි ආලේප ද කළ සිත්කලු අන්තඃපුරය හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4481. කවර කලෙක පිවිතුරු සුවඳින් යුත් මනරම වූ අන්තඃපුරය හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4482. කවර කලෙක මම විභාග කළ, කොටස් වශයෙන් ප්‍රමාණ කළ, කූටාගාරයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4483. කවර කලෙක මම සුණු පිරියමින් ද මැටි ආලේප-යෙන් ද යුත් කූටාගාරයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4484. කවර කලෙක මම පිවිතුරු සුවඳ ඇති සිත් අලවන කූටාගාරයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4485. කවර කලෙක මම ආලේප කළ, රත්සඳුන් ඉස්නාලද කූටාගාරයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද? එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4486. කදාහං සුවණ්ණපල්ලඞ්කෙ ගොණකෙ චිත්තසන්ථතෙ,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4487. කදාහං මණිපල්ලඞ්කෙ ගොණකෙ චිත්තසන්ථතෙ,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4488. කදාහං කප්පාසකොසෙය්‍යං ඛොමකොටුම්බරානි ච,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4489. කදාහං පොක්ඛරණියො රම්මා චක්කවාකුපකූජිතා,[1]
මන්දාලකෙහි සඤ්ඡන්නා පදුමුප්පලකෙහි ච
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු[2] භවිස්සති.

4490. කදාහං හත්ථිගුම්බෙ ච සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ,
සුවණ්ණකච්ඡෙ මාතඞ්ගෙ හෙමකප්පනවාසසෙ.[3]

4491. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි තොමරඞ්කුසපාණිහි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4492. කදාහං අස්සගුම්බෙ ච සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ,
ආජානීයෙව ජාතියා සින්ධවෙ සීඝවාහනෙ.

4493. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි ඉල්ලියාචාපධාරිභි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4494. කදාහං රථසෙණියො සන්නද්ධෙ උස්සිතද්ධජෙ,
දීපෙ අථොපි වෙය්‍යග්ඝෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.

4495. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4496. කදාහං සොවණ්ණරථෙ සන්නද්ධෙ උස්සිතද්ධජෙ,
දීපෙ අථොපි වෙය්‍යග්ඝෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.

4497. ආරූළ්හෙ ගාමිණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4498. කදාහං සජ්ඣුරථෙ සන්නද්ධෙ උස්සිතද්ධජෙ,
දීපෙ අථොපි වෙය්‍යග්ඝෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.

4499. ආරූළ්හෙ ගාමිණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

---

1. චක්කවක්කපකූජිතා - මජසං.
2. තං කුදස්සු - මජසං. කදස්සු - සභා·
3. හෙමකප්පනිවාසසෙ -මජසං.

4486. කවර කලෙක මම සතරඟුල් පමණ එළු ලොමින්කළ විසිතුරු පලස් අතුළ රන්මුවා පයඞ්ඞකයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4487. කවර කලෙක මම සතරඟුල් පමණ එළු ලොමින් කළ විසිතුරු පලස් අතුළ මිණිමුවා පයඞ්ඞකයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4488. කවර කලෙක මම කපුපිළී හා කොසෙය්‍ය වස්ත්‍ර ද කොමුපිළි ද කොටුම්බර දේශයෙහි නිපන් වස්ත්‍ර ද හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදුවන්නේ ද?

4489. කවර කලෙක මම සක්වාලිහිණියන් විසින් පැවැත්-වෙන නාද ඇති මඬුලකයන්ගෙන් හා පියුම් උපුල් ආදි පස්පියුමින් ගැවසී ගත් රමණීය පොකුණු හැර පියා පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4490-4491. කවර කලෙක සර්වාභරණින් සැරහුණු රන් පොරොදු හා රන් ශීර්ෂාභරණයෙන් හා රන් දැලින් ද යුත් තෝමර හා අකුසු ගත් අත් ඇති ඇතරුවන් නැගුණු ඇත්රජුන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4492-4493. කවර කලෙක උපතින් ම ආජානීය වූ සර්වාභරණින් සැරසුණු සෛන්ධව නම් ශීඝ්‍රවාහන වූ කරවාල දුනු දරන අසරුවන් නැගුණු අශ්ව සමූහයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4494-4495. කවර කලෙක මැනැවින් යැදුණු එසවුණු ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් ද ව්‍යාඝ්‍රසම් ද ඇති සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසූ දුනු ගත් අත් ඇති යුද්ධ සැට්ටයෙන් සැරැසුණු රියැදුරන් නැගුණු රථ පඞ්ක්ති ද හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4496-4497. කවර කලෙක මම සන්නද්ධ වූ එසැවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසූ යුද සැට්ටයෙන් සැරැසුණු දුනු ගත් අත් ඇති රියැදුරන් නැගුණු ස්වර්ණමය රථයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4498-4499. කවර කලෙක මම සන්නද්ධ වූ එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසූ යුද සැට්ටයෙන් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති රියැදුරන් නැගුණු රිදී රථයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4500. කදාහං අස්සරථෙ සන්නද්ධෙ උස්සිතද්ධජෙ,
දීපෙ අථොපි වෙයග්ඝෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.

4501. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4502. කදාහං ඔට්ඨරථෙ සන්නද්ධෙ උස්සිතද්ධජෙ,
දීපෙ අථොපි වෙයග්ඝෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.

4503. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4504. කදාහං ගොණරථෙ සන්නද්ධෙ උස්සිතද්ධජෙ,
දීපෙ අථොපි වෙයග්ඝෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.

4505. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4506. කදාහං අජරථෙ සන්නද්ධෙ උස්සිතද්ධජෙ,
දීපෙ අථොපි වෙයග්ඝෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.

4507. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4508. කදාහං මෙණ්ඩරථෙ සන්නද්ධෙ උස්සිතද්ධජෙ,
දීපෙ අථොපි වෙයග්ඝෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.

4509. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4510. කදාහං මිගරථෙ[1] සන්නද්ධෙ උස්සිතද්ධජෙ,
දීපෙ අථොපි වෙයග්ඝෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.

4511. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4512. කදාහං හත්ථාරූහෙ[2] සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ,
නීලවම්මධරෙ[3] සූරෙ තොමරඞ්කුස පාණිනෙ;
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

---

1. මිගරථෙච - මජසං.
2. හත්ථාරොහෙච - මජසං.
3. නීලවම්මිධරෙච - මජසං.

4500-4501. කවර කලෙක මම සන්නද්ධ වූ එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසූ යුද සැට්ටයෙන් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති රියැදුරන් නැඟුණු අශ්වයන් යෙදූ රථ හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4502-4503. කවර කලෙක මම සන්නද්ධ වූ එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසූ යුද සැට්ටයෙන් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති රියැදුරන් නැඟුණු ඔටුවන් යෙදූ රථ හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4504-4505. කවර කලෙක මම සන්නද්ධ වූ එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසූ යුද සැට්ටයෙන් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති රියැදුරන් නැඟුණු ගවයන් යෙදූ රථ හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4506-4507. කවර කලෙක මම සන්නද්ධ වූ එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසූ යුද සැට්ටයෙන් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති රියැදුරන් නැඟුණු එළුවන් යෙදූ රථ හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4508-4509. කවර කලෙක මම සන්නද්ධ වූ එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසූ යුද සැට්ටයෙන් සැරසුණු දුනුගත් අත් ඇති රියැදුරන් නැඟුණු තිරෙළුවන් යෙදූ රථ හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4510-4511. කවර කලෙක මම සන්නද්ධ වූ එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසූ යුද සැට්ටයෙන් සැරසුණු දුනුගත් අත් ඇති රියැදුරන් නැඟුණු මුවන් යෙදූ රථ හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4512. කවර කලෙක මම සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසුණු නිල්වන් සැට්ට දරන තෝමර හා අකුසු ගත් අත් ඇති ශූර ඇතරුවන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4513. කදාහං අස්සාරූහෙ[1] සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ,
නීලවම්මධරෙ සූරෙ ඉල්ලියාචාපධාරිනෙ
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4514. කදාහං රථාරූහෙ[2] සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.
නීලවම්මධරෙ සූරෙ චාපහත්ථෙ කලාපිනෙ[3]
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4515. කදාහං ධනුග්ගහෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ,
නීලවම්මධරෙ සූරෙ චාපහත්ථෙ[4] කලාපිනෙ
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4516. කදාහං රාජපුත්තෙ[5] සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ,
චිත්තවම්මධරෙ සූරෙ කඤ්චනාවෙළධාරිනෙ;
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4517. කදාහං අරියගණෙ වතවන්තෙ[6] අලඞ්කතෙ,
හරිචන්දනලිත්තඞ්ගෙ කාසිකුත්තමධාරිනෙ;
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4518. කදාහං අමච්චගණෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ,
පීතවම්මධරෙ සූරෙ පුරතො ගච්ඡමාලිනෙ;
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4519. කදා සත්තසතා භරියා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4520. කදා සත්තසතා භරියා සුසඤ්ඤා තනුමජ්ඣිමා,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4521. කදා සත්තසතා භරියා අස්සවා පියභාණිනී,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4522. කදා සතපලං කංසං සොවණ්ණං සතරාජිකං,
පහාය පබ්බජිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

---

1. අස්සාරොහෙව - මජ්ඣසං., ස්‍යා.
2. රථාරොහෙව - මජ්ඣසං., ස්‍යා.
3. කලාපිනො - ස්‍යා.
4. චාපහත්ථෙ - මජ්ඣසං.
5. රාජපුත්තෙව - මජ්ඣසං.
6. වතවන්තෙ - මජ්ඣසං.

4513. කවර කලෙක මම සියලු අලඞකාරයෙන් සැරසුණු නිල්වන් සැට්ට දරන කරවාල හා දුනු දරන ශූර අසරුවන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4514. කවර කලෙක මම සියලු අලඞකාරයෙන් සැරසුණු නිල්වන් සැට්ට දරන දුනුගත් අත් ඇති හියවුරු දරන රියැදුරන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4515. කවර කලෙක මම සියලු අලඞකාරයෙන් සැරසුණු නිල්වන් සැට්ට ඇති හියවුරු දරන දුනු ගත් අත් ඇති ශූර ධනුර්ධරයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4516. කවර කලෙක මම සියලු අලඞකාරයෙන් සැරසුණු විසිතුරු සැට්ට හා ස්වර්ණමය හිස් වෙළුම් ඇති ශූර වූ රාජ කුමාරයන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4517. කවර කලෙක මම වස්ත්‍ර යුත් සැරසුණු රන්වන් සඳුන් ගැල් වූ ශරීර ඇති උතුම් කසීසළු දරන බ්‍රාහ්මණ සමූහය හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4518. කවර කලෙක මම සියලු අලඞකාරයෙන් සැරසුණු කහපැහැ දරන ශූර වූ පෙරටුව යන ඇමති ගණයා හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4519. කවර කලෙක මම සියලු අලඞකාරයෙන් සැරසුණු සත්සියයක් භාර්‍යාවන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4520. කවර කලෙක මම මැනැවින් හික්මුණු කෘශ වූ මැද පෙදෙස් ඇති සත්සියයක් භාර්‍යාවන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4521. කවර කලෙක මම කීකරු පියවදන් ඇති සත්සියයක් භාර්‍යාවන් හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4522. කවර කලෙක මම සියක් පලමකින් කළ සිය ගණන් ඉරි ඇති රන්මුවා තලිය හැර පැවිදි වන්නෙම් ද, එය කවරද සිදු වන්නේ ද?

4523. කදස්සු මං හත්ථිගුම්බා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
සුවණ්ණකච්ඡා මාතඞ්ගා හෙමකප්පනවාසසා.

4524. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි තොමරංකුසපාණිභි,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4525. කදස්සු මං අස්සගුම්බා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
ආජානීයා ච ජාතියා සින්ධවා සීඝවාහනා.

4526. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි ඉල්ලියාචාපධාරිභි,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4527. කදස්සු මං රථසෙණියො සන්නද්ධා උස්සිතද්ධජා,
දීපා අථොපි වෙයග්ඝා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා.

4528. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිභි.
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4529. කදස්සු මං සොණ්ණරථා සන්නද්ධා උස්සිතද්ධජා,
දීපා අථොපි වෙයග්ඝා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා

4530. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිභි,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4531. කදස්සු මං සජ්ඣුරථා සන්නද්ධා උස්සිතද්ධජා,
දීපා අථොපි වෙයග්ඝා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා.

4532. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිභි,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4533. කදස්සු මං අස්සරථා සන්නද්ධා උස්සිතද්ධජා,
දීපා අථොපි වෙයග්ඝා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා.

4534. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිභි,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4535. කදස්සු මං ඔට්ඨරථා සන්නද්ධා උස්සිතද්ධජා,
දීපා අථොපි වෙයග්ඝා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා.

4536. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිභි,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4523-4524. කවර කලෙක සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසුණු රන් පොරොදු ඇති රන්මුවා ශීර්ෂාභරණ ද සැරසුණු වස්ත්‍ර ද ඇති තෝමර හා අකුසු ගත් අත් ඇති ඇතරුවන් නැඟුණු හස්ති-රාජයන්ගෙන් යුත් ඇත් සමූහයෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එ බඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4525-4526. කවර කලෙක සච්බරණින් සැරසුණු උපතින් ම ශීඝ්‍ර ගමන් ඇති සෛන්ධව නම් වන කරවාලායුධ හා දුනු දරන අසරුවන් නැඟුණු අශ්ව සමූහයෝ වනයට යන හුදෙකලා මා අනුව නො යන්නාහු ද, එ බඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4527-4528. කවර කලෙක යුදයට සැරසුණු එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සච්බරණින් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති යුද සැට්ට දරන රියැදුරන් නැඟුණු රථ පංක්තිහු හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එ බඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4529-4530. කවර කලෙක යුදයට සැරසුණු එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සච්බරණින් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති යුද සැට්ට දරන රියැදුරන් නැඟුණු රන්මුවා රථ සමූහයෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද එ බඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4531-4532. කවර කලෙක යුදයට සැරසුණු එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සච්බරණින් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති යුද සැට්ට දරන රියැදුරන් නැඟුණු රිදියෙන් කළ රථ සමූහයෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එ බඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4533-4534. කවර කලෙක යුදයට සැරසුණු එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සච්බරණින් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති යුද සැට්ට දරන රියැදුරන් නැඟුණු අසුන් යෙදූ රථයෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එ බඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4535-4536. කවර කලෙක යුදයට සැරසුණු එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සච්බරණින් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති යුද සැට්ට දරන රියැදුරන් නැඟුණු ඔටුවන් යෙදූ රථ සමූහයෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එ බඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4537. කදස්සු මං ගොණරථා සන්නද්ධා උස්සිතද්ධජා,
දීපා අථොපි වෙය්‍යග්ඝා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා.

4538. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4539. කදස්සු මං අජරථා සන්නද්ධා උස්සිතද්ධජා,
දීපා අථොපි වෙය්‍යග්ඝා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා.

4540. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති,

4541. කදස්සු මං මෙණ්ඩරථා සන්නද්ධා උස්සිතද්ධජා,
දීපා අථොපි වෙය්‍යග්ඝා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා.

4542. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4543. කදස්සු මං මිගරථා සන්නද්ධා උස්සිතද්ධජා,
දීපා අථොපි වෙය්‍යග්ඝා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා.

4544. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4545. කදස්සු මං හත්ථාරූහා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
නීලවම්මධරා සූරා තොමරඞ්කුසපාණිනො;
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4546. කදස්සු මං අස්සාරූහා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
නීලවම්මධරා සූරා ඉල්ලියා[1]චාපධාරිනො;
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4547. කදස්සු මං රථාරූහා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
නීලවම්මධරා සූරා චාපහත්ථා කලාපිනො;
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

4548. කදස්සු මං ධනුග්ගහා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
නීලවම්මධරා සූරා චාපහත්ථා කලාපිනො;
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදස්සු භවිස්සති.

1. ඉන්දියා – සයා.

4537-4538. කවර කලෙක යුදයට සැරසුණු එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සව්බරණින් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති යුදසැට්ට දරන රියැදුරන් නැඟුණු ගවයන් යෙදූ රථ සමූහයෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එ බඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4539-4540. කවර කලෙක යුදයට සැරසුණු එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සව්බරණින් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති යුදසැට්ට දරන රියැදුරන් නැඟුණු එළුවන් යෙදූ රථ සමූහයෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එ බඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4541-4542. කවර කලෙක යුදයට සැරසුණු එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සව්බරණින් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති යු·සැට්ට දරන රියැදුරන් නැඟුණු තිරෙළුවන් යෙදූ රථ සමූහයෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4543-4544. කවර කලෙක යුදයට සැරසුණු එසවූ ධජ ඇති අතුළ දිවිසම් හා ව්‍යාඝ්‍රසම් ඇති සව්බරණින් සැරසුණු දුනු ගත් අත් ඇති යුද සැට්ට දරන රියැදුරන් නැඟුණු මුවන් යෙදූ රථ සමූගයෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4545. කවර කලෙක සව්බරණින් සැරසුණු නිල්වත් සැට්ට දරන තෝමර හා අකුසු ගත් අත් ඇති ශූර ඇතරුවෝ වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4546. කවර කලෙක සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරසුණු නිල් සැට්ට දරන කරවාලායුධ හා දුනු දරන ශූර අසරුවෝ වනයට හුදෙකලා යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4547. කවර කලෙක සව්බරණින් සැරසුණු නිල්වත් සැට්ට දරන දුනු ගත් අත් ඇති ශූර රථ සේනාවෝ වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවරද වන්නේ ද?

4548. කවර කලෙක සව්බරණින් සැරසුණු නිල්වත් සැට්ට දරන දුනු හියවුරු ගත් අත් ඇති ශූර ධනුර්ධරයෝ වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4549. කදාස්සු මං රාජපුත්තා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
චිත්තවම්මධරා සූරා කඤ්චනාවෙළධාරිනො;
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදාස්සු[1] භවිස්සති.

4550. කදාස්සු මං අරියගණා වත්ථවන්තා අලඞ්කතා,
හරිචන්දනලිත්තඞ්ගා කාසිකුත්තමධාරිනො;
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදාස්සු භවිස්සති.

4551. කදාස්සු මං අමච්චගණා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
පීතවම්මධරා සූරා පුරතො ගච්ඡමාලිනී;
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදාස්සු භවිස්සති.

4552. කදාස්සු මං සත්ත සතා භරියා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදාස්සු භවිස්සති.

4553. කදාස්සු මං සත්තසතා භරියා සුසඤ්ඤා තනුමජ්ඣිමා,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදාස්සු භවිස්සති.

4554. කදාස්සු මං සත්තසතා භරියා අස්සවා පියභාණිනී,
යන්තං මං නානුයිස්සන්ති තං කදාස්සු භවිස්සති.

4555. කදාහං පත්තං ගහෙත්වාන මුණ්ඩො සඞ්ඝාටිපාරුතො,
පිණ්ඩිකාය චරිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4556. කදාහං පංසුකූලානං උජ්ඣිතානං මහාපථෙ,
සඞ්ඝාටිං ධාරයිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4557. කදා සත්තාහං මෙඝෙ[2] ඔවට්ටො[3] අල්ලචීවරො,
පිණ්ඩිකාය චරිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4558. කදාහං සබ්බහං[4] යානං රුක්ඛා රුක්ඛං වනා වනං,
අනපෙක්ඛො විහරිස්සාමි[5] තං කදාස්සු භවිස්සති.

4559. කදාහං ගිරිදුග්ගෙසු පහීනභයභෙරවො,
අදුතියො විහරිස්සාමි[6] තං කදාස්සු භවිස්සති.

---

1. තං කුදාස්සු - මජසං. කදාස්සු - සයා.
2. සත්තම්මෙඝෙ - වි. මජසං
3. ඔවට්ටො - මජසං. ඔවට්ටෙ - සයා.
4. සබ්බට්ඨානං ගන්ත්වා - මජසං. සබ්බණ්හං - සයා.
5. ගමිස්සාමි - මජසං.
6. ගමිස්සාමි - මජසං, සයා.

4549. කවර කලෙක සව්බරණින් සැරැසුණු නිල්වන් සැට්ට දරන රන් සැරයටි ගත් අත් ඇති ශූර රාජ පුත්‍රයෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4550. කවර කලෙක අලඞ්කාර වස්ත්‍රයෙන් සැරැසුණු රත්සඳුන් ගැල්වුණු ශරීරාවයව ඇති උතුම් කශීසළු දරන බ්‍රාහ්මණ සමූහයෝ වනයට හුදෙකලා යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවරද සිද්ධ වන්නේ ද?

4551. කවර කලෙක සව්බරණින් සැරැසුණු කහපැහැ ඇති පෙරටුව යන ශූර ඇමැතිගණයා හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යද්ද, එබඳු පැවිද්ද කවර කලෙක සිදු වන්නේ ද?

4552. කවර කලෙක සර්වාලඞ්කාරයෙන් සැරැසුණු සත්සියයක් ස්ත්‍රීහු හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4553. කවර කලෙක මනාකොට හික්මුණු කෘශ වූ සිරුරු මැද පෙදෙස් ඇති සත්සියයක් භාර්‍ය්‍යාවෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවර කලෙක සිදු වන්නේ ද?

4554. කවර කලෙක ප්‍රිය තෙපුල් ඇති සත්සියයක් භාර්‍ය්‍යාවෝ හුදෙකලා වනයට යන මා අනුව නො යන්නාහු ද, එබඳු පැවිද්ද කවරද සිදු වන්නේ ද?

4555. කවර කලෙක හිස මුඩු කළ සහළ සිවුරක් පෙර වූ මම පාත්‍රයක් රැගෙන පිඩු සිගා හැසිරෙන්නෙම් ද, එබඳු පැවිද්ද කවර කලෙක සිදු වන්නේ ද?

4556. කවර කලෙක මහ මග හැර දමූ පාංශුකූල වස්ත්‍රයෙන් සහළ සිවුරක් දරන්නෙම් ද, එබඳු පැවිද්ද කවර කලෙක සිදු වන්නේ ද?

4557. කවර කලෙක (බැඳගෙන වස්නා) සත්ද වැස්සෙන් තෙත් සිවුරු ඇති මම පිඩු පිණිස හැසිරෙම් ද, එබඳු පැවිද්ද කවර කලෙක සිදු වන්නේ ද?

4558. කවර කලෙක ගසින් ගසට වනයෙන් වනයට පැමිණ ඇලුම් නොකොට මුළු දවස ම වසන්නෙම් ද, එබඳු පැවිද්ද කවර කලෙක සිදු වන්නේ ද?

4559. කවර කලෙක ගිරි දුර්ගමස්ථානයන්හි පහ වූ බිය ඇති වැ හුදෙකලා ව හැසිරෙන්නෙම් ද එබඳු පැවිද්ද කවර කලෙක සිදු වන්නේ ද?

4560. කදා වීණංව රුජකො සත්තතන්තිං මනොරමං,
චිත්තං උජුං කරිස්සාමි තං කදාස්සු භවිස්සති.

4561. කදාහං රථකාරොව පරිකන්තං උපාහනං,
කාමසංයොජනෙ ඡෙච්ඡං[1] යෙ දිබ්බෙ යෙ ච මානුසෙ.

4562. තා ච සත්තසතා භරියා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං කස්මා නො විජහිස්සසි.

4563. තා ච සත්තසතා භරියා සුසඤ්ඤා තනුමජ්ඣිමා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං කස්මා නො විජහිස්සසි.

4564. තා ච සත්තසතා භරියා අස්සවා පියභාණිනී,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං කස්මා නො විජහිස්සසි.

4565. තා ච සත්තසතා භරියා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතා,
හිත්වා සම්පද්දයී[2] රාජා පබ්බජ්ජාය පුරක්ඛතො.

4566. තා ච සත්තසතා භරියා සුසඤ්ඤා තනුමජ්ඣිමා,
හිත්වා සම්පද්දයී රාජා පබ්බජ්ජාය පුරක්ඛතො.

4567. තා ච සත්තසතා භරියා අස්සවා පියභාණිනී,
හිත්වා සම්පද්දයී රාජා පබ්බජ්ජාය පුරක්ඛතො.

4568. හිත්වා සතඵලං[3] කංසං සොවණ්ණං සතරාජිකං,
අග්ගහී මත්තිකාපත්තං[4] තං දුතියාභිසෙචනං.

4569. වෙස්මා අග්ගිසමා ජාලා කොසා[5] ඩය්හන්ති භාගසො,
රජතං ජාතරූපඤ්ච මුත්තා වෙළුරියා බහුං.

4570. මණයො සඞ්ඛමුත්තා ච වත්ථිකං[6] හරිචන්දනං,
අජිනං දන්තභණ්ඩඤ්ච ලොහං කාළායසං බහූ;
එහි රාජ නිවත්තස්සු මා තෙ තං විනසා[7] ධනං

1. ඡෙත්වා – මජසං.
2. සම්පද්දවී – මජසං. සම්පදවී – සයා.
3. සතපලං – මජසං. සයා.
4. මත්තිකං – මජසං.
5. කොට්ඨා – වී.
6. වත්ථකං – මජසං. සයා.
7. විනස්සා – මජසං. සයා.

4560. කවර කලෙක වීණා වාදකයෙකු සත් තතක් ඇති සිත්කලු වීණාව මෙන් සිත සෘජු කරන්නෙම් ද, එබඳු පැවිද්ද කවර කලෙක සිදු වන්නේ ද?

4561. කවර කලෙක මම පාවහන් සිඳුනා සොම්වරකු මෙන් දිව්‍ය වූ ද මානුසික වූ ද කාමසංයොජනයන් සිඳින්නෙම් දැ යි (මහාජනක රජ කී ය.)

4562. සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරැසුණු ඒ සත්සියයක් භාර්‍ය්‍යාවෝ කවර හෙයින් අප අත්හරින්නෙහි දැ යි අත් ඔසවාගෙනැ හැඬූහ.

4563. මනාව හික්මුණු කෘශ වූ මධ්‍යභාග ඇති ඒ සත්සියයක් භාර්‍ය්‍යාවෝ කවර හෙයින් අප හරනෙහි දැ යි අත් ඔසවාගෙනැ හැඬූහ.

4564. කීකරු වූ ප්‍රිය තෙපුල් ඇති ඒ සත්සියයක් භාර්‍ය්‍යාවෝ කවරහෙයින් අප හරනෙහි දැ යි අත් ඔසවාගෙන හැඬූහ.

4565. සියලු අලඞ්කාරයෙන් සැරැසුණු ඒ සත්සියයක් භාර්‍ය්‍යාවන් ද හැර පැවිද්ද විසින් පෙරටු කළ රජ තෙම නික්මැ ගියේ ය.

4566. මනාකොට හික්මුණු කාශ වූ ශරීර මධ්‍ය ප්‍රදෙශ ඇති ඒ සත්සියයක් භාර්‍ය්‍යාවන් හැර පැවිද්ද විසින් පෙරටු කළ රජ තෙම නික්මැ ගියේ ය.

4567. කීකරුවූ ප්‍රිය තෙපුල් ඇති ඒ සත්සියයක් භාර්‍ය්‍යාවන් හැර පැවිද්ද විසින් පෙරටු කළ රජ නික්මැ ගියේ ය.

4568. එ රජ තෙම සියක් පළමකින් කළ සියගණන් රේඛා ඇති රන්තලිය හැර දෙවැනි අභිෂෙකයක් මෙන් ඒ මැටි පාත්‍රය ගත්තේ ය.

4569. (මහරජ ඔබගේ නුවර පෙරමග) ගෙවල් ගින්නෙන් ඇවිල ගියේ ය. ගිනිදැලින් සම වැ දිලිසේ. බඩු ගබඩා කොටස් වශයෙන් දැවෙයි. එහි රිදී, රන්, මුතු, වෙරළුමිණි ද බොහෝ ය.

4570. මැණික් ද, සක්මුතු ද, පිළී කොඩි ද, රසඳුන් ද, අඳුන් දිවිසම් ද, දළමුවා බඩු ද, තඹ ආදී ලොහ භාණ්ඩ ද, කාළ ලොහ භාණ්ඩ ද බොහෝ වෙයි. මහරජ එනු මැනව. නවතිනු මැනව. ඔබ සතු ධනය නො නසනු මැනවැ යි (සීවලී බිසව කීවා ය.)

4571. සුසුඛං වත ජීවාම යෙසං නො නත්ථි කිඤ්චනං,
මිථිලාය[1] ඩය්හමානාය න මෙ කිඤ්චි අඩය්හථ.

4572. අටවියො සමුප්පන්නා රට්ඨං විද්ධංසයන්ති තං,
එහි රාජ නිවත්තස්සු මා රට්ඨං විනසා ඉදං.

4573. සුසුඛං වත ජීවාම යෙසං නො නත්ථි කිඤ්චනං,
රට්ඨෙ විලුම්පමානම්හි න මෙ කිඤ්චි අහීරථ.[2]

4574. සුසුඛං වත ජීවාම යෙසං නො නත්ථි කිඤ්චනං,
පීතිභක්ඛා භවිස්සාම දෙවා ආභස්සරා යථා.

4575. කිමෙහසො මහතො ඝොසො කා නු ගාමෙ කිළීළියා,
සමණන්ත්වෙව[4] පුච්ඡාම කත්ථෙසො අභිසටො[5] ජනො.

4576. මමං ඔහාය ගච්ඡන්තං එත්ථෙසො අභිසටො ජනො,
සීමාතික්කමනං යන්තං මුනිමොනස්ස පත්තියා;
මිස්සං නන්දීහි ගච්ඡන්තං කිං ජානමනුපුච්ඡසි.

4577. මාස්සු තිණ්ණො අමඤ්ඤිත්ථො[6] සරීරං ධාරයං ඉමං,
අතීරණෙය්‍යායමිදං[7] කම්මං බහූ හි පරිපන්ථයො.

4578. කො නු මෙ පරිපන්ථස්ස මම එවං විහාරිනො,
යො නෙවදිට්ඨෙ නාදිට්ඨෙ කාමානමභිපත්ථයෙ.

4579. නිද්දා තන්දී විජම්භිකා අරතී භත්තසම්මදෙ,
ආවසන්ති සරීරට්ඨා බහූහි පරිපන්ථයො[8].

4580. කල්‍යාණං වත මං භවං බ්‍රාහ්මණමනුසාසසි,
බ්‍රාහ්මණං යෙව[9] පුච්ඡාමි කො නු ත්වමසි මාරිස.

---

1. මිථිලං – මජසං.
2. අහාරථ – මජසං. අඩය්හථ මාමෙ කිඤ්චි අහාරථ – සයා.
3. ගාමෙව කිලියා – මජසං. කීලියා – සයා.
4. සමණං තෙව – මජසං, සයා.
5. අභිසතො – මජසං.
6. අමුඤ්ඤිත්ථො – මජසං.
7. අතීරණෙය්‍ය යමිදං බහූහි පරිබන්ධයො – මජසං.
8. පරිබන්ධයො – මජසං.
9. ත්වෙව – වි. මජසං.

4571. යම්බඳු අපට කිසිවක් නැත්තේ ද ඒ අපි ඒකාන්ත-යෙන් ඉතා සුවසේ ජීවත් වම්හ. මියුලු නුවර දැවෙන කල්හි මා සතු කිසිවක් නො දැවෙන්නේ ය යි (රජ තෙම කීය.)

4572. මහරජ, වනගත සොරු පැමිණියහ. ඔබ සතු ඒ රට වනසති. මහරජ, එනු මැනව. නවතිනු මැනව. මේ රට නො-නසනු මැනවැ යි (සීවලි බිසව කීවා ය.)

4573. යම්බඳු අපට කිසිවක් නැත්තේ ද ඒ අපි ඒකාන්ත-යෙන් ඉතා සුවසේ ජීවත් වම්හ. රට පහරන කලැ මාගේ කිසිවක් නො නැසේ.

4574. යම්බඳු අපට අයත් කිසිවක් නැද්ද අපි ඒකාන්ත-යෙන් සුවසේ ජීවත් වම්හ. ආභස්සර නම් බඹලෝ වැසි දෙවියන් මෙන් ප්‍රීතිය ආහාර කොට ඇත්තෝ වන්නෙමු යි (රජ තෙම කී ය.)

4575. මේ මහාජන ඝෝෂය කවර හෙයින් ද? ගමෙහි මෙන් මේ කිලිකිලි යන ශබ්දය කුමක් ද? ශ්‍රමණ වූ ඔබ මැ විචාරමු. කවර හෙයින් මේ මහජනයා රැස්වේ දැ යි (නාරද නම් තාපස තෙම ඇසී ය.)

4576. ඔවුන් හැර යන මා නිසා මේ මහාජනයා මෙහි රැස් වූයේ ය. කෙලෙස් සීමාව ඉක්මවා යන අනගාරිය මුනි සංඛ්‍යාත තපසට පැමිණීම් පිණිස සතුටින් යන මා දැන ගෙන කුමට විචා-රන්නෙහි දැ යි (රජ තෙම ඇසී ය.)

4577. මේ පැවිදි සිරුර දරන්නේ කෙලෙස් නැසුවේ යැ යි නො සිතව. මේ කෙලෙස් සමූහය මෙපමණකින් තරණය කළහැකි ද නො වේ. උපද්‍රවයෝ බොහෝ යැ යි (තාපස තෙම කී ය.)

4578. යමෙක් මෙ ලොවහි ද පරලොවහි ද කාමසම්පත් නො පතන්නේ නම් එසේ වෙසෙන මට කවර උවදුරෙක් වන්නේ දැ යි (බෝසත් තෙම කී ය.)

4579. නින්ද ය අලසබව ය ඇනුම් ඇරීම ය නො ඇල්ම ය බත්මත ය යන බොහෝ උවදුරු තොපගේ සිරුරෙහි පිහිටා වෙසෙතැ යි (නාරද තාපස තෙම කී ය.)

4580. පින්වත් බ්‍රාහ්මණය, මට යහපත් අනුශාසනා කෙරෙහි. නිදුකාණෙනි, ඔබ කවරෙක් දැ යි බ්‍රාහ්මණ වූ ඔබ මැ විචාරමි යි (බෝසත් තෙම කී ය.)

4581. නාරදො ඉති මෙ නාමං[1] කස්සපො ඉති මං විදූ,
භොතො සකාසෙ ආගච්ඡිං සාධු සබ්භි සමාගමො.

4582. තස්ස තෙ සබ්බො ආනන්දො විහාරො උපවත්තතු,
යදූනං තං පරිපූරෙහි ඛන්තියා උපසමෙන ච.

4583. පසාරය සන්නතඤ්ච උන්නතඤ්ච පසාරය,
කම්මං විජ්ජඤ්ච ධම්මඤ්ච සක්කත්වාන පරිබ්බජ.

4584. බහූහත්ථී ච අස්සෙ ච නගරෙ ජනපදානි ච,
හිත්වා ජනක පබ්බජිතො කපාලෙ රතිමජ්ඣගා.

4585. කච්චිනු තෙ ජානපදා[2] මිත්තා මච්චා ච ඤාතකා,
දූභිං අකංසු[3] ජනක කස්මා චෙතං[4] අරුච්චථ.

4586. න මිගාජින ජාතුච්ච[5] අහං කඤ්චි කුදාචනං,
අධම්මෙන ජිනෙ ඤාතිං න චාපි ඤාතයො මමං.

4587. දිස්වාන ලොකවත්තන්තං ඛජ්ජන්තං කද්දමීකතං,
හඤ්ඤරෙ බජ්ඣරෙ චෙත්ථ යත්ථ සත්තො පුථුජ්ජනො;
එතාහං උපමං කත්වා භික්ඛකොස්මි මිගාජින.

4588. කොනු තෙ භගවා සත්ථා කස්සෙතං වචනං සුචි
නහි කප්පං වා විජ්ජං වා පච්චක්ඛාය රථෙසභ:
සමණං ආහු වත්තන්තං යථා දුක්ඛස්සතික්කමො.

4589. න මිගාජින ජාතුච්ච අහං කඤ්චි කුදාචනං,
සමණං බ්‍රාහ්මණං වාපි සක්කත්වා අනුපාවිසිං.

---

1. නාමෙන - මජසං., සතා.
2. ජනපද - මජසං:
3. දුබ්බිමකංසු - මජසං.
4. තෙ තං.
5. ජාතුච්ඡෙ - මජසං.

4581. නාරද යනු මාගේ නම යි, ගොත්‍ර වශයෙන් කාශ්‍යප යැ යි මා දනිති. පින්වත් තොප සමීපයට පැමිණියෙමි. සත්පුරුෂයන් හා සමාගමය යහපති.

4582. ඒ තොපට සියල්ලු සතුටු විහරණ වේවා, සිවු බඹවිහරණය පවතීවා, යමක් අඩු වෙයි නම් එය ඉවසීමෙන් හා සන්හිඳීමෙන් සම්පූර්ණ කළ මැනවි.

4583. අවමානය ද දුරු කළ මැනවි. අතිමානය ද දුරු කළ මැනවි. දශ කුසලකර්ම ද පඤ්ඤාභිඤ, අෂ්ටසමාපත්ති ද මහණදම් ද සකස් කොට පවතිනු මැනවැ යි (නාරද තාපස තෙම අවවාද කොට ගියේ ය.)

4584. එම්බා මහාජනක රජතුමනි, බොහෝ ඇතුන් ද අසුන් ද නගරයන් හා ජනපදයන් ද හැර පැවිදි වූ ඔබ මැටි පාත්‍රයෙහි ඇලුණහු ය.

4585. එම්බා මහාජනක රජතුමනි, කිම එ දනව් වැස්සෝ ද මිත්‍රාමාත්‍යයෝ ද, නෑයෝ ද ඔබට කිසි අපරාධයක් කළාහු ද කවර හෙයින් මේ මැටි පාත්‍රය කැමති වූහු දැ යි (මිගාජින නම් තාපස තෙම ඇසී ය.)

4586. එම්බා මිගාජින තවුසනි, ඒකාන්තයෙන් ම මම කවර කලෙකවත් අධර්මයෙන් කිසි නෑයකු නො දිනුවෙමි. නෑයෝ ද මා නො දිනූහ යි බෝසත් තෙමේ කී ය.

4587. එම්බා මිගාජින තවුසනි, යම් ක්ලේශවස්තුවක ඇලුණු පෘථග්ජනයෙක් නැසේ ද බැඳේ ද මෙහි කෙලෙසුන් විසින් අනුභව කරන කෙලෙසුන් විසින් ම මඩ ගොහුරුවක් කරන ලද ලෝකයාගේ පැවැත් ම දුටු මම මේ කාරණය ම උපමා කොට පිඩු සිඟන්නෙක් වීමි යි බෝසත් තෙමේ කීය.

4588. මහරජ, ඔබගේ පින්වත් අනුශාසක තෙමේ කවරෙක් ද? ඔබ කියන පිරිසුදු බස කවරකුගේ වචනයක් ද? ශ්‍රමණ වේශය හෝ ශ්‍රමණ විද්‍යාව හෝ හැර යමසේ දුක් ඉක්මවා ද එසේ පවත්නා ශ්‍රමණයකු නො ම කියද්ද එහෙයිනැ යි මිගාජින තෙමේ කී ය.

4589. පින්වත් මිගාජින තවුසනි, ඒකාන්තයෙන් මම කිසි කලෙක කිසියම් ශ්‍රමණයකුට හෝ කිසියම් බ්‍රාහ්මණයෙකුට හෝ සත්කාර කොට ඇසීමට නො පැමිණියෙමියි බෝසත් තෙමේ කී ය.

4590. මහතා චානුභාවෙන ගච්ඡන්තො සිරියා ජලං,
ගීයමානෙසු ගීතෙසු වජ්ජමානෙසු වග්ගුසු;
තුරියතාළිතසංඝුට්ඨෙ සම්මතාලසමාහිතෙ.

4591. සමිගාජින මද්දක්ඛිං ඵලං[1] අම්බං තිරොච්ඡදං,
තුජ්ජමානං[2] මනුස්සෙහි ඵලකාමෙහි[3] ජන්තුහි.

4592. සො ඛො හන්තං සිරිං හිත්වා ඔරොහිත්වා මිගාජින,
මූලං අම්බස්සුපාගඤ්ඡිං ඵලිනො නිප්ඵලිතස්ස ච.

4593. ඵලං අම්බං හතං දිස්වා විද්ධසතං[4] විනළීකතං,
අථෙතං ඉතරං අම්බං නීලොභාසං මනොරමං.

4594. එවමෙව නූනම්හෙපි ඉස්සරෙ බහුකණ්ටකෙ,
අමිත්තා නො වධිස්සන්ති යථා අම්බො ඵලී හතො.

4595. අජිනම්හි හඤ්ඤතෙ දීපි නාගො දන්තෙහි හඤ්ඤතෙ,
ධනම්හි ධනිනො හන්ති අනිකෙතමසන්ථවං;
ඵලී අම්බො අඵලො ච තෙ සත්ථාරො උභො මම.

4596. සබ්බො ජනො පව්‍යධිතො රාජා පබ්බජිතො ඉති,
හත්ථාරොහා අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරිකා.

4597. අස්සාසයිත්වා ජනතං ඨපයිත්වා පටිච්ඡදං,
පුත්තං රජ්ජෙ ඨපෙත්වාන අථ පච්ඡා පබ්බජිස්සසි.

4598. වන්තා මයා ජානපද මිත්තාමච්චා ච ඤාතකා,
සන්ති පුත්තා විදෙහානං දීඝාවු රට්ඨවඩ්ඪනො;
තෙ රජ්ජං කාරයිස්සන්ති මිථිලායං පජාපති.

4599. එහි තං අනුසික්ඛාමි යං වාක්‍යං මම රුච්චති,
රජ්ජං තුවං කාරයන්තී පාපං දුච්චරිතං බහුං:
කායෙන වාචා මනසා යෙන ගඤ්ඡිසි දුග්ගතිං.

1. ඵලං අම්බ - මජසං.
2. හතමානං - මජසං. තුදමානං - සයා.
3. ඵලකාමෙහි - මජසං.
4. විදසතං - මජසං.

4590-4591. පින්වත් මිගාජින තවුසනි, මනහර ගී ගයන කල මිහිරි නද ඇති වාද්‍ය වයන කල වයන තූර්‍ය්‍ය ඝෝෂ ඇති කල කුලුතාලම් ශබ්ද ඇති කල මහත් රාජානුභාවයෙන් ද ශෝභාවෙන් ද දිලියෙමින් යන ඒ මම එල කැමැති මිනිසුන් විසින් විනාශ කළ එම එල දරන අඹ රුකක් ප්‍රාකාරයෙන් වටකළ උයනෙහි දිටිමි.

4592. මිගාජින නම් තවුසාණෙනි, ඒ මම ද වනාහි උයන් සිරි බලා ඇතු පිටින් බැස එල දරන වැනැසුණු අඹරුක මුලට පැමිණියෙමි.

4593. විනාශ කළ කොළ අතු පවා වැනැසූ එල විනාශ කළ අඹරුක දක ඉක්බිති සිත්කලු නීලවර්ණයෙන් බබළන මේ අනික් එල නැති අඹරුක දිටිමි.

4594. යම්සේ එල ඇති අඹරුක වනසන ලද ද එසේ ම බොහෝ කරදර ඇති ඉසුරුමත් අපට ද සතුරෝ හිංසා නො කරන්නාහු ද?

4595. සම හේතු කොටගෙන අඳුන් දිවියා නසනු ලැබේ. දළ හේතු කොටගෙන ඇතා නසනු ලැබේ. ධනය හේතු කොට ගෙන ධනවතා නසනු ලැබේ. වාසස්ථානයක් නැති බැඳුමක් නැති පැවිද්දහු කවරෙක් නසා ද ගෙඩි ඇති අඹරුක ද ගෙඩි නැති අඹරුක ද යන ඒ දෙරුක මාගේ ශාස්තෘවරයෝ වූවහ යි බෝසත් තෙමේ කී ය.

4596. මහරජ, ඔබ පැවිදි වූහ යි ඇතරුවෝ ද සේනාවන්හි නතු වූවෝ ද රථ සේනාවෝ ද පාබල සේනාවෝ ද යන සියලු මහජන තෙමේ බියෙන් තැති ගති.

4597. මහජනයා අස්වසා නුවරට ආරක්‍ෂා සලසා දීඝාවුකුමාර නමැති පුතා රජයෙහි පිහිටුවා ඉන්පසු පැවිදි වන්නහු නම් මැනවැ යි සීවලී දේවී පැවැසූ.

4598. එම්බා දේවිය, මවිසින් දනවුවැස්සෝ හරන ලදහ. මිත්‍රයෝ ද නෑයෝ ද හැරදමන ලදහ. විදෙහවාසීන්ගේ රට වර්ධනය කරන දීඝාවු නම් පුත්‍රයෝ ඇත, ඔව්හු මිථිලු නුවර රජය කරවන්නාහ යි රජ තෙමේ කීය.

4599. එම්බා දේවිය, මාගේ යම් වචනයකට කැමැති ද එසේ නම් එව, එයින් තිට අනුශාසනා කරමි. රජය කරවන තී කය, වචන, සිත යන යමකින් දුගතියට යන්නෙහි ද එබඳු දුසිරිත් බොහෝ පව් කරන්නෙහි ය.

4600. පරදින්නකෙන පරනිට්ඨිතෙන,
පිණ්ඩෙන යාපෙහි සධීරධම්මො.

4601. යොපි චතුත්ථෙ භත්තකාලෙ න භුඤ්ජෙ
අජද්ධුමාරිව[1] ඛුදාය මීයෙ,
න ත්වෙව පිණ්ඩං ලුළිතං අනරියං
කුලපුත්තරූපො සප්පුරිසො න සෙවෙ
තයිදං න සාධු තයිදං න සුට්ඨු
සුනඛුච්ඡිට්ඨකං භුඤ්ජසෙ ත්වං.

4602. න චා පි මෙ සීවලි සො අභක්ඛො
යං හොති චත්තං ගිහිනො සුනඛස්ස වා,
යෙ කෙචි භොගා ඉධ ධම්මලද්ධා
සබ්බො සො භක්ඛො අනවජ්ජාති[2] වුත්තො.

4603. කුමාරිකෙ[3] උපසෙනියෙ නිච්චං නිගළ[4] මණ්ඩිතෙ,
කස්මා තෙ එකො භුජො ජනති එකො තෙ න ජනති භුජො,

4604. ඉමස්මිං මෙ සමණ හත්ථෙ පටිමුක්කා දුනීධුරා,[5]
සඞ්ඝාතා ජායතෙ සද්දො දුතියස්සෙව සා ගති.

4605. ඉමස්මිං මෙ සමණ හත්ථෙ පටිමුක්කො එකනීධුරො,[6]
සො අදුතියො න ජනති මුනිභූතොව තිට්ඨති.

4606. විවාදප්පත්තො දුතියො කෙනෙකො විවදිස්සති,
තස්ස තෙ සග්ගකාමස්ස එකත්තමුපරොචතං.

4607. සුණාසි[7] සීවලි ගාථා කුමාරියා පවෙදිතා,
පෙස්සියා මං ගරහිත්ථො දුතියස්සෙව සා ගති.

4608. අයං ද්වෙධාපථො භද්දෙ අනුචිණ්ණො පථාවිහි,
තෙසං ත්වං එකං ගණ්හාහි අහමෙකං පුනාපරං.

4609. නෙව මං ත්වං “පතී මෙ” ති මාහං “භරියා” ති වා පුන,
ඉමමෙව කථං කථයන්තා ථූණං නගරුපාගමුං.

---

1. අජ්ජුත්තමාරිව – මජසං. අජජඩ්ඪටයමාරිව – සයා. අඩ්ඩුවඩ්ඪුමරිව – වි.
2. අනවයෙ – මජසං
3. කුමාරියෙ – මජසං, වි
4. නිකල – මජසං.
5. දුනීවරා – මජසං. සයා.
6. එකනීවරො – මජසං.
7. සුණාසු – මජසං.

4600. අතුන් විසින් නිමැවුණු දෙන ලද ආහාරයකින් යැපෙව, මේ පිඩු සිඟා යැපීම නම් නුවණැත්තන්ගේ සවභාව ධර්මයකැ යි බිසොවට අවවාද කෙළේ ය.

4601. ඉදින් යමකු සතරවැනි බත් අනුභව කරන කලැ අනුභව නො කරන්නේ ද අනාථ මරණ ඇත්තේ ම ක්‍ෂුධාවෙන් මිය යන්නේ ද, වැලි තැවරුණු අයහපත් අහර අනුභව කරන්නේ ද කුලපුත්‍ර සවභාව ඇති සත්පුරුෂ තෙමේ මෙ බඳු අහර අනුභව නො කරන්නේ ය. මහරජ, යම් බල්ලකු ඉඳුල් කළ අහරක් ඔබ වළඳන්නහු නම් ඒ වැළඳීම යහපත් නො වේ. ශොභන නො වේ ය යි බිසොව කීවා.

4602. එම්බා සීවලී දේවිය, ගිහියකු විසින් ද සුනඛයකු විසින් ද හැර දමූ යමක් වේ නම් ඒ පිණ්ඩපාතය මා නො කැ යුත්තක් නො වේ. මෙ ලෙව්හි දැහැමින් ලද යම්කිසි භෝගයෙෝ වෙත් නම් ඒ සියල්ල අනුභව කටයුතු ය. නිවැරැදි ය යි පැවැසුණු බව රජ තෙමේ කීය.

4603. නිතර මව ළඟ සයනය කරන ස්වභාව ඇති එම්බල දැරිය කවර හෙයින් තීගේ එක් අතක් ශබ්ද කෙරේ ද එක් අතක් ශබ්ද නො කෙරේ ද යි රජ තෙමේ ළදැරිය ගෙන් ඇසී ය.

4604. ශ්‍රමණයන් වහන්ස, මාගේ මේ අත්හි පැළඳි වළලු දෙකකි. ශබ්දය හටගන්නේ එකට හැපීමෙන් ය. දෙවැන්නක් ඇත්තහුගේ ම මේ ස්වභාවය වෙයි.

4605. ශ්‍රමණයන් වහන්ස, මාගේ මේ අතෙහි එක් වළල්ලක් දමන ලදී. දෙවැන්නක් නැති බැවින් එය නිශ්ශබ්ද ය. කෙලෙස් පහ කළ මුනිවරයකු මෙන් එය නිහඬ වැ සිටී.

4606. දෙවැන්නක ඇත්තේ විවාදයට පත් වූයේ වෙයි. හුදෙ-කලා වූයේ කවුරුන් සමග විවාද කරන්නේ ද? එහෙයින් සඟ සැප කැමැති ඒ ඔබට හුදෙකලා බව කැමති වේව යි ළදැරිය කීවා ය.

4607. එම්බා සීවලී දේවිය, ළදැරිය කියූ ගාථා ඇසූවෙහි ය. වැඩකාරියක් වන ඕ තොමෝ දෙවැන්නක් ඇත්තහුගේ මැ මේ සවභාවය වේය යි මට නින්ද කළා ය.

4608-4609. සොඳුර, මඟින් යන එන මෙ දෙමං සන්ධියෙකි. මෙයින් තී කැමති මඟක් ගනුව. නැවත මම අනික් මඟ ගනිමි. සීවලී දේවිය, මාගේ සවාමියා ය යි තී නො කියව. මම ද මාගේ භාර්‍ය්‍යාව ය යි නො කියමි රජ තෙම කී ය. මෙ බස කියන්නෝ මැ ථූණ නම් නුවරට පැමිණියහ.

4610. කොට්ඨකෙ උසුකාරස්ස භත්තකාලෙ උපට්ඨිතෙ,
තත්‍ර ච සො උසුකාරො (එකං දණ්ඩං උජුං කතං;)
එකඤ්ච චක්ඛුං නිග්ගය්හ ජිම්හමෙකෙන පෙක්ඛති.

4611. එවං නො සාධු පස්සසි උසුකාර සුණොහි මෙ,
යදෙකං චක්ඛුං නිග්ගය්හ ජිම්හමෙකෙන පෙක්ඛසි.

4612. ද්වීහි සමෙක්ඛ චක්ඛූහි විසාලං විය ඛායති,
අසම්පත්වා පරං[1] ලිඞ්ගං නුජ්ජුභාවාය කප්පති.

4613. එකඤ්ච චක්ඛුං නිග්ගය්හ ජිම්හමෙකෙන පෙක්ඛතො,
සම්පත්වා පරමං ලිඞ්ගං උජ්ජුභාවාය කප්පති.

4614. විවාදප්පත්තො දුතියො කෙනෙකො විවදිස්සති,
තස්ස තෙ සග්ගකාමස්ස එකත්තමුපරොචතං.

4615. සුණසි සීවලී ගාථා උසුකාරෙන පවෙදිතා,
පෙස්සියා[2] මං ගරහිත්‍වා දුතියස්සෙව සා ගති.

4616. අයං ද්වෙධා පථො භද්දෙ අනුචිණ්ණො පථාවිහි,
තෙසං ත්‍වං එකං ගණ්හාහි අහමෙකං පුනාපරං.

4617. නෙව මං ත්‍වං "පතී මෙ" ති මාහං "භරියා" ති වා පුන,
මුඤ්ජාවිසිකා[3] පවාළ්හා එකා විහර සීවලී ති.

මහාජනකජාතකං දුතියං.

---

1. පරමං – මජසං.
2. පෙසියා – මජසං.
3. මුඤ්ජවෙසිකා – මජසං.

4610 එහි රජ තෙමේ තමන් අනුභව කරන වේලාව පැමිණි කල්හි හී වඩුවාගේ කොටුව වෙත පැමිණ සිටියේ ය. එහි ද ඒ හී වඩුවා එක් ඇසක් වසා එක් ඇසින් ඇදය බලයි.

4611. යහළු හී වඩුව, මෙසේ මැනැවින් බලන්නෙහි නම් මාගේ බස් අසව. එක් ඇසක් පියා එක් ඇසකින් බලව යන යමක් ඇත්නම් එය යි.

4612. පින්වත් ශ්‍රමණයන් වහන්ස, දෑසින් බලන කල විශාල වූවාක් මෙන් වැටහෙයි. ඇද තැනට නො පැමිණ ඇද නැති කරන්නට සුදුසු නො වේ.

4613. එක් ඇසක් පියාගෙන එක් ඇසකින් ඇද බලන්නහුට ඇද තැන බලා සෘජු කිරීම සුදුසු වේ.

4614. දෙවැන්නක ඇත්තේ විවාදයට පැමිණියේ වෙයි. හුදෙකලා වූයේ කවරකු සමග විවාද කරන්නේ ද? ස්වර්ගයට යනු කැමති ඒ ඔබට හුදෙකලා වීම කැමති වේව යි හී වඩු තෙමේ අවවාද කෙළේ ය.

4615. එම්බා සීවලී දේවිය, හී වඩුවා කියූ ගාථා ඇසුවෙහි ද? දෙවැන්නක ඇත්තහුගේ මේ ස්වභාවය යි කියා හී වඩුවා මට අපහාස කෙළේ ය.

4616-4617. සොඳුර මහින් යන එන මේ දෙමං සන්ධියෙකි. මෙයින් තී කැමති මහක් ගනු. ඉක්බිති මේ අනික් මඟ මම ගනිමි. මගේ සැමියා යැ යි තී මට නො කියව. මම ද මගේ භාර්‍ය්‍යාව ය යි නැවත නො කියමි රජ තෙමේ කී ය. එම්බා සීවලී දේවිය, වෙන් කොට ගත් මුදු තණ ගොබය මෙන් තී හා නැවත එක් නොවී මම තනි වැ වසන්නෙමි. තී ද තනි වැ වසව යි ඇයට අවවාද කෙළේ යැ යි වදළහ.

දෙවන මහාජනක ජාතක යි.

3. සාමජාතකං

4618. කො නු මං උසුනා විජ්ඣි පමත්තං උදහාරකං,[1]
ඛත්තියො බ්‍රාහ්මණො වෙස්සො කො මං විද්ධා නිලීයසි.[2]

4619. න මෙ මංසානි ඛජ්ජානි චම්මෙනත්ථො න විජ්ජති,
අථ කෙන නු වණ්ණෙන විද්ධෙය්‍යං මං අමඤ්ඤථ.

4620. කො වා ත්වං කස්ස වා පුත්තො කථං ජානෙමු තං මයං,
පුට්ඨො මෙ සම්ම අක්ඛාහි කිං මං විද්ධා නිලීයසි.

4621. රාජාහමස්මි කාසීනං පිලියක්ඛොති මං විදූ,
ලොභා රට්ඨං පහත්වාන[3] මිගමෙසං[4] චරාමහං.

4622. ඉස්සත්ථෙ චස්මි කුසලො දළ්හධම්මොති විස්සුතො,
නාගොපි මෙ න මුච්චෙය්‍ය ආගතො උසුපාතනං.

4623. ත්වඤ්ච කස්ස වා පුත්තොසි කථං ජානෙමු තං මයං,
පිතුනො අත්තනො චාපි නාමගොත්තං පවෙදය.

4624. නෙසාදපුත්තො භද්දන්තෙ සාමො ඉති මං ඤාතයො,
ආමන්තයිංසු ජීවන්තං ස්වාජ්ජෙවාහං[5] ගතො සයෙ.

4625. විද්ධොස්මි පුථුසල්ලෙන සවිසෙන යථා මිගො,
සකම්හි ලොහිතෙ රාජ පස්ස සෙමි පරිප්ලුතො.

4626. පටිවම්ම[6]ගතං සල්ලං පස්ස විහාමි[7] ලොහිතං,
ආතුරො ත්‍යානුපුච්ඡාමි කිං මං විද්ධා නිලීයසි.

---

1. උදහාරයං - මජසං.
2. නිලීයාසි - මජසං.
3. පහිත්වාන - මජසං. සයා.
4. මිගමෙසො - මජසං.
5. ස්වජ්ජෙවවං - මජසං.
6. පටිවා - මජසං. සයා.
7. විහනාමි - මජසං. පිහනාමි - සයා.

3. සාම ජාතකය

4618. දිය ගෙන යන්නට ප්‍රමාද වූ මට ඊයෙන් විද්දේ කවරෙක් ද? රජ, බමුණු, වෙළෙඳ යන ආදි සිවු පිරිසෙන් කවරෙක් මට විද සැඟැවුණේ දැ යි සාම කුමාර තෙමේ ඇසී ය.

4619. මාගේ මස් කෑ යුතු නො වේ. සමින් ද වැඩෙක් නැත. එසේ ඇති කල මට කවර කරුණෙකින් විදියයුතු ය යි සිතුහු දැ යි කී ය.

4620. නුඹ කවරෙක් හෝ වෙහි ද? කවරකුගේ පුතෙක් හෝ වෙහි දැ යි අපි කෙසේ නා දනිමු ද? යහළුව, මා විචාරන ලද්දේ කියව. කවර හෙයින් මා විද සැඟැවුණෙහි දැ යි සාම කුමාර තෙමේ ඇසී ය.

4621. කසීරට රජ නම් මම වෙමි. පිළියක් නමින් මා දනිති. මස් ලොබින් රට හැර මුවන් සොයමින් හැසිරෙමි.

4622. දුනු සිප්හි ද දක්ෂ වෙමි. සහසසතාම නම් දුන්න නඟන්නට පිළිවන් බැවින් දළ්හධම්ම ය යි ප්‍රකට ය. මාගේ ඊ පහරට පැමිණි ඇතා ද නො මිදේ ය යි පිළියක් රජ කී ය.

4623. තෙපි ද කවරකුගේ පුතෙක් දැ යි අපි තොප කෙසේ දනිමු ද? පියාණන්ගේ හෝ තමන්ගේ නාමගොත්‍ර කියන්නැ යි රජ තෙමේ කී ය.

4624. මහරජ, තොපට යහපතක් වේවා! මම වනාහි වැදි පුතෙක් වෙමි. ජීවත්වන මාගේ නෑයෝ 'සාම' කියා මා ඇමැතූහ. අද ඒ මම මෙසේ මරුමුවට පැමිණියෙම් සයනය කරමි.

4625. මහරජ, විස සහිත මහත් ඊයකින් මුවකු මෙන් විදින ලද්දෙම් වෙමි. බලනු මැනැවැ. තම ලේ විලෙහි ගැලුණේ හොවිමි.

4626. ඊතලය වම් පසින් ඇතුළු වී දකුණැ'ලයෙන් නික්මිණි. ලේ වමාරමි. මා කවර හෙයින් විද සැඟැවුණෙහි දැ යි තොප විචාරමි.

4627. අජිනම්හි හඤ්ඤතෙ දීපි නාගො දන්තෙහි හඤ්ඤතෙ,
අථ කෙන නු වණ්ණෙන විද්ධෙය්‍යං මං අමඤ්ඤථ.

4628. මිගො උපට්ඨිතො ආසි අංගතො උසුපාතනං,
තං දිස්වා උබ්බිජ්ජි සාම[1] තෙන කොධො මමාවිසි.

4629. යතො සරාමි අත්තානං යතො පත්තොස්මි විඤ්ඤුතං,
න මං මිගා උත්තසන්ති[2] අරඤ්ඤෙ සාපදානිපි.

4630. යතො නිධිං පරිහරිං යතො පත්තොස්මි යොබ්බනං,
න මං මිගා උත්තසන්ති අරඤ්ඤෙ සාපදානිපි.

4631. භීරූ කිම්පුරිසා රාජ පබ්බතෙ ගන්ධමාදනෙ,
සම්මොදමානා ගච්ඡාම පබ්බතානි වනානි ච;
අථ කෙන නු වණ්ණෙන උත්‍රසෙ සො මිගො මමං.

4632. න තද්දසා[3] මිගො සාම කිං තාහං අලිකං[4] භණෙ,
කොධලොභාභිභූතොහං උසුං තෙ තං අවස්සජිං.

4633. කුතො නු සාම ආගම්ම කස්ස වා පහිතො තුවං,
උදහාරො නදිං ගච්ඡ ආගතො මිගසම්මතං.

4634. අන්ධා මාතා පිතා මය්හං තෙ භරාමි බ්‍රහාවනෙ,
තෙසාහං උදහාරකො[1] ආගතො මිගසම්මතං.

4635. අත්ථි නෙසං උසාමත්තං අථ සාහස්ස ජීවිතං,
උදකස්ස ච අලාභෙන මඤ්ඤෙ අන්ධා මරිස්සරෙ.

---

1. උබ්බිජ්ජිස්සාමි - මජසං.
2. උත්‍රසන්ති - මජසං. සයා.
3. න තං තස - මජසං. සයා.
4. අලිකො - මජසං,
5. උදකං හාණි - මජසං.

4627. සම නිමිති කොට අඳුන් දිවියා නසනු ලැබෙයි, දළ නිමිති කොට ඇතා නසනු ලැබෙයි. එසේ නම් මා විදියයුත්තකු මෙන් කවර හෙයින් සිතී දැ යි සාම කුමාරයා ඇසී ය.

4628. පින්වත, ඊ පහරට පැමිණි මුවෙක් ඉදිරියෙහි සිටියේ ය. තොප දක්මෙන් මුවා භය වී ගියේ ය. එයින් මට තරහ උපනැ යි රජ තෙමේ කී ය.

4629. යම් කලෙක සිට තමන් සිහි කෙරෙම් ද යම් කලෙක සිට නුවණැති බවට පැමිණියෙම් ද, මේ තාක් වනයෙහි චණ්ඩ වූ වන මුවෝ ද මා දැක බිය නො වෙති.

4630. යම් කලෙක පටන් වැහැරි සිවුරු පරිහරණය කෙරෙම් ද යම් කලෙක පටන් තරුණ බවට පැමිණියෙම් ද මේතාක් චණ්ඩ මෘගයෝ ද මා දැක භය නො වෙති.

4631. මහරජ, ගන්ධමාධන පර්වතයෙහි භය ජනක කිම්-පුරිසයෝ ද වෙති. පර්වතයන්හි ද වනාන්තරයන්හි ද ඔවුන් සමග සතුටින් ගමන් කරමු. එසේ ඇති කල කවර හෙයින් ඒ මුවා මා දැක බිය වන්නේ දැ යි සාම කුමර ඇසී ය.

4632. එම්බා සාම කුමරුනි, මුවා තොප නො දක්කේ ය. මම ඔබට කවර හෙයින් බොරු කියම් ද? ක්‍රොධයෙන් ද ලොභ-යෙන් ද මඩනා ලද සිත් ඇති මම ඒ ඊය තොපට විද්දෙමි රජ තෙමේ කී ය.

4633. යහළුව, කවර තැනෙකින් හෝ අවුත් දිය ගෙනෙන්නට ගඟට යව යි කවරකු විසින් හෝ එවූ තෙපි මුවන්ගේ ය යි සම්මත මේ විලට ආවහු දැ යි ඇසී ය.

4634. මහරජ, මාගේ මව්පියෝ අන්ධයෝ ය. මේ මහා වනයෙහි සිට මම ඔවුන් පොෂණය කරමි. ඔවුන්ට දිය ගෙන යන මම මේ මිගසම්මත නම් විලට ආයෙමි යි සාම කුමාරයා කී ය.

4635. ඒ මාගේ මව්පියන්ට භොජන පමණක් ඇත. එකල්හි සදවසක් දිවි පවත්නේ ය. ඒ අද මව්පියෝ දිය නො ලැබීමෙන් මැරෙන්නාහු යැ යි සිතමි.

4636. න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං ලබ්භාහි පුමුනා ඉදං,
යඤ්ච අම්මං න පස්සාමි තං මෙ දුක්ඛතරං ඉතො.

4637. න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං ලබ්භාහි පුමුනා ඉදං,
යඤ්ච තාතං න පස්සාමි තං මෙ දුක්ඛතරං ඉතො.

4638. සා නූන කපණා අම්මා චිරරත්තාය රුච්ඡති,[1]
අඩ්ඪරත්තෙ ව රත්තෙ වා නදීව අවසුච්ඡති.

4639. සො නූන කපණො තාතො චිරරත්තාය රුච්ඡති,
අඩ්ඪරත්තෙ ව රත්තෙ වා නදීව අවසුච්ඡති.

4640. උට්ඨානපාරිචරියාය පාදං[2] සම්බාහනස්ස ච,
"සාම තාතා" ති විලපන්තා හිණ්ඩිස්සන්ති[3] බ්‍රහාවනෙ.

4641. ඉදම්පි දුතියං සල්ලං කම්පෙති හදයං මම,
යඤ්ච අන්ධෙ න පස්සාමි මඤ්ඤෙ හෙස්සාමි[4] ජීවිතං.

4642. මා බාළ්හං පරිදෙවෙසි සාම කල්‍යාණදස්සන,
අහං කම්මකරො හුත්වා භරිස්සං තෙ බ්‍රහාවනෙ.

4643. ඉස්සත්ථෙ චස්මි කුසලො දළ්හධම්මොති විස්සුතො,
අහං කම්මකරො හුත්වා භරිස්සං තෙ බ්‍රහාවනෙ.

4644. මිගානං විඝාසමන්වෙසං වනමූල ඵලානි ච,
අහං කම්මකරො හුත්වා භරිස්සං තෙ බ්‍රහාවනෙ.

---

1. රුච්චති – මජසං.,ස්‍යා. වි.
2. රාජ – මජසං.
3. හින්දියසන්ති – මජසං.
4. න මෙ හිස්සාමි – මජසං,

4636. මට මේ දුක එබඳු දුකක් නම් නො වේ. පුරුෂයකු විසින් මෙය ලැබියයුතු ය, මෑණියන් නො දකිමි යන යම් දුකෙක් වේ ද එය මට මෙයට වැඩි දුකෙකි.

4637. මෙය මට එවැනි දුකක් නො වේ. පුරුෂයකු විසින් මෙය ලැබියයුතු ය. පියාණන් නො දකිමි යන මේ දුකෙක් වේ ද එය මට මෙයට වැඩි දුකෙකි.

4638. ඒ මාගේ බැගෑපත් මෑණියෝ ඒකාන්තයෙන් මැදියම් රැයෙහි ද පැසුළු රැයෙහි ද බොහෝ කලක් හඬන්නාහ. කුඩා විලක් මෙන් වියැළෙන්නාහ.

4639. ඒ මාගේ බැගෑපත් පියාණෝ ඒකාන්තයෙන් මැදියම් රැයෙහි ද පැසුළු රැයෙහි ද බොහෝ කලක් හඬන්නාහ. කුඩා විලක් මෙන් වියැළෙන්නාහ.

4640. මහරජ, දිවා රෑ නැඟී සිටි වියඤයෙන් ඔවුන්ට මෙහෙ කිරීමෙන් ද අත් පා මිරිකීමෙන් ද උවටැන් කෙළෙමි. ඔහු පුත සාම යැ යි වැළැපෙමින් මේ වනයෙහි ඇවිදිනාහු ය.

4641. ජීවිතය හැර දමන්නෙම් යන යමෙක් වේ ද අද මව්-පියන් නො දකිමි යි යන යමක් ඇද්ද මේ දෙවැනි ශෝක උල මා හද කම්පා කෙරේ යි සාම කුමාරයා කී ය.

4642. සාම නම් කල්‍යාණ දර්ශනය දැඩි කොට නො වැලැ-පෙව මම කටයුතු කරන්නෙක් වැ මේ මහවෙනෙහි තොප මව්-පියනට උපස්ථාන කළාක් මෙන් නුඹගේ ඒ මව්පියන් පෝෂණය කොට රැක බලාගන්නෙමි.

4643. ධනුශ්ශිල්පයෙහි ද මම දක්‍ෂයෙක්මි. දළ්හධර්මය යි ප්‍රකට වූ මම කටයුතු කරන්නෙක් වැ මේ මහවන මැද නුඹ මෙන් නුඹගේ ඒ මව්පියන් පොෂණය කිරීමෙන් රැක බලාගන්නෙමි.

4644. සිංහාදි වන මෘගයන් කා ඉතිරි කළ මස් ද වනයෙහි අල මුල් ද පලවැල ද සොයා මම කටයුතු කිරීමෙන් මහවන මැද නුඹ මෙන් නුඹගේ මව්පියන් රැක බලා පොෂණය කරන්නෙමි.

4645. කතමං තං වනං සාම යත්ථ මාතා පිතා තව,
අහං තෙ තථා භරිස්සං යථා තෙ අභරී තුවං.

4646. අයං එකපදී රාජ යොයං උස්සීසකෙ මම,
ඉතො ගන්ත්වා අඩ්ඪකොසං තත්ථ[1] නෙසං අගාරකං;
තත්ථ මාතා පිතා මය්හං තෙ භරස්සු ඉතො ගතො.

4647. නමො තෙ කාසිරාජත්ථු නමො තෙ කාසිවඩ්ඪන,
අන්ධා මාතා පිතා මය්හං තෙ භරස්සු බ්‍රහාවනෙ.

4648. අඤ්ජලිං තෙ පග්ගණ්හාමි කාසිරාජ නමත්ථු තෙ,
මාතරං පිතරං මය්හං වුත්තො වජ්ජාසි වන්දනං.

4649. ඉදං වත්වාන සො සාමො යුවා කල්‍යාණදස්සනො,
මුච්ඡිතො විසවෙගෙන විසඤ්ඤී සමපජ්ජථ.

4650. ස රාජා පරිදෙවෙසි බහුං කාරුඤ්ඤසංහිතං,
අජරාමරො වහං ආසිං අජ්ජෙතං[2] ඤාසි නො පුරෙ;
සාමං කාලකතං දිස්වා "නත්ථි මච්චුස්ස නාගමො".

4651. යස්සු මං පතිමන්තෙති සවිසෙන සමප්පිතො,
ස්වාජ්ජෙවං ගතෙ කාලෙ න කිඤ්චි මභිභාසති.

4652. නිරයං නූන ගච්ඡාමි එත්ථ මෙ නත්ථි සංසයො,
තදා හි පකතං පාපං චිරරත්තාය කිබ්බිසං.

4653. භවන්ති තස්ස වත්තාරො ගාමෙ කිබ්බිසකාරකො,
අරඤ්ඤෙ නිම්මනුස්සම්හි කො මං වත්තුමරහති.

---

1. යත්ථ - මජසං.
2. අජ්ජහඤ්ඤාමි - මජසං, අජ්ජෙතං ඤම් - සයා.

4645. පින්වත් සාමය, නුඹගේ ඒ මව්පියෝ කවර තැනෙක වෙසෙත් ද ඒ කවර වනයක් ද? නුඹ මව්පියන් පොෂණය කෙළේ යම්සේ ද මම ද ඔවුන් එසේ පෝෂණය කරන්නෙමි යි රජ තෙමේ කී ය.

4646. මහරජ, මගේ හිස පැත්තෙන් යම් ඒක පදික මඟෙක් වේ ද මේ මඟින් ගොස් ශබ්ද ඇසෙන දුර පමණින් බාගයක් හෙවත් අඩ හඬසනක් පමණ දුර යම් තැනක් වේ ද මව්පියන් වෙසෙන ගෙය එහි ය. මේ මඟින් එහි ගොස් ඔවුන් පෝෂණය කරන්නැ යි සාම කුමාරයා කී ය.

4647. කසී රජතුමනි, ඔබට මාගේ නමස්කාරය වේවා! කසීරට වර්ධනය කරන පින්වතුනි, ඔබට නමස්කාර වේවා! මාගේ මව්පියෝ අන්ධයෝ ය. මහවනයෙහි ඔවුන් පෝෂණය කරව.

4648. කසීරජතුමනි, ඔබට ඇඳිලි බඳිමි. ඔබට නමස්කාර වේවා! මා කියන ලදුයේ මව්පියනට මා වැන්ද බව කියනු මැනැවැ යි සාම කුමාරයා කී ය.

4649. තරුණ කල්‍යාණ දර්ශන ඇති ඒ සාම කුමාර තෙමේ මෙ බස කියා විෂවේගයෙන් සිහිමුළා වූයේ විසංඥ බවට පැමිණියේ ය.

4650. එ රජ තෙමේ මම මෙපමණ කල් ජරා මරණ නැත්තෙක් යැ යි සිතීමි. අද කලුරිය කළ සාම කුමරු දක කිසිවකුටත් මරුගේ නො පැමිණීමක් නැතැ යි දැනගතිමි. මින් පෙර එසේ නො දක්තෙමි. කරුණා සහගත වැ බෙහෙවින් වැලැ-පුණේ ය.

4651. විෂ සහිත ඊයෙන් විදිනු ලැබූ යමෙක් මා සමඟ දුන් කථා කෙළේ ද හේ තෙමේ මෙබඳු මරණයකට පැමිණි කල කිසිවකුදු කථා නො කෙරේ.

4652. එකල මා කළ පාපය බොහෝ කල් දුක් විඳීමට සමර්ථ දරුණු වූ කර්මයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මම නරකයට යමි, මෙහි මට සැකයෙක් නැත.

4653. පව් කරන තැනැත්තාහට අපරාධ කරුවෙකැ යි ගමෙහි නින්ද කරන්නෝ වෙති. මිනිසුන් නැති මේ වනයෙහි මට නින්ද කරන්නට කවරෙක් සුදුසු වේ ද?

4654. සාරයන්ති හි කම්මානි ගාමෙ සංගච්ඡ මානවා,
අරඤ්ඤෙ නිම්මනුස්සම්හි කො නු මං සාරයිස්සති.

4655. සා දෙවතා අන්තරහිතා පබ්බතෙ ගන්ධමාදනෙ,
රඤ්ඤොව අනුකම්පාය ඉමා ගාථා අභාසථ.

4656. ආගුං කරි මහාරාජ අකරා[1] කම්මදුක්කටං,
අදූසකා පිතා පුත්තා තයො එකූසුනා හතා.

4657. එහි තං අනුසික්ඛාමි යථා තෙ සුගතී සියා,
ධම්මෙනන්ධෙ[2] වනෙ පොස මඤ්ඤෙහං සුගතී තයා.

4658. ස රාජා පරිදෙවිත්වා බහුං කාරුඤ්ඤසංහිතං,
උදකකුම්භමාදය පක්කාමි දක්ඛිණාමුඛො.

4659. කස්ස නු එසො පදසද්දො මනුස්සස්සෙව ආගතො,
නෙසො[3] සාමස්ස නිග්ඝොසො කො නු ත්වමසි මාරිස.

4660. සන්තං හි සාමො වජති සන්තං පාදනි ඤත්තති,[4]
නෙසො සාමස්ස නිග්ඝොසො කො නු ත්වමසි මාරිස.

4661. රාජාහමස්මි කාසීනං පිළියක්ඛාති මං විදූ,
ලොභා රට්ඨං පහත්වාන[5] මිගමෙසං[6] චරාමහං.

4662. ඉස්සත්ථෙ චස්මි කුසලො දළ්හධම්මොති විස්සුතො,
නාගොපි මෙ න මුච්චෙය්‍ය ආගතො උසුපාතනං.

4663. ස්වාගතන්තෙ මහාරාජ අථො තෙ අදූරාගතං,
ඉස්සරොසි අනුප්පත්තො යං ඉධත්ථි පවෙදය.

4664. තින්දුකානි පියාලානි මධුකෙ කාසුමාරියො,
ඵලානි ඛුද්දකප්පානි භුඤ්ජ රාජ වරං වරං.

---

1. අකරි – මජ්ඣං. ස්‍යා. වි. අකාර - සීමු.
2. ධම්මෙන තෙ – මජ්ඣං.
3. නො – මජ්ඣං.
4. නෙයති – මජ්ඣං.
5. පහිත්වාන – මජ්ඣං.
6. මිගමෙසො – මජ්ඣං.

4654. ගමෙහි මිනිස්සු එක් වැ කළ කම් සිහි කරවති නොහොත් චෝදනා කරති. මිනිසුන් නැති මේ වනයෙහි මට කවරෙක් චෝදනා කරන්නේ දැ යි පිළියක් රජ වැලැපුණේ ය.

4655. එකලැ 'බහුසෝදරී' නමැති දේවතා තොමෝ ගන්ධ-මාදන පර්වතයෙහි අතුරුදහන් වූවා රජහට ම අනුකම්පාවෙන් මේ ගාථා කියූ.

4656. මහරජ, රජතෙම මහත් අපරාධයක් කෙළේ ය. කෙළේ ඉතා ලාමක-පහත් ක්‍රියාවකි. නිදෙස් මව්පිය දෙදෙනා ද පුතා ද යන මේ තිදෙන එක හී පහරින් නසන ලදහ.

4657. මහරජ, මෙහි එනු මැනැවි. යම්සේ ඔබට සුගතියක් වන්නේ නම් එසේ ඔබට අනුශාසනා කරමි. මහවනයෙහි ඒ අඳ මව්පියන් සාම කුමරු මෙන් දැහැමින් පෝෂණය කිරීමෙන් රැක බලාගනු. ඔබ මෙසේ කළ කල සුගතියට යන්නහු ය යි මම සිතමි යි දෙව්දූ කියූ.

4658. ඒ පිළියක් රජ තෙමේ කරුණා සහගත වැ (සොවින්) බොහෝ වැලැපැ දිය කළය රැගෙන දකුණු දිග බලා නික්මැ ගියේ ය.

4659. මෙහි ආ මිනිසකුගේ වැනි මේ පියවර ශබ්දය කවරකුගේ ද මේ පා ශබ්දය සාම කුමාරයාගේ ද? ඒ ශබ්දය නම් නො වේ. පින්වත, මෙහි ආ තෙපි කවරහු ද?

4660. සාම කුමරු සන්හුන් ලෙස එයි. සන්හුන් වැ පා තබයි. මේ ශබ්දය නම් සාම කුමරුගේ නො වේ. පින්වත, මෙහි ආ තෙපි කවරහු දැ යි දුකුල පණ්ඩිත නම් වන සාම කුමරුගේ අන්ධ පියා ඇසී ය.

4661. පින්වත, මම කසීරට වැසියන්ගේ රජ වෙමි. පිළියක් රජ නමින් මා දනිති. මස් ලොබින් රට හැර අවුත් මම මුවන් සොයමින් හැසිරෙමි.

4662. ධනුශ්ශිල්පයෙහි ද දක්ෂ වෙමි. දළ්හධර්ම ය යි ද ප්‍රසිද්ධ ය. මාගේ ඊ පහරට පැමිණි ඇතෙක් ද එයින් නො මිදේ ය යි රජ තෙමෙ කී ය.

4663. මහරජ, ඔබට යහපත් පැමිණීමක් වේවා. තවද ඔබට අයහපත් පැමිණීමක් නො වේවා. මෙහි පැමිණියේ අපට අධිපති වෙහි ය. මෙහි කැමති යමක් ඇත් නම් එය පිළිගනු මැනැවි.

4664. විලිකුන් තිඹිරි ද මොර ද මී ද මිහිරි එරමිණිය ද යන කුඩා ඵල වර්ග මෙහි බොහෝ ය. මහරජ, හොඳ හොඳ ඵල අනුභව කළ මැනැවි.

4665. ඉදම්පි පානීයං සීතං ආභතං ගිරිගබ්භරා,
තතො පිව මහාරාජ සචෙ ත්වං අභිකඞ්ඛසි.

4666. නාලං අන්ධා වනෙ දට්ඨුං කො නු මෙ[1] ඵලමාහරි,
අනන්ධස්සෙව යං සම්මා නිවාපො[2] මය්හ ඛායති.

4667. දහරො යුවා නාතිබ්‍රහා සාමො කල්‍යාණදස්සනො,
දීඝස්ස කෙසා අසිතා අථො සූනග්ගවෙල්ලිතා.

4668. සො හවෙ ඵලමාහත්වා ඉතො ආද කමණ්ඩලුං,
නදිං ගතො උදහාරො මඤ්ඤෙ න දූරමාගතො.

4669. අහං තං අවධිං සාමං යො තුය්හං පරිචාරකො,
යං කුමාරං පවෙදෙථ සාමං කල්‍යාණදස්සනං.

4670. දීඝස්ස කෙසා අසිතා අථො සූනග්ගවෙල්ලිතා,
තෙසු ලොහිතලිත්තෙසු සෙති සාමො මයා හතො.

4671. කෙන දුකූලමන්තෙසි "හතො සාමො"ති වාදිනා,
"හතො සාමො" ති සුත්වාන හදයං මෙ පවෙධති.

4672. අස්සත්ථස්සෙව තරුණං පවාලං මාලුතෙරිතං,
"හතො සාමො" ති සුත්වාන හදයං මෙ පවෙධති.

4673. පාරිකෙ කාසිරාජායං සො සාමං මිගසම්මතෙ,
කොධසා උසුනා විජ්ඣි තස්ස මා පාපමිච්ඡිම්හා.

4674. කිච්ඡා ලද්ධො පියො පුත්තො යො අන්ධෙ අභරී වනෙ,
තං එකපුත්තං ඝාතිම්හි කථං චිත්තං න කොපයෙ.

4675. කිච්ඡා ලද්ධො පියො පුත්තො යො අන්ධො අභරී වනෙ,
තං එකපුත්තං ඝාතිම්හි අක්කොධං ආහු පණ්ඩිතා.

1. වො – මජසං, සයා.
2. නිවාතො – මජසං.

4665. පර්වත ගුහාවෙන් ගෙනා මේ සිහිල් පැන් වෙයි. ඉදින් මහරජ, තෙපි කැමැත්තහු නම් බොනු මැනැවැ යි පිළිසඳර කථා වශයෙන් පැවසී ය.

4666. අන්ධයෝ වනයෙහි මේ ඵලවර්ග දක්නට නො හැක්කෝ වෙති. මෙය ගෙනාවේ කවරෙක් ද? මේ යහපත් පළතුරු රැස්කිරීම අඳ නො වූවකුගේ කටයුත්තක් මෙන් මට වැටහේ ය යි රජ තෙමේ කී ය.

4667. තරුණ යෞවන ඉතා නො මහත් සාම කුමාරයා යහපත් දැකුම් ඇත්තෙකි. තවද ඔහුගේ දිගු කාලවර්ණ කෙස් මස් කොටන කැති අග මෙන් නැමුණේ ය.

4668. ඒ සාම කුමාරයා පලවැල ගෙනවුත් තබා මෙයින් කමඬලාව රැගෙන දිය ගෙනෙන්නට මිගසම්මත ගඟට ගියේ දැන් ළඟ මැ ඇතැ යි හඟිමි යි පණ්ඩිත තෙමේ කී ය.

4669. තොප මෙහෙ කරන යමෙක් වේ ද යහපත් දැකුම් ඇති සාම යැ යි යම් කුමාරයකුහට කියන්නහු ද ඒ කුමරු මුවෙකැ යි සිතා මම විදැ මැරීමි.

4670. ඔහුගේ දික් වූ කෙශ කලාපය කාළවර්ණ ය. සූන නම් මස් කොටන කැති අග මෙන් වක් වූ කෙසග ඇත. ලේ තැවරුණු ඒ දිගු නිල් කෙශකලාපයෙහි වැතිරැ මා විසින් මැරූ සාම කුමාර තෙමේ වැලිතලාවෙහි හොත්තේ ය යි පිළියක් රජ තෙමේ කී ය

4671. එම්බා දුකුල පණ්ඩිතයෙනි, සාම කුමාරයා නැසුවේ ය යි කියන කවරකු හා කථා කරන්නහු ද? සාම කුමාරයා නසන ලදැ යි අසා මාගේ හෘදය කම්පා වේ.

4672. සුළඟින් කම්පා වන ඇසතු ළපල්ලක් මෙන් සාම කුමාරයා නසන ලදැ යි අසා මා හද වෙවුල යී පාරිකා නම් අන්ධ මවු කී ය.

4673. එම්බා පාරිකාවනි, ඒ මේ කසීරජ මිගසම්මත නම් ගං ඉවුරෙහි දී මුවා මරමි යි ක්‍රොධ සිතින් සාම කුමාරයාට ඊයකින් විද්දේ ය. රජුට අපි පව් සිතිවිලි නො කැමැත්තෝ වෙමු යි පණ්ඩිත තෙමේ කී ය.

4674. දුකසේ ලැබූ යම් ප්‍රිය පුතෙක් අන්ධ අප වනයෙහි දී රැක බලා පොෂණය කෙළේ ද ඒ එක මැ පිය පුතු මැරූ ඔහු කෙරෙහි කෙසේ නම් සිත කෝප නො කෙරෙම් දැ යි මවු ඇසූ ය.

4675. දුකින් ලැබූ ප්‍රිය පුත්‍ර යම් කුමාරයෙක් මහවනයෙහි අඳ මවුපියන් පොෂණය කෙළේ නම් ඒ එක මැ පුතු නැසූ කලැ ද ක්‍රොධ නො කිරීම මැනවැ යි දුකුල පණ්ඩිත තෙමේ කී ය.

4676. මා බාළ්හං පරිදෙවෙථ "හතො සාමො" ති වාදිනා,
අහං කම්මකරො හුත්වා භරිස්සාමි බ්‍රහාවනෙ.

4677. ඉස්සත්ථෙ චස්මි කුසලො දළ්හධම්මොති විස්සුතො,
අහං කම්මකරො හුත්වා භරිස්සාමි බ්‍රහාවනෙ.

4678. මිගානං[1] විඝාසමන්වෙසං වනමූලඵලානි ච,
අහං කම්මකරො හුත්වා භරිස්සාමි බ්‍රහාවනෙ.

4679. නෙස ධම්මො මහාරාජ නෙතං අම්හෙසු කප්පති,
රාජා ත්වමසි අම්හාකං පාදෙ වන්දාම තෙ මයං.

4680. ධම්මං නෙසාද භණථ කතා අපචිති තයා,
පිතා ත්වමසි අම්හාකං මාතා ත්වමසි පාරිකෙ.

4681. නමො තෙ කාසිරාජත්ථු නමො තෙ කාසිවඩ්ඪන,
අඤ්ජලිං තෙ පග්ගණ්හාම යාව සාමානුපාපය.

4682. තස්ස පාදෙ පමජ්ජන්තා[2] මුඛඤ්ච භුජදස්සනං,
සංසුම්භමානා අත්තානං කාලමාගමයාමසෙ.

4683. බ්‍රහා වාළමිගාකිණ්ණං ආකාසන්තං පදිස්සති,
යත්ථ සාමො හතො සෙති චන්දොව පතිතො ඡමා.

4684. බ්‍රහා වාළමිගාකිණ්ණං ආකාසන්තං පදිස්සති,
යත්ථ සාමො හතො සෙති සූරියොව පතිතො ඡමා.

4685. බ්‍රහා වාළමිගාකිණ්ණං ආකාසන්තං පදිස්සති,
යත්ථ සාමො හතො සෙති පංසුනා පතිකුණ්ඨිතො.

4686. බ්‍රහා වාළමිගාකිණ්ණං ආකාසන්තං පදිස්සති,
යත්ථ සාමො හතො සෙති ඉධෙව වසථ අස්සමෙ.

4687. යදි තත්ථ සහස්සානි සතානි නහුතානි ච,
නෙවම්හාකං භයං කොචි වනෙ වාළෙසු විජ්ජති,

1. මගානං - මජසං.
2. පවට්ටන්තා - වි. සමජ්ජන්තා - මජසං, ස්‍යා.

4676. පින්වත්නි, සාම කුමරු නැසිනැ යි කීමෙන් දුඩි කොට නො වැලපුණ මැනැවි. මම උපස්ථායකයෙක් වැ මේ මහවනයෙහි තොප පෝෂණය කරන්නෙමි.

4677. මම ධනුශ්ශිල්පයෙහි ද දක්ෂ වෙමි. දළහධර්ම ය යි ප්‍රසිද්ධ මම උවටැන් කරන්නෙක් වැ මේ මහවනයෙහි තොප පෝෂණය කොට රැක බලා ගන්නෙමි යි රජ තෙමේ කී ය.

4678. සිංහාදි වන මෘගයන් කා දැමූ මස් ද අල මුල් පල-වැල ද සොයමින් මම උපස්ථායකයෙක් වැ මහවනයෙහි තොප දෙදෙනා පෝෂණය කොට රැක බලාගන්නෙමි යි රජ තෙමේ කී ය.

4679. මහරජ, මේ ස්වභාව ධර්මයක් නො වේ. මෙය අපට නො හොබී. ඔබ අප රජතුමා ය. අපි ඔබ පා වඳිමු යි කීහ.

4680. පින්වත් වැදි පුතුනි, ඔබ දහම් දෙසන්නහු ය. සත්කාර ද කරන ලදී. දුකුල පණ්ඩිතයෙනි අද පටන් ඔබ මාගේ පියාණෝ ය. එම්බා පාරිකාවනි, ඔබ ද මාගේ මෑණියෝ ය යි රජ තෙමේ කී ය.

4681. කසී රජතුමනි, ඔබට නමස්කාර වේවා! කසීරට වර්-ධනය කරන පින්වතුනි, ඔබතුමන්ට නමස්කාර වේවා! ඔබට ඇඳිලි බඳිමි. සාම කුමාරයා යම් තැනෙක වේ ද එතැනට අප පමුණුවනු මැනැවි.

4682. ඔහුගේ පා පිරිමදිමින් දැකුම්කලු මුහුණු පිරිමැද බලා ළං කොට ඔහු සමඟ මරණයට පත්වන්නෙමු යි ඒ අඳ මව්පියෝ කීහ.

4683. නැසුණු සාම කුමාරයා යම් තැනෙක බිම වැටුණු චන්ද්‍රයා මෙන් සයනය කරයි ද එ පෙදෙස චණ්ඩමෘගයන් ගැවැසී ගත් ඉතා උස් භූමියකි. එය අහසේ කෙළවර සේ පෙනෙයි.

4684. නැසුණු සාම කුමාරයා යම් තැනෙක බිම වැටුණු සූර්‍ය්‍ය දිව්‍ය පුත්‍රයා මෙන් හොත්තේ ද එ පෙදෙස චණ්ඩ වනමෘගයන් ගැවසීගත් ඉතා උස් බිමකි. එ පෙදෙස අහස කෙළවර මෙන් පෙනේ.

4685. යම් තැනක නැසුණු සාම කුමාරයා පසින් වැකුණේ හො වී ද එ පෙදෙස වල් මෘගයන්ගෙන් ගැවසීගත් උස් භූමියකි. අහස් කෙළවර මෙන් පෙනේ.

4686. සාම කුමාරයා යම් තැනක නැසුණේ ද එතැන වන මෘගයන් ගැවැසීගත් ඉතා උස් ප්‍රදේශයකි. එය අහස් කෙළවර මෙන් පෙනේ. එහෙයින් මේ අසපුවෙහි මැ වාසය කරන්නැ යි රජ තෙමේ කී ය.

4687. මහරජ, සියක්, දහක්, දසදහක් ද වනමෘගයෝ ඇත්තාහු මේ වනයෙහි අපට මෙතෙක් සිදුවන භයක් ඔවුන්ගෙන් නැතැ යි ඔහු කීහ.

4688. තතො අන්ධානමාදය කාසිරාජා බ්‍රහාවනෙ,
හත්ථෙ ගහෙත්වා පක්කාමි යත්ථ සාමො හතො අහු.

4689. දිස්වාන පතිතං සාමං පුත්තකං පංසුකුණ්ඨිතං,
අපවිද්ධං බ්‍රහාරඤ්ඤෙ චන්දංව පතිතං ඡමා.

4690. දිස්වාන පතිතං සාමං පුත්තකං පංසුකුණ්ඨිතං,
අපවිද්ධං බ්‍රහාරඤ්ඤෙ සූරියංව පතිතං ඡමා.

4691. දිස්වාන පතිතං සාමං පුත්තකං පංසුකුණ්ඨිතං,
අපවිද්ධං බ්‍රහාරඤ්ඤෙ කරුණං පරිදෙවයුං.

4692. දිස්වාන පතිතං සාමං පුත්තකං පංසුකුණ්ඨිතං,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං "අධම්මො කිර භො" ඉති.

4693. බාළ්හං ඛොසි තුවං සුත්තො සාමකල්‍යාණදස්සන,
යො අජ්ජෙවං ගතෙ කාලෙ න කිඤ්චි මභිභාසසි.

4694. බාළ්හං ඛොසි තුවං මත්තො සාමකල්‍යාණදස්සන,
යො අජ්ජෙවං ගතෙ කාලෙ න කිඤ්චි මභිභාසසි.

4695. බාළ්හං ඛො ත්වං පමත්තොසි[1] සාම කල්‍යාණදස්සන,
යො අජ්ජෙවං ගතෙ කාලෙ න කිඤ්චි මභිභාසසි.

4696. බාළ්හං ඛොසි තුවං කුද්ධො[2] සාමකල්‍යාණදස්සන,
යො අජ්ජෙවං ගතෙ කාලෙ න කිඤ්චි මභිභාසසි.

4697. බාළ්හං ඛොසි තුවං දිත්තො[3] සාමකල්‍යාණදස්සන,
යො අජ්ජෙවං ගතෙ කාලෙ න කිඤ්චි මභිභාසසි.

4698. බාළ්හං ඛො ත්වංසි විමනොසි සාමකල්‍යාණදස්සන,
යො අජ්ජෙවං ගතෙ කාලෙ න කිඤ්චි මභිභාසති.

1. පසුත්තොසි – මජසං.
2. පකුද්ධොසි – මජසං.
3. පදිත්තො – මජසං.

4688. ඉක්බිති කසීරජ තෙමේ මහවනයෙහි අන්ධ වූ ඔවුන්ගේ අත් අල්වා ගෙන සාම කුමරු නැසුණේ යම් තැනෙක නම් එ තැනට ගියේ ය.

4689. මහවනයෙහි හැරදමූ මිහිමත වැටුණු සඳමඩල මෙන් විත් කා ඇඳවැටුණු පස් වැකුණු සාම නම් පුත්‍රයා දැකැ,

1001
4690. වනයෙහි හැරදමූ බිම හුණු හිරුමඩල මෙන් පසින් ගැවසුණු සාම නම් තම ප්‍රිය පුතා දැකැ

1001. මහවනයෙහි හැරදමූ බිම් වැටුණු පස් වැකුණු සාම නම් තම ප්‍රිය පුත්‍රයා දැක හැඳින ගෙන දැඩි ශෝකයෙන් හැඬූහ.

4692. මහවනයෙහි වැටුණු පස් වැකුණු ශරීර ඇති තම ප්‍රිය සාම නම් පුතා දැකැ පින්වත, අධර්මය දැන් ලෝකයෙහි පවතී ය යි හිස අත් බැඳගෙන මව්පියෝ හැඬූහ.

4693. අද යමෙක් මෙසේ මරණයට පැමිණි කල කිසි කථාවකුදු අප හා නො කෙරෙහි ද යහපත් දැකුම් ඇති පුත සාමය, බොහෝ කොටැ නිදියෙහි ද?

4694. අද යමෙක් මෙසේ මරණයට පැමිණි කල කිසි කථාවකුදු අප හා නො කෙරෙහි ද යහපත් දැකුම් ඇති පුත සාමය, බලවත් වැ මත් වෙහි ද?

4695. අද යමෙක් මෙසේ මරණයට පැමිණි කල කිසි කථාවකුදු අප හා නො කෙරෙහි ද යහපත් දැකුම් ඇති පුත සාමය, විශේෂයෙන් ප්‍රමාද වෙහි ද?

4696. අද යමෙක් මෙසේ මරණයට පැමිණි කල කිසි කථාවකුදු අප හා නො කෙරෙහි ද යහපත් දැකුම් ඇති පුත සාමය, දැඩි වැ කිපුණෙහි ද?

4697. අද යමෙක් මෙසේ මරණයට පැමිණි කල්හි කිසි කථාවකුදු අප හා නො කෙරෙහි ද යහපත් දැකුම් ඇති පුත සාමය, දැඩි එඩි ඇති වෙහි ද?

4698. යහපත් දැකුම් ඇති සාම නම් පුත, නුඹ බෙහෙවින් අපගත සිත් ඇත්තෙහි ය. යමෙක් අද මෙසේ කලුරිය කල කල්හි කතාබස් නො කෙරෙයි ද එමෙනි.

4699. ජටං වලිතං පඞ්ක[1]ගතං කොදානි සණ්ඨපෙස්සති,
සාමො අයං කාලකතො[2] අන්ධානං පරිචාරකො.

4700. කො මෙ සම්මජ්ජනාදය[3] සම්මජ්ජිස්සති අස්සමං,
සාමො අයං කාලකතො අන්ධානං පරිචාරකො.

4701. කොදානි නහාපයිස්සති සීතෙනුණ්හොදකෙන ච,
සාමො අයං කාලකතො අන්ධානං පරිචාරකො.

4702. කොදානි භොජයිස්සති වනමූලඵලානි ච,
සාමො අයං කාලකතො අන්ධානං පරිචාරකො.

4703. දිස්වාන පතිතං සාමං පුත්තකං පංසුකුණ්ඨිතං,
අට්ටිතා පුත්තසොකෙන මාතා සච්චමභාසථ:

4704. යෙන සච්චෙනයං සාමො ධම්මචාරි පුරෙ අහු,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4705. යෙන සච්චෙනයං සාමො බ්‍රහ්මචාරි පුරෙ අහු,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4706. යෙන සච්චෙනයං සාමො සච්චවාදී පුරෙ අහු,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4707. යෙන සච්චෙනයං සාමො මාතා පෙත්ති[4]භරො අහු,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4708. යෙන සච්චෙනයං සාමො කුලෙ ජෙට්ඨාපචායිකො,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4709. යෙන සච්චෙනයං සාමො පාණා පියතරො මම,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4710. යං කිඤ්චිත්ථි කතං පුඤ්ඤං මය්හං චෙව පිතුච්ච තෙ,
සච්චෙන[5] තෙන කුසලෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4711. දිස්වාන පතිතං සාමං පුත්තකං පංසුකුණ්ඨිතං,
අට්ටිතො පුත්තසොකෙන පිතා සච්චමභාසථ:

---

1. පංසු - මජසං.
2. කාලඞ්කතො - මජසං.
3. සම්මජ්ජමාදය - මජසං,
4. පිතති - මජසං.
5. සබ්බෙන - මජසං

4699. අද මවුපියන්ට අත් පා මෙහෙවර කරන මේ සාම කුමාරයා කලුරිය කෙළේ ය. දැන් ඉතින් කවරෙක් නම් අවුල් වූ මඩ තැවැරුණු දළමඬුලු සෝද පිළියෙල කරන්නේ ද?

4700. අද මවුපියන්ට අත් පා මෙහෙවර කරන මේ සාම කුමාරයා කලුරිය කෙළේ ය. අද කවරෙක් නම් හමදනා මුස්න රැගෙන ආශ්‍රමය හමදී ද?

4701. අද මවුපියන්ට අත් පා මෙහෙවර කරන මේ සාම කුමාරයා කලුරිය කෙළේ ය. සිහිල් වූ උණු වූ ජලයෙන් දැන් කවරෙක් නම් නහවන්නේ ද?

4702. අද මවුපියන්ට අත් පා මෙහෙවර කරන මේ සාම කුමාරයා කලුරිය කෙළේ ය. දැන් ඉතින් කවරෙක් නම් වනමුල් පලවැළ අනුභව කරවන්නේ ද යි (අද මවුපියෝ වැළපුණහ.)

4703. මිගසම්මත නම් ගං වෙරළෙහි වැටුණු මැටි තැවරුණු ශරීර ඇති සාම නමැති ප්‍රිය පුත්‍රයා දැක පුත්‍ර ශෝකයෙන් බලවත් පීඩාවට පත් මව් තොමෝ සත්‍යක්‍රියා කළා ය:

4704. යම් සත්‍යයෙකින් මේ සාම කුමාරයා පෙර ධර්මයෙහි හැසුරුණේ වී ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4705. යම් සත්‍යයෙකින් මේ සාම කුමාරයා පෙර බ්‍රහ්මචාරී වී ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4706. යම් සත්‍යයෙකින් මේ සාම කුමාරයා සත්‍ය වචන ඇත්තෙක් වී ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4707. යම් සත්‍යයෙකින් සාම කුමාරයා මවුපියන්ට උපස්ථාන කෙළේ ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4708. යම් සත්‍යයෙකින් මේ සාම කුමාරයා කුලදෙටුවන් පිදී ද ඒ සත්‍යවචනයෙන් සාම කුමරුගේ විෂ නැසේවා.

4709. යම් සත්‍යයෙකින් සාම කුමාරයා පණටත් වඩා මට ප්‍රිය වී ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමරුගේ විෂ නැසේවා.

4710. මා විසින් ද තොපගේ පියාණන් විසින් ද යම්කිසි පිනක් කරන ලද ද ඒ කුශල නම් වූ සත්‍යය හේතු කොටගෙන සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4711. මිගසම්මත ගං වෙරළෙහි වැටුණු පස් තැවැරුණු සාම නම් පුතු දැකැ පුත්‍ර ශෝකයෙන් අතිශයින් පෙළුණු පිය තෙමේ ද මෙසේ සත්‍යක්‍රියා කෙළේ ය:

4712. යෙන සච්චෙනයං සාමො ධම්මචාරී පුරෙ අහු,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4713. යෙන සච්චෙනයං සාමො බ්‍රහ්මචාරී පුරෙ අහු,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4714. යෙන සච්චෙනයං සාමො සච්චවාදී පුරෙ අහු,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4715. යෙන සච්චෙනයං සාමො මාතාපෙත්තිභරො අහු,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4716. යෙන සච්චෙනයං සාමො කුලෙ ජෙට්ඨාපචායිකො,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4717. යෙන සච්චෙනයං සාමො පාණා පියතරො මම,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4718. යං කිඤ්චිත්ථි කතං පුඤ්ඤං මය්හං ච මාතුයා ච තෙ,
සච්චෙන තෙන කුසලෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4719. සා දෙවතා අන්තරහිතා පබ්බතෙ ගන්ධමාදනෙ,
සාමස්ස අනුකම්පාය ඉමං සච්චමභාසථ.

4720. පබ්බත්‍යාහං ගන්ධමාදනෙ චිරරත්තනිවාසිනී,
න මෙ පියතරො කොචි අඤ්ඤො සාමා[1] න විජ්ජති.
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4721. සබ්බෙ වනා ගන්ධමයා පබ්බතෙ ගන්ධමාදනෙ,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන විසං සාමස්ස හඤ්ඤතු.

4722. තෙසං ලාලප්පමානානං බහුං කාරුඤ්ඤසංහිතං,
ඛිප්පං සාමො සමුට්ඨාසි යුවා කල්‍යාණදස්සනො.

4723. සාමො හමස්මි භද්දං වො සොත්ථිනාම්හි සමුට්ඨිතො,
මා බාළ්හං පරිදෙවෙථ මඤ්ජුනාභිවදෙථ මං.

4724. ස්වාගතන්තෙ මහාරාජ අථො තෙ අදුරාගතං,
ඉස්සරොසි අනුප්පත්තො යං ඉධත්ථි පවෙදය.

1. සාමො – මජසං, සාමෙන – ස්‍යා.

4712. යම් සත්‍යයෙකින් මේ සාම කුමාරයා පෙර ධර්මයෙහි හැසුරුණේ වී ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4713. යම් සත්‍යයෙකින් මේ සාම කුමාරයා පෙර බ්‍රහ්මචාරී වී ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4714. යම් සත්‍යයෙකින් මේ සාම කුමාරයා සත්‍ය වචන ඇත්තෙක් වී ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4715. යම් සත්‍යයෙකින් මේ සාම කුමාරයා මවුපියන්ට උපස්ථාන කෙළේ ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4716. යම් සත්‍යයෙකින් මේ සාම කුමාරයා කුලදෙටුවන් පිදී ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමරුගේ විෂ නැසේවා.

4717. යම් සත්‍යයෙකින් මේ සාම කුමාරයා පණටත් වඩා මට ප්‍රිය වී ද ඒ සත්‍ය වචනයෙන් සාම කුමරුගේ විෂ නැසේවා.

4718. තොපගේ මව විසින් ද මා විසින් ද කළ යම් පිනක් ඇද්ද ඒ කුශල සත්‍ය බලයෙන් සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා යි සත්‍යක්‍රියා කෙළේ ය.

4719. ගන්ධමාදන පර්වතයෙහි අන්තර්ධාන වූ දේවතා තොමෝ සාම කුමාරයාට අනුකම්පාවෙන් මේ සත්‍යක්‍රියා කළා ය :

4720. ගන්ධමාදන පර්වතයෙහි මම බොහෝ කල් මුළුල්ලෙහි සිට වසන්නී වෙමි. සාම කුමරුට වඩා අතිශයින් ප්‍රියවන අන් කිසිවෙක් මට නැත. මේ සත්‍ය වචනය හෙතු කොටගෙන සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4721. ගන්ධමාදන පර්වතයෙහි සියලු මැ වෘක්ෂයෝ සුවඳින් යුත් වෙති. ඒ සත්‍ය වචනය හෙතු කොටගෙන සාම කුමාරයාගේ විෂ නැසේවා.

4722. ඔවුන් දුකින් වැලැපෙමින් හඬද්දී යහපත් දකුම් ඇති තරුණ සාම කුමාරයා වහා මැ නැගී සිටියේ ය.

4723. සාම නම් මම වෙමි. ඔබට යහපතක් වේවා! විෂ බැස ගියෙන් මම සුවසේ නැගී සිටිමි. බලවත් සේ නො වැළපෙනු මැනැව මිහිරි බස් තෙපලනු මැනැවැ යි සාම කුමාරයා කී ය.

4724. මහරජ, ඔබට මෙහි යහපත් පැමිණීමක් වේවා ! ඔබගේ අයහපත් පැමිණීමක් නො වේවා! මෙහි පැමිණි ඔබ අපට අධිපති ය. මෙහි ඔබ කැමති යමක් ඇත් නම් අනුභව කළ මැනැවි.

4725. තින්දුකානි[1] පියාලානි මධුකෙ කාසුමාරියො,
ඵලානි ඛුද්දකප්පානි භුඤ්ජ රාජ වරං වරං.

4726. අත්ථි මෙ පානියං සීතං ආභතං ගිරිගබ්භරා,
තතො පිව මහාරාජ සචෙ ත්වං අභිකඞ්ඛසි.

4727. සම්මුය්හාමි පමුය්හාමි සබ්බා මුය්හන්ති මෙ දිසා,
පෙතං තං සාම අද්දක්ඛිං[2] කො නු ත්වං සාම ජීවසි.

4728. අපි ජීවං මහාරාජ පුරිසං ගාළ්හවෙදනං,
උපනීතමනසඞ්කප්පං ජීවන්තං මඤ්ඤතෙ මතං.

4729. අපි ජීවං මහාරාජ පුරිසං ගාළ්හවෙදනං,
තං නිරොධගතං සන්තං ජීවන්තං මඤ්ඤතෙ මතං.

4730. යො මාතරං වා පිතරං වා මච්චො ධම්මෙන පොසති,
දෙවාපි නං තිකිච්ඡන්ති මාතාපෙත්ති භරං ජනං[3]

4731. යො මාතරං වා පිතරං වා මච්චො ධම්මෙන පොසති,
ඉධ චෙව නං පසංසන්ති පෙච්ච සග්ගෙ ච මොදති.

4732. එස භීයො පමුය්හාමි සබ්බා මුය්හන්ති මෙදිසා,
සරණං තං සාම ගච්ඡාමි ත්වඤ්ච මෙ සරණං භව.

4733. ධම්මං චර මහාරාජ මාතාපිතූසු ඛත්තිය,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

4734. ධම්මං චර මහාරාජ පුත්තදාරෙසු ඛත්තිය,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

4735. ධම්මං චර මහාරාජ මිත්තාමච්චෙසු ඛත්තිය,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

4736. ධම්මං චර මහාරාජ වාහනෙසු බලෙසු ච,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

---

1. තිණ්ඩුකානීතිපි පාඨො
2. මමදක්ඛි - මජ්සං.
3. නරං - මජ්සං, ස්‍යා.

4725. විලිකුන් මිහිරි තිඹිරි හා මොර ද මිහි ද එරමිණිය ද යන ඵල බොහෝ ය. මහරජ, හොඳ හොඳ ඵල අනුභව කළ මැනැවි.

4726. කඳුරැලියෙන් ගෙනා සිහිල් පැන් ඇත. ඉදින් මහරජ, ඔබ කැමැත්තහු නම් බොනු මැනැවි. බෝසත් තෙමේ රජු සමග පිළිසඳර කථා වශයෙන් පැවසී ය.

4727. 'සාම කුමාරයිනි, මම මුළා වෙමි. බෙහෙවින් මුළා වෙමි. මට සියලු දිශා මුළා වී වැටහෙති. පරලොව පත් ඔබ දිවීමි. දැන් ජීවත් වෙහි. කෙසේ දිවි ලදුයෙහි දැ යි රජ තෙමේ ඇසී ය.

4728. මහරජ, දිවි ඇති නමුදු දැඩි දුඃඛ වෙදනා ඇති භවාඞ්ගයට පැමිණි සිත් හසර ඇති පුරුෂයා ජීවත් වන්නහු මළහ යි ලෝවැසි තෙමේ දනිති.

4729. මහරජ, දිවි ඇති නමුදු දැඩි දුඃඛ වෙදනා ඇති නිරුද්ධ වූ ආශ්වාස ප්‍රාශ්වාස ඇති පුරුෂයා ජීවත් වන්නාහු මළහ යි ලෝවැසියා දනිති.

4730. යම් මනුෂ්‍යයෙක් මවපියන් දැහැමින් පෝෂණය කෙරේ ද මවපියන් පෝෂණය කරන ඒ ඒ ජනයාට දෙවියෝ ද පිළියම් කරති.

4731. යම් මනුෂ්‍යයෙක් මවපියන් දැහැමින් පෝෂණය කෙරේ ද මෙලෙව්හි ද ඔහු පසසත් පරලෙව්හි ස්වර්ගයෙහි සතුටු වන්නේ ය යි සාම කුමාරයා කී ය.

4732. ඒ මම බොහෝ සෙයින් මුළාවෙමි. සියලු දිශා මට නො වැටහෙති. සාම කුමාරයිනි, තොප සරණ යෙමි තෙපි ද මට පිහිට වව.

4733. මහරජ, මවපියන් පෝෂණය කිරීමෙහි ධර්මයෙහි හැසිරුණ මැනැවි. මහරජ, මේ ලෝකයෙහි දී ගුණධර්මයෙහි හැසිර පරලොව දී ස්වර්ගයට යන්නේ මැනැවි.

4734. මහරජ, අඹුදරුවන් කෙරේ ද දැහැමින් වසනු මැනැවි. මහරජ, මේ ලෝකයෙහි දී ගුණධර්මයෙහි හැසිර පරලොව දී ස්වර්ගයට යන්නේ මැනැවි.

4735. මහරජ, මිත්‍රාමාත්‍යයන් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙනු මැනැවි. මහරජ, මේ ලෝකයෙහි දී ගුණධර්මයෙහි හැසිර පරලොව දී ස්වර්ගයට යන්නේ මැනැවි.

4736. මහරජ, රථවාහන කෙරෙහි ද සේනා කෙරෙහි ද දැහැමින් හැසිරෙනු මැනැවි. මහරජ, මේ ලෝකයෙහි දී ගුණධර්මයෙහි හැසිර පරලොව දී ස්වර්ගයට යන්නේ මැනැවි.

4737. ධම්මං චර මහාරාජ ගාමෙසු නිගමෙසු ච,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

4738. ධම්මං චර මහාරාජ රට්ඨෙසු ජනපදෙසු ච,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

4739. ධම්මං චර මහාරාජ සමණබ්‍රාහ්මණෙසු ච,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

4740. ධම්මං චර මහාරාජ මිගපක්ඛීසු ඛත්තිය,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

4741. ධම්මං චර මහාරාජ ධම්මො චිණ්ණො සුඛාවහො,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

4742. ධම්මං චර මහාරාජ ධම්මො චිණ්ණො සුඛාවහො,
ඉධ ධම්මං චරිත්වාන ස ඉන්ද දෙවා සබ්‍රහ්මකා;
සුචිණ්ණෙන දිවං පත්තා මා ධම්මං රාජ පමාදෙති.

සාමජාතකං තතියං.

4. නිමිජාතකං

4743. අච්ඡෙරං වත ලොකස්මිං උප්පජ්ජන්ති විචක්ඛණා,
යදා අහු නිමිරාජා පණ්ඩිතො කුසලත්ථිකො.

4744. රාජා සබ්බවිදෙහානං අදා දානං අරින්දමො,
තස්ස තං දදතො දානං සඞ්කප්පො උදපජ්ජථ.
දානං වා බ්‍රහ්මචරියං වා කතමංසු මහප්ඵලං.

4745. තස්ස සඞ්කප්පමඤ්ඤාය මඝවා දෙවකුඤ්ජරො,
සහස්සනෙත්තො පාතුරහු වණ්ණෙන විහතං තමං.

4737. මහරජ, ගම් නියම්ගම් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙනු මැනැවි. මහරජ, මේ ලෝකයෙහි දී ගුණධර්මයෙහි හැසිර පරලොව දී ස්වර්ගයට යන්නේ මැනැවි.

4738. මහරජ, රටෙහි ද ජනපදයන්හි ද දැහැමින් හැසිරෙනු මැනැවි. මහරජ, මේ ලෝකයෙහි දී ගුණධර්මයෙහි හැසිර පරලොව දී ස්වර්ගයට යන්නේ මැනැවි.

4739. මහරජ, ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙනු මැනැවි. මහරජ, මේ ලෝකයෙහි දී ගුණධර්මයෙහි හැසිර පරලොව දී ස්වර්ගයට යන්නේ මැනැවි.

4740. මහරජ, සිවුපාවුන් කෙරෙහි ද පක්ෂීන් කෙරෙහි ද දැහැමින් හැසිරෙනු මැනැවි. මහරජ, මේ ලෝකයෙහි දී ගුණධර්මයෙහි හැසිර පරලොව දී ස්වර්ගයට යන්නේ මැනැවි.

4741. මහරජ, ධර්මයෙහි හැසුරුණ මැනැවි. පුරුදු කළ ධර්මය සැප ගෙනදෙන්නේ වේ. මේ ලොකයෙහි දී ගුණධර්මයෙහි හැසිර පරලොව දී ස්වර්ගයට යන්නේ මැනැවි.

4742. මහරජ, ධර්මයෙහි හැසුරුණ මැනැවි. පුරුදු පුහුණු කළ ධර්මය සැප ගෙනදෙන්නේ වේ. ශක්‍රයා සහිත වූ දෙවියෝ ද බ්‍රහ්මයා සහිත වූ බ්‍රහ්මයෝ ද මැනැවින් පුරුදු කළ ධර්මය හේතු කොටගෙන දෙව්ලොවට පැමිණියහ. මහරජ, ධර්මයෙහි නො පමා වනු මැනැවැ යි සාම කුමාරයා පිළියක් රජුට දශරාජ ධර්ම දේශනා කෙළේ ය.

තෙවන සාම ජාතක යි.

4. නිමි ජාතකය

4743. යම් කලෙකැ තුවණැ'ති කුසල් කැමැති නිමි නම් රජෙක් වී ද එ කලැ මෙ බඳු දක්‍ෂ පණ්ඩිතයෝ ලොවැ උපදිද්දැ යි කියා දෙවිමිනිස්සු අපට ඒකාන්තයෙන් ආශ්චය්‍ය්‍යයෙකැ යි ගුණ කීහ.

4744. සතුරන් දමනය කරන සියලු විදෙහ රට වැසියන්ගේ රජ තෙමෙ දන් දුනි. ඒ දන් දෙන රජහට මෙ බඳු අදහසක් පහළ විය. එනම් දනය හෝ බඹසර හෝ යන මෙයින් කවර නම් පිනක් මහත් විපාක ඇත්තේ ද යනු යි.

4745. දෙවියනට අධිපති වූ නුවණැස් දහසක් ඇති සක්දෙව් රජ තෙමෙ එ රජුගේ අදහස් දැනැ තමන්ගේ ශරීරාලෝකයෙන් අඳුරු දුරු කරමින් ඔහු හමුවෙහි පහළ විය.

4746. ස ලොමහට්ඨො මනුජින්දො වාසවං අවචා නිමි,
දෙවතානුසි ගන්ධබ්බො ආදු සක්කො පුරින්දදො.

4747. න ච මෙ තාදිසො වණ්ණො දිට්ඨො වා යදි වා සුතො,
ආචික්ඛ මෙ ත්වං භද්දන්තෙ කථං ජානෙමු තං මයං.

4748. ස ලොමහට්ඨං ඤත්වාන වාසවො අවචා නිමිං,
සක්කොහමස්මි දෙවින්දො ආගතොස්මි තවන්තිකෙ.

4749. අලොමහට්ඨො මනුජින්ද පුච්ඡ පඤ්හං යදිච්ඡසි.[1]
සො ච තෙන කතොකාසො වාසවං අවචා නිමි.

4750. පුච්ඡාමි තං මහාබාහු සබ්බභූතානමිස්සර,
දානං වා බ්‍රහ්මචරියං වා කතමංසු මහප්ඵලං.

4751. සො පුට්ඨො නරදෙවෙන වාසවො අවචා නිමිං,
විපාකං බ්‍රහ්මචරියස්ස ජානං අක්ඛාසජානතො.

4752. හීනෙන බ්‍රහ්මචරියෙන ඛත්තියෙ උපපජ්ජති,
මජ්ඣිමෙන ච දෙවත්තං උත්තමෙන විසුජ්ඣති.

4753. නහෙතෙ සුලභා කායා යාචයොගෙන කෙනචි,
යෙ කායෙ උපපජ්ජන්ති අනාගාරා තපස්සිනො.

4754. දුදීපො සාගරො සෙලො මුචලින්දො භගීරසො,
උසීනරො[2] අට්ඨකො ච අස්සකො ච පුථුජ්ජනො,

4755. එතෙ චඤ්ඤෙ ච රාජානො ඛත්තියා බ්‍රාහ්මණා බහූ,
පුථු යඤ්ඤං යජිත්වාන පෙතං තෙ නාතිවත්තිසුං.

4756. යෙ වෙ අදුතියා න රමන්ති එකිකා
විවෙකජං යෙ න ලභන්ති පීතිං,
කිඤ්චාපි තෙ ඉන්දසමානභොගා
තෙ වෙ පරාධීනසුඛා වරාකා.

1. යමිච්ඡසි - මජසං.
2. උසින්දරො - මජසං. උසීනරො - වි.

4746. ලොමුදහගත් ඒ නිමි රජ තෙමේ සක්දෙව් රජු දකී-මෙන් බිය පත් වැ මෙසේ කී ය: ඔබ දෙවියෙක් ද ගඳඹෙක් ද එසේ නැතහොත් පුරින්‍ද ද නම් වන සක්දෙව්රජ ද යි.

4747. මෙ බඳු ශරීර වර්ණයෙක් මින් පෙර මා විසින් දක්නාලද හෝ අසනලද හෝ නො වෙයි. වහන්ස, තෙපි මට කියව්. ඇපි තොප කෙසේ දනුමෝ ද?

4748. ඒ සක්දෙව් රජ තෙමේ ආලෝකයට බියෙන් ලොමු දහගත් නිමි රජු දැනැ මෙසේ කී. මම සක්දෙව් රජ වෙමි. ඔබ වෙත ආයෙමි.

4749. මිනිසුන්ට අධිපති මහරජ මාගෙන් යම් පැනයක් අසනු කැමැත්තෙහි නම් එය භය නැති වැ අසනු මැනැවැ යි කී ය.

4750. (සක්දෙව් රජු විසින් කළ අවකාශ ඇති නිමි රජ තෙමේ සක්දෙව් රජුට මෙසේ කී:) මහත් වූ බාහු ඇති සියලු දෙවියනට අධිපති එම්බා සක්දෙව් රජ, ඔබ විචාරමි. දනය ද බ්‍රහ්ම-චය්‍ය්‍ය ද යන මේ දෙකින් කවර නම් ගුණ ධර්මයෙක් වෙසෙසින් මහත් විපාක ඇත්තේ ද?

4751. රජු විසින් ඇසූ බ්‍රහ්මචය්‍ය්‍යා විපාක දන්නා සක්දෙව් රජ තෙමේ නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී ය.

4752. ලාමක බ්‍රහ්මචය්‍ය්‍යාවෙන් රජකුලයෙහි උපදී, මධ්‍යම බ්‍රහ්ම චය්‍ය්‍යාවෙන් දෙව්බවට පැමිණෙයි, උතුම් බ්‍රහ්මචය්‍ය්‍යාවෙන් පිරිසුදු වේ.

4753. ගෙවල් නැති තපස් රක්නා යම් කෙනෙක් බ්‍රහ්මසමූහ-යෙහි උපදිද්ද දන් දෙන කිසිවකු විසින් ඒ බ්‍රහ්මසමූහයෝ නො ලබන්නාහු වෙති.

4754. මහරජ පෙර බරණැස් නුවර, දුදීප ය සාගර ය සේල ය මුචලින්‍ද ය භගීරස ය උසීර ය අට්ඨක ය අස්සක ය පුථුජ්ජන යැ යි යන,

4755. මේ රජවරු ද සෙසු බොහෝ ක්‍ෂත්‍රියබ්‍රාහ්මණයෝ ද නොයෙක් අයුරින් දන් දී කාමාවචර භූමි සඞ්ඛ්‍යාත දෙව්ලොව ඉක්මවා නො පැවැත්තාහ.

4756. හුදෙකලා වූ යම් කෙනෙක් නො ඇලෙද්ද යම් කෙනෙක් හුදෙකලා වැ විවේකයෙන් ඇති වූ සතුට නො ලබද්ද ඔහු ඉන්ද්‍රයා හට මෙන් සමාන සම්පත් ඇත්තාහු නමුදු ඒ පින්වත්හු අනුන් අයත් සුව ඇත්තාහු මැ වෙති.

4757. අද්ධා ඉමෙ[1] අවත්තිංසු අනාගාරා තපස්සිනො,
සත්තිසයො යාමහනු සොමයාගො[2] මනොජවො,

4758. සමුද්දො මාඝො භරතො ච[3] ඉසිකාලිකරක්ඛියො,[4]
අංගීරසො කස්සපො ච කිසවච්ඡො අකිත්ති ච.[5]

4759. උත්තරෙන නදී සීද ගම්භීරා දුරතික්කමා,
නළග්ගිවණ්ණා ජොතන්ති සද කඤ්චනපබ්බතා.

4760. පරූළ්හකච්ඡා තගරා රූළ්හකච්ඡා වනා නගා,
තත්‍රාසුං දසසහස්සානි පොරාණා ඉසයො පුරෙ.

4761. අහං සෙට්ඨොස්මි දානෙන සංයමෙන දමෙන ච,
අනුත්තරං වතං කත්වා පකිරචාරී සමාහිතෙ.

4762. ජාතිමන්තං අජච්චං ච අහමුජ්ජුගතං නරං,
අතිවෙලං නමස්සිස්සං කම්මබන්ධූ හි මාතියා.[6]

4763. සබ්බෙ වණ්ණා අධම්මට්ඨා පතන්ති නිරයං අධො,
සබ්බෙ වණ්ණා නිරුජ්ඣන්ති[7] චරිත්වා ධම්මමුත්තමං.

4764. ඉදං වත්වාන මඝවා දෙවරාජා සුජම්පති,
වෙදෙහං අනුසාසිත්වා සග්ගකායං අපක්කමි.

4765. ඉමං භොන්තො නිසාමෙථ යාවන්තෙත්ථ සමාගතා,
ධම්මිකානං මනුස්සානං වණ්ණං උච්චාවචං බහුං.

4766. යථා අයං නිමිරාජා පණ්ඩිතො කුසලත්ථිකො.
රාජා සබ්බවිදෙහානං අද දානං අරින්දමො.

4767. තස්ස තං දදතො දානං සඞ්කප්පො උදපජ්ජථ,
දානං වා බ්‍රහ්මචරියං වා කතමංසු මහප්ඵලං.

---

1. අථ ඉමෙ – මජසං.
2. සොමයාමො – මජසං.
3. භරදෙ ච. – මජසං.
4. ඉසිකාලපුරක්ඛතො – මජසං.
5. අකන්ති ච. – මජසං.
6. මාණවා – මජසං.
7. විසුජ්ඣන්ති – වි. මජසං.

4757–58. ගෙවල් නැති සීලයෙන් හා තපසින් ද සමාපත්තියෙන් ද යුත් යාමහනු ය සොමයාග ය මනොජවය ය සමුද්ද ය මාඝ ය භරත ය ඉසිකාලිරක්ඛි ය යන මේ සත් ඍෂීහු ද අඞ්ගිරස ය කස්සප ය කිසවච්ඡ ය අකිත්ති ය යන මේ ඍෂීහු සතර දෙන ද සමග වූ එකොළොස් ඍෂිවරු ඒකාන්තයෙන් කාමාවචර දෙව්ලොව ඉක්මැවූහ හෙවත් බ්‍රහ්මලොකයෙහි උපන්හ.

4759. හිමවතට උතුරු දිගින් ගැඹුරු වූ ඉක්මැවිය නො හැකි සීද නම් නදියක් විය. එහි දෙපස හැම කල්හි රන් පර්වතයෝ ඇවිළෙන ගිනි මෙන් දිලියෙති.

4760. ඒ ගඟෙහි වංක ස්ථානයන්හි නොහොත් ගඟ දෙපස තුවරලා ගස් ඇත. එහි දෙපස පර්වතයෝ මල්පල දරන වැඩුණු රුක්වලින් යුක්ත වූහ. ඒ මනහර දෙපසෙහි පෙර එක් කලෙක දස දහසක් පමණ පුරාණ ඍෂිවරයෝ වූහ.

4761. මම දනයෙන් උතුම් වීමි. සීලයෙන් ද ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ද නිරුත්තර වූ උතුම් වූත සමාදනයෙන් හුදකලා වැ උපචාර අර්පණා සමාධි ඇති දහසක් ඍෂිවරුන්ට බොහෝ කාලයක් උපස්ථාන කෙළෙමි.

4762. ජාතියෙන් උසස් වූ ද උසස් නො වූ ද එක තාපසයකු කෙරෙහි වත් වෙනසක් නො කොටැ ඒ ඍජු භාවයට පැමිණි සිත් ඇති තාපස සමූහයන් නිතර වැන්දෙමි. සත්‍වයෝ වනාහි කර්මබන්ධු වූවෝ වෙති.

4763. අධර්මයෙහි පිහිටි ක්‍ෂත්‍රිය ය බ්‍රාහ්මණ ය වෛශ්‍ය ය ශුද්‍ර ය යන සිව්පිරිස නරකයෙහි හිස යට කොටැ වැටෙති. සියලු සිවුපිරිස උතුම් ධර්මයෙහි හැසිර පිරිසිදු වෙති හෙවත් නිවන් දකිති.

4764. සුජම්පති නම් සක්දෙව් රජ තෙමෙ මේ (උඩ සඳහන් පරිදි) කියා සැක ඇති වේදේහ රජුට අනුශාසනා කොටැ දෙව් ලොවට ගියේ ය.

4765. යම් පමණ දේවතාවෝ සුධර්මා නම් දෙව්සබයෙහි රැස් වූහු ද පින්වත් දේවතාවෙනි දන සීලාදි පින් කරන මිනිසුන්ගේ උස් පහත් විපාකයෝ බොහෝ ය. මා කියන ගුණ වර්ණනාව අසනු මැනැවි.

4766. කුසල් කැමැති මේ නිමිරජ තෙමෙ ඉතා නුවණැත්තේ වේ. සතුරන් හික්මවන සියලු විදේහ රට වැසියනට රජ වූ හෙ තෙමෙ දන් දුන්නේ ය.

4767. ඒ දන් දෙන එරජුහට මෙ බඳු අදහසක් පහළ විය. එනම් දන් දීම ය බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍ය ය යන මෙයින් කවර නම් ගුණ ධර්මයෙක් මහත් විපාක ඇත්තේ ද යනු යි. සක්දෙව් රජ තෙමෙ කී ය.

4768. අබ්භුතො වත ලොකස්මිං උප්පජ්ජි ලොමහංසනො,
දිබ්බො රථො පාතුරහු වෙදෙහස්ස යසස්සිනො.

4769. දෙවපුත්තො මහිද්ධිකො මාතලි දෙවසාරථී,
නිමන්තයිත්ථ රාජානං වෙදෙහං මිථිලග්ගහං.

4770. එහිමං රථමාරුය්හ රාජසෙට්ඨ දිසම්පති,
දෙවා දස්සනකාමා තෙ තාවතිංසා සඉන්දකා.
සරමානා හි තෙ දෙවා සුධම්මායං සමච්ඡරෙ.

4771. තතො ච රාජා තරමානො වෙදෙහො මිථිලග්ගහො,
ආසනා වුට්ඨහිත්වාන පමුඛො රථමාරුහි.

4772. අභිරූළ්හං රථං දිබ්බං මාතලි එතදබ්‍රවි'
කෙන තං නෙමි මග්ගෙන රාජසෙට්ඨ දිසම්පති.
යෙන වා පාපකම්මන්තා පුඤ්ඤකම්මා ච යෙ නරා.

4773. උභයෙනෙව මං නෙහි මාතලි දෙවසාරථී,
යෙන වා පාපකම්මන්තා පුඤ්ඤකම්මා ච යෙ නරා.

4774. කෙන තං පඨමං නෙමි රාජසෙට්ඨ දිසම්පති,
යෙන වා පාපකම්මන්තා පුඤ්ඤකම්මා ච යෙ නරා.

4775. නිරයෙ[1] තාව පස්සාමි ආවාසෙ[2] පාපකම්මිනං,
ඨානානි ලුද්දකම්මානං දුස්සීලානං ච යා ගති.

4776. දස්සෙසි මාතලි රඤ්ඤො දුග්ගං වෙතරණිං නදිං,
කුථිතං[3] ඛාරසංයුත්තං තත්තං අග්ගිසිඛූපමං.

---

1. නිරයං - මඡසං.
2. ආවාසං - මඡසං.
3. කුට්ඨිතං - මඡසං.

4768. ලෝකයෙහි ඒකාන්තයෙන් ලොමුදහගන්නා වූ දෙයක් පහළ විය. එනම් පිරිවර ඇති වේදෙහ රජුට දිව්‍යරථයක් පහළ වී යයි මහාජනක තෙමේ කී ය.

4769. මහත් දෙවර්ධි ඇති දිව්‍ය රථාචාරී වූ මාතලී නම් දෙව්පුත් තෙමේ මියුලු නුවර වාසස්ථාන කොට ඇති වෙදෙහ රජුට දෙවයන් වහන්ස රථයට නැංග මැනැවැ යි ආරාධනා කෙළේ ය.

4770. දිසාවනට අධිපති දෙවයන් වහන්ස, මේ රියට නැඟ එනු මැනැවි. සක්දෙව් රජ සහිත ඒ තව්තිසා වැසි දෙවියෝ ඔබ දක්නට කැමැත්තාහු වෙති ඔබ සිහි කරමින් මැ ඒ දෙවියෝ සුධර්මා නම් දෙව්සබයෙහි රැස් වැ සිටිති යි මාතලී දෙව්පුත් තෙමේ කී ය.

4771. ඉක්බිති මියුලු නුවර වාසස්ථාන කොට ඇති වෙදෙහ රජ තෙමේ ඉක්මනින් හුනස්නෙන් නැගිට අභිමුඛ වැ දෙව්රියට නැංගේ ය.

4772. දෙව්රියට නැංග නිමි රජුට මාතලී දෙව්පුත් තෙමේ මෙය කී ය: දිසාවනට අධිපති දෙවයන් වහන්ස, යම් මඟකින් ගොස් පව්කම් කළ සත්ත්වයෝ වෙසෙද්ද ඒ ස්ථානය දක්ක හැකි ය. යම් මඟකින් ගොස් පින්කම් කළ සත්ත්වයෝ වෙසෙද්ද ඒ ස්ථානය දක්ක හැකි ය. ඒ දෙමඟින් කවර මඟෙකින් ඔබ ගෙනයම් දැ යි මාතලී දෙව්පුත් තෙමේ ඇසී.

4773. මාතලී නමැති දිව්‍ය රථාචාර්‍ය්‍යය, පව්කම් කළ සත්ත්වයෝ වෙත් නම් යම් මඟෙකින් ගොස් ඒ ස්ථානය දක්ක හැකි ද පින්කම් කළ සත්ත්වයෝ වෙත් නම් යම් මඟෙකින් ගොස් ඒ ස්ථානය දක්ක හැකි ද ඒ දෙමඟින් මැ මා ගෙන යව යි නිමි රජ තෙමේ කී ය.

4774. දිසාවනට අධිපති දේවයන් වහන්ස, පව්කම් කළ සත්ත්වයෝ වෙත් නම් ඔවුන් යම් මඟෙකින් ගොස් දක්ක හැකි ද පින්කම් කළ සත්ත්වයෝ වෙත් නම් ඔවුන් යම් මඟෙකින් ගොස් දක්ක හැකි ද මේ දෙමඟින් කවර මඟෙකින් ඔබ පළමු කොට ගෙන යන්නෙම් දැ යි මාතලී දෙව්පුත් ඇසී.

4775. නිරයෙහි පව්කම් කළ සත්ත්වයන් වෙසෙන තැන් ද දරුණු පව් කළ සතුන් උපදින තැන් ද දුස්සීලයන් අකුසල විපාක-යෙන් උපන් තැන් ද ඇතහොත් ඒ නරකයන් පළමු කොට දක්නට කැමැත්තෙමි යි නිමි රජ තෙමේ කී ය.

4776. මාතලී දෙව්පුත් තෙමේ නිමි රජහට කැකෑරෙමින් පැසෙන රත් වූ ගිනිසිළු බඳු පැහැ ඇති යා නො හැකි ලෝ දියෙන් යුත් වෙතරණී නම් නදිය දක් වී.

4777. නිමි හවෙ මාතලිං අජ්ඣභාසථ
දිස්වා ජනං පතමානං විදුග්ගෙ,
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී.
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙමෙ ජනා වෙතරණිං[1] පතන්ති.

4778. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පාප කම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.[2]

4779. යෙ දුබ්බලෙ බලවන්තො ජීවලොකෙ
හිංසෙන්ති රොසෙන්ති සුපාපධම්මා,
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
තෙ වෙ ජනා වෙතරණිං පතන්ති.

4780. සාමා ච සොණා සබලා ච ගිජ්ඣා
කාකොළසඞ්ඝා ච අදෙන්ති භෙරවා;
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යයිමං ජනං[3] කාකොළා අදෙන්ති.

4781. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4782. යෙ කෙචි මෙ මච්ඡරිනො කදරියා
පරිභාසකා සමණබ්‍රාහ්මණානං
හිංසෙන්ති රොසෙන්ති සුපාපධම්මා,
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
තයිමං ජනං කාකොළා අදෙන්ති.

4783. සජොතිභූතා පඨවිං කමන්ති
තත්තෙහි ඛන්ධෙහි ච පොථයන්ති
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා,
පුච්ඡාමි තං මාතලී දෙවසාරථී
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙමෙ ජනා ඛන්ධහතා සයන්ති.

4784. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

---

1. වෙත්තරණිං - මජ්සං.
2. අක්ඛාසි - මජ්සං. සයා.
3. යෙ මෙ ජනෙ - මජ්සං. සයා.

4777. නිමි රජ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ඉතා යා නොහැකි නරකයෙහි වැටෙන ජනයා දැක මාතලි දෙව්පුත්හට මෙසේ කී: එම්බා මාතලි රථාචාර්යය, මට මෙය දක්මෙන් භය උපදී. එම්බා මාතලිය තොප විචාරමි. යම් මේ මනුෂ්‍යයෝ වෙද්ද ඔහු කිනම් පව්කම් කළාහු වෛතරණී නරකයෙහි වැටෙද්දැ යි ඇසී.

4778. මෙසේ ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් තෙමේ ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම පිළිබඳ විපාක දත් හෙ තෙමේ නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4779. මිනිස් ලොව ඉතා පහත් සවභාව ඇති බලවත් යම් කෙනෙක් දුබලයනට පීඩා කෙරෙද්ද නත් අයුරින් ආක්‍රොෂ පරිභව කෙරෙද්ද දරුණු ක්‍රියා ඇති ඔහු පව් රැස් කොට නිරතුරු ඒකාන්තයෙන් ඒ මිනිස්සු වෛතරණී නම් නරකයට වැටෙති යි මාතලි දෙව්පුත් තෙමේ කී.

4780. රත් පැහැති බල්ලෝ ද කබර පැහැති බල්ලෝ ද ගිජු ලිහිණියෝ ද භයානක කපුටු සමූහයෝ ද මස් කඩ කඩා කති. මෙ දැක මට භය උපදී. එම්බා සාරථිය ඔබ විචාරමි, කවුඩන් කනු ලබන යම් මේ නිරිසත්තු කිනම් පාපකර්මයක් කළාහු දැ යි ඇසී.

4781. මෙසේ ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් තෙමේ ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙමේ නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4782. මසුරු බැවින් අනුන්ට නොදෙන, අනුන්ට දෙන දේත් වළකන හෙයින් මසුරු වූ ඉතා පහත් සවභාව ඇති යම් කිසි කෙනෙක් මහණ බමුණන්ට නින්ද පරිභව කෙරෙද්ද හිංසා ආක්‍රොෂ කෙරෙද්ද දරුණු පාපකර්ම ඇති ඔහු පව් රැස් කොට නිරයට යෙත්. ඒ මේ නිරිසතුන්ගේ මස් කවුඩෝ අනුභව කරති යි මාතලි දෙව්පුත් කී.

4783. ගිනිදැල් සහිත වූ යපොළොව ආක්‍රමණය කෙරෙති, රත් වූ මුගුරුවලින් තැළෙති. සාරථිය, මට මෙය දැකීමෙන් භය උපදී. එම්බා මාතලි නම් දේවසාරථිය, ඔබගෙන් අසමි: යමුගුරුවලින් තැලෙන නිරිසත්තු සයනය කෙරෙද්ද? මේ සත්ත්වයෝ කිනම් පාප කර්මයක් කළාහු දැ යි නිමි රජ ඇසී.

4784. මෙසේ ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙමේ නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4785. යෙ ජීවලොකස්මිං සුපාපධම්මිනො
නරඤ්ච නාරිඤ්ච අපාපධම්මං;
හිංසෙන්ති රොසෙන්ති සුපාපධම්මා
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා[1] පාපං
තෙමෙ ජනා ඛන්ධහතා සයන්ති.

4786. අඞ්ගාරකාසුං අපරෙ ථුනන්ති
නරා රුදන්තා පරිදඩ්ඪගත්තා;
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙමෙ ජනා අඞ්ගාරකාසුං ථුනන්ති.[2]

4787. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4788. යෙ කෙචි පූගායතනස්ස හෙතු
සක්ඛිං කරිත්වා ඉණං ජාපයන්ති;
තෙ ජාපයිත්වා ජනතං ජනින්ද
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
තෙමෙ ජනා අඞ්ගාරකාසුං ථුනන්ති

4789. සජොතිභූතා ජලිතා පදිත්තා
පදිස්සති මහතී ලොහකුම්භී;
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී
යෙමෙ ජනා අවංසිරා ලොහකුම්භිං පතන්ති.

4790. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4791. යෙ සීලවං සමණං බ්‍රාහ්මණං වා
හිංසෙන්ති රොසෙන්ති[3] සුපාපධම්මිනො;
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
තෙමෙ ජනා (අවංසිරා) ලොහකුම්භිං පතන්ති.

---

1. පසවෙත්වාන - මජසං.
2. පුනන්ති - මජසං.
3. හිංසන්ති රොසන්ති - මජසං.

4785. මිනිස් ලොවැ ඉතා පහත් සවභාව ඇති යම් කෙනෙක් නිවැරැදි පුරුෂයකුට හෝ ස්ත්‍රියකට හිංසා ආක්‍රෝෂ පරිභව කෙරෙද්ද භයානක පවිකම් ඇති ඔව්හු පව් රැස් කොට නිරයට යෙති. යමුගුරුවලින් තැළෙන යපොළොවෙහි සයනය කරන්නෝ ඒ මේ නිරිසත්තු ය යි මාතලි නම් දේවසාරථී කී.

4786. හාත්පසින් දැවෙන ශරීර ඇති හඬන අනික් කෙනෙක් ගිනි අඟුරු වළට වැටෙති; (ඔවුන්ගේ ඇඟට ගිනි අඟුරු දමති). සාරථිය, මෙය දැක්මෙන් භය උපදී. සාරථිය, ඔබ විචාරමි: යම් මේ නිරිසත්තු මේ අඟුරු වළට වැටෙත් ද මේ සත්ත්වයෝ කිනම් පාප කර්මයක් කළාහු දැ යි ඇසී.

4787. මෙසේ ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් තෙමේ ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙමේ නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4788. යම් කිසි කෙනෙක් සමූහයා සතු ධනය හේතු කොට ගෙන බොරු සාක්ෂි කියා ධනය පිළිබඳ ණය නසා ලද්ද, මහරජ ඔව්හු ජනසමූහය පිළිබඳ ණය මෙසේ බොරුවෙන් විනාශ කොට භයානක පවිකම් කරන්නාහු පව් රැස් කොට නිරයට යෙති. ඔව්හු අඟුරුවළට වැටීමෙන් කම්පා වෙති යි කී.

4789. ඇවිල ගත් දිලියෙන ගිනිදැල් සහිත මහත් ලෝ සැළිය පෙනේ. රථාචාර්යය මෙය දැක්මෙන් භය උපදී. එම්බා සාරථිය, ඔබ විචාරමි: යටිකුරු වූ හිස් ඇති යම් මේ නිරිසත්තු ලෝ සැළියට වැටෙද්ද, මේ සත්ත්වයෝ කිනම් පව් කළාහු දැ යි ඇසී.

4790. මෙසේ ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4791. මෙ ලොව ඉතා අධම සවභාව ඇති යම් කෙනෙක් සිල්වත් මහණ බමුණන්ට හිංසා ආක්‍රොෂ කෙරෙද්ද දරුණු පවිකම් ඇති ඔව්හු පව් රැස් කොට නරකයට යෙති. යටිකුරු හිස් ඇති මේ ජනයෝ ලෝකුඹු නිරයට වැටෙති යි දේවසාරථී තෙම කී.

4792\. ලුඤ්චන්ති ගීවං අථ වෙඨයිත්වා[1]
උණ්හොදකස්මිං පකිලෙදයිත්වා;
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙමෙ ජනා ලුත්තසිරා[2] සයන්ති.

4793\. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4794\. යෙ ජීවලොකස්මිං සුපාපධම්මිනො
පක්ඛී ගහෙත්වාන විහෙඨයන්ති
තෙ හෙඨයිත්වා[3] සකුණං ජනින්ද
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
තෙමෙ ජනා ලුත්තසිරා සයන්ති.

4795\. පහූත[4] තොයා අනිඛාතකූලා[5]
නදී අයං සන්දති සුප්පතිත්ථා;
ඝම්මාභිතත්තා මනුජා පිවන්ති
පිවතඤ්ච[6] තෙසං භුසං හොති පානි.

4796\. භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
පිවතඤ්ච[6] තෙසං භුසං හොති පානි.

4797\. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4798\. යෙ සුද්ධධඤ්ඤං පලාපෙන[7] මිස්සං
අසුද්ධකම්මා කයිනො දදන්ති,
ඝම්මාභිතත්තානං පිපාසිතානං
පිවතඤ්ච තෙසං භුසං හොති පානි.

---

1. අවිහෙඨයිත්වා – මජසං.
2. ලුඤ්චසිරා – මජසං.
3. විහෙඨයිත්වා – මජසං.
4. පහූතා – මජසං.
5. අනිගාධකූලා – මජසං.
6. පීතඤ්ච – මජසං.
7. පලාසෙන – මජසං. සයා. වි.

4792. තවද ගිනිගෙන දිලියෙන යොතින් ගෙළ වෙළා උණු ලෝදියෙහි දමා තෙමා ගෙළ සිඳිති. මෙය දක්මෙන් මට භය උපදී. එම්බා දේව සාරථිය ඔබ විචාරමි: යම මෙ නිරිසත්තු සිඳින ලද හිස් ඇත්තෝ හොවිත් ද මොව්හු කිනම් පව්කම් කළාහු දැ යි ඇසී.

4793. මෙසේ ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය: පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී.

4794. සත්ත්වලෝකයෙහි ඉතා අධමස්වභාව ඇති යම් කෙනෙක් පක්ෂීන් අල්වා ගෙන පිහාටු ගලවා ගෙළ සිඳ මරත් ද මහරජ, එසේ කිරීමෙන් දරුණු පව්කම් කරන ඔව්හු පව් රැස් කොට නරකයට පැමිණෙති. සුන් වූ හිස් ඇති ඒ මේ නිරිසත්තු සයනය කරති යි කී ය.

4795. දිය බහුල වූ නො ගැඹුරු ඉවුරු ඇති මනා තොට ඇති මේ නදිය ගලා බසී. ග්‍රීෂ්මයෙන් තැවුණු සත්ත්වයෝ පැන් බොති. ඔවුන් පානය කළ ජලය බොල් බවට පත් වේ.

4796. සාරථිය මෙය දක්මෙන් මට භය උපදී. එම්බා දේව සාරථිය, ඔබ විචාරමි: ඔවුන් බොන ඒ පැන් බොල් බවට පැමිණේ. මේ නිරිසත්තු කිනම් පව්කම් කළාහු දැ යි ඇසී.

4797. මෙසේ ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙළ නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4798. මෙ ලොව අපිරිසුදු කර්මාන්ත ඇති හෙවත් පව් කරන යම් කෙනෙක් පිරිසුදු සප්තවිධ ධාන්‍යයෙන් යම් ධාන්‍යයක් බොල් හා මුසු කොට මිලයට ගන්නා තැනැත්තාහට දෙද්ද ග්‍රීෂ්මයෙන් තැවුණු පැන් බොනු කැමැති ඔවුන් බොන පැන් බොල් බවට පැමිණේ ය යි කී.

4799. උසූහි සත්තිහි ච තොමරෙහි
දුභයානි පස්සානි තුදන්ති කන්දතං,
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙමෙ ජනා සත්තිහතා සයන්ති.

4800. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4801. යෙ ජීවලොකස්මිං අසාධුකම්මිනො,
අදින්නමාදාය කරොන්ති ජීවිකං,
ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං
අජෙළකං වාපි පසුං මහිසං[1]
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
තෙමෙ ජනා සත්තිහතා සයන්ති.

4802. ගීවාය බද්ධා කිස්ස ඉමෙ පුනෙකෙ
අඤ්ඤෙ විකන්තා[2] බිලකතා පුනෙකෙ
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙමෙ ජනා බිලකතා සයන්ති.

4803. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙව සාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4804. ඔරබ්භිකා සූකරිකා ච මච්ඡිකා
පසුං මහිසඤ්ච අජෙළකඤ්ච
හන්ත්වාන සූනෙසු පසාරයිංසු
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං.
තෙමෙ ජනා බිලකතා සයන්ති.

4805. රහදෙ අයං මුත්තකරීසපූරො
දුග්ගන්ධරූපො අසුචී පූති වායති
ඛුද[3] පරෙතා මනුජා අදෙන්ති[4]
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී.
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙමෙ ජනා මුත්තකරීසභක්ඛා.

1. මහිසං – මජසං.
2. විකන්තා – මජසං.
3. ඛුද්ද – මජසං.
4. පිවන්ති – අට්ඨකථා

4799. ඊ අඩයටි තෝමර යන මෙයින් අඩන නිරිසතුන්ගේ උභය පාර්ශ්වය විදිත්. සාරථිය, මට වනාහි මෙය දැක්මෙන් භය උපදී. එම්බා මාතලි නම් සාරථිය, ඔබ විචාරමි. යම් මේ නිරිසත්තු අඩයටි ආදි ආවුදවලින් නැසුණෝ හොවිද්ද, මේ නිරිසත්තු කිනම් පව් කළාහු දැ යි ඇසී.

4800. මෙසේ ඇසූ මාතලී දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4801. පාපකර්ම ඇති යම් කෙනෙක් සත්ත්වලොකයෙහි ධන ධාන්‍ය ය රන්රිදී ය එළුබැටළුය ගවමහිස ය යන මෙයින් හිමියන් විසින් නුදුන් යම් දෙයක් සොර සිතින් ගෙන දිවි පවත්වද්ද, දරුණු පව්කම් ඇති ඔව්හු පව් රැස් කොට නිරයට යෙති. ඒ මේ නිරිසත්තු ආවුදවලින් නැසුණාහු හොවිත්.

4802. යළි මේ නිරිසතුන්ගෙන් ඇතැමෙක් බෙල්ලෙන් බඳනා ලදහ; සමහරු කඩ කඩ කොටැ කපා වෙන් කරන ලද; තවද සමහරු යපොළොවෙහි මස් ගොඩවල් බවට පත් කරන ලද. සාරථිය මෙය දැක්මෙන් මට භය උපදී. දේවසාරථිය, ඔබ විචාරමි: මේ නිරිසත්තු කිනම් පව් කළාහු ද, යම් මේ සත්ත්වයෝ මස් කරන ලද්දහු හොවිද්ද මොව්හු කිනම් පව් කළාහු දැ යි ඇසී ය.

4803. මෙසේ ඇසූ මාතලී දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4804. එළුවන් මරා ඌරන් මරා දිවි පවත්වන්නාවූ ද මසුන් මරා දිවි පවත්වන්නාවූ ද ඔවුහු ගව මහිස එළු බැටළුවන් මරා මස් කොට මස්ලොඹුවල විකිණීමට කොටස් වශයෙන් තැබූහු ද ඒ දරුණු පව්කම් ඇත්තෝ පව් රැස් කොටැ නරකයට යෙති. කොටස් කළ මස් බවට පත් ඒ මේ නිරිසත්තු හොවිති.

4805. මල මූත්‍ර පිරුණු දුර්ගන්ධ වූ මේ විල දුගඳ හමයි. සාදුකින් පෙළෙන සත්ත්වයෝ එය අනුභව කරති. මාතලිය, මෙය දැක්මෙන් මට භය උපදී. එම්බා දේවසාරථිය, ඔබ විචාරමි: යම් මේ නිරිසත්තු මලමූත්‍ර අනුභව කෙරෙද්ද ඔවුහු කිනම් පව්කම් කළාහු දැ යි ඇසී.

4806. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4807. යෙ කෙචි මෙ කාරණිකා විරොසකා
පරෙසං හිංසාය සදා නිවිට්ඨා
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
මීළ්හද්දුතො මීළ්හමදෙන්ති බාලා
රහදො අයං ලොහිතපුබ්බපූරො
දුග්ගන්ධරූපො අසුචි පූති වායති.

4808. සම්මාහිතන්තා මනුජා පිවන්ති
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා,
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙමෙ ජනා ලොහිතපුබ්බභක්ඛා.

4809. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4810. යෙ මාතරං වා පිතරං වා ජීවලොකෙ
පාරාජිකා අරහන්තෙ හනන්ති.
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
තෙමෙ ජනා ලොහිතපුබ්බභක්ඛා.

4811. ජිව්හඤ්ච පස්ස බළිසෙන විද්ධං
විහතං යථා සඞ්කුසතෙන චම්මං;
ඵන්දන්ති මච්ඡාව ථලම්හි ඛිත්තා
මුඤ්චන්ති ඛෙළං රුදමානා කිමෙතෙ.

4812. භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙමෙ ජනා වඞ්කඝස්තා සයන්ති.

4813. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4814. යෙ කෙචි සන්ථානගතා මනුස්සා
අග්ඝෙන අග්ඝං කයං හාපයන්ති[1]
කූටෙන කූටං ධනලොභහෙතු,
ඡන්නං යථා වාරිචරං වධාය.

---

1. කලං හාපයන්ති - මජ්ඣං.

4806. මෙසේ ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී.

4807. මේ යම්කිසි සත්ත්ව කෙනෙක් අත් පා කැපීම් ආදි වශයෙන් මිනිසුන්හට දරුණු වද දෙද්ද යහළුවන් වෙහෙසන අනුන්හට හිංසා පීඩා කිරීමෙහි නියුතු දරුණු පව් කරන්නාවූ මිතු-රන්හට ද්‍රෝහ කරන අඥාන වූ ඔව්හු පව් රැස් කොට නරකයට පැමිණ අශුචි අනුභව කෙරෙති කී.

4808. ලේ සැරව පිරුණු දුගඳ වූ මේ විල අපවිත්‍ර වූ දුර්ගන්ධ ය පතුරුවයි. ග්‍රීෂ්මයෙන් තැවුණු සත්ත්වයෝ එය බොති. සාරථිය, මෙය දැකීමෙන් මට භය උපදී. එම්බා දෙවසාරථිය, ඔබ විචාරමි. යම් මේ නිරිසත්තු ලේ සැරව අහර කොට ඇත්තාහු ද ඔවුහු කිනම් පව් කළාහු දැ යි ඇසී ය.

4809. මෙසේ ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4810. යම් කෙනෙක් මේ සත්ත්වලෝකයෙහි ගිහි වැ සිට මව හෝ පියා හෝ රහතන් හෝ මරත් ද දරුණු පව්කම් ඇති ඔව්හු නරකයට යෙති. ඒ මේ නිරිසත්තු ලේ සැරව අනුභව කරන්නෝ වෙතියි කී ය.

4811. සිය ගණන් උල් ගැසූ සමක් මෙන් බිලියෙන් විදින ලද දිව බලනු මැනවි. ගොඩ දැමූ මසුන් මෙන් මේ සත්ත්වයෝ කවර හෙයින් සැලෙත් ද, හඬමින් කෙළ වගුරුවද්ද?

4812. සාරථිය, මෙය දැක්මෙන් මට භය උපදී. එම්බා දෙව සාරථිය, ඔබ විචාරමි: යම් මේ නිරිසත්තු ගිලින ලද බිලී ඇත්තාහු හොවිත් ද මේ සත්තු කිනම් පව් කළාහු දැ යි ඇසී ය.

4813. මෙසේ ඇසූ මාතලී දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4814. බඩු මිල නියම කරන ස්ථානයෙහි නියුතු යම් කිසි මිනිස් කෙනෙක් ඒ ඒ දේ අගය කිරීම් වශයෙන් හෙවත් මිල ප්‍රමාණ කිරීම් වශයෙන් වෙළඳුන්ගේ ලාභයට හානි පමුණුවද්ද වස්තු ආශාවෙන් හොර කිරුම් මිනුම් ආදි කූට ක්‍රියායෙන් ඇමෙන් වැසූ බිලිය රැගෙන මසකු මරන්නට ළං වන්නා සේ තුලාකූට ආදිය කෙරෙද්ද,

4815. න හි කූටකාරිස්ස භවන්ති තාණා
සකෙහි කම්මෙහි පුරක්ඛතස්ස,[1]
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
තෙ මෙ ජනා වඩ්ඪාසනා සයන්ති.

4816. නරියො[2] ඉමා සම්පරිභින්නගත්තා
පග්ගය්හ කන්දන්ති භුජෙ දුජච්චා,
සම්මක්ඛිතා ලොහිතපුබ්බලිත්තා
ගාවො යථා ආසාතනෙ විකන්තා[3]
තා භූමිභාගස්මිං සදා නිඛාතා
ඛන්ධාතිවත්තන්ති සජොතිභූතා,

4817. භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
ඉමා නු නාරියො කිමකංසු පාපං
යා භූමිභාගස්මිං සදා නිඛාතා
ඛන්ධාතිවත්තන්ති සජොතිභූතා.

4818. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4819. කොලිනියායො[4] ඉධ ජීවලොකෙ
අසුද්ධකම්මා අසතං අචාරුං[5]
තා දිත්තරූපා[6] පතිවිප්පහාය,
අඤ්ඤං අචාරුං රතිඛිඩ්ඩහෙතු
තා ජීවලොකස්මිං රමාපයිත්වා
ඛන්ධාතිවත්තන්ති සජොතිභූතා.

4820. පාදෙ ගහෙත්වා කිස්ස ඉමෙ පුනෙකෙ
අවංසිරා නරකෙ පාතයන්ති.
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙ මෙ ජනා අවංසිරා නරකෙ පාතයන්ති.

1. පුරක්ඛිතස්ස - මජසං.
2. නාරිනො - මජසං.
3. විකන්තකා - මජසං.
4. කොලිත්ථියායො - මජසං, සයා.
5. අචරුං - මජසං
6 තිත්තරූපා - මජසං.

4815. තමන්ගේ කර්මබලයෙන් ඉදිරිපත් කළ එ වැනි කූටකම් කරන්නාහට රැකෙන තැනක් නම් නැත. ඒ දරුණු පව්කම් ඇත්තාහු පව් රැස් කොට නරකයට යෙති. ඒ මේ නිරිසත්තු ගිලි බිලි ඇත්තෝ හොවිති යි කී.

4816. යමපල්ලන් විසින් කැපූ ශරීර ඇති පිළිකුල් මේ ස්ත්‍රීහු හිස අත් බැඳ ගෙන හඬති. ලේ සැරව තැවරුණු ශරීර ඇති වදබිමෙහි ගෙරින් මෙන් කැපූ ඔව්හු යපොළොවෙහි හැම කල්හි ඉගටිය පමණ ගැලුනාහු ගින්නෙන් දිලියෙන පර්වත වැනි යකදන් ඉක්මවා පවතිත්.

4817. සාරථිය, මේ දැක්මෙන් මට භය උපදී. එම්බා දෙව සාරථිය, ඔබ විචාරමි. යපොළොවෙහි හැම කල්හි ඉඟ තෙක් ගැලුණු ගිනිදැල් සහිත යම් ස්ත්‍රීහු යකදන් ඉක්මැ පවත්නෝ ද මේ ස්ත්‍රීහු කිනම් පව්කම් කළාහු දැ යි ඇසී.

4818. මෙසේ ඇසූ මාතලී දෙව්පුත් ඔහුට (නිමිරජුට) ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී.

4819. මේ මිනිස් ලොවැ අපිරිසුදු ක්‍රියා ඇති සමහර කුල ස්ත්‍රීහු අසංයත පරිදි ක්‍රියා කළහ. ධූර්ත ස්වරූප ඇති ඔව්හු සිය සැමියා හැර පඤ්චකාම රති හා සෙසු ක්‍රීඩා පිණිස ද අන් සැමියන් හා සිත් පරිදි හැසුරුණාහ. ඔව්හු නිරයට පැමිණ ගිනිදැල් සහිත පර්වත වැනි යකදන් ඉක්මවා පවතිත්.

4820. මේ සමහර කෙනකු පා අල්ලා හිස යටිකුරු කොට ගෙන නරකයෙහි හෙළන්නාහ. මාතලිය, මෙය දැක්මෙන් මට භය උපදී. එම්බා දේවසාරථිය, ඔබ විචාරමි. යම් මේ නිරිසත්තු හිස යටිකුරු කොට නරකයෙහි හෙළනු ලබද්ද ඒ මොව්හු මිනිස් වූවාහු කිනම් පාපකර්මයක් කළාහු දැ යි ඇසී.

4821. තස්ස පුත්තො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4822. යෙ ජීවලොකස්මිං අසාධුකම්මිනො
පරස්ස දාරානි අතික්කමන්ති,
තෙ තාදිසා උත්තමභණ්ඩථෙනා
තෙ මෙ ජනා අවංසිරා නරකෙ පාතයන්ති.

4123. තෙ වස්සපූගානි බහූනි තත්ථ
නිරයෙ දුක්ඛං වෙදනං වෙදයන්ති,
නහි පාපකාරිස්ස භවන්ති තාණා
සකෙහි කම්මෙහි පුරක්ඛතස්ස
තෙ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං.
තෙ මෙ ජනා අවංසිරා නරකෙ පාතයන්ති.

4824. උච්චාවචාමෙ විවිධා උපක්කමා
නිරයෙසු දිස්සන්ති සුඝොරරූපා
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී.
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු පාපං
යෙ මෙ ජනා අධිමත්තා දුක්ඛා තිබ්බා
ඛරා කටුකා වෙදනා වෙදයන්ති.

4825. තස්ස පුත්තො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4826. යෙ ජීවලොකස්මිං සුපාපදිට්ඨිනො
විස්සාසකම්මානි කරොන්ති මොහා;
පරඤ්ච දිට්ඨීසු සමාදපෙන්ති
තෙ පාපදිට්ඨී පසවෙත්වා[1] පාපං
තෙ මෙ ජනා අධිමත්තා දුක්ඛා තිබ්බා
ඛරා කටුකා වෙදනා වෙදයන්ති.

4827. විදිතානි තෙ මහාරාජ ආවාසං පාපකම්මිනං,
ඨානානි ලුද්දකම්මානං දුස්සීලානඤ්ච යා ගති;
උය්යාහිදානි රාජීසි දෙවරාජස්ස සන්තිකෙ.

නිරයකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

1. පසවෙත්වාන - මජසං.

4821. මෙසේ ඇසූ මාතලී දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4822. මිනිස් ලොවැ අයහපත් කර්ම ඇති යම් කෙනෙක් පරදාරාවන් කෙරෙහි ඉක්මවා හැසිරෙද්ද එවැන්නෝ උතුම් බඩු සොරකම් කරන්නෝ ය. නරකයට පැමිණි ඒ මේ නිරිසත්තු යටිකුරු හිස් ඇත්තෝ වැ නරකයෙහි හෙළනු ලබති.

4823. ඒ නිරිසත්තු බොහෝ වර්ෂ සමූහයන් මුළුල්ලෙහි නරකයෙහි දුක් විඳිති. තමන්ගේ කර්ම බලයෙන් ඉදිරිපත් කළ පව්කරුවාට ආරක්‍ෂාවීමට ස්ථාන නැත. දරුණු පව්කම් කළ ඔව්හු පව් රැස් කොට නරකයට යති. ඒ මේ පව් කළ නිරිසත්තු හිස් යටිකුරු කොට නරකයට හෙළනු ලබත් ය යි කී.

4824. දරුණු ස්වභාව ඇති කුඩා මහත් කම්කටුලු නරකයෙහි පෙනේ. සාරථිය, මෙය දැක්මෙන් මට භය උපදී. එම්බා දේව සාරථිය, ඔබ විචාරමි. මේ නිරිසත්තු ඉතා තියුණු රළු කටුක වූ දුක් වේදනා විඳිත්. මේ සත්ත්වයෝ කිනම් පව් කළාහු දැ යි ඇසී.

4825. මෙසේ ඇසූ මාතලී දෙව්පුත් ඔහුට ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පාපකර්ම විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා නිමි රජුට මෙසේ කී:

4826. මේ මිනිස් ලොවැ ඉතා ලාමක දෘෂ්ටි ඇති මොහයෙන් විශ්වාසයට අනුව පව් කෙරෙද්ද අන්‍ය ජනයා ලවා ද මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය සමාදන් කරවද්ද අධම දෘෂ්ටි ඇති ඔව්හු පව් රැස් කොට නරකයට යෙති. මේ නිරිසත්තු තියුණු රළු කටුක දුක් වේදනා විඳිති යි කී.

4827. මහරජ, පව්කම් කළ සතුන් වසන තැන් ද දරුණු පව්කම් කළ සතුන්ගේ උප්පත්තිස්ථානයෝ ද දුස්සීල සත්ත්වයන්ගේ උපදනා ස්ථානයෝ ද ඔබ විසින් දක්නා ලදහ. දේවයන් වහන්ස, දැන් (මේ නරකයෙහි දුක් දුටු ඉක්බිති) සක්දෙව් රජුහු ගේ දිව්‍යසම්පත් දක්නා පිණිස යනු මැනවි යි මාතලී කී.

නිරය කාණ්ඩය.

4828. පඤ්චථූපං දිස්සතිදං විමානං
මාලා පිළන්ධා සයනස්ස මජ්ඣෙ,
තත්ථච්ඡති නාරී මහානුභාවා
උච්චාවචං ඉද්ධිං විකුබ්බමානා.

4829. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථි,
අයං නු නාරී කිමකාසි සාධුං
යා මොදති සග්ගපත්තා විමානෙ.

4830. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4831. යදි තෙ සුතා බීරණී ජීවලොකෙ
ආමාය දසී අහු බ්‍රාහ්මණස්ස,
සා පත්තකාලං අතිථිං විදිත්වා
මාතාව පුත්තං සකිමාභිනන්දී.
සඤ්ඤමා සංවිභාගා ච
සා විමානස්මිං මොදති,

4832. දද්දල්ලමානා ආභෙන්ති[1] විමානා සත්ත නිම්මිතා,
තත්ථ යක්ඛො මහිද්ධිකො සබ්බාභරණභූසිතො
සමන්තා අනුපරියාති නාරීගණපුරක්ඛතො.

4833. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
අයං නු මච්චො කිමකාසි සාධුං
යො මොදති සග්ගපත්තො විමානෙ.

4834. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4835. සොණදින්නො ගහපති එස දනපතී අහූ,
එස පබ්බජිතුද්දිස්ස විහාරෙ සත්ත කාරයි.

4836. සක්කච්චං තෙ උපට්ඨාසි භික්ඛවො තත්ථ වාසිකෙ,
අච්ඡාදනඤ්ච භත්තඤ්ච සෙනාසනපදීපියං;
අදාසි උජුභූතෙසු විප්පසන්නෙන චෙතසා.

4837. චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං යාව පක්ඛස්ස අට්ඨමිං,
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං[2]

1. ආභන්ති – මජසං.
2. අට්ඨඞ්ගං සුසමාහිතං – මජසං, සයා.

4828. කැරැලි පහක් ඇති මේ විමානය පෙනේ. එහි යහන මැද මාලා පැළැඳ ගත් මහත් අනුභාසම්පන්න ස්ත්‍රියක් කුදුමහත් දිව්‍ය සෘද්ධීන් දක්වමින් හිඳී.

4829. සාරථිය, මෙය දක්මෙන් මට සතුට උපදී. එම්බා දේව සාරථිය, ඔබ විචාරමි. දෙව්ලොවට පැමිණි යම් ස්ත්‍රියක් තුටු වෙයි ද මේ ස්ත්‍රී තොමෝ කිනම් යහපතක් කළා දැ යි ඇසී.

4830. නිමි රජු විසින් ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් ඔහුට එය ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පුණ්‍යකර්ම විපාක දත් හෙ තෙම නො දන්නා රජුට මෙසේ කී ය:

4831. ඉදින් මිනිස්ලොව බමුණකුගේ ගෘහදසියක කුස උපන් බීරණී නමින් දසියක් වූවා යැ යි ඔබ අසන ලද ද, ඕ ආගන්තුක සත්කාර දන, දුර සිට ආ පුතු දක්මෙන් එක්වර ම උපන් සතුටු ඇති මව මෙන් නිරතුරු සතුටින් උපස්ථාන කෙළේ ද සිල්වත් පරිත්‍යාග ගුණයෙන් යුත් ඕ තොමෝ මේ විමානයෙහි සතුටින් වෙසේ ය යි කී.

4832. මැවුණු දිලිසෙන විමාන සතක් බැබළෙති. එහි මහත් දෙව සෘඩි ඇති සියලු දෙව් අබරණින් සැරසුණු දිව්‍ය පුත්‍රයෙක් දිව්‍ය ස්ත්‍රී සමූහයා විසින් පිරිවරන ලද්දේ හාත්පසින් ඇවිදියි,

4833. සාරථිය, මෙය දක්මෙන් මට සතුට උපදී. එම්බා දේවසාරථිය, ඔබ විචාරමි. දෙව්ලොවට පැමිණි යමෙක් මේ විමානයෙහි සතුටු වේ ද මේ සත්ත්ව තෙම කිනම් යහපතක් කෙළේ දැ යි ඇසී.

4834. නිමි රජු විසින් ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් තෙමේ ඔහුට එය ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පුණ්‍යකර්ම විපාක දත් හෙ තෙම නො දන්නා රජුට මෙසේ කී ය:

4835. මේ තෙමේ පෙර දනපති බැව්හි පිහිටා දන් දුන් සොණදින්න නම් ගහපති ය. මේ තෙම භික්ෂූන් ගේ ප්‍රයෝජනයට විහාර සතක් කැරැවී.

4836. එහි වැඩ වෙසෙන භික්ෂූන් වහන්සේට සකස් කොට උපස්ථාන කෙළේ ය. සෘජු වූ ගුණවත් භික්ෂූන් කෙරෙහි විශෙෂයෙන් පැහැදුණු සිතින් සිවුපස පිදුයේ ය.

4837. පක්ෂය සම්බන්ධ තුදුස්වක් පසළොස්වක් දිනයන්හි ද අටවක් දිනයෙහි ද පාටිහාරිය පක්ෂයෙහි ද අඩග අටකින් යුත් සිල් සමාදන් වැ,

4838. උපොසථං ච උපවසි සදා සීලෙසු සංවුතො,
සංයමො සංවිභාගො ච සො විමානස්මිං මොදති.

4839. පභාසති ඉදං ව්‍යම්හං ඵලිකාසු සුනිම්මිතං.
නාරීවරගණාකිණ්ණං කූටාගාරවරොචිතං
උපෙතං අන්නපානෙහි නච්චගීතෙහි චූභයං.

4840. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
ඉමා නු නාරියො කිමකංසු සාධුං
යා මොදරෙ සග්ගපත්තා විමානෙ.

4841. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4842. යා කාචි නාරියො ඉධ ජීවලොකෙ
සීලවතියො[1] උපාසිකා,
දානෙ රතා නිච්චපසන්නචිත්තා
සච්චෙ ඨිතා උපොසථෙ අප්පමත්තා.
සංයමා සංවිභාගා ච තා විමානස්මිං මොදරෙ.

4843. පභාසති ඉදං ව්‍යම්හං වෙළුරියාසු නිම්මිතං,
උපෙතං භූමිභාගෙහි විභත්තං භාගසො මිතං.

4844. ආළම්බරා මුතිඞ්ගා ච නච්චගීතා සුවාදිතා,
දිබ්බා සද්දා නිච්ඡරන්ති සවණීයා මනොරමා.

4845. නාහං එවං ගතං ජාතු එවං සුරුචිරං පුරෙ,
සද්දං සමභිජානාමි දිට්ඨං වා යදි වා සුතං.

4846. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු සාධුං
යෙ මොදරෙ සග්ගපත්තා විමානෙ.

4847. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4848. යෙ කෙචි මච්චා ඉධ ජීවලොකෙ සීලවන්තා උපාසකා,
ආරාමෙ උදපානෙ ච පපා සඞ්කමනානි ච.
අරහන්තෙ සීතිභූතෙ[2] සක්කච්චං පටිපාදයුං.

1. සීලවන්තියො – මජසං.
2. භූතෙසු – මජසං.

4838. හැම කල්හි සීල සංවරයෙන් යුත් වූයේ පෙහෙවස් ද විසුයේ ය. සිල් රැකි දන් දුන් හෙ තෙම මේ විමානයෙහි තුටු වේ.

4839. පළිඟුවලින් මැනැවින් නිමැවුණු උතුම් ස්ත්‍රී සමූහයා ගැවසිගත් උතුම් කුළුගෙවලින් හෙබි ආහාරපානයෙන් ද නෘත්‍ය ගීතයෙන් ද යුත් මේ විමානය බබළයි.

4840. සාරථිය, මෙය දක්මෙන් මට සතුට උපදී. එම්බා දේවසාරථිය, ඔබ විචාරමි. දෙව්ලොවට පැමිණි යම් කෙනෙක් මේ විමානයෙහි සතුටු වෙද්ද මේ ස්ත්‍රීහු කිනම් යහපතක් කළාහු දැයි ඇසී ය.

4841. නිමි රජු විසින් ඇසූ මාතලි දෙව්පුත් තෙම ඔහුට එය ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පුණ්‍යකර්ම විපාක දත් හෙ තෙම නො දන්නා රජුට මෙසේ කී ය:

4842. මෙ මිනිස් ලොව යම්කිසි ස්ත්‍රී කෙනෙක් සිල්වත් උපාසිකාවෝ වූහු ද දීමෙහි ඇලුණු නිති පහන් සිතැති සත්‍යයෙහි පිහිටි පෙහෙවස් රැකීමෙහි නො පමා වූ ඔව්හු සිල් රැක්කාහු ද දන සංවිභාගයෙහි ද ඇලුණු ඒ ස්ත්‍රීහු මේ විමානයෙහි සතුටු වෙත් යි කී ය.

4843. වෙරළුමිණි බිත්තිවලින් මනා කොට නිමැවුණු සිත්කලු භූමියෙන් යුත් ප්‍රමාණ වශයෙන් කොටස් කර බෙදූ මේ විමානය බබළයි.

4844. පණාබෙර ද (අළිඟු බෙර) මිහිඟු බෙර හා නෘත්‍යගීතයෝ ද මැනවින් වාදනය කැරුණු ඇසුමට සුදුසු සිත්කලු දිව්‍යශබ්ද නිකුත් කෙරෙති.

4845. මෙසේ ඉතා සිත්කලු බවට පැමිණි මනෝඥ වූ පෙනෙන ඇසෙන යම් රූපයක් හෝ ශබ්දයක් වෙ නම් එබන්දක් මම කිසි කලෙක නුදුටු නෑසූ විරීමි.

4846. සාරථිය, මෙය දැක මට සතුට උපදී. එම්බා දේව සාරථි වූ මාතලි, තොප විචාරමි. ස්වර්ගයට පැමිණි යම් කෙනෙක් මේ විමානයන්හි සතුටුවෙත් ද, මිනිස් වූ මොහු කවර නම් යහපතක් කළෝ ද?

4847. නිමි රජු විසින් ඇසූ මාතලි දේවසාරථි තෙම ඔහුට (මෙසේ) ප්‍රකාශ කෙළේ ය. පුණ්‍යකර්ම විපාක දත් හෙතෙම නොදන්නා රජුට මෙසේ කී ය.

4848. මෙ මිනිස්ලොවැ යම කිසි සිල්වත් උපාසක වූ මනුෂ්‍ය කෙනෙක් (කෙලෙස් ගිනි නිවීමෙන්) සිහිල් වූ රහතුන් උදෙසා අරම් ද ළින්පොකුණු ද පැන්හල් ද (දුර්ගමස්ථානයෙහි) සෙතුබන්ධ ද සකසා පිළියෙළ කොට දුන්නාහු ද,

4849. චීවරං පිණ්ඩපාතඤ්ච පච්චයං සයනාසනං,
අදංසු උජ්ජුභූතෙසු විප්පසන්නෙන චෙතසා.

4850. චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං යාව පක්ඛස්ස අට්ඨමිං,
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං,[1]

4851. උපොසථං උපවසුං සදා සීලෙසු සංවුතා,
සඤ්ඤමා සංවිභාගා ච තෙ විමානස්මිං මොදරෙ.

4852. පභාසති ඉදං බ්‍යම්හං ඵලිකාසු සුනිම්මිතං,
නාරිවරගණාකිණ්ණං කූටාගාරවිරොචිතං.

4853. උපෙතං අන්නපානෙහි නච්චගීතෙහි චූභයං,
නජ්ජා ච අනුපරියාති නානාපුප්ඵදුමායුතා.

4854. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
අයං නු මච්චො කිමකාසි සාධුං
යො මොදති සග්ගපත්තො විමානෙ.

4855. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.[2]

4856. කිම්බිලායං ගහපති එස දානපතී අහු,
ආරාමෙ උදපානෙ ච පපා සඞ්කමනානි ච.

4857. අරහන්තෙ සීතිභූතෙ සක්කච්චං පටිපාදයි,
චීවරං පිණ්ඩපාතඤ්ච පච්චයං සයනාසනං,
අදාසි උජ්ජුභූතෙසු විප්පසන්නෙන චෙතසා.

4858. චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං යාව පක්ඛස්ස අට්ඨමිං,
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං,

4859. උපොසථං උපවසි සදා සීලෙසු සංවුතො,
සඤ්ඤමො සංවිභාගො ච සො විමානස්මිං මොදති.

4860. පභාසති ඉදං බ්‍යම්හං ඵලිකාසු සුනිම්මිතං,
නාරිවරගණාකිණ්ණං කූටාගාරවරොචිතං.

4861. උපෙතං අන්නපානෙහි නච්චගීතෙහි චූභයං,
නජ්ජා ච අනුපරියාති නානාපුප්ඵදුමායුතා.

1. සුසමාහිතං - මජසං.
2. අක්ඛාසි - මජසං.

4849. සෘජුප්‍රතිපත්ති ඇති රහතුන් කෙරෙහි සිවුරු ද පිඩුවා ද ගිලන්පස ද සෙනසුන් ද පහන් සිතින් දුන්නාහු ද,

4850–51. පක්‍ෂය සම්බන්ධී වූ තුදුස්වක් පසළොස්වක් අටවක් පොහෝ දිනයෙහි ද (එයට පෙරගමන් පසුගමන් විසින්) ප්‍රාතිහාර්‍ය්‍ය පක්‍ෂයෙහි ද අෂ්ටාඞ්ග සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් වුසූහු ද, හැම කල්හි සීලයෙහි සංවර වූ ද සංයත වූ ද ඔබද වැළඳුවා වූ ද ඔහු විමානයෙහි තුටු වෙත්.

4852. පිළිමිණියෙන් නිමවනලද කුළුගෙයින් බබළන වරඟන සමූහයෙන් ගැවැසීගත් මේ විමන බබළයි.

4853. මෙ විමන ආහාරපානයෙන් ද නෘත්‍යගීතයෙන් ද යුක්ත වූයෙ යැ. නදියක් ද සිසාරා යෙයි, නොයෙක් මල්රුකින් යුක්ත යැ.

4854. සාරථිය, මෙය දැක මට සතුටු උපදී. දේවසාරථී මාතලිය තොප විචාරමි. යමෙක් සවර්ගයට පැමිණියේ විමානයෙහි තුටු වේ ද මේ මනුෂ්‍ය තෙම මනුෂ්‍ය වැ කවර පිනක් කෙළේ ද?

4855. ඔහු විසින් පුළුවුස්නාලද දේවසාරථී මාතලී දෙව්පුත් ප්‍රකාශ කෙළේ යැ. පින්කම්හි විපාක දන්නා හෙතෙම නො දන්නා රජුට මෙසේ කී යැ.

4856. තෙල ගෘහපති කිම්බිලායෙහි දනපතියෙක් වී. ආරාම ද ළිං පොකුණු ද පැන්හල් ද දුර්ගයෙහි සේතුබන්ධ ද (කෙලෙස් ගිනි නිවීමෙන්) සිහිල් වූ රහතුන් උදෙසා සකසා පිළියෙළ කොට දින.

4857. සිවුරු ද පිඩුවා ද ගිලන්පස ද සෙනසුන් ද පහන් සිතින් (කායවඞ්කාදි නැතියෙන්) අවඞ්ක වූ රහතුන් කෙරෙහි දින.

4858-59. පක්‍ෂය සම්බන්ධී වූ තුදුස්වක් පසළොස්වක් අටවක් පොහෝ දිනයෙහි ද ප්‍රාතිහාර්‍ය්‍ය පක්‍ෂයෙහි ද අෂ්ටාඞ්ග සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් විසී. හැම කල්හි සීලයෙහි සංවර වූ සංයම වූ දන් දුන් හෙ තෙම විමන්හි තුටු වෙ.

4860. පිළිමිණියෙන් නිමවනලද කුළුගෙයින් හෙබි උත්තම ස්ත්‍රී සමූහයා විසින් ගැවැසිගත් මෙ විමන බබළයි.

4861. මෙ විමන ආහාරපානයෙන් ද නෘත්‍යගීතයෙන් ද යුක්ත වූයේ යැ. නොයෙක් මල්රුකින් යුත් නදියක් ද සිසාරා යයි.

4862. රාජායතනා කපිත්ථා අම්බා සාලා ච ජම්බුයො,
තින්දුකා[1] ච පියාලා ච දුමා නිච්චඵලා බහූ.

4863. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
අයං නු මච්චො කිමකාසි සාධුං
යො මොදති සග්ගපත්තො විමානෙ.

4864. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4865. මිථිලායං ගහපති එස දානපති අහු,
ආරාමෙ උදපානෙ ච පපා සඞ්කමනානි ච.
අරහන්තෙ සීතිභූතෙ[2] සක්කච්චං පටිපාදයි.

4866. චීවරං පිණ්ඩපාතඤ්ච පච්චයං සයනාසනං,
අදාසි උජුභූතෙසු විප්පසන්නෙන චෙතසා.

4867. චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං යාව පක්ඛස්ස අට්ඨමිං,
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං,[3]

4868. උපොසථං උපවසී සදා සීලෙසු සංවුතො,
සඤ්ඤමො සංවිභාගො ච සො විමානස්මිං මොදති.

4869. පභාසති ඉදං ව්‍යම්හං වෙළුරියාසු නිම්මිතං,
උපෙතං භූමිභාගෙහි විභත්තං භාගසො මිතං.

4870. ආළම්බරා මුතිඞ්ගා ච නච්චගීතා සුවාදිතා,
දිබ්බා[4] සද්දා නිච්ඡරන්ති සවණීයා මනොරමා.

4871. නාහං එවං ගතං ජාතු[5] එවං සුරුචිරං[6] පුරෙ,
සද්දං සමභිජානාමි දිට්ඨං වා යදි වා සුතං.

4872. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
අයං නු මච්චො කිමකාසි සාධුං
යො මොදති සග්ගපත්තො විමානෙ.

---

1. කිංසුකා ච - මජසං.
2. සීතිභූතෙසු - මජසං.
3. සුසමාහිතං - මජසං.
4. දිබ්‍යා - මජසං.
5. ජාතං - මජසං.
6. සුරුචියං - මජසං.

4862. කිරිපලු යැ ගිවුළු යැ අඹ යැ සල් යැ දඹ යැ තිඹිරි යැ පියල් යැ යන නිතිපලගත් රුක් බොහෝ වෙති.

4863. සාරථිය මෙය දක මට සතුටු උපදී. දේවසාරථි මාතලිය තොප විචාරමි. යමෙක් ස්වර්ගයට පැමිණියේ විමානයෙහි තුටු වේ ද මෙ තෙම මනුෂ්‍ය වැ කවර පිනක් කෙළේ ද?

4864. ඔහු විසින් පුළුවුස්නාලද දෙවසාරථී මාතලී දෙව්පුත් පැවැසී. පින්කම්හි විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා රජුට මෙසේ කී:

4865. තෙල ගැහැවි මියුලුනුවර දනපති වී. අරම ද ළින් පොකුණු ද පැන්හල් ද දුර්ගයෙහි ඒදඬු පාලම් ද සිහිල් වූ රහතුන් උදෙසා සකසා පිළියෙළ කොට දින.

4866. සිවුරු ද පිඩුවා ද ගිලන්පස ද සෙනසුන් ද පහන් සිතින් අවඬක වූ රහතුන් කෙරෙහි දින.

4867-68. පක්‍ෂය සම්බන්ධී වූ තුදුස්වක් පසළොස්වක් අටවක් පොහෝ දිනයෙහි ද ප්‍රාතිහාර්‍ය්‍යපක්‍ෂයෙහි ද අෂ්ටාඞ්ග සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් විසී. හැම කල්හි සීලයෙහි සංවර වූ සංයම වූ දන් දුන් හෙ තෙම විමන්හි තුටු වේ.

4869. වෛරළුමිණියෙන් නිමවනලද කොටස් විසින් පමණ කොට බෙදනලද භූමිභාගයෙන් යුත් මෙ විමන වෙසෙසින් බබළයි.

4870. මැනැවින් වයනලද අළිඟුබෙර ද (පණාබෙර) මිහිඟුබෙර ද නෘත්‍ය ගීතයෝ ද කන්කලු වූ මනරම් වූ දිව්‍යශබ්දයෝ නිකුත් කෙරෙති.

4871. මම පෙර කිසිකලෙකත් මෙසේ මනහර ශබ්දයක් ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් හෝ ශ්‍රැතියෙන් හෝ අසනලද යි නො දනිමි.

4872. සාරථිය මෙය දක මට සතුටු උපදී. දේවසාරථි මාතලිය, තොප විචාරමි. යමෙක් දෙව්ලොවට පැමිණියේ විමන්හි තුටු වේ ද මෙ තෙම මිනිස් වැ කවර පිනක් කෙළේ ද?

4873. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4874. බාරාණසියං ගහපති එස දානපති අහු,
ආරාමෙ උදපානෙ ච පපා සඞ්කමනානි ච.
අරහන්තෙ සීතිභූතෙ[1] සක්කච්චං පටිපාදයි.

4875. චීවරං පිණ්ඩපාතඤ්ච පච්චයං සයනාසනං,
අදාසි උජුභූතෙසු විප්පසන්නෙන චෙතසා.

4876. චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං යාව පක්ඛස්ස අට්ඨමිං,
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං,

4877. උපොසථං උපවසි සදා සීලෙසු සංවුතො,
සඤ්ඤමො සංවිභාගො ච සො විමානස්මිං මොදති.

4878. යථා උදයමාදිච්චො හොති ලොහිතකො මහා,
තථූපමං ඉදං ව්‍යම්හං ජාතරූපස්ස නිම්මිතං.

4879. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
අයං නු මච්චො කිමකාසි සාධුං
යො මොදති සග්ගපත්තො විමානෙ.

4880. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4881. සාවත්ථියං ගහපති එස දානපති අහු,
ආරාමෙ උදපානෙ ච පපා සඞ්කමනානි ච.
අරහන්තෙ සීතිභූතෙ සක්කච්චං පටිපාදයි,

4882. චීවරං පිණ්ඩපාතඤ්ච පච්චයං සයනාසනං,
අදාසි උජුභූතෙසු විප්පසන්නෙන චෙතසා.

4883. චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං යාව පක්ඛස්ස අට්ඨමිං,
පාටිහාරිය පක්ඛඤ්ච අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං.[2]

4884. උපොසථං උපවසි සදා සීලෙසු සංවුතො,
සංයමො සංවිභාගො ච සො විමානස්මිං මොදති.

4885. වෙහායසාමෙ බහුකා ජාතරූපස්ස නිම්මිතා,
දද්දල්ලමානා ආභෙන්ති විජ්ජුවබ්භඝනන්තරෙ.

1. සීතිභූතෙසු - මජසං.
2. සුසමාහිතං - මජසං.

4873. ඔහු විසින් පුළුවුස්නාලද දේවසාරථී මාතලි දෙව්පුත් පැවැසී. පින්කම්හි විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා රජුට මෙසේ කී.

4874. (මහරජ) මෙ තෙම පෙර බරණැස දනපති වූ ගෘහ-පතියෙක් විය. හෙ තෙම ආරාම ද පැන් පොකුණු හා පැන්හල් ද දුර්ගයෙහි ඒදඬුපාලම් ද, සිහිල් වූ රහතුන් උදෙසා සකසා පිළියෙළ කොට දින.

4875. සිවුරු ද පිඩුවා ද ගිලන්පස ද සෙනසුන් ද පහන් සිතින් අවඩා වූ රහතුන් කෙරෙහි දින.

4876–77. පක්‍ෂය සම්බන්ධි වූ තුදුස්වක් පසළොස්වක් අටවක් පොහෝ දිනයෙහි ද ප්‍රාතිහාය්‍ර්‍යපක්‍ෂයෙහි ද අෂ්ටාඞ්ග සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් විසී. හැමකල්හි සීලයෙහි සංවර වූ සංයම වූ දන් දුන් හෙ තෙම විමන්හි තුටු වේ.

4878. ලේවන් වැ මහත් වැ උදවන හිරු යම්සේ ද රනින් නිම වුණු මේ විමානය ද එසේ ය.

4879. සාරථිය, මෙය දක්මෙන් මට සතුටු උපදී. එම්බා මාතලී නම් වූ දේවසාරථිය, තොප විචාරමි. ස්වර්ගයට පැමිණි යමෙක් මේ විමානයෙහි සතුටු වෙයි ද (මනුෂ්‍ය වූ) මේ සත්ත්ව තෙම කිනම් යහපතක් කෙළේ ද?

4880. ඔහු විසින් පුළුවුස්නාලද දේවසාරථී මාතලි දෙව්පුත් පැවැසී. පින්කම්හි විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා රජුට මෙසේ කී.

4881. තෙල ගැහැවි සැවැත්නුවර දනපති වී. අරම් ද ළිං පොකුණු ද පැන්හල් ද දුර්ගයෙහි ඒදඬුපාලම් ද සිහිල් වූ රහතුන් උදෙසා සකසා පිළියෙළ කොට දින.

4882. සිවුරු ද පිඩුවා ද ගිලන්පස ද සෙනසුන් ද පහන් සිතින් අවඩා වූ රහතුන් කෙරෙහි දින.

4883–84. පක්‍ෂය සම්බන්ධි වූ තුදුස්වක් පසළොස්වක් අටවක් පොහෝ දිනයන්හි ද ප්‍රාතිහාය්‍ර්‍යපක්‍ෂයෙහි ද අෂ්ටාඞ්ග සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් විසී. හැමකල්හි සීලයෙහි සංවර වූ සංයම වූ දන් දුන් හෙ තෙම විමන්හි තුටු වේ.

4885. රනින් නිමැවුණු අහසෙහි පිහිටි මේ බොහෝ විමානයෝ ඝන වලාකුළු අතුරෙහි විදුලිය සමූහයක් මෙන් දිලියෙමින් බබළති.

4886. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
ඉමෙ නු මච්චා කිමකංසු සාධුං
යෙ මොදරෙ සග්ගපත්තා විමානෙ.

4887. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4888. සද්ධාය සුනිවිට්ඨාය සද්ධම්මෙ සුප්පවෙදිතෙ,
අකංසු සත්ථුවචනං සම්මාසම්බුද්ධසාසනං;[1]
තෙසං එතානි ඨානානි යානි ත්වං රාජ පස්සසි.

4889. විදිතානි තෙ මහාරාජ ආවාසං පාපකම්මිනං,
අථො කල්‍යාණකම්මානං ඨානානි විදිතානි තෙ;
උය්‍යාහිදානි රාජිසි දෙවරාජස්ස සන්තිකෙ.

විමානකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

4890. සහස්සයුත්තං හයවාහිං දිබ්බං යානං අධිට්ඨිතො,
යායමානො මහාරාජා අද්දා සීදන්තරෙ නගෙ;
දිස්වානාමන්තයී සූතං ඉමෙ කෙ නාම පබ්බතා.

4891. සුදස්සනො කරවීකො ඊසධරො යුගන්ධරො,
නෙමින්ධරො විනතකො අස්සකණ්ණො ගිරිබ්‍රහා.

4892. එතෙ සීදන්තරෙ නගා අනුපුබ්බසමුග්ගතා,
මහාරාජානමාවාසා යානි ත්වං රාජ පස්සසි.

4893. අනෙකරූපං රුචිරං නානාචිත්‍රං පකාසති,
ආකිණ්ණං ඉන්දසදිසෙහි ව්‍යග්ඝෙහෙව සුරක්ඛිතං.[2]

4894. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී,
ඉමං නු ද්වාරං කිමභිඤ්ඤමාහු
(මනොරමං දිස්සති දූරතොව.)[3]

1. සාසනෙ - මජසං.
2. සුරක්ඛිතා - මජසං.
3. (අයං පාදො ස්‍යාමපොත්ථකෙ යෙව දිස්සති)

4886. සාරථිය මෙය දක්මෙන් මට සතුටු උපදී. එම්බා දේවසාරථිය ඔබ විචාරමි. දෙව්ලොවට පැමිණි යම් කෙනෙක් මේ විමන්හි සතුටු වෙද්ද මේ සත්ත්වයෝ මිනිස් වූවාහු කිනම් යහපතක් කළාහු දැ යි ඇසී.

4887. (ඔහු විසින්) පුළුවුස්නාලද දේවසාරථි වූ මාතලි දෙව් පුත් ඔහුට පැවැසී. පින්කම්හි විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා රජුට මෙසේ කී:

4888. මැනැවින් අවබෝධ කළ සද්ධර්මයෙහි මාර්ගසම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවෙන් මනා කොට පිහිටි ඒ කුලපුත්‍රයෝ සම්බුදුන්ගේ අනුශාසනය බුද්ධාවවාදය එසේ මැ කළහ. මහරජ යම් විමානයන් දක්නෙහි නම් තෙල ඔවුන්ගේ විමානයෝ ය.

4889. මහරජ ඔබ විසින් පළමු කොට පව්කම් කළවුන් වසන තැන් ද ඉන්පසු පින් කළවුන් වසන තැන් ද දක්නා ලදී. මහරජ දැන් සක්දෙව් රජු සමීපයට යනු මැනැවැයි (මාතලී දෙව්පුත් කී.)

විමාන කාණ්ඩය.

4890. දහසක් අසුන් විසින් උසුලන දිව්‍ය යානාරූඪ වැ ගමන් කරන නිමිරජ තෙම සීදන්ත සාගරයෙහි පර්වත දුටුයේ යැ. මොහු කිනම් පර්වතයෝ දැ යි මාතලිහු ඇමැතී.

4891. සුදස්සන යැ කරවීක යැ ඊසධර යැ යුගන්ධර යැ නෙමින්ධර යැ විනතක යැ අස්සකණ්ණ යැ යන මොහු සප්තකුල පර්වතයෝ ය.

4892. මහරජ ඔබ යම් පර්වතයන් දක්නහු ද පිළිවෙළින් උස් වැ පිහිටි මෙය සතරවරම් දෙව් මහරජදරුවන්ගේ වාසස්ථාන වන්නාහු සීදන්ත සමුද්‍ර පර්වතයෝ වෙත්.

4893. සිත්කලු නොයෙක් රත්නයෙන් විසිතුරු වූ සිංහ ව්‍යාඝ්‍රයන් අරක් ගත් වනයක් මෙන් ශක්‍රයාට බඳු ප්‍රතිමාවෙන් ගැවසෙන්නක් වැ මේ පෙනෙන්නෝ කිනම් කෙනෙක් ද?

4894. සාරථිය, මෙය දක්මෙන් මට සතුටු උපදී. එම්බා දේවසාරථිය, ඔබ විචාරමි. මේ දෙරටුව කිනමැ යි කියත් ද?

4895. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4896. චිත්තකූටොති යං ආහු දෙවරාජපවෙසනං,
සුදස්සනස්ස ගිරිනො ද්වාරං හෙතං පකාසති.

4897. අනෙකරූපං රුචිරං නානාචිත්‍රං පකාසති,
ආකිණ්ණං ඉන්දසදිසෙහි ව්‍යග්ඝෙහෙව සුරක්ඛිතං.
පවිසෙතෙන රාජිසි අරජං භූමිමක්කම.

4898. සහස්සයුත්තං හයවාහිං දිබ්බං යානං අධිට්ඨිතො,
යායමානො මහාරාජා අද්දා දෙවසභං ඉදං.

4899. යථා සරදෙ ආකාසො නීලොව පතිදිස්සති,
තථූපමං ඉදං ව්‍යම්හං වෙළුරියාසු නිම්මිතං.

4900. විත්ති හි මං වින්දති සූත දිස්වා
පුච්ඡාමි තං මාතලි දෙවසාරථී;
ඉමං නු ව්‍යම්හං කිමභිඤ්ඤමාහු.

4901. තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලි දෙවසාරථී,
විපාකං පුඤ්ඤකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො.

4902. සුධම්මං ඉති යමාහු පස්සෙසා දිස්සතෙ සභා,
වෙළුරියා රුචිරා චිත්‍රා ධාරයන්ති සුනිම්මිතා.

4903. අට්ඨංසා සුකතා ථම්භා සබ්බෙ වෙළුරියාමයා,
යත්ථ දෙවා තාවතිංසා සබ්බෙ ඉන්දපුරොහිතා.

4904. අත්ථං දෙවමනුස්සානං චින්තයන්තා සමච්ඡරෙ,
පවිසෙතෙන රාජිසි දෙවානං අනුමොදනං.

4905. තං දෙවා පටිනන්දිංසු දිස්වා රාජානමාගතං,
ස්වාගතං තෙ මහාරාජ අථො තෙ අදුරාගතං.

4906. නිසීද දානි රාජිසි දෙවරාජස්ස සන්තිකෙ,
සක්කොපි පටිනන්දිත්ථ වෙදෙහං මිථිලග්ගහං.

4895. ඔහු විසින් පුළුවුස්නාලද දේවසාරථි වූ මාතලි දෙව්පුත් ප්‍රකාශ කෙළේ යැ. පින්කම්හි විපාක දන්නා හෙ තෙම නො දන්නා රජුට මෙසේ කී යැ:

4896. සක්දෙව් රජුගේ ඇතුළුවීම පිටවීම ඇති යමක් චිත්‍රකූට ය යි කියද්ද, සුදස්සන නමැති පර්වතයා ගේ තෙල දොරටුව පෙනෙයි.

4897. සිත්කලු නොයෙක් රුවනින් විසිතුරු නොයෙක් දේව රූප ඇති, සිංහ ව්‍යාඝ්‍රයන් අරක් ගත් වනයක් මෙන් ශක්‍රයාට බඳු ප්‍රතිමාවෙන් ගැවසී ගත් මේ දෙව් නුවර දොරටුව ය. මහරජ මේ දොරටුවෙන් ඇතුළු නුවරට පිවිසෙන්නේ මැනවි. රජස් නැති (රන් රිදී මැණික් යන මෙයින් හා මලින් ගැවැසී ගත්) භූමිය දිව්‍ය රථයෙන් ඉක්මවනු මැනවැ යි කීය.

4898. දහසක් අසුන් විසින් උසුලන දිව්‍ය රථාරූඪ වැ යන නිමි රජ තෙම සුධර්මා නම් දිව්‍ය සභාව දිටී.

4899. සරත් කාලයෙහි නීලවර්ණ අහස යම්සේ පෙනේ ද, එ මෙන් මෙ විමන වෛදූර්‍ය්‍ය මාණික්‍යයෙන් නිමවන ලද යැ.

4900. සාරථිය මෙය දක්මෙන් මට සතුටු උපදී. එම්බා දේවසාරථිය, තොප විචාරමි. මේ විමානය කිනමැයි කියත් ද?

4901. ඔහු විසින් පුළුවුස්නාලද දේවසාරථි මාතලි දෙව්පුත් ප්‍රකාශ කෙළේ යැ. පින්කම්හි විපාක දන්නා හෙතෙම නො දන්නා රජුට මෙසේ කී යැ.

4902. සුධර්මා දිව්‍ය සභාව යයි යමක් පැවැසූ ද මෙය බලනු මැනවි. වෛදූර්‍ය්‍යයෙන් කරනලද නොයෙක් රත්නයෙන් විසිතුරු වූ මනාව නිමැවුණු මේ සභාව පෙනේ.

4903. අටැස් වූ මැනැවින් කැරුණු සියල්ල වෙරළුමිණිමුවා ස්තම්භයෝ එය උසුලති. යම් සභාවක සක්දෙව් රජ ප්‍රධාන කොට ඇති තවතිසා වැසි සියලු දෙවියෝ—

4904. දෙව්මිනිසුන්ගේ යහපත සිතන්නාහු එක් රැස් වැ හිඳිද්ද මහරජ මේ මඟින් දෙවියන් ඔවුනොවුන් තුටුවන තැනට පිවිසෙනු මැනවැයි මාතලි දෙව්පුත් කී.

4905. එහි පැමිණි ඒ නිමි රජු දැක දෙවියෝ සතුටු වූහ. මහරජ ඔබගේ පැමිණීම ඉතා යහපති. තවද අයහපත් පැමිණීමක් නම් නො වේ.

4906. මහරජ දැන් සක්දෙව් සමීපයෙහි හුන මැනවි. මිථුලු නුවර වාසස්ථාන කොට ඇති වේදෙහ රජු දැක සක්දෙව් රජ ද සතුටු විය.

4907. නිමන්තයි ච[1] කාමෙහි ආසනෙන ච වාසවො,
සාධු ඛොසි අනුප්පත්තො ආවාසං වසවත්තිනං.

4908. වස දෙවෙසු රාජිසි සබ්බකාමසමිද්ධිසු,
තාවතිංසෙසු දෙවෙසු භුඤ්ජ කාමෙ අමානුසෙ.

4909. යථා යාචිතකං යානං යථා යාචිතකං ධනං,
එවං සම්පදමෙවෙතං යං පරතො දානපච්චයා.

4910. නචාහමෙතං ඉච්ඡාමි යං පරතො දානපච්චයා,
සයං කතානි පුඤ්ඤානි තං මෙ ආවෙණියං ධනං.

4911. සොහං ගන්ත්වා මනුස්සෙසු කාහාමි කුසලං බහුං,
දානෙන සමචරියාය සංයමෙන දමෙන ච;
යං කත්වා සුඛිතො හොති න ච පච්ඡානුතප්පති.

4912. බහූපකාරො නො භවං මාතලි දෙවසාරථී,
යො මෙ කල්‍යාණකම්මානං පාපානි[2] පටිදස්සයි.

4913. ඉදං වත්වා නිමිරාජා වෙදෙහො මිථිලග්ගහො,
පුථුයඤ්ඤං යජිත්වාන සඤ්ඤමං අජ්ඣුපාගමීති.

නිමිජාතකං චතුත්ථං.

---

1. නිමන්තයිත්ථ - මඡසං.
2. පාපානං පටිදස්සයි - මඡසං.

4907. සක්දෙව් රජ කම්සැපතින් හා අස්නෙන් ද නිමිරජහු පැවැරී ය. දෙවියන් වෙසෙන තැනට ඔබගේ පැමිණීම ඉතා යහපත් ය.

4908. සියලු කම්සැපතින් සමෘද්ධ වූ දෙව්ලොවැ වාසය කළ මැනවි. තව්තිසා වැසි දෙවියන් කෙරෙහි වූ මිනිසුන් පිළිබඳ නො වූ කාමසම්පත් අනුභව කළ මැනවැ යි කී.

4909. අනුන්ගෙන් ඉල්වා ගත් යානාවක් යම්සේ ද අනුන් ගෙන් ඉල්වා ගත් ධනයක් යම්සේ ද මෙරමාගේ දානප්‍රත්‍යයෙන් ලද යමක් ඇත් නම් එද එසේ ම ය, හෙවත් පිරුවට වශයෙන් ලැබූ දෙය වැනි ය.

4910. මෙරමාගේ දානප්‍රත්‍යයෙන් ලද යමක් ඇද්ද එය මම නො කැමැත්තෙමි. මා කළ යම් පුණ්‍යකර්මයෝ ඇද්ද ඒ මාගේ ආවේණික ධනය යි.

4911. ඒ මම ගොස් මිනිසුන් කෙරෙහි තුන්දෙරින් සම වැ හැසිරීමෙන් ද සිල් රැකීමෙන් ද ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ද යමක් කොට සුවපත්වේ ද නො පසුතැවේ ද එබඳු බොහෝ කුසල් දහම් කරන්නෙමි.

4912. යමෙක් පින් කළ සත්ත්වයන් වසන තැන් ද පව් කළ සත්ත්වයන් වසන තැන් ද මට පෙන්වී ද ඒ පිය'වත් මාතලී නමැති දේවසාරථී තෙම අපට බොහෝ උපකාර ඇත්තෙකැ යි නිමි රජ ඔහු පැසැසී ය.

4913. මියුලු නුවර වාසස්ථාන කොට ඇති විදේහ රටට අධිපති වූ නිමි රජ මෙය කියා (හෙවත් 'උත්‍තමඞ්ගරුහාමය්හං' යන ආදි මේ ගාථාව කියා) බොහෝ දන් දී සීලසංයමයට පැමිණියේ ය යි වදළහ.

සතරවන නිමි ජාතකය නිමි.

5. ඛණ්ඩහාලජාතකං

4914. රාජාසි ලුද්දකම්මො[1] එකරාජාති පුප්ඵවතියා,[2]
සො පුච්ඡි බ්‍රහ්මබන්ධුං ඛණ්ඩහාලං පුරොහිතං මූළ්හං.

4915. සග්ගානමග්ගමාචික්ඛ භොසි බ්‍රාහ්මණ ධම්මවිනයකුසලො,
යථා ඉතො වජන්ති සුගතිං නරා පුඤ්ඤානි කත්වාන.

4916. අතිදානං දදිත්වාන[3] අවජ්ඣෙ දෙව ඝාතෙත්වා,
එවං වජන්ති සුගතිං නරා පුඤ්ඤානි කත්වාන.

4917. කිං පන තං[4] අතිදානං කෙ ච අවජ්ඣා ඉමස්මිං ලොකස්මිං,
එතඤ්ච ඛො නො අක්ඛාහි යජිස්සාම දදාම දානානි.

4918. පුත්තෙහි දෙව යජිතබ්බං මහෙසීහි නෙගමෙහි ච උසභෙහි,
ආජානීයෙහි චතූහි සබ්බචතුක්කෙන දෙව යජිතබ්බං.

4919. තං සුත්වා අන්තෙපුරෙ කුමාරා ච මහෙසියො ච හඤ්ඤන්තු,
එකො අහොසි නිග්ඝොසො භෙස්මා[5] අච්චුග්ගතො සද්දො.

4920. ගච්ඡථ වදෙථ කුමාරෙ චන්දං සූරියං ච භද්දසෙනඤ්ච,
සූරඤ්ච වාමගොත්තං පසුරා[6] කිර හොථ යඤ්ඤත්ථාය.

4921. කුමාරියොපි වදෙථ උපසෙනිං[7] කොකිලඤ්ච මුදිතඤ්ච,
නන්දඤ්චාපි කුමාරිං පසුරා කිර හොථ යඤ්ඤත්ථාය.

4922. විජයම්පි මය්හං මහෙසිං එරාවතිං කෙසිනිං සුනන්දඤ්ච,
ලක්ඛණවරූපපන්නා පසුරා කිර හොථ යඤ්ඤත්ථාය.

4923. ගහපතයොපි වදෙථ පුණ්ණමුඛං භද්දියං සිගාලඤ්ච,
වඩ්ඪඤ්චාපි ගහපතිං පසුරා කිර හොථ යඤ්ඤත්ථාය.

---

1. ලුද්දකම්මොසි – මජසං.
2. පුප්ඵවතියායං – මජසං. සයා. වී.
3. දදත්වාන – මජසං.
4. පනෙතං – මජසං. සයා. වී.
5. භිස්මා – මජසං.
6. පසූරා – මජසං.
7. උපසෙනං – මජසං.

5. ඛණ්ඩහාල ජාතකය

4914. පෙර පුෂ්පවතී නම් නුවර රුදුරු පාපකර්ම ඇති ඒකරාජ ය යි ප්‍රසිද්ධ රජෙක් විය. හෙ තෙම ඛණ්ඩහාල නම් මුඪ වූ පෙරෙවි බමුණාගෙන් ඇසී ය.

4915. එම්බා බ්‍රාහ්මණය, නුඹ සුචරිත ධර්මයෙහි ද, ආචාර විනයෙහි ද දක්ෂ වෙහි. යම්සේ සත්ත්වයෝ කුසල් කිරීමෙන් මෙ ලොවින් චුත වැ සුගතියට පැමිණෙද්ද, එසේ යන සුගති මාර්ගය මට කියව යි රජ තෙම කීය.

4916. මහරජ, අතිදන නම් දන් දී නො නැසිය යුත්තන් නැසීමෙන් මෙසේ සත්ත්වයෝ සුගතියට යෙති යි පෙරෙවි බමුණා කීය.

4917. ඒ අතිදන නම් කිම? මෙ ලොවැ නො නැසිය යුත්තෝ කවුරු ද? මෙය ද අපට කියනු මැන. යාග කරම්හ දන් දෙම්හ යි රජ පැවැසී.

4918. මහරජ, පුත්‍රයෝ යැ, බිසෝවරු යැ, සිටුවරු යැ, වෘෂභයෝ යැ, ආජානීය අශ්වයෝ යැ යන මොවුන්ගෙන් සතර දෙනකු බැගින් ගෙන යාග කළ මැනවි. මහරජ, සබ්බචතුක්ක නමැති යාගය කළයුතු ය යි පෙරෙවි බමුණා කී ය.

4919. (රාජකුමාරවරු ද, බිසෝවරු ද නසනු ලබත්වා යන) ඒ හඬ ඇසීමෙන් අන්තඃපුරයෙහි උස් වැ නැගුණු බිහිසුණු හඬින් යුත් එක ම ඝෝෂාවක් විය.

4920. යව, චන්‍ද කුමාරයා ද, සූරිය කුමාරයා ද, භද්‍රසේන කුමාරයා ද, වාමගොත්ත කුමාරයා ද, සූර කුමාරයා ද යන රාජ කුමාරයන්ට යාගයට එක්තැන් වැ රැස් වන්නට කියව යි රජ අණ කෙළේ ය.

4921. උපසේනී යැ, කෝකිලා යැ, මුදිතා යැ, නන්‍දකුමාරී යැ යන රාජකුමාරිකාවන්ට ද යාගයට එක්තැන් වැ රැස්වන්නට කියව යි රජ අණ කෙළේ ය.

4922. මගේ විජයා නම් මෙහෙසිය ද, එරාවතී ද, කෙසිනී ද, සුනන්‍ද ද යන උතුම් ස්ත්‍රීලක්ෂණයෙන් යුත් වූ මෙහෙසිවරුන්ට ද යාගයට එක්තැන් වැ රැස්වන්නට කියව යි රජ අණ කෙළේ ය.

4923. පුණ්ණමුඛ යැ, භද්දිය යැ, සිගාල යැ, වඩ්ඪ නම් ගහපති යැ යන සිටුවරුන්ට ද යාගයට එක්තැන් වැ රැස්වන්නට කියව යි රජ අණ කෙළේ ය.

4924. තෙ තත්‍ථ ගහපතයො අවොචිංසු සමාගතා පුත්තදර පරිකිණ්ණා,
සබ්බසිබ්බිනො දෙව කරොහි අථවා නො දසෙ සාවෙහි.

4925. අභයඞ්කරම්පි මෙ හත්‍ථිං නාළාගිරිං අච්චුතං වරුණදන්තං,
ආනෙථ ඛො නෙ ඛිප්පං යඤ්ඤත්‍ථාය භවිස්සන්ති.

4926. අස්සරතනම්පි කෙසිං සුරාමුඛං පුණ්ණකං විනතකඤ්ච,
ආනෙථ ඛො නෙ ඛිප්පං යඤ්ඤත්‍ථාය භවිස්සන්ති.

4927. උසභම්පි යූථපතිං අනොජං නිසභං ගවම්පතිං
තෙපි මය්හං ආනෙථ,
සමුපාකරොන්තු සබ්බං යජිස්සාම දදම දනාති.

4928. සබ්බං පටියාදෙථ යඤ්ඤං පන උග්ගතම්හි සූරියම්හි,
ආණාපෙථ ච කුමාරෙ[1] අභිරමන්තු ඉමං රත්තිං.

4929. සබ්බං උපට්ඨපෙථ යඤ්ඤං පන උග්ගතම්හි සූරියම්හි,
වදෙථදනි කුමාරෙ අජ්ජ වො පච්ඡිමා රත්ති.

4930. තං තං මාතා අවචා රොදන්තී ආගතා[2] විමානතො,
යඤ්ඤො කිර තෙ පුත්තා භවිස්සති චතූහි පුත්තෙහි.

4931. සබ්බෙපි මය්හං පුත්තා චත්තා චන්දස්මිං හඤ්ඤමානස්මිං,
පුත්තෙහි යඤ්ඤං යජිත්වාන සුගතිං සග්ගං ගමිස්සාමි.

4932. මා[3] පුත්ත සද්දහෙසි සුගති කිර හොති පුත්තයඤ්ඤෙන,
නිරයානෙසො මග්ගො නෙසො මග්ගො හි සග්ගානං.

4933. දනානි දෙහි කොණ්ඩඤ්ඤ අහිංසා සබ්බභූතභව්‍යානං,
එසමග්ගො සුගතියා න ච මග්ගො පුත්තයඤ්ඤෙන.

4934. ආචරියානං වචනා ඝාතෙස්සං චන්දඤ්ච සූරියඤ්ච,
පුත්තෙහි යජිත්වාන දුච්චජෙහි සුගතිං සග්ගං ගමිස්සාමි.

---

1. අණාපෙථචන්දකුමාරෙ – මජසං.
2. ආගන්ත්වා – මජසං.
3. මා තං – මජසං., සතා.

4924. එහි රැස්වූ අඹුදරුවන් පිරිවැරූ ගෘහපතියෝ රජුට මෙසේ කීහ: මහරජ, අප සියල්ලන් හිස්මුදුනෙහි සිළු තබා දාසභාවයට පත් කළ මැනවි නොහොත් මහ පිරිස් මැද අප දාසයන් කොට අස්වනු මැනවි.

4925. අභයඛණ්ඩර යැ, නාලාගිරි යැ, අච්චුත යැ, වරුණදන්ත යැ යන ඇතුන් වහා ගෙනෙවු. ඔහු යාගය පිණිස වන්නාහ.

4926. කේසී යැ, සුරාමුඛ යැ, පුණ්ණක යැ, විනතක යැ යන අශ්වරත්නයන් ද වහා ගෙනෙවු. ඒ අශ්වයෝ යාගය පිණිස වන්නාහ.

4927. යූථපති යැ, අනොජ යැ, නිසභ යැ, ගවම්පති යැ යන මාගේ වෘෂභයන් ද ගෙනෙවු. මා කියූ මේ සියල්ල යාගයට රැස් කෙරෙත්වා. යාග කරන්නෙමු. දන් දෙන්නෙමු.

4928. සියල්ල පිළියෙළ කරවු. හිරු උදා වූ කල යාග කරන්නෙමු. මේ රාත්‍රිය අභිරමණය කරත්වා යි ද කුමාරයන්ට අණ කරවු.

4329. සියල්ල සපයවු, යාගය වනාහි හිරු උදා වූ කල උදයෙහි මැ කරන්නෙමි අද තොපගේ අවසන් රාත්‍රිය යි දැන් රජ කුමරුවන්ට කියවයි රජ තෙම කී.

4930. තමන් හුන් විමනින් ආ රජුගේ මෑණියෝ හඬමින් ඒ රජුට මෙසේ පැවැසූහ. එම්බා පුත, තොපගේ සිවුපුතුන් ගෙන කරන යාගයක් ඇද්ද යි ඇසූ.

4931. චන්ද්‍ර කුමාරයා නසනු ලබන කල මාගේ සියලු මැ පුත්තු යාගයට හරන ලද්දහු වෙති. පුතුන්ගෙන් යාග කොට සුගති නම් වන දෙව්ලොවට යන්නෙමි යි රජ තෙම කීය.

4932. එම්බා පුත, දරුවන් මරා යාග කිරීමෙන් සුගති ලාභයක් වේ යැ යි නො අදහව. සතර අපායට මේ මඟ වේ. මේ සග මඟ නො වේ.

4933. කොණ්ඩඤ්ඤ නමැති ගෝත්‍ර යුත් පුත, දන් දෙව. ඉපැදුණා වූ ද, උපදින්නා වූ ද හැම සතුන්ට අහිංසා කරව. මෙය සග මඟ වේ. දරුවන් මැරීමෙන් කරන යාගයෙන් සගට යන මඟක් නැත.

4934. මෑණියනි, පෙරෙවි බමුණාගේ වචනයෙන් චන්ද්‍ර කුමාරයා සහ සූරිය කුමාරයා ද නසන්නෙමි. හැරිය නො හැකි පුතුන්ගෙන් යාග කොටැ සුගති නමැති දෙව්ලොවට යන්නෙමි යි රජ තෙම කී ය.

4935. තං තං පිතාපි අවච වසවත්ති ඔරසං සකං පුත්තං,
යඤ්ඤෙ කිර තෙ පුත්ත භවිස්සති චතූහි පුත්තෙහි.

4936. සබ්බෙපි මය්හං පුත්තා චත්තා චන්දස්මිං හඤ්ඤමානස්මිං,
පුත්තෙහි යඤ්ඤං යජිත්වාන සුගතිං සග්ගං ගමිස්සාමි.

4937. මා පුත්ත සද්දහෙසි සුගතිං කිර හොති පුත්තයඤ්ඤෙන,
නිරයානෙසො මග්ගො නෙසො මග්ගො සග්ගානං.

4938. දනානි දෙහි කොණ්ඩඤ්ඤ අහිංසා සබ්බභූතභව්‍යානං,
එසමග්ගො සුගතියා න ච මග්ගො පුත්තයඤ්ඤෙන.

4939. ආචරියානං වචනා ඝාතෙස්සං චන්දං ච සූරියඤ්ච,
පුත්තෙහි යජිත්වා දුච්චජෙහි සුගතිං සග්ගං ගමිස්සාමි.

4940. දනානි දෙහි කොණ්ඩඤ්ඤ අහිංසා සබ්බභූතභව්‍යානං,
පුත්තපරිවුතො තුවං රට්ඨං ජනපදඤ්ච පාලෙහි.

4941. මා නො දෙව අවධි දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
අපි නිගළ[1]බන්ධකාපි හත්ථී අස්සෙ ච පාලෙම.

4942. මා නො දෙව අවධි දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
අපි නිගළබන්ධකාපි හත්ථිවච්චකානි උජ්ඣෙම.

4943. මා නො දෙව අවධි දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
අපි නිගළබන්ධකාපි අස්සවච්චකානි උජ්ඣෙම.

4944. මා නො දෙව අවධි දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
යස්ස හොන්ති තව කාමා අපි රට්ඨා පබ්බජිතා
භික්ඛාචරියං චරිස්සාම.

4945. දුක්ඛං ඛො මෙ ජනයථ විලපන්තා ජීවිතස්ස කාමා හි,
මුඤ්චථදනි කුමාරෙ අලම්පි මෙ හොතු පුත්තයඤ්ඤෙන.

1. නිගල - මජසං.
1. නිගල - මජසං.

4935. ඉක්බිති රජුගේ වසවර්ති නම් පියරජ තෙමේ ද උරද පුත් ඒ මේ රජුට එම්බා පුත, දරුවන් සිව්දෙනා මරා කරන යාගයක් වේ දැ යි කී.

4936. චන්ද්‍ර කුමාරයා නසනු ලබන කල්හි මාගේ සියලු මැ පුත්තු හරන ලද්දහු වෙති. පුතුන්ගෙන් යාග කොට සුගති සඞ්ඛ්‍යාත දෙව්ලොවට යන්නෙමි යි රජතෙම කී.

4937. එම්බා පුතණුවනි, දරුවන් මරා යාග කිරීමෙන් සුගති ලාභයෙක් වේ යැ යි නො අදහව. සතර අපායට මේ මඟ වෙයි. මේ ස්වර්ගයට මඟ නො වෙයි.

4938. කෞණ්ඩින්‍යය, දන්දෙව. උපන්නා වූ ද මතු උපදනා වූ ද හැම සත්නට අහිංසා කරව. මෙ සුගතියට මාර්ග යැ. පුත්‍ර යාගයෙන් ස්වර්ග මාර්ග නො වේ.

4939. ආචාර්‍ය්‍යයන්ගේ වචනයෙන් චන්ද්‍ර කුමරු ද සූර්‍ය්‍යකුමරු ද ඝාතන කරවන්නෙමි. හරනට දුෂ්කර වූ පුතුන්ගෙන් යාග කොට සුන්දර ගති ඇති ස්වර්ගයට යන්නෙමි.

4940. කොණ්ඩඤ්ඤ ගෝත්‍ර ඇති පුත, දන්දෙව, හැම සතුන්හට හිංසා නො කරනු. පුත්‍රයන් පිරිවැරූ තුඹ සියලු කසීරට ද, ජනපද ද, රක්‍ෂා කරන්නැ යි වසවර්ති නමැති පියරජ තෙම කී.

4941. දේවයන් වහන්ස, අප නො නැසුව මැනැවි. ඛණ්ඩහාල නම් පෙරෙවි බමුණාහට අප දසභාවයට පත්කොටැ දුන මැනවි. හැකිල්ලෙන් බැඳුණු අපි ඇතුන් ද, අසුන් ද රක බලා ගනිමු.

4942. දේවයන් වහන්ස, අපි නො නැසුව මැනවි. ඛණ්ඩහාල නම් පෙරෙවි බමුණාහට අප දස භාවයට පත්කොටැ දුන මැනවි. හැකිල්ලෙන් බැඳුණු අපි ඇත් වසුරු බැහැර දමන්නෙමු.

4943. දේවයන් වහන්ස, අප නො නැසුව මැනවි. ඛණ්ඩහාල නම් පෙරෙවි බමුණාහට අප දස භාවයට පත්කොටැ දුන මැනවි. හැකිල්ලෙන් බැඳුණු අපි අස් වසුරු බැහැර දමන්නෙමු.

4944. දේවයන් වහන්ස, අප නො නැසුව මැනව. යමකුහට දෙන්නට ඔබ කැමැති වෙත් නම් ඔහුට අප දසභාවයට පත්කොට දෙනු මැනවි. ඉදින් අප දෙසක් වේ නම් රටින් පිටුවහල් කරන ලද අපි බැගෑ වැ පිඬු සිඟා හැසිරීමෙන් ජීවත් වන්නෙමු.

4945. ජීවිතයට ආසාවෙන් වැලැපෙන්නාහු මට දුක් උපදවන්නාහුය. දන් කුමාරයන් මුද හරිනු මැනවි. දරුවන් මරා කරන යාගයෙන් මට ප්‍රයෝජන නැතැ යි රජ කී.

4946. පුබ්බෙව බොසි මෙ වුත්තො දුක්කරං දුරභිසම්භවං චෙතං,
අථ නො උපක්ඛටස්ස යඤ්ඤස්ස කස්මා කරොසි වික්ඛෙපං.

4947. සබ්බෙ වජන්ති සුගතිං[1] යෙ යජන්ති යෙපි චෙව යාජෙන්ති,
යෙචාපි අනුමොදන්ති යජන්තානං එදිසං මහායඤ්ඤං.

4948. අථ කිස්ස ච නො පුබ්බෙ සොත්ථානං බ්‍රාහ්මණො අවාචෙසි,[2]
අථ නො අකාරණස්මා යඤ්ඤත්ථාය දෙව ඝාතෙසි.

4949. පුබ්බෙව නො දහරකෙ සමානෙ න හනෙසි න ඝාතයෙසි,
දහරම්හා යොබ්බනං පත්තා අදූසකා තාත හඤ්ඤාම.

4950. හත්ථිගතෙ අස්සගතෙ සන්නද්ධෙ පස්ස නො මහාරාජ,
යුද්ධෙව යුජ්ඣමානෙ නහි මාදිසා සූරා හොන්ති යඤ්ඤත්ථාය.

4951. පච්චන්තෙ වාපි කුපිතෙ අටවීසු වා මාදිසෙ නියොජෙන්ති,
අථ නො අකාරණස්මා අභූමියං තාත හඤ්ඤාම.

4952. යාපි හි තා සකුණියො වසන්ති තිණඝරානි කත්වාන,
තාසම්පි පියා පුත්තා අථ නො ත්වං දෙව ඝාතෙසි.

4953. මා තස්ස[3] සද්දහෙසි න මං ඛණ්ඩහාලො ඝාතයෙ,
මමං හි සො ඝාතෙත්වා අනන්තරං තම්පි දෙව ඝාතෙය්‍ය.

4954. ගාමවරං නිගමවරං දදන්ති භොගං පිස්ස මහාරාජ,
අථ අග්ගපිණ්ඩිකාපි කුලෙ කුලෙහෙතෙ භුඤ්ජන්ති.

4955. තෙසම්පි තාදිසානං ඉච්ඡන්ති දුබ්භිතුං මහාරාජ,
යෙභුය්‍යෙන එතෙ අකතඤ්ඤුනො බ්‍රාහ්මණා දෙව.

4956. මා නො දෙව අවධි දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
අපි නිගළබන්ධකාපි[4] හත්ථී අස්සෙ ච පාලෙම.

---

1. සුභගති - මජසං.
2. අථවාචෙසි - මජසං.
3. බවස්ස - මජසං.සයා.
4. නිගළෙ - මජසං. සයා.

4946. මහරජ, මේ යාගය කළ නො හැකි යැ යි ද දුකසේ ලැබිය හැක්කැ යි ද පළමු කොට කියන ලද්දෙහි. දැන් අප පිළියෙළ කළ යාගයට හානි කෙරෙහි.

4947. යම් කෙනෙක් යාග කෙරෙද්ද, කරවද්ද යාග කරන්නවුන්ගේ එ වැනි මහා යාගය යම් කෙනෙක් අනුමෝදන් වෙද්ද ඒ සියලු දෙනා ම සුගතියට යෙති යි පෙරෙවි බමුණා කීය.

4948. පියාණෙනි, මෙසේ නම් පෙරෙවි බමුණු තෙම කවර හෙයින් අපගේ සුවපත් බව කීයේ ද, එසේ ඇති කල්හි කවර හෙයින් යාගයට නිකරුණේ අප මරවන්නෙහි ද?

4949. අප බාල කාලයෙහි නො නැසුවෙහි ය, නො මැරවූවෙහි ය. අපි තරුණ වයසට පැමිණියෝ වෙමු. මේ දක්වා ද විරුද්ධ නො වූවෝ වෙමු. පියාණෙනි, එ වැනි අපි තොප විසින් කවර හෙයින් මරනු ලබන්නෝ වෙමු ද?

4950. මහරජ, ඇතුන් අසුන් පිට නැග කරන යුද්ධයක් පැමිණි කලැ යුද්ධයට සැරසුණු අප සතර දෙන කරන යුද්ධ බලනු මැනවි. අප වැනි ශූරයෝ යාගයට නුසුදුස්සෝ ය.

4951. පියාණෙනි, ප්‍රත්‍යන්ත ජනපදය කිපුණු කල හෝ පල් හොරුන් ඇති කල හෝ සතුරන් නසනු පිණිස අප වැන්නන් යොදවත්. එසේ නම් නිකරුණේ නො තැන්හි කවර හෙයින් අපි නසනු ලබන්නෝ වෙමු ද?

4952. මහරජ, යම් ඒ පක්ෂීහු තණකැදලි සාද එහි වෙසෙද්ද ඒ පක්ෂීන්ට පවා දරුපැටවු ප්‍රිය වෙති. දේවයන් වහන්ස, එසේ ඇති කල තෙපි අප මරවන්නහු ය.

4953. ඛණ්ඩහාල නමැති පෙරෙවි බමුණු මා නො මරවයි යන මේ බසක් ඇත් නම් ඔහුගේ ඒ වචනය විශ්වාස නො කළ මැනවි. දේවයන් වහන්ස, හෙතෙම මා මරවා ඉන්පසු ඔබ ද මරවන්නේ ය.

4954. මහරජ, ගම්වර නියම්ගම්වර හා උපභෝග පරිභෝග වස්තු ද රජවරු මේ බමුණන්ට දෙති. අග්‍ර වූ බත් පැන් ලබන මොහු ගෙයක් පාසා අනුභව කෙරෙති.

4955. මහරජ, එබඳු උපකාර ඇති රජවරුන්ටත් ද්‍රෝහ කරන්නට මොහු කැමති වෙති. දේවයන් වහන්ස, මේ බමුණෝ නම් බොහෝ සෙයින් කෙළෙහිගුණ නො දන්නෝ වෙති.

4956. දේවයන් වහන්ස, අප නො නැසුව මැනැවි. ඛණ්ඩහාල නම් පෙරෙවි බමුණාහට අප දසභාවයට පත් කොටැ දුන මැනවි. හැකිල්ලෙන් බැඳුණු අපි ඇතුන් ද, අසුන් ද රැක බලා ගනිමු.

4957. මා නො දෙව අවධී දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
අපි නිගළබන්ධකාපි හත්ථිඡකණානි උජ්ඣෙම.

4958. මා නො දෙව අවධී දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
අපි නිගළබන්ධකාපි අස්සඡකණානි උජ්ඣෙම.

4959. මා නො දෙව අවධී දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
යස්ස හොන්ති තව කාමා අපි රට්ඨා පබ්බජිතා
භික්ඛාචරියං චරිස්සාම.

4960. දුක්ඛං ඛො මෙ ජනයථ විලපන්තා ජීවිතස්ස කාමා හි.
මුඤ්චෙථ දානි කුමාරෙ අලම්පි මෙ හොතු පුත්තයඤ්ඤෙන.

4961. පුබ්බෙව ඛොසි මෙ වුත්තො දුක්කරං දුරභිසම්භවං චෙතං,
අථ නො උපක්ඛටස්ස යඤ්ඤස්ස කරොසි වික්ඛෙපං.

4962. සබ්බෙ වජන්ති සුගතිං යෙ යජන්ති යෙපි චෙව යාජෙන්ති,
යෙ චාපි අනුමොදන්ති යජන්තානං එදිසං මහායඤ්ඤං.

4963. යදි කිර යජිත්වා පුත්තෙහි දෙවලොකං ඉතො චුතා යන්ති,
බ්‍රාහ්මණො තාව යජතු පච්ඡාපි යජසි තුවං රාජ.

4964. යදි කිර යජිත්වා පුත්තෙහි දෙවලොකං ඉතො චුතා යන්ති,
එසො ච ඛණ්ඩහාලො යජතු සකෙහි පුත්තෙහි.

4965. එවං ජානං[1] චෙ ඛණ්ඩහාලො කිං පුත්තකෙ න ඝාතෙසි,
සබ්බඤ්ච ඤාතිජනං අත්තානඤ්ච න ඝාතෙසි.

4966. සබ්බෙ වජන්ති නිරයං යෙ යජන්ති යෙපි චෙව යාජෙන්ති,
යෙ චාපි අනුමොදන්ති යජන්තානං එදිසං මහායඤ්ඤං.

4967. කථඤ්ච කිර පුත්තකාමායො ගහපතයො ඝරණියො ච,
නගරම්හි න උපරවන්ති රාජානං මා ඝාතයි ඕරසං පුත්තං.

1. එවං ජානන්තො - මජසං.

4957. දේවයන් වහන්ස, අප නො නැසුව මැනවි. ඛණ්ඩහාල නම් පෙරෙවි බමුණාහට අප දසභාවයට පත් කොටැ දුන මැනවි. හැකිල්ලෙන් බැඳුණු අපි ඇත් වසුරු බැහැර දමන්නෙමු.

4958. දේවයන් වහන්ස, අප නො නැසුව මැනවි. ඛණ්ඩහාල නම් පෙරෙවි බමුණාහට අප දසභාවයට පත්කොටැ දුන මැනවි. හැකිල්ලෙන් බැඳුණු අපි අස් වසුරු බැහැර දමන්නෙමු.

4959. දේවයන් වහන්ස, අප නො නැසුව මැනව. යමකුහට දෙන්නට ඔබ කැමති වෙත් නම් ඔහුට අප දසභාවයට පත් කොටැ දෙනු මැනවි. ඉදින් අප දෙසක් වේ නම් රටින් පිටුවහල් කරන ලද අපි බැගෑ වැ පිඩු සිඟා හැසිරීමෙන් ජීවත් වන්නෙමු.

4960. ජීවිතයට ආසාවෙන් වැලැපෙන මොවුහු මට දුක් ඉපිදවූහ. දැන් කුමාරයන් මුදා හරිනු මැනවි. දරුවන් මරා කරන යාගයෙන් මට ප්‍රයොජන නැතැ යි රජ තෙම කීය.

4961. මහරජ, මේ යාගය කළ නො හැකි යැ යි ද දුකසේ ලැබිය හැක්කැ යි ද පළමු කොට කියන ලද්දෙහි ය. දැන් අප පිළියෙළ කළ යාගයට හානි කෙරෙහි.

4962. යම් කෙනෙක් යාග කෙරෙද්ද, කරවද්ද යාග කරන්නවුන්ගේ එ වැනි මහා යාගය යම් කෙනෙක් අනුමෝදන් වෙද්ද ඒ සියලු දෙනා ම සුගතියට යෙති යි පෙරෙවි බමුණා කීය.

4963. ඉදින් පුතුන් කරණ කොටගෙන යාග කොට මෙයින් චුත වූවාහු දෙව්ලොවට පැමිණෙත් නම් බ්‍රාහ්මණ තෙම පළමුවෙන් එසේ යාග කෙරේවා. මහරජ, ඉන්පසු තෙපි ද යාග කරනු මැනවි.

4964. ඉදින් දරුවන් කරණ කොටගෙන යාග කොට මෙයින් චුත වූවාහු දෙව්ලොවට පැමිණෙත් නම් මේ ඛණ්ඩහාල නම් පෙරෙවි බමුණු ද තමාගේ දරුවන් මරා එසේ යාග කෙරේවා.

4965. මෙසේ දන්නා ඛණ්ඩහාල නම් පෙරෙවි බමුණු කවර හෙයින් දරුවන් නො නැසුවේ ද? සියලු නෑයන් ද, තමන් ද කවර හෙයින් නො නැසුවේ ද?

4966. යම් කෙනෙක් මෙබඳු මහායාග කෙරෙද් ද, කරවද් ද, අනුමෝදන් වෙද් ද ඒ සියල්ලෝ නරකයට යෙති යි චන්ද්‍ර කුමාර තෙම කීය.

4967. කෙසේ නම් නුවර දරුවන් කැමැති ගෘහපතියෝ ද ඔවුන්ගේ භාය්‍ය‍ාවරු ද තමන්ගේ ඖරස පුත්‍රයා නො මරනු මැනවැ යි රජුට දෙස් නො පවරද් ද?

4968. කට්ඨා කිර පුත්තකාමායො ගහපතයො ඝරණියො ච,
නගරම්හි න උපරවන්ති රාජානං මා ඝාතයි අත්‍රජං පුත්තං.

4969. රට්ඨම්හි අත්ථකාමො හිතො ච සබ්බද ජනපදස්ස,
න කොචි අස්ස පටිඝං මයා ජනපදෙ න පවෙදෙති.

4970. ගච්ඡථ වො ඝරණියො තාතඤ්ච වදෙථ ඛණ්ඩහාලඤ්ච,
මා ඝාතෙථ කුමාරෙ අදූසකෙ සීහසඞ්කාසෙ.

4971. ගච්ඡථ වො ඝරණියො තාතඤ්ච වදෙථ ඛණ්ඩහාලඤ්ච,
මා ඝාතෙථ කුමාරෙ අපෙක්ඛිතෙ සබ්බලොකස්ස.

4972. යන්නූනාහං ජායෙය්‍යං රථකාරකුලෙ වා පුක්කුසකුලෙ වා,
වෙස්සෙසු වා ජායෙය්‍යං නහජ්ජ මං රාජා
යඤ්ඤත්ථාය ඝාතෙය්‍ය.

4973. සබ්බා සීමන්තිනියො ගච්ඡථ අය්‍යස්ස ඛණ්ඩහාලස්ස,
පාදෙසු නිපතථ අපරාධාහං න පස්සාමි.

4974. සබ්බා සීමන්තිනියො ගච්ඡථ අය්‍යස්ස ඛණ්ඩහාලස්ස,
පාදෙසු නිපතථ කිං තෙ භන්තෙ මයං අදූසෙම.

4975. කපණං විලපති සෙලා දිස්වාන භාතරො උපනීතත්තෙ,
යඤ්ඤො කිර මෙ උක්ඛිපිතො තාතෙන සග්ගකාමෙන.

4976. ආවත්තී ච පරිවත්තී ච වාසුලො සම්මුඛා රඤ්ඤො,
මා නො පිතරං අවධි දහරම්හා අයොබ්බනං පත්තා.

4977. එසො තෙ වාසුල පිතා සමෙහි[1] පිතරං,
දුක්ඛං ඛො මෙ ජනයසි විලපන්තො අන්තරපුරස්මිං.
මුඤ්චෙථ දනි කුමාරෙ අලම්පි මෙ හොතු පුත්තයඤ්ඤෙන.

4978. පුබ්බෙව ඛොසි වුත්තො දුක්කරං දුරභිසම්භවං චෙතං,
අථ නො උපක්ඛටස්ස යඤ්ඤස්ස කරොසි[2] වික්ඛෙපං.

1. සම - මජසං.
2. කස්මා කරොසි - මජසං.

4968. කෙසේ නම් නුවර දරුවන් කැමැති ගෘහපතියෝ ද ඔවුන්ගේ භාර්‍ය්‍යාවෝ ද ආත්මජ පුත්‍රයා නො මරව යි රජුට උපක්‍රොශ නො කරත් ද?

4969. (මම) රජහට වැඩ කැමැත්තෙමි. හැම කල්හි දනවු වැසියනට හිත වූයෙම් ද වෙමි. කිසිවෙක් මා හා සමග ප්‍රතිස කරන්නෙ නො වෙයි. (එසේ වතුදු) දනවුවැසියා (තොපගේ පුත් ගුණවත යැ යි) රජහට නො දන්වයි.

4970. එම්බා ගෘහණියනි, තෙපි යව, 'සිංහයන් බඳු නිවරද කුමරුන් නො මරව' යි පියරජුටත්, ඛණ්ඩහාල බමුණුටත් කියව.

4971. එම්බා ගෘහිණියනි, තෙපි යව, සියලු ලෝවැසියා විසින් අපේක්‍ෂා කරනලද කුමරුන් නො මරව යි පියරජුටත් ඛණ්ඩහාලබමුණුටත් කියව.

4972. මම සොම්මර හෝ පුජ්සඩු කුලයක උපනි නම් යෙහෙකි. කුලුපොතු කුලයෙහි හෝ උපනි නම් පියරජ තෙම අද මා යාගය පිණිස නො මරවයි.

4973. සියලු ස්ත්‍රීවරුනි, යව, ආර්‍ය්‍ය වූ ඛණ්ඩහාල නමැති පෙරෙවි බමුණහුගේ පාමුල හඬා වැටෙන්න. මා කළ කිසි අපරාධයක් නො දකිමි.

4974. සියලු ස්ත්‍රීවරුනි, යන්න, ආචාර්‍ය්‍ය වූ ඛණ්ඩහාල නමැති පෙරෙවි බමුණහුගේ පාමුල හඬා වැටෙන්න. ස්වාමීනි, ඔබට අපි කවර නම් ද්‍රොහයක් කෙළෙමු ද? (ඉදින් චන්ද්‍ර කුමාරයා කළ වරදක් ඇතහොත් එය කමා කළ මැනවැ යි කියා හඬා වැටෙව් කියා යැවූ.)

4975. සේලා නම් සොහොයුරිය සොහොවුරන් වෙත පැමිණ ස්වභාව දැකැ දෙව්ලොව යනු කැමති මපියාණනි, මේ ඔබ විසින් නැංවුණු යාගයක් දූ යි බැගැපත් වැ වැලැපුණා ය.

4976. චන්ද්‍ර කුමාරයාගේ වාසුල නමැති පුත්‍ර කුමාර තෙම අපි තරුණ බවට නො පැමිණි ළදරුවෝ වෙමු. අප පියා නො මැරුව මැනවැ යි රජුගේ පාමුල හඬා වැටුණි.

4977. වාසුල නම් කුමාරය, මේ තෙම තොපගේ පියා ය. පියා සනසව. අන්තඃපුරයෙහි මේ කුමාර තෙම හඬමින් මට බොහෝ දුක් ඉපදූ විය. දැන් මේ කුමාරවරුන් මුදා හරිවු. පුතුන් මරා කරන යාගයෙන් මට කම් නැති වේවා යී රජ කීය.

4978. (මහරජතුමනි), තෙල යාගය දුෂ්කර යැ, දුර්ලභ යැ යි කැලැ මැ කියන ලද්දෙහි. එසේ ඇති කල්හිදු එළවන ලද අපගේ යාගයට ආකුල කෙරෙහි.

4979. සබ්බෙ වජන්ති සුගතිං යෙ යජන්ති යෙපි චෙව යාජෙන්ති,
යෙ චාපි අනුමොදන්ති යජන්තානං එදිසං මහායඤ්ඤං.

4980. සබ්බරතනස්ස යඤ්ඤො[1] උපක්ඛටො එකරාජ
තව පටියත්තො.
අභිනික්ඛමස්සු දෙව සග්ගං ගතො ත්වං පමොදිස්සසි.

4981. දහරා සත්තසතා එතා චන්දකස්ස භරියායො,
කෙසෙ පරිකිරිත්වාන[2] රොදන්තියො මග්ගමනුයන්ති.[3]

4982. අපරා පන සොකෙන නික්ඛන්තා නන්දනෙ විය දෙව,
කෙසෙ පරිකිරිත්වාන රොදන්තියො මග්ගමනුයන්ති.

4983. කාසිකසුචිවත්ථධරා කුණ්ඩලිනො අගලුචන්දනවිලිත්තා,
නීයන්ති චන්දසූරියා යඤ්ඤත්ථාය එකරාජස්ස.

4984. කාසිකසුචිවත්ථධරා කුණ්ඩලිනො අගලු[4]චන්දනවිලිත්තා,
නීයන්ති චන්දසූරියා මාතු කත්වා හදයසොකං.

4985. කාසිකසුචිවත්ථධරා කුණ්ඩලිනො අගලුචන්දනවිලිත්තා,
නීයන්ති චන්දසූරියා ජනස්ස කත්වා හදයසොකං.

4986. මංසරසභොජිනො න්හාපකසුන්හාපිතා,
කුණ්ඩලිනො අගලුචන්දනවිලිත්තා;
නීයන්ති චන්දසූරියා යඤ්ඤත්ථාය එකරාජස්ස.

4987. මංසරසභොජිනො න්හාපකසුන්හාපිතා
කුණ්ඩලිනො අගලුචන්දනවිලිත්තා,
නීයන්ති චන්දසූරියා මාතු කත්වා හදයසොකං.

4988. ම සරසභොජිනො න්හාපකසුන්හාපිතා
කුණ්ඩලිනො අගලුචන්දනවිලිත්තා,
නීයන්ති චන්දසූරියා ජනස්ස කත්වා හදයසොකං.

4989. යස්සු පුබ්බෙ හත්ථිවරධුරගතෙ හත්ථීහි අනුවජන්ති,
ත්‍යජ්ජ චන්දසූරියා උභොව පත්තිකා යන්ති.

---

1. මහායඤ්ඤා – මජසං.
2. පකිරිත්වාන – සීමු.
3. මග්ගමනුයායන්ති – මජසං.
4. අගළු – මජසං.

4979. යම් කෙනෙක් මෙවන් මහායාග කරත් ද යම් කෙනෙකුත් මෙවන් යාග කරවත් ද, යම් කෙනෙකුත් යාග කරන්නවුන්ගේ මෙවන් යාග අනුමෝදන් වෙත් ද, එ හැම දෙන සුගතියට යෙති.

4980. ඒකරාජය, සර්වරත්නයෙන් එළවන ලද තොපගේ යාගය පිළියෙල කරනලද යැ. දේවයිනි, යාගයට නික්මෙව. තෙපි සවර්ගයට ගියහු තුටු වන්නහු යැ.

4981. චන්ද්‍ර කුමාරයාගේ තෙල සත්සියයක් පමණ වූ තරුණ භාර්‍ය්‍යාවෝ කෙහෙවලු මුදගෙන හඬමින් මහමඟ ඔහු අනුව යෙති.

4982. සොවින් නික්මුණු අන්‍ය ස්ත්‍රීහු නඳුනුයන්හි ච්‍යුතවන දෙව්පුතකු පිරිවරනලද දෙවඟනන් මෙන් කෙහෙ මුදගෙන හඬමින් මහමඟ ඔහු අනුව යෙති.

4983. පිරිසුදු කසීසළු ධරන කුණ්ඩලාභරණ පැළැඳි අගිල් සඳුන් තවර කළ චන්ද්‍ර, සූර්‍ය්‍ය කුමරුවෝ ඒකරාජ රජුගේ යාගයට යෙත්.

4984. පිරිසුදු කසීසළු ධරන කුණ්ඩලාභරණ පැළැඳි අගිල් සඳුන් විලෙවුන් දුන් චන්ද්‍ර, සූර්‍ය්‍ය කුමරුවෝ මවගේ ළෙහි ශොක ඇති කොට ගෙන යනු ලැබෙති.

4985. පිරිසුදු කසීසළු ධරන කුණ්ඩලාභරණ පැළැඳි අගිල් සඳුන් තවර කළ චන්ද්‍ර, සූර්‍ය්‍ය කුමාරයෝ දෙදෙන ජනයාගේ ළෙහි ශොක ඇති කොට ගෙන යනු ලැබෙති.

4986. මස්රස සහිත සුවඳ හැල් බත් බුදින, නැහැවියන් විසින් මොනොවට නහවන ලද, පළන් කුණ්ඩලාභරණ ඇති, අගිල් සඳුන් තවර කළ චන්ද්‍ර, සූර්‍ය්‍ය කුමරුවෝ දෙදෙන ඒකරාජ රජහුගේ යාගයට ගෙන යනු ලැබෙති.

4987. මස්රස සහිත සුවඳ හැල් බත් බුදින, නැහැවියන් විසින් මොනොවට නහවන ලද, පළන් කුණ්ඩලාභරණ ඇති, අගිල් සඳුන් තවර කළ චන්ද්‍ර, සූර්‍ය්‍ය කුමාරයෝ දෙදෙන මවගේ ළෙහි ශෝක ඇති කොට ගෙන යනු ලැබෙති.

4988. මස්රස සහිත සුවඳ හැල් බත් බුදින, නැහැවියන් විසින් මනාකොට නහවන ලද, පළන් කොඩොල් ඇති අගිල් සඳුන් තවර කළ චන්ද්‍ර, සූර්‍ය්‍ය කුමාරයෝ දෙදෙන ජනයාගේ ළෙහි ශෝක ඇති කොට ගෙන යනු ලැබෙත්.

4989. පෙර, උතුම් ඇත්කඳෙහි හුන් යම් කුමර කෙනෙකුන් ඇත් සෙනඟින් යුතු වැ පිරිවර ජනයා පසුගමන් කෙරෙත් ද අද ඒ සඳ - හිරු කුමරහු දෙදෙන මැ පාගමනින් යෙති.

4990. යස්සු පුබ්බෙ අස්සවරධුරගතෙ අස්සෙහි අනුවජන්ති,
තාජ්ජ චන්දසුරියා උභොව පත්තිකා යන්ති.

4991. යස්සු පුබ්බෙ රථවරධුරගතෙ රථෙහි අනුවජන්ති,
තාජ්ජ චන්දසුරියා උභොව පත්තිකා යන්ති.

4992. යෙ හිස්සු පුබ්බෙ නියාංසු[1] තපනීයකප්පනෙහි[2] තුරඞ්ගෙහි,
තාජ්ජ චන්දසුරියා උභොව පත්තිකා යන්ති.

4993. යදි සකුණි මංසමිච්ඡසි දයාස්සු[3] පුබ්බෙන පුප්ඵවතියා,
යජතෙත්ථ එකරාජා සම්මූළ්හො චතූහි පුත්තෙහි.

4994. යදි සකුණි මංසමිච්ඡසි දයාස්සු පුබ්බෙන පුප්ඵවතියා,[4]
යජතෙත්ථ එකරාජා සම්මූළ්හො චතූහි කඤ්ඤාහි.

4995. යදි සකුණි මංසමිච්ඡසි දයාස්සු පුබ්බෙන පුප්ඵවතියා,
යජතෙත්ථ එකරාජා සම්මූළ්හො චතූහි මහෙසීහි,

4996. යදි සකුණි මංසමිච්ඡසි දයාස්සු පුබ්බෙන පුප්ඵවතියා,
යජතෙත්ථ එකරාජා සම්මූළ්හො චතූහි ගහපතීහි.

4997. යදි සකුණි මංසමිච්ඡසි දයාස්සු පුබ්බෙන පුප්ඵවතියා,
යජතෙත්ථ එකරාජා සම්මූළ්හො චතූහි හත්ථීහි.

4998. යදි සකුණි මංසමිච්ඡසි දයාස්සු පුබ්බෙන පුප්ඵවතියා,
යජතෙත්ථ එකරාජා සම්මූළ්හො චතූහි අස්සෙහි.

4999. යදි සකුණි මංසමිච්ඡසි දයාස්සු පුබ්බෙන පුප්ඵවතියා,
යජතෙත්ථ එකරාජා සම්මූළ්හො චතූහි උසභෙහි.

1. නයිංසු - මජසං.
2. තපනීයකප්පනෙහි - මජසං.
3. උයාස්සු - මජසං. සයා, දයස්සු - අට්ඨකථා
4. පුප්ඵවතියායං - මජසං. සයා. වි.

4990. පෙර, උතුම් අස්වාහනයට ගිය යම් කුමර කෙනකුන් අස්සෙනඟින් යුතු වැ පිරිවර ජනයා පසුගමන් කෙරෙත් ද, අද ඒ සඳහිරු කුමරහු දෙදෙන මැ පාගමනින් යෙති.

4991. පෙර, උතුම් රියට ගිය යම් කුමර කෙනකුන් රිය සෙනඟින් යුතු වැ පිරිවර ජනයා පසුගමන් කෙරෙත් ද, අද ඒ සඳහිරු කුමරහු දෙදෙන මැ පාගමනින් යෙති.

4992. පෙර යම් කුමර කෙනෙක් රන් අබරණින් සරසනලද අස් සෙනඟින් යුතු වැ නික්මැ ගියාහු ද, අද ඒ සඳහිරු කුමරහු දෙදෙන මැ පාගමනින් යෙත්.

4993. කොස්ලිහිණියනි, ඉදින් මස් කැමැත්තෙහි නම් යව, පුෂ්පවතී නුවරට පූර්ව දිශාවෙහි (යාගාවාටයෙක් ඇත.) මෙහි ඒකරාජ නම් රජ (පෙරෙවි බමුණුහට මුළාවූයේ පුතුන් සතර දෙනාගෙන් යුතු වැ යාග කෙරෙයි.

4994. කොස්ලිහිණියනි, ඉදින් මස් කැමැත්තෙහි නම් යව, පුෂ්පවතී නම් නුවරට පූර්ව දිශාවෙහි (යාගාවාටයෙක් ඇත.) මෙහි ඒකරාජ නම් රජ දුහිතෘ කන්‍යාවන් සතර දෙනාගෙන් යුතු වැ යාග කෙරෙයි.

4995. කොස්ලිහිණියනි, ඉදින් මස් කැමැත්තෙහි නම් යව පුෂ්පවතී නුවරට පූර්ව දිශායෙහි (යාගාවාටයෙක් ඇත.) මෙහි ඒකරාජ නම් රජ පෙරෙවි බමුණු බසට මුළාවූයේ මෙහෙසියන් සතර දෙනාගෙන් යාග කෙරෙයි.

4996. කොස්ලිහිණියනි, ඉදින් මස් කැමැත්තෙහි නම් යව. පුෂ්පවතී නුවරව පූර්ව දිශායෙහි (යාගාවාටයෙක් ඇත.) මෙහි ඒකරාජ නම් රජ (පෙරෙවි බමුණු බසට) මුළාවූයේ ගැහැවියන් සතර දෙනකුන්ගෙන් යාග කෙරෙයි.

4997. කොස්ලිහිණියනි, ඉදින් මස් කැමැත්තෙහි නම් යව. පුෂ්පවතී නුවරට පූර්වදිශායෙහි (යාගාවාටයෙක් ඇත.) මෙහි ඒකරාජ නම් රජ පෙරෙවිබමුණු බසට මුළා වූයේ ඇතුන් සතර දෙනකුන්ගෙන් යාග කෙරෙයි.

4998. කොස්ලිහිණියනි, ඉදින් මස් කැමැත්තෙහි නම් යව. පුෂ්පවතී නුවරට පූර්වදිශායෙහි (යාගාවාටයෙක් ඇත.) මෙහි ඒකරාජ නම් රජ පෙරෙවිබමුණු බසට මුළා වැ අසුන් සතර දෙනකුන්ගෙන් යාග කෙරෙයි.

4999. කොස්ලිහිණියනි, ඉදින් මස් කැමැත්තෙහි නම් යව. පුෂ්පවතී නුවරට පූර්වදිශායෙහි (යාගාවාටයෙක් ඇත.) මෙහි ඒකරාජ නම් රජ පෙරෙවි බමුණු බසට මුළා වැ වෘෂභයන් සතර දෙනකුන්ගෙන් යාග කෙරෙයි.

5000. යදි සකුණි මංසමිච්ඡසි දයස්සු පුබ්බෙන පුප්ඵවතියා,
යජෙත්ථු එකරාජා සම්මූළ්හො සබ්බචතුක්කෙන.

5001. අයමස්ස පාසාදෙ ඉදං අන්තෙපුරං සුරමණීයං,
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

5002. ඉදමස්ස කූටාගාරං සොවණ්ණං පුප්ඵමල්‍යවිකිණ්ණං,
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

5003. ඉදමස්ස අසොකවනං[1] සුපුප්ඵිතං සබ්බකාලිකං රම්මං,
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

5004. ඉදමස්ස උය්‍යානං සුපුප්ඵිතං සබ්බකාලිකං රම්මං,
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

5005. ඉදමස්ස කණිකාරවනං සුපුප්ඵිතං සබ්බකාලිකං රම්මං,
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

5006. ඉදමස්ස පාටලිවනං සුපුප්ඵිතං සබ්බකාලිකං රම්මං,
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

5007. ඉදමස්ස අම්බවනං සුපුප්ඵිතං සබ්බකාලිකං රම්මං,
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

5008. අයමස්ස පොක්ඛරණී සඤ්ඡන්නා පදුමපුණ්ඩරීකෙහි,
නාවා ච සොවණ්ණවිකතා පුප්ඵාවලියා චිත්තා සුරමණීයා.
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

5009. ඉදමස්ස හත්ථිරතනං එරාවණො ගජො වරුණදන්තී,[2]
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

5010. ඉදමස්ස අස්සරතනං එකඛුරො අස්සො,
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

1. අසොකවනියා - මජසං.
2. බලිදන්තී - මජසං.

5000. කොස්ලිහිණියනි, ඉදින් මස් කැමැත්තෙහි නම් යව. පුෂ්පවතී නුවරට පූර්වදිශායෙහි (යාගාවාටයෙක් ඇත.) මෙහි ඒකරාජ නම් රජ පෙරෙවි බමුණු බසට මුළා වැ සර්වචතුෂ්කයෙන් යුතු වැ යාග කෙරෙයි.

5001. මේ චන්ද්‍ර කුමරුගේ ප්‍රාසාදය යි. මෙ ඉතා සිත්කලු වූ අන්තඃපුරය යි. දූන් ඒ චන්ද්‍ර ප්‍රමුඛ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5002. මෙ චන්ද්‍ර කුමාරයාගේ කූටාගාරය රනින් කළ මල්දමින් ගැවැසිගත්තේ යැ. දූන් ඒ චන්ද්‍රකුමාරාදි ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5003. මෙ ඔබගේ උද්‍යාන හැම කල්හි මොනොවට පිපියේ සිත්කලු වූයේ යැ. දූන් ඒ සඳකුමරු ප්‍රමුඛ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5004. මෙ ඔබගේ හෝපලු උයන හැම කල්හි මොනොවට පිපියේ සිත්කලු වූයේ යැ. දූන් ඒ සඳකුමරු ප්‍රමුඛ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5005. මෙ ඔබගේ කිණිහිරි උයන හැම කල්හි මොනොවට පිපියේ සිත්කලු වූයේ යැ. දූන් ඒ සඳකුමරු ප්‍රමුඛ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5006. මෙ ඔබගේ පළොල් උයන හැම කල්හි මොනොවට පිපියේ සිත්කලු වූයේ යැ. දූන් ඒ සඳකුමරු ප්‍රමුඛ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5007. මෙ ඔබගේ අඹ උයන හැම කල්හි මොනොවට පිපියේ සිත්කලු වූයේ යැ. දූන් ඒ සඳකුමරු ප්‍රමුඛ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5008. මෙ ඔබගේ පොකුණ පියුම් පඬෙරින් ගැවැසිගත්තේ යැ. රන්කම් කළ නැව ද මල්දමින් විසිතුරු යැ, ඉතා සිත්කලු යැ. දූන් ඒ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5009. මෙ 'ඓරාවණ' නම් වූ වරුණදන්ත ඇති මඟුල් ඇත් තෙම ඔබගේ හස්තිරත්න යැ. දූන් ඒ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5010. මෙ 'එකඛුර' නම් මඟුලස් තෙම ඔබගේ අශ්වරත්න යැ. දූන් ඒ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5011. අයමස්ස අස්සරථො සාලියනිග්ඝොසො සුභො රතනවිචිත්තො,
යත්ථස්සු අය්‍යපුත්තා සොභිංසු නන්දනෙ විය දෙවා;
තෙදානි අය්‍යපුත්තා චත්තාරො වධාය නින්නීතා.

5012. කථං නාම සාමසමසුන්දරෙහි චන්දනමරකතගත්තෙහි,[1]
රාජා යජිස්සතෙ යඤ්ඤං සම්මූළ්හො චතූහි පුත්තෙහි.

5013. කථං නාම සාමසමසුන්දරාහි චන්දනමරකතගත්තාහි,[2]
රාජා යජිස්සතෙ යඤ්ඤං සම්මූළ්හො චතූහි කඤ්ඤාහි.

5014. කථං නාම සාමසමසුන්දරාහි චන්දනමරකතගත්තාහි,
රාජා යජිස්සතෙ යඤ්ඤං සම්මූළ්හො චතූහි මහෙසීහි.

5015. කථං නාම සාමසමසුන්දරෙහි චන්දනමරකතගත්තෙහි,
රාජා යජිස්සතෙ යඤ්ඤං සම්මූළ්හො චතූහි ගහපතීහි.

5016. යථා හොන්ති ගාමනිගමා සුඤ්ඤා අමනුස්සකා බ්‍රහාරඤ්ඤා,
තථා හෙස්සති පුප්ඵවතියා යිට්ඨෙසු චන්දසූරියෙසු.

5017. උම්මත්තිකා භවිස්සාමි භූනහතා පංසුනා ච පරිකිණ්ණා,
සචෙ චන්දවරං හන්ති පාණා මෙ දෙව නිරුජ්ඣන්ති.[3]

5018. උම්මත්තිකා භවිස්සාමි භූනහතා පංසුනා ච පරිකිණ්ණා,
සචෙ සූරියවරං හන්ති පාණා මෙ දෙව නිරුජ්ඣන්ති.

5019. කින්නුමා න රමෙය්‍යුං[4] අඤ්ඤමඤ්ඤං පියංවද,
ඝටට්ටියා[5] ඔපරක්ඛී ච පොක්ඛරක්ඛී ච නායිකා;[6]
චන්දසූරියෙසු නච්චන්තියො සමො තාසං න විජ්ජති.

5020. ඉමං මය්හං හදයසොකං පටිමුච්චතු ඛණ්ඩහාල තව මාතා
යො මය්හං හදයසොකො චන්දස්මිං වධාය නින්නීතෙ.

5021. ඉමං මය්හං හදයසොකං පටිමුච්චතු ඛණ්ඩහාල තව මාතා,
යො මය්හං හදයසොකො සූරියස්මිං වධාය නින්නීතෙ.

---

1. මුදුක – මජසං.
2. මුදුක – මජසං, සයා.
3. රුජ්ඣති – මජසං.
4. පෙය්‍යුං – මජසං.
5. ඝටට්ටිකා උපරක්ඛී – මජසං, සයා.
6. පොක්ඛරණීව භාරිකා – මජසං, පොක්ඛරණී ච ගායිකා – සයා.

5011. මෙ ඔබගේ අශ්වරථය සැළලිහිණියකට බඳු හඩ ඇත්තෙ සුන්දර වූයේ යැ. රුවනින් විසිතුරු වූයේ යැ. යම් රථයෙකැ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ නඳුනුයන්හි දෙවියන් මෙන් ශෝභමාන වූහුද ඒ රථය යි. දුන් ඒ ආයර්‍යපුත්‍රයෝ සතර දෙන වධයට ගෙනයන ලදහ.

5012. මුළා වූ රජතෙම කෙසේ නම් රන්වන් වූ ජාතියෙන් සම වූ සුන්දර වූ රත්සඳුන් අලෙව් දූන් සිරුරු ඇති පුතුන් සතර දෙනාගෙන් යාග කරන්නේ ද?

5013. මුළා වූ රජ තෙම කෙසේ නම් රන්වන් වූ ජාතියෙන් සම වූ සුන්දර වූ රත්සඳුන් අලෙව් දූන් සිරුරු ඇති කන්‍යාවන් සතර දෙනාගෙන් යාග කරන්නේ ද?

5014. මුළා වූ රජ තෙම කෙසේ නම් රන්වන් වූ ජාතියෙන් සම වූ සුන්දර වූ රත්සඳුන් අලෙව් දූන් සිරුරු ඇති මෙහෙසියන් සතර දෙනාගෙන් යාග කරන්නේ ද?

5015. මුළා වූ රජ තෙම කෙසේ නම් රන්වන් වූ ජාතියෙන් සම වූ සුන්දර වූ රත්සඳුන් අලෙව් දූන් සිරුරු ඇති ගැහැවියන් සතර දෙනකුන්ගෙන් යාග කරන්නේ ද?

5016. යම්සේ ග්‍රාමනිගමයෝ ශූන්‍ය වූවාහු මිනිසුන් නැත්තාහු මහවනයෝ වෙත් ද, චන්ද්‍ර සූර්‍ය කුමරුවන් යාග කළ කල්හි පුෂ්පවතී නගරය එසේ වන්නේ යි.

5017. දේවයිනි, ඉදින් උතුම් වූ සඳකුමරු නසා නම් වැඩ නැත්තී වූ මම පසින් ගැවැසුණු සිරුරු ඇත්තී උමතු වන්නමු. මාගේ ප්‍රාණයෝ නිරුද්ධ වෙති.

5018. දේවයිනි, ඉදින් උතුම් වූ හිරු කුමරු නසා නම් වැඩ නැත්තී වූ මම පසින් ගැවැසුණු සිරුරු ඇත්තී උමතු වන්නමු. මාගේ ප්‍රාණයෝ නිරුද්ධ වෙති.

5019. ඝට්ටියා යැ ඔපරක්ඛී යැ පොක්ඛරක්ඛී යැ නායිකා යැ යන මොහු ඔවුනොවුන් ප්‍රිය තෙපුල් බණන්නාහු චන්ද්‍ර සූර්‍ය කුමරුන් හමුවෙහි නටන්නාහු කවර හෙයින් රමණය නො කරන්නාහු ද (නෘත්‍යගීතයෙහි) උන් හා සම වූ අන් ස්ත්‍රී කෙනෙක් නැත.

5020. ඛණ්ඩහාලය, චන්ද්‍ර කුමරු වධයට ගෙනගිය කල්හි මට යම් හෘදයශෝකයෙක් වේ ද මාගේ මේ හෘදයශෝකය තාගේ මවු තොමෝ ලබාවා.

5021. ඛණ්ඩහාලය, සූර්‍ය කුමරු වධයට ගෙනගිය කල්හි මට යම් හෘදයශෝකයෙක් වේ ද මාගේ මේ හෘදයශෝකය තාගේ මවු තොමෝ ලබාවා.

5022. ඉමං මය්හං හදයසොකං පටිමුඤ්චතු ඛණ්ඩහාල තව ජායා,
යො මය්හං හදයසොකො චන්දස්මිං වධාය නිහනීතෙ.

5023. ඉමං මය්හං හදයසොකං පටිමුඤ්චතු ඛණ්ඩහාල තව ජායා,
යො මය්හං හදයසොකො සුරියස්මිං වධාය නිහනීතෙ.

5024. මා පුත්තෙ මා ච පතිං අද්දක්ඛි ඛණ්ඩහාල තව මාතා,
යො ඝාතෙසි කුමාරෙ අදූසකෙ සීහසඞ්කාසෙ.

5025. මා පුත්තෙ මා ච පතිං අද්දක්ඛි ඛණ්ඩහාල තව මාතා,
යො ඝාතෙසි කුමාරෙ අපෙක්ඛිතෙ සබ්බලොකස්ස.

5026. මා පුත්තෙ මා ච පතිං අද්දක්ඛි ඛණ්ඩහාල තව ජායා,
යො ඝාතෙසි කුමාරෙ අදූසකෙ සීහසඞ්කාසෙ.

5027. මා ච පුත්තෙ මා ච පතිං අද්දක්ඛි ඛණ්ඩහාල තව ජායා,
යො ඝාතෙසි කුමාරෙ අපෙක්ඛිතෙ සබ්බලොකස්ස.

5028. මා නො දෙව අවධි දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
අපි නිගළබන්ධකාපි හත්ථී අස්සෙ ච පාලෙම.

5029. මා නො දෙව අවධි දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
අපි නිගළබන්ධකාපි හත්ථිඡකනානි උජ්ඣෙම.

5030. මා නො දෙව අවධි දසෙ නො දෙහි ඛණ්ඩහාලස්ස,
අපි නිගළබන්ධකාපි අස්සඡකනානි උජ්ඣෙම.

5031. මා නො දෙව අවධි දසෙ නො දෙහි යස්ස හොන්ති තව කාමා,
අපි රට්ඨා පබ්බජිතා භික්ඛාචරියං චරිස්සාම.

5032. දිව්‍යං[1] උපයාචන්ති පුත්තත්ථිකා දළිද්දාපි[2] නාරියො,
පටිභාණානිපි හිත්වා පුත්තෙ න හි ලභන්ති එකච්චා.

1. දිබ්බ - මජසං
2. දසිද්ද - මජසං

5022. ඛණ්ඩහාලය, චන්ද්‍රකුමරු වධයට ගෙනගිය කල්හි මට යම් පුත්‍රශෝකයෙක් වේ ද, මාගේ මේ හෘදයශෝකය තාගේ භාර්‍ය්‍යා තොමෝ ලබාවා.

5023. ඛණ්ඩහාලය, සූර්‍ය්‍ය කුමරු වධයට ගෙනගිය කල්හි මට යම් හෘදයශෝකයෙක් වේ ද, මාගේ මේ හෘදයශෝකය තාගේ භාර්‍ය්‍යා තොමෝ ලබාවා.

5024. ඛණ්ඩහාලය, යමෙක් සිංහයන් බඳු වූ නිදෙස් කුමරු-වන් ඝාතන කරවී ද, ඒ තාගේ මවු තොමෝ දරුවන් නහමක් දකීවා හිමියා ද නහමක් දකීවා.

5025. ඛණ්ඩහාලය, යමෙක් සියලු ලෝවැසියා විසින් අපේක්‍ෂා කරනලද කුමරුවන් ඝාතන කරවී ද, ඒ තාගේ මවු දරුවන් නො දකීවා හිමියා ද නො දකීවා.

5026. ඛණ්ඩහාලය, යමෙක් සිංහ සදෘශ වූ නිදෙස් කුමරුන් ඝාතන කරවී ද, ඒ තාගේ භාර්‍ය්‍යා තොමෝ දරුවන් නහමක් දකීවා හිමියා ද නහමක් දකීවා.

5027. ඛණ්ඩහාලය, යමෙක් සියලු ලෝවැසියා විසින් අපේක්‍ෂා කරන ලද කුමරුන් ඝාතන කරවී ද, ඒ තාගේ භාර්‍ය්‍යා තොමෝ දරුවන් නහමක් දකීවා, හිමියා ද නහමක් දකීවා. (මවුබිසෝ ආක්‍රොශ කළා.)

5028. දේවයිනි, අප නහමක් ඝාතන කෙරේවා. අප ඛණ්ඩහාල බමුණුහට දස් කොට දෙව. හැකිලිබැඳුම් ඇතියමෝ ද ඇතුන් අසුන් පාලනය කරම්හ.

5029. දේවයන් වහන්ස, අප ඝාතනය නො කරව. අප ඛණ්ඩහාල බමුණුහට දස් කොට දෙව. හැකිලිබැඳුම් ඇතියමෝ ද ඇත් ඉලත්ති (වසුරු) බැහැර ලම්හ.

5030. දේවයන් වහන්ස, අප ඝාතනය නො කරව. අප ඛණ්ඩහාල බමුණුහට දස් කොට දෙව. හැකිලිබැඳුම් ඇතියමෝ ද අස් ඉලත්ති බැහැර ලම්හ.

5031. දේවයන් වහන්ස, අප ඝාතනය නො කරව. අප මුඛ කැමැති යමක්හට දස් කොට දෙව. අපි රටින් නෙරන ලද්දවමෝ ද පිඬුසිඟා හැසිරෙම්හ. (සිඟාකා ඇවිදුම්හ.)

5032. දරුවන් කැමැති දිළිඳු ස්ත්‍රීහු ද දෙවොල් ආරාධනා කරති. ඇතැම්හු අභිමත ආහාර (දෙළ) ද නො ලැබ දරුවන් නො ලබත් මැ යි.

5033. අසස්සකානි[1] කරොන්ති පුත්තා නො ජායන්තු තතො පපුත්තා,
අථ නො අකාරණස්මා යඤ්ඤත්ථාය දෙව ඝාතෙසි,

5034. උපයාචිතකෙන පුත්තං ලභන්ති මා තාත නො අඝාතෙසි.
මා කිච්ඡා ලද්ධකෙහි පුත්තෙහි යජිත්ථො ඉමං යඤ්ඤං.

5035. උපයාචිතකෙන පුත්තං ලභන්ති මා තාත නො අඝාතෙසි,[2]
මා කපණලද්ධකෙහි පුත්තෙහි අම්මාය නො විප්පවාසෙහි.

5036. බහුදුක්ඛපොසියා චන්දං අම්ම තුවං ජීයසෙ පුත්තං,
වන්දාමි ඛො තෙ පාදෙ ලභන්තං තාතො පරලොකං.

5037. හන්ද ච මං උපගූහ පාදෙ තෙ අම්ම වන්දිතුං දෙහි,
ගච්ඡාමිදානි පවාසං යඤ්ඤත්ථාය එකරාජස්ස.

5038. හන්ද ච මං උපගූහ පාදෙ තෙ අම්ම වන්දිතුං දෙහි,
ගච්ඡාමිදානි පවාසං මාතු කත්වා හදයසොකං.

5039. හන්ද ච මං උපගූහ පාදෙ තෙ අම්ම වන්දිතුං දෙහි,
ගච්ඡාමිදානි පවාසං ජනස්ස කත්වා හදයසොකං.

5040. හන්ද ච පදුමපත්තානං මොළිං බන්ධස්සු ගොතමිපුත්ත,
චම්පකදලවීතිමිස්සායො[3] එසා තෙ පොරාණියා පකති.

5041. හන්ද ච විලෙපනනෙත පච්ඡිමකං චන්දනං විලිම්පස්සු,
යෙහි ච සුවිලිත්තො සොභසි රාජපරිසාය.[4]

5042. හන්ද ච මුදුකානි වත්ථානි පච්ඡිමකං කාසිකං වාසෙහි,
යෙහි ච සුනිවත්ථො සොභසි රාජපරිසාය.

---

1. අසිසිකානි - මජසං.
2. ඝාතෙසි - මජසං.
3. චම්පකදලමීස්සායො - සයා. චම්පකදලෙහි - ඡජසං,
4. පරිසාය - මජසං.

5033. අපට දරුවෝ උපදිත් ව යි, එයින් මුනුබුරෝ උපදිත් ව යි පැතුම් කෙරෙති. දේවයිනි, එසේ ඇති කල්හි නො කරුණෙන් අප යාග පිණිස ඝාතන කරව.

5034. පියාණෙනි, දෙවියන් යැදීමෙන් දරුවන් ලබති. පියා-ණෙනි, අප ඝාතනය නො කරව. දුකසේ ලද පුතුන්ගෙන් මේ යාගය නො කරව.

5035. දෙවියන් යැදීමෙන් දරුවන් ලබති. පියාණෙනි, අප ඝාතනය නො කරව. බැගෑපත් වැ ලද පුතුන් වන අප කෙරෙන් මව වෙන් නො කරව.

5036. මෑණියනි, බොහෝ දුක්විඳ චන්ද කුමාරයා පොෂණය කළ තෙපි පුතු කෙරෙන් පිරිහෙවු. තොපගේ පාසහළ වඳිමි. මපියා භොග සහිත පරලොව ලබාවා.

5037. මෑණියනි, ඔබගෙන් වියෝ වන බැවින් මා වැළැඳ ගනු මැනැවි. ඔබගේ පා වඳින්නට දුන මැනැවි. ඒකරාජ නමැති රජුගේ යාගය පිණිස නැවැත නො එන පරිදි වෙන් වැ විසීමට යමි.

5038. මෑණියනි, (වියෝ වන) මා වැළඳැ ගනු මැනැවි. නුඹගේ පා සහළ වඳනට අවසර දුන මැනැවි. දැන් මම මෑණි-යන්ගේ හෘදයෙහි ශෝක උපදවා නැවත නො එන පරිදි වෙන් වැ විසීමට යමි.

5039. මෑණියනි, මා වැළැඳැ ගනු මැනැවි නුඹගේ පාසහළ වඳනට අවසර දුන මැනැවි. දැන් මම මහාජනයාගේ හෘදයෙහි ශෝක උපදවා නැවැත නො එන පරිදි වෙන් වැ විසීමට යෙමි යි චන්ද කුමාරයා වැලැපුණේ ය.

5040. ගෝතමීපුත්‍රය, එසේනම් මේ අන්තිම දක්ම බැවින් කේශ කලාපය පියුම්පත් වෙළුමෙන් සකස් කිරීමෙන් බැඳ ගන්න ඇතුළත සපුමල් පතින් මුසු මේ වෙළීම ඔබගේ පෙර සිට පැවති චාරිත්‍රයෙකි.

5041. යම් විලෙවුනෙකින් විලේපනය කරන ලද්දේ රජ පිරිසෙහි හොබනේ ද මේ අවසන් සැරසුම බැවින් රත්සඳුන් විලේපනය කරව.

5042. පුත, මනා කොටැ හඳනා ලද යම් බඳු වස්ත්‍රයකින් රජපිරිසෙහි හොබනේ ද එබඳු මෘදු වස්ත්‍ර හැඳගනුව. (ලක්ෂයක් අගනා) අන්තිම කසීසළුව හැඳගනුව.

5043. මුත්තාමණිකනකවිභූතානි ගණ්හස්සු හත්ථාභරණානි,
යෙහි ච හත්ථාභරණෙහි සොභසි රාජපරිසාය.

5044. නහනූනායං රට්ඨපාලො භූමිපති ජනපදස්ස දායාදො,
ලොකිස්සරො මහන්තො පුත්තෙසු සිනෙහං ජනයති.

5045. මය්හං පියා පුත්තා අත්තාපි[1] පියො තුම්හෙ ච භරියායො.
සග්ගඤ්ච පත්ථයානො තෙනාහං සාතයිස්සාමි.

5046. මං[2] පඨමං සාතෙහි මා මෙ හදයං දුක්ඛං අප්ථාලෙසි,
අලඞ්කතො සුන්දරකො පුත්තො තව දෙව සුඛුමාලො,

5047. හන්දය්‍ය මං හනස්සු සලොකා චන්දියෙන හෙස්සාමි,
පුඤ්ඤං කරස්සු විපුලං විචරාම උභොව පරලොකෙ.

5048. මා ත්වං චන්දෙ රුච්චි බහුකා තව දෙවරා විසාලක්ඛි,
තෙ තං රමයිස්සන්ති යිට්ඨස්මිං ගොතමීපුත්තෙ.

5049. එවං වුත්තෙ චන්දා අත්තානං හනති හත්ථතලකෙහි,
අලමත්ථු[3] ජීවිතෙන පායාමි[4] විසං මරිස්සාමි.

5050. නහනූනිමස්ස රඤ්ඤො මිත්තාමච්චා ච විජ්ජරෙ සුහද,
යෙ න වදන්ති රාජානං මා සාතයි ඔරසෙ පුත්තෙ.

5051. නහනූනිමස්ස රඤ්ඤො ඤාතිමිත්තා ච විජ්ජරෙ සුහද,
යෙ න වදන්ති රාජානං මා සාතයි අත්‍රජෙ පුත්තෙ.

5052. ඉමෙ තෙපි මය්හං පුත්තා ගුණිනො කායූරධාරිනො රාජ,
තෙහිපි යජස්සු යඤ්ඤං අථ මුඤ්චතු ගොතමීපුත්තෙ.

5053. බිලසතම්පි මං කත්වා යජස්සු සත්තධා මහාරාජ,
මා ජෙට්ඨපුත්තමවධි අදූසකං සීහසඞ්කාසං.

1. අථොපි - මජසං.
2. ම - මජසං
3. අලමෙත්ථ - මජසං.
4. පියාමි විසං - මජසං.

5043. පුත, අතෙහි පළඳින ලද යම්බඳු අබරණින් රජපිරිසෙහි හොබනේ ද එ බඳු මුතු මැණික් රත්රන් යන මෙයින් සැරැසුණු අත් අබරණ පළඳින්නැ යි (මැණියෝ කීහ.)

5044. දනන්හට ප්‍රධාන මහ පොළොවට අධිපති ජනපදයට හිමි වූ මේ රජ තෙමේ දරුවන් කෙරෙහි ඇති මහත් ආදරය නූපදව යි කියා සිතමි (යි චන්ද නම් අගබිසොව පැවැසූ.)

5045. මටත් දරුවෝ ප්‍රිය වෙති, ආත්මය ද ප්‍රිය ය, ලෙහෙළි වූ තෙපි ද අඹුවෝ ද මට ඉතා ප්‍රිය වෙති. දෙව්ලොව පතන මම එහෙයින් යාග පිණිස දරුවන් මරන්නෙමි (යි රජ තෙමේ කීය.)

5046. දේවයනි, එසේනම් පළමු කොටැ මා මරනු. සරසන ලද යහපත් සිවුමැලි වූ ඔබ ගේ පුතා මරණයට නො පැමිණේවා චන්ද්‍ර කුමාරයා ගේ මරණ දුක මා හදය නො පළාවා.

5047. දේවයිනි, එසේනම් මා පළමු කොටැ මරව. චන්දකුමාරයා හා සමාන දෙව්ලෝ ඇත්තක් වැ†නෙමි. ඔබ ද පින් රැස් කළ මැනැවි. එකවර නැසුණු අපි දෙදෙනා සුව අනුභව කරමින් පර-ලොව හැසිරෙමු (යි චන්ද්‍රා දේවී පැවැසූ.)

5048. චන්ද්‍රාවනි, තීගේ මරණයට කැමැති නොවව. විශාල ඇස් ඇත්තිය, සැමියාගේ සොහොවුරෝ තව බොහෝය. ගොතමී පුතු චන්‍ද්‍රකුමාරයා මරා යාග කළ කල ඔව්හු තී පංචකාමයෙන් ඇලුම් කරවන්නාහ (යි රජ තෙමේ කී.)

5049. මෙසේ පැවැසූ කල සඳබිසෝසඳ අතුල්පලින් හෙවත් අල්ලෙන් තමන්හට පහර දුනි. හෙවත් ගසා ගති. මගේ ජීවිත යෙන් ප්‍රයෝජන නැත, විස බොමි, මැරෙමි.

5050. දේවයිනි, ඖරෂ පුත්‍රයන් නො මරව යි යම් කෙනෙක් නො කියද්ද, එහෙයින් මේ රජහට මිත්‍රයෙ' ද අමාත්‍යයෝ ද යහළුවෝ ද නැතැ යි සිතමි.

5051. දේවයිනි, තමහට මැ ද වැ උපන් දරුවන් නො මරව යි යම් කෙනෙක් නො කියද්ද, එහෙයින් මේ රජහට මිත්‍රයෝ ද නෑයෝ ද යහළුවෝ ද නැතැ යි සිතමි.

5052. මහරජ, පැළැඳි මල්මාලා ඇති අඟුපළඳනාවෙන් සැරැසුණු ඒ මේ මාගේ පුත්‍රයෝ ද ඇත. ඔවුන්ගෙන් ද යාග කළ මැනැවි. එකල ගෝතමීපුත් සඳකුමරු මුදවා.

5053. මහරජ මා මරා කොටස් කොට සත් තැනෙක යාග කළ මැනැවි. නිදොස් වූ සිංහයකු බඳු මාගේ වැඩිමහලු පුතු නො මරනු මැනැවි.

5054. බිලසතම්පි මං කත්වා යජස්සු සත්තධා මහාරාජ,
මා ජෙට්ඨපුත්තමවධි අපෙක්ඛිතං සබ්බලොකස්ස.

5055. බහුකා තව දින්නා ආභරණා උච්චාවචා සුභණිතම්හි,
මුත්තාමණිවෙළුරියා ඉදං තෙ පච්ඡිමකං දානං.

5056. යෙසං පුබ්බෙ ඛන්ධෙසු ඵුල්ලා මාලාගුණා විවත්තිංසු,
තෙසජ්ජපිතනිසිතො නෙත්තිංසො විවත්තිස්සති ඛන්ධෙසු.

5057. යෙසං පුබ්බෙ ඛන්ධෙසු චිත්‍රා මාලාගුණා විවත්තිංසු,
තෙසජ්ජ පීත නිසිතො[1] නෙත්තිංසො විවත්තිස්සති ඛන්ධෙසු.

5058. අචිරා[2] වත නෙත්තිංසො විවත්තිස්සති රාජපුත්තානං ඛන්ධෙසු,
අථ මම හදයං න ඵලති තාව දළ්හබන්ධනඤ්ච මෙ ආසි.

5059. කාසිකසුචිවත්ථධරා කුණ්ඩලිනො අගළුචන්දනවිලිත්තා,[3]
නිය්‍යාථ චන්දසූරියා යඤ්ඤත්ථාය එකරාජස්ස.

5060. කාසිකසුචිවත්ථධරා කුණ්ඩලිනො අගළුචන්දනවිලිත්තා,
නිය්‍යාථ චන්දසූරියා මාතු කත්වා හදයසොකං.

5061. කාසිකසුචිවත්ථධරා කුණ්ඩලිනො අගළුචන්දනවිලිත්තා,
නිය්‍යාථ චන්දසූරියා ජනස්ස කත්වා හදයසොකං.

5062. මංසරසභොජිනො නහාපකසුනහාතා කුණ්ඩලිනො
අගළුචන්දනවිලිත්තා,
නිය්‍යාථ චන්දසූරියා යඤ්ඤත්ථාය එකරාජස්ස.

5063. මංසරසභොජිනො නහාපකසුනහාතා කුණ්ඩලිනො
අගළුචන්දනවිලිත්තා,
නිය්‍යාථ චන්දසූරියා මාතු කත්වා හදයසොකං.

---

1. තෙසජ්ජපිසුනිසිතො - මජ්සං.
2. අචිරං - මජ්සං.
3. අගගළු - මජ්සං. අකළු - වි.

5054. මහරජ, මා මරා කොටස් කොට සත් තැනෙක යාග කළ මැනැවි. සියලු ලෝවැසියන්ගේ බලාපොරොත්තු ඇති දෙවු පුතු නො මරව (යි චන්ද්‍රාදේවී පැවැසූ.)

5055. එම්බා චන්ද්‍රාවනි, ප්‍රිය වචන පවසන කල්හි මුතු මැණික් වෛදූර්‍යමය වූ කුඩා වූ ද මහත් වූ ද බොහෝ අබරණ තිට ම විසින් දෙන ලදයැ. ම විසින් තිට දෙන මේ අන්තිම දීම ය යි චන්ද්‍රකුමාරයා පැළැඳි අබරණ දුනි.

5056. මෙයින් පෙර යම් රාජ කුමාර කෙනකුන්ගේ ස්කන්ධයන්හි පිපුණු මල්දම් පෙරළුනාහු ද අද ඒ මුවහත් කඩුව පවත්නේ ය

5057. මෙයින් පෙර යම් රාජ කුමාර කෙනකුන්ගේ ස්කන්ධයන්හි විසිතුරු මල්දම් පෙරළුනාහු ද අද ඒ කුමාරයින්ගේ ස්කන්ධයන්හි විෂ පෙවූ තියුණු - මුවහත් කඩුව පවත්නේ ය.

5058. රාජ කුමාරයින්ගේ ශරීරයන්හි ඒකාන්තයෙන් ම නොබෝ කලකින් කඩුව හෙන්නේ ය. එසේ වූ නමුදු මහද නො පැළෙයි. මහද ඉතා දැඩි බැඳුමෙන් යුක්ත වූයේ විය.

5059. හැඳි පිරිසුදු කශීසළු ඇති පැළැඳි කුණ්ඩලාභරණ ඇති ගල්වන ලද අගිල් සඳුන් සුවඳ ඇති සඳහිරු කුමරුවෝ එකරාජ නම් රජහු ගේ යාගයට ගෙන යනු ලබන්නාහ.

5060. හැඳි පිරිසුදු කශීසළු ඇති පැළැඳි කුණ්ඩලාභරණ ඇති ගල්වන ලද අගිල් සඳුන් සුවඳ ඇති සඳහිරු කුමරුවෝ, මෑණියන්ගේ හෘදයෙහි ශෝක උපදවා ඒකරාජ නම් රජහු ගේ යාගයට ගෙන යනු ලබන්නාහ.

5061. හැඳි පිරිසුදු කශීසළු ඇති පැළැඳි කුණ්ඩලාභරණ ඇති ගල්වන ලද අගිල් සඳුන් සුවඳ ඇති සඳහිරු කුමරුවෝ මහාජනයාගේ හෘදයෙහි ශෝක උපදවා ඒකරාජ නම් රජහුගේ යාගයට ගෙන යනු ලබන්නාහ.

5062. **මස්රසයෙන් යුත් සුවඳ ඇල් සහල් බොජුන් අනුභව කළ** නහවන්නවුන් **රන්සුණු නහනුවෙන් උළා කළ නැහැවුම් ඇති** පැළැඳි කුණ්ඩලාභරණ ඇති අගිල් සඳුන් සුවඳ ගල්වන ලද චන්ද්‍ර සූර්‍ය දෙකුමරුවෝ ඒකරාජ නම් රජුගේ යාගයට ගෙන යනු ලබන්නාහ.

5063. මස්රසයෙන් යුත් සුවඳ ඇල් සහල් බොජුන් අනුභව කළ නහවන්නවුන් රන්සුණු නහනුවෙන් උළා කළ නැහැවුම් ඇති පැළැඳි කුණ්ඩලාභරණ ඇති අගිල් සඳුන් සුවඳ ගල්වන ලද චන්ද්‍ර සූර්‍ය දෙකුමරුවෝ මෑණියන්ගේ සිතෙහි ශෝක උපදවා ඒකරාජ නම් රජුගේ යාගයට ගෙන යනු ලබන්නාහ.

5064. මංසරසභොජිනො නහාපකසුනහාතා කුණ්ඩලිනො
අගළුචන්දනවිලිත්තා,
නිය්‍යාථ චන්දසුරියා ජනස්ස කත්වා හදයසොකං.

5065. සබ්බස්මිං උපක්ඛටස්මිං නිසීදිතෙ චන්දියස්මිං[1] යඤ්ඤත්ථාය,
පඤ්චාලරාජධීතා පඤ්ජලිකා සබ්බපරිසමනුපරියායි.

5066. යෙන සච්චෙන ඛණ්ඩහාලො පාපකම්මං කරොති දුම්මෙධො,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන සමඞ්ගිනී සාමිකෙන හොමි.

5067. යෙධත්ථි අමනුස්සා යානි ච යක්ඛභූතභව්‍යානි,
කරොන්තු මෙ වෙය්‍යාවටිකං සමඞ්ගිනී සාමිකෙන හොමි.

5068. යා දෙවතා ඉධාගතා යානි ච යක්ඛභූතභව්‍යානි,
සරණෙසිනිං අනාථං තායථ මං යාචාමහං පතිමාහං අජීය්‍යං.[2]

5069. තං සුත්වා අමනුස්සා අයොකූටං පරිබ්භමෙත්වාන,
භයමස්ස ජනයන්තා රාජානං ඉදමවොච.

5070. බුජ්ඣස්සු ඛො රාජකලි මාතාහං මත්ථකං නිතාළෙමි,
මා ජෙට්ඨපුත්තමවධී අදූසකං සීහසඞ්කාසං.

5071. කො තෙ දිට්ඨො රාජකලි පුත්තභරියායො හඤ්ඤමානා,[3]
සෙට්ඨී ච ගහපතයො අදූසකා සග්ගකාමා හි.

5072. තං සුත්වා ඛණ්ඩහාලො රාජා ච අබ්භුතමිදං දිස්වාන,
සබ්බෙසං බන්ධනානි මොචෙසුං යථා තං අපාපානං.[4]

5073. සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු යෙ ච තත්ථ සමාගතා තදා ආසුං,
සබ්බෙ එකෙකලෙඩ්ඩුකමදංසු එස වධො ඛණ්ඩහාලස්ස.

---

1. චන්දකම්හි – මජසං.
2. අජයං - මජසං.
3. හඤ්ඤමානායො – මජසං, සයා.
4. අනුපඝාතං – මජසං, සයා.

5064. මස්රසයෙන් යුත් සුවඳ ඇල් බොජුන් අනුභව කළ නහවන්නවුන් රන්සුණු නහනුවෙන් උළා කළ නැහැවුම් ඇති පැළැඳි කුණ්ඩලාභරණ ඇති අගිල් සඳුන් සුවඳ ගල්වන ලද චන්ද්‍ර සූර්‍ය්‍ය දෙකුමරුවෝ මහාජනයාගේ හෘදයෙහි ශෝක උපදවා එකරාජ නම් රජුගේ යාගයට ගෙන යනු ලබන්නාහ යි (චන්ද්‍රා දේවී වැලැපුණාය.)

5065. යාගයට අවශ්‍ය සියල්ල පිළියෙල කළ කල්හි චන්ද කුමාරයා ඒ සඳහා හිඳ වූ හෙවත් කඩුවෙන් ගෙළ සිඳින්නට නිසි පරිදි හිඳ වූ අවස්ථාවෙහි පඤ්චාල රාජධීතෘ වූ චන්ද්‍රා දේවී ඇඳිලි බැඳ ගෙන පිරිස් අතරෙහි හැසුරුණා ය.

5066. යම් සත්‍යයකින් මේ ඛණ්ඩහාල නම් නුවණ නැති පෙරෙවි බමුණා පාප කර්මයක් කෙරේ ද, ඒ සත්‍යයෙන් මා ගේ සැමියා සමඟ එක් වෙම්වා.

5067. මෙහි අමනුෂ්‍යයෝ ය, යක්‍ෂයෝ ය, භූතයෝ ය, භූත භාවයට පැමිණෙන්නෝ ය යන යම් කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ සියලු දෙනා මට වත්‍යාවත් කෙරෙත්වා, මම සැමියා සමඟ එක් වූ තැනැත්තක් වෙම්වා.

5068. මෙහි පැමිණියා වූ දෙවියෝ ය, යක්‍ෂයෝ ය, භූතයෝ ය, භූත භාවයට පැමිණෙන්නෝ ය යන යම් කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ සියලු දෙනා අස්වාමික වූ පිහිට සොයන මා රකිවු. සැමියාගෙන් මම නො පිරිහෙම්වා යි තොපට මම යාඥා කරමි (යි චන්ද්‍රාදේවී තොමෝ වැලැපුණා ය.)

5069. ශක්‍ර දේවේන්ද්‍ර තෙම එ බස් අසා යකුළක් කරකව-මින් එකරාජ නම් රජුට භය උපදවමින් මෙය කී ය:

5070. මෝඩ පව්වු රජ, මම තාගේ හිස නො පළම්වා යි දැන ගනුව; සිංහයකු සමාන නිදෙස් වැඩිමහලු පුතු නො මරව.

5071. මෝඩ කාලකණ්ණි රජ, දෙව්ලොවැ උපදිනු කැමැති වැ මරනු ලබන්නා වූ නිදෙස් අඹුදරුවෝ ද සිටුවරු ද ගෘහපතියෝ ද තා විසින් කොතැන්හි දී දක්නා ලද්දහු ද?

5072. එ බස් අසා ඛණ්ඩහාල බමුණා ද රජ ද මේ අද්භූත දර්‍ශනය (ශක්‍රයා) දැකැ නො පව්වූවන් ගේ යම් මිදුමක් වේ නම් එ පරිද්දෙන් සියල්ලන්ගේ බැමි මිදූහ.

5073. සියල්ලන් ගේ බැඳුම් මිදූ කල්හි යම් පමණ ජනයා රැස්වූහු ද ඒ සියලු මිනිස්සු මැ මේ ඛණ්ඩහාල බමුණාගේ වධය යි කියා ඔහුට එක එක කැට පහර දුන්හ. (එහි මැ ඔහු මරණයට පැමිණ වූහ යනු යි.)

5074. සබ්බෙ පතිංසු[1] නිරයං යථා තං පාපකං කරිත්වාන,
නහි පාපකම්මං කත්වා ලබ්භා සුගතිං ඉතො ගන්තුං.

5075. සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු යෙ ච තත්ථ සමාගතා තද ආසුං,
චන්දං අභිසිඤ්චිංසු සමාගතා රාජපරිසා ච.

5076. සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු යෙ ච තත්ථ සමාගතා තද ආසුං,
චන්දං අභිසිඤ්චිංසු සමාගතා රාජකඤ්ඤායො.

5077. සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු යෙ ච තත්ථ සමාගතා තද ආසුං,
චන්දං අභිසිඤ්චිංසු සමාගතා දෙවපරිසා ච.

5078. සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු යෙ ච තත්ථ සමාගතා තද ආසුං,
චන්දං අභිසිඤ්චිංසු සමාගතා දෙවකඤ්ඤායො.

5079. සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු යෙ ච තත්ථ සමාගතා තද ආසුං,
චෙලුක්ඛෙපමකරුං සමාගතා රාජපරිසා ච.

5080. සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු යෙ ච තත්ථ සමාගතා තද ආසුං,
චෙලුක්ඛෙපමකරුං සමාගතා රාජකඤ්ඤායො.

5081. සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු යෙ ච තත්ථ සමාගතා තද ආසුං,
චෙලුක්ඛෙපමකරුං සමාගතා දෙවපරිසා ච.

5082. සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු යෙ ච තත්ථ සමාගතා තද ආසුං,
චෙලුක්ඛෙපමකරුං සමාගතා දෙවකඤ්ඤායො.

5083. සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු බහූ ආනන්දිනො අහු වංසො,
නන්දිප්පවෙසි නගරං බන්ධනා මොක්ඛො අඝොසිත්ථාති.

ඛණ්ඩහාලජාතකං පඤ්චමං.

1. සබ්බෙපවිට්ඨා පතිත්වා - මජ්ඣං.

5074. ඒ පව්වු යාග කොටැ යම්සේ සියල්ලෝ නරකයෙහි වැටුණාහු එසේ මැ පව්කම් කොටැ මෙලොවින් සුගතියට යන්නට ද නො ලැබිය හැකි ය යි වදළහ.

5075. හැමදෙනා බන්ධනමුක්ත වූ කලැ ඒ දවස එහි රැස් වූ යම් කෙනෙක් වූ නම් ඔහු ද රැස් වූ රජ පිරිස ද චන්ද කුමාරයා අභිෂේක කළහ.

5076. හැමදෙනා බන්ධනමුක්ත වූ කලැ ඒ දවස එහි රැස් වූ යම් කෙනෙක් වූ නම් ඔහු ද රැස් වූ රාජකන්‍යාවෝ ද චන්ද කුමාරයා අභිෂේක කළහ.

5077. හැමදෙනා බන්ධනමුක්ත වූ කලැ ඒ දවස එහි රැස් වූ යම් කෙනෙක් වූ නම් ඔහු ද රැස් වූ දෙව්පිරිස ද චන්දකුමාරයා අභිෂේක කළහ.

5078. හැමදෙනා බන්ධනමුක්ත වූ කල ඒ දවස එහි රැස් වූ යම් කෙනෙක් වූ නම් ඔහු ද රැස් වූ දිව්‍යකන්‍යාවෝ ද චන්ද කුමාරයා අභිෂේක කළහ.

5079. හැමදෙනා බන්ධනමුක්ත වූ කලැ ඒ දවස එහි රැස් වූ යම් කෙනෙක් වූ නම් ඔහු ද රැස් වූ රජ පිරිස ද පිළී හිස සිසැරුහ.

5080. හැමදෙනා බන්ධනමුක්ත වූ කලැ ඒ දවස එහි රැස් වූ යම් කෙනෙක් වූ නම් ඔහු ද රැස් වූ රාජකන්‍යාවෝ ද පිළී හිස සිසැරුහ.

5081. හැමදෙනා බන්ධනමුක්ත වූ කලැ ඒ දවස එහි රැස් වූ යම් කෙනෙක් වූ නම් ඔහු ද රැස් වූ දෙව්පිරිස ද පිළී හිස සිසැරුහ.

5082. හැමදෙනා බන්ධනමුක්ත වූ කලැ ඒ දවස එහි රැස් වූ යම් කෙනෙක් වූ නම් ඔහු ද රැස් වූ දිව්‍යකන්‍යාවෝ ද පිළී හිස සිසැරුහ.

5083. සියල්ලන් බන්ධනයෙන් මිදුණු කල බොහෝ ජනයෝ සතුටු සිතැ'ත්තෝ වූහ. නගරයෙහි තුටු බෙර හැසිරිනි. (අපගේ චන්දකුමාර තෙමේ යම්සේ බන්ධනයෙන් මිදුණේ ද එසේ සියල්ලෝ මිදෙත්වා යි) බන්ධනයෙන් මිදීම පිළිබඳ ඝෝෂාව ද කරන ලද්දේය.

පස්වැනි ඛණ්ඩහාල ජාතක යි.

6. භූරිදත්තජාතකං

5084. යං කිඤ්චි රතනං අත්ථි ධතරට්ඨනිවෙසනෙ,
සබ්බානි තෙ උපායන්තු[1] ධීතරං දෙහි රාජිනො.

5085. න නො විවාහො නාගෙහි කතපුබ්බො කුදාචනං,
තං විවාහං අසංයුත්තං කථං අම්හ කරොමසෙ.

5086. ජීවිතං නූන තෙ චත්තං රට්ඨං වා මනුජාධිප,
න හි නාගෙ කුපිතම්හි චිරං ජීවන්ති තාදිසා.

5087. යො ත්වං දෙව මනුස්සසු[2] ඉද්ධිමන්තං අනිද්ධිමා,
වරුණස්ස නියං පුත්තං යාමුනං අතිමඤ්ඤසි.

5088. නාතිමඤ්ඤාමි රාජානං ධතරට්ඨං යසස්සිනං,
ධතරට්ඨො හි නාගානං බහූනමපි ඉස්සරො.

5089. අහි මහානුභාවොපි න මෙ ධීතරමාරහො,
ඛත්තියො ච විදෙහානං අභිජාතා සමුද්දජා.

5090. කම්බලස්සතරා උට්ඨෙන්තු සබ්බෙ නාගෙ නිවෙදය,
බාරාණසිං පවජ්ජන්තු මා ච කිඤ්චි විහෙඨයුං.

5091. නිවෙසනෙසු සොබ්භෙසු රථියා චච්චරෙසු ච,
රුක්ඛග්ගෙසු ච ලම්බන්තු[3] විතතා තොරණෙසු ච.

5092. අහම්පි සබ්බසෙතෙන මහතා සුමහං පුරං,
පරික්ඛිපිස්සං භොගෙහි කාසීනං ජනයං[4] භයං.

5093. තස්ස තං වචනං සුත්වා උරගා නෙකවණ්ණිනො,
බාරාණසිං පවජ්ජිංසු න ච කිඤ්චිවිහෙඨයුං.[5]

5094. නිවෙසනෙසු සොබ්භෙසු රථියා චච්චරෙසු ච,
රුක්ඛග්ගෙසු ච ලම්බිංසු විතතා තොරණෙසු ච.

---

1. උපයන්තු - මජසං. සයා.
2. මනුස්සොසි - මජසං. සයා.
3. ලම්බන්ති - මජසං.
4. ජනනං - මජසං.
5. විහෙධයුං - මජසං.

6. භූරිදත්ත ජාතකය

5084. මහරජ, ධතරට්ඨ නමැති රජහුගේ මාලිගාවෙහි යම්කිසි රත්නයක් ඇද්ද ඒ සියලු රත්නයෝ ඔබගේ මාලිගාවට පැමිණෙත්වා, අප රජුට සමුද්දජා නමැති ඔබගේ දූකුමරිය දීම මැනැවැ'යි නාගයෝ පැවැසූහ.

5085. එම්බා නාගයිනි, කවර කලෙක්හි වත් නයින් සමග අපගේ විවාහයක් සිදු නො වූ විරූ ය. තිරිසතුන් සමග එක්වීම ඇති ඒ විවාහය නුසුදුසු ය. මනුෂ්‍ය වන අපි එය කෙසේ සිදු කරමු ද යි බරණැස් රජ තෙමේ පැවැසී ය.

5086. මහරජ, ඔබ ජීවිතය ද රට ද හැරුදමණලදැ යි සිතමි. නයින් කිපුණු කලැ ඔබ වැන්නෝ බොහෝ කල් ජීවත් නො වෙති.

5087. මහරජ, මිනිසුන් අතරෙහි සෘද්ධි නැති යම් බඳු ඔබ සෘද්ධි ඇති යමුනා ගඟෙහි යට භාගයෙහි උපන් වරුණ නමැති නාරජුගේ සවකීය පුත් ධතරට්ඨ නාරජු ඉක්මවා සිතන්නාහ යි කීය.

5088. යස පිරිවර ඇති ධතරට්ඨ නමැති නාරජු ඉක්මවා නො සිතමි. ධතරට්ඨ නම් නා රජ තෙමේ වනාහි බොහෝ නයින් හට අධිපති වෙයි.

5089. නාරජ තෙමේ මහත් අනුභාව ඇත්තේ නමුදු මාගේ දුවට නුසුදුසු ය. ක්ෂත්‍රිය වූ සමුද්දජා නමැති මාගේ දුව විශිෂ්ට වූ ජාති ඇත්තී යැ යි බරණැස් රජ තෙමේ පැවැසී ය.

5090. කම්බලස්සතර නමැති (මවු පසෙහි වූ) නාගයෝ නැඟී සිටිත්වා, සියලු නාගයන්ට වහා රැස්වන්නට දන්වවු. සියලු නාගයෝ බරණැස් නුවරට පැමිණෙත්වා, තොප ගෙන් කිසි කෙනෙක් කිසිවකුට හිංසා නො කෙරෙත්වා.

5091. ගෙවල්, පොකුණු, වීථි, සන්ධි, ගස්මුදුන්, දෙරටු සහ තොරණ යන මේ තන්හි පැතිර එල්බෙත් වා.

5092. මමත් සවසුදු වූ මහසිරුරකින් යුත් වැ ගොස් කසීරට වැසියනට මහත් බිය උපදවමින් මහනගරය දරණවැලින් වට කරන්නෙමි යි නාරජ තෙමේ කී ය.

5093. එ බස් අසා නන් වන් පැහැ'ති නාගයෝ බරණැස් නුවරට වැදුනාහ. කිසිවකුහට ද හිංසා නො කළාහු ය.

5094. ගෙවල්, පොකුණු, මං සන්ධි, ගස්මුදුන්, දෙරටු සහ තොරණ යන තන්හි පැතිර එල්බුණාහ.

5095. තෙ[1] දිස්වාන ලම්බන්තෙ පුථු කන්දිංසු නාරියො,
නාගෙ සොණ්ඩිකතෙ දිස්වා පස්සසන්තෙ මුහුං මුහුං.

5096. බාරාණසී පව්‍යධිතා[2] ආතුරා සමපජ්ජථ,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං ධීතරං දෙහි රාජිනො.

නගරඛණ්ඩො.

5097. පුප්ඵාභිහාරස්ස වනස්ස මජ්ඣෙ
කො ලොහිතක්ඛො විහතන්තරංසො,[3]
කා[4]කම්බුකායූරධරා සුවත්ථා
තිට්ඨන්ති නාරියො දස වන්දමානා.

5098. කො ත්වං බ්‍රහාබාහු වනස්ස මජ්ඣෙ
විරොචසි ඝතසිත්තොව අග්ගි,
මහෙසක්ඛො අඤ්ඤතරොසි යක්ඛො
උදාහු නාගොසි මහානුභාවො.

5099. නාගොහමස්මිං ඉද්ධිමා තෙජස්සී දුරතික්කමො,
ඩසෙය්‍යං තෙජසා කුද්ධො ඵීතං ජනපදං අපි.

5100. සමුද්දජා හි මෙ මාතා ධතරට්ඨො ච මෙ පිතා,
සුදස්සනකනිට්ඨොස්මි භූරිදත්තොති මං විදූ.

5101. යං ගම්භීරං සදාවට්ටං රහදං හෙස්මං[5] අවෙක්ඛසි,
එස දිබ්බො මමාවාසො අනෙකසතපොරිසො.

5102. මයූරකොඤ්චාභිරුදං නීලොදං වනමජ්ඣතො,
යමුනං පවිස මාභීතො ඛෙමං වත්තවතං සිවං.

5103. තත්ථ පත්තො සානුචරො සහපුත්තෙන බ්‍රාහ්මණ,
පූජිතො මය්හං කාමෙහි සුඛං බ්‍රාහ්මණ වච්ඡසි.[6]

5104. සමා සමන්තා පරිතො බහුත[7] තගරා මහී,
ඉන්දගොපකසඤ්ඡන්නා සොභති හරිතුත්තමා.

---

1. විතෙසු - මජසං.
2. සබ්‍යාධිතා - මජසං.
3. විතතන්තරංසො - මජසං.
4. තා - මජසං.
5. භිංසං - මජසං.
6. වෙච්ඡසි - මජසං.
7. බහුකාතගරා - මජසං.

5095. පෙණය කොට වරින් වර පිඹින එල්බෙන නාගයන් දක්මෙන් බොහෝ ස්ත්‍රීහු හැඬූහ.

5096. බරණැස අතිශයින් පෙළිණ. පීඩාවට පත් ඔව්හු රජු වෙත පැමිණියහ. රජුගේ ද කුමරිය නාරජුහට දෙව යි ඉස අත් බැඳ ඇඬූහ.

නගර කාණ්ඩය.

5097. පුද පිණිස ගෙනෙන ලද මලින් යුතු මෙ වන මැද රතැ'ස් ඇති පිරුණු උරහිස් අතර ඇති ඔබ කවරහු ද, ස්වර්ණමය ගෙල පළඳනා හා වළලු ඇති මනා වූ ඇඳුමින් යුත් කවර නම් ස්ත්‍රීහු දස දෙනෙක් වඳිමින් සිටිත් ද?

5098. මහත් වූ අත් ඇති ගිතෙල් ඉසිණු ගින්නක් මෙන් වන මැද බැබැළෙන ඔබ කවර නම් කෙනෙක් ද? මහත් අනුභාව ඇති යකෙක් ද? නොහොත් අනුභාව සම්පන්න නාගයෙක් දැ යි බමුණා ඇසී ය.

5099. මම සෘද්ධි ඇති විෂ ඇති තේජස් ඇති අනුන් විසින් මැඩ පැවැත්විය නො හැකි නාගයෙක්මි. ඉදින් මම කිපියෙම් නම් විෂ තේජසින් මුළු ජනපදය ද දණ්ට කොට දවා ලන්නෙමි.

5100. සමුද්දජා නම් බිසොව මාගේ මවු තොමෝ ය. ධතරට්ඨ නම් නාරජ මාගේ පිය තෙමේ ය. මම වනාහි සුදස්සන නම් නාරජු ගේ මල් වෙමි. මා භූරිදත්ත යැ යි නාගභවනයෙහි දනිති යි නාරජ කී ය.

5101. හැම කල් පැවැති ගැඹුරු දියසුළි ඇති බිහිසුණු යම් විලක් දක්නෙහි ද? නොයෙක් සිය ගණන් පුරුෂ ප්‍රමාණ ඇති ඒ විල වනාහි මාගේ දිව්‍යමය වූ වාසස්ථානය යි.

5102. දෙ ඉවුරු වන පෙතැ වෙසෙන මොණරුන් විසින් ද කොස්වා ලිහිණියන් විසින් ද පැවැත්වෙන නද ඇති නිල්වන් ජලය ඇති ආචාර සම්පන්නයන් වාසය කරන ක්ෂේමභූමි වූ මෙ යමුනා ගඟට භය නැති වැ පිවිසෙව යි නාරජ කී ය.

5103. අනුචරයන් හා එහි පැමිණි පුතු සහිත බමුණාට පිදුයේ බ්‍රාහ්මණය, මා සතු කම්සැපතින් සුවසේ වසන්නැ යි නාරජ කී ය.

5104. පින්වත් නාරජ, ඔබගේ භවන පිළිබඳ මේ පොළොව සියලු දිසා සමතලා ය. කුවරලා බොහෝ ඇති රන්වන් ඉඳු ගොච්චන් ගෙන් ගැවසීගත් නිල්වන් කුසතණින් බැබැළෙයි.

5105. රම්මා වනචෙත්‍යානි රම්මා[1] හංසූපකූජිතා,
ඔපුප්ඵපද්මා තිට්ඨන්ති පොක්ඛරඤ්ඤො සුනිම්මිතා.

5106. අට්ඨංසා සුකතත්ථම්භා සබ්බෙ වෙළුරියාමයා,
සහස්සථම්භා පාසාද පූරා කඤ්ඤාහි ජොතරෙ.

5107. විමානං උපපන්නොසි දිබ්බං පුඤ්ඤෙහි අත්තනො,
අසම්බාධං සිවං රම්මං අච්චන්තසුඛසංහිතං.

5108. මඤ්ඤෙ සහස්සනෙත්තස්ස විමානං නාභිකඞ්ඛසි,
ඉද්ධී හි ත්‍යායං විපුලා සක්කස්සෙව ජුතීමතො.

5109. මනසාපි න පත්තබ්බො අනුභාවො ජුතීමතො,
පරිවාරයමානානං සඉන්දානං වසවත්තිනං.

5110. තං විමානං අභිජ්ඣාය අමරානං සුඛෙසිනං,
උපොසථං උපවසන්තො සෙමි වම්මිකමුද්ධනි.

5111. අහඤ්ච මිගමෙසානො සපුත්තො පාවිසිං වනං,
තං මං මතං වා ජීවං වා නාභිවෙදෙන්ති ඤාතකා.

5112. ආමන්තයෙ භූරිදත්තං කාසිපුත්තං යසස්සිනං,
තයා වො සමනුඤ්ඤාතා අපි පස්සෙමු ඤාතකෙ.

5113. එසොහි වත මෙ ඡන්දො යං වසෙසි මමන්තිකෙ,
නහි එතාදිසා කාමා සුලභා හොන්ති මානුසෙ.

5114. සචෙ ත්වං න ඉච්ඡසෙ වත්ථුං මම කාමෙහි පූජිතො,
මයා ත්වං සමනුඤ්ඤාතො සොත්ථිං පස්සාහි[2] ඤාතකෙ.

5115. ධාරයිමං මණිං දිබ්බං පසුං පුත්තෙ ච වින්දති,
අරොගො සුඛිතො හොති ගච්ඡෙවාදය බ්‍රාහ්මණ.

1. රමා - මජසං
2. පස්සෙහි - මජසං.

5105. වනපෙත සිත්කලු ය. හංසයන් පවත්වන නාද ඇති පිපී වැටුණු පියුම් පෙති ඇති සිත්කලු පොකුණු ද මැනැවින් නිමවන ලද යැ

5106. අටැස් කොට මැනැවින් කැරුණු වෙරළු මිණිමුවා දහසක් ටැම් ඇති ප්‍රාසාදයෝ නාගකන්‍යාවන් ගෙන් පිරුණාහු බැබැළෙති.

5107. සිය පිනින් පහළ වූ කරදර නැති උවදුරු රහිත වූ සිත්කලු වූ ඒකාන්තයෙන් සැප ඇති මේ දිව්‍ය විමානයෙහි උපන්නෙහි ය.

5108. යම්හෙයකින් ඔබ පිළිබඳ වූ මේ සම්පත්තිය බැබැළෙන සක්දෙව්දුන්ගේ මෙන් මහත් ද එසේ වුවත් සක්දෙව්දුන්ගේ වෛජයන්තප්‍රාසාදය නො කැමැත්තෙහි යැ යි සිතමි.

5109. සැපතින් මහත් සක්දෙව්දුන්ගේ අනුභාව (කොතරම් දැ යි කිව හොත්) සක්දෙව්දුන් සහිත දෙවියනට මෙහෙ කරන අපට සිතන්නට ද නො හැකි වේ යැ යි නාරජ කී ය.

5110. සුව කැමැති දෙවියන්ගේ ඒ විමන පතා මම තුඹස මතැ සයනය කෙරෙමි යි නාරජ කී ය.

5111. පින්වත් නාරජ, මම ද මුවන් සොයමින් පුතු සමඟ වනයට පිවිසියෙමි. ඒ මා මළ නො මළ බව අප නැයෝ නො දනිති.

5112. කසීරජහුගේ දුවගේ පුත් යස පිරිවර ඇති භූරිදත්ත නමැති තොප අමතමි. තොප විසින් අනුදන්නා ලද අපි ගොස් නැයන් දකිමු යි බමුණා කී ය.

5113. මා වෙත වසන්නෙහි යන යමක් වෙයි ද, මේ වනාහි ඒකාන්තයෙන් මගේ කැමැත්ත ය. මිනිස් ලොවැ මෙ බඳු කම් සැප නො සුලබ ය.

5114. ඉදින් මා සතු කම්සැපතින් පිදූ තෙපි මෙහි වාසයට නො කැමැත්තහු නම් මා විසින් දෙන ලද අවසර පරිදි සුවසේ ගොස් නැයන් දකින්නැ යි නාරජ කී ය.

5115. මේ දිව්‍යමය මැණික දරන තැනැත්තේ මෙහි අනු-භාවයෙන් ගවයන් ද දරුවන් ද ලබයි. බමුණ මේ මැණික රැගෙන යන්න නිරොගි සැප ඇත්තෙක් වන්නෙහි කියා කැමැති සියලු සම්පත් දෙන මැණිකක් දුනි.

5116. කුසලං පටිනන්දාමි භූරිදත්ත වචො තව,
පබ්බජිස්සාමි ජිණ්ණොස්මි න කාමෙ අභිපත්ථයෙ.

5117. බ්‍රහ්මචරියස්ස චෙ භවො හොති භොගෙහි කාරියං,
අවිකම්පමානො එය්‍යාසි බහුං දස්සාමි තෙ ධනං.

5118. කුසලං පටිනන්දාමි භූරිදත්ත වචො තව,
පුනපි ආගමිස්සාමි සචෙ අත්ථො භවිස්සති.

5119. ඉදං වත්වා භූරිදත්තො පෙසෙසි චතුරො ජනෙ,
එථ ගච්ඡථ උට්ඨෙථ ඛිප්පං පාපෙථ බ්‍රාහ්මණං.

5120. තස්ස තං වචනං සුත්වා උට්ඨාය චතුරො ජනා,
පෙසිතා භූරිදත්තෙන ඛිප්පං පාපෙසුං බ්‍රාහ්මණං.

වනප්පවෙසකණ්ඩො.

5121. මණිං පග්ගය්හ මඞ්ගල්‍යං සාධු විත්තං මනොරමං,
සෙලං ව්‍යඤ්ජනසම්පන්නං කො ඉමං මණිමජ්ඣගා.

5122. ලොහිතක්ඛසහස්සාහි[1] සමන්තා පරිවාරිතං,
අජ්ජ කාලං පදං[2] ගච්ඡං අජ්ඣගාහං මණිං ඉමං.

5123. සුපචිණ්ණො අයං සෙලො අච්චිතො මහිතො සදා,
සුධාරිතො සුනික්ඛිත්තො සබ්බත්ථමභිසාධයෙ.

5124. උපචාරවිපන්නස්ස නික්ඛෙපෙ ධාරණාය වා,
අලං[3] සෙලො විනාසාය පරිචිණ්ණො අයොනිසො.

5125. න ඉමං අකුසලො දිව්‍යං[4] මණිං ධාරෙතුමාරහො,
පටිපජ්ජ සතං නික්ඛං දෙහිමං රතනං මමං.

5126. න වා[5] මාය්‍යං මණී කෙය්‍යො ගොහි වා රතනෙන වා,[6]
සෙලො ව්‍යඤ්ජනසම්පන්නො නෙව කෙය්‍යො මණී මමං.

1. සහස්සෙහි - මජසං.
2. පරං - මජසං.
3. අයං - මජසං, වි.
4. න ඉමං කුසලං දිබ්බං - මජසං.
5. නෙව - මජසං.
6. නික්ඛෙහි රතනෙහි වා - මජසං.

5116. පින්වත් භූරිදත්ත නාරජ, ඔබගේ නිදෙස් බස් අසා තුටුවෙමි. මම වනාහි දිරාපත් වීමි. එහෙයින් පැවිදි වන්නෙමි. කම් සැප නො පතන්නෙමි. මට මැණිකෙන් ප්‍රයෝජන කිමැ යි බමුණා කී ය.

5117. බ්‍රාහ්මණය, ඉදින් බඹසර බිඳුමක් වුණි නම් වස්තුවෙන් කටයුත්තක් ඇති වුණි නම් එ කලැ නිසැක වැ මා වෙත එනු තොපට බොහෝ ධන දෙන්නෙමි යි නාරජ කී ය.

5118. පින්වත් භූරිදත්ත නාරජ, ඔබගේ නිදෙස් බසට කැමැති වෙමි. ඉදින් මට ප්‍රයෝජනයක් වෙයි නම් නැවැත ද ඔබ වෙත එන්නෙමි යි බමුණා කී ය.

5119. භූරිදත්ත නාරජ තෙමෙ මෙ බස් කියා නයින් සතර දෙනකුන් යැවී, වරෙවූ, යවූ, මොවුන් නැගිටුවවූ, බ්‍රාහ්මණයා බරණැසට යන මගට වහා පමුණුවවූ යි කී ය.

5120. ඔහුගේ එ බස් ඇසූ නාගයෝ සිවුදෙන භූරිදත්ත රජු විසින් මෙහෙයවන ලද්දහු නැගිට බ්‍රාහ්මණයා බරණැස් මගට වහා පැමිණවූහ.

වනප්‍රවෙශ කාණ්ඩය.

5121. මංගල සම්මත වූ සුන්දර වස්තුවක් වන සිත්කලු ලක්‍ෂණ සම්පන්න වූ මේ මැණික කොහි දී ලැබුවෙහි දැ යි බමුණා ඇසී ය.

5122. අද උදැසන මහමග යන්නෙම රතු ඇස් ඇති නාග-කන්‍යාවන් දහසක් විසින් හාත්පසින් පිරිවරනලද මේ මැණික ලදිමි යි ආලම්බන තෙමේ කී ය.

5123. හැම කල්හි මැනැවින් කැරුණු අදර ගරු බුහුමන් ඇති මේ මැණික මනා වැ දරන ලද්දේ මැනැවින් බහා තබන ලද්දේ සියලු අර්‍ථ සිදු කර ලන්නේ ය.

5124. පැළැඳීමෙහි ද බහා තැබීමෙහි ද නුනුවණින් පරිහරණ කැරුණු මේ මැණික උපචාර විපන්නයාගේ විනාශයට හේතු වේ ය.

5125. උපචාරයෙහි අදක්‍ෂ වූ යේ මේ දිව්‍යමාණික්‍යය දැරීමට නුසුදුසු ය. එහෙයින් රන්නික සියයක් ගනුව, මේ මැණික මට දෙව යි බ්‍රාහ්මණයා කී ය.

5126. මාගේ මේ මැණික ගවයන් සඳහා හෝ රත්නයන් සඳහා හෝ නො විකිණියයුතු ය. සියලු ලකුණින් යුත් මේ මැණික නො විකිණියයුතු මැ යි ආලම්බන තෙමෙ කී ය.

5127. නො චෙ තයා මණී කෙය්‍යො ගොහි වා රතනෙන වා.
අථ කෙන මණී කෙය්‍යො තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.

5128. යො මෙ සංසෙ මහානාගං තෙජසිං දුරතික්කමං,
තස්ස දජ්ජං ඉමං සෙලං ජලන්තරිව තෙජසා.

5129. කොනු බ්‍රාහ්මණවණ්ණෙන සුපණ්ණො[1] පතතං වරො,
නාගං ජිගිංසමන්වෙසි අන්වෙසං භක්ඛමත්තනො.

5130. නාහං දිජාධිපො හොමි න දිට්ඨො ගරුළො මයා,
ආසීවිසෙන විත්තොති වෙජ්ජො[2] මං බ්‍රාහ්මණං විදූ.

5131. කිත්තු තුය්හං බලං අත්ථි කිං සිප්පං විජ්ජතෙ තව,
කිස්මිං වා ත්වං පරත්ථද්ධො උරගං නාපචායසි.

5132. ආරඤ්ඤකස්ස ඉසිනො චිරරත්තතපස්සිනො,
සුපණ්ණො කොසියස්සක්ඛා විසවිජ්ජං අනුත්තරං.

5133. තං භාවිතත්තඤ්ඤතරං සම්මන්තං[3] පබ්බතන්තරෙ,
සක්කච්චං තං උපට්ඨාසිං රත්තින්දිවමතන්දිතො.

5134. සො තද පරිචිණ්ණො මෙ වත්තවා[4] බ්‍රහ්මචරියවා,
දිබ්බං පාතුකරී මන්තං කාමසා භගවා මමං.

5135. ත්‍යාහං මන්තෙ පරත්ථද්ධො නාහං භායාමි භොගිනං,
ආචරියො විසඝාතානං අලම්බානොති මං විදූ.

5136. ගණ්හාමසෙ මණිං තාත සොමදත්ත විජානහි,
මා දණ්ඩෙන සිරිං පත්තං කාමසා පජහිම්හසෙ.

5137. සකං නිවෙසනං පත්තං සො තං බ්‍රාහ්මණ පූජයි,
එවං කල්‍යාණකාරිස්ස කිං මොහා දූභිමිච්ඡසි.

5138. සචෙ හි ධනකාමොසි භූරිදත්තො[5] පදස්සති,[6]
තමෙව ගන්ත්වා යාචස්සු බහුං දස්සති තෙ ධනං.

1. සුවණ්ණො - මජසං.
2. විජ්ජො - මජසං.
3. සමන්තං - මජසං.
4. වත්තං වා - මජසං. වත්වා - සීමු.
5. භූරිදත්තං - මජසං.
6. පදියස්සි - මජසං.

5127. ඉදින් ගවයන් සඳහා හෝ රත්නයන් සඳහා හෝ මැණික නො විකිණියයුතු නම් කුමකට විකිණියයුතු දැ යි අසන ලද නුඹ මට එය කිය ව යි බමුණා කී.

5128. ඉක්මවිය නො හැකි තේජස් ඇති (භූරිදත්ත) නාගරාජයා ගැන යමෙක් මට කියා නම් ඔහුට ප්‍රභාවෙන් දිලියෙන්නාක් වැනි මේ මැණික දෙමි යි ආලම්බන තෙමේ කී ය.

5129. කිම? ඔබ බමුණු වෙසින් ආ පක්ෂීන්ට උතුම් ගුරුළුරජ වෙයි ද, තමනට ගොදුරු වන නයකු අල්වා ගනු කැමැත්තෙන් සොයා ඇවිදිනෝ ය යි සිතමි යි බ්‍රාහ්මණයා කී ය.

5130. මම ගුරුළෙක් නො වෙමි. මා විසින් ගුරුළෙක් නො දක්නා ලද්දේ ය. නාග විෂ බස්වන ආලම්බන නම් වෛද්‍ය බ්‍රාහ්මණයැ යි මා දනිති යි ආලම්බන තෙමේ කී ය.

5131. ඔබට කිනම් බලයක් ඇත්තේ ද කිනම් ශිල්පයක් තිබේ ද කිනම් කරුණෙක්හි තදින් පිහිටි ඔබ නාගයාට අවමන් හෝ කරන්නෙහි දැ යි ඔහුගෙන් බ්‍රාහ්මණයා ඇසී ය.

5132. වනයෙහි වෙසෙන බොහෝ කල් දරන ලද තපස් ඇති කෝශිය ගෝත්‍ර සෘෂිවරයාට ගුරුළෙක් විෂ බස්වන උතුම් මන්ත්‍රයක් කීවේ ය.

5133. පර්වත අතර වෙසෙන උන්වහන්සේ වනාහි වැඩුණු සිත් ඇති තාපසයන්ගෙන් කෙනෙකි. දිවා රෑ අනලස් වූ මම උන් වහන්සේට සකසා උවැටැන් කෙළෙමි.

5134. එ සඳ මා විසින් බුහුමන් කැරුණු සිල්වත් බඹසර ඇති ඒ පින්වත් තවුස් තෙමේ සිය කැමැත්තෙන් මැ මට මේ දිව්‍යමන්ත්‍රය පැවැසී ය.

5135. මම ඒ මන්ත්‍රය ඇසුරු කෙළෙමි. එහෙයින් මම සර්පයන්ට බිය නැත්තේ වෙමි. විෂ බස්වන වෙදුන්ට ඇදුරු වූ ආලම්බන යැ යි මා දනිති යි කී ය.

5136. පුත සොමදත්ත, මේ මැණික ගනිමු. ඔබ ද එය දන්නේ මැනැවි. වෙත පැමිණි සිරිකතට දඬුයෙන් පහර දී දුරු නො කරමු යි බමුණා (සියපුත්) සොමදත්තට කී ය.

5137. එම්බා බ්‍රාහ්මණය, සිය නිවසට පැමිණි ඔබට මෙ තෙමේ පූජා කෙළේ ය. මෙසේ යහපත කරන ඔහුට කවර හෙයින් මෝහයෙන් මිත්‍රද්‍රෝහ කරන්නට කැමැත්තෙහි ද?

5138. ඉදින් වස්තුව කැමැත්තෙහි නම් භූරිදත්ත නාරජ එය ඔබට දෙන්නේ ය. ඔහු වෙත පැමිණ ඉල්ලීම යෙහෙකි. බොහෝ ධන ඔබට දෙන්නේ යැ යි පුත් සෝමදත්ත තෙමේ කී ය.

5139. හත්ථගතං පත්තගතං නිකිණ්ණං ඛාදිතුං වරං,
මා නො සන්දිට්ඨිකො අත්ථො සොමදත්ත උපච්චගා.

5140. පච්චන්ති නිරයෙ ඝොරෙ මහිස්සමවදීයති,[1]
මිත්තදූහී[2] හිතච්චාගී ජීවරෙවාපි සුස්සරෙ.

5141. සචෙ හි ධනකාමොසි භූරිදත්තො පදස්සති,
මඤ්ඤෙ අත්තකතං වෙරං නචිරං වෙදයිස්සසි.

5142. මහායඤ්ඤං යජිත්වාන එවං සුජ්ඣන්ති බ්‍රාහ්මණා,
මහායඤ්ඤං යජිස්සාම එවං මොක්ඛාම පාපකා.

5143. හන්දදානි අපායාමි නාහං අජ්ජ තයා සහ,
පදම්පෙකං නගච්ඡෙය්‍යං එවං කිබ්බිසකාරිනා.

5144. ඉදං වත්වාන පිතරං සොමදත්තො බහුස්සුතො,
උජ්ඣාපෙත්වාන භූතානි තම්හා ඨානා අපක්කමි.

5145. ගණ්හාහෙතං මහානාගං ආහරෙතං මණිං මම,
ඉන්දගොපකවණ්ණාභො යස්ස ලොහිතකො සිරො.

5146. කප්පාසපිචුරාසීව එසො කායස්ස දිස්සති,[3]
වම්මිකග්ගගතො සෙති තං ත්වං ගණ්හාහි බ්‍රාහ්මණ.

5147. අථොසධෙහි දිබ්බෙහි ජප්පං මන්තපදානි ච,
එවං තං අසක්ඛි සට්ඨුං[4] කත්වා පරිත්තමත්තනො.

කීළනඛණ්ඩො.

5148. මමං දිස්වාන ආයන්තං සබ්බකාමසමිද්ධිනං,
ඉන්ද්‍රියානි අහට්ඨානි සාවං ජාතං[5] මුඛං තව.

5149. පදුමං[6] යථා හත්ථගතං පාණිනා පරිමද්දිතං,
සාවං ජාතං මුඛං තුය්හං මමං දිස්වාන එදිසං

1. මහිස්සමචි විවරති – මජසං. මහිමස්ස විනද්ධියති – සයා.
2. මිත්තදූබ්භී – මජසං, සයා.
3. කායො දිස්සති – මජසං, සයා.
4. සත්ථුං – මජසං. ඵුට්ඨුං – සයා.
5. ජාති – මජසං.
6. පදුම – මජසං.

5139. පුත සෝමදත්තය, අතට හෝ භාජනයට පැමිණි හෝ ඉදිරියෙහි තැබූ හෝ යමක් වේ නම් එය අනුභවයට උතුම් ය. තමන්ට පෙනෙන ලාභය ඉක්මැ නොයේවයි බ්‍රාහ්මණ තෙමේ කීය.

5140. පියාණෙනි, යමෙක් තමන්ගේ යහපත කැමැත්තවුන් හැර මිත්‍රද්‍රෝහි වේ ද හේ මරණින් මතු දරුණු නිරයෙහි පැසෙන්නේ ය. ජීවත් වුව ද මොහුට පොළොව විවර වෙයි. හේ ජීවත් වූයේ නමුදු වියැළේ.

5141. ඉදින් ධන කැමැත්තෙහි නම් භූරිදත්ත තෙමේ එය දෙන්නේ ය. තමා කළ පාපයෙහි විපාකය නොබෝ කලෙකින් විඳින්නෙහි යැ යි සිතමි යි සෝමදත්ත කී ය.

5142. සෝමදත්ත පුත, බමුණෝ වනාහි මෙසේ කළ පවින් මහත් යාග කොට පිරිසුදු වෙති. අපි මහායාගයක් කරමු. එසේ කිරීමෙන් එ පවින් මිදෙමු යි බමුණා කී ය.

5143. එසේ නම් මම දැන් ඉවත් වැ යෙමි. මෙසේ පවු කරන ඔබ සමග අද මම පියවරක්වත් නො යමි යි සෝමදත්ත කී ය:

5144. නුවණැති සෝමදත්ත තෙමෙ පියාණන්ට මෙය කියා දෙවියනට ද උස්හඬින් පවසා එතැනින් ගියේ ය.

5145. යම් නාගයකුගේ රක්තවර්ණ හිස රතිඳුගොවු පැහැයට බඳු ප්‍රභා ඇත්තේ ද ඒ මේ මහනාගයා අල්ලා ගනුව. මේ මැණික මට දෙව.

5146. මොහුගේ සිරුර කපුපුළුන් රැසක් මෙන් පෙනේ. හෙ තෙමේ තුඹස මතැ හොවී. බ්‍රාහ්මණය, ඒ නාගයා අල්ලා ගනුව යි කී ය.

5147. ඉක්බිති දිවඔසුවෙන් ද මන්ත්‍රයෙන් ද තමන්හට ආරක්‍ෂා කරමින් ඒ ආලම්බන තෙමේ භූරිදත්ත නාගරාජයා අල්ලන්නට හැකි වූයේ විය.

ක්‍රීඩා කාණ්ඩය.

5148. මැණියනි, සියලු කම්සැපතින් වැඩුණු මා දුක්මෙන් ඔබගේ ඉඳුරෝ විප්‍රසන්න නො වූහ. රන්කැඩපතකට බඳු මුහුණ ද කළුවන් වී ය.

5149. මා දුක්මෙන් ඔබ මුහුණ, අතින් කඩා අත්ලෙන් පිරිමදින ලද පියුම මෙන් කළු වූයේ කවර හෙයින් දැ යි සුදස්සන නම් නාරජ ඇසී ය.

5150. කච්චින්නු තෙ නාභිසයි කච්චි තෙ අත්ථි වෙදනා,
යෙන සාවං මුඛං තුය්හං මමං දිස්වාන ආගතං.

5151. සුපිනං තාත අද්දක්ඛිං ඉතො මාසං අධොගතං,
දක්ඛිණං විය මෙ බාහං[1] ඡෙත්වා රුහිරමක්ඛිතං;
පුරිසො ආදාය පක්කාමි මමං රොදන්තියා සති.

5152. යතො තං[2] සුපිනමද්දක්ඛිං සුදස්සන විජානහි,
තතො දිවා වා රත්තිං වා සුඛං මෙ න උපලබ්භති.[3]

5153. යං පුබ්බෙ පරිවාරිංසු[4] කඤ්ඤා රුචිරවිග්ගහා,
හෙමජාලපටිච්ඡන්නා භූරිදත්තො න දිස්සති.

5154. යං පුබ්බෙ පරිවාරිංසු නෙත්තිංසවරධාරිනො,
කණිකාරා[5] විය සම්පුල්ලා භූරිදත්තො න දිස්සති.

5155. හන්දදානි ගමිස්සාම භූරිදත්තනිවෙසනං,
ධම්මට්ඨං සීලසම්පන්නං පස්සාම තව භාතරං.

5156. තඤ්ච දිස්වාන ආයන්තිං[6] භූරිදත්තස්ස මාතරං,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං භූරිදත්තස්ස නාරියො.

5157. පුත්තං තෙය්‍ය න ජානාම ඉතො මාසං අධොගතං,
මතං වා යදි වා ජීවං භූරිදත්තං යසස්සිනං.

5158. සකුණී හතපුත්තාව සුඤ්ඤං දිස්වා කුලාවකං,
චිරං දුක්ඛෙන ඣායිස්සං භූරිදත්තං අපස්සතී.

5159. සකුණී හතපුත්තාව සුඤ්ඤං දිස්වා කුලාවකං,
තෙන තෙන පධාවිස්සං පියපුත්තං අපස්සතී.

5160. කුරරී හතඡාපාව සුඤ්ඤං දිස්වා කුලාවකං,
චිරං දුක්ඛෙන ඣායිස්සං භූරිදත්තං අපස්සතී.

5161. සා නූන චක්කවාකීව පල්ලලස්මිං අනූදකෙ,
චිරං දුක්ඛෙන ඣායිස්සං භූරිදත්තං අපස්සතී.

---

1. බාහුං - මජසං, සයා.
2. හං - මජසං. සයා.
3. නොපලබ්භ - මජසං. සයා.
4. පරිචාරිංසු - මජසං. සයා.
5. කණිකාරාව - මජසං., සයා
6. ආයන්තං - මජසං. සයා.

5150. කිම, ඔබට කිසිවෙක් හිංසා කෙළේ ද? කිම, ඔබට කිසියම් වේදනා ඇද්ද? යම් කරුණකට මෙහි පැමිණි මා දුකැ ඔබ මුහුණ කළු වී ද? එ කරුණ මට පවසනු මැනැවැ යි කී ය.

5151. පුත, සිහිනයක් දිටිමි. එයට මසක් ඉක්මිණ. මාගේ දකුණු අත කැපුමෙන් ලේ වැගිරෙන්නාක් මෙන් විය, හඬමින් සිටින කලැ රතු ඇස් ඇති කළු පුරුෂයෙක් මා රැගෙන ගියේ ය.

5152. එම්බා සුදස්සන පුත, යම් දිනෙක මම ඒ සිහිනය දිටිම් ද එද සිට දිවා රෑ මට සුවයක් නම් නැතැ යි දත ගනුව යි කී ය.

5153. පෙර රන්දලින් වැසූ මනහර ශරීර ඇති නාග කන්‍යාවෝ යමකු පිරිවැරූ ද ඒ භූරිදත්ත නමැති නාරජ දූන් නො පෙනේ.

5154. මැනැවින් පිපුණු කිණිහිරි රුක් මෙන් කඩු දරන උතුම් නාගමානවකයෝ පෙර යමකු පිරිවැරූ ද ඒ භූරිදත්ත තෙමේ දූන් නො පෙනේ.

5155. එහෙයින් අපි දූන් භූරිදත්ත ගේ නිවෙසට යමු. දැහැමි සිල්වත් ඔබ ගේ සොහොවුරා දකිමු යි මෑණියෝ පැවැසූ හ.

5156. භූරිදත්ත නාරජු ගේ ඒ එන මෑණියන් දුක භූරිදත්ත නාරජු ගේ ස්ත්‍රීහු හිසැ අත් බැඳැ ගෙන (ඉහ අත් බඳගෙන) හැඬූහ.

5157. ආයර්‍යාවෙනි, යසස් ඇති භූරිදත්ත නමැති ඔබ පුතා මෙළේ ද? නැතහොත් ජීවත් වෙ ද? මෙයින් මසක් පමණ කලක සිට නො දකිමු යි පැවැසූහ.

5158. හිස් වූ කැදැල්ල දැකීමෙන් නැසුණු පැටවු ඇති ළිහිණි-යක මෙන් භූරිදත්ත නො දක්නා මම බොහෝ කල් සිට දුකින් තැවෙමි.

5159. හිස් වූ කැදැල්ල දැක්මෙන් එහා මෙහා දුවන, නැසුණු පැටවුන් ඇති ළිහිණියක මෙන් ප්‍රිය පුතු නො දක්නා මම ඒ ඒ තැන දුවමි.

5160. හිස් වූ කැදැල්ල දැක්මෙන් පැටවුන් නැසුණු බව දත් කබරුස්සක මෙන් භූරිදත්ත නමැති පුතු නො දක්නා මම බොහෝ කල් සිට දුකින් තැවෙමි.

5161. භූරිදත්ත නමැති පුතු නො දක්නා ඒ මම දිය සිඳුණු කුඩා විලෙකැ සක්වා ළිහිණියක මෙන් බොහෝ කල් මුළුල්ලෙහි දුකින් තැවෙමි.

5162. කම්මාරානං යථා උක්කා අන්තො ඣායති නො බහි,
එවං ඣායාමි සොකෙන භූරිදත්තං අපස්සති.

5163. සාලාව සම්පමථිතා[1] මාලුතෙන පමද්දිතා,
සෙන්ති පුත්තා ච දාරා ච භූරිදත්තනිවෙසනෙ.

5164. ඉදං[2] සුත්වාන නිග්ඝොසං භූරිදත්තනිවෙසනෙ,
අරිට්ඨො ච සුභගො[3] ච උපධාවිංසු[4] අනන්තරා.

5165. අම්ම අස්සාස මා සොචි එවං ධම්මා හි පාණිනො,
චවන්ති උපපජ්ජන්ති එසස්ස පරිණාමිතා.[5]

5166. අහම්පි තාත ජානාමි එවං ධම්මා හි පාණිනො,
සොකෙන ච පරෙතස්මිං භූරිදත්තං අපස්සති.

5167. අජ්ජ චෙ මෙ ඉමං රත්තිං සුදස්සන විජානහි,
භූරිදත්තං අපස්සන්ති මඤ්ඤෙ හෙස්සාමි[6] ජීවිතං.

5168. අම්ම අස්සාස මා සොචි ආනයිස්සාම භාතරං,
දිසොදිසං ගමිස්සාම භාතුපරියෙසනං චරං.

5169. පබ්බතෙ ගිරිදුග්ගෙසු ගාමෙසු නිගමෙසු ච,
ඔරෙන දසරත්තස්ස[7] භාතරං පස්ස ආගතං.

5170. හත්ථා පමුත්තො උරගො පාදෙ තෙ නිපතී භුසං,
කච්චි[8] තං නු ඩසී තාත මා භායි සුඛිතො භව.[9]

5171. නෙව මය්හං අයං නාගො අලං දුක්ඛාය කායචි,
යාවතත්ථි අහිග්ගාහො මයා භියො න විජ්ජති.

5172. කොනු බ්‍රාහ්මණවණ්ණෙන දිත්තො පරිසමාගමා,
අව්හායන්තු සුයුද්ධෙන සුණන්තු පරිසා මමං.

1. සංපමද්දිතා - මජසං.
2. තෙසං - මජසං. සයා.
3. සුභොගොච - මජසං. සයා.
4. පධාවිංසු - මජසං. සයා.
5. පරිණාමතා - මජසං. සයා.
6. හිස්සාමි - මජසං. සයා.
7. රත්තරත්තස්ස - මජසං. සයා.
8. කච්චිනං ඩංසිතො - මජසං. කච්චිංනුඩතො - සයා.
9. තව - මජසං.

5162. කඹුරු උදුනැ යම්සේ ඇතුළත මැ ගිනි ඇවිළේ ද පිටත නො ඇවිළේ ද එ මෙන් භූරිදත්ත නො දක්නා මම සොවින් දැවෙමි යි මෑණියෝ වැලැපුණාහ.

5163. භූරිදත්ත නාරජුගේ භවනයෙහි අඹුදරුවෝ යුගත් මාරුතයෙන් ඇලළීගිය සල්ගස් මෙන් ශෝකයෙන් වෙසෙති යි (බුදුහු වදළහ.)

5164. අරිට්ඨ යැ සුභග යැ යන නාරජහු දෙදෙන අනතුරු වැ භූරිදත්ත නමැති නාරජුගේ භවනයෙහි මේ ශබ්දය ඇසීමෙන් එහි දිවගියහ.

5165. මෑණියනි, අස්වැසෙවු, ශෝක නො කරවු, සත්ත්වයෝ චනාහි මෙ බඳු සවභාව ඇත්තෝ මැ වෙති. මැරෙති උපදිති යන මෙය ලෝකයේ පිරිනැමීම යැ යි කීහ.

5166. පුත, මම ද දනිමි. සත්ත්වයෝ මෙ බඳු සවභාව ඇත්තෝ මැ යැ. එහෙත් භූරිදත්ත නො දක්නා මම සොවින් පෙළුනා වෙමි.

5167. පුත සුදස්සන, ඉදින් අද රෑ භූරිදත්ත නො දක්නී නම් මගේ ජීවිතය හරින්නෙමි යි සිතමි. එ දනුව යි මෑණියෝ පැවැසූහ.

5168. මෑණියෙනි, සැනසෙනු මැනැවි. ශෝක නො කළ මැනැවි. සොහොයුරා සොයා ගෙන එන්නෙමු. සොහොයුරා සොයමින් දිසානුදිසාවනට යන්නෙමු.

5169. පර්වත ගිරිදුර්ගයන්හි ද ගම්නියම්ගම්හි ද ඇවිද සොයන්නෙමු. රෑ දසයකින් හෙවත් දස දවසකින් මොබ ආ සහෝදරයා බලනු මැනැවැ යි පුත්‍රයෝ පැවැසූහ.

5170. (මා) අතින් මිදුණු සර්පයා ඔබගේ පයෙහි බලවත් සේ පතිත විය. කිම, ඔබ දෂ්ට කෙළේ ද? බිය නො වෙව, සුවපත් වෙව යි ආලම්බායන කී ය.

5171. මෙ නාගයා සුළු පමණින් වත් මට දුකක් ඉපැදැවීමට නො පොහොසත් ය. යම් පමණ අහිතුණ්ඩිකයෝ වෙත් ද මට වැඩි සමතෙක් නැතැ යි (තාපස වේසයෙන් ආ සුදස්සන නමැති නාරජ කී ය.)

5172. බමුණු වෙසින් කවර නම් අන්ධ බාලයෙක් මා යුද්ධයට කැඳවමින් මෙ පිරිස වෙත පැමිණියේ ද? පිරිස මාගේ බස අසාවා යි ආලම්බායන කී ය.

5173. ත්වං මං නාගෙන ආලම්බ අහං මණ්ඩූකජාපියා,
හොතු නො අබ්භුතං තත්ථ ආසහස්සෙහි පඤ්චහි.

5174. අහං හි වසුමා අඩ්ඪො ත්වං දළිද්දොසි මාණව,
කො නු තෙ පටිභොගත්ථි උපජූතඤ්ච[1] කිං සියා.

5175. උපජූතඤ්ච මෙ අස්ස පාටිභොගො ච තාදිසො,
හොතු[2] නො අබ්භුතං තත්ථ ආසහස්සෙහි පඤ්චහි.

5176. සුණොහි මෙ මහාරාජ වචනං භද්දමත්ථු තෙ,
පඤ්චන්නං මෙ සහස්සානං පාටිභොගොහි කිත්තිමා.

5177. පෙත්තිකං වා ඉණං හොති යං වා හොති සයං කතං,
කිං ත්වං එවං බහුං මය්හං ධනං යාචසි බ්‍රාහ්මණ.

5178. ආලම්බානො[3] හි නාගෙන මමං අභිජිගිංසති,[4]
අහං මණ්ඩූකජාපියා ඩංසයිස්සාමි බ්‍රාහ්මණං.

5179. තං ත්වං දට්ඨුං මහාරාජ අජ්ජ රට්ඨාභිවඩ්ඪන,
ඛත්තසඞ්ඝපරිබ්බූළ්හො නියාහි අභිදස්සනං.

5180. නෙව තං අතිමඤ්ඤාමි සිප්පවාදෙන මාණව,
අතිමත්තොසි සිප්පෙන උරගං නාපචායසි.

5181. මයම්පි නාතිමඤ්ඤාම සිප්පවාදෙන බ්‍රාහ්මණං,
අවිසෙන ච නාගෙන භුසං වඤ්චයසෙ ජනං.

5182. එවං චෙතං ජනො ජඤ්ඤා යථා ජානාමි තං අහං,
න ත්වං ලභසි[5] ආලම්බ සත්තුමුට්ඨිං[6] කුතො ධනං.

5183. ඛරාජිනො ජටී රුම්මී[7] දන්තො[8] පරිසමාගතො,
සො ත්වං එවං ගතං නාගං අවිසො අතිමඤ්ඤසි.

1. ඔපජූතඤ්ච – මජසං.
2. අස්සුතො – මජසං, අස්සතො – වි.
3. ආලම්බායනො ච ස්‍යා. අලම්බනො ච.
4. අභිජිගීසති – මජසං.
5. ලභෙසි – මජසං.
6. භුසමුට්ඨිං – මජසං, ස්‍යා.
7. දුම්මී – මජසං.
8. දිත්තා – මජසං.

5173. ආලම්බායන තෝ නාගයා මඟින් මා සමඟ යුද කරව, මම මැඩි පැටවක මඟින් තා සමඟ යුද කරන්නෙමි. අපගේ යුදයෙහි පන්දහසකින් පරදු තැබුම වේවයි සුදස්සන තෙමේ කී ය.

5174. එම්බා මාණවකය, මම වනාහි ධනය ඇති, වස්තුවෙන් පරිපූර්ණ වූවෙක්මි. තෝ වනාහි දිළින්දෙක් වෙහි ය. තට කවර ඇපයක් තිබේ ද මේ දූකෙළියෙහි තැබිය යුතු කවර නම් ධනයක් වේ ද?

5175. මේ දූකෙළිය සඳහා ධනය මට ඇත, තැබිය හැකි ඇප ද ඇත. එහෙයින් එහි දී පන්දහස දක්වා පරදු තැබුම වන්නේ නම් යෙහෙකැ යි අලම්බායන තෙමේ කී ය.

5176. මහරජ, ඔබට යහපතක් වේවා, ම බස ඇසුව මැනැවි. කීර්තිමත් රජතෙමේ මට පන්දහසකට ඇප වේවා යි සුදස්සන තෙමේ මයිල් රජුට කී ය.

5177. බ්‍රාහ්මණය, පියා විසින් ගත් ණයක් ඇද්ද නැතහොත් තමා වූ යම් ණයක් හෝ වේ ද? කුමකට මෙ බඳු බොහෝ ධන තෝ මාගෙන් ඉල්ලන්නෙහි දැ යි රජ තෙමේ ඇසී ය.

5178. මහරජ, ආලම්බායන තෙමේ නාගයා කරණ කොට ගෙන යුදයෙහි දී මා දිනන්නට කැමැත්තේ වෙයි. මම මැඩිපැටවක ලවා බ්‍රාහ්මණයා දෂ්ට කරවමි.

5179. රට වර්ධනය කරවන මහරජ, අද ඔබ ඒ නයින්ගේ නැටුම් බලන්නට ක්ෂත්‍රිය සමූහයා පිරිවරන ලදු වැ වඩනේ මැනැවැ යි සුදස්සන තෙමේ කී ය.

5180. මාණවකය, ශිල්පවාදයෙන් ඔබ ඉක්මවා නො හඟිමි. ඔබ වනාහි ශිල්ප හේතු කොට ගෙන මත් වූවහු ය. එහෙයින් මේ නාගයාහට බුහුමන් නො කෙරෙහි යැ යි ආලම්බායන තෙමේ කී ය.

5181. අපි ද ශිල්පවාදයෙන් බ්‍රාහ්මණයා ඉක්මවා නො හඟිමු. ඔබ විෂ නැති මේ නයාගෙන් ද බොහෝ සේ ජනයා මුළා කරන්නෙහි ය.

5182. එය මම යම්සේ දනිම් ද, මහාජන තෙමේ එසේ දනී නම් ආලම්බායන, ඔබ අත්සුණු මිටකුදු නො ලබන්නෙහි ය. ධනය නම් කොහින් ලබන්නෙහි දැ යි සුදස්සන තෙමේ ඇසී ය.

5183. රළු වූ අඳුන් දිවිසම් දරන ජටාධර අඳුන් නොලා නො සැරැසුණු දත්ත පිරිසට ආයේයැ. තෙපි මෙ වැනි අනුභව-සම්පන්න නාගයා විෂ නැත්තෙකැ යි අවමන් කරව.

5184. ආසජ්ජ ඛො තං[1] ජඤ්ඤසි පුණ්ණකං උග්ගස්ස තෙජසා[2]
මඤ්ඤෙ තං භස්මරාසිංව ඛිප්පමෙසො කරිස්සති.

5185. සියා විසං සිලුත්තස්ස දෙඩ්ඩුභස්ස සිලාභුනො,
නෙව ලොහිතසීසස්ස විසං නාගස්ස විජ්ජති.

5186. සුතං මෙතං අරහතං සඤ්ඤතානං තපස්සිනං,
ඉධ දානානි දත්වාන සග්ගං ගච්ඡන්ති දායකා;
ජීවන්තො දෙහි දානානි යදි තෙ අත්ථි දාතවෙ.

5187. අයං නාගො මහිද්ධිකො තෙජස්සී දුරතික්කමො,
තෙන තං ඩංසයිස්සාමි සො තං භස්මං කරිස්සති.

5188. මයාපෙතං සුතං සම්ම සඤ්ඤතානං තපස්සිනං,
ඉධ දානානි දත්වාන සග්ගං ගච්ඡන්ති දායකා;
ත්වමෙව දෙහි ජීවන්තො යදි තෙ අත්ථි දාතවෙ.

5189. අයං අච්චිමුඛී නාම[3] පුණ්ණා උග්ගස්ස තෙජසා,
තාය තං ඩංසයිස්සාමි සා තං භස්මං කරිස්සති.

5190. යා ධීතා ධතරට්ඨස්ස වෙමාතා භගිනී මම,
සා දිස්සතු අච්චිමුඛී[4] පුණ්ණා උග්ගස්ස තෙජසා.

5191. ඡමායං චෙ නිසිඤ්චිස්සං බ්‍රහ්මදත්ත විජානහි,
තිණලතානි ඔසධ්‍යා උස්සුස්සෙය්‍යුං අසංසයං.

5192. අද්ධං[5] චෙ පාතයිස්සාමි බ්‍රහ්මදත්ත විජානහි,
සත්තවස්සානයං දෙවො න වස්සෙ න හිමං පතෙ.

5193. උදකඤ්චෙ නිසිඤ්චිස්සං බ්‍රහ්මදත්ත විජානහි,
යාවන්තා[6] ඔදකා පාණා මරෙය්‍යුං මච්ඡකච්ඡපා.

නගරප්පවෙසනකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

1. නං - මජසං.
2. තෙජසො - මජසං.
3. අජමුඛී - මජසං.
4. තංඩංසත්වාජමුඛී - මජසං. ඩංසතු - ස්‍යා.
5. උදකෙ චෙ - මජසං,
6. යාවන්තො - මජසං.

5184. උග්‍ර විෂ තෙදින් පරිපූර්ණ වූ ඒ නාරජුට ළං වැ එය දැන ගන්නෙහි ය. නා රජතෙමෙ තොප වහාම අළු ගොඩක් කෙරේ යැ යි සිතමි යි ආලම්බායන තෙමේ කුපිත වැ කීය.

5185. තොපගේ මේ රතු හිසැ'ති සර්පයාගේ විෂ ඇත් නම් ගැරඬි යැ, දියබරි යැ, පණුවුළු යැ යන සතුන්ට ද විෂ ඇතැ යි සුදස්සන තෙමේ කීය.

5186. මෙ ලොවැ දයකයෝ දන්දීම හේතු කොටගෙන දෙව්ලොවැ උපදිති යන මෙය සංයමයෙන් හා තපසින් යුත් රහතුන්ගෙන් මා විසින් අසන ලදී. ඉදින් දිය යුතු දෙයක් තොපට ඇතහොත් ජිවත් වෙමින් දන් දෙව.

5187. මේ නාගයා මහත් ඍද්ධි ඇති තේජස් ඇති කිසිවකු හට ඉක්මැ විය නො හැක්කකි. ඔහු ලවා තොප දෂ්ට කරවන්නෙමි. හේ තා අළු කරන්නේ යැ යි ආලම්බායන තෙමේ කීය.

5188. යහළු ආලම්බායනය, මෙ ලොවැ දන් දෙන දයකයෝ දෙව්ලොවැ උපදිතැ යි යන මෙය සංයම ඇති තපස්වීන්ගෙන් මා විසිනුදු අසන ලදයැ. ඉදින් දියයුතු දෙයක් ඇතහොත් එය ජිවත් වන තෙපි මැ දෙව.

5189. අච්චිමුඛී නමැති මේ මැඩි පැටී උග්‍ර විෂ තේජසින් පරිපූර්ණ වූවා ය. ඇය ලවා තා දෂ්ට කරවමි. ඕ තා හළු කරන්නී ය.

5190. ධ්‍රතරාෂ්ට නමැති නාරජුට යම් දූවක් වූ ද මාගේ අසමාන මවු දරු නැගණී වූ ද උග්‍ර විෂ තේජසින් පරිපූර්ණ ඒ මේ අච්චිමුඛී නමැති මැඩි පැටී දකිනු ලැබෙවා යි සුදස්සන තෙමේ කීය.

5191. බ්‍රහ්මදත්ත මහරජ, යම් හෙයකින් මේ විෂ පොළොවෙහි ඉසින්නේ නම් තණකොළ ලිය වැල් ද ඖෂධවර්ගයෝ ද නිසැක වැ වියළෙන්නාහ යි දනු මැනවැ යි කීය.

5192. එම්බා බ්‍රහ්මදත්ත මහරජ, ඉදින් මේ විෂ අහසට දමන්නෙම් නම් සත්වසක් මුළුල්ලෙහි වැසි නො වස්නේ ය. පිනිබිඳුවකුදු නො වැටෙතී දනුව යි කීය.

5193. බ්‍රහ්මදත්ත මහරජ, ඉදින් මේ විෂ දියට (මුහුදට) ඉසින්නෙම් නම් දියෙහි උපදින මස්කැසුබු ඈ යම් පමණ සත්ත්වයෝ වෙද්ද ඒ සියලු සත්ත්වයෝ මැරෙන්නාහ යි දැන ගන්නැ යි සුදස්සන තෙමේ කීය.

නගර ප්‍රවෙශ කාණ්ඩය නිමි.

5194. ලොක්‍යං සජන්තං උදකං පයාගස්මිං පතිට්ඨිතං,
කො මං අජ්ඣොහරී භූතො ඔගාළ්හං යමුනං නදිං.

5195. යදෙසලොකාධිපතී යසස්සී
බාරාණසිම්පකිරහරී සමන්තතො,
තස්සාහං පුත්තො උරගූසභස්ස
සුභගොති මං බ්‍රාහ්මණ වෙදයන්ති.

5196. සචෙ හි පුත්තො උරගූසභස්ස
කංසස්ස රඤ්ඤො අමරාධිපස්ස
මහෙසක්ඛො අඤ්ඤතරො පිතා තෙ
මච්චෙසු මාතා පන තෙ අතුල්‍යා
න තාදිසො අරහති බ්‍රාහ්මණස්ස
දසම්පි ඔහාරිතුං මහානුභාවො.

5197. රුක්ඛං නිස්සාය විජ්ඣිත්ථො එණෙය්‍යං පාතුමාගතං,
සො විද්ධො දූරමසරා[1] සරවෙගෙන සෙඛවා.[2]

5198. තං ත්වං පතිතමද්දක්ඛි අරඤ්ඤස්මිං බ්‍රහාවනෙ,
ස මංසකාජමාදය සායං නිග්‍රොධුපාගමි.

5199. සුවසාලිය[3] සඞ්ඝුට්ඨං පිංගියං[4] සන්ථතායුතං.
කොකිලාභිරුදං රම්මං ධුවං හරිතසද්දලං.

5200. තත්ථ තෙ සො පාතුරහු[5] ඉද්ධියා යසසා ජලං,
මහානුභාවො භාතා මෙ කඤ්ඤාහි පරිවාරිතො.[6]

5201. සො තෙන පරිචිණ්ණො ත්වං සබ්බකාමෙහි තප්පිතො.
අදුබ්භස්ස[7] තුවං දුබ්භි තං තෙ වෙරං ඉධාගතං.

5202. ඛිප්පං ගීවං පසාරෙහි න තෙ දස්සාමි ජීවිතං,
භාතුපරිසරං වෙරං ඡෙදයිස්සාමි තෙ සිරං.

5203. අජ්ඣායකො යාචයොගො[8] ආහුතග්ගි ච බ්‍රාහ්මණො,
එතෙහි තීහි ඨානෙහි අවජ්ඣො භවති[9] බ්‍රාහ්මණො.

---

1. දූරමචරි – මජසං. දූරමාචරි – ස්‍යා.
2. පෙක්ඛවා – මජසං, ස්‍යා.
3. සාලික – මජසං.
4. පිඞ්ගලං – මජසං.
5. පාතුරහු – මජසං.
6. පරිවාරිතො – මජසං.
7. අදුට්ඨස්ස – මජසං. ස්‍යා.
8. යාචයොගී – මජසං, ස්‍යා.
9. හොති – මජසං.

5194. පව් සේදීමට සුදුසු යැ යි ලෝවැස්සන් විසින් සම්මත කැරුණු පයාග නම් තොටැ පිහිටි මෙබඳු දිය නහන මා කවර නම් භූතයෙක් යමුනා ගඟෙහි ගිල්වමින් ඇදගනී දැ යි වැදි-බමුණා ඇසී ය.

5195. ලොවට අධිපති යසපිරිවර ඇති යම් මේ ධෘතරාෂ්ට්‍ර නමැති නා රජෙක් හාත්පසින් බරණැස් නුවර පෙණයෙන් වැසූයේ ද මම ඒ නා රජුගේ පුත් වෙමි. බමුණ මා සුභග යැ යි දනිති යි සුභග නාරජ කීය.

5196. ඉදින් තෙපි වනාහී දිගාසිරි ඇති බැවින් අමර නම් නාගයනට අධිපති කංශ නමැති ධෘතරාෂ්ට්‍ර නාරජුගේ පුත් වවු නම් තොපගේ පිය තෙමේ මහෙශාක්‍ය නාරජෙකි. ඔබ මවු තොමෝ මිනිසුන් අතර අසමාන තැනැත්තක යැ. එ බන්දෙක් බ්‍රාහ්මණයකුගේ දසයකුවත් දියෙහි ගිල්වීමට නුසුදුසු යැ (මහානුභාව බමුණකු ගැන කවර කථායැ යි වැදි බමුණා කීය.)

5197. එම්බා බ්‍රාහ්මණය තෙපි රුකක් ඇසුරු කරමින් දිය බොන්නට ආ මුවකු විද්දහු ය. ඊතල වේගය නිසා තැති ගත් විදිනු ලැබූ මුවා ඈතට ගියේ ය.

5198. තෙපි මහ වනයෙහි (දුවගොස් මැරී වැටුණු) ඒ මුවා දුක්කහු ය. ඒ තෙපි මුවමස් කද රැගෙන සවස නුග රුකක් වෙත පැමිණියහු ය.

5199. ගිරා සැළලිහිණියන් විසින් පැවැත්වෙන නාද ඇති පැසුණු පල කරණකොටගෙන පිඟුවන් ගැවැසී ගත් ඇටුවන් ඇති නුග රුකින් යුත් මේ භූමිය කොවුලන් විසින් පැවැත්වෙන නාද ඇති සිත්කලු නිතර නිල් තෘණයෙන් ගැවැසී ගත්තකි.

5200. ඒ නුග රුකෙහි සිටි තොපට ඍද්ධියෙන් ද, යසසින් ද දිලියෙන මහත් අනුභාව ඇති නාගකන්‍යාවන් පිරිවැරූ මාගේ ඒ සොහොයුරු තෙමේ පෙනුණේ ය.

5201. ඒ තෙපි මගේ සොහොයුරු භූරිදත්ත නමැති ඒ නාරජු විසින් කැමැති සියලු සම්පත්තියෙන් සතුටු කැරුණේ බුහුමන් කැරුණේ ද වවු ය. ද්‍රෝහ නො කළයුතු ඔහුට තෙපි ද්‍රෝහ කළවු ය. තොපට ඒ පාපකර්මය දැන් මෙහි පැමිණියේ වෙයි.

5202. ගෙල වහා දිගු කරව. තා මරමි. සොහොයුරාහට කළ අපරාධය සිහිකරන මම තාගේ හිස සිඳිමි යි සුභග තෙමේ කීය.

5203. බමුණා මන්ත්‍ර හදරයි. ඉල්ලීමට සුදුසු වෙයි, පුදන ලද ගිනි ඇත්තේ ද වෙයි. මේ තෙ කරුණින් බමුණු තෙමේ වධ නො කොට යුත්තෙකැ යි වැදි බමුණා කීය.

5204. යං පුරං ධතරට්ඨස්ස ඔගාළ්හං[1] යමුනං නදිං,
ජොතතෙ[2] සබ්බසොවණ්ණං ගිරිං ආහච්ච යාමුනං.[3]

5205. තස්ස තෙ පුරිසව්‍යග්ඝා සොදරියා මම භාතරො,
යථා තෙ තත්ථ වක්ඛන්ති තථා හෙස්සසි බ්‍රාහ්මණ.

සුභගඛණ්ඩො.

5206. අනිත්තරා ඉත්තරසම්පයුත්තා
යඤ්ඤා ච වෙද[4] ච සුභොග ලොකෙ,
තදග්ගරය්හං හි විනින්දමානො
ජහාති විත්තඤ්ච සතඤ්ච ධම්මං.

5207. අජ්ඣෙනමරියා පථවිං ජනින්ද
වෙස්සා කසිං පරිචරියඤ්ච සුද්දා,
උපාගු පච්චෙකං යථා පදෙසං
කතාහු එතෙ වසිනාති ආහු.

5208. ධාතා විධාතා වරුණො කුවෙරො
සොමො යමො චන්දිමා වායු සූරියො,
එතෙ හි යඤ්ඤං පුථුසො යජිත්වා
අජ්ඣායකානං අථ[5] සබ්බකාමෙ.

5209. විකාසිතා චාපසතානි පඤ්ච
යො අජ්ජුනො බලවා භීමසෙනො,[6]
සහස්සබාහු අසමො පථව්‍යා
සොපි තද ආදහි ජාතවෙදං.

5210. යො බ්‍රාහ්මණෙ භොජයි දීඝරත්තං
අන්නෙන පානෙන යථානුභාවං,
පසන්නචිත්තො අනුමොදමානො
සුභොග දෙවඤ්ඤතරො අහොසි.

5211. මහාසනං දෙවමනොමවණ්ණං
යො සප්පිනා අසක්ඛි ජෙතුමග්ගිං,
සො යඤ්ඤතන්තං වරතො යජිත්වා
දිබ්බං ගතිං මුචලින්දජ්ඣගඤ්ඡි.

1. ඔසාළ්හං – මජසං..
2. ජොතන්තං – මජස.
3. යමුනං – මජස.
4. වෙ – මජසං.
5. අථො – මජසං.
6. භීමසෙනො – මජසං.

5204. යමුනා නදී යට පෙදෙසෙහි ධෘතරාෂ්ට්‍ර නා රජුගේ රන්මුවා යම් නුවරක් යමුනා ගඟ අසබඩ හිමාලය පර්වතය දක්වා බැබැළේ ද?

5205. එ නුවර පුරුෂ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ සමාන මාතෘක මාගේ ඒ සොහොයුරෝ වෙසෙති. ඔහු යම් පරිදි කියද්ද බමුණ, තොප එහි දී එ පරිදි වන්නේ යැ යි සුභග තෙමේ කීය.

සුභග කාණ්ඩය නිමි.

5206. සුභග ය, ලොවැ යාගයෝ ය වෙදයෝ ය යන මොහු අලාමක ය. ලාමක බමුණන් විසින් යොදන ලදහ. (බමුණෝ ද අලාමකහ.) එහෙයින් නො ගැරහියයුතු බමුණාට අවමන් කරන තැනැත්තේ වස්තුව ද සත්පුරුෂ ධර්මය ද දුරු කරයි කියා දෙරටුව අසල සිටි කාණාරිෂ්ට තෙමෙ කීය.

(වැලිදු හේ කියයි)

5207. ආයර්‍ය බමුණෝ වෙදය ඉගෙනීමට ද ක්‍ෂත්‍රියයෝ පෘථිවි පාලනයට ද, වෛශ්‍යයෝ සී සාන්නට ද, ශූද්‍රයෝ මෙහෙවර කරන්නට ද පැමිණෙත්වා යි මහබඹ තෙමේ කීය. වෙන වෙන ම එසේ පැමිණෙන්නෝ තම තමන්ගේ කුලයට සුදුසු පරිදි පැමිණියහ. මෙසේ මොවුහු මහබඹු විසින් මවන ලදහ යි කියති.

5208. ධාතා යැ විධාතා යැ වරුණ යැ කුවෙර යැ සෝම යැ යම යැ චන්ද්‍රිමා යැ වායු යැ සූරිය යැ යි යන මේ දෙව් රජවරු වනාහි නොයෙක් අයුරින් යාග කොට බමුණන්ට කැමැති සියලු සම්පත් දීමේ තනතුරුවලට පත්වූහ.

5209. පන්සියක් පමණ අදනා ලද මහදුන්න ඇති බලවත් බිහිසුණු මහසෙන් ඇති (දහසක් බාහුවෙන් ඇදෙන දුනු දිය අදින බැවින්) සහස්‍සබාහු නමැති, පොළොවෙහි අසමාන යම් අර්ජුන යැ යි රජෙක් වී ද හෙ ද එකලැ ගිනි දෙවියා පිදී යැ.

5210. යම් බරණැස් රජෙක් බොහෝ කල් මුළුල්ලෙහි සතුටු සිත් ඇත්තේ පහන් සිතින් බමුණන් වැළඳ වී ද සුභගය, හෙතෙමේ එක්තරා මහත් අනුභාව ඇති දෙව්රජෙක් වී යැ.

5211. යම් රජෙක් මහත් ආහාර ඇති අලාමක ප්‍රභාව ඇති ගිනි දෙවියා ගිතෙලින් තුටු කරන්නට හැකි වූයේ ද ඒ මුචලින්ද නමැති රජ තෙමේ උතුම් ගිනි දෙවියාට යාග කිරීමෙන් දෙව්ලොවට පැමිණියේ යැ.

5212. මහානුභාවො වස්සසහස්සජීවී
යො පබ්බජී[1] දස්සනෙය්‍යො උළාරො,
හිත්වා අපරියන්තරට්ඨං[2] සසෙනං
රාජා දුදීපොපි ජගාමං[3] සග්ගං.

5213. යො සාගරො සාගරන්තං විජිත්වා
යූපං සුභං සොණ්ණමයං උළාරං,
උස්සෙසි වෙස්සානරමාදහානො[4]
සුභොග දෙවඤ්ඤතරො අහොසි.

5214. යස්සානුභාවෙන සුභොග ගඞ්ගා
පවත්තථ[5] දධිසන්නං සමුද්දං,
ස ලොමපාදෙ පරිචරියමග්ගිං
අඞ්ගො සහස්සක්ඛපුරජ්ඣ ගඤ්ඡි.

5215. මහිද්ධිකො දෙවවරො යසස්සී
සෙනාපති තිදිවෙ වාසවස්ස,
ස සොමයාගෙන මලං විහන්ත්වා
සුභොග දෙවඤ්ඤතරො අහොසි.

5216. අකාරි[6] යො ලොකමිමං පරඤ්ච
භාගීරථිං[7] හිමවන්තඤ්ච ගිජ්ඣං,
යො ඉද්ධිමා දෙවවරො යසස්සී
සොපි තදා ආදහි ජාතවෙදං.

5217. මාලාගිරී හිමවා යො ච ගිජ්ඣො
සුදස්සනො[8] නිසභො කාකනෙරු,[9]
එතෙ ච අඤ්ඤෙ ච නගා මහන්තා
චිත්‍යා කතා යඤ්ඤකරෙහි මාහු.

5218. අජ්ඣායකං මන්තගුණූපපන්නං
තපස්සිනං යාචයොගොති චාහ,[10]
තීරෙ සමුද්දස්සුදකං සජන්තං
තං සාගරජ්ඣොහරි තෙනපෙය්‍යො.

---

1. පබ්බජි - මජසං.
2. රට්ඨං - මජසං. සයා.
3. චගාමි - මජසං.
4. වස්සානර - මජසං.
5. පවත්තති - මජසං. සයා.
6. අකාසි යං - මජසං අකාරයී - සයා.
7. භාගීරථිං - සයා. භගීරසී - මජසං.
8. සුදස්සිනො - මජසං.
9. කුමවරු - මජසං. කාකවෙරු - සයා.
10. චාහු - මජසං. ධාහු - සයා.

5212. මහත් අනුභා ඇති දහසක් හවුරුදු ජීවත් වූ දකුම් කලු වූ, උදර වූ යම් රජෙක් අපමණ රිය සෙනඟ හැරදමා පැවිදි වූයේ ද ඒ දුදීප නමැති රජ තෙමේ ද දෙව්ලොවට පැමිණියේ යැ.

5213. සුභග, සාගර නමැති යම් රජෙක් සයුර හිම්කොට ඇති මහපොළොව ජයගෙන යහපත් ස්වර්ණමය යාගස්තම්භයක් එසවූයේ ද සුභග ය, ගිනිදෙවියා පුදනා ඒ රජ තෙමේ ද එක් මහෙශාක්‍ය දෙවියෙක් වී.

5214. එම්බා සුභග, යම රජකුගේ අනුභාවයෙන් ගඞ්ගා පැවැත්තාහු ද සමුද්‍ර හට ගත්තේ ද පාදයෙහි ලොම් ඇති ඒ අඞුරජ තෙමේ ගිනිදෙවියා පුද ශක්‍රපුරයට පැමිණියේ යැ.

5215. එම්බා සුභග, දූත් යමෙක් දෙව්ලොවැ සක්දෙව් රජුගේ සේනාපති වැ මහත් ඍද්ධියෙන් හා යසපිරිවරින් යුත් උතුම් දෙවියෙක් වේ ද හෙ ද පෙරැ සෝමයාගයෙන් පව් සෝද හැරැ එක් මහෙශාක්‍ය දෙවියෙක් වූයේ යැ.

5216. සොහොවුරු සුභග, යම් ඍද්ධි ඇති යසස් ඇති මහබඹෙක් මෙ ලොව ද පරලොව ද භාගීරථී ගඞ්ගාව ද හිමවත් පව්ව ද ගිජ්ඣ පර්වතය ද යන මේ සියල්ල කෙළේ ද හෙ ද ගිනිදෙවියා පිදී ය.

5217. මාලාගිරි යැ හිමවත් යැ ගිජ්ඣ යැ සුදස්සන යැ නිසභ යැ කාකනෙරු යැ යන මේ පර්වතයෝ වෙද්ද සෙසු මහත් පර්වතයෝ ද යාග කරන බමුණන් විසින් ගඩොලින් බැඳුණු ආසන සඳහා කරන ලද්දහු වෙතැ යි කීහු.

5218. හදරනලද වෙද ඇති වෙදමන්ත්‍ර පරිච්ඡෙද ඇති පිරූ තපස් ඇති බමුණා ඉල්ලීමට සුදුස්සෙකැ යි ද කී ය. සමුද්‍ර-තීරයෙහි දිය ස්නානය කරන එබඳු බමුණකු සාගරය තෙමේ ඇද-ගත්තේ ය. එ බැවින් සමුද්‍රය පානය කළ නො හැකි ලුණුදිය ඇති බවට පත් කෙළේ ය.

5219. ආයාගවත්ථූනි පුථූ පථබ්‍යා
සංවිජ්ජන්ති බ්‍රාහ්මණා වාසවස්ස,
පුරිමං දිසං පච්ඡිමං දක්ඛිණුත්තරං
සංවිජ්ජමානා ජනයන්ති වෙදං.

5220. කලිං[1] හි ධීරානං කටං මගානං
භවන්ති වෙදජ්ඣගතානරිට්ඨ,
මරීචිධම්මං අසමෙක්ඛිතත්තා
මායාගුණා නාති වහන්ති පඤ්ඤං.

5221. වෙදා න තාණාය භවන්තිරස්ස[2]
මිත්තද්දුනො භූනහුනො නරස්ස,
න තායතෙ පරිචිණ්ණො ච අග්ගි
දොසන්තරං මච්චං අනරියකම්මං.

5222. සබ්බඤ්චෙ මච්චා සධනා[3] සභොගා[4]
ආදීපිතං දරුතිණෙන මිස්සං,
දහං න තප්පෙ අසමත්ථ[5]තෙජො
කො තං සුභික්ඛං දිරසඤ්ඤු කුරියා.[6]

5223. යථාපි ඛීරං විපරිනාමධම්මං
දධි භවිත්වා නවනීතම්පි හොති,
එවම්පි අග්ගි විපරිනාමධම්මො
තෙජො සමොරොහති යොගයුත්තො.

5224. න දිස්සතෙ අග්ගිමනුප්පවිට්ඨො
සුක්ඛෙසු කට්ඨෙසු නවෙසු චාපි,
නාමත්ථමානො අරණීනරෙන
නාකම්මුනා ජායති ජාතවෙදො.

5225. සචෙ හි අග්ගි අන්තරතො වසෙය්‍ය
සුක්ඛෙසු කට්ඨෙසු නවෙසු චාපි,
සබ්බානි සුස්සෙය්‍යුං වනානි ලොකෙ
සුක්ඛානි කට්ඨානි ච පජ්ජලෙය්‍යුං.

---

1. කලිහි - මජසං. සයා.
2. භවන්තිදස්ස - මජසං.
3. සධනං - මජසං.
4. සභොගං - මජසං.
5. අග්ගි අසමත්ථ - මජසං.
6. කයිරා - මජසං. සයා.

5219. සක්දෙව්දුගේ යාගයනට සුදුසු බොහෝ බමුණෝ පොළොවෙහි ඇත. පෙරදිග යැ පැසුළුදිග යැ දකුණුදිග යැ උතුරු දිග යැ යන මේ දිසාවන්හි ඇති ඒ බමුණෝ දැනුදු සක්දෙව්දුහට සතුටු උපදවති යි කාණාරිෂ්ට තෙමේ කී ය.

(ඒ අසා භූරිදත්ත මෙසේ කියයි:)

5220. එම්බා අරිෂ්ට, වේද ඉගෙනීම වනාහි නුවණ ඇත්තන්ට පරාජය නම් අකුසල ග්‍රහණය ද නුවණ නැත්තන්ට ජය නම් කුසලග්‍රහණය ද වෙයි. වේදත්‍රය මිරිඟු සවභාව ඇතැ යි නො සිතන්නාහු එයට පැමිණෙති. මායා කොටස් ඇති මේ වේදයෝ නැණැත්තහු නො ඉක්මවති හෙවත් නො රවටති.

5221. දියුණුව නසන මිත්‍රද්‍රෝහී මිනිසා රැකීමට වේදයෝ සමත් නො වෙති. පිදූ ගිනි ද සදෙස් සිත් ඇති අකුසල් කරන මිනිසා ආරක්ෂා නො කෙරෙයි.

5222. ඉදින් ධන හා සම්පත් සහිත මිනිස්සු දර හා තෘණ ද මුසු කොට සියල්ල දල්වත්. අසමාන තේජස් ඇති ඒ ගින්න සියල්ල දවන්නේ සෑහීමට නො පැමිණෙයි. දෙ දිවකින් රස දැනුමට සමත් අරිෂ්ටය, කවරෙක් ඒ ගින්න සුලභ භික්ෂා ඇත්තක් කරන්නේ ද?

5223. යම්සේ පෙරළෙන සවභාව ඇති කිරි දී බවට පැමිණ යළි වෙඩරු බවටත් පැමිණේ ද ගිනි ද මෙසේ පෙරළෙන සවභාව ඇත්තේ වේ. ගිනිගාන දඬු හා යෙදීමෙන් ගිනි හටගනී.

5224. වියැළි නො වියැළි කාෂ්ඨයන්හි ඇවිළ ගත් හෙවත් ඇතුළට පිවිසි ගිනි නො දිස්වේ. ගිනිගාන දඬුගත් මිනිසකු විසින් අලළනු නො ලබන්නේ ක්‍රියා රහිත ව ගිනි නො හටගනී.

5225. ඉදින් ගිනි වියැළි නො වියැළි කාෂ්ඨයන්හි ඇතුළත වෙසෙ නම් ලොව සියලු වනයෝ වියැළෙන්නාහ. වියැළි කාෂ්ඨයෝ ද ගිනි ඇවිළ ගන්නාහ.

5226. කරොති චෙ[1] දරුතිණෙන පුඤ්ඤං
භොජං[2] නරො ධූමසිඛිං පතාපවං,
අඞ්ගාරිකා ලොණකරා ච සූද
සරීරදාහාපි කරෙය්‍යුං පුඤ්ඤං.

5227. අථ චෙ හි එතෙ න කරොන්ති පුඤ්ඤං
අජ්ඣෙනමග්ගිං ඉධ තප්පයිත්වා,
න කොචි ලොකස්මිං කරොති පුඤ්ඤං
භොජං නරො ධූමසිඛිං පතාපවං.

5228. කථං හි ලොකාපචිතො සමානො
අමනුඤ්ඤගන්ධං බහූනං අකන්තං,
යදෙව මච්චා පරිවජ්ජයන්ති
තදප්පසත්ථං දිරසඤ්ඤු භුඤ්ජෙ.

5229. සිඛිං හි දෙවෙසු වදන්ති හෙකෙ
ආපං මිලක්ඛා පන දෙවමාහු,
සබ්බෙව එතෙ විතථං භණන්ති[3]
අග්ගී න දෙවඤ්ඤතරො න චාපො.

5230. නිරින්ද්‍රියං සන්තං අසඤ්ඤකායං[4]
වෙස්සානරං කම්මකරං පජානං,
පරිචරිය[5] මග්ගිං සුගතිං කථං වජෙ[6]
පාපානි කම්මානි පකුබ්බමානො.

5231. සබ්බාභිභූතාහුධ ජීවිකත්ථා
අග්ගිස්ස බ්‍රහ්මා පරිචාරකොති,
සබ්බානුභාවී ච වසී කිමත්ථං
අනිම්මිතො නිම්මිතං වන්දිතස්ස.

5232. හස්සං අනිජ්ඣානඛමං අතච්ඡං
සක්කාරහෙතු පකිරිංසු[7] පුබ්බෙ,
තෙ ලාභසක්කාරෙ අපාතුභොන්තෙ
සන්ථම්භිතා[8] ජන්තුභි සන්තිධම්මං.

5233. අජ්ඣෙනමරියා පථවිං ජනින්දා
වෙස්සා කසිං පරිචරියඤ්ච සුද්දා,
උපාගු පච්චෙකං යථා[9] පදෙසං
කතාහු එතෙ වසිනාති ආහු.

---

1. චෙ – මජසං.
2. භොජනරො – මජසං.
3. ගණ්හන්ති – මජසං.
4. අනින්ද්‍රියබද්ධමසඤ්ඤකායං – මජසං. අනින්ද්‍රියං – සයා.
5. පරිචරමග්ගිං සුගතිං කථං වජෙජ – මජසං.
6. වජෙජ – මජසං, සයා.
7. පතාකරිංසු – මජසං.
8. සන්තපිතා – මජසං. සන්ධාපිතා – සයා.
9. තථා – මජසං.

5226. ඉදින් යමෙක් දුම්සිළු ඇති මහත් තේජස් ඇති ගින්නට දර හා තෘණ අනුභව කරවමින් පින් කෙරෙයි නම් අඟුරු දවන්නෝ ද, ලුණු සාදන්නෝ ද, අරක්කැමියෝ ද, මළ මිනී දවන්නෝ ද පින් කරන්නාහ.

5227. ඉදින් මොහු වනාහි පින් නො කෙරෙත් නම් මෙ ලොවැ මන්ත්‍ර හදරන බමුණෝ ගිනි තැප පින් කෙරෙද්ද? මෙ ලොවැ කිසි මිනිසෙක් දුම්සිළු ඇති මහත් තේජස් ඇති ගින්නට අනුභව කරවමින් පිනක් නම් නො කෙරේ.

5228. දෙදිව් ඇත්ත, ලෝවැසියන් පුදනලද්ද වූ ම ගින්න නො මනා ගඳ ඇති බොහෝ දෙනාට අප්‍රිය වූ යම් කුණපයක් මිනිස්සු දුරු කෙරෙත් ද, එබඳු නො පසස්නාලද කුණපය කෙසේ නම් අනුභව කරන්නේ ද?

5229. සමහරු ගින්න දෙවියන් අතුරෙන් කෙනෙකැ යි කියති. නුවණ නැති ම්ලේච්ඡයෝ වනාහි ජලය දෙවියෙකැ යි කියති. මේ සියල්ලෝ ම බොරු කියති. ගින්න දෙවියන් අතරෙන් අයෙක් නො වේ. ජලය ද දෙවියෙක් නො වේ.

5230. පව් කරන්නෙක් ඉඳුරන් නැති සිත් නැති සත්ත්වයන්ගේ බත් පිසීම් ආදි කටයුතු කරන වෙස්සානර නමැති ගින්න පුද කෙසේ නම් සුගතියට යන්නේ ද?

5231. මෙලොවැ ජීවිකාව ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තාහු (බමුණෝ) බ්‍රහ්මයා සියල්ලන් මැඩ පවත්වන්නෙකැයි ද ගිනි දෙවියා පුදන්නෙකැයි ද කියති. සියලු අනුභාව ඇති සියල්ලන් වසඟ කරන බ්‍රහ්මයා තෙමේ නො මවන ලද්දේ කවර හෙයින් මවනලද ගින්න වඳින්නෙක් වන්නේ ද?

5232. (එම්බා අරිෂ්ටය,) මේ බමුණෝ සිනාවට සුදුසු නුවණැති-යන්ගේ සිතීමට නො හොබනා බොරුවක් ලාභසත්කාර හේතු කොට පෙර පැතිරූ වූහ. ඔව්හු ලාභසත්කාර නො ලැබෙන කල සතුන් හා සම්බන්ධකොට (ශාන්තිධර්ම නමැති යාගයක් නිපැදවූහ. නොහොත් ශාන්තිධර්ම නමැති යාගසූත්‍රයක් ගෙතූහ.)

5233. ආයතිවූ බමුණෝ මන්ත්‍ර ඉගෙනීමට ද, ක්ෂත්‍රියයෝ පොළොව පාලනයට ද, වෛශ්‍යයෝ සී සෑමට ද, ශුද්‍රයෝ ඔවුන්ගේ මෙහෙ කිරීමට ද වෙන් වෙන් වශයෙන් තම තමන්ගේ කුලප්‍රදේශයනට දනුව පැමිණියහ. මොවුහු මහබඹු විසින් මැවුණාහ යි කියති.

5234. එතඤ්ච සච්චං වචනං භවෙය්‍ය
යථා ඉදං භාසිතං බ්‍රාහ්මණෙහි,
නාඛත්තියො ජාතු ලභෙථ රජ්ජං
නාබ්‍රාහ්මණො මන්තපදානි සික්ඛෙ
නාඤ්ඤත්‍ර වෙස්සෙහි කසිං කරෙය්‍ය
සුද්දො න මුඤ්චෙ පරපෙස්සිතාය.[1]

5235. යස්මා ච එතං වචනං අභූතං
මුසා විමෙ ඔදරියා භණන්ති,
තදප්පපඤ්ඤා අභිසද්දහන්ති
පස්සන්ති තං පණ්ඩිතා අත්තනාව.

5236. ඛත්‍යා න වෙස්සා න බලිං හරන්ති
ආදය සත්ථානි චරන්ති බ්‍රාහ්මණා,
තං තාදිසං සංඛුභිතං විභින්නං[2]
කස්මා බ්‍රහ්මා නුජ්ජුකරොති ලොකං.

5237. සචෙ හි සො ඉස්සරො සබ්බලොකෙ
බ්‍රහ්මා බහූ භූතපතී පජානං,
කිං සබ්බලොකං විදහී අලක්ඛිං
කිං සබ්බලොකං න සුඛී අකාසි.

5238. සචෙ හි සො ඉස්සරො සබ්බලොකෙ
බ්‍රහ්මා බහූ භූතපතී පජානං,
මායා මුසාවජ්ජමදෙන චාපි
ලොකං අධම්මෙන කිමත්ථකාසි.

5239. සචෙ හි සො ඉස්සරො සබ්බලොකෙ
බ්‍රහ්මා බහූ භූතපතී පජානං,
අධම්මියො[3] භූතපතී අරිට්ඨ
ධම්මෙ සති සො විදහී අධම්මං.

5240. කීටා පටංගා උරගා ච භෙකා[4]
හන්ත්වා කිමිං සුජ්ඣති මක්ඛිකා ච,
එතෙ හි ධම්මා අනරියරූපා
කම්බොජකානං විතථා බහුන්නං.

5241. සචෙ හි සො සුජ්ඣති යො හනාති
හතොපි සො සග්ගමුපෙති ඨානං,
භොවාදි භොවාදිනං මාරයෙය්‍යුං[5]
යෙ චාපි තෙසං අභිසද්දහෙය්‍යුං.

---

1. පරපෙසනාය – මජ්ඣං. පරපෙස්සතාය – සයා.
2. පභින්නං – මජ්ඣං.
3. අධම්මිකො – මජ්ඣං. සයා.
4. භිඞ්ග – මජ්ඣං. සයා.
5. මාරභෙය්‍යුං – මජ්ඣං.

5234. යම්සේ බමුණන් විසින් මෙය කියන ලද්දේ ද, (ඉදින්) මෙය සැබෑ බසෙක් වේ නම් ක්‍ෂත්‍රිය නො වූවෙක් කිසි කලෙකත් රජය නො ලබන්නේ ය. බමුණු නො වූවෙක් මන්ත්‍ර නො හදරන්නේය. වෛශ්‍යයන් මිස අනෙකෙක් නො සී සාන්නේ ය. ශූද්‍ර තෙමේ අන්‍යයන්ගේ මෙහෙකරු බැවින් නො මිදෙන්නේ ය.

5235. යම් හෙයකින් මේ වචනය බොරු වේ ද, එහෙයින් බඩ වැඩීම හේතුකොටගෙන මේ බමුණෝ බොරු ද කියති. ඒ බොරුව මද නුවණැත්තෝ අදහති. ප්‍රාඥයෝ තුමූ මැ ඒ බොරුව සදෙස් ය යි දකිති.

5236. ක්‍ෂත්‍රියයෝ අයබදු නො ගනිති. වෛශ්‍යයෝ අයබදු නො දෙති. බමුණෝ ආයුධ රගෙන හැසිරෙති. එසේ කැළැඹුණු වෙසෙසින් බිඳුණු ඒ ලෝකය කවර හෙයින් බඹ තෙම ඍජු නො කෙරෙයි ද?

5237. ඉදින් බොහෝ සත්වයනට සවාමී වූ ඒ බ්‍රහ්ම තෙම සියලු ලෝකයෙහි අධිපති වේ නම් කවරහෙයින් සියලු ලෝකය දුක් සහිතවූවක් කෙළේ ද? කවර හෙයින් සියලු ලොව සැපවත් නො කෙළේ ද?

5238. ඉදින් බොහෝ සත්ත්වයනට සවාමී වූ ඒ බඹ තෙම සියලු ලො වැ අධිපති වේ නම් මායා ය, මුසා ය, මද ය යන මේ නො දහමින් යුතු කොට ලොව කුමක් සඳහා මැවී ද.

5239. ඉදින් බොහෝ සත්ත්වයනට සවාමී වූ ඒ බ්‍රහ්මයා සියලු ලොවැ අධිපති වූ වේ නම්, එම්බා අරිෂ්ට, කුසල් දහම් ඇති කලැ යම් බඹෙක් නො දහම් ඇති කෙළේ ද හේ නො දැහැමියෙකි.

5240. පණු ය, පළහැටි ය, සර්ප ය, මැඩි ය, කෘමි ය, මැසි ය යන මොවුන් නසා පිරිසුදු වෙයි යන මේ අනාර්‍ය්‍ය සවරූප වූ ධර්මයෝ කාම්බෝජ රටවැසි (අනාර්‍ය්‍යවූ) බොහෝ දෙනාගේ බොරු ය.

5241. ඉදින් යාගයෙහි දී යමෙක් නසා ද හේ පිරිසිදු වෙයි නම් ඒ නැසුණු තැනැත්තේ දෙව්ලොවට යේ නම් බමුණෝ බමුණකු ම මරන්නාහ. යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ වදන් අදහන්නාහු නම් ඔවුන් ද මරවන්නාහු ය.

5242. නෙව මිගා නපසූනොපි ගාවො
ආයාවන්ති අත්තවධාය[1] කෙචි,
විප්ඵන්දමානං ඉධජීවිකත්ථා
යඤ්ඤෙසු පාණෙ පසුමාහරන්ති.

5243. යූපස්ස[2] තෙ පසුබන්ධෙ ච බාලා
චිත්තෙහි වණ්ණෙහි මුඛං නයන්ති,
අයං තෙ යූපො කාමදුහො පරත්ථ
භවිස්සති සස්සතො සම්පරායං.

5244. සචෙ ච යූපෙ මණිසඞ්ඛමුත්තං
ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං,
සුක්ඛෙසු කට්ඨෙසු නවෙසු චාපි
සචෙ දුහෙ තිදිවෙ සබ්බකාමෙ
තෙවිජ්ජසඞ්ඝා ච පුථූ යජෙය්‍යුං
න බ්‍රාහ්මණා කඤ්චි තං[3] යාජයෙය්‍යුං.

5245. කුතො ච යූපෙ මණිසඞ්ඛමුත්තං
ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං.
සුක්ඛෙසු කට්ඨෙසු නවෙසු චාපි
කුතො දුහෙ තිදිවෙ සබ්බකාමෙ.

5246. සඨා ච ලුද්දා උපලද්ධබාලා[4]
චිත්තෙහි වණ්ණෙහි මුඛං නයන්ති,
ආදය අග්ගිං මම දෙහි චිත්තං
තතො සුඛී හොහිසි සබ්බකාමෙ.

5247. තමග්ගිහුත්තං සරණං පවිස්ස
චිත්තෙහි වණ්ණෙහි මුඛං නයන්ති,
ඔරොපයිත්වා කෙසමස්සුං නඛඤ්ච
වෙදෙහි විත්තං අතිගාළයන්ති.

5248. කාකා උලූකංව රහො ලභිත්වා
එකං සමානං බහුකා සමෙච්ච,
අන්නානි භුත්වා කුහකා කුහිත්වා
මුණ්ඩං කරිත්වා යඤ්ඤපථොස්සජන්ති.

5249. එවං හි සො වඤ්චිතො බ්‍රාහ්මණෙහි
එකො සමානො බහුහි[5] සමෙච්ච,
තෙ යොගයොගෙන විලුම්පමානා
දිට්ඨං අදිට්ඨෙන ධනං හරන්ති.

---

1. රතනවධාය - මජසං.
2. යූපුස්ස තෙ - මජසං. සයා.
3. කිචි - මජසං. සයා.
4. පලුද්ධ - මජසං. සයා.
5. බහුකා - මජසං. සයා.

5242. කිසි මෘග කෙනෙක් තමා නසන්නට නො යදිති. සිවුපාවෝ ද නො යදිති. ගවයෝ ද නො යදිති. මෙ ලොව ජීවත්වීම ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තෝ යාගයන්හි දී පණ ඇති සිවුපාවුන් සල්වමින් මරති.

5243. ඒ නුවණ නැති පසු ආදින් යාගස්තම්භයෙහි බදිනු ලබනකල මේ යාගස්තම්භය තොපට පරලොව දී කැමති වස්තුව දෙන්නේ වෙයි පරලොව ශාස්වත වන්නේ ය යි විසිතුරු වර්ණනාවන්ගෙන් මුහුණ සතුටු කෙරෙති.

5244. ඉදින් යාගස්තම්භයෙහි මැණික් ය, සක් ය, මුතු ය, ධාන්‍ය ය, ධන ය, රිදී ය, රත්රන් ය යන මෙය වේ නම් ඉදින් වියැළි නො වියැළි කාෂ්ටයන්හි ද දෙව්ලොව කැමති සියලු වස්තුව දීම වේ නම් ත්‍රිවේද ය දන්නා බමුණෝ ම බෙහෙවින් යාග කරන්නාහු ය. බමුණෝ අන් කිසිවකු ලවා යාග නො කරවන්නාහු වෙති.

5245. යාගස්තම්භයෙහි මැණික් ය, සක් ය, මුතු ය, ධාන්‍ය ය, ධන ය, රිදී ය, රත්රන් ය යන මෙය කොයින් ද, වියැළි නො වියැළි කාෂ්ටයන්හි දෙව්ලොව කැමති සියලු වස්තුව දීම කොයින් ලැබෙන්නේ ද?

5246. පෙළඹුණු අඥාන මිනිසුන් ඇති කපටි රුදුරු බමුණෝ තෙපි ගිනි ගෙන පුද මට වස්තු දෙව, තෙපි කැමති සියලු සම්පත් ලැබැ සුඛිත වෙව''යි විචිත්‍ර වර්ණනාවෙන් ඔවුන්ගේ මුහුණු සතුටු කෙරෙති.

5247. ඒ ගිනි පුද කරන හලට ඇතුළු වැ හිසකෙස් රැවුල් බාවා නිය ද කප්වා විචිත්‍ර වර්ණනාවෙන් මුහුණ තුටු කෙරෙති. වේද කථාවලින් ඔහුගේ සම්පත් විනාශයට පමුණුවති.

5248. හුදෙකලා වූ බකමූණකු ලැබූ කපුටන් මෙන් ඒ කුහක බමුණෝ බොහෝ දෙන එක් වැ ඔහු වංචා කොට ඔහුගේ රස බොජුන් අනුභවකොට හිස මුඩුකොට යාගස්ථානයෙහි පමසකට දමති.

5249. මෙසේ හුදෙකලා වූ හෙ තෙම බොහෝ බමුණන් විසින් රැස් වැ රවටන ලද්දේ වේ. ඒ බමුණෝ නොයෙක් යුක්ති කරණකොට පැහැර ගන්නාහු නො පෙනෙන දෙව් සැපතින් පෙනෙන ධනය රැගෙන යති.

5250. අකාසියා රාජූහි වානු[1]සිට්ඨා
තදස්ස ආදය ධනං හරන්ති,
තෙ තාදිසා චොරසමා අසන්තා
වජ්ඣා න හඤ්ඤන්ති අරිට්ඨ ලොකෙ.

5251. ඉන්දස්ස බාහාරසි දක්ඛිණාති
යඤ්ඤෙසු ඡින්දන්ති පලාසයට්ඨිං,
තං චෙපි සච්චං මඝවා ඡින්නබාහු
කෙනස්ස ඉන්දො අසුරෙ ජිනාති.

5252. තඤ්චෙව තුච්ඡං මඝවා සමඞ්ගී
හන්තා අවජ්ඣො පරමො ස දෙවො,
මන්තා[2] ඉමෙ බ්‍රාහ්මණා තුච්ඡරූපා
සන්දිට්ඨිකා වඤ්චනා එස ලොකෙ.

5253. මාලාගිරි හිමවා යො ච ගිජ්ඣො
සුදස්සනො නිසභො කාකනෙරු,[3]
එතෙ ච අඤ්ඤෙ ච නගා මහන්තා
චිත්‍යා කතා යඤ්ඤකරෙහි මාහු[4].

5254. යථප්පකාරානි හි ඉට්ඨකානි
චිත්‍යා කතා යඤ්ඤකරෙහි මාහු,
න පබ්බතා හොන්ති තථප්පකාරා
අඤ්ඤාදිසා අචලා තිට්ඨසෙලා.

5255. න ඉට්ඨකා හොන්ති සිලා චිරෙනපි
න තත්ථ සඤ්ජායති අයො න ලොහං,
යඤ්ඤෙ ච එතං පරිවණ්ණයන්තා
චිත්‍යා කතා යඤ්ඤකරෙහි මාහු.

5256. අජ්ඣායකං මන්තගුණූපපන්නං
තපස්සිනං යාචයොගොති මාහු,
තීරෙ සමුද්දස්සුදකං සජන්තං
තං සාගරජ්ඣොහරි තෙන, පෙය්‍යො.

5257. පරො සහස්සම්පි සමන්තවෙදෙ
මන්තූපපන්නෙ නදියො වහන්ති,
න තෙන ව්‍යාපන්නරසූදකානං[5]
කස්මා සමුද්දො අතුලො අපෙය්‍යො.

1. වානු – මජසං. සයා.
2. සන්තා – මජසං. සයා.
3. කාවෙරු – මජසං.
4. වාහු – මජසං.
5. රසූදකා නි – මජසං. සයා.

5250. රජුන් විසින් අනුශාසනා කරන ලද අසබඩු ගන්නා රාජපුරුෂයන් මෙන් ඔහුගේ එම ධනය රැගෙන යති. අරිෂ්ටය, ලොවැ සොරුන් හා සමාන අසත්පුරුෂ වධයට සුදුසු එබඳු වූ ඒ බමුණෝ කුමක් හෙයින් නො මරවනු ලබත් ද?

5251. ඔවුහු සක්දෙවිඳුගේ දකුණත ය යි යාගස්ථානයන්හිදී කැල ලියක් සිඳිති. ඉදින් එය සැබෑ නම් ශක්‍ර දෙවෙන්ද්‍රයා කපනලද අත් ඇත්තෙකි. ඉන්ද්‍ර ඔහුගේ කවර නම් බලයකින් අසුරයන් දිනා ද?

5252. බමුණන්ගේ ඒ වචනය හිස්මැ ය. සක්දෙවිඳු අත් ඇත්තෙකි. ඒ උතුම් දෙවි තෙම සතුරන් නසන්නෙකි. කිසිවකු විසිනුදු නො නැසිය හැක්කෙක්ය. බමුණන්ගේ මේ වේද මන්ත්‍රයෝ තුච්ඡස්වභාව ඇත්තාහ. මෙය ලෝකයෙහි පෙනෙන රැවටීමකි.

5253. මාලාගිරි ය, හිමවත් ය, ගිජ්ඣ ය, සුදස්සන ය, නිසභ ය, කාකනේරු ය යන මේ පර්වතයෝ ද සෙසු මහත් පර්වතයෝ ද යාග කරන බමුණන් විසින් ආසන සඳහා ගඩොලින් කරන ලදහ යි කියති.

5254. යම් බඳු ගඩොලකින් යාග කරන බමුණන් විසින් ආසන කරන ලදහ යි කියද්ද මේ පර්වතයෝ එ බඳු අයුරු ඇත්තෝ නො වෙති. නො සෙල්වෙන පිහිටි ගල් ඇති අන් අයුරු ඇත්තෝ යි.

5255. ගඩොල් බොහෝ කලෙකිනුදු ගල් නො වෙයි. එහි යකඩ ද ලෝහ ද උපදනේ නො වේ. යාගයෙහි දී මෙය වර්ණනා කරන්නෝ යාග කරන බමුණන් විසින් කළ ආසන යැ යි කියත්.

5256. වේද හදරන මන්ත්‍ර කොටස්වලින් යුත් තපස්වී වූ බමුණා ඉල්ලීමට සුදුස්සෙකැ යි ද කීහ. මුහුදු ඉවුරෙහි දිය නාන්නා වූ එ බඳු බමුණකු සයුර ගිල ගත්තේ ය. එහෙයින් (මුහුද) පානය නො කළ හැක්කක් (ලුණු දිය ඇත්තක්) කරන ලදී.

5257. නිම කොට උගත් වේද ඇති මන්ත්‍රයෙන් යුත් දහසකට වැඩි බමුණන් නදීහු ගිල්වති. එහෙයින් නදී ජලයෙහි වෙනස් රසක් (ලුණු රසක්) නොවේ. කවර කරුණෙකින් අසම වූ සමුද්‍රය බ්‍රහ්මයා නො පිය යුත්තක් කෙළේ ද?

5258. යෙ කෙචි කූපා ඉධ ජීවලොකෙ
ලොණූදකා කූපඛණෙහි ඛාතා,
න බ්‍රාහ්මණජ්ඣාහරණෙන තෙසු
ආපො අපෙය්‍යො දිරසඤ්ඤුරාහු.

5259. පුරෙ පුරත්ථා කා කස්ස භරියා
මනො මනුස්සං අජනෙසි පුබ්බෙ,
තෙනාපි ධම්මෙන න කොචි හීනො
එවම්පි වොස්සග්ගවිභාගමාහු.

5260. චණ්ඩාලපුත්තොපි අධිච්ච වෙදෙ
භාසෙය්‍ය මන්තෙ කුසලො මුතීමා,
න තස්ස මුද්ධා විඵලෙය්‍ය සත්තධා
මන්තා ඉමෙ අත්තවධාය කත්තා.[1]

5261. වාචාකතා ගිද්ධිකතා[2] ගහීතා
දුම්මොචයා කබ්‍යපථානුපන්නා,
බාලාන චිත්තං විසමෙ නිවිට්ඨං
තදප්පපඤ්ඤා අභිසද්දහන්ති.

5262. සීහස්ස ව්‍යග්ඝස්ස ච දීපිනො ච
න විජ්ජති පොරිසියං බලෙන,
මනුස්සභාවො ච ගවංව පෙක්ඛො
ජාති හි තෙසං අසමා සමානා.[3]

5263. සචෙ ච රාජා පථවිං විජිත්වා
සජීවවා අස්සවො පාරිසජ්ජො,
සයමෙව සො සත්තුසඞ්ඝං[4] විජෙය්‍ය
තස්ස පජා නිච්චසුඛී භවෙය්‍ය.

5264. ඛත්තියමන්තා ච තයො ච වෙදා
අත්ථෙන එතෙ සමකා භවන්ති,
තෙසඤ්ච අත්ථං අවිනිච්ඡිනිත්වා
න බුජ්ඣති ඔඝපථංව ඡන්නං.

5265. ඛත්තියමන්තා ච තයො ච වෙදා
අත්ථෙන එතෙ සමකා භවන්ති,
ලාභො අලාභො අයසො යසො ච
සබ්බෙ තෙ සබ්බෙසං චතුන්නධම්මා.

---

1. කතා – මජසං.
2. ගිද්ධිගතා – මජසං, ස්‍යා.
3. සමානං – මජසං. ස්‍යා.
4. සංඝ – මජසං.

5258. දෙදිව ඇත්ත, මේ ජීව ලෝකයෙහි ළිං හාරන්නන් කැණූ කරදිය ඇති යම් කිසි කූපයෝ වෙත් ද, එහි ජලය බමුණන් ගිලීම නිසා නො පිය හැකි වීයයි නො කියත්.

5259. පෙර පළමු කප කවර නම් තැනැත්තක් කවරකුහට අඹු වූ ද? පෙර මනස ම මිනිසා ඉපැදූ වීය. එකරුණෙන් කිසිවෙක් හීන නො වේ. මෙසේ ඇති කල තම තමන්ගේ ක්‍රියාවන් පිළිබඳ වෙනස වෙසෙසින් කියති.

5260. ප්‍රඥාවත් දක්ෂ චණ්ඩාල පුත්‍රයෙක් ද වේදය ඉගෙන මන්ත්‍ර කියන්නේ නම් ඔහු ගේ මුදුන සත්කඩක් කොට නො පැළෙන්නේ ය. එ බැවින් මේ මන්ත්‍රයෝ තමහට වධ පිණිස කරන ලද්දෝ ය.

5261. බොරු බසින් කරනලද ලාභයෙහි ගිජුබැවින් බමුණන් විසින් ගනුලබන කාව්‍යකාරයින්ගේ බසට අනුව ගිය මේ වේද මන්ත්‍ර නො මුදලිය හැක්කෝ ය. නුවණැත්තන්ගේ සිත මේ විෂම වේදයෙහි බැසගෙන සිටියේ ය. අඥානයෝ එය අදහති.

5262. බලයෙන් සිංහයකුගේ ද ව්‍යාඝ්‍රයකුගේ ද දිවියකුගේ ද පෞරුෂයට සමානවූවක් බමුණන්හට නැත. (ඔවුන්ගේ) මනුෂ්‍යත්වය ද ගවයන්ගේ ස්වභාව මෙන් දක්කයුතු ය. අඥානභාවය හේතු කොට ගෙන ගවයන් හා සමවන ඒ බමුණන්ගේ ජාතිය වනාහි (ගවයන් හා) නො සම වෙයි.

5263. ඉදින් (මහබඹු දුන් හෙයින්) රජ ද පොළොව දිනා කීකරු පිරිස් ඇත්තේ සහජීවනය කරන්නන්ගෙන් යුත් වූයේ වේ ද, ඒ රජ, තෙමේම සතුරු සමූහය ජයගන්නේ නම් ඔහුගේ (රට වැසි) ප්‍රජාව නිබඳ සුවයට පැමිණෙන්නේ ය. (යුද්ධයක් අනවශ්‍ය හෙයිනි.)

5264. ක්ෂත්‍රිය මන්ත්‍ර ද ත්‍රිවේදය ද යන මොවුහු අර්ථයෙන් සමාන වෙති. ඔවුන් පිළිබඳ අර්ථ විනිශ්චය නො කොට (ආඥාවශයෙන් ගන්නා තෙනැත්තේ) සැඩ දිය පහරින් වැසුණු මග මෙන් (එහි අර්ථය) අවබෝධ නො කෙරෙයි.

5265. ක්ෂත්‍රිය මන්ත්‍ර ද ත්‍රිවේදය ද යන මොවුහු වචනාර්ථ වශයෙන් සම වෙති. ලාභය අලාභය අයසය යසය යන මොවුහු සියලු චතුර්වර්ණයන් පිළිබඳ ස්වභාවධර්මයෝ ය.

5266. යථාපි ඉබ්භා ධනධඤ්ඤ හෙතු
කම්මානි කාරෙන්ති[1] පුථූ පථව්‍යා,
තෙවිජ්ජසඞ්ඝාපි[2] තථෙව අජ්ජ
කම්මානි කාරෙන්ති පුථූ පථව්‍යා.

5267. ඉබ්භෙහි එතෙ සමකා භවන්ති.
නිච්චුස්සුකා[3] කාමගුණෙසු යුත්තා,
කම්මානි කාරෙන්ති පුථූ පථව්‍යා
තදප්පපඤ්ඤා දිරසඤ්ඤුරා තෙ.

යඤ්ඤභෙදවාදකණ්ඩො.

5268. කස්ස භෙරී මුතිංගා ච සඞ්ඛාපණවදෙණ්ඩිමා,[4]
පුරතො පටිපන්නානි හාසයන්තා රථෙසභං.

5269. කස්ස කඤ්චනපට්ටෙන පුථුනා විජ්ජුවණ්ණිනා,
යුවා කලාපසන්නද්ධො කො එති සිරියා ජලං.

5270. උක්කාමුඛෙ[5] පහට්ඨංව ඛදිරඞ්ගාරසන්නිභං,
මුඛං චාරුරිවාභාති[6] කො එති සිරියා ජලං.

5271. කස්ස ජම්බොනදං ඡත්තං සසලාකං මනොරමං,
ආදිච්චරංසාවරණං කො එති සිරියා ජලං.

5272. කස්ස අඞ්සං[7] පරිග්ගය්හ වාළබීජනිමුත්තමං,
චරතෙ[8] වරපඤ්ඤස්ස මුද්ධනි උපරූපරි.

5273. කස්ස පෙඛුණහත්ථානි විචිත්‍රානි මුදූනි ච,
තපඤ්ඤමණිදණ්ඩානි[9] චරන්ති උභතො මුඛං.

5274. ඛදිරඞ්ගාරවණ්ණාභා ඔක්කාමුඛෙ පහංසිතා,
කස්සෙතෙ කුණ්ඩලා වග්ගු සොභන්ති උභතො මුඛං.

5275. කස්ස වාතෙන ඡුපිතා නිද්ධන්තා මුදුකාලකා,[10]
සොභයන්ති නලාටන්තං නභා විජ්ජුරිවුග්ගතා.

5276. කස්ස එතානි අක්ඛීනි ආයතානි පුථූනි ච,
කො සොභති විසාලක්ඛො කස්සෙතං උණ්ණජං මුඛං.

---

1. කරොන්ති – මජසං.
2. සඞ්ඝාච – මජසං.
3. නිච්චුස්සුක්කා – මජසං.
4. දින්දිමා – මජසං. සයා.
5. ඔක්කාමුඛ – අට්ඨකථා
6. චාරුදිවා – මජසං.
7. අඞ්ගං – මජසං. සයා.
8. උභතො – මජසං. සයා.
9. කඤ්චනමණිදණ්ඩානි – මජසං. සුවණ්ණ – සයා.
10. කාලකං – මජසං.

5266. යම් සේ ගෘහපතියෝ ධනධාන්‍ය හේතුවෙන් පොළොවෙහි බොහෝ කර්මාන්ත කරවද්ද, බමුණෝ ද එලෙසින් ම දැන් පොළොවෙහි බොහෝ කර්මාන්ත කරවති.

5267. නිතර උත්සාහ ඇති පස්කම් සැපතෙහි යෙදුණු පොළොවෙහි බොහෝ කර්මාන්ත කරවන මොව්හු ගෘහපතියන් හා සමාන වෙති. දෙදිව ඇති අරිට්ඨය, මඳ නුවණැති ඒ බමුණෝ බමුණු දහමින් දුරුවූවෝය යි (භූරිදත්ත නාරජ කී ය.)

යඤ්ඤභෙදවාද කාණ්ඩය යි.

5268. වැයුම ඇත්තා වූ මහාබෙර ද මිහිඟුබෙර ද සක් ද පනාබෙර සහ ගැට බෙර ද යන මේ තූර්‍ය්‍යයෝ රජු සතුටු කෙරෙමින් කවරකුගේ අභිමුඛයෙන් පිළිපන්නාහු ද?

5269. මහත් වූ විදුලියට බඳු පැහැ ඇති රන් මුවා නළල්පටින් කවරකුගේ මුහුණ බැබැළේ ද? තරුණ වූ දුනුහියවුරින් සැරසුණු කවරෙක් සොභාවෙන් දිලියෙමින් එයි ද?

5270. කඹුරු උදුනෙහි ඔප දමන ලද්දක් මෙන් දිලියෙන කිහිරඟුරු මෙන් ප්‍රභා ඇති මනෝඥ වූ මුහුණ බැබැළෙයි. එ බඳු කවරෙක් සෝභාවෙන් දිලියෙමින් එයි ද?

5271. සිත්කලු සලාක සහිත හිරුරැස් වළකන රන්මුවා ඡත්‍රය කවරකුහට දරනුලැබේ ද? සෝභාවෙන් දිලියෙමින් කවරෙක් එයි ද?

5272. සෙමෙර දරන්නන් කළවයෙන් රඳවන ලද උතුම් වල්විදුනාව උතුම් නුවණ ඇති කවරකුගේ හිස මත්තෙහි හැසිරේ ද?

5273. සත්රුවනින් විසිතුරු මෘදු වූ රන් හා මිණියෙන් කැරුණු දඬු (මිට්) ඇති මොණර පිල් කලඹු කවරකුගේ මුව දෙපසින් හැසිරෙද් ද?

5274. දිලියෙන කිහිරඟුරු බඳු පැහැ යුත් කඹුරු උදුනෙහි ඔප දමූ මේ මනහර කුණ්ඩලාභරණයෝ කවරකුගේ මුව දෙපසැ බැබැළෙත් ද?

5275. සුළඟින් සැලෙන සිනිඳු වූ අග් ඇති මෘදු වූ කේශයෝ අහසින් පැන නැඟුණු විදුලිය මෙන් කවරකුගේ නළල් කෙළවර හොබවද් ද?

5276. දිගු පුළුල් වූ මේ ඇස් කවරකුගේ ද? මහත් ඇස් ඇති මේ කවරෙක් බැබැළේ ද? රන් කැඩපතක් බඳු පිරිපුන් මේ මුහුණ කවරකුගේ ද?

5277. කම්බුසාතෙ ලපනජා[1] සුද්ධා සුද්ධසඞ්ඛවරූපමා,
භාසමානස්ස සොභන්ති දන්තා කුප්පිලසාදිසා.

5278. කස්ස ලාඛාරසසමා හත්ථපාද සුඛෙධිතා,
කො සො බිම්බොට්ඨසම්පන්නො දිවා සුරියොව භාසති.

5279. හිමච්චයෙ හෙමවතො[2] බ්‍රහාසාලොව[3] පුප්ඵිතො,
කො සො ඔදතපාවාරො ජයං ඉන්දොව සොභති.

5280. සුවණ්ණපිළකාකිණ්ණං මණිදණ්ඩවිචිත්තිතං,[4]
කො සො පරිසමොගය්හ ඊසො[5] ඛග්ගංව මුඤ්චති.

5281. සුවණ්ණවිකතා චිත්‍රා[6] සුකතා චිත්‍ර[7] සිබ්බනා,[8]
කො සො ඔමුඤ්චතෙ පාද නමො කත්වා මහෙසිනො.

5282. ධතරට්ඨා හි[9] තෙ නාගා ඉද්ධිමන්තො යසස්සිනො,
සමුද්දජාය උප්පන්නා එතෙ නාගා මහිද්ධිකාති.

භූරිදත්තජාතකං ඡට්ඨමං.

මහානාරදකස්සප ජාතකං සත්තමං

5283. අහු රාජා විදෙහානං අඞ්ගාති[10] නාම ඛත්තියො,
පහූතයොග්ගො ධනිමා අනන්තබලපොරිසො.

5284. සො ච පණ්ණරසිං[11] රත්තිං පුරිමෙ යාමෙ අනාගතෙ,
චාතුමස්ස[12] කොමුදියා අමච්චෙ සන්නිපාතයි.

5285. පණ්ඩිතෙ සුතසම්පන්නෙ ම්හිතපුබ්බෙ[13] විචක්ඛණෙ,
විජයඤ්ච සුනාමඤ්ච සෙනාපතිමලාතකං.

5286. තමනුපුච්ඡි වෙදෙහො පච්චෙකං බ්‍රූථ සංරුචිං,
චාතුමස්ස[14] කොමුදජ්ජ ජුණ්හං ව්‍යපගතං තමං
කායජ්ජ රතියා රත්තිං විහරෙමු ඉමං උතුං.

1. ලපනාජාතා – මජසං.
2. හිමවති – මජසං.
3. මහාසාලොව – මජසං.
4. රුචිත්තකං – මජසං. සයා.
5. ඊසං – මජසං. ඊසෙ – සයා.
6. රිත්තා – මජසං.
7. චිත්තකො – මජසං. සයා.
8. සිබ්බ සිබ්බනී – මජසං. සයා.
9. ධතරට්ඨස්ස – සයා.
10. අඞ්ගති – මජසං. සයා.
11. පන්නරසෙ – මජසං. සයා.
12. චාතුමාසා – මජසං. චාතුමාස – වි.
13. ම්හිත – මජසං. සයා.
14. චාතුමාසා – මජසං.

5277. කථා කරන යමකු ගේ පිරිසුදු උතුම් සක්පෙති බඳු නොද කැකුළු සමාන වූ දත් බැබැළේ ද එ බඳු පිරිසුදු දත් කවරකු ගේ ද?

5278. ලාකඩ දියට බඳු පැහැ ඇති මේ සුව මෙන් වැඩුණු අත් පා කවරකු ගේ ද? බිඹුපල වැනි තොල් ඇති ඒ කවරෙක් දවල් හිරු මෙන් බැබැළේ ද?

5279. හිමසෘතුව ගේ අවසන්හි හිමාලයෙහි පිහිටි මහ සල් රුකක් මෙන් පෙරෙවි සුදු උතුරු සළු ඇති ඒ කවරෙක් නම් අසුරයන් දිනූ සක්දෙව් රජු මෙන් බැබැළේ ද?

5280. රන් බුබුලින් ගැවැසී ගත් මිණි මීටෙන් විසිතුරු කැරුණු කඩුව පිරිස් මැදට බැසගත් අධිපති කවරෙක් නම් මුදු ද?

5281. රනින් කැරුණු විසිතුරු කොට මැනැවින් කැරුණු ගෙතුමෙන් යුත් මිරිවැඩි, මහර්ෂි වූ ඔබ හට නමස්කාර කොට ඒ කවරෙක් පාදමයන් මුදයි ද? සාගර බ්‍රහ්මදත්ත රජ තෙමේ පිය රජ වූ තාපසයාණන්ගෙන් ඇසීය.

5282. සෘද්ධි ඇති යශ පිරිවර ඇති ඔව්හු ධෘතරාෂ්ට්‍ර නම් නාරජු ගේ පුත් වූ නාගයෝ වෙති. මහත් සෘද්ධි ඇති මේ නාගයෝ වනාහි සමුද්‍රජා නමැති මගේ දුවට උපන් පුත්තු වෙති යි පියරජ තෙමේ කී ය.

භූරිදත්ත ජාතකය නිමි.

7. මහානාරදකස්සප ජාතකය

5283. බොහෝ හස්ත්‍යශ්ව වාහනාදිය ඇති ධනවත් වූ අපමණ හට සේනා ඇති විදේහ රට වැසියන්ගේ අංගාති නම් ක්ෂත්‍රිය රජෙක් විය.

5284. ඒ අංගාති නමැති රජ තෙමේ වස්සාර මාසයාගේ අවසන් දවස වන පිපි කුමුදු මල් ඇති ඉල්මසැ පුරපසළොස්වක් රාත්‍රිය පිළිබඳ ප්‍රථම යාමය ඉක් මැ නො ගිය කලැ ඇමතියන් රැස් කැරැ වී ය.

5285–5286 පණ්ඩිත වූ ඇසූපිරූ තැන් ඇති සිනා පෙරදැරි වැ කථා කරන ස්වභාව ඇති දක්ෂ වූ විජය නමැති ඇමතියා ද සූනාම නමැති ඇමතියා ද අලාත නමැති සෙන්පතියා ද යන මොවුන් ගෙන් වෛදේහ රජ තෙමේ වෙන් වෙන් වශයෙන් තම තමන් ගේ අදහස් වෙන වෙනම කියවූ, අද ඉල්-මසැ පිපි කුමුදු ඇති මැදිපොහෝ දවස් වෙයි, පුන්සඳ උදවිය, අඳුරු දුරු විය, අද මෙ බඳු රැයක් කවර නම් ඇල්මකින් වෙසෙමු දැයි විචාළේය.

5287. තතො සෙනාපති රඤ්ඤො අලාතො එතදබ්‍රවි,
හට්ඨං[1] යොග්ගං බලං සබ්බං සෙනං සන්නාහයාමසෙ.

5288. නියාම දෙව යුද්ධාය අනන්තබලපොරිසා,[2]
යෙ තෙ වසං න ආයන්ති වසං උපනයාමසෙ;[3]
එසා මය්හං සකාදිට්ඨි අජිතං ඔජිනාමසෙ.[4]

5289. අලාතස්ස වචො සුත්වා සුනාමො එතදබ්‍රවි,
සබ්බෙ තුය්හං මහාරාජ අමිත්තා වසමාගතා.

5290. නික්ඛිත්තසත්ථා පච්චත්ථා නිවාතමනුවත්තරෙ,
උත්තමො උස්සවො අජ්ජ න යුද්ධං මම රුච්චති.

5291. අන්නං පානඤ්ච ඛජ්ජඤ්ච ඛිප්පං අභිහරන්තු තෙ,
රමස්සු දෙව කාමෙහි නච්චගීතෙ සුවාදිතෙ.

5292. සුනාමස්ස වචො සුත්වා විජයො එතදබ්‍රවි,
සබ්බෙ කාමා මහාරාජ නිච්චං තව උපට්ඨිතා.

5293. න හෙතෙ දුල්ලභා දෙව තව කාමෙහි මොදිතුං,
සදපි කාමා ලබ්භන්ති[5] නෙතං චිත්තමතං මම;

5294. සමණං බ්‍රාහ්මණං වාපි උපාසෙමු බහුස්සුතං,
යො නජ්ජ විනයෙ කඞ්ඛං අත්ථධම්මවිදූ ඉසෙ.

5295. විජයස්ස වචො සුත්වා රාජා අඩගාතිමබ්‍රවි,
යථා විජයො භණති මය්හම්පෙතෙව රුච්චති.

5296. සමණං බ්‍රාහ්මණං වාපි උපාසෙමු බහුස්සුතං,
යො නජ්ජ විනයෙ කඞ්ඛං අත්ථධම්මවිදූ ඉසෙ.

5297. සබ්බෙව සන්තා කරොථ මතිං කං උපාසෙමු පණ්ඩිතං,
කො නජ්ජ විනයෙ කඞ්ඛං අත්ථධම්මවිදූ ඉසෙ.

5298. වෙදෙහස්ස වචො සුත්වා අලාතො එතදබ්‍රවි,
අත්ථායං මිගදායස්මිං අචෙලො ධීරසම්මතො.

---

1. හත්ථං - මජසං.
2. පොරිසො - මජසං.
3. උපනියාමසෙ - මජසං. ස්‍යා.
4. ඔජීයාමසෙ - මජසං. ස්‍යා.
5. සුලභා - මජසං.

5287. ඉක්බිති රජු ගේ අලාත නමැති සෙනෙවි තෙමේ මෙය කී ය: සතුටු වූ හස්ත්‍යශ්වාදි වාහන ඇති මහ බල ඇණි යුත් සියලු සෙනඟ යුද පිණිස සරසම්හ.

5288. දේවයන් වහන්ස, අපමණ බළ පිරිස ඇති අපි යුද පිණිස නික්මැ යමු. යම් ඒ සතුරු කෙනෙක් වසඟ නො වෙත් නම් ඔවුන් වසඟ කරමු. නො දිනූ යමෙක් වෙයි නම් ඔහු දිනමූ. මේ මගේ අදහසය යි කීය.

5289. අලාත නමැති සෙනෙවිහු ගේ බස් අසා සුනාම ඇමැති තෙමේ මෙය කී ය: මහරජ ඔබ ගේ සියලු සතුරෝ ඔබට වසඟයහ.

5290. බහා තැබූ අවි ඇති සතුරෝ විරුද්ධ නො වෙති. අද උතුම් උත්සව දිනයකි. එහෙයින් මට යුද්ධය නො රිසි ය.

5291. ආහාර හා පාන වර්ග ද කෑ යුතු දෑ ද ඔබ වහන්සේට යුහු වැ එළවත්ව යි ද වාදනය කරන ලද නෘත්‍යගීතයන් යුහු වැ එළවත්ව යි ද දේවයන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේ පස්කම් සැපතින් සිත් අලවනු යෙහෙකි යි කී ය.

5292. සුනාම නමැති ඇමතියා ගේ මේ කීම ඇසීමෙන් විජය නමැති ඇමැති තෙමේ මෙය කී ය: මහරජ ඔබ වහන්සේට රූප සද්දදි සියලු කාමයෝ නිරන්තරයෙන් එළඹ සිටියාහු වෙති.

5293. මහරජ, කම් සැපතින් සතුටුවීම ය යන මෙය ඔබ වහන්සේට සුලබය. හැම කල මැ කාමයෝ ලැබෙති. එහෙයින් මෙය මා සිතට රුචි නො වෙයි කී ය.

5294. අද අර්ථ ධර්ම දන්නා වූ යම් ඍෂිවරයෙක් අපට උපන් සැක දුරු කෙරේ ද? එ බඳු බෙ:හෝ ඇසූ පිරුතැන් ඇති මහණකු වෙත හෝ බමුණකු වෙත හෝ එළඹෙමු යි (හේ) කී ය.

5295. විජය නමැති ඇමැතියා ගේ බස් අසා අංගාති රජ තෙමේ මෙසේ කී ය: විජය තෙමේ යම් සේ කියයි ද මට ද මෙ කරුණ රුචි වේ.

5296. අර්ථ ධර්ම දන්නා යම් ඍෂිවරයෙක් අද අපට උපන් සැක දුරු කෙරේ ද? එ බඳු ඇසූ පිරු තැන් ඇති මහණකු හෝ බමුණකු වෙත එළෙඹෙමු යි කී ය.

5297. අර්ථ ධර්ම දන්නා කවර නම් ඍෂිවරයෙක් අද අපට උපන් සැක දුරු කෙරේද, අපි කවර නම් පඬිවරයකු කරා එළඹෙමු ද යි මෙහි සිටිනා තෙපි හැම දෙනා ම අදහස් කියවූ යි කී.

5298. වෛදේහ නමැති රජු ගේ බස් අසා අලාත නම් සෙනෙවි තෙමේ මෙය කීය: මිගදය නමැති උයනෙහි පඬිවරයෙකැ යි සම්මත වූ නිගණ්ඨ-යෙක් ඇත.

5299. ගුණො කස්සපගොත්තායං සුතො චිත්‍රකථී ගණී,
තං දෙව පයිරුපාසය[1] සො නො කඞ්ඛං විනෙස්සති.

5300. අලාතස්ස වචො සුත්වා රාජා චොදෙසි සාරථිං,
මිගදායං ගමිස්සාම යුත්තං යානං ඉධානය.

5301. තස්ස යානං අයොජෙසුං දන්තං රූපියපක්ඛරං,
සුක්කමට්ඨපරිවාරං පණ්ඩරං දොසිනාමුඛං.

5302. තත්‍රාසුං කුමුද යුත්තා චත්තාරො සින්ධවා හයා,
අනිලූපමසමුප්පාතා[2] සුදන්තා සොණ්ණමාලිනො.

5303. සෙතං ඡත්තං සෙතරථො සෙතස්සා සෙතවීජනී,
වෙදෙහො සහමච්චෙහි නීයං චන්දොව සොභථ.[3]

5304. තමනුයායුං[4] බහවො ඉන්දඛග්ගධරා බලී,
අස්සපිට්ඨිගතා ධීරා[5] නරා නරවරාධිපං.

5305. සො මුහුත්තං ච යායිත්වා යානා ඔරුය්හ ඛත්තියො,
වෙදෙහො සහමච්චෙහි පත්ති ගුණමුපාගමි.

5306. යෙපි තත්ථ තදා ආසුං බ්‍රාහ්මණිබ්භා සමාගතා,
න තෙ අපනයී රාජා අකතං භූමිමාගතෙ.

5307. තතො සො මුදුකාභිසියා මුදුචිත්තකලන්දකෙ,
මුදුපච්චත්ථතෙ රාජා එකමන්තං උපාවිසි.

5308. නිසජ්ජ රාජා සම්මොදි කථං සාරාණියං තතො.
කච්චි යාපනියං භන්තෙ වාතානමවිසග්ගතා.[7]

5309. කච්චි අකසිරා වුත්ති ලබ්භති පිණ්ඩයාපනං,
අප්පාබාධොචසි[8] කච්චි චක්ඛුං න පරිහායති.

5310. තං ගුණො පටිසම්මොදි වෙදෙහං විනයෙ රතං,
යාපනීයං මහාරාජ සබ්බමෙතං තදූභයං.

---

1. පයිරුපාසෙම - මජ්සං. සයා.
2. අකිලූපපසමුප්පාද - මජ්සං.
3. සොභති - මජ්සං. සයා.
4. තමනුයායිංසු - මජ්සං.
5. වීරා - මජ්සං.
6. මුදුචිත්තකසන්ථතෙ - මජ්සං.
7. වාතානමවියග්ගතා - සයා.
8. අප්පාබාධො - මජ්සං.

5299. කාශ්‍යප ගොත්‍රයෙහි වූ ගුණ නමැති මේ තෙමේ බොහෝ ඇසූ පිරූතැන් ඇත්තෙකි, විසිතුරු කථා ඇත්තෙකි, ගණාචාර්‍ය්‍යයෙකි. දේවයන් වහන්ස, ඒ නිගණ්ඨයා ඇසුරු කරන්නෝ මැනැවි. හේ අපට උපන් සැක දුරු කරන්නේ ය.

5300. අලාත නමැති සෙනෙවියා ගේ බස් අසා රජ තෙමේ මිගදය නම් උයනට යන්නෙමු යි සුදුසු වාහනයක් මෙහි ගෙනෙව යි රියදුරාට අණ කෙළේ ය.

5301. දන්තමය (දළමුවා) රජතමය (රිදීමුවා) වෙහෙලි ඇති සුදු මටසිලුටු රිය පිරිවර ඇති බැබැළෙන සඳට බඳු රථයක් ඒ රජුට පිළියෙළ කළහ.

5302. කුමුදු පැහැ ඇති පවනට බඳු ගමන් ඇති මැනැවින් දමුණු ගෙලැ පැළැඳි ස්වර්ණමාලා ඇති සෛන්ධව අශ්වයෝ සතර දෙනෙක් ඒ රථයෙහි යොදන ලදහ.

5303. සේසත ද සුදු රිය ද සුදු අශ්වයෝ ද සුදු වල් විදුනා ද ඇති රජ තෙමේ ඇමතියන් සමඟ යන්නේ පුන්සඳ මෙන් බැබැළුණේ ය.

5304. ඉන්ද්‍රයා හට මෙන් කඩු දරන බලවත්වූ වැර ඇති අසුන් පිට නැගි බොහෝ මිනිස්සු ඒ රජු අනුව ගමන් කළහ.

5305. වෛදේහ නමැති ඒ ක්ෂත්‍රිය රජ තෙමේ අමාත්‍යයන් සමඟ සැණෙකින් උයනට ගොස් රියෙන් බැස පා ගමන් ඇත්තේ ගුණ නමැති නිගණ්ඨයා (නුවටා) වෙත පැමිණියේ ය.

5306. එකලැ එහි රැස් වූ බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතියෝ වූ හු ද රජ තෙමේ ඔවුන් බැහැර නො කෙළේ ය. අවකාශ නො කළ භූමියෙහි එකත් පස්හි හිඳැ ගත්තේය.

5307. නැවත ඒ රජ තෙමේ මුදු පහස් ඇති විසිතුරු ඇතිරිලි ඇති මුදු පසතුරුණුයෙන් යුත් මොළොක් බිස්සෙක්හි එකත් පස් වැ හිඳැ ගත්තේය.

5308. රජ තෙමේ එහි හිඳීමෙන් පසු සතුටු විය. නැවැත සිහි කටයුතු කථා කෙළේ ය. හිමියනි, කිම, යැපෙන්නට පුළුවන් ද? ශරීරය පිළිබඳ වාතයන්ගේ විසම බවක් නැද්ද.?

5309. කිම, නිදුකින් ජීවත් විය හැකි ද, ආහාරයෙන් යැපෙණිද, ආබාධ නැත්තෙහි ද, ඇස් පිළිබඳ පීඩා නැත්තෙහි ද?

5310. ගුණ නැමැති නිගණ්ඨ තෙමේ විනයෙහි ඇලුණු ඒ වෛදේහ රජහට සතුටු විය යුතු බසින් පිළිවදන් දුනි. මහරජතුමනි,. යැපිය හැකි ය. මේ සියල්ල ඒ ලෙස ම ය. වාතාබාධ නැති බව ද ඇස් පිරිහීම නැති බව ද යන දෙකරුණ ද එසේ ම ය.

5311. කච්චි තුම්හම්පි වෙදෙහ පච්චන්තා න බලීයරෙ,
කච්චි අරොගං යොග්ගන්තෙ කච්චි වහති[1] වාහනං
කච්චි තෙ ව්‍යාධයො නත්ථි සරීරස්සුපතාපිකා.[2]

5312. පටිසම්මොදිතො රාජා තතො පුච්ඡි අනන්තරා,
අත්ථං ධම්මඤ්ච ඤායඤ්ච ධම්මකාමො රථෙසභො.

5313. කථං ධම්මං චරෙ මච්චො මාතාපිතූසු කස්සප,
කථං චරෙ ආචරියෙ පුත්තදාරෙ කථං චරෙ.

5314. කථං චරෙය්‍ය වුද්ධෙසු කථං සමණබ්‍රාහ්මණෙ,
කථඤ්ච බලකායස්මිං කථං ජානපදෙ චරෙ.

5315. කථං ධම්මං චරිත්වාන පෙච්ච ගච්ඡන්ති[3] සුග්ගතිං,
කථඤ්චෙකෙ අධම්මට්ඨා පතන්ති නිරයං අධො.

5316. වෙදෙහස්ස වචො සුත්වා කස්සපො එතදබ්‍රවි,
සුණොහි මෙ මහාරාජ සච්චං අවිතථං පදං.

5317. නත්ථි ධම්මස්ස චිණ්ණස්ස[4] ඵලං කල්‍යාණපාපකං,
නත්ථි දෙව පරො ලොකො කො තතො හි ඉධාගතො.

5318. නත්ථි දෙව පිතරො වා කුතො මාතා කුතො පිතා,
නත්ථි ආචරියො නාම අදන්තං කො දමෙස්සති.

5319. සමතුල්‍යානි භූතානි නත්ථි ජෙට්ඨාපචායිනො,
නත්ථි බලං වා විරියං වා කුතො උට්ඨානපොරිසං,[5]
නියතානි හි භූතානි යථා ගොටවිසො තථා.

5320. ලද්ධෙය්‍යං ලභතෙ මච්චො තත්ථ දානඵලං කුතො.
නත්ථි දානඵලං දෙව අවසො දෙව වීරියො.

5321. බාලෙහි දානං පඤ්ඤත්තං පණ්ඩිතෙහි පටිච්ඡිතං,
අවසා දෙන්ති ධීරානං බාලා පණ්ඩිතමානිනො.

---

1. වාහති – මජසං.
2. තාපියා – මජසං: සයා.
3. මච්චාගච්ඡන්ති – මජසං.
4. චරිතස්ස – මජසං. වි.
5. පොරිසො – මජසං. සයා.

5311. වෛදේහ මහරජුනි, කිම, ඔබ ගේ පසල්දනවු වැසියෝ බල පවත්වන්නෝ නො වෙද්ද (නොහොත් නො කිපෙද්ද) බළ සෙනඟ රථ-වාහන නීරෝග වෙත්ද ඔබ ගේ වාහනය ඔබ උසුලන්න හැකි වෙයි ද? කිම, ශරීරය තවන රෝගයෝ ඔබට නැද්ද?

5312. පිළිසඳර වදනින් තුටු පත් රාජොත්තම වූ ඒ වෛදේහ රජ තෙමේ ඉන් පසු වැ අර්ත්ථය (පාලි අර්ත්ථ) ද, ධර්මය (පාලි ධර්ම) ද, න්‍යායය (කාරණ යුක්ති) ද විචාළේ ය.

5313. එම්බා කස්සපය, මනුෂ්‍ය තෙමේ මවුපියන් කෙරෙහි දැහැමින් කෙසේ හැසිරේ ද? ගුරුවරයා කෙරෙහි දැහැමින් කෙසේ හැසිරේද? අඹු දරුවන් කෙරෙහි දැහැමින් කෙසේ හැසිරේ ද?

5314. වැඩිමහල්ලන් කෙරෙහි දැහැමින් කෙසේ හැසිරේ ද? මහණ බමුණන් කෙරෙහි දැහැමින් කෙසේ හැසිරේ ද? බළසෙනඟ කෙරෙහි ද දැහැමින් කෙසේ හැසිරේ ද? දනවුවැසියන් කෙරෙහි දැහැමින් කෙසේ හැසිරේ ද?

5315. දහම්හි කවර අයුරකින් හැසිරීම හේතු කොට ගෙන පරලොව සුගතියට යේද නො දැමිටු (අධම්මිට්ඨ) සමහරු යට දෙස නරකයට කෙසේ නම් වැටෙද්ද යි විචාළේ ය.

5316. වෛදේහ රජුගේ බස් අසා කස්සප නම් නිගණ්ඨ (නුවට) තෙමේ මෙය කී ය: මහරජ, සැබෑ වූ නිබොරු වූ ම බස් ශ්‍රවණය කර:

5317. පුහුණු කළ ධර්මය පිළිබඳ යහපත් නො යහපත් විපාක නැත. මහරජ පර ලොවක් නැත. එ ලොවින් කවරෙක් නම් මෙහි ආයේද?

5318. මහරජ, මුතුන්මිත්තැණියෝ ද නැත. එහෙයින් මෑණියෝ කොයින් ද පියාණෝ කොයින් ද ගුරුවරයෙක් නම් නැත. එහෙයින් නො හික්මුණු අයකු කවරෙක් නම් හික්මවන්නේ ද?

5319. සත්ත්වයෝ සම සම වූවෝ වෙති. වැඩිහිටියන් පුදන්-නෝ ද නැත. බල හෝ වීර්‍ය්‍ය හෝ නැත. උට්ඨාන වීර්‍ය්‍යයෙන් යුත් පෞරුෂයක් නම් කොයින් ද? නැව හැර නො යන ගල්වත මෙන් සත්ත්ව-යෝ නියමය අනුවැ යෙති.

5320. මිනිස් තෙමේ ලැබිය යුත්ත ලබයි. එහි දීමෙහි විපාක කොයින් ද, මහරජ දීමෙහි විපාක නැත. මෙසේ දනයෙහි විපාක නැති කලැ (යම්කිසි බාලයෙක් දෙයි නම්) දෙවයිනි, නො වසඟ වූයේ උත්සාහ නැත්තෙක් වැ දන් දෙයි.

5321. දනය පනවන ලද්දේ අඥානයන් විසිනි. පිළිගන්නා ලද්දේ නැණවතුන් විසිනි. දුබල නැණවත්යැ යි සිතන අඥානයෝ නැණවතුන් හට දෙතැ යි කී ය.

5322. සත්තිමෙ සස්සතා කායා අච්ඡෙජ්ජා අවිකොපිනො,
තෙජො පඨවිරාපො ච[1] වායො සුඛදුක්ඛඤ්චිමෙ
ජීවෙ ච සත්තිමෙ කායා යෙසං ඡෙත්තා[2] න විජ්ජති.

5323. නත්ථි හන්තා ව ඡෙත්තා වා හඤ්ඤරෙ වාපි කොචි නං;
අන්තරෙනෙව[3] කායානං සත්ථානි වීතිවත්තරෙ.

5324. යොපායං[4] සිරමාදය පරෙසං නිසිතාසිනා,
න සො ඡින්දති තෙ කායෙ තත්ථ පාපඵලං කුතො.

5325. චුල්ලාසීති මහාකප්පෙ සබ්බෙ සුජ්ඣන්ති සංසරං,
අනාගතෙ තම්හි කාලෙ සඤ්ඤතොපි න සුජ්ඣති.

5326. චරිත්වාපි බහුං භද්‍රං නෙව සුජ්ඣන්ති නාගතෙ,
පාපං චෙපි බහුං කත්වා තං ඛණං නාතිවත්තරෙ.

5327. අනුපුබ්බෙන නො සුද්ධි කප්පානං චුල්ලසීතියා,[5]
නියතිං නාතිවත්තාම වෙලන්තමිව සාගරො.

5328. කස්සපස්ස වචො සුත්වා අලාතො එතදබ්‍රවි,
යථා භදන්තො[6] භණති මය්හංපෙතෙව රුච්චති.

5329. අහංපි පුරිමං ජාතිං සරෙ සංසරිතත්තනො,
පිඞ්ගලො නාමහං ආසිං ලුද්දො ගොඝාතකො පුරෙ.

5330. බාරාණසියං ඵීතාය බහුං පාපං කතං මයා,
බහූ මය්හං[7] හතා පාණා මහිසා[8] සූකරා අජා.

5331. තතො චුතො ඉධ ජාතො ඉද්ධෙ සෙනාපතිකුලෙ,
නත්ථි නූන ඵලං පාපෙ[9] සොහං න නිරයං ගතො.

5332. අථෙත්ථ බීජකො නාම දාසො ආසි පටච්චරී,[10]
උපොසථං උපවසන්තො ගුණසන්තිකුපාගමි.

---

1. ආපො - මජසං. සයා.
2. ඡෙතා
3. අන්තරෙයෙව - මජසං. සයා.
4. යොචායං - මජසං. සයා.
5. චුල්ලාසීතියා - මජසං. සයා.
6. යථා භණන්තො භණසි - මජසං. යථාභද්දන්තො - සයා.
7. මයා - මජසං. සයා.
8. මහිංසා - මජසං. වි.
9. පාපං - මජසං.
10. පටිච්චරි - මජසං. පටච්චරී - සයා.

5322. නො සිඳිය හැකි වෙනස්-කොපනය නො කට හැකි ශාශ්වත (හැම කල් පවත්නා) වූ මේ සමූහයෝ සතක් වෙති. එ නම් තේජස් ය, පෘථිවි ය, ජලය, වාත ය, සැප ය, දුක ය, ජීව ය යන මේ සත යි. යමකුන් පිළිබඳ සිඳින්නෙක් නැද්ද ඒ මේ සමූහ සත යි.

5323. නසන්නෙක් හෝ සිඳින්නෙක් හෝ නැත. නැසෙන්නෝ ද නැත. කිසිවෙක් කිසිවකු නසන්නේ ද නො වේ. සිඳින සැත් මේ සත්වැදෑරුම් සමූහයන් අතරින් මැ ඉක්ම යත්.

5324. මෙ යමෙක් අනුන්ගේ හිස අල්ලාගෙන මුවහත් කඩුවකින් කපා ද හේ ඒ සත්ත්ව කායයන් නො සිඳියි. එහි පාපකර්මයක් විපාකයක් නම් කොයින් ද?

5325. සුවාසූ මහා කල්පයක් මුළුල්ලෙහි සැරිසරන මේ සියල්ලෝ පිරිසිදු වෙති. ඒ පැවැසුණු කාලප්‍රමාණය නො පැමිණි කලැ සීලාදි සංයම ඇත්තේ ද පිරිසිදු බවට නො පැමිණෙයි. (සත්ත්වයන් පිරිසිදු කරන්නට සමතෙක් නම් නැත.)

5326. බොහෝ යහපත කිරීමෙනුදු ඒ පැවසූ කාලය නො පැමිණි කල පිරිසිදු නො වෙති. ඉදින් බොහෝ පව් කිරීමෙන් නමුදු (ශුද්ධිය පිණිස) ඒ කාලය නො ඉක්මවන්නාහ.

5327. කල්පයන් සම්බන්ධ සූ අසූවකින් අප ගේ සංසාර ශුද්ධිය පිළිවෙළින් පවත්නේ ය. වෙරළ නො ඉක්ම පවත්නා සයුර මෙන් අපි දු නියමය හෙවත් සූ අසූ මහකප ඉක්ම නො පවතිමු යි කී ය.

5328. කාශ්‍යප නමැති නුවටාගේ බස් අසා අලාත නම් සෙනෙවි තෙමේ මෙය කී ය: පින්වත් තෙමේ යම්සේ පවසයි ද මට ද එය ම රුචි ය.

5329. මම ද තමා සසර සැරිසැරූ පූර්වජාතිය සිහි කෙරෙමි. මම පූර්වජාතියෙහි පිංගල නමැති රුදුරු වූ ගෝඝාතකයෙක් වීමි.

5330. සමෘද්ධිමත් බරණැස් නුවර දී මා විසින් බොහෝ පව් කරන ලද්දේ ය. මීමෝ ය ඌරෝ ය එළුවෝ ය යන බොහෝ සත්ත්වයෝ මා විසින් මරනලදහ.

5331. එයින් චුත වූ මම මෙ නුවර සමෘද්ධිමත් සෙනෙවි කුලයක උපනිමි. ඒ මම නිරයට නො පැමිණියෙමි. එයින් පාපකර්ම විපාක නැතැ යි සිතමි යි කී ය

5332. ඉක්බිති මෙ මියුලු නුවර දුප්පත් වූ බීජක නමැති දසයෙක් විය. පෙහෙවස් වෙසෙන හේ තෙමේ ගුණ නම් නිවටයා වෙත එළැඹියේ ය.

5333. කස්සපස්ස වචො සුත්වා අලාතස්ස ච භාසිතං,
පස්සසන්තො මුහුං උණ්හං රුදං අස්සූනි වත්තයි.

5334. තමනුපුච්ඡි වෙදෙහො කිමත්ථං සම්ම රොදසි,
කින්තෙ සුතං වා දිට්ඨං වා කිං මං වෙදෙසි වෙදනං.

5335. වෙදෙහස්ස වචො සුත්වා බීජකො එතදබ්‍රවි,
නත්ථි මෙ වෙදනා දුක්ඛා මහාරාජ සුණොහි මෙ.

5336. අහම්පි පුරිමං ජාතිං සරාමි සුඛමත්තනො,
සාකෙතාහං පුරෙ ආසිං භාවසෙට්ඨි ගුණෙ රතො.

5337. සම්මතො බ්‍රාහ්මණිබ්භානං සංවිභාගරතො සුචි,
න චාපි පාපකං කම්මං සරාමි කතමත්තනො.

5338. තතො චුතාහං වෙදෙහ ඉධ ජාතො දුරිත්ථියා,
ගබ්භම්හි කුම්භදාසියා යතො ජාතො සුදුග්ගතො.

5339. එවම්පි දුග්ගතො සන්තො සමචරියං අධිට්ඨිතො,
උපඩ්ඪභාගං භත්තස්ස දදාමි යො මෙ ඉච්ඡති.

5340. චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං සදා උපවසාමහං,[1]
න චාපි භූතෙ හිංසාමි ථෙය්‍යඤ්චාපි විවජ්ජයිං.

5341. සබ්බමෙව හි නූනෙතං සුචිණ්ණං භවති නිප්ඵලං,
නිරත්ථං මඤ්ඤිදං සීලං අලාතො යථ භාසති.

5342. කලිමෙව නූන ගණ්හාමි අසිප්පො ධුත්තකො[2] යථා,
කටං අලාතො ගණ්හාති කිතවො සික්ඛිතො යථා.

5343. ද්වාරං නප්පතිපස්සාමි යෙන ගච්ඡාමි සුග්ගතිං,
තස්මා රාජ පරොදාමි සුත්වා කස්සපභාසිතං.

5344. බීජකස්ස වචො සුත්වා රාජා අඞ්ගාතිමබ්‍රවි,[3]
නත්ථි ද්වාරං සුගතියා නියතිං කඞ්ඛ බීජක.

---

1. අහං - මජසං.
2. ධුත්තිකො - මජසං.
3. අඞ්ගති - මජසං.

5333. කාශ්‍යපයාගේ බස් අසා අලාත නම් සෙන්පතියා ගේ ද බස් අසා වරින් වර උණුසුම් සුසුම් හෙළමින් කඳුළු වැගිර විය. හෙවත් හැඬීය.

5334. වෛදේහ නමැති රජ තෙමේ යහළුව, කවර හෙයින් හඬා දැ යි ඔහු ගෙන් විචාළේ ය. තොප විසින් අසන ලද්දේ හෝ දක්නා ලද්දේ හෝ කිමෙක් ද කිනම් වේදනාවක් දනවවුද? එය මට කියව යි කී ය.

5335. වෛදේහ රජුගේ බස් අසා බීජක නම් දස තෙමේ මෙය කී ය. මහරජ, මට දුක් වේදනාවක් නැත. මාගේ බස් අසනු මැනැවි.

5336. මම මාගේ පූර්වජාතියෙහි සුව සිහි කරමි. මම සාකේත. නුවර ගුණයෙහි ඇලුණු භාවසෙට්ඨී නම් අසූකෙළක් ධන ඇති සිටුවරයෙක් වීමි.

5337. බමුණන් හා ගහපතියන් විසින් ගරු කරන ලද දන් දීමෙහි ඇලුණු පිරිසිදු කර්මාන්ත ඇති මම තමන් කළ පව් කමක් සිහි නො කරමි.

5338. වෛදේහ රජුනි, එයින් චුත වූ මම වනාහි මේ මියුලු නුවර දුප්පත් ස්ත්‍රියක වූ කළම්ඩියක (කුම්භදසියක) ගේ කුසැ උපන්මි. උපන් තැන් පටන් ඉතා දුප්පත් වීමි.

5339. මෙසේ ඉතා දුප්පත් වූයෙම් නමුදු සමචරියා සංඛ්‍යාත කුසල දහම් විෂයෙහි පිහිටියෙම් වෙමි. යමෙක් කැමති වී නම් ඔහුට මා අනුභව කරන බත දෙකට බෙද කොටසක් දෙමි.

5340. මම තුදුස්වක් පසළොස්වක් හැම පොහෝ දවස්හි පෙහෙවස් වෙසෙමි. සත්ත්වහිංසා ද නොකරමි. සොරකම ද දුරු කෙළෙමි.

5341. මැනැවින් පුරුදු කළ මේ හැම ඒකාන්තයෙන් නිෂ්ඵල ය. අලාත නමැති සෙනෙවි තෙමේ යම් අයුරකින් කියා ද එසේ මැ මේ සීලය වැඩක් නැතැයි සිතමි.

5342. අක්ෂ–පසැට ශිල්ප විෂයෙහි නො හික්මුණු දූකෙළින්නකු (සූදු කාරයකු) මෙන් මම ඒකාන්තයෙන් පරාදය ගනිමි. ශිල්ප දනගත් කපට දූකෙළින්නකු යම්සේ ද, අලාත නම් සෙනෙවි තෙමේ එමෙන් ජයගනී.

5343. මහරජ, යම් ද්වාරයකින් සුගතියට පැමිණෙම් ද ඒ දොරටුව නො දක්මි. එහෙයින් කාශ්‍යප නිගණ්ඨයාගේ බස් අසා හඬමි යි කී ය.

5344. බීජකයාගේ බස් අසා අංගාති රජ මෙසේ කී ය: යහළු බීජකය, සුගතියට ද්වාරයක් හෙවත් පැමිණීමට මඟක් නැත. නියතිය හෙවත් චුල්ලාසීති මහාකල්පය මැ බලව.

5345. සුඛං වා යදිවා දුක්ඛං නියතියා[1] කිර ලබ්භති,
සංසාරසුද්ධි සබ්බෙසං මා තුරිත්ථො අනාගතෙ.

5346. අහම්පි පුබ්බෙ කල්‍යාණො බ්‍රාහ්මණිබ්භෙසු ව්‍යාවටො,[2]
වොහාරමනුසාසන්තො රතිහීනො තදන්තරා.

5347. පුනපි භන්තෙ දක්ඛෙමු සඞ්ගති චෙ භවිස්සති,
ඉදං වත්වාන වෙදෙහො පච්චගා සනිවෙසනං.

5348. තතො රත්‍යා විවසනෙ උපට්ඨානම්හි අඞ්ගති,
අමච්චෙ සන්නිපාතෙත්වා ඉදං වචනමබ්‍රවි:

5349. චන්දකෙ මෙ විමානස්මිං සදා කාමෙ විධෙන්තු මෙ,
මාමුපගච්ඡුං[3] අත්ථෙසු ගුය්හප්පකාසියෙසු ච.

5350. විජයො ච සුනාමො ච සෙනාපති අලාතකො,
එතෙ අත්ථෙ නිසීදන්තු වොහාරකුසලා තයො.

5351. ඉදං වත්වාන වෙදෙහො කාමෙ ච බහුමඤ්ඤථ,
නචාපි බ්‍රාහ්මණිබ්භෙසු අත්ථෙ කිස්මිඤ්චි ව්‍යාවටො.

5352. තතො ද්වෙ සත්තරත්තස්ස වෙදෙහස්සත්‍රජා පියා,
රාජකඤ්ඤා රුජා නාම ධාතිමාතරමබ්‍රවි:

5353. අලඞ්කරොථ මං ඛිප්පං සඛියො ච කරොන්තු මෙ,
සුවෙ පණ්ණරසො දිබ්බො ගච්ඡං ඉස්සරසන්තිකෙ.

5354. තස්සා මාල්‍යං අභිහරිංසු චන්දනඤ්ච මහාරහං,
මණිසඞ්ඛමුත්තාරතනං නානාරත්තෙ ච අම්බරෙ.

5355. තඤ්ච සොවණ්ණයෙ පීඨෙ නිසින්නං බහුකිත්ථියො,
පරිකිරිය අසොභිංසු[5] රුජං රුචිරවණ්ණිනිං.

5356. සා ච සඛිමජ්ඣගතා සබ්බාභරණභූසිතා,
සතෙරතා[6] අබ්භාමිව චන්දකං පාවිසී රුජා.

1. නියති - මජසං. නියතං - සයා.
2. වාවටො - මජසං. පාවටො - සයා.
3. මා’උපගච්ඡ - මජසං.
4. අඤ්ඤ - මජසං. සයා.
5. පසොභිංසු - මජසං.
6. සතෙරිත - මජසං. සතෙරිතා - සයා.

5345. සුව හෝ ඉදින් දුක් හෝ කියනලද කාලනියමයෙහි දී ලැබෙ ල. බීජකය, අප සියල්ලන්ට මැ සංසාරයාගේ පිරිසුදු බව සිදු වන්නේ ය. ඒ කාලය නො පැමිණි කල යුහුසුලු-ඉක්මන් නො වව.

5346. මම ද පූර්වජාතියෙහි විනිශ්චය ස්ථානයෙහි බ්‍රාහ්මණ-ගෘහ පතියන් කෙරෙහි දනාදි කල්‍යාණ කර්මයෙහි ව්‍යාපෘත වීමි. රාජකෘත්‍යයෙහි යුක්ති අනුශාසනා කරමින් ඉක්බිති පඤ්චකාම රතියෙන් පිරිහිණිමි යි කී ය.

5347. හිමියනි, ඉදින් අපගේ එක්වීමක් වන්නේ නම් නැවත ද දකිමු යි මෙය කියා වෛදේහ රජ තෙමේ තමන්ගේ මාලිගාවට පෙරළා ගියේ ය.

5348 ඉක්බිති අංගාති රජතෙමේ රැය පහන් වූ කල තමන්ට උපස්ථාන කරන තන්හි හෙවත් රැස්වීම් ශාලාවෙහි ඇමතියන් රැස් කරවා මෙ බස් කී ය:

5349. චන්දක නමැති මාගේ මාලිගාවෙහි මට හැම කල්හි පංචකාම සම්පත් පිළියෙළ කෙරෙත්වා! රහස්‍ය වූ ද ප්‍රකාශ කළයුතු වූ ද කටයුතු පැමිණි කල කිසි කෙනෙක් මා වෙත නො පැමිණෙත්වා!

5350. යුක්ති පසිඳීමෙහි සමර්ථ වූ විජය නම් ඇමැති ද සුනාම නම් ඇමැති ද අලාත නම් සෙනෙවි ද යන මේ තිදෙනා විනිශ්චය ශාලාවෙහි හිඳ ගනිත්වා!

5351. වෛදේහ රජතෙමේ මෙය කියා පස්කම් සැප ම බෙහෙවින් වින්දේ ය. බ්‍රාහ්මණගෘහපතියන් පිළිබඳ වූ කිසි කටයුත්තක නො යෙදුණේ ය.

5352. එයින් (පස්කම් සැප විඳුමට බැස ගත් දවසින්) තුදුස් දිනකට පසු වෛදේහ රජහට ප්‍රිය දුහිතෘ වූ 'රුජා' නමැති රාජ කන්‍යාව කිරිමවට මෙසේ කිවූ:

5353. ඉක්මන් කොට මා සරසව, මාගේ යෙහෙළියන් ද සරසත්වා, හෙට (දෙවියන්ගේ රැස්වීමෙන් සැරැසුණු) පසළොස්වක් පොහොය වේ. පිය මහරජු වෙත යම් යි කීවා ය.

5354. ඇට මල්දම් ය අගනා සඳුන් ය මැණික් ය සක් ය මුතු ය රුවන් ය යන දැ ද නානා වර්ණ වස්ත්‍ර ද සරසනු පිණිස එළවූහ.

5355. රන්මුවා පුටුවෙහි හුන් යහපත් ශරීරවර්ණයෙන් යුත් රුජා නමැති රාජ කන්‍යාව පිරිවරා සිටි බොහෝ ස්ත්‍රීහු දෙවඟනන් මෙන් අතිශයින් බැබැළුණාහ.

5356. යෙහෙළියන් මැදට පැමිණි සියලු අබරණින් සැරැහුණු රුජා නමැති ඒ රාජකන්‍යා තොමෝ ද වළාකුලකට වදනා විදුලියක් මෙන් චන්දක නැමැති පහයට පිවිසියා ය.

5357. උපසඞ්කමිත්වා වෙදෙහං වන්දිත්වා විනයෙ රතා,
සුවණ්ණවිකතෙ[1] පීඨෙ එකමන්තං උපාවිසි.

5358. තඤ්ච දිස්වාන වෙදෙහො අච්ඡරානංව සඞ්ගමං,
රුජං සබ්බමජ්ඣගතං ඉදං වචනමබ්‍රවි:

5359. කච්චි රමසි පාසාදෙ අන්තො පොක්ඛරණිං පති,
කච්චි බහුවිධං ඛජ්ජං සදා අභිහරන්ති තෙ.

5360. කච්චි බහුවිධං මාල්‍යං ඔචිනිත්වා කුමාරියො,
ඝරකෙ කරොථ පච්චෙකං ඛිඩ්ඩාරතිරතා මුහුං.[2]

5361. කෙන වා විකලං තුය්හං ඛිප්පං[3] අභිහරන්තු තෙ,
මනො කරස්සු කුඩ්ඩමුඛී අපි චන්දසමම්හපි.[4]

5362. වෙදෙහස්ස වචො සුත්වා රුජා පිතරමබ්‍රවි:
සබ්බමෙතං මහාරාජ ලබ්භතිස්සරසන්තිකෙ.

5363. සුවෙ පණ්ණරසො දිබ්බො සහස්සං ආහරන්තු මෙ,
යථාදින්නඤ්ච දස්සාමි දානං සබ්බවණීසු'හං.

5364. රුජාය වචනං සුත්වා රාජා අඞ්ගාතිමබ්‍රවි:
බහුං විනාසිතං විත්තං නිරත්ථං අඵලං තයා.

5365. උපොසථං වසං නිච්චං අන්නපානං න භුඤ්ජසි,
නියතෙතං අභුත්තබ්බං නත්ථි පුඤ්ඤං අභුඤ්ජතො.

5366. බීජකොපි හි සුත්වාන තදා කස්සපභාසිතං,
පස්සසන්තො[5] මුහුං උණ්හං රුදං අස්සූනි වත්තයි.

5367. යාව රුජෙ ජීවසි[6] නො මා භත්තමපනාමයි,
නත්ථි භද්දෙ පරො ලොකො කිං නිරත්ථං විහඤ්ඤසි.

5368. වෙදෙහස්ස වචො සුත්වා රුජා[7] රුචිරවණ්ණිනී,
ජානං පුබ්බාපරං ධම්මං පිතරං එතදබ්‍රවි:

---

1. ඛචිතෙ - මජසං. සයා.
2. අනු - මජසං. සයා.
3. කිං ඛිප්පං - මජසං. සයා.
4. තෙ - මජසං. සයා.
5. අස්සසන්තො - මජසං.
6. යාවරුජෙජීවමානා - මජසං. සයා.
7. රුචා - මජසං. සයා.

5357. විනයෙහි ඇලුණු රුජා වේදේහ රජු වෙත පැමිණ වැඳ සත්-රුවනින් විසිතුරු රන් කම් කළ පුටුවෙක එකත් පස් වැ හිඳගත්තා ය.

5358. වේදේහ රජ තෙමේ දෙවහනන් සමූහයකට බඳු එ පිරිස දැක යෙහෙළියන් මැදට පත් රුජා නම් රාජ කන්‍යාවට මේ වචනය කී ය:

5359. කිම දියණියනි, මා කරවා දුන් පහයෙහි සිත් අලවා වෙසෙහි ද? ගෘහෝද්‍යානයෙහි පිහිටි පොකුණෙහි (ජල ක්‍රීඩා කිරීම් වශයෙන්) සිත් අලවා වෙසෙහිද නන් වැදැරුම් කන දැ හැම දවස් තිට එළවත් ද?

5360. කිම කුමරියෙනි, තෙපි ක්‍රීඩාරතියෙහි ඇලුණාහු නානාවිධ මල්දම් ගොතා එක්වන් මල්ගුළා කරවු ද?

5361. කුමන වස්තුවකින් තිට අඩුවක් වෙයි ද, එය වහා ම එළවත්වා! අබ, මැටි, තල කල්කයෙන් පැහැපත් කළ මුහුණු ඇත්තිය, සඳ වැනි දෙයෙහි පවා කැමැත්තෙහි නම් මට කියව සපයා දෙමි යි රජ තෙමේ කී ය.

5362. වේදේහ රජුගේ බස් අසා රුජා නම් රාජකන්‍යාව පියරජහට මෙය පැවැසූ ය: මහරජුනි, ජනාධිපති වන ඔබ වෙතින් මේ සියල්ල ලැබෙයි.

5363. පියාණෙනි, හෙට දිව්‍ය වූ පසළොස්වක් පොහො දවස ය. කහවණු දහසක් මට දෙනු මැනැවි. පෙර දුන් පරිදි සියලු යාචකයන් කෙරෙහි දෙන්නෙමි යි පැවැසූ ය.

5364. රුජා කුමරියගේ බස් අසා අංගාති රජ තෙමේ මෙසේ කී ය: තී විසින් අවැඩ වන ලෙස නිෂ්ඵල පරිදි බොහෝ වස්තුව විනාශ කරන ලදී.

5365. නිති පෙහෙවස් වෙසෙමින් ආහාරපාන අනුභව නො කෙරෙහි ය. නියති විසින් තෙල නො වැළඳියයුතු වෙයි. නො වළඳන්නාහට පින් නැතැ යි කී ය.

5366. බීජක තෙමේ ද එ කල කාශ්‍යප තුවටාගේ බස් අසා නැවත නැවතත් ප්‍රශ්වාස කරන්නේ හඬමින් උණු කඳුළු වැගිරවී ය.

5367. රුජා දියණියනි, යම් පමණ කල් ජීවත් වෙහි ද ඒ තාක් කල් අහර දුරු නො කරව. යහපත් දියණියනි, පරලොවක් නැත, නිකරුණේ කුමට වෙහෙසෙහි දැ යි ඇසී ය.

5368. යහපත් ශරීර වර්ණ සම්පන්න වූ රුජා රාජකන්‍යා තොමෝ වේදේහ නම් පියරජුගේ බස් අසා (අතීතයෙන් ජාති සතක් ද අනාගතයෙන් ජාති සතක් ද) පූර්වාපර දහම් දන්නී පියරජුට මෙ බස් පැවසූ:

5369. සුතමෙව මෙ පුරෙ ආසි සක්ඛි දිට්ඨමිදං[1] මයා,
බාලූපසෙවී යො හොති බාලොව සමපජ්ජථ.

5370. මූළ්හො හි මූළ්හමාගම්ම භීය්‍යො මොහං නිගච්ඡති,
පතිරූපං අලාතෙන බීජකෙන ච මුය්හිතුං.

5371. ත්වඤ්ච දෙව[2] සප්පඤ්ඤො ධීරො අත්ථස්ස කොවිදො,
කථං බාලෙහි සදිසං හීනං දිට්ඨිං[3] උපාගමී.

5372. සචෙ හි සංසාරපථෙන සුජ්ඣති
නිරත්ථියා පබ්බජ්ජා ගුණස්ස,
කීටොව අග්ගිං ජලිතං අපාපතං[4]
උපපජ්ජති මොමූහො නග්ගභාවං.

5373. සංසාරසුද්ධීති පුරෙ නිවිට්ඨා
කම්මං විදූසෙන්ති[5] බහූ අජානං,
පුබ්බෙ කලී දුග්ගහිතොව අත්ථා[6]
දුම්මොචයා බලිසා අම්බුජොව.

5374. උපමං තෙ කරිස්සාමි මහාරාජ තවත්ථියා,
උපමායපිධෙකච්චෙ අත්ථං ජානන්ති පණ්ඩිතා.

5375. වාණිජානං යථා නාවා අප්පමාණභරා ගරු,
අතිභාරං සමාදය අණ්ණවෙ අවසීදති.

5376. එවමෙව නරො පාපං ථොක ථොකම්පි ආචිනං,
අතිභාරං සමාදය නිරයෙ අවසීදති.

5377. න තාව භාරො පරිපූරො[7] අලාතස්ස මහීපති,
ආචිනාති ච තං පාපං යෙන ගච්ඡති දුග්ගතිං.

5378. පුබ්බෙවස්ස කතං පුඤ්ඤං අලාතස්ස මහීපති,
තස්සෙස[8] දෙව නිස්සන්දො යඤ්චෙසො ලභතෙ සුඛං.

5379. ඛීයතෙවස්ස[9] තං පුඤ්ඤං තථාහි අගුණෙ රතො,
උජුමග්ගං අවාහාය[10] කුම්මග්ගමනුධාවති.

---

1. පච්චක්ඛං දිට්ඨං – මජසං. ස්‍යා.
2. දෙවාසි – මජසං. ස්‍යා.
3. හීනදිට්ඨං – ස්‍යා. හීනදිට්ඨී – මජසං.
4. අපාපිතං – මජසං.
5. විදූසයන්ති බහූ පජා – මජසං.
6. අත්ථො – මජසං ස්‍යා.
7. පතිපූරො – මජසං.
8. තස්සෙව – මජසං. ස්‍යා.
9. වස්ස – මජසං. ස්‍යා.
10. අපිහාය – මජසං. අපාහාය – සීමු.

5369. යමෙක් අඥානයන් සෙවුනේ වෙයි ද හේ අඥාන භාවයට මැ පැමිණෙයි යනු මා විසින් පෙර අසන ලද්දේ ම ය. මෙය වනාහි දූන් ඇස් හමුවෙහි දක්නා ලදී.

5370. යම් පරිදි මංමුළා වූයෙක් මංමුළා වූවකු කරා එළැඹ අතිශයින් මුළා වේ ද එසෙයින් දෘෂ්ටිමූඪයා ද අතිශයින් මුළාවට පැමිණෙයි. (දෙවයන් වහන්ස,) අලාත සෙනෙවියා ද බීජක දසයා ද (ගුණ නුවටා කරා එළැඹ,) මුළා වන්නට සුදුසු වෙත්.

5371. දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ වූකලි නුවණැතියහ, එහෙයින් ධීරයහ, අර්ත්ථානර්ත්ථ දැනුමෙහි සමර්ත්ථයහ. කිසෙයින් බාලයන් හා සදෘශ ව ලාමක දෘෂ්ටියට පැමිණියහු ද?

5372. ඉදින් සංසාරමාර්ගයෙන් ශුද්ධිය වේ නම් ගුණ නුවටාගේ පැවිද්ද නිරර්ත්ථක යැ. දිලියෙන ගින්නට පතන පළඟැටියකු සෙයින් අතිශයින් මුළා වූයේ නග්නභාවයට පැමිණියේ ය.

5373. සංසාරයෙන් ශුද්ධිය වේ ය යි පළමු මැ මිසදිටු ගත් බොහෝ ජනයෝ නො දන්නාහු කර්මය ද කර්මඵලය ද නසති. ඔවුන් විසින් පළමු මැ ගන්නා ලද පරාජයග්‍රාහය වරදවා ගන්නා ලද මැ වෙයි. ඔහු (බිලිය ගිලැ සිටි) මසකු බිලියෙන් (මුදවාලියැ නොහැක්කා) සේ අනර්ථයෙන් මුදවාලියැ නො හැකි වෙති.

5374. මහරජාණෙනි, ඔබට වැඩ පිණිස උපමාවක් කියමි. මෙලොවැ ඇතැම් පණ්ඩිත පුරුෂයෝ උපමායෙනුදු අර්ථය දැනගනිත්.

5375. යම් පරිදි වෙළඳුන්ගේ නැවක් අපමණ වූ බර ගෙනයන්නී අධික වූ වස්තුභාරය ගෙන සයුරෙහි ගැලේ ද,

5376. එසෙයින් මැ මිනිසෙක් අකුශලය මඳින් මඳ රැස් කරනුයේ අධික වූ අකුශලභාරය ගෙන නිරයෙහි ගැලෙයි.

5377. මිහිපල්තුමනි, අලාත සෙනෙවියාගේ (ගොඝාතක) අකුශලභාරය තව නො පිරුණේයැ. හේ යම් පාපයෙකින් දුගතියට යේ ද ඒ පාපකර්මය රැස්කරන්නේ ද වෙයි.

5378. මිහිපල්තුමනි, අලාත සෙනෙවියා විසින් පූර්වභවයෙහි ම කරනලද (පුෂ්පපූජා සංඛ්‍යාත) යම් පිනක් ඇද්ද දේවයිනි, මේ තෙමේ මෙකල යම් සුවයක් විඳී නම් මේ ඒ කුශලායාගේ විපාක යැ.

5379. ඔහුගේ ඒ පින ගෙවීයේ මැ ය. ඒ එසේ මැ යි. අකුශලයෙහි ඇලුණු හේ සෘජු වූ කුශලමාර්ගය හැරපියා අකුශලමාර්ගයෙහි යෙයි.

5380. තුලා යථා පග්ගහිතා ඔහිතෙ තුලමණ්ඩලෙ,
උන්නමෙති තුලාසීසං භාරෙ ඔරොපිතෙ සති.

5381. එවමෙව නරො පුඤ්ඤං ථොකථොකම්පි ආචිනං,
සග්ගාතිමානො දසොව බීජකො සාතවෙ[1] රතො.

5382. යඤ්චජ්ජ[2] බීජකො දසො දුක්ඛං පස්සති අත්තනි,
පුබ්බෙ තස්ස[3] කතං පාපං තමෙසො පටිසෙවති.

5383. ඛීයතෙවස්ස තං පාපං තථාහි විනයෙ රතො,
කස්සපඤ්ච සමාපජ්ජ මාහෙවුප්පථ[4] මාගමා.

5384. යං යං හි රාජ භජති සතං වා යදි වා අසං,
සීලවන්තං විසීලං වා වසං තස්සෙව ගච්ඡති.

5385. යාදිසං කුරුතෙ මිත්තං යාදිසඤ්චූපසෙවති,
සොපි තාදිසකො හොති සහවාසො හි තාදිසො.

5386. සෙවමානො සෙවමානං සම්ඵුට්ඨො සම්ඵුසං පරං,
සරො දිද්ධො[5] කලාපංව අලිත්තමුපලිම්පති
උපලෙපභයා[6] ධීරො නෙව පාපසඛා සියා.

5387. පූතිමච්ඡං කුසග්ගෙන යො නරො උපනය්හති,
කුසාපි පූති වායන්ති එවං බාලූපසෙවනා.

5388. තගරඤ්ච[7] පලාසෙන යො නරො උපනය්හති,
පත්තාපි සුරභි වායන්ති එවං ධීරූපසෙවනා.

5389. තස්මා පලපුටස්සෙව[8] ඤත්වා සම්පාක[9] මත්තනො,
අසන්තෙ නොපසෙවෙය්‍ය සන්තෙ සෙවෙය්‍ය පණ්ඩිතො
අසන්තො නිරයං නෙන්ති සන්තො පාපෙන්ති සුග්ගතිං.

5390. අහම්පි ජාතියො සත්ත සරෙ සංසරිතත්තනො,
අනාගතාපි සත්තෙව යා ගමිස්සං ඉතො චුතා.

---

1. සාධවෙ - මජසං.
2. යමජ්ජ - මජසං. සත්‍යා. වි.
3. වස්ස - මජසං. වස්ස - සත්‍යා.
4. මහෙවුබ්බථ - මජසං.
5. දුට්ඨො - මජසං. සත්‍යා.
6. උපලිම්ප - මජසං.
7. තගගරඤ්ච - මජසං.
8. පත්තපුටස්සෙව - මජසං.
9. සපාක - මජසං.

5380. යම්සේ දණ්ඩ ගන්නාලද තරාදිය භාණ්ඩ ගැනීම පිණිස තුලා තැටිය එල්වා තැබූ කලහි බඩු නගන ලදුයේ පහතට බසී ද බැහැර කළ කල්හි තුලාහිස උඩට නඟී ද,

5381. එසෙයින් ම මිනිසා කුශලය මඳින් මඳ රැස් කරනුයේ ස්වර්ගයට පමුණුවන කුශලයෙහි ඇලුණු බීජක දසයා මෙන් මධුර විපාක ඇති කුශලයෙහි මැ ඇලුණේ වෙයි.

5382. දැන් බීජක දසයා තමා කෙරෙහි යම් දුකක් දකී ද ඔහු විසින් පෙර කළ යම් (ආක්‍රොෂ) පාපයෙක් වී නම් මේ තෙමේ ඒ පාපඵලය විඳී.

5383. ඔහුගේ ඒ පාපය ගෙවී යේ මැ ය. එතෙකුදුවත් ආචාරවිනයෙහි ඇලුණු නුඹ වහන්සේ කාශ්‍යප ගොත්‍ර ඇති ආජීවකයා කරා එළැඹ අකුශලමාර්ගයට නහමක් යේවා.

5384. මහරජාණෙනි, සත්පුරුෂ වූ හෝ අසත්පුරුෂ වූ හෝ සිල්වත් වූ හෝ දුශ්ශීල වූ හෝ යම් යම් එකකු සෙවුණේ ද හේ ඔහුගේ මැ වසෙයට පැමිණෙයි.

5385. යමෙක් යම් බඳු (පුහුලකු) මිතුරු කෙරේ ද යම් බඳු වුවකු සෙවුනේ ද හේ ඒකාන්තයෙන් එබඳු වූයේ වෙයි. සහවාසය එබඳු මැ යි.

5386. විස පෙවූ සරයෙක් හියවුරෙහි බහාලන ලද්දේ හියවුර විසයෙන් ආලිප්ත වන්නා සේ පාපමිත්‍රයා පාපයෙන් පහස්නා ලද්දේ තමා සේවනය කරන අනායයා ද (පාපයෙන්) තවරයි. (තමා හා සම අදහස් ඇත්තකු කෙරෙයි සේ යි.) නුවණැති පුරුෂ පාපයෙන් තැවැරෙන බියෙන් පාපමිත්‍රයන් ඇත්තෙක් නො වන්නේ යැ.

5387. යම් මිනිසෙක් කුණු මස් කුසතණයෙන් බඳී ද (එයින්) කුස තණ ද කුණුගඳ හමයි. බාලයන් සේවනය ද එ බඳු යි.

5388. යම් මිනිසෙක් තුවරලා කොළපතෙකින් බඳී නම් ඒ කොළ පත ද සුවඳ විහිදුවයි. පණ්ඩිතජන සේවනය ද එ බඳු යි.

5389. එහෙයින් පත්‍රපුටයාගේ සුවඳ විහිදීම මෙන් (පණ්ඩිත සේවනයෙන්) තමාගේ ඥාන පරිපාකය දන පණ්ඩිත පුරුෂ අසත්පුරුෂයන් නො සෙවුනේ යැ. සත්පුරුෂයන් සේවනය කරන්නේ යැ. අසත්පුරුෂයෝ (තමා සෙවුනහු) නිරයට පමුණුවති. සත්පුරුෂයෝ සුගතියට පමුණුවත්.

5390. දේවයන් වහන්ස, මම ද තමා විසින් සැරිසරන ලද ජාති සතක් සිහිකරමි. මෙයින් සැවැ යායුතු වූ අනාගත වූ ද සත් ජාතියක් මැ සිහිකරමි.

5391. යා මෙ සා සත්තමී ජාති අහු පුබ්බෙ ජනාධිප,
කම්මාරපුත්තො මගධෙසු අහුං රාජගහෙ පුරෙ.

5392. පාපං සහායං ආගම්ම බහුං පාපං කතං මයා,
පරදාරස්ස හෙඨෙන්තො චරිම්හ අමරා විය.

5393. තං කම්මං නිහිතං අට්ඨා භස්මච්ඡන්නොව පාවකො,
අථ අඤ්ඤෙහි කම්මෙහි අජායිං වංසභූමියං.

5394. කොසම්බියං සෙට්ඨිකුලෙ ඉද්ධෙ ඵීතෙ මහද්ධනෙ,
එකපුත්තො මහාරාජ නිච්චං සක්කතපූජිතො.

5395. තත්ථ මිත්තං අසෙවිස්සං සහායං සාතවෙ[1] රතං,
පණ්ඩිතං සුතසම්පන්නං සො මං අත්ථෙ නිවෙසයි.

5396. චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං බහුං රත්තිමුපාවසිං,[2]
තං කම්මං නිහිතං අට්ඨා නිධීව උදකන්තිකෙ.

5397. අථ පාපානං කම්මානං යමෙතං මගධෙ කතං
ඵලං පරියාග තං[3] පච්ඡා භුත්වා දුට්ඨවිසං යථා.

5398. තතො චුතාහං වෙදෙහ රොරුවෙ නිරයෙ චිරං,
සකම්මනා[4] අපච්චිස්සං තං සරං න සුඛං ලභෙ,

5399. බහුවස්සගණෙ තත්ථ ඛෙපයිත්වා බහුං දුඛං,
භෙණ්ණාකටෙ[5] අහුං රාජ ඡකලො[6] උද්ධිතප්ඵලො.

5400. සාතපුත්තා මයා වූළ්හා පිට්ඨියා ච රථෙන ච,
තස්ස කම්මස්ස නිස්සන්දො පරදාරගමනස්ස මෙ.

5401. තතො චුතාහං වෙදෙහ කපි ආසිං බ්‍රහාවනෙ,
නිලිච්ඡිත[7] එලොයෙව යූථපෙන පගබ්භිනා.
තස්ස කම්මස්ස නිස්සන්දො පරදාරගමනස්ස මෙ.

5402. තතො චුතාහං වෙදෙහ දසණ්ණෙසු[8], පසූ අහුං,
නිලච්ඡිතො ජවෙ භද්‍රො යොග්ගං වූළ්හං චිරං මයා;
තස්ස කම්මස්ස නිස්සන්දො පරදාරගමනස්ස මෙ.

---

1. සාධවෙ – මජසං.
2. මුපාගමිං – මජසං.
3. පරියාගමං – මජසං.
4. සකම්මුනා – මජසං, ස්‍යා.
5. භිණ්ණාගතො – මජසං, ස්‍යා.
6. ඡගලො – මජසං, ස්‍යා.
7. නිලුඤ්චිත – මජසං, ස්‍යා; නිලිඤ්චිත – ඵී. නිලිච්ඡිත – සිමු.
8. අසන්නෙසු – මජසං.

5391. ජනාධිපති රජතුමනි, පෙර මාගේ යම් සත්වැනි ජාතියක් වූ ද, එකල මගධ රට රජගහ නුවර තරහල් පුත් වීමි.

5392. මා විසින් පවිටු මිතුරකු නිසා බොහෝ පව් කරන ලද, පරදරාවන් වෙහෙසමින් අපි නො මැරෙනුවන් මෙන් හැසුරුනම්හ.

5393. රැස්කරනලද ඒ කර්මය හළුයෙන් වැසුණු ගිනිඅඟුරක් සෙයින් නිහිත වැ සිටියේ යැ. ඉක්බිති අන්‍ය කර්මයකින් වංසරට උපන්මි.

5394. මගරජාණෙනි, කොසඹෑනුවර සමෘද්ධ වූ සම්පත්තියෙන් ආඪ්‍ය වූ මහත් ධන ඇති සිටු කුලයෙකැ නිතර පූජාසත්කාර ඇති එක මැ පුත් වීමි.

5395. එහි පණ්ඩිත වූ ඇසූපිරූ තැන් ඇති යහපත් ක්‍රියාවන්හි ඇලුණු මිත්‍රයකු සහාය වශයෙන් ඇසුරු කෙළෙමි. හෙතෙම මා කුශලකර්මයෙහි පිහිටුවිය.

5396. බොහෝ තුදුස්වක් පසළොස්වක් දිනයන්හි පෙහෙවස් විසීමි. ඒ කර්මය ජලාන්තයක පිහිටි නිධානයක් මෙන් වැසී සිටියේ ය.

5397. වැළි, මා සතු පව්කම් අතුරෙන් මගධයෙහි දී කළ යම් මේ පරදරසේවන කර්මයක් වේ ද ඒ (කර්මයාගේ) විපාකය අනුභව කළ නපුරු විෂක් මෙන් මා වෙත එළැඹියේ ය.

5398. වේදේහ (රජාණෙනි) මම එයින් සැවැ සිය පව්කම් හේතුයෙන් රෞරව නරකයෙහි බොහෝ කලක් පැසුණෙමි. එය සිහි කරන්නෙම් (සිතට) සැපක් නො ලබමි.

5399. මහරජාණෙනි, එහි බොහෝ වර්ෂ ගණනක් මුළුල්ලෙහි බොහෝ දුක් ගෙවා හෙණ්ණාකට දේශයෙහි බීජෝද්ධරණය කරන ලද එළුවෙක් වීමි.

5400. මා විසින් පිටින් ද රියෙන් ද ඇමැතිපුත්තු උසුලනලදහ. (මේ සියල්ල) මාගේ ඒ පරදරගමන කර්මයාගේ විපාකය යි.

5401. වේදේහයෙනි, එයින් චුත වූ මම මහවනයෙහි වඳුරෙක් වීමි. (එහිදු) ප්‍රගල්භ වූ ප්‍රධාන වානරයා විසින් උපුටන ලද ඵල (බීජ) ඇත්තෙම් වීමි. එ ද මාගේ ඒ පරදරගමන කර්මයාගේ විපාකයෙකි.

5402. වේදේහයෙනි, එයින් ච්‍යුත වූ මම දසණ්න ජනපදයෙහි ගොනෙක් වීමි. (එහි දු,) උපුටන ලද බීජ ඇත්තෙම් ජවයෙහි යහපත් වීමි. මා විසින් (එහි) බොහෝ කලක් විය (බර) උසුලනලදී. (එ ද) මාගේ ඒ පරදරගමන කර්මයාගේ විපාකයෙකි.

5403. තතො චුතාහං වෙදෙහ වජ්ජීසු කුලමාගමා,
නෙවිත්ථී න පුමා ආසිං මනුස්සත්තෙ සුදුල්ලභෙ,
තස්ස කම්මස්ස නිස්සන්දො පරදාරගමනස්ස මෙ.

5404. තතො චුතාහං වෙදෙහ අජායිං නන්දනෙ වනෙ,
භවනෙ තාවතිංසාහං අච්ඡරා කාමවණ්ණිනී.

5405. විචිත්තවත්ථාභරණා ආමුත්තමණිකුණ්ඩලා,
කුසලා නච්චගීතස්ස සක්කස්ස පරිචාරිකා.

5406. තත්ථ ඨිතාහං වෙදෙහ සරාමි ජාතියො ඉමා,
අනාගතෙපි සත්තෙව යා ගමිස්සං ඉතො චුතා.

5407. පරියාගතන්තං කුසලං යං මෙ කොසම්බියං කතං,
දෙවෙ චෙව මනුස්සෙ ච සන්ධාවිස්සං ඉතො චුතා.

5408. සත්ත ජච්චො[1] මහාරාජ නිච්චං සක්කතපූජිතා,
ථීභාවාපි[2] න මුච්චිස්සං ඡට්ඨානි ගතියො ඉමා.

5409. සත්තමී ච ගතී දෙව දෙවපුත්තො මහිද්ධිකො,
පුම දෙවො භවිස්සාමි දෙවකායස්මිමුත්තමො.[3]

5410. අජ්ජාපි සන්තානමයං මාලං ගන්ථෙන්ති නන්දනෙ,
දෙවපුත්තො ජවො නාම යො මෙ මාලං පටිච්ඡති.

5411. මුහුත්තො විය සො දිබ්බො ඉමානි වස්සානි සොළස,
රත්තින්දිවො ච සො දිබ්බො මානුසිං සරදොසතං.

5412. ඉති කම්මානි අන්වෙන්ති අසඞ්ඛෙය්‍යාපි ජාතියො,
කල්‍යාණං යදි වා පාපං න හි කම්මං පනස්සති.

5413. යො ඉච්ඡෙ පුරිසො හොතුං ජාතිජාතිං පුනප්පුනං,
පරදාරං විවජ්ජෙය්‍ය ධොතපාදොව කද්දමං.

5414. යා ඉච්ඡෙ පුරිසො හොතුං ජාතිජාතිං පුනප්පුනං,
සාමිකං අපචායෙය්‍ය ඉන්දංව පරිචාරිකා.

5415. යො ඉච්ඡෙ දිබ්බභොගඤ්ච දිබ්බං ආයුං යසං සුඛං,
පාපානි පරිවජ්ජෙත්වා තිවිධං ධම්මමාචරෙ.

---

1. ජච්චා – මජසං, ස්‍යා.
2. ඉත්ථිභාවා – මජසං, ස්‍යා.
3. පුමාදෙවො – මජසං, ස්‍යා, වී.

5403. වෛදේහයෙනි, එයින් ච්‍යුත වූ මම වජ්ජි ජනපදයෙහි කුලයකට (උත්පත්ති වශයෙන්) පැමිණියෙමි. අතිශයින් දුර්ලභ වූ මනුෂ්‍යාත්මයෙහි ස්ත්‍රියක් ද නො වීමි. පුරුෂයෙක් ද නො වීමි. (නපුංසක වීමි. එය ද) මාගේ ඒ පරදරගමන කර්මයාගේ විපාකයෙකි.

5404. වෛදේහයෙනි, එයින් ච්‍යුත වූ මම තව්තිසා භවනයෙහි නන්දන වනයෙහි කැමැති කැමැති වෙස් ගැනීමට සමර්ථ වූ අප්සරාවක් වැ උපන්මි.

5405. විසිතුරු වස්ත්‍ර හා ආභරණ ඇත්තී පැළැඳි මිණි කොඩොල් ඇත්තී නෘත්‍යගීතයෙහි දක්ෂ වූවා ශක්‍රයාගේ භාර්‍ය්‍යාවක් වීමි.

5406. වෛදේහයෙනි, එහි සිටි මම මේ (යට කියන ලද) ජාතීන් සිහි කෙළෙමි. මෙයින් ච්‍යුත වැ යම් තැනකට යන්නෙමි ද ඒ අනාගත ජාති සතක් ද සිහි කෙළෙමි.

5407. කොසඹෑනුවර දී මා විසින් යම් කුශලයක් කරන ලද ද එය තමාගේ වාරයෙන් විපාක දීමට එළැඹියේ ය. මෙයින් ච්‍යුත වූ මම දෙව් ලොව ද මිනිස් ලොව ද සැරිසරන්නෙමි.

5408. මහරජ, මෙසේ සත්ජාතියෙක නිතර පූජා සත්කාර කරන ලද්දී වෙමි. (යට කී) ජාති සයෙහි ස්ත්‍රීභාවයෙන් නො මිදුණෙමි.

5409. දේවයන් වහන්ස. සත්වැනි ගතියෙහි දෙවියන් අතර උතුම් වූ මහත් සෘද්ධි ඇති පුරුෂදෙව වූ දිව්‍ය පුත්‍රයෙක් වන්නෙමි.

5410. අද ද නන්දන උයනෙහි (මාගේ පරිවාර දිව්‍යස්ත්‍රීහු) (එකතොවණට ආදි වශයෙන්) රැස් කළ මල් (මා සඳහා) ගොතන්නාහ. ජව නම් වූ දිව්‍යපුත්‍රයෙක් මා සඳහා (ගසින්) වැටෙන මල් පිළිගනී ද (හේ මාගේ සැමියා යි.)

5411. යම් මේ (ගත වූ) සොළොස් වසක් වේ ද එය දෙව්ලොව ඇසිල්ලක් මෙනි. මිනිස් ගණනින් සියක් වසක් (තව්තිසා) දෙව්ලොව එක් රෑ දවලෙකි. (එක් දවසෙකි.)

5412. මෙසේ නො ගිණිය හැකි ජාතියෙකැ පවා කර්මයෝ (සත්වයා) අනුව යෙති. කුශල වූ හෝ අකුශල වූ හෝ කර්මය (විපාක නොදී) නො නස්නේ ය. (මේ අපරාපරියවෙදනීය කර්මය යි.)

5413. යමෙක් මතු මතු ජාතීන්හි පුනපුනා පුරුෂයකු වීමට කැමැත්තේ නම් දෙවූ පා ඇත්තකු මඩ (දුරු කරන්නා සේ) පරදර කර්මය දුරු කරන්නේ ය.

5414. යම් ස්ත්‍රියක් මතු මතු ජාතීන්හි පුනපුනා පුරුෂයකු වන්නට රිසි වේ නම් පරිචාරිකාවන් ඉන්ද්‍රයාහට (අත් පා මෙහෙ කරන්නා) මෙන් සිය සැමියාට අත් පා මෙහෙ කරන්නේ ය.

5415. යමෙක් දිව්‍ය භොග ද දිව්‍ය ආයුෂ යසස හා සුව ද කැමැත්තේ නම් පව් දුරු කොට ත්‍රිවිධ සුචරිත ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නේ ය.

5416. කායෙන වාචා මනසා අප්පමත්තො විචක්ඛණො,
අත්තනො හොති අත්ථාය ඉත්ථී වා යදි වා පුමා.

5417. යෙ කෙචිමෙ මනුජා ජීවලොකෙ
යසස්සිනො සබ්බසමන්තභොගා,
අසංසයං තෙහි පුරෙ සුචිණ්ණං,
කම්මස්සකාසෙ පුථු සබ්බසත්තා.

5418. ඉච්චානුචින්තෙසි සයම්පි දෙව
කුතො නිදානා තෙ ඉමා ජනින්ද,
යා තෙ ඉමා අච්ඡරාසන්නිකාසා
අලඞ්කතා කඤ්චනජාලඡන්නා.

5419. ඉච්චෙවං පිතරං කඤ්ඤා රුජා තොසෙසි අඞ්ගතිං,
මූළ්හස්ස මග්ගමාචික්ඛි ධම්මමක්ඛාසි සුබ්බතා.

5420. අථාගමා බ්‍රහ්මලොකා නාරදො මානුසිං[1] පජං,
ජම්බුදීපං අවෙක්ඛන්තො අද්දා[2] රාජානමඞ්ගතිං.

5421. තතො පතිට්ඨා පාසාදෙ වෙදෙහස්ස පුරත්ථතො,[3]
තඤ්ච දිස්වා අනුප්පත්තං රුජා ඉසිමවන්දථ.

5422. අථාසනම්හා ඔරුය්හ රාජා ව්‍යම්හිතමානසො,
නාරදං පරිපුච්ඡන්තො ඉදං වචනමබ්‍රවි.

5423. කුතො නු ආගච්ඡසි දෙවවණ්ණි
ඔභාසයං සංවරිං චන්දිමාව,
අක්ඛාහි මෙ පුච්ඡිතො නාමගොත්තං
කථං තං ජානන්ති මනුස්සලොකෙ.

5424. අහං හි දෙවතො ඉදානි එමි
ඔභාසයං සංවරිං[4] චන්දිමාව,
අක්ඛාමි තෙ පුච්ඡිතො නාමගොත්තං
ජානන්ති මං නාරදො කස්සපො ච.[5]

5425. අච්ඡරියරූපං[6] වත[7] යාදිසඤ්ච
වෙහායසං ගච්ඡසි තිට්ඨසී ච,
පුච්ඡාමි තං නාරද එතමත්ථං
අථ කෙන වණ්ණෙන තවායමිද්ධි.

---

1. මානුසං - මජසං.
2. අද්දසා - මජසං; අද්දස - සයා.
3. පුරක්ඛතො - මජසං, සයා, ඊ.
4. සබ්බදිසා - මජසං, සයා.
5. චාති - මජසං, සයා
6. අච්ඡෙරරූපං - මජසං.
7. තව - මජසං, සයා.

5416. නුවණැති ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් කයින් වචසින් මනසින් නො පමා වී නම් (එය) තමහට වැඩ පිණිස වෙයි.

5417. මේ සත්වලෝකයෙහි යසස් ඇති පරිපූර්ණ සියලු භෝග ඇති යම් කිසි මිනිස් කෙනෙක් වෙත් ද ඔවුන් විසින් නිසැක ව ම පෙරපින් කරන ලද්දේ ය. නානා ප්‍රකාර වූ සියලු සත්වයෝ කර්මය ස්වකීය කොට ඇත්තාහ.

5418. දේවයන් වහන්ස, තමා ද සිතනු මැනැවැ. ජනෙන්ද්‍රය, (රජ්ජුරුවන් වහන්ස,) අප්සරාවන් හා සමාන වූ අලඞ්කෘත වූ රන්දලින් වසන ලද්ද වූ ඔබගේ යම් මේ (සොළොස් දහසක්) ස්ත්‍රීහු කුමකින් හටගත්තාහු ද?

5419. සුන්දර ව්‍රත ඇති රුජා නම් කන්‍යා තොමෝ මෙ පරිද්දෙන් පිය වූ අඞ්ගාති රජු තුටු කරවූ, මුළා වූ රජුට (යහපත්) මග කිවූ, ධර්මය පැවැසූ.

5420. ඉක්බිති නාරද නම් බ්‍රහ්ම තෙම දඹදිව බලන්නේ අඞ්ගාති රජු දිටී. (එහෙයින්) බ්‍රහ්මලෝකයෙන් මනුෂ්‍යප්‍රජාව වෙත එළැඹියේ ය.

5421. ඉක්බිති වේදේහ රජු ඉදිරියෙහි ප්‍රාසාදය සමීපයෙහි (අහසෙහි) සිටියේ ය. පැමිණි ඔහු දක රුජා තොමෝ (ඒ) සෘෂිවරයා වැන්ද ය.

5422. වැළි රජ බිය වූ සිත් ඇත්තේ අසුනෙන් බැස නාරද (බ්‍රහ්මයා) විචාරන්නේ මෙ වදන් කී ය:

5423. දෙවියකු බඳු ශරීරවර්ණ ඇති රාත්‍රිය හොබවන චන්ද්‍රයා වැනි වූ (තෙපි) කොහි සිට ආවහුද? මා විසින් විචාරන ලද්දේ නම්ගොත් කියව. මිනිස් ලොවැ තොප කෙසේ දනිත් ද?

5424. මම වනාහි දූත් දෙව්ලොවින් එමි. රාත්‍රිය හොබවන චන්ද්‍රයා මෙන් (මෙහි හැසිරෙන්නෙම්) තොප විසින් විචාරන ලද්දෙම් නම්ගොත් කියමි. නමින් නාරද යී ද ගොත්‍රයෙන් කාශ්‍යප යි ද මා දනිත්.

5425. (තොපගේ) යම්බඳු වූ ශරීරවර්ණයක් වේ නම් එය ද තෙපි අහසෙහි යන්නාහු ය, සිටිනාහු ය, (යන මෙ) කරුණ ද ඒකාන්තයෙන් ආශ්චර්‍ය්‍යයෙකි. නාරද සෘෂිවරය, මෙ කරුණ තොප විචාරමි: කවර කරුණෙකින් තොපගේ මේ සෘද්ධිය වී ද?

5426. සච්චඤ්ච ධම්මො ච දමො ච චාගො
ගුණා මමෙතෙ පකතා පුරාණා,
තෙනෙව ධම්මෙහි සුසෙවිතෙහි
මනොජවො යෙනකාමං ගමොස්මි.[1]

5427. අච්ඡරිය[2]මාචික්ඛසි පුඤ්ඤසිද්ධිං
සචෙ හි එතෙ ත්වං යථා වදෙසි,
පුච්ඡාමි තං නාරද එතමත්ථං
පුට්ඨො ච මෙ සාධු වියාකරොහි.

5428. පුච්ඡස්සු මං රාජ තවෙස අත්ථො
යං සංසයං කුරුසෙ භූමිපාල,
අහං තං නිස්සංසයතං ගමෙමි.
නයෙහි ඤායෙහි ච හෙතුහි ච.

5429. පුච්ඡාමි තං නාරද එතමත්ථං
පුට්ඨො ච මෙ නාරද මා මුසා භණ,
අත්ථි නු දෙවා පිතරො නු අත්ථි
ලොකො පරො අත්ථි ජනො යමාහු.

5430. අත්ථෙව දෙවා පිතරො ච අත්ථි
ලොකො පරො අත්ථි ජනො යමාහු,
කාමෙසු ගිද්ධා ච නරා පමූළ්හා
ලොකං පරං න විදූ මොහයුත්තා.

5431. අත්ථීති චෙ නාරද සද්දහාසි
නිවෙසනං පරලොකෙ මතානං,
ඉධෙව මෙ පඤ්චසතානි දෙහි
දස්සාමි තෙ පරලොකෙ සහස්සං.

5432. දජ්ජෙමු ඛො පඤ්චසතානි හොතො
ජඤ්ඤාමු චෙ සීලවන්තං වදඤ්ඤුං,
ලුද්දං තං හොන්තං නිරයෙ වසන්තං
කො චොදයෙ පරලොකෙ සහස්සං.

5433. ඉධෙව යො හොති අධම්මසීලො
පාපාචාරො[3] අලසො ලුද්දකම්මො,
න පණ්ඩිතා තස්මිං ඉණං දදන්ති
න හි ආගමො හොති තථාවිධම්හා.

1. ගතොස්මි - මජසං, සයා.
2. අච්ඡෙර - මජසං.
3. පාපනරො - මජසං.

5426. වාක්සත්‍යය, ත්‍රිවිධ සුචරිත ධර්මය හා ධ්‍යාන ධර්මය, ඉන්ද්‍රිය දමනය, ක්ලෙශත්‍යාගය හා දේයධර්ම පරිත්‍යාගය යන මේ ගුණයෝ මා විසින් පෙර භවයෙහි මොනොවට පුරුදු කරන ලදහ. මනාව සෙවුනාලද එ (ගුණ) ධර්ම හේතුවෙන් රිසි තැනකට යා හැකි මනොජව (ඉද්ධි බල) ඇත්තේ වෙමි.

5427. කුශලකර්මයන්ගේ ඵලදයක බව ආශ්චර්‍ය්‍ය කොට කියන්නහු ය. ඉදින් තෙල කරුණු තොප කියන පරිදි වේ නම් නාරද තපස්විනි, මෙ කරුණ තොප විචාරමි. විචාරන ලද්දේ මනා ලෙස මට ප්‍රකාශ කරව.

5428. භූමිපාලය, (යම් කරුණෙක්හි) යම් සැකයක් කෙරෙහි ද, මහරජ, තොපගේ ඒ කාරණය මා විචාරව. කාරණයෙන් ද, නුවණින් ද ප්‍රත්‍යයෙන් ද මම තොප නිසැක බවට පමුණුවමි.

5429. නාරද මුනිවරය, ඒ කරුණ තොප විචාරමි. නාරද මුනිවරය, මා විසින් විචාරනලද්දේ මුසා නො කියව. ජනයා යමක් කියාද (එබඳු) දෙවියෝ ඇත් ද? මව්පියෝ ඇත් ද? පරලොව ඇත් ද?

5430. (මහරජ,) ජනයා යමක් කියා ද? (එබඳු) දෙවියෝ ඇත් ම ය. මව්පියෝ ද ඇත් ම ය. පරලොව ද ඇත්තේ ම ය. කාමයන්හි ගිජු වූ මෝහයෙන් යුක්ත වූ අතිශයින් මුළා වූ දනෝ පරලොව නො දනිත්.

5431. නාරද තවුසාණෙනි, ඉදින් මළවුන් සඳහා පරලොව නිවෙසක් ඇතැයි හදහවු නම් මට මෙලොව දී (කහවණු) පන්සියයක් දෙව. තොපට පරලොව දී (කහවණු) දහසක් දෙන්නෙමි.

5432. ඉදින් (තොප) සිල්වතෙක, (මහණ බමුණන්ගේ) අදහස දන්නෙකැයි දනුමෝ නම් භවත්හට (කහවණු) පන්සියයක් (පොලියට) දෙම්හ. රෞද්‍ර ක්‍රියා ඇත්තා වූ නිරයෙහි වසන්නා වූ තොප (කරා එළඹ) පරලොව දී කවරෙක් දහසක් ඉල්ලන්නේ ද?

5433. යමෙක් මෙලොව දී ම නො දැහැමි ස්වභාව ඇත්තේ ද පව්ටු හැසිරීම් ඇත්තේ ද අලස වූයේ ද රෞද්‍රක්‍රියා ඇත්තේ ද නුවණැත්තෝ ඔහුට ණය නො දෙත්. එබඳු තැනැත්තාගෙන් ණය ආපසු ලැබීමක් නො වේ.

5434. දක්ඛඤ්ච පොසං මනුජා විදිත්වා
උට්ඨාහකං[1] සීලවන්තං වදඤ්ඤුං,
සයමෙව භොගෙහි නිමන්තයන්ති
කම්මං කරිත්වා පුනමාහරෙසි.

5435. ඉතො ගතො[2] දක්ඛසි තත්‍ථ රාජ
කාකොලසඞ්ඝෙහිපි කඩ්ඪමානං,[3]
තං ඛජ්ජමානං නිරයෙ වසන්තං
කාකෙහි ගිජ්ඣෙහි ච සෙණකෙහි
සඤ්ඡින්නගත්තං රුහිරං සවන්තං
කො චොදයෙ පරලොකෙ සහස්සං.

5436. අන්ධංතමං තත්‍ථ න චන්දසූරියා
නිරයො සදා තුමුලො ඝොරරූපො.
සා නෙව රත්ති න දිවා පඤ්ඤායති
තථාවිධෙ කො විචරෙ ධනත්‍ථිකො.

5437. සබලො ච සාමො ච දුවෙ සුපාණා[4]
පවද්ධකායා බලිනො මහන්තා,
ඛාදන්ති දන්තෙහි අයොමයෙහි
ඉතො පනුණ්ණං පරලොකපත්තං.[5]

5438. තං ඛජ්ජමානං නිරයෙ වසන්තං
ලුද්දෙහි වාළෙහි අසම්මිගෙහි ච,
සඤ්ඡින්නගත්තං රුහිරං සවන්තං
කො චොදයෙ පරලොකෙ සහස්සං.

5439. උසූහි සත්තිහි සුනිසිතාහි
හනන්ති විජ්ඣන්ති ච පච්චමිත්තා.
කාළූපකාළා නිරයම්හි ඝොරෙ
පුබ්බෙ නරං දුක්කතකම්මකාරිං.

5440. තං හඤ්ඤමානං නිරයෙ වජන්තං
කුච්ඡිස්මිං පස්සස්මිං විප්ඵාලිතූදරං,
සඤ්ඡින්නගත්තං රුහිරං සවන්තං
කො චොදයෙ පරලොකෙ සහස්සං.

---

1. උට්ඨානකං - මජසං, ස්‍යා.
2. චුතො - මජසං, ස්‍යා.
3. විකස්සමානං - මජසං, ස්‍යා.
4. සුවාණා - මජසං, ස්‍යා.
5. පතන්තං - මජසං, ස්‍යා.

5434. (ධනය ඉපදවීමෙහි) දක්ෂ වූ උත්සාහවත් වූ සිල්වත් වූ සත්‍ය වචන ඇති පුරුෂයා දන (ධනවත්හු), (තොපගේ) කර්මාන්ත කොට (අපගේ ධනය) පසුව ගෙනෙව'යි තුමූ ම ධනයෙන් පවරත්.

5435. මහරජ, මෙයින් ච්‍යුත වූයේ එහි (නිරයෙහි) ලෝතුඩු ඇති කපුටු සමූහයා විසින් අදිනුලබන්නේ දක්නෙ හිය. කවුඩන් ගිජුලිහිණියන් හා උකුස්සන් විසින් කනු ලබන සිඳින ලද සිරුරු ඇති ව නිරයෙහි වෙසෙන ලේ වැගිරෙන (තොපගෙන්) පරලොව දී කවරෙක් නම් කහවනු දහසක් ඉල්වන්නේ ද?

5436. එහි (ඒ ලොකාන්තරික නරකයෙහි චක්ෂුර්විඥානයාගේ උත්පත්තිය වළකන) අතිශය අන්ධකාරය ඇත්තේ ය. සඳහිරු නැත්තා හ. ඒ නිරය හැමකල්හි ඝන වූ අන්ධකාරයෙන් යුක්ත ය. භයානක ස්වරූප ඇත්තේ ය. (මෙහි යම් රාත්‍රියක් වේද) ඒ රාත්‍රිය ද නැත්තේ ය. දිවා කාලය ද නො පැනේ. එබඳු තැනෙක ධනය කැමති කවරෙක් හැසිරෙන්නේ ද?

5437. මහත් වූ ශක්තිමත් වූ ඉතා වැඩුණු කය ඇති කබුරුවන් වූ ද ශ්‍යාම වර්ණ වූ ද සුනඛයෝ දෙදෙනෙක් මෙලොවින් ච්‍යුත වැ පරලොව යන්නහු අයෝමය දත්වලින් කති.

5438. නිරයෙහි වෙසෙන දරුණු වූ දුෂ්ට වූ දුක් එළවන්නා වූ (ඒ) සුනඛයන් විසින් කනු ලබන සිඳුණු සිරුරු ඇති ලේ වැගිරෙන ඔහු ගෙන් පරලොව දී කවරෙක් දහසක් ඉල්වන්නේ ද?

5439. ඝොර වූ කාලූපකාල* නම් නිරයෙහි පසමිතුරු වූ එනම් ඇති නිරයපල්ලෝ පෙර (මිසදිටු ගැනුම නම් වූ) පව්කම් කළ මිනිසාට මොනොවට තියුණු කළ හීයෙන් ද අඩයටියෙන් ද පහර දෙත්. විදීම ද කෙරෙත්.

5440. නිරයෙහි (ඔබමොබ) හැසිරෙන්නා වූ කුසෙහි ද ඇලයෙහි ද පහර දෙනු ලබන්නා වූ පළන ලද උදර ඇති සිඳුණු සිරුරු ඇති ලේ වැගිරෙන තොපගෙන් පරලොව දී කවරෙක් දහසක් ඉල්වන්නේ ද?

* කාළූපකාළ - අට්ඨකථා, කාලාපකාල - සිංහල ජාතකපොත

5441. සත්ති උසූ තොමරභිණ්ඩිවාලා[1]
විවිධාවුධං වස්සන්ති තත්ථ දෙවා,
පතන්ති අඞ්ගාරමිවච්චිමන්තො
සිලාසනී වස්සති ලුද්දකම්මෙ.

5442. උණ්හො ච වාතො නිරයම්හි දුස්සහො
න තහිං සුඛං ලබ්භති ඉත්තරම්පි,
තං තං විධාවන්තමලෙනමාතුරං
කො චොදයෙ පරලොකෙ සහස්සං.

5443. සන්ධාවමානං තං රථෙසු යුත්තං
සජොතිභූතං[2] පථවිං කමන්තං,
පතොදලට්ඨීහි[3] සුචොදියන්තං[4]
කො චොදයෙ පරලොකෙ සහස්සං.

5444. තමාරුහන්තං ඛුරසඤ්චිතං ගිරිං
විභිංසනං පජ්ජලිතං භයානකං,
සඤ්ඡින්නගත්තං රුහිරං සවන්තං
කො චොදයෙ පරලොකෙ සහස්සං.

5445. තමාරුහන්තං පබ්බතසන්නිකාසං
අඞ්ගාරරාසිං ජලිතං භයානකං,
සංදඩ්ඪගත්තං[5] කපණං රුදන්තං
කො චොදයෙ පරලොකෙ සහස්සං.

5446. අබ්භකූටසමා උච්චා කණ්ටකාපචිතා[6] දුමා,
අයොමයෙහි තික්ඛෙහි නරලොහිතපායිභි.

5447. තමාරුහන්ති නාරියො නරා ච පරදාරගූ,
චොදිතා සත්තිහත්ථෙහි යමනිද්දෙසකාරිභි.

5448. තමාරුහන්තං නිරයං සිම්බලිං රුහිරමක්ඛිතං,
විදඩ්ඪකායං විතචං ආතුරං ගාළ්හවෙදනං.

5449. පස්සසන්තං මුහුං උණ්හං පුබ්බකම්මාපරාධිකං,[7]
දුමග්ගවිටපග්ගහතං[8] කො තං යාචෙය්‍ය තං ධනං.

---

1. භිණ්ඩිවාලා - මජසං.
2. ජොතභූතං - මජසං.
3. පතොදලට්ඨීහි - මජසං.
4. සුචොදයන්තං - මජසං, සයා.
5. සුදඩ්ඪගත්තං
6. කණ්ටකානි චිතා - මජසං, සයා, වි.
7. පුබ්බකම්ම පරාධිතං - මජසං.
8. දුමග්ගෙ විතචංගත්තං - මජසං, සයා.

5441. ඒ නිරයෙහි අඩයටි ඊ තෝමර හෙල්ල යන විවිධ ආයුධයුතු වැසි වසී, දිලියෙන අඟුරු මෙන් ගිනිදල් සහිත ආයුධ පව්කරන්නන් මත වැටෙයි, හෙණ මෙන් ගිනි ගෙන දිලියෙන ගල් වැසි වසී.

5442. ඒ නිරයෙහි නො ඉසිලිය හැකි උණුසුම් වාතය ඇත්තේ ය. එහි අල්ප වූ ද සුවයෙක් නො ලැබේ. සැඟවෙන තැන් නැති වැ පීඩාවට පත් වැ ඒ ඒ තැන දිවෙන තොප (තොපගෙන්) (ඒ) පරලොව දී කවරෙක් දහසක් ඉල්වන්නේ ද?

5443. රථයන්හි යොදන ලදුව දුවන්නා වූ ගින්නෙන් දිලියෙන පොළොවෙහි ඇවිදිනා වූ කෙවිටි දඬුවලින් මෙහෙයවනුලබන්නා වූ තොප (තොපගෙන්) (ඒ) පරලොව දී කවරෙක් දහසක් ඉල්වන්නේ ද?

5444. පරලොව දී කරමුවහතින් ගැවසීගත් දුටුවන් බිය උපදවන ගින්නෙන් දිලියෙන භයානක පර්වතයට නගින්නා වූ සිඳුණු සිරුරු ඇති ලේ වැගිරෙන තොප (තොපගෙන්) කවරෙක් නම් (කහවණු) දහසක් ඉල්වන්නේ ද?

5445. පරලොව දී ගින්නෙන් දිලෙන භයානක පර්වතයක් වැනි අඟුරුරැසට නගින්නා වූ මොනොවට දැවුණු සිරුරු ඇති බැගෑපත් වැ හඬන්නා වූ තොප (තොපගෙන්) කවරෙක් (කහවණු) දහසක් ඉල්-වන්නේ ද?

5446. නිරිසතුන්ගේ ලේ බොන්නා වූ අයොමය තියුණු කටුවලින් ගැවැසීගත් වෘක්ෂයෝ මේකුළු මෙන් ඉතා උස් වෙති.

5447. පරදරගමන පාපකර්මයෙහි යෙදුණු ස්ත්‍රීහු ද පුරුෂයෝ ද අඩයටිගත් අත් ඇති යමගේ නියෝග ඉටුකරන්නන් (යම පල්ලන්) විසින් මෙහෙයනලද්දහු ඒ රුකට නගිත්.

5448—49. නිරයෙහි ඇති ඒ ඉඹුල්රුකට නැගෙන්නා වූ ලේ වැකුණු සමින් තොර වූ කඩකඩ වූ කය ඇති පීඩිත වූ දැඩි වේදනා ඇති මොහොතක් පාසා උණුසුම් සුසුම් හෙළන පෙර කළ පව් කම් නැමැති අපරාධ ඇති රුක් අගින් හා වෙළෙප් අගින් පහරනලද තොප වෙත එළඹ කවරෙක් ඒ ධනය ඉල්වන්නේ ද?

5450. අබ්භකූටසමා උච්චා අසිපත්තාචිතා[1] දුමා,
අයොමයෙහි තික්ඛෙහි නරලොහිතපායිහි.

5451. තමානුපත්තං[2] අසිපත්තපාදපං
අසීහි තික්ඛෙහි ච ඡිජ්ජමානං,[3]
සංඡින්නගත්තං රුහිරං සවන්තං
කො චොදයෙ පරලොකෙ සහස්සං.

5452. තතො නික්ඛන්තමත්තං[4] තං අසිපත්තනිරයා[5] දුබා,[6]
සම්පතිතං වෙතරණිං[7] කො තං යාචෙය්‍ය තං ධනං.

5453. ඛරා ඛාරොදිකා[8] තත්තා දුග්ගා වෙතරණී නදී,
අයොපොක්ඛරසඤ්ඡන්නා තිණ්හපත්තෙහි සන්දති.

5454. තත්ථ සඤ්ඡින්නගත්තං තං වුය්හන්තං රුහිරමක්ඛිතං,
වෙතරඤ්ඤෙ[9] අනාලම්බෙ කො තං යාචෙය්‍ය තං ධනං.

5455. වෙධාමි රුක්ඛො විය ඡිජ්ජමානො
දිසං න ජානාමි පමූළ්හසඤ්ඤී,[10]
භයානුතප්පාමි මහා ච[11] මෙ භයං
සුත්වාන ගාථා[12] තව භාසිතා ඉසෙ.

5456. ආදිත්තෙ වාරිමජ්ඣංව දීපංවොසෙරිවණ්ණවෙ,
අන්ධකාරෙව පජ්ජොතො ත්වං නොසි සරණං ඉසෙ.

5457. අත්ථඤ්ච ධම්මඤ්චානුසාස මං ඉසෙ
අතීතමද්ධා අපරාධිතං මයා,
ආචික්ඛ මෙ නාරද සුද්ධිමග්ගං
යථා අහං[13] නො නිරයෙ[14] පතෙය්‍යං.

5458. යථා අහු ධතරට්ඨො වෙස්සාමිත්තො අට්ඨකො යාමතග්ගි[15]
උසින්නරො[16] චාපි සිවී ච රාජා පරිචාරකා[17] සමණබ්‍රාහ්මණානං.

1. අසිපත්ත, අසිපත්තානි චිතා – මජසං, සයා, පී.
2. තමාරුහන්තං – මජසං, සයා.
3. පභිජ්ජ – මජසං.
4. නික්ඛන්තං පතන්තං – මජසං.
5. අසිපත්ත චිතා – මජසං.
6. දුමා – මජසං.
7. වෙත්තරණිං – මජසං.
8. ඛරොදකා මජසං, සයා.
9. වෙත්තරඤ්ඤෙ – මජසං, සයා, පී.
10. සඤ්ඤෙ – මජසං, සයා.
11. මහාච මෙභයා – මජසං, සයා.
12. කථා – මජසං.
13. අයං – මජසං.
14. නිරයං – මජසං.
15. යමදග්ගි – – සයා.
16. උසින්ධරො – මජසං.
17. පරිචාරිකා – මජසං, සයා.

5450. නිරිසතුන්ගේ ලේ බොන්නා වූ තියුණු වූ අයොමය අසිපත්‍රයන්ගෙන් ගැවසීගත් වෘක්ෂයෝ මේසකූට මෙන් ඉතා උස්වැ සිටුනාහ.

5451. පරලොවදී තියුණු අසිපත්වලින් සිදිනු ලබන කැපුණු සිරුරු ඇතිවැ ලේ වගුරුවමින් ඒ අසිපත්රුක් වෙත එළඹෙන තොප (වෙත පැමිණ) කවරෙක් (කහවණු) දහසක් ඉල්වන්නේ ද?

5452. දක් වූ ඒ අසිපත් නිරයෙන් නික්මුණු පමණෙකින් ම වෙතරණී නදියට වැටුණු තොප වෙත එළැඹ කවරෙක් ඒ ධනය ඉල්වන්නේ ද?

5453. පරුෂ වූ කරදියෙන් යුත් රත් වූ (එහෙයින් ම) දුදුළු වූ වෙතරණී නදිය අයොමය පොකුරු පතින් ගැවසුණු තියුණු පතින් යුතු ව ගලයි.

5454. එල්බෙන පිළිසරණක් නැති ඒ වේතරණී නදීජලයෙහි ඔසොවා ගෙනයනුලබන කැපුණු සිරුරු ඇති ලේ තැවැරුණු තොප වෙත එළඹ කවරෙක් ඒ ධනය ඉල්වන්නේ ද?

5455. මුනිවරය, තොප විසින් කියනලද ගාථා අසා සිඳිනුලබන ගසක් මෙන් සැලෙමි. වෙසෙසින් මුළා වූ සිහි ඇත්තෙමි දිසාවන් නො දනිමි. බියෙන් තැවෙමි. මාගේ බිය ඉතා මහත් ය.

5456. සෘමීන් වහන්ස, දැවුණු කය ඇති කල්හි දිය මැදට පැමිණීම මෙන් ද, සැඩ දියපහරෙහි හෝ සයුරෙහි හෝ දිවයිනක් මෙන් ද, අඳුරෙහි පහනක් මෙන් ද තෙපි ම අපට පිහිට වන්නහු ය.

5457. සෘෂීන් වහන්ස, අර්ත්ථයෙන් ද ධර්මයෙන් ද මට අනුශාසනා කළ මැනව. ගියදවස මා විසින් අපරාධ කරනලද. නාරද මුනිවරය, යම්සේ මම නිරයෙහි නො වැටෙම් ද එබඳු ශුද්ධිමාර්ගය (යහපත්මග) මට කියනු මැනව.

5458. ධතරට්ඨ ය, වෙස්සාමිත්ත ය, අට්ඨක ය, යාමතග්ගි ය, උසින්නර ය, සිවි ය යන රජවරු යම්සේ මහණබමුණන්ට යුතුකම් ඉටු කරන්නෝ වූහු ද,

5459. එතෙ චඤ්ඤෙ ච රාජානො යෙ සග්ගවිසයං[1] ගතා,
අධම්මං පරිවජ්ජෙත්වා ධම්මං චර මහීපති.

5460. අන්නහත්ථා ච තෙ ව්‍යම්හෙ ඝොසයන්තු පුරෙ තව,
කො ඡාතො කො ච තසිතො කො මාලං කො විලෙපනං,
නානාරත්තානං වත්ථානං කො නග්ගො පරිදහෙස්සති.[2]

5461. කො පන්ථෙ ඡත්තමාදෙති පාදුකා ච[3] මුදූ සුභා,
ඉති සායඤ්ච පාතො ච ඝොසයන්තු පුරෙ තව.

5462. ජිණ්ණං පොසං ගවාස්සඤ්ච මාස්සු යුඤ්ජි[4] යථා පුරෙ,
පරිහාරඤ්ච දජ්ජාසි අධිකාරකතො බලි.

5463. කායො තෙ රථසඤ්ඤාතො මනොසාරථිකො ලහු,
අවිහිංසාසාරිතක්ඛො සංවිභාගපටිච්ඡදො.

5464. පාදසඤ්ඤමනෙමියො හත්ථසඤ්ඤමපක්ඛරො,
කුච්ඡිසඤ්ඤමනබ්භන්තො වාචාසඤ්ඤමකූජනො.[5]

5465. සච්චවාක්‍යසමත්තඞ්ගො අපෙසුඤ්ඤසුසඤ්ඤතො,
ගිරාසඛිලනෙලඞ්ගො මිතභාණිසිලෙසිතො.

5466. සද්ධාලොභසුසඞ්ඛාරො නිවාතඤ්ජලිකුබ්බරො,
අත්ථද්ධතානතීසාඛො[6] සීලසංවරනන්ධනො.

5467. අක්කොධනමනුග්ඝාතී ධම්මපණ්ඩරඡත්තකො,
බාහුසච්චමපාලම්බො[7] ඨිතචිත්තමුපාධියො.

1. සග්ගං – මජසං, සයා.
2. පරිදහිස්සති – මජසං, සයා.
3. කොපාහනා ච – වි.
4. යුඤ්ජ -මජසං, සයා.
5. මකූජරො – මජසං.
6. අථද්ධතානතිසාකො – මජසං.
7. සුපාලම්බො මුපාලම්බො – මජසං, සයා.

5459. (ධතරට්ඨාදි) මොහු ද (එබඳු) අන් යම් රජහු ද (ධර්මයෙහි හැසිර) ශක්‍රයාගේ විෂයට ගියාහු නම් මිහිපතිතුමනි, (එසෙයින් තෙපිද) අධර්මය දුරුකොට ධර්මයෙහි හැසිරෙව.

5460. කවරෙක් බඩසා ඇත්තේ ද කවරෙක් පිපාසා ඇත්තේ ද කවරෙක් මල්දම් රුස්නේ ද කවරෙක් විලෙවුන් රිසි වේ ද නග්න වූ කවරෙක් නන් පැහැයෙන් රඳනාලද වස්ත්‍ර හඳින්නේ දැ යි (කියමින්) අහරගත්අත් ඇති පුරුෂයෝ තොපගේ බිවනෙහි ද පුරෙහි ද ඝොෂා කෙරෙත්වා.

5461. කවරෙක් මහමඟ ඡත්‍ර දරන්නේ ද කවරෙක් මොළොක් වූ යහපත් පාවහන් කැමැත්තේ දැයි මෙසේ තොපගේ පුරයෙහි උදේ සවස ඝොෂා කෙරෙත්වා.

5462. (යමෙක්) පෙර බලවත් වූයේ කළ අධිකාර ඇත්තේ ද (රාජකාර්‍ය්‍ය ඉටුකිරීම් වශයෙන් කළ උපකාර ඇත්තේ වේද) ජරාවට පත් වූ (ඒ) අමාත්‍යාදීන් ද ගව-අශ්ව ආදීන් ද පෝෂණය කරන්නෝ ඔවුන් පෙර මෙන් (කර්මාන්තයන්හි) නො යොදව. (ඔවුන්ට බත් වැටුප් ආදි) පෙරහර ද දෙව.

5463. (මහරජ,) තොපගේ කය රියක් වැන්න. (එහි) සැහැල්ලු වූ මනස ම රියැදුරු යැ. අවිහිංසා නමැති මනා කොට නිමවන ලද අකුරු ඇත්තේ ය. බෙදා වැළඳීම ම රථපරිවාර වෙයි.

5464. පාදසංයමය එහි නිම්වළලු යැ. හස්ත සංයම නමැති වෙහෙලි පත් ඇත්තේ ය. පමණ දැන වැළඳීම නමැති තෙල් ගැල්වීම් ඇත්තේ ය. වාක්සංයම නමැති නිහඬබව වෙයි.

5465. සත්‍යවාක්‍ය නමැති පිරිපුන් අවයව ඇත්තේ ය. කේලාම් නො කීම නමැති මනා සටහන් ඇත්තේ ය. මටසිලුටු වචන නමැති නිදෙස් රථාඞ්ග ඇත්තේ ය. පමණ දැන බිණීම නමැති බඳනා ලාවු ඇත්තේ ය.

5466. ශ්‍රද්ධාව හා අලොභය නමැති මනා අලඞ්කාරයෙන් යුක්ත ය. යටත් පැවතුම් හා ඇඳිලිබැඳීම් සංඛ්‍යාත (රිය දෙපස) කිඹුල්තලු ඇත්තේ ය. නො දැඩිබව නමැති නැමුණු රියහිස ඇත්තේ ය. සීලසංවර නමැති රැහැණ ඇත්තේ ය.

5467. ක්‍රොධ නො කිරීම නමැති නො හැකිලීම් ඇත්තේ ය. දශ කුශලධර්ම නමැති සේසතින් යුක්ත ය. බොහෝ ඇසූපිරූ තැන් ඇති බව නමැති ආධාරක පුවරු (පිටාවු) ඇත්තේ ය. (අටලෝ දහමින් නො සැලෙන බැවින්) මනාව පිහිටි සිත් නමැති සිහසුන් හෝ උඩ ඇතිරි ඇත්තේ ය.

5468. කාලඤ්ඤුතාවිත්තසාරො වෙසාරජ්ජතිදණ්ඩකො,
නිවාතවුත්ති යොත්තකො[1] අනතිමානයුගො ලහු.

5469. අලීනචිත්තසන්ථාරො[2] වද්ධසෙවීරජොහතො,[3]
සතිපතොදො ධීරස්ස ධිති යොගො ච රස්මියො.

5470. මනො දන්තපථංනෙති[4] සමදන්තෙහි වාහිහි,[5]
ඉච්ඡා ලොභො ච කුම්මග්ගො උජුමග්ගො ච සඤ්ඤමො.

5471. රූපෙ සද්දෙ රසෙ ගන්ධෙ වාහනස්ස පධාවතො,
පඤ්ඤා ආකොටනී රාජ තත්ථ අත්තාව සාරථි.

5472. සචෙ එතෙන යානෙන සමචරියා දළ්හා ධිති,
සබ්බකාමදුහො රාජ න ජාතු නිරයං වජෙ.

5473. අලාතො දෙවදත්තොසි සුනාමො ආසි භද්දජි,
විජයො සාරිපුත්තොසි මොග්ගල්ලානොසි බීජකො.

5474. සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො ගුණො ආසි අචෙලකො,
ආනන්දො ච රුජා[6] ආසි යා රාජානං පසාදයි.

5475. උරුවෙලකස්සපො රාජා පාපදිට්ඨි තද අහු,
මහාබ්‍රහ්මා බොධිසත්තො එවං ධාරෙථ ජාතකන්ති.

මහානාරදකස්සපජාතකං සත්තමං.

---

1. යොත්තබද්ධො - මජ්ඣසං.
2. සන්ධාරො - මජ්ඣසං.
3. බුද්ධිසෙවී - මජ්ඣසං.
4. දන්තං පථං නෙති - මජ්ඣසං.
5. වාජිහි - මජ්ඣසං.
6. සා - මජ්ඣසං.

5468. කල්දූන කරනලද කුසලින් යුත් වූ සිත් නමැති සාරයෙන් යුක්තය, විසාරදබව (බුහුටිබව) නමැති ත්‍රිදණ්ඩයෙන් යුක්ත ය, යටත් පැවතුම් නමැති යොත් ඇත්තේ ය, අධිකමාන නො කිරීම නමැති සැහැල්ලු වියදඬු ඇත්තේ ය.

5469. නො පසුබස්නා සිත් නමැති ඇතිරි ඇත්තේ ය. නුවණැති වෘද්ධයන් සෙවීමෙන් නසනලද රජස් ඇත්තේ ය. පණ්ඩිත වූ තොපගේ සිහි නමැති කැවිටි ඇත්තේ ය, (නො සිඳී පවත්නා) වීය්‍ය්‍යීය ද (හිත ප්‍රතිපත්තියෙහි යෙදීම නම් වූ) යෝගය ද රැහැණ වෙයි.

5470. මොනොවට දමුණු අසුන්ගෙන් යුත් (රියක් මෙන් තොප ගේ) දමුණු සිත යහපත් මග අනුව යෙයි. (නො ලද දැ පැතීම නම් වූ) ඉච්ඡාව ද (ලද දූයෙහි) ලෝභය ද නො මග නම් වෙයි. සීලසංයමය ම සුමග වෙයි.

5471. රූප ශබ්ද ගන්ධ රසයන් කරා දිවෙන (තොපගේ කය නමැති) වාහනයාගේ (ලොභාදි අකුසලධර්ම නමැති අශ්වයන් වැළකීම සඳහා) පහරදීම කරන්නී ප්‍රඥාවයි. මහරජ, එහි තෙමේ මැ රියැදුරු වෙයි.

5472. මහරජ, යම්හෙයකින් මේ යානය කැමැති සම්පත් දෙන්නේ ද (එහෙයින් යමකුගේ) සමචරියාව ත් නො පසුබස්නා වීය්‍ය්‍යීය ත් දැඩි වූයේ ද හෙතෙම මේ යානයෙන් ඒකාන්තයෙන් කිසිකලෙකත් නිරයට නො පැමිණෙන්නේ ය.

5473. (මෙකල) දේවදත්ත (එකල) අලාත විය. භද්දජි (භද්දිය තෙරුන් වහන්සේ) සුනාම නම් (ඇමති) විය. සැරියුත් තෙරණුවෝ විජය නම් ඇමති වූහ. මුගලන් තෙරණුවෝ බීජක නම් වූහ.

5474. සුනක්ඛත්ත ලිච්ඡවිපුත්‍ර ගුණ නම් අචෙලක විය. යම් රජ දුවක් රජු පැහැද වූ ද ඒ රුජා නම් රජ දූ ආනන්ද තෙරණුවෝ ය.

5475. උරුවෙලකස්සප තෙරුන් වහන්සේ එකල පාපදෘෂ්ටිගත් රජ වූහ. බොධිසත්වයෝ (නාරද නම්) මහාබ්‍රහ්ම වූහු. මෙසේ (මේ) ජාතකය දරවූ.

සත්වැනි මහා නාරද කාශ්‍යප ජාතක යි

8. විධුරජාතකං

5476. යො කොපනෙය්‍යෙ න කරොති කොපං
න කුජ්ඣති සප්පුරිසො කදාචි,
කුද්ධොපි යො නාවිකරොති කොපං
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.

5477. ඌනූදරො යො සහතෙ ජිඝච්ඡං
දන්තො තපස්සී මිතපානභොජනො,
ආහාරහෙතු න කරොති පාපං
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.

5478. ඛිඩ්ඩං රතිං විප්පජහෙත්වා සබ්බං
න චාලිකං භාසති කිඤ්චි ලොකෙ,
විභූසනට්ඨානා විරතො මෙථුනස්මා
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.

5479. පරිග්ගහං ලොභධම්මඤ්ච සබ්බං
යෙ වෙ පරිඤ්ඤාය පරිච්චජන්ති,
දන්තං ඨිතත්තං අමමං නිරාසං
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.

5480. පුච්ඡාම කත්තාරං අනොමපඤ්ඤං
ගාථාසු නො විග්ගහො අත්ථි ජාතො,
ඡින්දජ්ජ කඞ්ඛං විචිකිච්ඡිතානි
තයජ්ජ කඞ්ඛං විතරෙමු සබ්බෙ.

5481. යෙ පණ්ඩිතා අත්ථදසා භවන්ති
භාසන්ති තෙ යොනිසො තත්ථ කාලෙ,
කථන්නු ගාථානං අභාසිතානං
අත්ථං නයෙය්‍යුං කුසලා ජනින්ද.

5482. කථං හවෙ භාසති නාගරාජා
කථං පන ගරුළො වෙනතෙය්‍යො,
ගන්ධබ්බරාජා පන කිං වදෙති
කථං පන කුරූනං රාජසෙට්ඨො.

5483. ඛන්තිං හවෙ භාසති නාගරාජා
අප්පාහාරං ගරුළො වෙනතෙය්‍යො,
ගන්ධබ්බරාජා රතිවිප්පහානං
අකිඤ්චනං කුරූනං රාජසෙට්ඨො.

8. විධුර ජාතකය

5476. (වරුණ නා රජ) සත්පුරුෂ වූ යමෙක් කිපියයුත්තහු කෙරෙහි නො කිපේ ද කිසිකලෙකත් කෝප නො කරන්නේ ද යමෙක් කිපියේ නමුදු කෝපය පහළ නො කෙරේ ද, ඒකාන්තයෙන් ඒ මනුෂ්‍යයා ශ්‍රමණයෙකැ යි ලොවැ පඬිවරු කියති.

5477. (ගුරුළු රජ) මද අහර ඇති යමෙක් සාගිනි ඉවසා ද, ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් හා තවුස් ගුණෙන් යුතුවූයේ පමණ දන ආහාර පාන වළඳා ද, සාගින්න හේතුකොට පාපක්‍රියා නො කෙරේ ද ඒ මිනිසා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණයෙකැ යි ලොවැ පඬිවරු කියති.

5478. (සක්දෙවු රජ) යමෙක් කායික වාචසික ක්‍රීඩා ද දිව්‍ය කාමසුඛයෙහි ඇල්ම ද හැරපියා ස්වල්ප වූ හෝ බොරු නො කියා කාය මණ්ඩනයෙන් හා මෛථුනයෙන් වැළකුණේ ද, ඒකාන්තයෙන් ඒ මනුෂ්‍යයා ශ්‍රමණයෙකැ යි ලොවැ පඬිවරු කියති.

5479. (ධනඤ්ජය රජ) තමන් සන්තක ලෝභ කටයුතු සියලු වස්තූන් හැරදමා ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් යුක්තව සිත එකඟ කොටැ ගත් මමත්වය නැති කර ගත් ඒ පුද්ගලයා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණයෙකැ යි ලෙව්හි පඬිවරු කියති.

5480. අලාමක නුවණැති, කළමනා දෙය කරන (තොප) විචාරමි. අප කී ගාථාවන් නිසා උපන් විවාදයෙක් ඇත. අපේ සැකය දුන් පසිඳුව. තොප නිසා අද (අපි) සියල්ලෝ සැක රහිත වෙමු. (සිවුදෙනම විධුර පණ්ඩිතයන් පුළුවුත්හ.)

5481. (කී දෙයෙහි) අරුත් දක්නට සමත් යම පණ්ඩිත කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු ඒ විවාදය නුවණින් විමසා යථා කාලයෙහි පවසති. රජතුමනි, නො කී ගාථාවන්ගේ අර්ථය දක්‍ෂතා ඇත්තෝ වුවත් කෙසේ පමුණුවත් ද? (ඉදිරිපත් කෙරෙත් ද?)

5482. නාගරාජයා කෙසේ කියා ද? වෙනතෙය්‍ය නමැති ගුරුළා කෙසේ කියා ද? ශක්‍රයා කුමක් කියා ද? කුරුරට වාසීන්ගේ ධනඤ්ජය රජ කෙසේ කියා දැයි (විධුර පණ්ඩිත ඔවුන් විචාළේය.)

5483. ඒකාන්තයෙන් ඉවසීම උතුම්ය යි නාගරාජයා කිය යි. වෙනතෙය්‍ය නමැති ගුරුළා ස්වල්ප ආහාරය (ගැනීම) උතුම්ය යි කිය යි. පස්කම් සැපතෙහි ආශාව දුරු කිරීම උතුම්ය යි ශක්‍රයා කිය යි. කුරුරට වැස්සන්ගේ රජතෙම පළිබොධ රහිත බව උතුම්ය යි කිය යි.

5484. සබ්බානි එතානි සුභාසිතානි
න හෙත්ථ දුබ්භාසිතමත්ථි කිඤ්චි,
යස්මිඤ්ච එතානි පතිට්ඨිතානි
අරාව නාභ්‍යා සුසමොහිතානි,
චතුබ්භි ධම්මෙහි සමඞ්ගිභූතං
තං වෙ නරං සමණං ආහු ලොකෙ.

5485. තුවං නු සෙට්ඨො ත්වමනුත්තරොසි.
ත්වං ධම්මගූ ධම්මවිදූ සුමෙධො
පඤ්ඤාය පඤ්හං සමධිග්ගහෙත්වා,
අච්ඡෙච්ඡි ධීරො විචිකිච්ඡිතානි
අච්ඡෙච්ඡි කඞ්ඛං විචිකිච්ඡිතානි
චුන්දො යථා නාගදන්තං ඛරෙන.

5486. නීලුප්පලාභං විමලං අනග්ඝං
වත්ථං ඉමං ධූමසමානවණ්ණං,
පඤ්හස්ස වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදාමි තෙ ධම්මපූජාය ධීර.

5487. සුවණ්ණමාලං සතපත්තඵුල්ලිතං
සකෙසරං රතනසහස්සමණ්ඩිතං,
පඤ්හස්ස වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදාමි තෙ ධම්මපූජාය ධීර.

5488. මණිං අනග්ඝං රුචිරං පභස්සරං
කණ්ඨාවසත්තං මණිභූසිතං මෙ,
පඤ්හස්ස වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදාමි තෙ ධම්මපූජාය ධීර.

5489. ගවං සහස්සං උසභඤ්ච නාගං
ආජඤ්ඤයුත්තෙන ච රථෙ දස ඉමෙ,
පඤ්හස්ස වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදාමි තෙ ගාමවරානි සොළසාති.

5490. පණ්ඩු කිසියාසි දුබ්බලා
වණ්ණරූපං න තවෙදිසං[1] පුරෙ,
විමලෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතා[2]
කීදිසී[3] තුය්හං සරීරවෙදනා.

5491. ධම්මො මනුජෙසු මාතීනං
දොහළො නාම ජනින්ද වුච්චති,
ධම්මාහටං[4] නාගකුඤ්ජර
විධුරස්ස හදයාභිපත්ථයෙ.

1. තවෙදිසි - මජසං, වි.
2. පුච්ඡිතො - මජසං.
3. කීදිසා - වි.
4. ධම්මාහතං - මජසං, වි.

5484. (විධුර පණ්ඩිත) මේ සියල්ල සුභාෂිත යැ. දුබැසි කිසිත් මෙහි නැති. චක්‍රනාභියෙහි අර ලෙසින් මේ ගුණදම් යමකු කෙරෙහි පිහිටා තිබේ ද, ඉවසීම ආදි (මේ) ගුණදම් සතරින් හෙබි පුද්ගලයා ඒකාන්තයෙන් ශ්‍රමණය යි ලොවැ (පඬිවරු) කියති යි කීය.

5485. ඔබ ශ්‍රෙෂ්ඨ වෙති, ඔබට වඩා උත්තමයෙක් නැති හෙයින් අනුත්තර වෙති. ඔබ ධර්මය රක්නාහ, ධර්මය දන්නාහ, මහා ප්‍රාඥය හ. සියනැණින් අපගේ පැනය මැනැවින් වටහා ගෙන අපගේ සැක පසිඳලූහ. ඇත්දළ කැටයම්, කරු කියතෙන් ඇත්දළය යම්සේ කපා ද එසේ අපේ සැක, විමති සිඳ දැමූහ.

5486. ප්‍රාඥය, නිලුපුල් පැහැයට සමාන වූ පවිත්‍ර වූ මහඟු වූ ධූමවර්ණ වූ මේ වස්ත්‍රය, ඔබගේ පැන විසඳුමෙන් තුටුපත් මම ධම්පූජා පිණිස ඔබට දෙමි.

5487. ප්‍රාඥය, විකශිත පද්මයක් වැනි කෙසුරු සහිත රත්න සහස්‍රයකින් යුක්ත වූ රන් මාලය දහම් පඬුරු විසින් පැන විසඳුමෙන් තුටුපත් මම ඔබට දෙමි.

5488. ප්‍රාඥය, මාගේ ගෙළෑ පැළැඳි පැහැ විහිදෙන මනහර මේ මිණ දහම් පඬුරු වශයෙන්, මම පැන විසඳුමෙන් තුටුපත් වූයෙම් ඔබට දෙමි.

5489. පැන විසඳුමෙන් තුටුපත් මම දෙනුන් දහසක් ද වෘෂභයකු ද ඇතකු ද ආජානීය අශ්වයන් යෙදූ මේ රිය දසය ද ගම්වර සොළොසක් ද ඔබට දෙමි.

5490. (නාරජ) විමලාවෙනි, තිගේ සිරුර පඬුවන් ය, කෘශ ය, දුබල ය, පෙර තිබූ රූසිරි (දැන්) නැත. තිට කවර ශරීර වෙදනාවක් පවතී දැ යි මට කියව.

5491. මිනිසුන් අතරේ (වෙසෙන) ස්ත්‍රීන්ට දෙළ දුක් ඉපැදීම සවභාවයෙකි. නාරජතුමනි, දැහැමින් (බලාත්කාරයෙන් තොරව) ගෙනා විධුරපඬිතුමාගේ හදවත පතමියි (ඕ කීවාය.)

5492. චන්දං ඛො ත්වං දෙහළායසි[1]
සූරියං වා අථවාපි මාලුතං,
දුල්ලභෙ[2] හි විධුරස්ස දස්සනෙ[3]
කො විධුරං ඉධමානයිස්සති.

5493. කින්නු තාත තුවං පජ්ඣායසි
පද්මං හත්ථගතංව තෙ මුඛං,
කිං දුම්මනරූපොසි ඉස්සර
මා ත්වං සොචි අමිත්තතාපන.

5494. මාතා හි තව ඉරන්දති[4]
විධුරස්ස හදයං ධනීයති,
දුල්ලභෙ හි විධුරස්ස දස්සනෙ
කො විධුරං ඉධමානයිස්සති.

5495. භත්තුපරියෙසනං[5] චර
යො විධුරං ඉධමානයිස්සති,
පිතුනො ච සා සුත්වාන වාක්‍යං
රත්තිං නික්ඛම්ම අවස්සුතිං චරි.

5406. කෙ ගන්ධබ්බෙ ච රක්ඛසෙ
නාගෙ කිම්පුරිසෙ ච මානුසෙ,
කෙ පණ්ඩිතෙ සබ්බකාමදෙ
දීඝරත්තං භත්තා මෙ භවිස්සති.

5497. අස්සාස හෙස්සාමි තෙ පති
භත්තා හෙස්සාමි අනින්දලොචනෙ,
පඤ්ඤා හි මම[6] තථා විධා
අස්සාස හෙස්සසි භරියා මමං.[7]

5498. අථ නං අවචාසි[8] ඉරන්දතී
පුබ්බපථානුගතෙන චෙතසා,
එහි ගච්ඡාම පිතු මමන්තිකෙ
එසොව තෙ එතමත්ථං පවක්ඛති.

5499. අලංකතා සුවසනා මාලිනී චන්දනුස්සද,
යක්ඛං හත්ථෙ ගහෙත්වාන පිතු සන්තිකමුපාගමි.

5500. නාගවර වචො සුණොහි මෙ
පතිරූපං පටිපජ්ජ සුඞ්කියං,
පත්ථෙමි අහං ඉරන්දතිං[9]
තාය සමඞ්ගී[10]කරොහි මෙ තුවං.[11]

---

1. විමලෙ දෙහළායසි-මජසං.
2. දුල්ලභං – මජසං.
3. දස්සනං – මජසං.
4. ඉරන්ධතී – මජ ං.
5. තං භත්තාරං – මජසං, සයා. වී.
6. මමං – මජසං.
7. මම – මජසං.
8. අවචාසි පුණ්ණකං – මජසං.
9. ඉරන්ධතිං – මජසං.
10. සමඞ්ගි – මජසං.
11. මං – මජසං.

5492. (නා රජ) දෙළ විසින් චන්ද්‍රයා ප්‍රාර්ථනා කරහි සූර්‍ය්‍යයා ප්‍රාර්ථනා කරහි නොහොත් පවන ප්‍රාර්ථනා කරහි. විධුරගේ දර්ශනය පවා දුර්ලභ වන කල්හි කවරෙක් විධුර මෙහි ගෙන එන්නේ ද?

5493. (ඉරන්දතී) පියාණෙනි, තෙපි කුමට සිතිවිලි සිතන්නවූ ද? තොප වහන්සේගේ මුව අතින් මැඩලූ පියුමක් වැන්න. ඊශ්වරයාණෙනි, කුමට දෙම්නස්සැහැවි ඇතියවූ ද? සතුරන් ගේ තාපනයෙන් තෙපි නහමක් ශොක කරව.

5494. (නාරජ) ඉරන්දතිය, තීගේ මව විධුරගේ හදමස පතයි. විධුරගේ දර්ශනය පවා දුර්ලභ යි. කවරෙක් විධුර මෙහි ගෙන එන්නේ ද?

5495. යමෙක් විධුර මෙහි ගෙන එන්නේ නම් එබඳු ස්වාමියකු සොයව යි කී පියාගේ වචනය අසා ඕ තොමෝ රාත්‍රියෙහි (රජගෙන්) නික්මැ ක්ලෙශයෙන් ආර්ද්‍ර වැ (ස්වාමියකු සොයා) හැසුරුණා යැ.

5496. කවර නම් ගඳඹෙක් රකුසෙක් නාගයෙක් කිඳුරෙක් මිනිසෙක් (ඔවුනතර) සියලු කාමසම්පත් දෙන කවර නම් පණ්ඩිත-යෙක් (මාගේ මවගේ මනදෙළ සපුරා) දීර්ඝ කාලයක් මට ස්වාමී වන්නේ ද?

5497. ප්‍රශස්ත නයන ඇත්තිය, සැනැහෙව. තීගේ ස්වාමී වෙමි. භර්තෘ වන්නෙමි. මට එබඳු (විධුරගේ හදමස් ගෙනෙනු සමත්) ප්‍රඥයෙක් ඇති. සැනැහෙව, මට භාර්‍ය්‍යා වව.

5498. ඉක්බිති ඉරන්දතී තොමෝ පූර්වභවය අනුවශිය සිතින් යුතු වැ ඔහට මෙසේ කීවා යැ. එව, මාගේ පියා වෙත යම්හ. තෙල පිය තෙමේ මැ තොපට මෙ කරුණ කියන්නේ යැ.

5499. අලංකෘත වූවා හැඳගත් මනාවස්ත්‍ර ඇති පැළැඳි මාලා ඇති ගැල්වූ සඳුන්කල්ක ඇති ඉරන්දතී (පූර්ණක) යක්‍ෂයා අතින් ගෙන පියා වෙත පැමිණියා.

5500. (පූර්ණක) නාරජතුමනි, මාගේ වචනය අසනු මැනැවි. දූකුමරියට අනුරූප සුංවත් (දයදා) පිළිගනු මැනැවි. මම ඉරන්දතිය පතමි. තෙපි ඇය හා මාගේ සහභාවය කරව.

5501. සතං හත්‍ථී සතං අස්සා සතං අස්සතරීරථා,
සතං වළභියො පුණ්ණා නානාරතනස්ස කෙවලා;
තෙ නාග පටිපජ්ජස්සු ධීතරං දෙහි ඉරන්‍දතිං.

5502. යාව ආමන්‍තයෙ ඤාතී මිත්තෙ ච සුහදං ජනං,[1]
අනාමන්‍තකතං කම්මං තං පච්ඡාමනුතපති.

5503. තතො සො වරුණො නාගො පවිසිත්‍වා නිවෙසනං,
භරියං ආමන්‍තයිත්‍වාන ඉදං වචනමබ්‍රවි:

5504. අයං සො පුණ්ණකො යක්ඛො යාචතී මං ඉරන්‍දතිං,
බහුනා විත්තලාභෙන තස්ස දෙම පියං මමං.

5505. න ධනෙන න විත්තෙන ලබ්භා අම්හං ඉරන්‍දතී,
සචෙ හි වො[2] හදයං පණ්ඩිතස්ස
ධම්මෙන ලද්ධා ඉධමාහරෙය්‍ය;
එතෙන විත්තෙන කුමාරි ලබ්භා
නාඤ්ඤං ධනං උත්තරිං පත්‍ථයාම.

5506. තතො සො වරුණො නාගො නික්ඛමිත්‍වා නිවෙසනා,
පුණ්ණකාමන්‍තයිත්‍වාන ඉදං වචනමබ්‍රවි:

5507. න ධනෙන න විත්තෙන ලබ්භා අම්හං ඉරන්‍දතී
සචෙ තුවං හදයං පණ්ඩිතස්ස
ධම්මෙන ලද්ධා ඉධමාහරෙසි.
එතෙන විත්තෙන කුමාරි ලබ්භා
නාඤ්ඤං ධනං උත්තරිං පත්‍ථයාම.

5508. යං පණ්ඩිතො ත්‍යෙකෙ වදන්‍ති ලොකෙ
තමෙව බාලොති පුනාහු අඤ්ඤෙ
අක්ඛාහි මෙ විප්පවදන්‍ති එත්‍ථ,
කං පණ්ඩිතං නාග තුවං වදෙසි.

5509. කොරබ්‍යරාජස්ස ධනඤ්ජයස්ස
යදි තෙ සුතො විධුරො නාම කත්‍තා,
ආනෙහි තං පණ්ඩිතං ධම්මලද්ධා
ඉරන්‍දතී පද්ධචරා[3] තෙ හොතු.

5510. ඉදඤ්ච සුත්‍වා වරුණස්ස වාක්‍යං,
උට්ඨාය යක්ඛො පරමප්පතීතො,
තත්‍ථෙව සන්‍තො පුරිසං අසංසි
ආනෙහි ආජඤ්ඤමිධෙව යුත්තං.

---

1. සුහදජ්ජනෙ - මජ්සං.
2. සචෙ ච බො - මජ්සං, ස්‍යා.
3. පට්ඨචරා - මජ්සං, ස්‍යා.

5501. ඇත්තු සියයෙක, අශ්වයෝ සියයෙක, වෙළඹුන් යෙදූ රථ සියයෙක, නන්රුවනින් පිරිපුන් බඩුගැල් සියයෙකි. නාරජුනි, එහැම පිළිගනු මැනැවැ. ඉරන්දතී දියණියන් දෙව.

5502. (යක් සෙනෙවිය,) යම්තාක් නෑයන් ද මිතුරන් ද සුහද ජනයා ද අමතම් ද ඒ තාක් බලව. නො අමතා කළ කර්‍මයක් වේ නම් ඒ පසුතවායයි (නාරජ කී.)

5503. ඉක්බිති ඒ වරුණ නාරජ නිවෙස්නට පිවිසැ භාර්‍යාව අමතා මෙවදන් කී:

5504. මේ ඒ ප්‍රසිද්ධ පූර්ණක යක්‍ෂ තෙම මාගෙන් ඉරන්දතිය ඉල්වයි. බොහෝ වූ ධනලාභයෙන් ඔහට මාගේ ප්‍රිය වූ දියණිය දෙම්හ.

5505. (විමලා) ධනසම්පතින් අපගේ ඉරන්දතී නො ලැබිය හැක්ක. ඉදින් පණ්ඩිතයන්ගේ හදමස දැහැමින් ලැබැ මෙහි ගෙන එන්නේ නම් තෙල ධනයෙන් කුමරී ලැබියහෙයි. මත්තෙහි අන් ධනයක් නො පතම්හ.

5506. ඉක්බිති ඒ වරුණ නාරජ නිවෙසින් නික්මැ අවුත් පූර්ණක අමතා මෙවදන් කී:

5507. ධනසම්පතින් අපගේ ඉරන්දතී නො ලැබියහෙයි. ඉදින් පණ්ඩිතයන්ගේ හදමස දැහැමින් ලැබැ මෙහි ගෙන එන්නෙහි නම් තෙල ධනයෙන් කුමරී ලැබියහෙයි. මත්තෙහි අන් ධනයක් නො පතම්හ.

5508. (පූර්ණක) ලෝකයෙහි යමකු පණ්ඩිත යැ යි කෙනෙක් කියත් ද යළි ඔහු මැ බාලයෙකැ යි අන් කෙනෙක් කියති. මෙහිලා විවාද කෙරෙති. මට කියව, නාරජුනි, තෙපි කවර නම පණ්ඩිතයකු ගෙනැ කියවූ ද?

5509. ඉදින් තොප විසින් ධනඤ්ජය කොරව්‍ය රජුගේ විධුර නම් පණ්ඩිතයෙක් අසනලද වේ ද, එ පණ්ඩිතයා දැහැමින් ලැබැ ගෙනෙව. තොපට ඉරන්දතී පාදපරිචාරිකා වේවා.

5510. වරුණ නාරජුගේ මෙ වදන් අසා ප්‍රමුදිත වූ පූර්ණක යක්‍ෂ හුනස්නෙන් නැඟී, එහිම සිට, සැරසූ ආජානීය අසකු ගෙනෙවයි සේවකයකුට අණ කෙළේය.

5511. ජාතරූපමයා කණ්ණා කාචම්හමයා[1] ඛුරා,
ජම්බොනදස්ස පාකස්ස සුවණ්ණස්ස උරච්ඡදො.

5512. දෙවවාහවහං යානං අස්සමාරුය්හ පුණ්ණකො
අලඞ්කතො කප්පිතකෙසමස්සු
පක්කාමි වෙහායසමන්තලික්ඛෙ.

5513. ස පුණ්ණකො කාමවෙගෙන[2] ගිද්ධො
ඉරන්ධතිං නාගකඤ්ඤං ජිගිංසං
ගන්ත්වාන තං භූතපතිං යසස්සිං
ඉච්චබ්‍රවි වෙස්සවණං කුවෙරං.

5514. භොගවතීනාමමන්දිරෙ
වාසා හිරඤ්ඤවතීති වුච්චති,
නගරෙ නිම්මිතෙ කඤ්චනමයෙ
මණ්ඩලස්ස උරගස්ස නිට්ඨිතං.

5515. අට්ටාලකා[3] ඔට්ඨගීවියො
ලොහිතඞ්කස්ස මසාරගල්ලිනො,
පාසාදෙත්ථ සිලාමයා
සොවණ්ණරතනෙහි ඡාදිතා.

5516. අම්බා තිලකා ච ජම්බුයො
සත්තපණ්ණා මුචලින්දකෙතකා,[4]
පියකා[5] උද්දාලකා සහා
උපරිභද්දකා සින්දුවාරකා.[6]

5517. චම්පෙය්‍යකා නාගමාලිකා
භගිනීමාලා අථමෙත්ථ කොලියා,
එතෙ දුමා පරිනාමිතා
සොභයන්ති උරගස්ස මන්දිරං.[7]

5518. ඛජ්ජුරෙත්ථ සිලාමයා
සොවණ්ණධුවපුප්ඵිතා,
බහූ යත්ථ වසතොපපාතිකො
නාගරාජා වරුණො මහිද්ධිකො.

5519. තස්ස කොමාරිකා භරියා
විමලා කඤ්චනවෙල්ලිවිග්ගහා,
කාළා තරුණාව උග්ගතා
පුචිමන්දත්ථනී චාරුදස්සනා.

1. කාචම්හිච - මජසං. ස්‍යා.
2. කාමරාගෙන - මජසං, ස්‍යා.
3. අට්ටාළහකා - මජසං
4. කෙතකා - මජසං.
5. පියඞ්ගු උද්දාලකා සෙනා පියඞ්ගුකා - මජසං. ස්‍යා.
6. පාරිභද්දකා සින්ධවාරිතා - මජසං.
7. මන්දිරෙ - මජසං.

5511. මනෝමය අශ්වයාට ස්වර්ණමය කන් ඇත. රක්ත මාණික්‍යමය කුර ඇත. ජාම්බොනද රනින් නිම වූ උරසැත්මාලා (පපුවැස්ම) ඇත.

5512. අලංකෘත වූයේ මනහරසේ සැරහූ කෙස් රවුළු ඇති පූර්ණක යක්ෂයා දේවවාහවහ නමැති අසු අරා අහසින් ගියේය.

5513. කාමවෙගයෙන් ගිජු වූ ඒ පූර්ණකයා ඉරන්දතී නාමෙනෙවිය පතමින්, භූතාධිපති වූ පරිවාර සම්පන් ඇති වෛශ්‍රවණ වෙත ගොස් මෙසේ කීය :

5514. රනින් නිමහම් කළ නගරයෙහි මැදුරු, භෝගවතී, වාසා, හිරණ්‍යවතී යන නම් ඇත්තේය යි කියනු ලැබේ. දරණයෙන් යුතු නාරජුගේ නගරයෙහි (මෙසේ) නිමහම් කරන ලද්දේය.

5515. ඔටුගෙලසේ දිගැති, රක්තමාණික්‍යයෙන් හා මසාරගල්ල නමැති මාණික්‍යයෙන් කළ අටලු (වේදිකා) ඇත්තේය. මෙම නාගභවනයෙහි මිණිමුවා ප්‍රාසාදයෝ රන්මුවා උළින් වසන ලද්දෝය.

5516-17. අඹ මදට දඹ රුක්අත්තන මිදෙල්ල වැටකේ පියල් එරහැඳි මීඅඹ එරබදු සපු නා යොහොඹු කොබලිල යන මේ රුක්හු මල් පල ගත්තාහු අතුපතරින් ගැවසුනාහු නාගමන්දිරය අලංකාර කෙරෙති.

5518. ඔපපාතිකව උපන් මහත් සෘද්ධි ඇති වරුණ නාරද යම් තැනෙක වෙසේ ද (එතැන) මෙම නාග භවනයෙහි නිතර පිපුණ රන්මුවා මල් ඇති, ඉඳුනිල්මිණිමුවා ඉදිගස් බොහෝ යැ.

5519. රුවන් රැසක් වැනි (බබළන) ශරීර ඇති, (මදපවනින් ලෙලෙන) කළුවැල් දල්ලක් මෙන් නැඹී සිටි, කොසඹපල බඳු තනපුඩු ඇති දර්ශනීය වූ ඔහුගේ තරුණ බිරිඳ විමලා නමැත්තීය.

5520. ලාඛාරසරත්තසුච්ඡවී
කණිකාරොව නිවාතපුප්ඵිතො,
තිදිවොකවරාව අච්ඡරා
විජ්ජුතබ්භඝනාව නිස්සටා.

5521. සා දෙහලිනී සුචිම්හිතා
විධුරස්ස හදයං ධනීයති,
තං තෙසං දදමි[1] ඉස්සර
තෙන තෙ දෙන්ති ඉරන්දතිං මමං.

5522. ස පුණ්ණකො භූතපතිං යසස්සිං
ආමන්තය[2] වෙස්සවණං කුවෙරං,
තත්ථෙව සන්තො පුරිසං අසංසි
ආනෙහි ආජඤ්ඤමිධෙව යුත්තං.

5523. ජාතරූපමයා කණ්ණා කාචම්හමයා[3] ඛුරා,
ජම්බොනදස්ස පාකස්ස සුවණ්ණස්ස උරච්ඡදෙ.

5524. දෙවවාහවහං යානං අස්සමාරුය්හ පුණ්ණකො,
අලඞ්කතො කප්පිතකෙසමස්සු
පක්කාමි වෙහායසමන්තලික්ඛෙ.

5525. සො ආගමා[4] රාජගහං සුරම්මං
අඞ්ගස්ස රඤ්ඤො නගරං දුරායුතං,[5]
පහූතභක්ඛං බහුඅන්නපානං
මසක්කසාරං විය වාසවස්ස.

5526. මයූරකොඤ්චාගණසම්පඝුට්ඨං
දිජාභිඝුට්ඨං දිජසඞ්ඝසෙවිතං,
නානාසකුන්තා[6]භිරුදං සුභඞ්ගනං
පුප්ඵාභිකිණ්ණං හිමවංව[7] පබ්බතං.

5527. ස පුණ්ණකො වෙපුල්ලමාභිරූහි[8]
සිලුච්චයං කිම්පුරිසානුචිණ්ණං,
අන්වෙසමානො මණිරතනං උළාරං
තමද්දසා පබ්බතකූටමජ්ඣෙ.

---

1. දෙමි – මජසං.
2. ආමන්තිය – මජසං.
3. කාචමණිච – මජසං.
4. අගමා – මජසං.
5. දුරායුත්තං – මජසං.
6. සකුන්තා – මජසං.
7. හිමවන්ත – මජසං.
8. මාභිරුය්හි – මජසං.

5520. ඕ ලතුදිය වන් රත්පැහැ (අතුල්පතුල්) සිවි ඇත්තීය. නිවාතස්ථානයෙක පිපීගිය මල් ඇති කිණිහිරිරුකක් වැන්න. දිව්‍ය-භවනයෙහි හැසිරෙන දෙවඟනක් වැන්න. ඝන වලාපටලයකින් නික්මුණු විදුලියක් වැන්න.

5521. සුන්දර සිනා ඇති ඕ දෙළ ඇත්තී, විධුර පණ්ඩිත-යන්ගේ හදවත පතන්නීය. ඉසුරාණෙනි, එය මම ඔවුනට දෙමි. එම හේතුවෙන් ඔවුහු ඉරන්දතිය මට පාවා දෙන්නාහ.

5522. ඒ පූර්ණක යක්‍ෂසෙනාධිපති තෙම, යකුන්ගේ අධිපති වූ පරිවාරසම්පත් ඇති කුවේර නම් වූ වෙසවුණු රජු අමතා අවසර ගෙන එහි මැ සිටියේ සරසන ලද ආජානීය අසකු මෙතැනට ම ගෙනෙවයි සේවකයකු ඇණැ වී.

5523. අසුගේ සවන් රතින් ද, කුර රතුකැටින් ද, පපුවැස්ම ජාම්බොනද ස්වර්ණයෙන් ද කරන ලද්දේය.

5524. අලංකෘත වූයේ මනහර ලෙසින් සැරසූ කෙහෙ රවුළු ඇති පූර්ණක යක්‍ෂ දේවවාහවහ නම් අසු පිටැ නැඟැ අහසින් ගියේය.

5525. හෙතෙම ආහාරපාන බහුල, ශක්‍රයාගේ මසක්කසාර පුරය සදෘශ වූ සතුරන්ට ළංවිය නොහෙන අතිශය රම්‍ය වූ අඟුරජුගේ රජගහපුරයට පැමිණියේය.

5526. මොනර කොස්ලිහිණි සමූහයා විසින් සොභිත වූ, අන්‍ය පක්ෂීන් විසින් හඬනඟන ලද, පක්ෂි සමූහයා විසින් සෙවුනා ලද නොයෙක් සකුණන් විසින් කරනලද නාද ඇති සුන්දර අඞගන ඇති මල් විසුළ හිමවත් පව්ව බඳු,

5527. කිඳුරන් නිරතුරු හැසිරෙන වෙපුල්ල පර්වතයට ඒ පූර්ණක නැගේය. උදර වූ මිණිරුවන සොයන්නේ පර්වතකූට මධ්‍යයෙහි එය දුටුවේය.

5528. දිස්වා මණිං පභස්සරං ජාතිවන්තං
ධනාහරං[1] මණිරතනං උළාරං,
දද්දල්ලමානං යසසා යසස්සිනං
ඔභාසති විජ්ජුරිවන්තලික්ඛෙ.

5529. තමග්ගහී වෙළුරියං මහග්ඝං
මනොහරං නාම මහානුභාවං,
ආජඤ්ඤමාරුය්හ අනොමවණ්ණො
පක්කාමි වෙහායසමන්තලික්ඛෙ.

5530. සො ආගමා නගරං ඉන්දපත්තං
ඔරුය්හ වාගච්ඡි[2] සභං කුරූනං,
සමාගමෙ එකසතං සමග්ගෙ
අව්හෙත්ථ යක්ඛො අවිකම්පමානො.

5531. කො නීධ රඤ්ඤං වරමාභිජෙති
කමාභිජෙය්‍යාම වරංධනෙන,[3]
කමනුත්තරං රතනවරං ජිනාම
කො වාපි නො ජෙති වරංධනෙන.

5532. කුහිං නු රට්ඨෙ තව ජාතභූමි
න කොරව්‍යස්සෙව වචො තවෙදං,
අභිභොසි නො වණ්ණනිභාය සබ්බෙ
අක්ඛාහි මෙ නාමඤ්ච බන්ධවෙ ච.

5533. කච්චායනො මාණවකොස්මි රාජ
අනූනනාමො ඉති මව්හයන්ති,
අඞ්ගෙසු මෙ ඤාතයො බන්ධවා ච
අක්කෙන දෙවස්මි ඉධානුපත්තො.

5534. කිං මාණවස්ස රතනානි අත්ථි
යෙ තං ජිනන්තො හරෙ අක්ඛධුත්තො,
බහූනි රඤ්ඤො රතනානි අත්ථි
තෙ[4] ත්වං දළිද්දො කථමව්හයෙසි.[5]

5535. මනොහරො නාම මණී මමායං
ධනාහරො[6] මණිරතනං උළාරං,
ඉමඤ්ච ආජඤ්ඤං අමිත්තතාපනං
එතං මෙ ජෙත්වා හරෙ අක්ඛධුත්තො.

1. මනොහරං - මජසං.
2. ඔරුය්හුපාගච්ඡි - මජසං, සයා.
3. වරධනෙන - මජසං.
4. යො - මජසං.
5. මව්හයසි - මජසං.
6. මනොහරා - මජසං.

5528. පැහැ විහිදෙන්නා වූ මහඟු වූ රිසි සම්පත් දෙන්නාවූ (පරිවාර) මාණික්‍යයන් නිසා අධික දීප්තියෙන් යුක්ත වූ යසස් ඇත්තාවූ අහසේ බැබළෙන විදුලියක් වන් (ඒ) මිණිරුවන දැක,

5529. මහත් අනුභාව ඇති (සිතූ පැතූ සම්පත් දෙන බැවින්) මනෝහර නම් වූ මහාර්ඝ ඒ වෛදූර්ය මාණික්‍යය (හේ) ගත්තේය. අලාමක පැහැති පූර්ණක යක්ෂ තෙමේ (එය ගෙන) ආජානීය අසු අරා අහසින් ගියේය.

5530. ඒ යක්ෂතෙම ඉඳිපත් නුවරට පැමිණියේය. අසු පිටින් බැස කුරුරජුන්ගේ සභාවට පැමිණියේය. (ඒ) සභාවෙහි රැස්ව සිටි එක්සියක් රජුන් (දූකෙළියට) නො බියව කැඳවී.

5531. මෙහි සිටින රජුන්ගෙන් කවරෙක් උතුම් මිණිරුවන දිනා ද? අපි කවරක්හු උතුම් ධනයෙන් දිනමෝ ද? කවර නම් උතුම් රුවනක් දිනමෝ ද? කවරෙක් හෝ උතුම් ධනයෙන් අප දිනා ද?

5532. (ධනඤ්ජය රජ) තොපගේ ජාතභූමිය කවර රටෙක ද? තොපගේ මේ කථාව කුරුරට වැසියකුගේ මෙන් නො වේ. (තොපගේ) සිරුරු පැහැයෙන් අප හැම අභිභවනය කෙරෙහි. තොපගේ නම ද නෑයන් ද මට කියව.

5533. (පූර්ණක) මහරජ, මම කාච්චායන නමැති මාණවක වෙමි. අනූන නමින් (සෙස්සෝ) මා අමතති. අඟුරටෙහි මාගේ නෑයෝ ද බන්ධූහු ද වෙසෙති. දේවයෙනි දූකෙළි පිණිස මෙහි පැමිණියෙමි වෙමි.

5534. (රජ) අක්ෂධූර්තයෙක් තා දිනමින් යම් වස්තූන් ගෙන යා නම් කිම එබඳු රත්නයෝ මාණවකහට ඇද් ද? රජහට බොහෝ රත්න ඇත. තෙපි දිළිඳුව කෙසේ නම් ඒ රජුන් (දූකෙළියට) කැඳවහු ද?

5535. (පූර්ණක) මේ මාගේ 'මනොහර' නම් මාණික්‍යය ධන සම්පත් ගෙනෙන උතුම් මිණිරුවනෙකි. මේ ආජානීයයා ද සතුරන් තවන අස්රුවනෙකි. අක්ෂධූර්තයෙක් මා දිනා තෙල රුවන් ගෙන යන්නේ යැ.

5536. එකො මණී මාණව කිං කරිස්සති
ආජානීයෙකො පන කිං කරිස්සති,
බහූනි රඤ්ඤො මණිරතනානි අත්ථි
ආජානියා වාතජවා අනප්පකා.

දෙහළකණ්ඩො.

5537. ඉදඤ්ච මෙ මණිරතනං පස්ස ත්වං දිපදුත්තම,
ඉත්ථීනං විග්ගහා චෙත්ථ පුරිසානඤ්ච විග්ගහා.

5538. මිගානං විග්ගහා චෙත්ථ සකුණානඤ්ච විග්ගහා,
නාගරාජෙ සුපණ්ණෙ ච[1] මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5539. හත්ථානීකං රථානීකං අස්සෙ පත්ති ධජානි ච,[2]
චතුරඞ්ගිනිං ඉමං සෙනං මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5540. හත්ථාරූහෙ අනීකට්ඨෙ රථිකෙ පත්තිකාරිකෙ,
බලග්ගානි වියූළ්හානි මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5541. පුරං උද්දාපසම්පන්නං[3] බහුපාකාරතොරණං,
සිඞ්ඝාටකෙසු භූමියො මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5542. එසිකා පරිඛායො ච පලිඝං අග්ගලානි ච,
අට්ටාලකෙ ච ද්වාරෙ ච මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5543. පස්ස තොරණමග්ගෙසු නානාදිජගණා බහූ,
හංසා කොඤ්චා මයූරා ච චක්කවාකා ච කුක්කුහා.

5544. කුණාලකා බහූ චිත්‍රා සිඛණ්ඩී ජීවඤ්ජීවකා,[4]
නානාදිජගණාකිණ්ණං මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5545. පස්ස නගරං සුපාකාරං අබ්භුතං ලොමහංසනං,
සමුස්සිතධජං රම්මං සුවණ්ණවාලුකසන්ථතං.

5546. පස්ස[5] ත්වං පණ්ණසාලායො විභත්තා භාගසො මිතා,
නිවෙසනෙ නිවෙසෙ ච සන්ධිබ්‍යූහෙ පථද්ධියො.[6]

5547. පානාගාරෙ ච සොණ්ඩෙ ච සූණා[7] ඔදනියාඝරා,
වෙසී ච ගණිකායො ච මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

1. සුපණ්ණාව – මජසං.
2. චම්මිනෙ – මජසං, ස්‍යා.
3. උද්දාප – මජසං; අට්ටාල – ස්‍යා.
4. ජීවජීවකා – මජසං, ස්‍යා.
5. පස්සෙත්ථ – මජසං, ස්‍යා.
6. පථද්ධියො – ස්‍යා; පථවීයො – මජසං.,
7. සදා – ස්‍යා; පූවා – මජසං,

5536. (රජ) තරුණය, මේ එක මැණික කුමක් කරන්නේ ද? මේ එක ආජානීය අශ්වයා කුමක් කරන්නේ ද? රජහට බොහෝ මිණිරුවන් ඇත. වාතවේග ඇති ආජානීය අශ්වයෝ අනල්ප යැ.

දොහළ කාණ්ඩ යි.

5537. (පූර්ණක) නරදේවයනි තෙපි මාගේ මේ මිණි රුවන බලව. මෙහි ස්ත්‍රීන්ගේ රූප ද පුරුෂයන්ගේ රූප ද ඇත.

5538. මුවන්ගේ රූප ද පක්ෂීන්ගේ රූප ද පැනෙයි. නාගයන් ද ගුරුළන් ද මැණිකෙහි නිමැවුණු (පැනෙන) අසිරි බලව.

5539. මිණිරුවනෙහි නිමැවුණු හස්ති සේනා, රථ සේනා, අශ්ව සේනා, ධජ වලින් යුත් (සැදුම් ලත්) පාබළ සේනා යන චතුරඞ්ගිනී සේනා බලව.

5540. ඇතරුවන්. අසරුවන්, රියැදුරන්, පාබළ සෙබළුන් යන සේනා සමූහය මැණිකෙහි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5541. උස්වූ පදනම් ඇති බොහෝ පවුරු හා තොරණ ඇති පුරය ද සිවුමංසල හා ළගන්නා භූමිභාග ද මිණිරුවනෙහි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5542. ඉන්ද්‍රඛීලය ද දිය අගල ද නුවර දොර කවුළු ද අටලු ද දොරකොටු ද මිණිරුවනෙහි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5543—44. තොරණ'ගෙහි (තොරණ මුදුනැ) හංසයන් කොස් ළිහිණින් මොනරුන් සක්වාළිහිණින් ඇටිකුකුළන් කළුකොවුලන් විසිතුරු පියාපත් ඇති කොවුලන් හා ජීවංජීවක පක්ෂීන් යන බොහෝ පක්ෂීන්ගේ (රූ සටහන්) ඇත. නොයෙක් වර්ගයනට අයත් පක්ෂීන් ගැවසී ගත් අයුරු මිණිරුවනෙහි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5545. මැනැවින් ගොඩ නැඟූ පවුරු ඇති අසිරිමත් වූ ලොමුදහගන්නා වූ නඟන ලද ධජ ඇති මනස්කාන්ත වූ රන්වැලි අතුළ නගරය බලව.

5546. (ඒ නගරයෙහි) කොටස් විසින් බෙදූ ආපන ශාලා ද නිවාස ද ගෙබිම් ද ගෘහසන්ධි ද කුදුමහත් වීථි ද බලව.

5547. සුරාසැල් ද සුරාසොඬුන් ද අඩගානි ද මුළුතැන්ගෙවල් ද වෙසඟනන් ද ගණිකාවන් ද යන මොවුන් මිණිරුවනෙහි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5548. මාලාකාරෙ ච රජකෙ ගන්ධිකෙ අථ දුස්සිකෙ,
සුවණ්ණකාරෙ මණිකාරෙ මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5549. ආළාරියෙ ච[1] සූදෙ ච නටනට්ටකගායකෙ,[2]
පාණිස්සරෙ කුම්භථූනිකෙ මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5550. පස්ස භෙරි මුතිඞ්ගා ච සඞ්ඛා පණවදෙණ්ඩිමා,[3]
සබ්බඤ්ච තාලාවචරං මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5551. සම්මතාලඤ්ච වීණඤ්ච නච්චගීතං සුවාදිතං,
තුරියතාළිතසංඝුට්ඨං මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5552. ලඞ්ඝිකා මුට්ඨිකා චෙත්ථ මායාකාරා ච සොභියා,
වෙතාලිකෙ ච ජල්ලෙ ච මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5553. සමජ්ජා චෙත්ථ වත්තන්ති ආකිණ්ණා නරනාරිභි,
මඤ්චාතිමඤ්චෙ භූමියො මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5554. පස්ස මල්ලෙ සමජ්ජස්මිං ඵොටෙන්තෙ දිගුණං භුජං,
නිහතෙ නිහතමානෙ ච මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5555. පස්ස පබ්බතපාදෙසු නානාමිගගණා බහූ,
සීහබ්‍යග්ඝවරාහා ච අච්ඡකොකතරච්ඡයො.[4]

5556. පලසතා ච ගවජා ච මහිසා රොහිතා රුරූ,
එණෙය්‍යා ච වරාහා ච ගණිනො නීකසූකරා.

5557. කදලිමිගා බහූ චිත්‍රා බිළාරා සසකණ්ණකා,
නානාමිගගණාකිණ්ණං මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5558. නජ්ජායො සුපතිත්ථායො සොණ්ණවාලුකසන්ථතා,
අච්ඡා සවන්ති අම්බූනි මච්ඡගුම්බනිසෙවිතා.

5559. කුම්භීලා මකරා චෙත්ථ සුංසුමාරා ච කච්ඡපා,
පාඨීනා පාවුසා මච්ඡා වලජා මුඤ්ජරොහිතා.

1. ආළාරිකෙ - මජසං, ස්‍යා.
2. ගායිනො - මජසං; ගායිනෙ - ස්‍යා.
3. දින්දිමා - මජසං.
4. තරච්ඡකෙ - මජසං.

5548. මල්කරුවන් රජකයන් විලවුන් වෙළෙන්දන් රෙදි වෙළෙඳුන් රන්කරුවන් මැණික්කරුවන් යන මොවුන් මිණි රුවනෙහි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5549. බත් පිසන්නවුන් ද මාළු පිසන්නවුන් ද නළුවන් හා ගායකයන් ද අත්තල ගසන්නන් හා කළබෙර වයන්නන් ද මිණිරුවනෙහි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5550. මහබෙර මිහිඟුබෙර සක් ගැටබෙර පනාබෙර ද සියලු තූර්ය විශෙෂ ද මිණිරුවන්හි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5551. කුළුතාළම් ද, වීණා ද, නැටුම් ගැයුම් හා තූර්ය වාදන ද, තූර්යවාදන ප්‍රතිරාව ද මිණිරුවන්හි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5552. කරනම් ගසන්නෝ යැ, මුෂ්ටිමල්ලවයෝ යැ, ඉන්ද්‍රජාලිකයෝ ය, නගරය ශොභවන ස්ත්‍රී පුරුෂයෝ යැ යන මොවුන් ද සොහොන් ගොව්වන් හා කරනැවැමියන් මැණිකෙහි නිර්මිත ඇසිරිය බලව.

5553. ස්ත්‍රී පුරුෂයන්ගෙන් ගැවසුණා වූ මැසි පිට මැසි බඳින ලද කෙළිබිම් ද වෙයි. එහැම මිණිරුවන්හි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5554. මුෂ්ටිමල්ලයන්ගේ රඟමඩලෙහි අයිකව අත්පොළසන් දෙන්නන් ද, ජයග්‍රාහකයන් ද, පරාජිතයන් ද මැණිකෙහි නිර්මිත අයුරු බැලුව මැනැවි.

5555. බලව, පර්වත පාමුලැ සිංහයෝ ද ව්‍යාඝ්‍රයෝ ද ඌරෝ ද වලස්සු ද වෘකයෝ ද කළුහිසැති වලස්සු ද බොහෝ වෙසෙති.

5556. කගවේණෝ ගවරු මීමෝ රෝහිත මුවෝ රුරු-මුවෝ ඒනිමුවෝ ඌරෝ ගෝන්නු යන මෘගයෝ ද,

5557. කෙසෙල් මුවෝ ද, (තවත්) ඉතා විසිතුරු මෘගයෝ (ජාතිහු) ද වලබළල්ලු ද සාවෝ ද මීමින්නෝ ද මෙහි වෙති. නොයෙක් මෘගසමූහයාගෙන් ගැවසුණුසේ මිණිරුවන්හි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5558. මැනැවින් (සකස්කළ) තොටුපළ ඇති රන්වන් වැලි අතුළ මත්ස්‍ය සමූහයාගෙන් ගැවසිගත් පිවිතුරු ජලය ඇති ගංගාවෝ ගලා බසිත්.

5559. (ගඟෙහි) කිඹුල්ලු යැ මෝරු යැ ශිශුමාර යැ කැස්බෝයැ පෙටියෝ ය ඌල්ලු යැ වලයෝ යැ මොද මස්සු යැ රේමස්සු ය යන මේ සත්ත්වයෝ ද ඇත.

5560. නානාදුමගණාකිණ්ණා නානාදිජගණායුතා,
වෙළුරියඵලකරොදයො[1] මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5561. පස්සෙත්ථ පොක්ඛරණියො සුවිභත්තා චතුද්දිසා,
නානාදිජගණාකිණ්ණා පුථුලොමනිසෙවිතා.[2]

5562. සමන්තොදකසම්පන්නං මහිං සාගරකුණ්ඩලං,
උපෙතං වනරාජෙහි[3] මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5563. පුරතො විදෙහෙ පස්ස ගොයානියෙ ච පච්ඡතො,
කුරුයො ජම්බුදීපඤ්ච මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5564. පස්ස චන්දඤ්ච සුරියඤ්ච ඔභාසෙන්තෙ[4] චතුද්දිසා,
සිනෙරුං අනුපරියන්තෙ මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5565. සිනෙරුං හිමවන්තඤ්ච සාගරඤ්ච මහිද්ධිකං,[5]
චත්තාරො ච මහාරාජෙ මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5566. ආරාමෙ වනගුම්බෙ ච පාටියෙ ච[6] සිලුච්චයෙ,
රම්මෙ කිම්පුරිසාකිණ්ණෙ මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5567. ඵාරුසකං චිත්තලතං මිස්සකං නන්දනං වනං,
වෙජයන්තඤ්ච පාසාදං මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5568. සුධම්මං තාවතිංසඤ්ච පාරිච්ඡත්තඤ්ච පුප්ඵිතං,
එරාවණං නාගරාජං මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5569. පස්සෙත්ථ දෙවකඤ්ඤායො නභා විජ්ජුරිවුග්ගතා,
නන්දනෙ විචරන්තියො මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5570. පස්සෙත්ථ දෙවකඤ්ඤායො දෙවපුත්තපලොභිනී,
දෙවපුත්තෙ රමමානෙ මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5571. පරොසහස්සපාසාදෙ වෙළුරියඵලකත්ථතෙ,
පජ්ජලන්තෙන වණ්ණෙන මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

---

1. වෙළුරියකරොදයො - මජසං.
2. පුථුලොමච්ඡසෙවිතා - මජසං.
3. රාජීහි - මජසං.
4. ඔභාසන්ත - මජසං.
5. මහීතලං - මජසං.
6. පිට්ඨියෙච - මජසං.

5560. නානා වෘක්ෂ රාශියෙන් යුක්ත, නානාවිධ පක්ෂිගණයා ඇති, වෛඩූර්‍ය්‍ය පාෂාණයන්හි හැපී හඬ නගන ගංගාවෝ (මෙහි) ඇතියහ. එ හැම මිණිරුවන්හි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5561. මෙහි (මාණික්‍යයෙහි) මනා ලෙස බෙදුණු සිව් දිගුන් ඇති, නොයෙක් පක්ෂි සමූහයා ගැවසීගත්, නොයෙක් මත්ස්‍ය වර්ගයා ද වෙසෙන තඩාගයෝ ද වෙත්. එය බලව.

5562. හාත්පස්හි ජලයෙන් වට වූ සාගරය කුණ්ඩලාභරණ කොට ඇති වනරොදින් යුතු මිහිතලය මිණිරුවන්හි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5563. පෙරදිග පූර්වවිදෙහය ද පැසුළුදිග අපරගෝයානය ද, (උතුරු දිගෙහි) උතුරුකුරු දිවයින ද, (දකුණෙහි) දඹදිව ද මිණිරුවන්හි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5564. සතර දිසා ආලෝක කරන මහමෙර සියාරා යන සඳ ද හිරු ද මිණිරුවන්හි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5565. මහමෙර ද, හිමාලය ද, සයුර ද මහත් අනුභාව ඇති සතරවරම් දෙව්රජවරුන් ද මිණිරුවන්හි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5566. ආරාම ද වනලැහැබ් ද ගල්තලා ද කිඳුරන් ගැවසුන සිත් ගන්නා පර්වත ද මිණිරුවන්හි නිමැවුණු අසිරි බලව.

5567. ඵාරුසක චිත්‍රලතා මිස්සක නන්දන යන වනයන් (උයන්) ද, විජයොත්පහය ද මාණික්‍යයෙහි නිර්මිතව ඇති අයුරු බලව.

5568. සුධර්මා නමැති දෙව් සබය ද තව්තිසා දෙව්ලොව ද (මල්) පිපුණු පරසතු රුක ද එරාවණ ඇතු ද මාණික්‍යයෙහි නිර්මිතව ඇති අයුරු බලව.

5569. අහසින් මතු වූ විදුලිය වැනි දෙවඟනන් බලව. නන්දන වනයෙහි හැසිරෙන දෙවඟනන් මාණික්‍යයෙහි නිර්මිතව පෙණෙන අයුරු බලව.

5570. දිව්‍යපුත්‍රයන් පොළඹවන දිව්‍යාංගනාවන් බලව. හැසිරෙන දෙව්පුතුන් මැණිකෙහි නිර්මිතව පෙණෙන අයුරු බලව.

5571. වෙරළුමිණි මුවා පුවරු අතුළ දීප්තිමත් පැහැයෙන් යුක්ත වූ දහසකට අධික දිව්‍යප්‍රාසාද මාණික්‍යයෙහි නිර්මිත අයුරු බලව.

5572. තාවතිංසෙ ච යාමෙ ච තුසිතෙ චාපි නිම්මිතෙ,
පරනිම්මිතාභිරතිනො[1] මණිම්හි පස්ස නිම්මිතං.

5573. පඤ්චසතා පොක්ඛරණියො විප්පසන්නොදිකා[2] සුචී,
මන්දාලකෙහි සංඡන්නා පදුමුප්පලකෙහි ච.

5574. දසෙත්ථ රාජියො සෙතා දස[3] නීලා මනොරමා,
ඡ පිඞ්ගලා පණ්ණරසා හළිද්දා ච චතුද්දසා.

5575. වීසතිං තත්ථ සොවණ්ණා වීසතිං රජතාමයා,
ඉන්දගොපකවණ්ණාභා තාව දිස්සන්ති තිංසති.

5576. දසෙත්ථ කාළියො ඡ ච මඤ්ජෙට්ඨා[4] පණ්ණවීසති,
මිස්සා බන්ධුකපුප්ඵෙහි නීලුප්පලවිචිත්තිතා.[5]

5577. එවං සබ්බඞ්ගසම්පන්නං අච්චිමන්තං පභස්සරං,
ඔධිසුඞ්කං මහාරාජ පස්ස ත්වං දිපදුත්තම.

මණිකණ්ඩො.

5578. උපාගතං රාජ උපෙහි ලක්ඛං
නෙතාදිසං මණිරතනං තවත්ථි,
ධම්මෙන ජියාම අසාහසෙන
ජිතො ච නො ඛිප්පමවාකරොහි.

5579. පඤ්චාල පච්චුග්ගත සූරසෙන
මච්ඡා ච මද්දා[6] සහකෙකකෙහි,
පස්සන්තු නො තෙ අසඨෙන[7] යුද්ධං
න නො සභායං න් කරොති කිඤ්චි.

5580. තෙ පාවිසුං අක්ඛමදෙන මත්තා
රාජා කුරූනං පුණ්ණකො චාපි යක්ඛො,
රාජා කලිං විචිනං අග්ගහෙසි
කටමග්ගහී පුණ්ණකො නාම යක්ඛො.

1. පරනිම්මිතවත්තිනො – මජසං., ස්‍යා.
2. විප්පසන්නොදකා – මජසං, ස්‍යා.
3. දස්සනීයා – මජසං, ස්‍යා.
4. මඤ්ජට්ඨා – මජසං.
5. විචිත්තකං – මජසං.
6. මජ්ඣා – මජසං.
7. අසාඨෙන – මජසං.

5572. තව්තිසා යාම තුසිත නිර්මාණරති පරනිර්මිත වසවර්ති යන දෙව්ලෝහි දෙවියන් මාණිකායයෙහි මැවී ඇති අයුරු බැලුව මැනැවැ.

5573. අතිශයින් පවිත්‍ර ප්‍රසන්න ජලය ඇති හෙල්මැල්ලෙන් හා පියුම් උපුලින් ගැවැසි පොකුණු බැලුව මැනැවි.

5574. මාණිකායයෙහි සුදුහිරි දසයක් ද සිත්ගන්නා නිල්හිරි දසයක් ද, පිඟුවන්හිරි සයක් හා පසළොසක් ද, කසාවන්හිරි තුදුසක් ද වෙයි.

5575. රන්පැහැ හිරි විය්සක් ද රිදීපැහැ හිරි විස්සක් ද රත් ඉඳුගොව්වන් පැහැ බඳු හිරි තිසක් ද මාණිකායයෙහි ඇත.

5576. මාණිකායයෙහි කළු හිරි දසයක් හා සයක් ද මදටිය පැහැ හිරි විසිපහක් ද වේ. කළුපැහැ හා මදටියපැහැහිරි බඳුවදමලින් හා නිලුපුලින් මුසු වැගියෙන් විචිත්‍රිත ය.

5577. දෙපා ඇතියනට උතුම් රජතුමනි, මේ හැම අංගයන්ගෙන් හෙබි රැස් ඇති පැහැ විහිදෙන පරදුව බලව. (දූකෙළියෙහි යමෙක් දිනා ද ඔහුට අයත් වන්නේ ය.)

මණිකාණ්ඩ යි.

5578. පූර්ණක ක්‍රීඩා ශාලාව සාද අවසන් ය. දදුකෙළින තැනට එන්නේ මැනැවැ. මෙවැනි මාණිකායයක් ඔබට නැත. ක්‍රීඩාවෙහි යෙදෙන අපි සැහැසි ලෙස නොව දැහැමි ලෙස දිනන්නමු. දිනුවහුට කල් නොයවා ධනය දෙනු යෙහේ.

5579. සුප්‍රකට පඤ්චාල රජ ද, සූරසේන රජ ද, මච්ඡ රජ ද, කේකක දනව්වේ රජු සමඟ මද්දුරට රජ ද යන තුලුහු අපේ මේ සටන අසයඨ වැ බලත්වා! සභායෙහි කිසි සාහසයක් නො කරන්නේ නො වේ. (හැමදෙනා දකිති යි සේ යි.)

5580. කුරුරට වැසියන්ගේ රජතුමා ද පූර්ණක යක්ෂයා ද දදු ක්‍රීඩායෙන් මත් වැ ක්‍රීඩාශාලාවට පිවිසියහ. රජ තෙම සූවිසි අයස්ථාන සොයමින් පරාජය (වන පිළ) තෝරා ගත්තේ ය. යක්ෂ තෙම දිනුම් පිළ තෝරා ගත්තේ ය.

5581. තෙ තත්ථ ජුතෙ උභයො සමාගතෙ
රඤ්ඤෝ සකාසෙ සඛීනඤ්ච මජ්ඣෙ,
අජෙසි යක්ඛො නරවීරියසෙට්ඨං
තත්ථප්පනාදො තුමුලො බභූව.

5582. ජයො මහාරාජ පරාජයො ච
ආයූහතං අඤ්ඤතරස්ස හොති,
ජනින්ද ජීනොසි වරං ධනෙන
ජිතො ච මෙ ඛිප්පමවාකරොහි.

5583. හත්ථී ගවාස්සා මණිකුණ්ඩලා ච
යං චාපි මය්හං රතනං පථව්‍යා,
ගණ්හාහි කච්චාන වරං ධනානං
ආදාය යෙනිච්ඡසි තෙන ගච්ඡ.

5584. හත්ථී ගවාස්සා මණිකුණ්ඩලා ච
යඤ්චාපි තුය්හං රතනං පථව්‍යා,
තෙසං වරො විධුරො නාම කත්තා
සො මෙ ජිතො තං මෙ අවාකරොහි.

5585. අත්තා ච මෙ සො සරණං ගතී ච
දීපො ච ලෙණො ච පරායනො ච,
අසන්තුලෙය්‍යො මම සො ධනෙන
පාණෙන මෙ සදිසො එස කත්තා.

5586. චිරං විවාදො මම තුය්හමස්ස[1]
කාමඤ්ච පුච්ඡාම තමෙව ගන්ත්වා,
එසොව නො විවරතු එතමත්ථං
යං වක්ඛතී හොතු කථා[2] උභින්නං.

5587. අද්ධා හි සච්චං භණසි න ච මාණව සාහසං,
තමෙව ගන්ත්වා පුච්ඡාම තෙන තුස්සාමුභො ජනා.

5588. සච්චන්නු දෙවා විදහූ කුරූනං
ධම්මෙ ඨිතං විධුරං නාමමච්චං,
දාසොසි රඤ්ඤො උදවාසි ඤාති
විධුරොති සඞ්ඛා කතමාසි ලොකෙ.

5589. ආමාය දාසාපි භවන්ති හෙකෙ
ධනෙන කීතාපි භවන්ති දාසා,
සයම්පි හෙකෙ උපයන්ති දාසා
භයා පණුන්නාපි භවන්ති දාසා
එතෙ නරානං චතුරොව දාසා.

1. තුය්හඤ්චස්ස - මජ්ඣං, ස්‍යා.
2. කථා - මජ්ඣං, වි., ස්‍යා.

5581. ඔව්හු දෙදෙන ක්‍රීඩා ශාලාවෙහි දූකෙළි කෙළියහ. රජුන් සමීපයෙහිත් මිතුරන් මැද්දෙහිත් නරවීර වූ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ රජු පරදවා යක්‍ෂයා දිනුවේ ය. එහි සුදුවෙහි මම දිනිමි යි ඉමහත් ඝෝෂයක් විය. (නාදය පැතුරුණේ ය)

5582. (පූර්ණක) රජතුමනි, ජය හෝ පරාජය හෝ ව්‍යායාම කරනුවන් අතුරෙන් එක්තරයකුට වෙයි. නිරිඳුනි, උත්තම ධනයෙන් පිරිහී ගියහු. මා විසින් තෙපි දිනන ලදුව. වහා මට දිනුම දෙව.

5583. (රජ) ඇත්තු ද ගවයෝ ද අශ්වයෝ ද මිණිකොඩොල් ද, පොළොවෙහි මා සතු යම් රත්නසමූහයක් වේ ද කාත්‍යායනය, ඒ ධනය අතුරෙන් උතුම් ධනයක් ගනුව. ගෙන රිසි දිසාවෙකින් යව.

5584. (පූර්ණක) ඇත්තු ද ගවයෝ ද අශ්වයෝ ද මිණි-කොඩොල් ද, මේ පොළොවෙහි තොප සතු රුවන් රැසක් වේ ද, ඒ ධනයෙන් විධුර නමැති ඇමති තෙම ඉතා උතුම්. හේ මා විසින් දිනන ලද. ඔහු මට පරදු කොට දෙව.

5585. (රජ) හේ මාගේ පණ ද පිහිට ද ගතිය ද ප්‍රතිෂ්ඨාස්ථානය ද ආරක්‍ෂාස්ථානය ද ඉතා උත්තම ප්‍රතිෂ්ඨාස්ථානය ද වෙයි. හේ මාගේ ධනයට සම කළ නො හැක්ක. තෙල, විධුර ඇමති මාගේ පණ හා සම වෙයි.

5586. (පූර්ණක) මාගේ ද තොපගේ ද විවාදය බොහෝ කල් පවත්නේ ය. එහෙයින් ඔබ වෙත ගොස් විචාරමු. තෙල තැනත්තේ ම මේ කරුණු අපට ප්‍රකාශ කෙරේවා! හේ යමක් කියා ද එය අප දෙදෙනාට ප්‍රමාණ වේවා!

5587. (රජ) මාණවකය, එකාන්තයෙන් තොප කියන්නේ සත්‍ය-යෙක. සැහැසි නො වෙයි. ඔහු වෙත ගොස් අසමු. ඔහුගේ ප්‍රකාශයෙන් අපි දෙදෙනා තුටු වෙමු.

5588. (පූර්ණක) කුරු රටෙහි (සත්‍ය) ධර්මයෙහි පිහිටි විධුර නමැති ඇමැතියෙක් ඇතැ යි දෙවියෝ කියති. එය සත්‍යයක් ද? (ඔබ) රජුගේ දසයෙක් ද? නැතහොත් නෑයෙක් ද? ලොවෙහි විධුර යන ප්‍රඥප්තිය කවරකු වී ද?

5589. (විධුර පණ්ඩිත) සමහරු ගෙයිද මිඩිය කුසැ උපන් දසයෝ ද වෙති. සමහරු මිල දී ගත් දසයෝ වෙති. සමහරු (තුමූ ම) දසබවට පත් වූවාහු වෙති. සමහරු බිය නිසා දසබවට පත් වූවෝ වෙති. මිනිසුන් අතර දසයෝ සතර කොටසක් ම වෙත්

5590. අද්ධා හි යොනිතො අහම්පි ජාතො,
භවො ච රඤ්ඤො අභවො ච රඤ්ඤො,
දාසාහං දෙවස්ස පරම්පි ගන්ත්වා.
ධම්මෙන මං මාණව තුය්හං දජ්ජා.

5591. අයම්පි දුතියො විජයො මමජ්ජ
පුට්ඨො හි කත්තා විවරිත්ථ පඤ්හං,
අධම්මරූපො වත රාජසෙට්ඨො
සුභාසිතං නානුජානාසි මය්හං.

5592. එවං චෙ නො සො විවරෙත්ථ[1] පඤ්හං
දාසොහමස්මි න ච ඛොස්මි ඤාති,
ගණ්හාහි කච්චාන වරං ධනානං
ආදාය යෙනිච්ඡසි තෙන ගච්ඡ.

අක්ඛකණ්ඩො.

5593. විධුර වසමානස්ස ගහට්ඨස්ස සකං ඝරං,
ඛෙමා වුත්ති කථං අස්ස කථංනු අස්ස සඞ්ගහො,

5594. අව්‍යාපජ්ඣං කථං අස්ස සච්චවාදී ච මාණවො,
අස්මා ලොකා පරං ලොකං කථං පෙච්ච[2] න සොචති.

5595. තං තත්ථ ගතිමා ධිතිමා මතිමා අත්ථදස්සිමා,
සඞ්ඛාතා සබ්බධම්මානං විධුරො එතදබ්‍රවි:

5596. න සාධාරණදාරස්ස න භුඤ්ජෙ සාදුමෙකකො,
න සෙවෙ ලොකායතිකං නෙතං පඤ්ඤාය වඩ්ඪනං.

5597. සීලවා වත්තසම්පන්නො අප්පමත්තො විචක්ඛණො,
නිවාතවුත්ති අත්ථද්ධො සුරතො සඛිලො මුදු.

5598. සඞ්ගහෙතා ච මිත්තානං සංවිභාගී විධානවා,
තප්පෙය්‍ය අන්නපානෙන සදා සමණබ්‍රාහ්මණෙ.

5599. ධම්මකාමො සුතාධාරො භවෙය්‍ය පරිපුච්ඡකො,
සක්කච්චං පයිරුපාසෙය්‍ය සීලවන්තෙ බහුස්සුතෙ.

5600. ඝරමාවසමානස්ස ගහට්ඨස්ස සකං ඝරං,
ඛෙමා වුත්ති සියා එවං එවංනු අස්ස සඞ්ගහො.

5601. අව්‍යාපජ්ඣො[4] සියා එවං සච්චවාදී ච මාණවො,
අස්මා ලොකා පරං ලොකං එවං පෙච්ච න සොචති.

ඝරාවාසපඤ්හො.

1. විවරිත්ථ – මජසං, ස්‍යා, පී.
2. පච්ච – මජසං.
3. සාධු – මජසං, ස්‍යා, පී.
4. අබ්‍යාපජ්ජං – මජසං.

5590. ඒකාන්තයෙන් මම ද දසයෝනියකින් උපන්මි. වැඩ ද රජහට යැ, අවැඩ ද රජහට යැ, දුරැරට ද ගොස් මම දේවයන්ට දස වෙමි. මාණවකය, රජ තෙම මා දැහැමින් තොපට දෙන්නේ යැ.

5591. (පූර්ණක) අද මාගේ මේ දෙවැනි දිනීම ය, පුළුවුස්නා ලද ඇමැති තෙම මෙම පැනය විසඳී ය. රජතුමා ඒකත්නෙන් අධර්ම සවභාව ඇත්තේ ය. විධුර පඬිතුමන්ගේ සුභාෂිතය මට නො අනුදන්නෙහි ය.

5592. (රජ) මම දසයෙක් වෙමි, නැයෙක් නො වෙමි යි මෙලෙස අපගේ පැනය විසඳුවේ නම්, මාණවකය, ධන අතුරෙන් උතුම් ම ධනය වූ මොහු ගෙන, කැමති දිසාවකින් යවයි කීය.

ද්‍යූතකාණ්ඩ යි.

5593. (රජ) විධුර පණ්ඩිතයනි, සිය නිවෙසෙහි වෙසෙන ගිහියාට (තම) ආරක්ෂාව කෙසේ වන්නේ ද? (චතුර්විධ) සංග්‍රහය කෙසේ වේ ද?

5594. කෙසේ නිදුක් වේ ද? කෙසේ සත්‍යවාදී වේ ද? කෙසේ මෙලොවින් පරලොව ගොස් ශොක නො කෙරේ ද?

5595. දම්සෙබෙහි ක්‍ෂණගති ඇති, ධෛර්ය ඇති, විපුල ප්‍රඥා ඇති, සූක්‍ෂම අර්ථ දන්නා නුවණ ඇති හැම දහම් පිරිසිඳ දන්නා නුවණ ඇති විධුර පඬිතෙමේ රජුහට මෙය කී ය:

5596. අනුන් අයත් බිරියන් හා වැරැදි හැසිරීම නො කටයුතු. රසවත් අහර තනිව රස නො විඳියයුතු. ඥාන වර්ධනයට හේතු නොවන ලෝකායත ශාස්ත්‍රය නො සෙවියයුතු.

5597. සිල්වත් වීම ය වත්සපන් වීම ය කුසල්දහම්හි අප්‍රමාද වීම ය තියුණු නුවණැති වීම ය යටත් පැවැත්ම ය මසුරු නො වීම ය සුවච බව ය මිහිරි කථාව ය මොලොක් බව ය (යන මේ ගති) ඇත්තෙක් වන්නේ ය.

5598. මිතුරනට සංග්‍රහ කරන්නේ දුගී මගී ආදීන්ට බෙදා දී වළඳනුයේ කටයුතු සංවිධාන කරනුයේ හැම කල්හි මහණ බමුණන් ආහාරපානයෙන් සතුටු කරන්නේ යැ.

5599. දහම් කැමැතිවීම ය දැනීම දියුණු කිරීම සඳහා මහණ බමුණන්ගෙන් පිළිවිසීම (ප්‍රශ්න කිරීම) සිල්වතුන් හා උගතුන් ගෞරව පූර්වකව ඇසුරු කිරීම ය (යන මේ කටයුතු) කරන්නේ ය.

5600. සිය නිවසෙහි වෙසෙන ගිහියාගේ ආරක්‍ෂා සහිත පැවැත්ම මෙසේ යැ. ඔහුගේ චතුර්විධ සංග්‍රහය ද මෙසේ වන්නේ ය.

5601. සත්‍යවාදී මාණවක තෙම මෙසේ (පිළිපැදීම නිසා) ව්‍යාබාධ රහිත වන්නේ ය. මෙලොවින් පරලොවට ගොස් පරලොව දී ශෝක නො කරන්නේ යි.

ගෘහවාස ප්‍රශ්න යි.

5602. එහි දානි ගමිස්සාම දින්නො නො ඉස්සරෙන මෙ,
මමෙවත්ථං පටිපජ්ජ එස ධම්මො සනන්තනො.

5603. ජානාමි මාණව තයාහමස්මි
දින්නොහමස්මි තව ඉස්සරෙන,
තීහඤ්ච තං වාසයෙමු අගාරෙ
යෙනද්ධුනා අනුසාසෙමු පුත්තෙ.

5604. තං මෙ තථා හොතු වසෙමු තීහං
කුරුතං භවං අජ්ජ ඝරෙසු කිච්චං,
අනුසාසතං පුත්තදාරෙ භවජ්ජ
යථා තයී පච්ඡා[1] සුඛී භවෙය්‍ය.

5605. සාධූති වත්වාන පහූතකාමො
පක්කාමි යක්ඛො විධුරෙන සද්ධිං,
තං කුඤ්ජරාජඤ්ඤහයානුචිණ්ණං
පාවෙක්ඛි අන්තෙපුරමරියසෙට්ඨො.

5606. කොඤ්චං මයූරඤ්ච පියඤ්ච කෙතං
උපාගමී තත්ථ සුරම්ම රූපං,
පහූත[2]භක්ඛං බහු අන්නපානං
මසක්කසාරං විය වාසවස්ස.

5607. තත්ථ නච්චන්ති ගායන්ති අව්හයන්ති වරා වරං,
අච්ඡරා විය දෙවෙසු නාරියො සමලඞ්කතා.

5608. සමඞ්ගි කත්වා පමදහි[3] යක්ඛං
අන්නෙන පානෙන ච ධම්මපාලො,
අත්ථමෙවානුවිචින්තයන්තො
පාවෙක්ඛි භරියාය තදා සකාසෙ.

5609. තං චන්දනගන්ධරසානුලිත්තං
සුවණ්ණජම්බොනදනික්ඛසාදිසං,[4]
භරියං වචා එහි සුණොහි භොති
පුත්තානි ආමන්තය තම්බනෙත්තෙ.

5610. සුත්වාන වාක්‍යං පතිනො අනුජ්ජා
සුණිසං වච තම්බනඛිං සුනෙත්තං,
ආමන්තය වම්මධරානි[5] චෙතෙ
පුත්තානි ඉන්දීවරපුප්ඵසාමෙ.

---

1. පච්ච — මජසං.
2. බහුත්ත — මජසං.
3. පමුදයි — මජසං, ස්‍යා.
4. සදිසං — මජසං.
5. ධම්මධරානි — මජසං.

5602. ස්වාමියා විසින් තෙපි මට දෙනලද්දහු යැ. එව දූත් යමු. මාගේ ම අභිවෘද්ධිය පතා පිළිපදින්න (ක්‍රියා කරන්න). මෙය සනාතන ධර්මයෙකි. (පෙර සිට පවත්නා නැණවතුන්ගේ ස්වභාවය යි.)

5603. මාණවකය, තා විසින් මම ලබන ලදිමි යි දනිමි. ස්වාමීහු විසින් මම තොපට දෙන ලද්දෙමි. දරුවන්ට අනුශාසනා පිණිස යම් පමණ කල් යේ ද එ පමණ (කල්) තුන් දිනක් අපගේ නිවසේ වසමු.

5604. තොප කියන ලෙස සියල්ල මට සිදුවේවා. තුන් දවසක් ගෙදර වසමු. පින්වත් තෙමේ, අද ගෘහයේ අනුශාසනා කෙරේවා. තොප ගිය පසු දරුවන්ට යෙත් ලැබෙන්නේ යම් ලෙසකින් නම් එසේ අනුශාසනා කෙරේවා.

5605. මහාභොග ඇති යක්ෂ තෙම යහපතැයි කියා විධුර පඬිතුමා සමග පිටත්වී. උසස් පැවතුම් ඇති යක්ෂතෙමේ ඇතුන් ද අසුන් ද හැසිරෙන අන්තඃපුරයට පිවිසියේ ය.

5606. කොඤ්චය, මයූරය, පියකේතය යන නම් ඇති තුන් ප්‍රාසාදයෝ වෙති. ඒ පහයන් අතරෙන් අතිශය මනෝහර වූ ද බොහෝ ආහාරපාන ඇත්තා වූ ද ශක්‍රයාගේ භවන වැනි වූ ද තමා වෙසෙන පහයට එළැඹියේ ය.

5607. එහි දෙව්ලෝහි දෙවඟනන් මෙන් සරහන ලද ස්ත්‍රීහු උතුම් වූ නෘත්‍ය ගීත වාද්‍යයෙන් ඔවුනොවුන්ට ස්පර්ධා කෙරෙති.

5608. දහම්රක්නා බෝසත් තෙම එදවසැ යක්ෂයා මාගමුන් හා ආහාරපානයෙන් ද සමග කොට ස්වකීය අර්ථය මැ මෙනෙහි කරමින් භාය්‍යාව වෙත එළඹියේ ය.

5609. සඳුන් ගඳ කලල් තවර කළ ජාම්බොනද ස්වර්ණ සදෘශ ශරීර ඇත්තා වූ බිරිඳ අමතා, පින්වතිය, එව. මාගේ කීම අහන්න. තඹපැහැති නෙත් ඇත්තිය, මාගේ දරුවන් කැඳවයි කීය.

5610. අනුජ්ජා තොමෝ හිමිහු බස් අසා, නිලුපුල්වන් නෙත් ඇති චෙතාවෙනි, ආභරණවලින් විභූෂිත මාගේ දරුවන් කැඳවන්නැ යි තඹපැහැති නිය හා මනා ඇස් ඇති යෙහෙළියට කීවා ය.

5611. තෙ ආගතෙ මුද්ධනි ධම්මපාලො
චුම්බිත්වා පුත්තෙන අවිකම්පමානො,
ආමන්තයිත්වාන අවොච වාක්‍යං
දින්නාහං රඤ්ඤා ඉධ මාණවස්ස.

5612. තස්සජ්ජහං අත්තසුඛී විධෙය්‍යො
ආදාය යෙනිච්ඡති තෙන ගච්ඡති,
අහං ච වො සාසිතුං ආගතොස්මි
කථං අහං අපරිත්තාය ගච්ඡෙ.

5613. සචෙ වො රාජා කුරුඛෙත්තවාසී[1]
ජනසන්ධො පුච්ඡෙය්‍ය පහූතකාමො,[2]
කිමාභිජානාථ පුරෙ පුරාණං
කිං වො පිතා අනුසාසෙ පුරත්ථා.

5614. සමාසනා හොථ මයාව සබ්බෙ
කොනීධ රඤ්ඤො අබ්භතිකො මනුස්සො
තමඤ්ජලිං කරිය වදෙථ එවං
මාහෙව දෙව නහි එස ධම්මො,
වියග්ඝරාජස්ස නිහීනජච්චො
සමාසනො දෙව කථං භවෙය්‍ය.

පෙක්ඛනකණ්ඩො.

5615. සො ච මිත්තෙ අමච්චෙ ච ඤාතයො සුහදං ජනෙ,
අලීනමනසඞ්කප්පො විධුරො එතදබ්‍රවි.

5616. එථය්‍යො රාජවසතිං නිසීදිත්වා සුණොථ මෙ,
යථා රාජකුලං පත්තො යසං පොසො නිගච්ඡති.

5617. නහි රාජකුලං පත්තො අඤ්ඤාතො ලභතෙ යසං,
නාසූරො[3] නපි[4] දුම්මෙධො නප්පමත්තො කුදාචනං.

5618. යදාස්ස සීලං පඤ්ඤඤ්ච සොචෙය්‍යඤ්චාධිගච්ඡති,
අථ විස්සසතෙ ත්‍යම්හි ගුය්හඤ්චස්ස න රක්ඛති.

5619. තුලා යථා පග්ගහිතා සමදණ්ඩා සුධාරිතා,
අජ්ඣිට්ඨො න විකම්පෙය්‍ය ස රාජවසතිං වසෙ.

---

1. කුරුරට්ඨවාසී - මජසං, සයා.
2. බහුත - මජසං.
3. නාතිසූරො - සයා.
4. නාති - සයා.

5611. මහබෝසතාණන් වහන්සේ තමා වෙත පැමිණි දරුවන්ගේ හිස සිඹැ (දරුවනි) රජතුමා විසින් මේ මාණවකයාට මම දෙන ලද්දෙමි යි කීහ.

5612. ඔහුට අයිති මම, අද මා සතු සැප ඇත්තෙක් වූයෙමි. එහෙත් පසුව ඔහුට යටත් වෙමි. හේ මා රැගෙන කැමැති මඟෙකින් යන්නට පළමු (තොපට) අනුශාසනා කරන්නට ආවෙමි. (තොපගේ) ආරක්‍ෂාව නො සලසා කෙසේ මම යන්නෙමි ද?

5613. ජනයා පාලනය කරන, බොහෝ සම්පත් ඇති කුරුරට රජ, පෙර සිදුවූ කෙබඳු පැරණි දේ තෙපි දන්නහු ද? පියා තොපට කවර අනුශාසනාවක් කෙළේද යි තොප පුළුවුස්නේ නම් මෙසේ මා දුන් අවවාද කියවු.

5614. තෙපි සියල්ලෝ මා හා සම අසුන් ගනිත්වා යි රජ තොපට කීවේ නම්, රජකුලයෙහි කවරෙක් රජු හා සමානාසනික වේද යි රජුට ඇඳිලිබැඳ කියවු. දේවයන් වහන්ස, මෙලෙස නො කියන්නේ මනා ය. මෙය (රජතුමා හා සමව අසුන් ගැනුම) අපේ පාරම්පරික චාරිත්‍රය නො වෙයි. දේවයන් වහන්ස, සිංහ රාජයකු, නීච ජාතියෙහි වූ සිවලකු හා සමව අසුන් ගැනුම කෙසේ වන්නේ ද යි.

පෙක්ඛන කාණ්ඩ යි.

5615. නො සැහවුණ (පැහැදිලි) සිතුවිලි ඇති විධුර පඬිතුමා මිතුරන්ට, ඇමැතියන්ට, නෑයන්ට සහ සුහදයන්ට (හිතවතුන්ට) මෙය කීය:

5616. ආයුෂ්මයෙනි, එවු උපරිද්දෙන් රජකුලයට පත් පුරුෂයා යම්සේ සම්පතට පැමිණේ ද, මා කියන රාජපරිචර්යාව (රජමැදුරේ සේවය) මා සමීපයේ සිට අසවු.

5617. අප්‍රකට තැනැත්තා ද අදක්‍ෂ තැනැත්තා ද අඥාන තැනැත්තා ද මුළා වූ සිහි ඇති තැනැත්තා ද රජ මැදුරට පැමිණ කිසි කලෙක යශස් නො ලබයි.

5618. යම් කලෙක රජතුමා සේවකයාගේ ආචාර සම්පත්තිය ඥාන සම්පත්තිය හා පවිත්‍රතාව වටහා ගනී ද, එකලැ ඔහු විශ්වාස කරයි. සඟවාලියයුතු රහස පවා නො සඟවා කියයි.

5619. යම්සේ මැනැවින් ධරනලද ඔසවාලූ තුලාව (තරාදිය) සමදණ්ඩ වැ සිටී ද එසේ මැ රාජ නියෝග ලද සේවකයා නො සැලේ ද හෙතෙම රජකුලෙහි වසන්නේ යැ (රජගෙහි සේවාවට නිසිවෙ යි.)

5620. තුලා යථා පග්ගහිතා සමදණ්ඩා සුධාරිතා,
සබ්බානි අභිසම්භොන්තො ස රාජවසතිං වසෙ.

5621. දිවා වා යදි වා රත්තිං රාජකිච්චෙසු පණ්ඩිතො,
අජ්ඣිට්ඨො න විකම්පෙය්‍ය ස රාජවසතිං වසෙ.

5622. දිවා වා යදි වා රත්තිං රාජකිච්චෙසු පණ්ඩිතො,
සබ්බානි අභිසම්භොන්තො ස රාජවසතිං වසෙ.

5623. යො චස්ස සුකතො මග්ගො රඤ්ඤො සුප්පටියාදිතො,
න තෙන වුත්තො ගච්ඡෙය්‍ය ස රාජවසතිං වසෙ.

5624. න රඤ්ඤො සමකං[1] භුඤ්ජෙ කාමභොගෙ කුදාචනං,
සබ්බත්ථ පච්ඡතො ගච්ඡෙ ස රාජවසතිං වසෙ.

5625. න රඤ්ඤො සදිසං වත්ථං න මාලං න විලෙපනං,
ආකප්පං සරකුත්තිං වා න රඤ්ඤො සදිසමාචරෙ;
අඤ්ඤං කරෙය්‍ය ආකප්පං ස රාජවසතිං වසෙ.

5626. කීළෙ රාජා අමච්චෙහි භරියාහි පරිවාරිතො,
නාමච්චො රාජභරියාසු භාවං කුබ්බෙථ පණ්ඩිතො.

5627. අනුද්ධතො අචපලො නිපකො සංවුතින්ද්‍රියො,
මනොපණිධිසම්පන්නො ස රාජවසතිං වසෙ.

5628. නාස්ස භරියාහි කීළෙය්‍ය න මන්තෙය්‍ය රහොගතො,
නාස්ස කොසා ධනං ගණ්හෙ ස රාජවසතිං වසෙ.

5629. න නිද්දං බහුං මඤ්ඤෙය්‍ය[2] න මදාය සුරං පිවෙ,
නාස්ස දායෙ මිගං[3] හඤ්ඤෙ ස රාජවසතිං වසෙ.

5630. නාස්ස පීඨං න පල්ලඞ්කං න කොච්ඡං න නාගං[4] රථං,
සම්මතොම්හීති ආරූහෙ ස රාජවසතිං වසෙ.

---

1. සදිසං - මජ්සං.
2. න නිද්දං බහුමඤ්ඤෙය්‍ය - මජ්සං, ස්‍යා.
3. මිගෙ - මජ්සං, ස්‍යා.
4. නාවං - මජ්සං, ස්‍යා.

5620. යම්සේ මැනවින් ධරන ලද ඔසවාලූ තුලාව සමදණ්ඩ වැ සිටී ද, එසෙයින් සියලු රාජකාර්‍ය්‍ය කරන හේ රජකුලෙහි වසන්නේ ය.

5621. නුවණැත්තේ රාජකාර්‍ය්‍යයෙහි දවල්හි හෝ රාත්‍රියෙහි හෝ මෙහෙයන ලදුයේ නො සැලේ නම් හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5622. නුවණැත්තේ රාජකෘත්‍යයෙහි යෙදුනේ දහවල් හෝ රාත්‍රියෙහි හෝ සියල්ල සම්පාදනය කරන්නේ ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5623. රජතුමා සඳහා යම් මාර්ගයක් මනාව පිළියෙළ කරන ලද ද ඒ මාර්ගයෙන් යව යි (රජතුමා විසින් කියන ලද ද) ඒ මගෙහි නො යන්නේ ය.

5624. රජතුමාට සමාන ලෙස පස්කම් සැප කිසිවිටෙක නො විඳින්නේ ය. හැම තැන්හි එයට වඩා අඩුතරමින් කම්සැප විඳින්නේ ය. හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5625. රජතුමාට සමාන අයුරින් වස්ත්‍ර නො ඇඳීම, මල්මාලා නො දැරීම සහ විලෙවුන් නො ගැල්වීම ද කරන්නේ ය. ඉරියව් පැවැත්වීම හා ශබ්ද කිරීම ද රජතුමාට සමාන නොවන ලෙසින් අනිත් ආකාරයකින් කරන්නේ ය. හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5626. රජතුමා ඇමතියන් හා භාර්‍ය්‍යාවන් පිරිවරා (යම් විටෙක) ක්‍රීඩා කරන්නේ ද එවිට ඥානසම්පන්න ඇමැති රජතුමාගේ බිරියන් විශ්වාස නො කරන්නේ ය. (ඔවුන් හා විශ්වාසයට නො යන්නේ ය.)

5627. අහංකාර රහිත ව චපල පැවැතුම් නැත්තෙක් ව මුහුකුරා ගිය ප්‍රඥා ඇත්තෙක් ව සංවෘත ෂඩින්ද්‍රිය ඇත්තෙක් ව රජගෙහි වසන්නේ ය.

5628. රජතුමාගේ බිරියන් හා ක්‍රීඩා නො කරන්නේ ය. රහසිගත ව (ඔවුන් හා) සාකච්ඡා නො කරන්නේ ය. ඔහුගේ (රජතුමාගේ) භාණ්ඩාගාරයෙන් ධනය හොරකම් නො කරන්නේ ය. ඒ පුද්ගල තෙම රජගෙහි වසන්නේ ය. (රජුගේ සමීපවාසයට සුදුස්සෙක් වන්නේ ය.)

5629. අධික නිද්‍රොපගතයෙක් නො වන්නේ ය. මත්වීම පිණිස සුරා නො බොන්නේ ය. ඔහුගේ අභය ස්ථානයන්හි (අභයභූමිවලැ) වෙසෙන මුවන් නො මරන්නේ ය. හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5630. මම ධාර්මිකයෙක් වෙමි යි රජතුමාගේ පුටුවට, ඇඳට, සිංහාසනයට, ඇතු පිටට, රථයට නො නඟින්නේ ය. හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5631. නාතිදූරෙ භවෙ[1] රඤ්ඤො නාච්චාසන්නෙ විචක්ඛණො,
සමෙක්ඛං චස්ස[2] තිට්ඨෙය්‍ය සන්දිස්සන්තො සභත්තුනො.

5632. න වෙ[3] රාජා සඛා හොති න රාජා හොති මෙථුනො,
ඛිප්පං කුජ්ඣන්ති රාජානො සූකෙනක්ඛීව ඝට්ටිතං.

5633. න පූජිතො මඤ්ඤමානො මෙධාවී පණ්ඩිතො නරො,
ඵරුසං පතිමන්තෙය්‍ය[4] රාජානං පරිසං ගතං.[5]

5634. ලද්ධද්වාරො ලභෙද්වාරං නෙව රාජූසු විස්සසෙ,
අග්ගීව යතො තිට්ඨෙය්‍ය[6] ස රාජවසතිං වසෙ.

5635. පුත්තං වා භාතරං සං වා[7] සම්පග්ගණ්හාති ඛත්තියො,
ගාමෙහි නිගමෙහි වා රට්ඨෙ ජනපදෙහි වා
තුණ්හී භූතො උපෙක්ඛෙය්‍ය[8] න භණෙ ජෙකපාපකං.[9]

5636. හත්ථාරූහෙ අනීකට්ඨෙ රථිකෙ පත්තිකාරකෙ,
තෙසං කම්මාවදානෙන රාජා වඩ්ඪෙති වෙතනං[10]
න තෙසං අන්තරා ගච්ඡෙ ස රාජවසතිං වසෙ.

5637. චාපොවූනූ[11]දරො ධීරො වංසො වාපි පකම්පියො,
පටිලොමං න වත්තෙය්‍ය ස රාජවසතිං වසෙ.

5638. චාපොවූනූදරො අස්ස මච්ඡොවස්ස අජිව්හවා,[12]
අප්පාසී[13] නිපකො සූරො ස රාජවසතිං වසෙ.

5639. න බාළ්හං ඉත්ථිං ගච්ඡෙය්‍ය සම්පස්සං තෙජසඞ්ඛයං,
කාසං සාසං දරං බල්‍යං ඛීණමෙධො නිගච්ඡති.

5640. නාතිවෙලං පභාසෙය්‍ය න තුණ්හී සබ්බදා සියා,
අවිකිණ්ණං මිතං වාචං පත්තෙ කාලෙ උදීරයෙ.

5641. අක්කොධනො අසංඝට්ටො සච්චො සණ්හො අපෙසුණො.
සම්ඵං ගිරං න භාසෙය්‍ය ස රාජවසතිං වසෙ.

1. භජෙ – මජසං, ස්‍යා.
2. සම්මුඛඤ්චස්ස – මජසං,
3. නමෙ – මජසං, ස්‍යා.
4. පටිමන්තෙය්‍ය – මජසං, ස්‍යා,
5. පරිසංකිතං – මජසං,
6. අග්ගීව සංයතෙ තිට්ඨෙ – මජසං, ස්‍යා.
7. සපුත්තං වා භාතරං වා – මජසං,
8. උදික්ඛෙය්‍ය – මජසං,
9. ඡෙකපාපකං – මජසං,
10. වෙත්තනං – මජසං, ස්‍යා.
11. චනු – මජසං,
12. අජිව්හතා – මජසං, ස්‍යා.
13. අප්පසී – මජසං,

5631. නැණවත් සේවකයා රජතුමාට දුර තැනක හෝ ඉතා සමීප තැනක හෝ නො සිට රජතුමා කරන දෙය බලමින් සිය ස්වාමියාට පෙනෙන තැන සිටින්නේ ය.

5632. රජ එකැතින් ම මිතුරෙක් නො වේ. රජතුමා තමාට සමාන ද නො වේ. ඇසට වැටුණු වීනන්ඩුව ඇසේ පියවී ගතිය වහා හරනා සේ රජවරු වහා කිපෙති.

5633. රජතුමා විසින් මම පුදන ලද්දේ වෙමි යි සිතා නැණවත් පණ්ඩිත මනුෂ්‍යයා (සේවකයා) පිරිස්මැදට ගිය රජතුමාට පරුෂ බසින් කතා නො කරන්නේ ය.

5634. ලද දොර ඇත්තේ (දොරටුපාලයකු වූයේ) නමුදු අවසර ලබා ම පිවිසෙන්නේ ය. රජුන් විශ්වාස නො කරන්නේ ය. ගින්න සමීපයේ (සිටින කලෙක) මෙන් සිහියෙන් සිටින්නේ ය.

5635. රජතුමා සිය පුතාට හෝ සිය සහෝදරයාට හෝ ගම් වලින් හෝ නියම්ගම්වලින් හෝ ජනපදවලින් හෝ කිසිවක් දෙමි යි සේවකයන් සමග කියා ද එකලැ සේවකයා තුෂ්ණිම්භූත ව මධ්‍යස්ථ වන්නේ ය. ගුණාගුණ (හොඳ නරක) නො කියන්නේ ය.

5636. ඇත්, අස්, රිය, පාබල යන සිවුරඟ සේනාවන්හි කාර්යයන් හා ඔවුන්ගේ හැසිරීම් අනුව රජතුමා වේතන වැඩිකරයි නම් සේවකයා ඔවුන්ගේ ලාභයට අන්තරාය නො කරන්නේ ය.

5637. යම් සේවකයෙක් නැණවත් ද දුන්නක් සේ සිහින් වූ උදර ඇත්තේ ද නො මෙරු උණගසක් සේ චලනය වේ ද රජතුමාට විරුද්ධ පැවැතුම් නැත්තේ ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5638. (යමෙක්) දුන්නක් සේ සිහින් වූ උදර ඇත්තේ ද (දිව ඇතත්) දිව නැත්තකු සෙයින් මාළුවකු මෙන් වූයේ අල්ප වූ කථා ඇත්තේ ද ස්වල්ප වශයෙන් බුදින සුලු වේ ද දක්ෂ ද ශූර ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5639. යමෙක් (සිය) තෙද පිරිහීයාම දකිමින් ස්ත්‍රීන් කරා යළි යළිත් නො යන්නේය එසේ යන නුවණ පිරිහුණු පුද්ගලයා කාශශ්වාසයනට ද කාය පීඩාවට ද කය දුබලවීමට ද පත් වේ.

5640. රජුන් සමීපයේ සිට පමණට වඩා කතා නො කරන්නේ ය. හැමකල නිහඬ නො වන්නේ ය. සුදුසු වේලාවෙහි නො විසිරුණු ප්‍රමාණවත් කතා කරන්නේ ය.

5641. නො කිපෙන සුලු වූ අන්‍යයන් හා නො ගැටෙන්නා වූ සත්‍ය වූ සියුම් වූ ප්‍රියශූන්‍ය නො වූ කතා ඇත්තෙක් වන්නේ ය. හිස් වචන නො කියන්නේ ය. හෙ රාජභවනයෙහි වසන්නේ ය.

5642. මාතාපෙත්තිභරො අස්ස කුලෙජෙට්ඨාපචායිකො,
හිරිඔත්තප්පසම්පන්නො[1] ස රාජවසතිං වසෙ.

5643. විනීතො සිප්පවා දන්තො කතත්තො නියතො මුදු,
අප්පමත්තො සුචි දක්ඛො ස රාජවසතිං වසෙ.

5644. නිවාතවුත්ති වද්ධෙසු සප්පතිස්සො සගාරවො,
සූරතො සුඛසම්භාසො ස රාජවසතිං වසෙ.

5645. ආරකා[2] පරිවජ්ජෙය්‍ය සහිතුං පහිතං ජනං,
භත්තා රඤ්ඤෙවුදික්ඛෙය්‍ය අනඤ්ඤස්ස ච රාජිනො.

5646. සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි සීලවන්තෙ බහුස්සුතෙ,
සක්කච්චං පයිරුපාසෙය්‍ය ස රාජවසතිං වසෙ.

5647. සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි සීලවන්තෙ බහුස්සුතෙ,
සක්කච්චං අනුවාසෙය්‍ය ස රාජවසතිං වසෙ.

5648. සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි සීලවන්තෙ බහුස්සුතෙ,
තප්පෙය්‍ය අන්නපානෙන ස රාජවසතිං වසෙ.

5649. සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි සීලවන්තෙ බහුස්සුතෙ,
ආසජ්ජ පඤ්ඤෙ සෙවෙථ ආකඞ්ඛං වුද්ධිමත්තනො.

5650. දින්නපුබ්බං න හාපෙය්‍ය දානං සමණබ්‍රාහ්මණෙ,
න ච කිඤ්චි නිවාරෙය්‍ය දානකාලෙ වණිබ්බකෙ.

5651. පඤ්ඤවා බුද්ධිසම්පන්නො විධානවිධිකොවිදො,
කාලඤ්ඤූ සමයඤ්ඤූ ච ස රාජවසතිං වසෙ.

5652. උට්ඨාතා කම්මධෙය්‍යෙසු[3] අප්පමත්තො විචක්ඛණො,
සුසංවිහිතකම්මන්තො ස රාජවසතිං වසෙ.

5653. ඛලං සාලං පසුං ඛෙත්තං ගන්ත්වා චස්ස අභික්ඛණං,
මිතං ධඤ්ඤං නිධාපෙය්‍ය මිතංව පාචයෙ ඝරෙ.

---

1. සණ්හො සඛිල සම්භාසො - මජසං.
2. ආකාරකා - මජසං,
3. කාමධෙය්‍යෙසු - වි.

5642. (යමෙක්) මවුපියන් පෝෂණය කරන්නේ ද කුලදෙටුවන් පුදන්නේ ද හිරි ඔතප් ඇත්තේ ද මෙහෙතෙම රජගෙහි වසන්නේ ය.

5643. යමෙක් ආචාරසම්පන්න වූයේ ද ශිල්ප ඇත්තේ ද හික්මවාගත් ඉඳුරන් ඇත්තේ ද සිය ජීවිතය ගුණවත් කරගත්තේ ද නො සැලෙන ස්වභාව ඇත්තේ ද මාන රහිත ද අප්‍රමාද ව (නුමුළා සිහි ඇති ව) ක්‍රියා කරනුයේ ද පිරිසුදු වූයේ ද උවටැන් කිරීමට දක්‍ෂවූයේ ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5644. (යමෙක්) වැඩිහිටියන් කෙරෙ යටහත් පැවතුම ඇත්තේ ද සාදර සගෞරව වූයේ ද සුවච පැවැතුම් ඇත්තේ ද මොළොක් වදන් ඇත්තේ ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5645. රහස් සෙවීමට අන් රජුන් විසින් එවන ලද ජනයා දුරින් දුරු කරන්නේ ය. තමාගේ රජු ම ස්වාමියා ලෙස සලකන්නේ ය. අන් රජකු සමීපයෙහි නො වසන්නේ ය.

5646. (යමෙක්) සිල්වත් වූ බහුශ්‍රුත වූ මහණ බමුණන් මැනැවින් ඇසුරු කරනුයේ ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5647. (යමෙක්) සිල්වත් වූ බහුශ්‍රැත වූ මහණ බමුණන් (පෙහෙවස් සමාදන්වී) අනුව වසනුයේ ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5648. (යමෙක්) සිල්වත් වූ බහුශ්‍රැත වූ මහණ බමුණන් ආහාරපාන දීමෙන් සන්තර්පණය කෙරේ ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5649. සිල්වත් වූ බහුශ්‍රැත වූ පණ්ඩිත වූ මහණ බමුණන් වෙත පැමිණ සිය අභිවෘද්ධිය අපෙක්‍ෂාවෙන් ඇසුරු කරන්නේ ය.

5650. පෙරසිට මහණ බමුණන්ට දුන් දන නො පිරිහෙළන්නේ ය. දෙන කලැ එතැනට පැමිණි යාචකයන් දැකැ (ඔවුනට දෙන දීමනා) කිසිවක් නො වළක්වන්නේ ය.

5651. යමෙක් විමංසක ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත ද බුද්ධි සම්පන්න ද කාර්‍ය්‍යයන් සංවිධානය කිරීමෙ බුහුටි වේ ද දන් දීම සිල්රැකීම ආදියට යොග්‍ය කාලය දන්නේ ද සී සෑම වැපිරීම ආදිය සඳහා යෝග්‍ය කාලය දන්නේ ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5652. නොපමා වූ බුද්ධිමත් වූ යමෙක් තම කටයුතු කිරීමෙ උත්සාහ ඇත්තේ ද කාර්‍ය්‍ය සංවිධානයේ මනා දක්ෂ බව ඇත්තේ ද මෙහෙතෙම රජගෙහි වසන්නේ ය,

5653. (යමෙක්) කලවිටට ශාලාවට ගවශාලාවට හා කුඹුරට නිතර යන්නේ ය. මනින ලද (ප්‍රමාණය දන) ධාන්‍ය අටුවල තැන්පත් කරන්නේ ය. ගෘහයේ (ප්‍රයෝජනය සඳහා) මැන (පමණට) පිසන්නේ ය,

5654. පුත්තං වා භාතරං සං වා සීලෙසු අසමාහිතං,
අනඞ්ගවා හි තෙ බාලා යථා පෙතා තථෙව තෙ;
චොළඤ්ච නෙසං පිණ්ඩඤ්ච ආසීනානං[1] ව දපයෙ.

5655. දසෙ කම්මකරෙ පෙස්සෙ[2] සීලෙසු සුසමාහිතෙ,
දක්ඛෙ උට්ඨානසම්පන්නෙ ආධිපච්චස්මිං[3] ඨාපයෙ.

5656. සීලවා ච අලොලො ච[4] අනුරත්තො චස්ස රාජිනො,
ආවී රහො හිතො තස්ස ස රාජවසතිං වසෙ.

5657. ඡන්දඤ්ඤූ රාජිනො අස්ස[5] චිත්තට්ඨො චස්ස රාජිනො,
අසඞ්කුසකවත්තිස්ස ස රාජවසතිං වසෙ.

5658. උච්චාදයෙ ච[6] නහාපයෙ ධොවෙ පාදෙ අධොසිරං,
ආහතොපි න කුප්පෙය්‍ය ස රාජවසතිං වසෙ.

5659. කුම්භම්පි පඤ්ජලිං කුරියා[7] වායසං[8] වා පදක්ඛිණං,
කිමෙව සබ්බකාමානං දතාරං ධීරමුත්තමං.

5660. යො දෙති සයනං වත්ථං යානං ආවසථං ඝරං,
පජ්ජුන්නොරිව භූතානි භොගෙහි මභිවස්සති.

5661. එසය්‍යො රාජවසති වත්තමානො යථා නරො,
ආරාධයති රාජානං පූජං ලභති භත්තුසු.

රාජවසතිකණ්ඩං.

5662. එවං සමනුසාසිත්වා ඤාතිසඞ්ඝං විචක්ඛණො,
පරිකිණ්ණො සුහදෙහි[9] රාජානමුපසඞ්කමි.

5663. වන්දිත්වා සිරසා පාදෙ කත්වා ච නං පදක්ඛිණං,
විධුරො අවච රාජානං පග්ගහෙත්වාන අඤ්ජලිං.

5664. අයං මං මාණවො නෙති කත්තුකාමො යථාමතිං,
ඤාතීනත්ථං පවක්ඛාමි තං සුණොහි අරින්දම.

---

1. ආසනානං – මජ්සං.
2. පොසෙ – මජ්සං,
3. ආධිපච්චම්හි – මජ්සං.
4. අලොභො ච – මජ්සං,
5. චස්ස – මජ්සං.
6. අච්චාදනෙ ච – මජ්සං,
7. කරියා – මජ්සං, කයිරා – ස්‍යා.
8. වාතං වාපි – ස්‍යා. වාචං – මජ්සං.
9. සුහජ්ජෙහි – මජ්සං, ස්‍යා,

5654. සීලයන්හි නො පිහිටි සිය පුතකු හෝ සොහොයුරකු හෝ අධිපති තැන්හි (අධිපති තනතුරකැ) නො තබන්නේ ය. අඥාන වූ ඔවුහු අඬග සමාන (සොහොවුරු) නොවෙති. ගුණ සිරුර රහිත වන බැවින් ඔවුහු මළවුන් වැන්න. (කැදවීමක් නැති ව) අවුදින් හුන්නවුන්ට රෙදි කඩක් හා ආහාර පමණක් දෙවන්නේ ය.

5655. දක්‍ෂවූ ද උත්සාහවත් වූ ද මනාව සීලයන්හි පිහිටියා වූ ද දසයන් කම්කරුවන් හා පණිවිඩකරුවන් ද ආධිපත්‍යයෙහි පිහිටු වන්නේ ය.

5656. යමෙක් සිල්වත් ද ලෝභ රහිත ද රහසිගත වත් ප්‍රකට වත් රජතුමාට හිතවත්වේ ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5657. යමෙක් රජතුමාගේ කැමැත්ත දන්නේ ද රජතුමාගේ චිත්තාරාධනය කෙරේ ද රජතුමාට විරුද්ධ නො වූ පැවැතුම් ඇත්තේ ද හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5658. (යමෙක් රජතුමාගේ) ඇඟ උලා නාවනුයේ ද යටිකුරු කළ හිස ඇතිව (බිම බලාගෙන) පා සෝදනුයේ ද, පහර ලදුවත් නො කිපේ ද, හේ රජගෙහි වසන්නේ ය.

5659. අභිවෘද්ධිය තකා වතුර කළය දුක ඇඳිලි බැඳීම ද කවුඩකු දුක ප්‍රදක්ෂිණාව ද කෙරේ නම් කැමැති හැම දෙය දෙන්නා වූ ඥානවත් ශ්‍රේෂ්ඨ රජතුමා දුටු විට කියනු කිම? (ඒකාන්තයෙන් හරසර දැක්විය යුත්තේම ය.)

5660. යමෙක් සයනාසන වස්ත්‍ර යානා සහ වාසස්ථාන දෙන්නේ ද සත්ත්වයන්ට මේසය මෙන් සම්පත් නමැති මහවැසි වස්වන රජතුමාට අභිවාදන කටයුතු.

5661. ආයුෂ්මයෙනි, මා විසින් රාජවසතිය, (රාජසේවකයන්ගේ පැවැත්ම) මෙසේ කියන ලදී. මෙ පරිදි යම් මිනිසෙක් රජු සතුටු කෙරේ නම් හෙතෙම ස්වාමීන්ගෙන් සැලැකිලි ලබන්නේ ය යි (විධුර පඬිතුමා අනුශාසනා කෙළේ ය.)

රාජවසතිකාණ්ඩ යි.

5662. විධුර පඬිතුමා මෙසේ ඥාතිසමූහයාට අනුශාසනා කොට මිතුරන් පිරිවරා රජතුමා වෙත පැමිණියේ ය.

5663. විධුර පඬිතුමා හිසින් රජතුමාගේ පා වැඳ ඔහු පැදකුණු කොට ඇඳිලි බැඳගෙන රජුට (මෙසේ) කීය:

5664. රජතුමාණෙනි, මේ මාණවකයා ඔහුගේ කැමැත්ත අනුව ක්‍රියා කිරීමට මා ගෙන යයි. (මගේ) නෑයන්ට යහපත පිණිස මෙය කියන්නෙමි. එය අසන්නේ මැනැවි.

5665. පුත්තෙ ච මෙ උදික්ඛෙසි යඤ්ච මඤ්ඤං ඝරෙ ධනං,
යථා පෙච්ච[1] න හායෙථ ඤාතිසඞ්ඝො මයි ගතෙ.

5666. යථෙව ඛලති භුම්‍යා භූමියාව පතිට්ඨති,
එවෙතං ඛලිතං මය්හං එතං[2] පස්සාමි අච්චයං.

5667. සක්කා න ගන්තුං ඉති මය්හ හොති[3]
ඣත්වා වධිත්වා ඉධ කාතියානං,
ඉධෙව හොහි ඉති මය්හං රුච්චති
මා ත්වං අගා උත්තමභූරිපඤ්ඤ.

5668. මාහෙව ධම්මෙසු මනං පණීදහි
අත්ථෙ ච ධම්මෙ ච යුත්තො භවස්සු,
ධිරත්ථු කම්මං අකුසලං අනරියං
යං කත්වා පච්ඡා නිරයං වජෙය්‍ය.

5669. නෙවෙස ධම්මො න පුනෙතං කිච්චං
අයිරො හි දසස්ස ජනින්ද ඉස්සරො,
සාතෙතුං ඣාපෙතුං[4] අථොපි හන්තුං
න ච මය්හං කොධත්ථි වජාමි චාහං.

5670. ජෙට්ඨපුත්තං උපගුය්හ විනෙය්‍ය හදයෙ දරං,
අස්සුපුණ්ණෙහි නෙත්තෙහි පාවිසි සො මහාඝරං.

5671. සාලාව සම්පමථිතා[5] මාළුතෙන පමද්දිතා,
සෙන්ති පුත්තා ච දාරා ච විධුරස්ස නිවෙසනෙ.

5672. ඉත්ථිසහස්සං භරියානං දාසිසත්තසතානි ච,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං විධුරස්ස නිවෙසනෙ.

5673. ඔරොධා ච කුමාරා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං විධුරස්ස නිවෙසනෙ.

5674. හත්ථාරූහා[6] අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං විධුරස්ස නිවෙසනෙ.

5675. සමාගතා ජානපද නෙගමා ච සමාගතා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං විධුරස්ස නිවෙසනෙ.

---

1. පච්ඡා - මජසං, සයා.
2. එවං - මජසං.
3. නසක්කා ගන්තුං මති මය්හං හොති - මජසං.
4. ජාපෙතුං - මජසං.
5. සම්මපතිතා - මජසං, සම්පමද්දිතා - සයා,
3, හත්ථාරොහා - මජසං, වි, සයා,

5665. මාගේ දරුවන් බැලුව මැනැව. මාගේ නිවෙසෙහි (ඔබ විසින් හෝ අන් රජුන් විසින් හෝ දෙන ලද) අන්‍ය වූ යම් ධනයක් වේ නම් එයද බැලුව මැනැව. මා ගිය පසු මගේ නෑසියෝ යම්සේ නො පිරිහෙත් ද (එසේ කරන්නේ මැනැවි.)

5666. යම්සේ පොළොව පැකිලී ගියේ පොළොවෙහිම පිහිටන්නේ ද මාගේ මේ පැකිලීමත් එසේ ය. මාගේ මෙම වරද දකිමි.

5667. උතුම් වූ මහාප්‍රාඥය, ඔබට යා නො හැකි ය. මට මෙසේ සිත් වේ. කාත්‍යායන වූ මාණවකයා මෙහි තළා මරා මෙහි නවතිනු යනු මට රිසි වේ. තෙපි නො යව.

5668. (රජතුමනි), අධර්මයෙහි (පාපයෙහි) හිත නො යොදන්න. අභිවෘද්ධිය ගෙන දෙන දෙයෙහිත් පුණ්‍යක්‍රියාවන්හිත් යෙදෙන්න. යම් කර්මයක් කොට පසුව අපායට යේ ද එවැනි ලාමක වූ පාපක්‍රියාවට නින්ද වේවා.

5669. මෙ යුක්තිය නො වේ. යළි කටයුතුදැ ද නො වේ. රජතුමනි, සවාමි දසයාගේ අධිපති ය. (සවාමියා විසින් සේවකයා) නසන්ටත් දවන්ටත් පෝෂණය කරන්ටත් සුදුසු ය. මාණවකයා කෙරෙහි මට කෝපයෙක් නැත. මම (ඔහු හා) යමි.

5670. ඒ (විධුර පණ්ඩිත) තෙම දෙටු පුතණුවන් වැළැඳගෙන චිත්තපීඩාව දුරුකොට කඳුළුපිරි නෙතින් යුතු ව මහපායට පිවිසියේ ය.

5671. විධුර පඬිතුමාගේ නිවෙසෙහි දරුවෝ ද බිරියෝ ද සුළඟින් මඩනා ලද කම්පිත වූ සල්වනයෙක සල්ගස් මෙන් තන්හි තන්හි වැටී සිටිත්.

5672. විධුර පඬිතුමාගේ නිවෙසෙහි දහසක් භාර්‍යා වූ ස්ත්‍රීහු ද සත්සියයක් දසීහු ද හිස අත් බැඳගෙන හැඬූහ.

5673. විධුර පඬිතුමාගේ නිවාසයෙහි අන්තඃපුර ස්ත්‍රීහු ද කුමාරයෝ ද වෛශ්‍යයෝ ද බමුණෝ ද හිස අත් බැඳගෙන හැඬූහ.

5674. විධුර පඬිතුමාගේ නිවාසයෙහි ඇතරුවෝ ද අසරුවෝ ද රථිකයෝ ද පාබලසේනාවෝ ද හිස අත් බැඳ හැඬූහ.

5675. විධුර පඬිතුමාගේ නිවෙසෙහි රැස් වූ දනව්වැස්සෝ ද නියම්ගම් වැස්සෝ ද හිස අත් බැඳ හැඬූහ.

5676. ඉත්ථී සහස්සං භරියානං දසීසත්තසතානි ච,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං කස්මා නො විජහෙස්සසි.

5677. ඔරොධා ච කුමාරා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං කස්මා නො විජහෙස්සසි.

5678. හත්ථාරූහා අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං කස්මා විජහෙස්සසි.

5679. සමාගතා ජානපද නෙගමා ච සමාගතා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං කස්මා නො විජහෙස්සසි.

5680. කත්වා ඝරෙසු කිච්චානි අනුසාසිත්වා සකං ජනං,
මිත්තාමච්චෙ ච භච්චෙ ච පුත්තදාරෙ ච බන්ධවෙ.

5681. කම්මන්තං සංවිධෙත්වාන ආචික්ඛිත්වා ඝරෙ ධනං,
නිධිඤ්ච ඉණදානඤ්ච පුණ්ණකං එතදබ්‍රවි.

5682. අවසී තුවං මය්හ තීහං අගාරෙ
කතානි කිච්චානි ඝරෙසු මය්හං,
අනුසාසිතා පුත්තදාරා මයා ච
කරොම කච්චාන යථා මතිං තෙ.

5683. සචෙ හි කතෙන අනුසාසිතා තෙ
පුත්තා ච දරා ච අනුජීවිනො ච,
හන්දෙහි දානි තරමානරූපො
දීඝො හි අද්ධාපි අයං පුරත්ථා.

5684. අසම්භීතොව ගණ්හාහි ආජානීයස්ස[1] වාලධිං,
ඉදං පච්ඡිමකං තුය්හං ජීවලොකස්ස දස්සනං.

5685. සොහං කිස්ස නු භායිස්සං යස්ස මෙ නත්ථි දුක්කටං,
කායෙන වාචා මනසා යෙන ගච්ඡෙය්‍ය දුග්ගතිං.

5686. සො අස්සරාජා විධුරං වහන්තො
පක්කාමි වෙහායසමන්තලික්ඛෙ,
සාඛාසු සෙලෙසු අසජ්ජමානො
කාළාගිරිං ඛිප්පමුපාගමාසි.

1. ආජානෙය්‍යස්ස - මජසං.

5676. (විධුර පඬිතුමාගේ නිවාසයෙහි) භාර්‍ය්‍යා වූ දහසක් ස්ත්‍රීහු ද සත්සියයක් දසීහු ද කවර හෙයින් අප හැර යන්නෙහි දැ යි හිස අත් බැඳ හැඬූහ.

5677. (විධුර පඬිතුමාගේ නිවාසයෙහි) අතැවුර වැස්සෝ ද කුමරුවෝ ද වෛශ්‍යයෝ ද බමුණෝ ද කවර හෙයින් අප හැර යන්නෙහි දැ යි හිස අත් බැඳ හැඬූහ.

5678. ඇතරුවෝ, අසරුවෝ, රථිකයෝ ද පාබලසේනාවෝ ද කවර හෙයින් අප හැර යන්නෙහි දැ යි හිස අත් බැඳ හැඬූහ.

5679. රැස් වූ දනව්වැස්සෝ ද නියම්ගම් වැස්සෝ ද කුමක් හෙයින් අප හැර යන්නෙහි දැ යි හිස අත් බැඳ හැඬූහ.

5680. පණ්ඩිත තෙම ගෘහයන්හි කළමනා කාර්‍ය්‍යයන් කොට මිත්‍රාමාත්‍යයන් දසයන් අඹුදරුවන් නෑයන් සහ සිය ජනතාවට අනුශාසනා කොට,

5681. වැඩ පිළියෙළ කොට ගෙහි ඇති ධනය ද නිධාන ද ණයට දුන් ධනය ද පවසා පූර්ණකයාට මෙය කීය:

5682. මාගේ නිවසෙහි ඔබ තෙදිනක් විසූහු. මාගේ ගෘහයන්හි කළමනා වැඩ මා විසින් කරන ලද. අඹුදරුවනට අනුශාසනා කරන ලදී. කච්චානය දූන් තොපගේ අදහස් පරිදි ක්‍රියා කරමු.

5683. ප්‍රිය තෙනැත්ත, ඉදින් තොප විසින් දරුවන්ට බිරියන්ට සහ සේවකයන්ට අනුශාසනා කරන ලද නම් දූන් වහා එව. ඉදිරියෙහි (ඇති) ගමන් මග ද ඉතා දිග ය.

5684. මේ ආජානීය අසුගේ වලිගය බිය රහිතව අල්ලා ගන්න. මෙය තොපගේ මිනිස්ලොව අවසාන දර්ශනය වෙයි.

5685. යමක් නිසා දුගතියට යේ නම් කය වචනය හිත යන තිදෙරින් මා කළ එබඳු වරදක් නැත. (එහෙයින්) ඒ මම කුමට බිය වෙම් ද?

5686. ඒ අශ්වරාජ තෙම විධුර පඬිතුමන් උසුලමින් අහසින් ගමන් කෙළේ ය. අතුවල හා ගල්වල නො ගැටෙමින් කාළාගිරි පර්වතයට ඉක්මණින් පැමිණියේ ය.

5687. ඉත්ථිසහස්සං භරියානං දාසීසත්තසතානි ච,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං යක්ඛො බ්‍රාහ්මණවණ්ණෙන
විධුරං ආදාය ගච්ඡති.

–පෙ–

5688. සමාගතා ජානපදා නෙගමා ච සමාගතා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං යක්ඛො බ්‍රාහ්මණවණ්ණෙන
විධුරං ආදාය ගච්ඡති.

5689. ඉත්ථිසහස්සං භරියානං දාසීසත්තසතානි ච,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං පණ්ඩිතො සො කුහිං ගතො.

–පෙ–

5690. සමාගතා ජානපදා නෙගමා ච සමාගතා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං පණ්ඩිතො සො කුහිං ගතො.

5691. සචෙ සො සත්තරත්තෙන පණ්ඩිතො නාගමිස්සති,
සබ්බෙ අග්ගිං පවෙක්ඛාම නත්ථත්ථො ජීවිතෙන නො.

5692. පණ්ඩිතො ච ව්‍යත්තො ච විභාවී ච විචක්ඛණො,
ඛිප්පං මොචෙස්සත්තානං[1] මා භාථ ආගමිස්සති.

අනන්තරපෙය්‍යාලො.

5693. සො තත්ථ ගන්ත්වාන විචින්තයන්තො
උච්චාවචා චෙතනකා[2] භවන්ති,
ඉමස්ස ජීවෙන න හත්ථි[3] කිඤ්චි
හන්ත්වානිමං හදයං ආදියිස්සං.

5694. සො තත්ථ ගන්ත්වා පබ්බතමන්තරස්මිං
අන්තො පවිසිත්වා පදුට්ඨචිත්තො,
අසංවුතස්මිං ජගතිප්පදෙසෙ
අධොසිරං ධාරයි කාතියානො.

5695. සො ලම්බමානො නරකෙ පපාතෙ
මහබ්භයෙ ලොමහංසෙ විදුග්ගෙ,
අසන්තසං[4] කුරූනං කත්තසෙට්ඨො
ඉච්චබ්‍රවී පුණ්ණකං නාම යක්ඛං.

1. ඛිප්පං මොචිය අත්තානං – මජසං.
2. චෙතනතා – මජසං.
3. මමත්ථි – මජසං, සයා.
4. අසන්තසන්තො – මජසං, සයා, ඊ.

5687. යකෙක් බමුණු වෙසින් අවුත් විධුර පඬිතුමා රැගෙන යයි කියමින් බිරියන් වන දහසක් ස්ත්‍රීහු ද, සත්සියයක් දසීහු ද හිස අත්බැඳ හැඬූහ.

5688. යකෙක් බමුණු වෙසින් අවුත් විධුර පඬිතුමා රැගෙන යයි කියමින් ගම් නියම්ගම් ජනපද වැස්සෝ හිස් අත්බැඳ හැඬූහ.

5689. ඒ විධුර පඬිතුමා කොහි ගියේ දැයි කියමින් බිරියන් වන දහසක් ස්ත්‍රීහු ද සත්සියයක් දසියෝ ද හිස අත්බැඳ හැඬූහ.

5690. ඒ විධුර පඬිතුමා කොහි ගියේ දැයි කියමින් ගම් නියම්ගම් දනවු වැස්සෝ හිස අත් බැඳගෙන හැඬූහ.

5691. ඉදින් ඒ පඬිතුමා සත්රැයෙකින් නො එන්නේ නම්, අපි සියලු දෙන ගින්නට පනින්නෙමු. අපේ ජීවත්වීමෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැත.

5692. (විධුර පඬිතුමා) පඬිවරයෙක, විමංසායෙන් (විමසන නුවණින්) යුක්තයෙක, ව්‍යක්තයෙක, කටයුතු නො කටයුතු කීමට දත්තෙක, ඨානොචිත ප්‍රඥාවෙන් යුක්තයෙක, එහෙයින් බිය නො වන්න. (පණ්ඩිත තෙම) වහා (එම) ග්‍රහණයෙන් මිදෙන්නේ ය. යළි මෙහි එන්නේ ය.

අන්තරපෙය්‍යාලය.

5693. හෙතෙම (පූර්ණකයා) එහි (කාලාගිරි පර්වතයට) ගොස් සිතනුයේ ඔහට උස් පහත් සිතිවිලි උපන. මොහුගේ (විධුර පඬිතුමාගේ) ජීවිතයෙන් කිසිත් පලක් නො වෙ. මොහු මරා හදවත ගන්නෙමි.

5694. කාතියාන දුෂ්ට සිත් ඇත්තේ එහි (පර්වතමස්තකයෙන් පාදයට) ගොස් පර්වත අතුරෙහි සිට ඇතුළට පිවිස (මුදුනට නැඟී බෝසතුන් හෙළා) විවෘත ප්‍රදේශයෙහි දී හිස යටිකුරුකොට නභා ගත්තේ ය.

5695. කුරුරට වාසීන්ගේ ශ්‍රේෂ්ඨ ඇමැතිතුමා මහබිය දනවන ලොමු ඩැහැගැනුම් ඇති කරවන, යා නො හැකි නිරය වැනි මහා ප්‍රපාතයෙකැ එල්ලෙමින් (සිටැ) නො බියව පූර්ණක යක්ෂයාට මෙලෙස කීය:

5696. අරියාවකාසොසි අනරියරූපො
අසඤ්ඤතො සඤ්ඤතසන්නිකාසො,
අච්චාහිතං කම්මං කරොසි ලුද්දං
හාවෙ ච තෙ කුසලං නත්ථි කිඤ්චි.

5697. යං මං පපාතස්මිං පපාතුමිච්ඡසි
කො නු තවත්ථො මරණෙන මය්හං,
අමානුසස්සෙව තෙ අජ්ජ[1] වණ්ණො
ආචික්ඛ මෙ ත්වං කතමාසි දෙවතා.

5698. යදි තෙ සුතො පුණ්ණකො නාම යක්ඛො
රඤ්ඤො කුවෙරස්ස හි සො සජීවො,[2]
භූමින්ධරො වරුණො නාම නාගො
බ්‍රහා සුචී වණ්ණබලූපපන්නො.

5699. තස්සානුජං ධීතරං කාමයාමි
ඉරන්දතිං නාම සා නාගකඤ්ඤා,
තස්සා සුමජ්ඣාය[3] පියාය හෙතු
පතාරයිං තුය්හ වධාය ධීර.

5700. මාහෙව ත්වං[4] යක්ඛ අහොසි මූළ්හො
නට්ඨා බහූ දුග්ගහිතෙන ලොකා,
කිනෙත සුමජ්ඣාය[5] පියාය කිච්චං
මරණෙන මෙ ඉඞ්ඝ සුණොම සබ්බං.

5701. මහානුභාවස්ස මහොරගස්ස
ධීතුකාමො ඤාතිභතොහමස්මි,[6]
තං යාචමානං සසුරො අවොච
යථා මං අඤ්ඤිංසු සුකාමනීතං.

5702. දජ්ජෙමු ඛො තෙ සුතනුං සුනෙත්තං
සුචිම්හිතං චන්දනලිත්තගත්තං,
සචෙ තුවං හදයං පණ්ඩිතස්ස
ධම්මෙන ලද්ධා ඉධමාහරෙසි
එතෙන විත්තෙන කුමාරි ලබ්භා
නාඤ්ඤං ධනං උත්තරිං පත්ථයාම.

5703. එවං න මූළ්හොස්මි සුණොහි කත්තෙ
න චාපි මෙ දුග්ගහිතත්ථි කිඤ්චි
හදයෙන තෙ ධම්මලද්ධෙන නාගා
ඉරන්දතිං නාගකඤ්ඤං දදන්ති.

---

1. තවජ්ජ – මජසං, සයා.
2. සජිබ්බො – මජසං, සයා.
3. සුමිච්ඡාය – මජසං,
4. තෙ – මජසං, සයා:
5. සුමිච්ඡා – මජසං.
6. හවො – මජසං.

5696. රූපයෙන් තෙපි දෙවියකුට සමාන වව. එසේවුව ද අනාර්ය්‍ය පැවතුම් ඇත්තහුය. තොපට සංයමයක් නැත. එහෙත් සංයම ඇත්තකු වැනි ය. තෙපි රූදුරු සැහැසිකම් කරව. මඳකුදු කුශලයක් තොප සිතැ නැත.

5697. යම් කරුණෙකින් මා ප්‍රපාතයෙහි හෙළනු කැමැත්තහු ද මගේ මරණයෙන් තොපට කවර ප්‍රයෝජනයෙක් ද? අද තොපගේ පෙනුම අමනුෂ්‍යයකුට සමාන ය. තෙපි කවර (නම්) යක්‍ෂ වවුදැයි මට කියව.

5698. ඉදින්, තොප විසින් පූර්ණක නම් යක්‍ෂයා අසන ලද්දේ ද? හේ කුවෙර රජුගේ ඇමැති වෙයි. පෘථිවිය දරා සිටින (උසුලා සිටින) වරුණ නාරජ තෙම ආරොහ පරිණාහ සම්පන්න කායයෙන් මහත් වූයේ යැ, පවිත්‍ර යැ, ශරීරවර්ණයෙන් හා කායබලයෙන් යුක්ත යැ.

5699. ප්‍රාඥය, මම ඒ නාගරාජයාගේ අනුජාත දූව කැමැත් තෙමි. ඕ ඉරන්දතී නාග කන්‍යාවයි. සුන්දර මැද පෙදෙස සහිත ඒ ප්‍රියාව හේතුකොට (බලාපොරොත්තුවෙන්) තොපට හිංසා කරන්නට සිතුවෙමි.

5700. යක්‍ෂය, තෙපි තහමක් මුළාවව. බොහෝ දෙන (සිත්විලි) වරදවා ගැනීම නිසා නැසුනාහ. සුන්දර මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇති තොපගේ ප්‍රියාවට මාගේ මරණයෙන් කවර වැඩෙක් ද ? ඒ සියල්ල අසමු.

5701. මහානුභාවසම්පන්න මහා උරගයාගේ දූව (ලබනු) කැමැත්තේ නැයන්ට මම බැළයෙමි. මා පහසුවෙන්ම කාමාශක්ත කටහැක්කේ ය යි දැනගත් මයිල් තෙමේ ඇය ඉල්ලන මට මෙලෙස කීය:

5702. ඉදින් තෙපි පඬිතුමාගේ හදවත දැහැමිව ලබා මෙහි ගෙන එන්නහු නම් සුන්දර සිරුරැති, මනා නෙත් සඟළක් ඇති, සඳුන් අලෙව් දුන් සිරුර ඇති, අතිශය විශ්මයාවහ ඉරන්දතිය තොපට දෙන්නෙමු. මෙම තුටුපඩුරෙන් ඉරන්දතිය ලද හැකි ය. මෙයින් වැඩි අන් ධනයක් නො පතමු.

5703. පඬිතුමනි, මම මෙලෙස මුළාවූයෙම් නො වෙමි. පඬිතුමනි අසන්නේ මැනැව්. අයුතු ලෙස මා ගත් කිසිත් නැත. දැහැමින් ලබන ඔබගේ හදවත නිසා නාගයෝ ඉරන්දතිය මට දෙති.

5704. තස්මා අහං තුය්හ වධාය යුත්තො
එවං මමත්ථො මරණෙන තුය්හං
ඉධෙව තං නරකෙ පාතයිත්වා
හන්ත්වාන තං හදයං ආදියිස්සං.

5705. ඛිප්පං මමං උද්ධර කාතියාන
හදයෙන මෙ යදි තෙ අත්ථි කිච්චං,
යෙ කෙචිමෙ සාධුනරස්ස ධම්මා
සබ්බෙව තෙ පාතුකරොමි අජ්ජ.

5706. ස පුණ්ණකො කුරූනං කත්තුසෙට්ඨං
නගමුද්ධනි ඛිප්පං පතිට්ඨපෙත්වා,
අස්සත්ථමාසීනං සමෙක්ඛියාන
පරිපුච්ඡි කත්තාරං අනොමපඤ්ඤං.

5707. සමුද්ධටො මෙසි තුවං පපාතා
හදයෙන තෙ අජ්ජ මමත්ථි කිච්චං,
යෙ කෙචිමෙ සාධුනරස්ස ධම්මා
සබ්බෙව මෙ පාතුකරොහි අජ්ජ.

5708. සමුද්ධටො ත්‍යස්මි[1] අහං පපාතා
හදයෙන මෙ යදි තෙ අත්ථි කිච්චං,
යෙ කෙචිමෙ සාධුනරස්ස ධම්මා
සබ්බෙව තෙ පාතුකරොමි අජ්ජ.

5709. යාතානුයායී ච භවාහි මාණව
අද්දඤ්ච[2] පාණිං පරිවජ්ජයස්සු,
මා චස්සු මිත්තෙසු කදාචි දුබ්භී
මා ච වසං අසතීනං නිගච්ඡෙ.

5710. කථංනු යාතං අනුයායි හොති
අද්දඤ්ච පාණිං දහතෙ කථං සො,
අසතී ච කා කො පන මිත්තදුබ්භො
අක්ඛාහි මෙ පුච්ඡිතො එතමත්ථං.

5711. අසන්ථුතං[3] නොපි ච දිට්ඨපුබ්බං
යො ආසනෙනාපි නිමන්තයෙය්‍ය,
තස්සෙව අත්ථං පුරිසො කරෙය්‍ය
යාතානුයායීති තමාහු පණ්ඩිතා.

---

1. තුයස්මි – මජසං
2. අල්ලඤ්ච – මජසං, සයා.
3. අසන්ථුතං – සයා, අසන්ථවං – මජසං.

5704. එහෙයින් මම තොපට වධ කරන්නට සෙදුනෙමි. තොපගේ මරණයෙන් මට මෙසේ ප්‍රයෝජන ඇත. තොප මේ ප්‍රපාතයේ හෙළා මරා හදවත උපුටා ගන්නෙමි.

5705. කාතියානය, ඉදින් මාගේ හදවතින් තොපට කිසෙක් ඇත්නම් මා වහා නහා ගනුව. යම් මේ සාධුනර ධර්ම කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ හැම අද තොපට ප්‍රකාශ කෙරෙමි.

5706. ඒ පූර්ණක තෙම කුරුරට වැසියන්ගේ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ කර්තව්‍යකාරකයා වහා පර්වත මස්තකයෙහි පිහිටුවා අස්වැසි වැ හුන්නහු දැකැ අලාමක නුවණැති කර්තව්‍යකාරක (විධුර පණ්ඩිත) ගෙන් මෙසේ පිළිවිසි.

5707. මා විසින් තෙපි ප්‍රපාතයෙන් නහන ලද්දහු යැ. අද තොපගේ හදවතින් මට කටයුතු ඇත. යම් මේ සාධුනර ධර්ම කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ හැම අද මට ප්‍රකාශ කරව.

5708. තොප විසින් මා ප්‍රපාතයෙන් නහන ලද්දෙමි. ඉදින්, මාගේ හදවතින් තොපට කටයුත්තෙක් වේ ද, මේ යම්කිසි සාධුනර ධර්මකෙනෙක් ඇද්ද, ඒ හැම අද තොපට ප්‍රකාශ කෙරෙමි.

5709. මාණවකය, 'යාතානුයායී' (යනුවා අනුව යන්නෝ) ද වව. අද්දපාණි දහනය (තෙත් අල්ලදවීම) ද හැරපියව. කිසි කලෙකත් මිතුරන් කෙරෙහි නහමක් ද්‍රෝහි ද වව. අසතීන්ගේ වශයට ද නහමක් යව.

5710. කිසෙයින් 'යාතානුයායී' වේ ද? හෙතෙම කිසෙයින් 'අද්දපාණි දහන' කෙරේ ද? 'අසතී' නම් කවරැ? 'මිත්‍රද්‍රෝහී' නම් කවරෙ යැ? තෙල කරුණ විචාරන ලද්දහු මට කියව.

5711. යමෙක් එක්වැ නොවිසූවිරුවකු නො ද දුටුවිරුවකු අසුන් පමණිනුදු පවරා නම් පුරුෂ තෙම ඔහට හිතයක් කරන්නේ මැ යැ. පණ්ඩිතයෝ ඒ පුද්ගලයා 'යාතානුයායී' යයි කීහු.

5712. යස්සෙකරත්තිම්පි ඝරෙ වසෙය්‍ය
යත්ථන්නපානං පුරිසො ලභෙථ,[1]
න තස්ස පාපං මනසාපි චෙතයෙ[2]
අදුබ්භපාණිං[3] දහතෙ මිත්තදුබ්භො.

5713. යස්ස රුක්ඛස්ස ඡායාය නිසීදෙය්‍ය සයෙය්‍ය වා,
න තස්ස සාඛං භඤ්ජෙය්‍ය මිත්තදුබ්භො හි පාපකො.

5714. පුණ්ණම්පි චෙතං පථවිං ධනෙන
දජ්ජිත්ථියා පුරිසො සම්මතාය,
ලද්ධා ඛණං අතිමඤ්ඤෙය්‍ය තම්පි
තාසං වසං අසතීනං න ගච්ඡෙ.

5715. එවං ඛො යාතං අනුයායි හොති
අදුබ්භ[4] පාණිං දහතෙ පුනෙවං,
අසතී ච සා සො පන මිත්තදුබ්භො
සො ධම්මියො හොහි ජහස්සු අධම්මං.

සාධුනරධම්මකණ්ඩං.

5716. අවසිං අහං තුය්හ තීහං අගාරෙ
අන්නෙන පානෙන උපට්ඨිතොස්මි,
මිත්තො මමාසි විසජ්ජාමහං තං[5]
කාමං ඝරං උත්තමපඤ්ඤ ගච්ඡ.

5717. අපි හායතු නාගකුලස්ස අත්ථො
අලම්පි මෙ නාගකඤ්ඤාය හොතු,
සො ත්වං සකෙනෙව සුභාසිතෙන
මුත්තොසි මෙ අජ්ජ වධාය පඤ්ඤ.

5718. හන්ද තුවං යක්ඛ මමම්පි නෙහි
සසුරං නු තෙ අත්ථං මයි චරස්සු,
මයම්පි නාගාධිපතිං විමානං
දක්ඛෙමු නාගස්ස අදිට්ඨපුබ්බං.

5719. යං වෙ නරස්ස අහිතාය අස්ස
න තං පඤ්ඤො අරහති දස්සනාය,
අථ කෙන වණ්ණෙන අමිත්තගාමං
තුවම්පිච්ඡසි උත්තමපඤ්ඤ ගන්තුං.

1. ලභෙය්‍ය – මජසං.
2. චින්තයෙ – මජසං, සයා.
3. අල්ලක්ඛච – සයා, අදුබ්භි පාණං – මජසං. අදුබ්භපාණිං – සීමු. අට්ඨකථා.
4. අල්ලක්ඛච – මජසං. සයා.
5. විසජ්ජාමහං තං – සයා, විසජ්ජෙමහන්තං – මජසං.

5712. යමෙක් යමකුගේ නිවෙසේ එක් රැයකුදු වසන්නේ ද යම් තැනෙකැ ආහාරපාන ලබන්නේ ද, ඔහුට සිතිනුදු පව් කමක් නො සිතන්නේ ය. මිත්‍රද්‍රෝහී තෙම (දනයෙන්) තෙත් වූ අත්ල දවයි.

5713. (යමෙක්) යම් රුක් සෙවනක හිඳුනේ හෝ සයනය කරන්නේ හෝ වේ ද (හේ) එම රුකෙහි අත්තකුදු නො බිඳින්-නේ ය. මිත්‍රද්‍රෝහිකම ලාමක ය.

5714. ඉදින් පුරුෂයෙක් (මම් මැ ඇයට ප්‍රිය වෙමි. තෙල තැනැත්තී අනුන් නො පතා යැ යන) මනා සිතින් යුතු වැ ධන-යෙන් පිරුණු මේ පොළොව ද ස්ත්‍රියට දෙන්නේ ද ඕ (අතිචාරයට) අවකාශ ලැබැ ඔහු ද ඉක්මවා අන් පුරුෂයන් සිතන්නී යැ. ඒ අසද්ධර්ම සමන්වාගත ස්ත්‍රීන් වශයට නො යන්නේ ය.

5715. මෙසේ 'යාතානුයායී' වෙයි. යළි මෙසේ 'අද්දපාණී දහන' වෙයි. ඕ 'අසතී' නම් වෙයි. හෙ 'මිත්‍රද්‍රෝහී' නම් වේ. යක්‍ෂය, ඒ තෙපි ධාර්මික වව. අධර්මය හැරපියව.

සාධුනරධම්ම කාණ්ඩ යි.

5716. ශ්‍රේෂ්ඨ ප්‍රාඥය, තොපගේ නිවෙසේ මම තුන් දවසක් විසීමි. ආහාරපානයෙන් උවටැන් කරන ලදීමි. (තෙපි) මාගේ මිතුරු වව. මම තොප මුදු හරිමි. එකාන්තයෙන් ගෙට යව.

5717. නාගකුලයේ කටයුත්ත පිරිහේවා. නාග කන්‍යාවගෙන් මට ප්‍රයෝජනයක් නො වේවා. නුවණැත්ත, තෙපි සිය සුබැසි වදනින් මා විසින් අද ප්‍රාණවධයෙන් මුදන ලද්දහුය.

5718. එසේ නම් යක්‍ෂය, තෙපි මා ද එහි ගෙන යව. තොපගේ මයිලණුන්වගේ කාය්‍ය්‍යය මා කෙරෙහි පවරව. අපිදු නො දුටු විරු නාගවිමානයත් නාරජුත් දකිමු.

5719. මිනිසාට යමක් අහිත වන්නේ නම් ප්‍රාඥතෙම එය දක්නට නිසි නො වේ. එසේ ඇති කල්හි කවර හේතුවක් නිසා සතුරුගමට යාමට තෙපි කැමැත්තහු ද?

5720. අද්ධා පජානාමි අහම්පි එතං
න තං පඤ්ඤ අරහති දස්සනාය,
පාපඤ්ච මෙ නත්ථි කතං කුහිඤ්චි
තස්මා න සඞ්කෙ මරණාගමාය.

5721. හන්ද ච ඨානං අතුලානුභාවං
මයා සහ දක්ඛිසි එහි කත්තෙ,
යත්ථච්ඡති නච්චගීතෙහි නාගො
රාජා යථා වෙස්සවණො[1] නලිඤ්ඤං.[2]

5722. තං නාගකඤ්ඤාචරිතං ගණෙන
නිකීළිතං නිච්චමහො ච රත්තිං,
පහූතමාල්‍යං[3] බහුපුප්ඵඡන්නං[4]
ඔභාසති විජ්ජුරිවන්තලික්ඛෙ.

5723. අන්නෙන පානෙන උපෙතරූපං
නච්චෙහි ගීතෙහි ච වාදිතෙහි,
පරිපූරං කඤ්ඤාහි අලඞ්කතාහි
උපසොභති වත්ථපිලන්ධනෙන.

5724. සො පුණ්ණකො කුරූනං කත්තසෙට්ඨං,
නිසීදයී පච්ඡතො ආසනස්මිං,
ආදය කත්තාරං අනොමපඤ්ඤං
උපානයී භවනං[5] නාගරඤ්ඤො.

5725. පත්වාන ඨානං අතුලානුභාවං
අට්ඨාසි කත්තා පච්ඡතො පුණ්ණකස්ස
සාමග්ගිපෙක්ඛී පන නාගරාජා
පුබ්බෙව ජාමාතරමජ්ඣභාසථ.

5726. යන්නු තුවං අගමා මච්චලොකං
අන්වෙසමානො හදයං පණ්ඩිතස්ස;
කච්චි සමිද්ධෙන ඉධානුපත්තො
ආදය කත්තාරං අනොමපඤ්ඤං.

5727. අයං හි සො ආගතො යං ත්වමිච්ඡසි
ධම්මෙන ලද්ධො මම ධම්මපාලො,
තං පස්සථ සම්මුඛා[6] භාසමානං
සුඛො හවෙ සප්පුරිසෙහි සඞ්ගමො.

කාළාගිරිකණ්ඩං.

1. වස්සවනො – මජසං.
2. කළඤ්ඤං – මජසං.
3. බහුත්තමල්ලං – මජසං.
4. සච්ඡන්නං – මජසං.
5. වසනං – මජසං.
6. තං පස්ස ධම්මං සම්මුඛා – මජසං.

5720. ඒකාන්තයෙන් මම ද මෙය දනිමි. එය බැලීමට ප්‍රාඥතෙම නිසි නො වේ. කිසි තැනෙකැ මා කළ පාපයක් ද නැත. එහෙයින් මරණයට පැමිණීමට මම සැක නැත්තෙමි.

5721. එසේ නම් කත්‍තව්‍යකාරය, මා හා සමග එව. නලිනී රාජධානියේ වෛශ්‍රවණ රජුමෙන් යම් තැනෙක නාරජ නෘත්‍යගීත යෙන් යුතුවැ හිඳීද ඒ මහත් අනුභාව ඇති නාවිමන දකුව.

5722. නාමෙනෘනවි සමූහයා විසින් දිවරැය නිරතුරු කළ ක්‍රීඩා ඇති බොහෝ මල්දම් ඇති නන්කුසුමෙන් වැසුණු එ විමන අහසෙහි විදුලිය මෙන් බබළයි.

5723. ආහාරපානයෙන් ද, නෘත්‍ය ගීත හා වාදනයෙන් ද, යුත් ඒ විමානය ඇඳුම්පැළඳුම්වලින් සැරසීගත් කන්‍යාවන්ගෙන් පරිපූර්ණ වූයේ ඉතා ශෝභන වෙයි.

5724. ඒ පූර්ණක යක්‍ෂ තෙම කුරුරට වාසීන්ගේ ශ්‍රේෂ්ඨ කත්‍තව්‍යකාරකයා පිටුපස අස්නේ හිඳුවාපී ය. හේ අලාමක නුවණැති කත්‍තව්‍යකාරක විධුර පඬිතුමා ගෙන නාරජුගේ භවනයට පැමිණවී.

5725. අතුල්‍යානුභාව ඇති එතැනට පත් විධුර පණ්ඩිත පූර්ණකයාගේ පිටුපසැ සිටියේය. සමගිය බලන නාරජ පළමුව බැනා හා කතා කෙළේ ය.

5726. යම් හෙයෙකින් තෙපි විධුර පණ්ඩිතයන්ගේ හදවත සොයමින් මිනිස් ලොවට ගියහු ද, කිම මනදෙළ සමෘඬ කොට ගෙන, අලාමක ප්‍රඥ ඇති පඬිතුමා ගෙන මෙහි අවුද?

5727. තෙපි යමක්හු කැමැත්තහු ද හෙ මෙහි ආ මෙ පුරුෂ මැයි. ධම්මපාල වූ (හෙතෙම) දැහැමින් මා විසින් ලබන ලද. ඉදිරියේ කතාකරන ඔහු බලනු මැනැවි. සත්පුරුෂ සංගමය ඒකාන්තයෙන් සුඛයෙකි.

කාළාගිරි කාණ්ඩය.

5728. අදිට්ඨපුබ්බං දිස්වාන මච්චො මච්චුභයද්දිතො,[1]
ව්‍යම්හිතො නාභිවාදෙති නයිදං පඤ්ඤවතාමිව.

5729. නවම්හි ව්‍යම්හිතො නාග නව මච්චුභයද්දිතො,
න වජ්ඣො අභිවාදෙය්‍ය වජ්ඣං වා නාභිවාදයෙ.

5730. කථං නු අභිවාදෙය්‍ය අභිවාදපයෙථ වෙ,
යං නරො හන්තුමිච්ඡෙය්‍ය තං කම්මං න උපපජ්ජති.

5731. එවමෙතං යථා බ්‍රූසි සච්චං භාසසි පණ්ඩිත,
න වජ්ඣො අභිවාදෙය්‍ය වජ්ඣං වා නාභිවාදයෙ.

5732. කථං නු[2] අභිවාදෙය්‍ය අභිවාදපයෙථ වෙ,
යං නරො හන්තුමිච්ඡෙය්‍ය තං කම්මං න උපපජ්ජති.

5733. අසස්සතං සස්සතං නු තවයිදං
ඉද්ධිජුතී බලවිරියූපපත්ති,
පුච්ඡාමි තං නාගරාජෙතමත්ථං
කථන්නු තෙ ලද්ධමිදං විමානං.

5734. අධිච්ච ලද්ධං පරිණාමජං තෙ
සයං කතං උදාහු දෙවෙහි දින්නං,
අක්ඛාහි මෙ නාගරාජෙතමත්ථං
යථෙව තෙ ලද්ධමිදං විමානං.

5735. නාධිච්ච ලද්ධං පරිණාමජං මෙ
න සයං කතං නපි[3] දෙවෙහි දින්නං,
සකෙහි කම්මෙහි අපාපකෙහි
පුඤ්ඤෙහි මෙ ලද්ධමිදං විමානං.

5736. කිං තෙ වතං කිං පන බ්‍රහ්මචරියං
කිස්ස සුචිණ්ණස්ස අයං විපාකො,
ඉද්ධිජුතී බලවිරියූපපත්ති
ඉදං ච තෙ නාග මහාවිමානං.

5737. අහඤ්ච භරියා ච මනුස්සලොකෙ
සද්ධා උභො දානපතී අහුම්හා,
ඔපානභූතං මෙ ඝරං තදාසි
සන්තප්පිතා සමණබ්‍රාහ්මණා ච.

1. භයට්ටිතො – මජසං, සෳා.
2. තො–සිමු.
3. නාපි – මජසං,

5728. මනුෂ්‍ය තෙම නුදුටු විරූ දුය දූක විෂ්මිතවැ (මෙන්) මරණ බියෙන් පීඩිතව නො වදිනේ යි. මේ කරුණ ප්‍රාඥයන්ට නො වේ.

5729. නාරදුනි, මම විෂ්මිත නො වෙමි. මරණ බියෙන් පෙළුනෙම් ද නො වෙමි. වධයට පැමිණියේ නො වදින්නේය. වධයට පැමිණියහු ලවා නො වඳවන්නේය.

5730. මිනිසා යමකු නසන්නට කැමැත්තේ නම (වධ්‍ය වූ) හෙතෙම කෙසේ නම් වදිනේ ද? කෙසේ නම් ඔහු ලවා වඳවනේ හෝ වේ ද? ඒ ක්‍රියා යුතු නො වෙයි.

5731. පඩිතුමනි, තෙපි යමසේ කියවු ද! මෙය එසේය. තෙපි සත්‍යයක් කියව. වධයට පැමිණියේ නො වදින්නේ ය. වධයට පැමිණියහු ලවා හෝ නො වඳවන්නේය.

5732. මනුෂ්‍යයෙක් යමෙකු නසන්නට කැමැත්තේ නම් (වධාර්හයා) වදින්නේ කෙසේද? ඔහු ලවා වන්දවා ගන්නේ කෙසේද? ඒකාන්තයෙන් ඒ ක්‍රියාව යුතු නො වේ.

5733. නාරදුනි, තාවකාලික ඔබගේ මේ විමානය නාග සෘද්ධිය නාග තේජස කායික හා චෛතසික බල නාලොවැ උපත (යන මේවා) බොහෝ කල් පවත්නාසේ සිතා පව්කම් නො කරව. මේ විමන තෙපි කෙසේ ලැබුහු ද යි විචාරමි.

5734. මේ විමන හේතු රහිත ව ලබනලද ද? නැතහොත් සෘතු විපර්යාසයක් නිසා හටගැනුණේ ද? එසේත් නො වේ නම් තමා ම සාදන ලද්දක්ද? නැතහොත් දේවදින්නද? තොප මේ විමන ලද අයුරු මට කියව.

5735. පඩිතුමනි, මේ විමන මා විසින් අහේතුක ව ලබන ලද නො වේ. සෘතු විපර්යාසයෙන් උපන්නේද නො වෙයි. තමා ම කරන ලද හෝ දෙවියන් විසින් දෙන ලද්දේ හෝ නො වේ. මා කළ ලාමක නො වන පුණ්‍යකර්ම බලයෙන් ලබන ලද්දේ වෙයි.

5736. නාරදුනි, පෙර භවයෙහි කවර ව්‍රතයක් පුරුදු කෙළේද? කිනම් බ්‍රහ්මචර්යයක් පුරුදු කෙළේද? මෙය කවර කර්මයක විපාකයක්ද? නාග සෘද්ධිය, නාග තේජස, කායික හා චෛතසික බලය හා නාලොව උපත ද මේ මහා විමානය ද කෙසේ ලද්දේද?

5737. පඩිතුමනි, පෙර මිනිස් ලොව දී මම ද මාගේ බිරිඳ ද යන අපි දෙදෙනා ශ්‍රද්ධා ඇති දනපතිහු වීමු. මාගේ නිවෙස එකල පැන්හලක් වැන්න. අප විසින් මහණ බමුණෝ ද සන්තර්පණය කරන ලද්දෝය.

5738. මාලඤ්ච ගන්ධඤ්ච විලෙපනඤ්ච
පදීපියා සෙය්‍යමුපස්සයඤ්ච,
අච්ඡාදනං සයනං අන්නපානං
සක්කච්ච දානානි අදම්හ තත්ථ.

5739. තං මෙ වතං තං පන බ්‍රහ්මචරියං
තස්ස සුචිණ්ණස්ස අයං විපාකො,
ඉද්ධීජුතී බලවීරියූපපත්ති
ඉදඤ්ච මෙ ධීර මහාවිමානං.

5740. එවං චෙ තෙ ලද්ධමිදං විමානං
ජානාසි පුඤ්ඤානං ඵලූපපත්තිං,
තස්මාහි ධම්මං චර අප්පමත්තො
යථා විමානං පුන මාවසෙසි.

5741. නයිධ සන්ති සමණබ්‍රාහ්මණා වා
යෙසන්නපානානි දදෙමු කත්තෙ,
අක්ඛාහි මෙ පුච්ඡිතො එතමත්ථං
යථා විමානං පුන මාවසෙම.

5742. භොගී හි තෙ සන්ති ඉධූපපන්නා
පුත්තා ච දාරා අනුජීවිනො ච,
තෙසු තුවං වචසා කම්මනා ච
අසම්පදුට්ඨො ච භවාහි නිච්චං.

5743. එවං තුවං නාග අසම්පදොසං
අනුපාලය වචසා කම්මනා ච,
ඨත්වා ඉධ යාවතායුං විමානෙ
උද්ධං ඉතො ගච්ඡසි දෙවලොකං.

5744. අද්ධා හි සො සොචති රාජසෙට්ඨො
තයා විනා යස්ස තුවං සජීවො,
දුක්ඛූපනීතොපි[1] තයා සමෙච්ච
වින්දෙය්‍ය පොසො සුඛමාතුරොපි.

5745. අද්ධා සතං භාසසි නාග ධම්මං
අනුත්තරං අත්ථපදං සුචිණ්ණං,
එතාදිසියාසු හි ආපදාසු
පඤ්ඤායතෙ මාදිසානං විසෙසො.

1. දුක්ඛොපනීතොපි - මජසං.

5738. මල් සුවඳවිලවුන් පහන් දල්වීමට අවශ්‍ය දෑ ඇඳ පුටු නිවාස වස්ත්‍ර සහ ආහාරපාන එහිදී (මනුෂ්‍යලෝකයේ දී) සකස් කොට පිදීමු.

5739. පඬිතුමනි, එය මගේ ව්‍රතසමාදනය යි. එය මගේ බඹසර යි. මනාසේ පුහුණු කළ කුශල කර්මයන් නිසා නාග සෘඞිය නාගතේජස නාගබලය කායික චෛතසික වීර්යය නාලොව උපත සහ මාගේ මහා විමානය ද යන මේවා ලත්මි.

5740. ඉදින් මේ විමන තොප විසින් මෙසේ ලබන ලද වී නම් පුණ්‍යකර්මයන්ගේ ඵලවිපාක දනුව. එහෙයින් යළිදු විමන්හි වාස කරන සේ අප්‍රමාදව කුශලක්‍රියාවන්හි හැසිරෙව.

5741. **පඬිතුමනි, යම් කෙනකුන්ට ආහාරපාන දෙමු නම් එබඳු (ගැනීමට සුදුසු) මහණ බමුණෝ** නාලොව නැතියහ. අපි යළිදු යම්සේ මේ විමනෝ වසමෝ නම්, තෙල කරුණ විචාළ තෙපි මට කියව.

5742. නාරදුනි, තොපට මෙහි උපන් පුත්‍රයෝ ද බිරියෝ ද සේවකයෝ ද ඇතියහ. තෙපි ඔවුන් කෙරෙහි වචනයෙන් ද ක්‍රියා-වෙන් ද නිරතුරු ද්වේෂ නො කරව.

5743. නාගය, තෙපි වචනයෙන් හා කර්මයෙන් (ක්‍රියායෙන්) මෙත් සිත රකිමින් දිව්හිමියෙන් මෙහි සිට මින් ච්‍යුතවැ දෙව්ලොවට යව.

5744. පඬිතුමනි, තෙපි යමකුට ඇමැති වූහු ද ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ රජ තෙම තොපගෙන් වෙන්ව ඒකාන්තයෙන් ශෝක කෙරෙයි. දුකට පත් දැඩි ගිලන් පුරුෂයා ද තොප හා එක් වැ සුව ලබන්නේය.

5745. නාරදුනි, ඒකාන්තයෙන් පුරුදු කළ උතුම් සත්පුරුෂ-යන්ගේ සවභාවයක් කියව. මෙවැනි විපත් පැමිණි සඳෙහි මාවැනි පැණවතුන්ගේ වෙනස පෙනේ.

5746. අක්ඛොභි නො තායං මුදා නු ලද්ධා
අක්ඛොභි නො තායමජෙසි ජූතෙ,
ධම්මෙන ලද්ධා ඉති තාය මාහ[1]
කථං තුවං හත්ථමිමස්සමාගතො.

5747. යොමිස්සරො තත්ථ අහොසි රාජා
තමයමක්ඛොභි[2] අජෙසි ජූතෙ,
සො මං ජිතො රාජා ඉමස්සදාසි
ධම්මෙන ලද්ධොස්මි අසාහසෙන.

5748. මහොරගො අත්තමනො උදග්ගො
සුත්වාන ධීරස්ස සුභාසිතානි,
හට්ඨො ගහෙත්වාන අනොමපඤ්ඤං
පාවෙක්ඛි භරියාය තදා සකාසෙ.

5749. යෙන ත්වං විමලෙ පණ්ඩු යෙන භත්තං න රුච්චති,
න ච මෙ තාදිසො වණ්ණො අයමෙසො තමොනුදෙ.

5750. යස්ස තෙ හදයෙනත්ථො ආගතායං පභඞ්කරො,
තස්ස වාක්‍යං නිසාමෙහි දුල්ලභං දස්සනං පුන.

5751. දිස්වාන තං විමලා භූරිපඤ්ඤං
දසඞ්ගුලිං පඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා,
හට්ඨෙන භාවෙන පතීතරූපා
ඉච්චබ්‍රවි කුරූනං කත්තසෙට්ඨං.

5752. අදිට්ඨපුබ්බං දිස්වාන මච්චො මච්චුභයද්දිතො,
ව්‍යම්හිතො නාභිවාදෙති න ඉදං පඤ්ඤවතාමිව.

5753. න චම්හි ව්‍යම්හිතො නාගී න ච මච්චුභයද්දිතො,[3]
න වජ්ඣො අභිවාදෙය්‍ය වජ්ඣං වා නාභිවාදයෙ.

5754. කථං නු අභිවාදෙය්‍ය අභිවාදපයෙථ වෙ,
යං නරො හන්තුමිච්ඡෙය්‍ය තං කම්මං නුපපජ්ජති.

5755. එවමෙතං යථා බ්‍රූසි සච්චං භාසසි පණ්ඩිත,
න වජ්ඣො අභිවාදෙය්‍ය වජ්ඣං වා නාභිවාදයෙ.

5756. කථං නො[4] අභිවාදෙය්‍ය අභිවාදපයෙථ වෙ,
යං නරො හන්තුමිච්ඡෙය්‍ය තං කම්මං නුපපජ්ජති.

1. මිංහු – මජ්සං.
2. තමායමක්ඛොභි – මජ්සං, ස්‍යා.
3. සයට්ටිතො – මජ්සං, ස්‍යා.
4. නු – ස්‍යා.

5746. පඬිතුමනි, පූර්ණකයා තොප මුදල් වියදමකින් තොරව ලබා ගත්තේද? දූකෙළි කෙළ දිනා ගත්තේ ද? මෙතෙමේ පඬිතුමා දැහැමින් ලද බව කියයි. තෙපි මොහු අතට කෙසේ පත්වූවහු ද?

5747. මට අධිපති යම් රජෙක් වී ද, මෙතෙම දූකෙළියෙහි දී ඔහු පැරදවිය. පැරදි රජ තෙම මොහුට මා දුන්නේ ය. ඒ හේතුවෙන් අසාහසික ව දැහැමි ව ලබන ලදිමි.

5748. මහා නාගරාජයා පඬිතුමාගේ බස් අසා තුටුපහටු වැ අලාමක ප්‍රඥා ඇති ඔහුගේ අත අල්ලා ගෙන බිරිඳ සමීපයට ගියේය.

5749. විමලාවෙනි, යම් හෙයෙකින් (තොප ගත) පඬු පැහැ වී ද, ආහාර අරුචි වී ද, මෙවැනි ගුණවැණුම් ඇතියකු කිසිතැනෙක නැත. මේ ඒ අඳුරු දුරලන විධුර පඬිතුමා වේ.

5750. යමකුගේ හදවතින් තොපට ප්‍රයෝජන ඇත්තේ ද ඒ ප්‍රභාකර පඬිතුමා මේ පැමිණියේය. ඔහුගේ කතා අසව. යළි මොහු දැකුම දුලබ වේ.

5751. විමලා නම් නාගකන්‍යාව මහපැණැති ඔහු දැක උපන් සොම්නස් ඇතිව දසනඛසමොධානයෙන් යුතුව කුරුරට වාසීන්ගේ උතුම් පඬිතුමාට මෙසේ කීය.

5752. මනුෂ්‍ය වූ තෙපි තුදුටු විරූ නාග භවනය දැක විෂ්මිත වැ මරණ බියෙන් පීඩිතවැ නො වදියි. මේ කරුණ ප්‍රාඥයනට සුදුසු නො වේ.

5753. නාමෙනෙවියනි, මම විෂ්මිත වූයෙම් නො වෙමි. මරණ බියෙන් පීඩිතයෙම් නො වෙමි. වධයට පැමිණියේ නො වදින්නේය. වධයට පැමිණියාහු ලවා නො වඳවන්නේය.

5754. මනුෂ්‍යයෙක් යමකු නසනු කැමැත්තේ නම් (එකල්හි) ඔහුට වදින්නේ කෙසේද? ඔහු ලවා වන්දවා ගන්නේ කෙසේද? ඒකාන්තයෙන් මේ ක්‍රියා යුතු නො වෙයි.

5755. පඬිතුමනි, තෙපි යම්සේ කියවු ද, මෙය මෙසේය. තෙපි සත්‍යයක් කියහු. වධයට පැමිණියේ නො වදින්නේය. වධයට පැමිණියහු ලවා හෝ නො වඳවන්නේය.

5756. මනුෂ්‍යයෙක් කෙනකු නසන්නට කැමැත්තේ නම් (වධාර්හයා) වදින්නේ කෙසේද? ඔහු ලවා වන්දවාගන්නේ කෙසේද? ඒකාන්තයෙන් ඒ ක්‍රියා යුතු නො වෙයි.

5757. අසස්සතං සස්සතං නු තවයිදං
ඉද්ධී ජුතී බල විරියූපපත්ති,
පුච්ඡාමි තං නාගකඤ්ඤෙ තමත්ථං
කථන්නු තෙ ලද්ධමිදං විමානං.

5758. අධිච්ච ලද්ධං පරිණාමජං තෙ
සයං කතං උදාහු දෙවෙහි දින්නං,
අක්ඛාහි මෙ නාගකඤ්ඤෙ තමත්ථං
යථෙව තෙ ලද්ධමිදං විමානං.

5759. නාධිච්ච ලද්ධං න පරිණාමජං මෙ
න සයං කතං නාපි දෙවෙහි දින්නං,
සකෙහි කම්මෙහි අපාපකෙහි
පුඤ්ඤෙහි මෙ ලද්ධමිදං විමානං.

5760. කිං තෙ වතං කිං පන බ්‍රහ්මචරියං
කිස්ස සුචිණ්ණස්ස අයං විපාකො,
ඉද්ධී ජුතී බල විරියූපපත්ති
ඉදඤ්ච තෙ නාගි මහාවිමානං.

5761. අහඤ්ච ඛො සාමිකො චාපි මය්හං
සද්ධා උභො දානපතී අහුම්හා,
ඔපානභූතං මෙ ඝරං තදාසි
සන්තප්පිතා සමණබ්‍රාහ්මණා ච.

5762. මාලඤ්ච ගන්ධඤ්ච විලෙපනඤ්ච
පදීපියං සෙය්‍යමුපස්සයඤ්ච,
අච්ඡාදනං සයන[1]මන්නපානං
සක්කච්ච දානානි අදම්හ තත්ථ.

5763. තං මෙ වතං තං පන බ්‍රහ්මචරියං
තස්ස සුචිණ්ණස්ස අයං විපාකො,
ඉද්ධී ජුතී බල විරියූපපත්ති
ඉදඤ්ච මෙ ධීර මහාවිමානං

5764. එවඤ්ච තෙ ලද්ධමිදං විමානං
ජානාසි පුඤ්ඤානං ඵලූපපත්තිං,
තස්මා හි ධම්මං චර අප්පමත්තො
යථා විමානං පුනමාවසෙසි.

1. සායන - ස්‍යා.

5757. නාමෙණෙවියනි, තාවකාලික ඔබගේ මේ විමානය නාගසෘඩිය නාගතේජස කායික හා චෛතසික බල නාලොවැ උපත (යන මේවා) බොහෝ කල් පවත්නා සේ සිතා පව්කම් නො කරන්න. මේ විමන කෙසේ ලබනලදදැ යි විචාරමි.

5758. නාමෙණෙවියනි, මේ විමන හේතු රහිතව ලද්දක් ද? නැතහොත් සෘතු විපර්යාසයක් නිසා හටගැනුණක් ද? එසේත් නො වේ නම් තමාම සාදන ලද්දක් ද? නැතහොත් දේවදින්න ද? ඔබ ලද විමන, ලද හේතුව මට කියන්න.

5759. (පඬිතුමනි,) මේ විමන මා විසින් අහේතුක ව ලැබුවක් නො වෙයි, සෘතු විපර්යාසයක් නිසා ලද්දේ ද නො වෙයි, තමා ම සාද ගන්නාලද ද නො වෙයි, දෙවියන් විසින් දෙන ලද්දේ ද නො වේ. මා කළ ලාමක නො වන පුණ්‍යකර්ම බලයෙන් ලබන ලද්දේ වෙයි.

5760. නාමෙණෙවියනි, පෙර භවයෙහි කවර ව්‍රතයක් පුරුදු කරන ලද ද? කිනම් බ්‍රහ්මචර්යයක් පුරන ලද ද? මෙය මොනොවට පුරුදු කළ කවර කර්මයක විපාකයෙක් ද? නාගසෘද්ධිය, නාග තෙජස, කායික හා චෛතසික බලය ද නාලොව උපත ද මේ මහා විමානය ද කෙසේ ලද්දේ ද?

5761. පඬිතුමනි, පෙර මිනිස් ලොව දී මම ද මාගේ ස්වාමිපුරුෂ ද යන අපි දෙදෙන ශ්‍රද්ධා ඇති දනපතිහු වීමු. මාගේ නිවෙස එකල පැන්හලක් වැන්න, අපි මහණ බමුණන් සන්තර්පණය කෙළෙමු.

5762. මල්දම් සුවඳවිලවුන් පහන් දල්වීමට අවශ්‍ය දෑ ඇඳ පුටු නිවාස වස්ත්‍ර හා ආහාරපාන එහි දී (මනුෂ්‍යලෝකයේ දී) සකස් කොට පිදීමු.

5763. පඬිතුමනි, එය මාගේ ව්‍රතසමාදනය යි. එය මාගේ බඹසර යි. මනාසේ පුහුණු කළ කුශල කර්මයන් නිසා නාග සෘඩිය නාගතේජස නාගබලය කායික චෛතසික වීර්යය නාලොව උපත හා මාගේ මහාවිමානය යන මේවා ලබන ලදී.

5764. මෙසේ මේ විමන ලද තොප පුණ්‍ය කර්මයන්ගේ ඵලවිපාක දන්නහු ය. ඔබ නැවත මෙම විමනෙහි වසන්නහු නම්, අප්‍රමාද ව කුශලක්‍රියාවන්හි හැසිරෙන්නහුයි බෝසතාණන් වහන්සේ කීහ.

5765. නයිධ සන්ති සමණබ්‍රාහ්මණා වා
යෙසන්නපානානි දදෙමු කත්තෙ,
අක්ඛාහි මෙ පුච්ඡිතො එතමත්ථං
යථා විමානං පුනමාවසෙම.

5766. භොගී හි තෙ සන්ති ඉධූපපන්නා
පුත්තා ච දරා අනුජීවිනො ච,
තෙසං තුවං වචසා කම්මුනා ච
අසම්පදුට්ඨො ච භවාහි නිච්චං.

5767. එවං තුවං නාගී අසම්පදොසං
අනුපාලය වචසා කම්මුනා ච,
ඨත්වා ඉධ යාවතායුං විමානෙ
උද්ධං ඉතො ගච්ඡසි දෙවලොකං.

5768. අද්ධා හි සො සොචති රාජසෙට්ඨො
තයා විනා යස්ස තුවං සජීවො,
දුක්ඛූපනීතොපි තයා සමෙච්ච
වින්දෙය්‍ය පොසො සුඛමාතුරොපි.

5769. අද්ධා සතං භාසසි නාගී ධම්මං
අනුත්තරං අත්ථපදං සුචිණ්ණං,
එතාදිසියාසු හි ආපදාසු
පඤ්ඤායතෙ මාදිසානං විසෙසො.

5770. අක්ඛාහි නො තායං මුධා නු ලද්ධො
අක්ඛෙහි නො තායං අජෙසි ජූතෙ,
ධම්මෙන ලද්ධො ඉති තායමාහ
කථං තුවං හත්ථමිමස්සමාගතො.

5771. යො මිස්සරො තත්ථ අහොසි රාජා
තමායමක්ඛෙහි අජෙසි ජූතෙ,
සො මං ජිතො රාජා ඉමස්සදාසි
ධම්මෙන ලද්ධොස්මි අසාහසෙන.

5772. යථෙව වරුණො නාගො පඤ්හං පුච්ඡිත්ථ පණ්ඩිතං,
තථෙව නාගකඤ්ඤාපි පඤ්හං පුච්ඡිත්ථ පණ්ඩිතං.

5773. යථෙව වරුණං නාගං ධීරො තොසෙසි පුච්ඡිතො,
තථෙව නාගකඤ්ඤම්පි ධීරො තොසෙසි පුච්ඡිතො.

5765. පඬිතුමනි, යම් කෙනකුන්ට ආහාරපාන දෙමු නම්, එබඳු (ගැනීමට සුදුසු) මහණ බමුණෝ නාලොව නැත්තාහ. අපි යළි මේ විමනෙහි වසමු ද එබඳු අයුරක් මේ කරුණ විචාරණ මට කියනු මැනවි.

5766. නාමෙණෙවියනි, ඔබට මෙහි උපන් පුත්‍රයෝ ද ස්වාමි-පුරුෂයා ද සේවකයෝ ද ඇතියහ. ඔවුන් කෙරෙහි වචනයෙන් ද ක්‍රියායෙන් ද අශුභ නො කරන්න.

5767. නාමෙණෙවිය, තෙපි වචනයෙන් හා කර්මයෙන් (ක්‍රියායෙන්) මෙත් සිත් රකිමින් දිව්හිමියෙන් මෙහි (මේ විමනේ) සිට මෙයින් ච්‍යුත වැ දෙව්ලොවට යන්නහු ය.

5768. පඬිතුමනි, ඔබ යමකුට ඇමැති වී ද ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ රජ තෙම ඔබෙන් වෙන් ව (වෙන්වීම නිසා) ඒකාන්තයෙන් ශෝක කෙරෙයි. දූකට පැමිණියේ නමුදු දූඩි ගිලන් පුරුෂ තෙමේ ඔබ හා එක් වැ සැප ලබන්නේ ය.

5769. නාමෙණෙවියනි, ඒකාන්තයෙන් පුරුදු කළ උතුම් සත්පුරුෂයන්ගේ ස්වභාවයක් කියව. මෙවැනි විපත් පැමිණි සඳ මා වැනි පැනවතුන්ගේ වෙනස පෙනේ.

5770. පඬිතුමනි, පූර්ණකයා ඔබ මුදල් වියදමකින් තොරව ලබා ගත්තේ ද? දූකෙළියෙන් දිනා ගත්තේ දැයි කියව, මෙතෙමේ, (ඔබ) දැහැමින් ලද බව කියයි. ඔබ මොහු අතට පත්වූයේ කෙසේ ද?

5771. මට අධිපති යම් රජෙක් එහි (කුරුරට) වී ද, මෙ තෙම දූකෙළියෙහි දී ඔහු පැරැද විය. පැරදුණ රජ තෙම මොහුට මා දුන්නේ ය. අසාහසික ව දැහැමින් (ඔහු විසින්) ලද්දේ වෙමි.

5772. වරුණ නාගරාජයා යම් මැ ප්‍රශ්නයක් විධුර පඬි තුමාගෙන් ඇසී ද, (ඉරන්දතී) නාග කන්‍යාව ද එම ප්‍රශ්නය විධුර පඬිතුමාගෙන් ඇසුවා ය.

5773. පුළුවුස්නා ලද පණ්ඩිත තෙම වරුණ නාරද යම්සේ සතුටු කෙළේ ද එසේ ම නාගකන්‍යාව ද සතුටු කෙළේ ය.

5774. උභොපි තෙ අත්තමනෙ විදිත්වා
මහොරගං නාගකඤ්ඤඤ්ච ධීරො,
අවජ්ඣමනී අභීතො අලොමහට්ඨො
ඉච්චබ්‍රවී වරුණං නාගරාජං.

5775. මා රොධයි නාග අයාහමස්මි
යෙන තව අත්ථො ඉදං සරීරං,
හදයෙන මංසෙන කරොහි කිච්චං
සයං කරිස්සාමි යථාමති තෙ.

5776. පඤ්ඤා හවෙ හදයං පණ්ඩිතානං
තෙත්‍යම්හ පඤ්ඤාය මයං සුතුට්ඨා,
අනූනනාමො ලභතජ්ජ දරං
අජ්ජෙව තං කුරුයො පාපයාතු.

5777. ස පුණ්ණකො අත්තමනො උදග්ගො
ඉරන්ධතිං නාගකඤ්ඤං ලභිත්වා,
හට්ඨෙන භාවෙන පතීතරූපො
ඉච්චබ්‍රවී කුරූනං කත්ත[1]සෙට්ඨං.

5778. භරියාය මං ත්වං අකරී සමඞ්ගිං[2]
අහඤ්ච තෙ විධුර කරොමි කිච්චං,
ඉමඤ්ච තෙ මණිරතනං දදමි
අජ්ජෙව තං කුරුයො පාපයාමි.

5779. අජෙය්‍යමෙසා තව හොතු මෙත්ති
භරියාය කච්චාන පියාය සද්ධිං.
ආනන්දි විත්තො සුමනො පතීතො.
දත්වා මණිං මඤ්ච නයින්දපත්තං.

5780. ස පුණ්ණකො කුරූනං කත්තසෙට්ඨං
නිසීදයී පුරතො ආසනස්මිං,
ආදය[3] කත්තාරං අනොමපඤ්ඤං[4]
උපානයී[5] නගරං ඉන්දපත්තං.

5781. මනො මනුස්සස්ස යථාපි ගච්ඡෙ
තතොපි සඞ්ඛිප්පතරං අහොසි,
ස පුණ්ණකො කුරූනං කත්තසෙට්ඨං
උපානයී නගරං ඉන්දපත්තං.

---

1. කත්තු - මජසං.
2. සමඞ්ගී - මජසං.
3. ආජඤ්ඤමාරුය්හ - මජසං.
4. වණ්ණං - මජසං.
5. පක්කමිවෙහාස - මජසං.

5774. පණ්ඩිත තෙම, නාරජු හා නාමෙණෙවිය යන දෙදෙන ම සතුටු සිතැති බව දැන බිය රහිත වූයේ ලොමුදැහගැනීම නැති ව වරුණ නාරජුට මෙලෙස කීය:

5775. නාරජතුමනි, මිත්‍රද්‍රෝහි ක්‍රියාවක් කරමි යි නහමක් පැකිළෙව. ඒ මම වෙමි. හදවතින් හෝ මසින් හෝ යමකින් තොපට ප්‍රයෝජන ඇද්ද මේ සිරුර ඒ කිස කෙරෙයි. තොපගේ සිතැඟි පරිදි මම ක්‍රියා කරන්නෙමි.

5776. පණ්ඩිතයන්ගේ ප්‍රඥාව මැ හදවත යි. ඒ අපි තොපගේ ප්‍රඥාවෙන් තුටුපහටු වූම්හ. දැන් පූර්ණක ද බිරිය ලබයි. හෙතෙම, අද ම තොප කුරුරට වාසීන් වෙතට පමුණුවාවා!

5777. පූර්ණක යක්‍ෂ තෙමේ ඉරන්දතිය ලදින් ඔද වැඩුණු සිතැත්තේ කුරුරටවාසීන්ගේ ශ්‍රෙෂ්ඨ ඇමැතිහට මෙසේ කීය:

5778. පඬිතුමනි, තෙපි මා හා බිරිඳ සමඟි කළහු ය. මමත් තොපට කළමනා දැයක් කරමි. පඬිතුමනි, තොපට මේ මාණිකා රත්නය දෙමි. අද ම තොප ඉඳිපත් නුවරට පමුණුවමි.

5779. කාත්‍යායන ය, තොපගේ ප්‍රිය භාර්‍ය්‍යාව හා සමග තෙල ප්‍රියසංවාස සංවේතන මෛත්‍රිය අනෙකකු විසින් නොදිනිය හැකි වේවා තොප සතුට ම ධනය කොට ඇත්තෙක් වැ සොම්නස් සිතැත්තේ ප්‍රීතිමත් වැ වෙසේවා! මිණිරුවන දී මා ඉඳිපත් නුවරට පමුණුවව.

5780. පූර්ණක යක්‍ෂයා කුරුරට වාසීන්ගේ ඇමැති විධුරපඬි ඉදිරි අසුනෙහි හිඳුවා, ගත්තේය. අලාමක ප්‍රඥා ඇති විධුර පඬිතුමා රැගෙන ඉඳිපත් නගරයට පැමිණවී.

5781. මිනිසාගේ සිත යම්සේ වහා ගමන් කරන්නේ ද එයට වඩා වෙගයෙන් මනොමය සෛන්ධවයාගේ ගමන සිද්ධවිය. පූර්ණක-තෙමේ කුරුරට වැස්සන්ගේ ඇමැති ඉඳිපත් නුවරට පැමිණවී.

5782. එතින්දපත්තං නගරං පදිස්සති
රම්මානි ච අම්බවනානි භාගසො,
අහඤ්ච භරියාය සමඞ්ගිභූතො
තුවඤ්ච පත්තොසි සකං නිකෙතං.

5783. ස පුණ්ණකො කුරූනං කත්ථසෙට්ඨං[1]
ඔරොපිය ධම්මසභාය මජ්ඣෙ,
ආජඤ්ඤමාරුය්හ අනොමවණ්ණො
පක්කාමි[2] වෙහාසයමන්තලික්ඛෙ*.

5784. තං දිස්වා රාජා පරමප්පතීතො
උට්ඨාය බාහාහි පලිස්සජිත්වා,
අවිකම්පයං ධම්මසභාය මජ්ඣෙ
නිසීදයි පමුඛං ආසනස්මිං.

5785. ත්වං නො විනෙතාසි[3] රථංව නද්ධං[4]
නන්දන්ති තං කුරුයො දස්සනෙන,
අක්ඛාහි මෙ පුච්ඡිතො එතමත්ථං
කථං පමොක්ඛො අහු මාණවස්ස.

5786. යං මාණවොත්‍යාභිවදී ජනින්ද
න සො මනුස්සො නරවීරියසෙට්ඨ[5]
යදි තෙ සුතො පුණ්ණකො නාම යක්ඛො
රඤ්ඤො කුවෙරස්ස හි සො සජීවො.

5787. භූමින්ධරො වරුණො නාම නාගො
බ්‍රහා සුචී වණ්ණබලූපපන්නො,
තස්සානුජං ධීතරං කාමයානො
ඉරන්දතී නාම සා නාගකඤ්ඤා.

5788. තස්සා සුමජ්ඣාය පියාය හෙතු
පතාරයිත්ථ මරණාය මය්හං,
සො චෙව භරියාය සමඞ්ගිභූතො
අහඤ්චනුඤ්ඤාතො මණී ච ලද්ධො.

5789. රුක්ඛො හි මය්හං පද්වාරෙ[6] සුජාතො
පඤ්ඤාක්ඛන්ධො සීලමයස්ස සාඛා,[7]
අත්ථෙ ච ධම්මෙ ච ඨිතො නිපාකො
ගවප්ඵලො[8] හත්ථිගවස්සඡන්නො.

5790. නච්චගීතතූරියාභිනාදිතෙ
උච්ඡිජ්ජසෙනං පුරිසො අහාසි,
සො නො අයං ආගතො සන්තිකෙතං
රුක්ඛස්සිමස්සාපචිතිං කරොථ.

---

* ආජඤ්ඤමාරුය්හ අනොමවණ්ණංපක්කමි වෙහාස මන්තලික්ඛෙ – මජසං.

1. කත්තුසෙට්ඨං – මජසං.
2. පක්කමි – මජසං.
3. පුන නෙතාසි – මජසං.
4. රථංව රට්ඨං – මජසං, සයා.
5. නරවීරසෙට්ඨ – මජසං, සයා.
6. සරද්වාරෙ – සයා, පන ද්වාරෙ – මජසං, වි.
7. සාඛො – මජසං.
8. ගව්පප්ඵලො – සයා, ගවිප්ඵලො – මජසං.

5782. පඬිතුමනි, තෙල ඉඳිපත් නගරය පෙනේ. සිත්කලු අඹ උයන්හි කොටස් ද පෙනේ. මම ද බිරිය හා එක් වීමි. තෙපිදු සිය නිවෙසට පැමිණියහු.

5783. පූර්ණක යක්‍ෂයා කුරුරට ඇමැතිවරයා ධර්මසභායෙහි බස්වා අලාමක පෙණුමැති හේ ආජානේය අසු පිට නැගී අහසින් ගියේ ය.

5784. රජ තෙම පඬිතුමා දැකැ ඉතා ප්‍රමුදිත වැ (අස්නෙන්) නැගීසිට බුහුමන් පෙරදැරිව පිළිගෙන, අකම්පිත වූයේ ධම්සභා මධ්‍යයෙහි සැරැසූ ධම්ාසනයෙහි (තමා) අබිමුවෙහි (රජතුමාට මූණලා) හිඳුවී ය.

5785. රියැදුරු සැරහූ රිය (යුතු තැනට) පමුණුවන්නා සේ, තෙපි අප යහපත් කටයුත්තෙහි පමුණුවන්නහු, කුරුරට වාසීහු තොපගේ දැකුමෙන් ප්‍රීත වෙති. විතාරණ මේ කරුණ මට කියනු මැනැවි. ඒ මාණවකයාගෙන් තොපගේ මිදීම සිදුවූයේ කෙසේ ද?

5786. රජතුමනි. යමකුට මාණවකයා යයි කීවේ ද හේ මිනිසෙක් නො වේ. නරවීරුවාණෙනි, ඔබ පූර්ණක නමැති යකා (ගැන) අසා තිබේ ද හේ කුවේර රජුගේ ඇමැතියා යි.

5787. භූමින්ධර නාග භවනයෙහි වසන වරුණ නාගරාජයා විශාල ය, පවිත්‍ර ය, පැහැපත් ය, බලවත් ය. ඔහුගේ අනුජාත දුහිතෘ වූ ඉරන්දතී නමැති නාගකන්‍යාව (ලබන්නට) පූර්ණක කැමැති විය.

5788. මනා මැද පෙදෙස ඇති ඒ ප්‍රියාව බලාපොරොත්තුවෙන් හේ මා මරන්නට වෑයම් කෙළේ ය. හේ බිරිඳ හා සමහන් විය. නාරදුගේ අනුමැතිය ලැබැ මම ද ආමයමි. මා මේ මැණික ලද්දේ ය. (රජ රටවැසියන්ට මෙසේ කියයි:)

5789. රජ මැඳුර අබියස හටගත් රුකක් මා විසින් සිනෙන් දකිනලද ය. එම රුකැ නුවණ නමැති කඳ ඇත. සීලය නමැති අතු ඇත. උභයලෝකාථී සිඩිය ගෙන දෙන ඒ ප්‍රඥා නමැති රුක පස්ගෝරස නමැති එල දරන්නේ ය. ඇතුන් හා අසුන් ගවයන්ගෙන් යුක්ත ය.

5790. මහජනයා නැටුම් ගැයුම් වැයුම් (ඈ පුද විසින්) පවත්වද්දී එක්තරා පුරුෂයෙක් (මහාජනයා පලවාහැර) මේ ගස කපා ගෙන ගියේ ය. ඒ නැණ රුක අප වෙත යළි ආයේය. තෙපි මේ රුකට පුද සත්කාර කරව්.

5791. යෙ කෙචි විත්තා මම පච්චයෙන
සබ්බෙව තෙ පාතුකරොන්තු අජ්ජ,
තිබ්බානි කත්වාන උපායනානි
රුක්ඛස්සිමස්සාපචිතිං කරොථ.

5792. යෙ කෙචි බද්ධා මම අත්ථි රට්ඨෙ
සබ්බෙව තෙ බන්ධනා මොචයන්තු,
යථෙවයං බන්ධනස්මා පමුත්තො
ඉමෙව තෙ මුඤ්චරෙ බන්ධනස්මා.

5793. උන්නඞ්ගලා මාසමිමං කරොන්තු
මංසොදනං බ්‍රාහ්මණා භක්ඛයන්තු,
අමජ්ජපා මජ්ජරහො[1] පිපන්තු
පුණ්ණාහි ථාලාහි[2] පලිස්සුතාහි.

5794. මහාපථං නිච්ච සමව්හයන්තු
තිබ්බඤ්ච රක්ඛං විදහන්තු රට්ඨෙ,
යථඤ්ඤමඤ්ඤං න විහෙඨයෙය්‍යුං
රුක්ඛස්සිමස්සාපචිතිං කරොථ.

5795. ඔරොධා ච කුමාරා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
බහුං අන්නඤ්ච පානඤ්ච පණ්ඩිතස්සාභිහාරයුං.

5796. හත්ථාරූහා[3] අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා,[4]
බහුං අන්නඤ්ච පානඤ්ච පණ්ඩිතස්සාභිහාරයුං.

5797. සමාගතා ජානපද නෙගමා ච සමාගතා,
බහුං අන්නඤ්ච පානඤ්ච පණ්ඩිතස්සාභිහාරයුං.

5798. බහුජ්ජනො[5] පසන්නොසි දිස්වා පණ්ඩිතමාගතෙ,
පණ්ඩිතම්හි අනුප්පත්තෙ චෙලුක්ඛෙපො අවත්තථාති.[6]

විධුරපණ්ඩිතජාතකං අට්ඨමං.

1. රහා – මජ්ඣං, ස්‍යා.
2. තාලාහි – මජ්ඣං, වි.
3. හත්ථාරොහා – මජ්ඣං. වි. ස්‍යා.
4. පත්තිකාරිකා – වි.
5. බහුජ්ජනො – මජ්ඣං.
6. පවත්තථාති – මජ්ඣං, ස්‍යා.

5791. යම්කිසි කෙනෙක් මාගේ උපකාර ලැබ සතුටු වෙත් ද අද ඒ සියල්ලෝම සිය සතුට පහළ කෙරෙත්වා! මේ රුකට මහත් පූජා සත්කාර කොට බුහුමන් කරවු.

5792. මාගේ රාජ්‍යයෙහි බන්ධනගත යම් සත්ත්ව කෙනෙක් වෙත් ද ඒ සියල්ලෝ බන්ධනයෙන් මුදත්වා! යම්සේ මේ පඬිතුමා මිදුණේ ද, එසේ හැම සත්හු ද බැඳුම්වලින් මුදනු ලබත්වා!

5793. මේ මාසය මුළුල්ලෙහි නඟුල් (කුඹුරෙන් ගොඩ ගෙන) තැන්පත් කොට තබත්වා! බමුණෝ මස්රසැති ව බත බුදිත්වා! මත්පැන් බොන්නෝ පානාගාරයෙහි සිට පිරි උතුරායන ඔඩම් වලින් රිසිසේ මත්පැන් බොත්වා!

5794. මහමඟැ අසල සිටින වෙසඟනෝ නිතර සළෙලුන් කැඳවත්වා! යම්සේ මහජනයා ඔවුනොවුන් නො පෙළත් ද එසේ දැඩි ආරක්‍ෂා සංවිධාන කෙරෙත්වා! මෙ අයුරින් මේ රුකට ගරු-බුහුමන් කරවු.

5795. ඇතොවුර ස්ත්‍රීහු ද කුමාරවරු ද වෛශ්‍යයෝ ද බමුණෝ ද බොහෝ ආහාරපාන පඬිතුමාට යැවූහ.

5796. ඇතරුවෝ යැ අසරුවෝ යැ රථිකයෝ යැ පාබල සේනා යැ යන මොහු පඬිතුමාට බොහෝ ආහාරපාන යැවූහ.

5797. රැස් වූ දනවුවැස්සෝ ද නියම්ගම්වැස්සෝ ද පඬිතුමාට ආහාරපාන යැවූහ.

5798. පැමිණි පඬිතුමා දැක බොහෝ දෙන සතුටු වූහ. පඬිතුමා යළි පැමිණි කල්හි පිළී හිසැ සිසාරා ඔකඳ වූහු.

අටවන විධුරපණ්ඩිත ජාතක යි.

9. උම්මග්ගජාතකං

5799. සබ්බසංහාරකො නත්ථි සුද්ධං කඞ්ගු පවායති,
අලිකං භාසතයං ධුත්තී සච්චමාහු මහල්ලිකා.

සත්තද්‍රකපඤ්හො.

5800. හංසි තුවං එවං මඤ්ඤසි සෙය්‍යො
පුත්තෙන පිතාති රාජසෙට්ඨ,
හන්දස්සතරස්ස තෙ අයං
අස්සතරස්ස හි ගද්‍රභො පිතා.

ගද්‍රභපඤ්හො.

එකූනවීසතිපඤ්හා නිට්ඨිතා.

5801. නායං පුරෙ උන්නමති තොරණග්ගෙ කකණ්ටකො,
මහොසධ විජානාහි කෙන ථද්ධො කකණ්ටකො.

5802. අලද්ධපුබ්බං ලද්ධාන අඩ්ඪමාසං කකණ්ටකො,
අතිමඤ්ඤති රාජානං වෙදෙහං මිථිලග්ගහං.

කකණ්ටක පඤ්හො.

5803. ඉත්ථී සියා රූපවතී සා ච සීලවතී සියා
පුරිසො තං න ඉච්ඡෙය්‍ය සද්දහාසි මහොසධ.

5804. සද්දහාමි මහාරාජ පුරිසො දුබ්භගො[1] සියා,
සිරී ච කාලකණ්ණී ච න සමෙන්ති[2] කුදචනං.

සිරිකාලකණ්ණි පඤ්හො.

5805. යෙසං න කදචි භූතපුබ්බං
සඛ්‍යං සත්තපදම්පි ඉමස්මිං ලොකෙ,
ජාතා අමිත්තා දුවෙ සහායා
පටිසන්ධාය චරන්ති කිස්ස හෙතු.

5806. යදි මෙ අජ්ජ පාතරාසකාලෙ
පඤ්හං න සක්කුණෙය්‍යාථ[3] වත්තුමෙතං,
රට්ඨා පබ්බාජයිස්සාමි[4] වො සබ්බෙ
න හි මත්ථො දුප්පඤ්ඤජාතිකෙහි.

---

1. දුභගො - මජසං, වි.
2. න සමෙන්ති - මජසං.
3. සක්කුණෙථ - සීමු. සකුණෙථ - සයා.
4. පබ්බාජයිස්සාමි - සීමු.

9. උම්මග්ග ජාතකය.

5799. සර්වසංහාරක ගන්ධයෙක් නම් නැති. පිරිසුදු පුවඟු මල් සුවඳ හමයි. මේ ධූර්තස්ත්‍රී බොරු කියයි. මැහැල්ල සැබෑවක් කිවූ.

සත්දරු පැනය.

5800. රාජශ්‍රෙෂ්ඨය, ඔබ පියා පුතුට වඩා උතුම් ය යි හඟින්නහු නම් ඔබගේ අශ්වතරයාට වඩා මේ කොටළුවා ම උතුම් වන්නේ ය. අශ්වතරයාගේ පියා කොටළුවා වන බැවිනි.

ගද්‍රභ පැනය.

එකුන්විසි පැන නිමි.

5801. මහෞෂධ පණ්ඩිතය, තොරණ අගැ වසන මේ කටුස්සු තෙමේ පෙර මෙසේ මාන ඇත්තේ නො වෙයි. කිනම් කරුණෙකින් කටුස්සු තෙමේ (මානයෙන්) තද වූයේ දැ යි දනුව.

5802. පෙර නො ලද විරූ අඩ මස්සක් ලැබ මේ බොහොඩා විදේහයෙහි මිථිලාපුර අගරජු ඉක්මවා සිතයි.

කකණ්ටක පැනය.

5803. යම් ස්ත්‍රියක් අතිශය රූප සම්පත් ඇත්තී ද ආචාර ශීලයෙන් යුක්ත වන්නී ද වෙයි. එබඳු ස්ත්‍රියක යම් පුරුෂයෙක් නො පතයි නම් මහෞෂධය, මෙය තෙපි හඳහන්නහු ද?

5804. මහරජ, මම එය හඳහමි, පුරුෂයා භාග්‍ය නැත්තෙකි. ශ්‍රීකාන්තාවත් කාලකණ්ණියාත් කිසි කලෙකත් එක් නො වන්නාහ.

සිරිකාලකණ්ණි පැනය.

6805. මේ ලොවැ කිසි කලෙකත් සත් පියවරෙකුදු එක් වැ කළ ගමන් නැති පසමිතුරු දෙදෙනෙක් පෙර නො වූ විරූ ලෙසින් එක් වැ හැසිරෙත් නම් ඊට හේතු කවරේ ද?

5806. ඉදින්, අද පෙරබත් කාලයෙහි මේ පැනයට පිළිතුරු සපයන්නට අසමත් වන්නහු නම් තොප සියලු දෙන ම රටින් නෙරපන්නෙමි. නුවණ නැත්තන්ගෙන් මට ප්‍රයෝජනයක් නැත්තේ ය.

5807. මහාජනසමාගමම්හි ඝොරෙ
ජනකොලාහලසමාගමම්හි ජාතෙ,
වික්ඛිත්තමනා අනෙකචිත්තා
පඤ්හං න සක්කුණොම වත්තුමෙතං.

5808. එකග්ගචිත්තා එකමෙකා
රහසිගතා අත්ථං නිචින්තයිත්වා,[1]
පවිවෙකෙ සම්මසිත්වාන ධීරා
අථ වක්ඛන්ති ජනින්ද අත්ථමෙතං.

5809. උග්ගපුත්තරාජපුත්තියානං
උරබ්භමංසං පියං මනාපං,
න තෙ සුනඛස්ස අදෙන්ති මංසං
අථ මෙණ්ඩස්ස සුණෙන සඛ්‍යමස්ස.

5810. චම්මං විහනන්ති එළකස්ස
අස්සපිට්ඨත්ථරණස්සුඛස්ස හෙතු,
න තෙ සුනඛස්ස අත්ථරන්ති
අථ මෙණ්ඩස්ස සුණෙන සඛ්‍යමස්ස.

5811. ආවෙල්ලිතසිඞ්ගිකො හි මෙණ්ඩො
න සුනඛස්ස විසාණානි අත්ථි,
තිණභක්ඛො මංසභොජනො ච
අථ මෙණ්ඩස්ස සුණෙන සඛ්‍යමස්ස.

5812. තිණමාසි පලාසමාසි මෙණ්ඩො
න සුනඛො තිණමාසි නො පලාසං,
ගණ්හෙය්‍ය සුණො සසං බිළාරං
අථ මෙණ්ඩස්ස සුණෙන සඛ්‍යමස්ස.

5813. අඩ්ඪට්ඨපාදො[2] චතුප්පදස්ස
මෙණ්ඩො අට්ඨනඛො අදිස්සමානො,
ඡාදියං ආහරති අයං ඉමස්ස
මංසං ආහරති අයං අමුස්ස.

5814. පාසාදගතො විදෙහසෙට්ඨො
වීතිහාරං අඤ්ඤමඤ්ඤභොජනානං,
අද්දක්ඛි කිර සක්ඛි තං ජනින්දො
භොභුක්කස්ස[3] ච පුණ්ණමුඛස්ස චෙතං.

---

1. අත්ථානි චින්තයිත්වා - මජසං, සයා.
2. අට්ඨඩ්ඪ - මජසං, සයා.
3. බොභුක්කස්ස - සීමුං.

5807. මහාජනයා රැස් වූ කල්හි මහත් වූ ජන කෝලාහල ඇති කලැ විසිරුණු සිත් ඇත්තමෝ නොයෙක් සිතිවිලි ඇත්තමෝ මෙ පැනයට පිළිතුරු සපයන්නට නො පොහොසතුම්හ.

5808. මහරජ, පණ්ඩිතයෝ ඒකාග්‍ර වූ චිත්තයෙන් යුක්ත වැ එකිනෙකා රහොගත වැ විවෙකයෙහි සිටි යාහු අරුත් සලකා නිශ්චය කොට කියන්නට සමත් වන්නාහ.

5809. (සේනක) රජ ඇමති පුතුනට එළුමස ප්‍රිය මනාප වෙයි. ඔහු ශුනක මස් නො බුදිත්. එතෙකුදුවත් එළුවාගේත් ශුනඛයාගේත් මිත්‍රභාවය වන්නේ ය.

5810. (පුක්කුස) අසු පිටැ ඇතිරීමෙහි සුවය සලකා එළුවාගේ සම නහන්නාහ. බලු සම එසේ නො අතුරත්. එකලැ ශුනකයාගේ හා එළුවාගේ මිත්‍රභාවය වන්නේ ය.

5811. (කාවින්ද) එළුවා ඇඹරීගිය අං ඇත්තෙකි. ශුනකයාට විෂාණයෝ නැත්තාහ. එළුවා තණ කන්නේ ය. බල්ලා මස් බුදින්නේ ය. එතෙකුදුවත් එළුවාගේත් බල්ලාගේත් මිත්‍රභාවය වන්නේ ය.

5812. (දෙවින්ද) එළුවා තණ හා කොළ කන්නේ ය. බල්ලා තණ හා කොළ නො කන්නේ ය. බල්ලා සාවුන් බළලුන් කයි. එතෙකුදුවත් එළුවාගේත් බල්ලාගේත් මිත්‍රභාවය වන්නේය.

5813. (මහෞෂධ) අඩඅටපා හෙවත් සිවුපා ඇති අට කුරින් යුත් එළුවා මස් ගෙනෙන වේලෙහි නො පෙනී සිට බල්ලාට මස් ගෙනෙයි. බල්ලා එළුවාට තණ ගෙනෙ යි.

5814. ප්‍රාසාදයෙහි මතුමහලැ සිටි වේදේහරජ ඔවුනොවුන්ගේ අහර හුවමාරුව දුටුයේ වන, නරේන්ද්‍ර තෙමේ බල්ලාගේත් එළුවා-ගේත් මිත්‍රභාවය ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් දිටී.

5815. ලාභා වත මෙ අනප්පරූපා
යස්ස මෙ එදිසා පණ්ඩිතා කුලම්හි,
ගම්භීරගතං[1] නිපුණමත්ථං
පටිවිජ්ඣන්ති සුභාසිතෙන ධීරා.

5816. අස්සතරීරථඤ්ච එකමෙකං
ඵීතං ගාමවරඤ්ච එකමෙකං,
සබ්බං වො දම්මි පණ්ඩිතානං
පරමප්පතීතමනො සුභාසිතෙනාති.

(ද්වාදසනිපාතෙ) මෙණ්ඩකපඤ්හං.

5817. පඤ්ඤායුපෙතං සිරියා විහීනං
යසස්සිනඤ්චාපි අපෙතපඤ්ඤං,
පුච්ඡාමි තං සෙනක එතමත්ථං
කමෙත්ථ සෙය්‍යො කුසලා වදන්ති.

5818. ධීරා ච බාලා ච හවෙ ජනින්ද
සිප්පූපපන්නා ච අසිප්පිනො ච,
සුජාතිමන්තොපි අජාතිමස්ස
යසස්සිනො පෙස්සකරා භවන්ති;
එතම්පි දිස්වාන අහං වදමි
පඤ්ඤො නිහීනො සිරිමාව සෙය්‍යො.

5819. තවම්පි පුච්ඡාමි අනොමපඤ්ඤ
මහොසධ කෙවලධම්මදස්සි,
බාලං යසස්සිං පණ්ඩිතං අප්පභොගං
කමෙත්ථ සෙය්‍යො කුසලා වදන්ති,

5820. පාපානි කම්මානි කරොති බාලො
ඉධමෙව සෙය්‍යො ඉති මඤ්ඤමානො,
ඉධලොකදස්සී පරලොකං අදස්සී
උභයත්ථ බාලො කලිමග්ගහෙසි;
එතම්පි දිස්වාන අහං වදමි
පඤ්ඤොව සෙය්‍යො න යසස්සී බාලො.

5821. න සිප්පමෙතං විදධාති භොගං
න බන්ධවා න සරීරාවකාසො
පස්සෙළමූගං සුඛමෙධමානං,
සිරී හි නං භජතෙ ගොරිමන්දං
එතම්පි දිස්වාන අහං වදමි
පඤ්ඤො නිහීනො සිරිමාව සෙය්‍යො.

1. පඤ්ඤාසස - මජසං, සයා.

5815. (වෛදේහ රජ) නුවණැත්තෝ ගැඹුරු බවට ගිය සියුම් අරුත් දැන සුභාෂිතයෙන් පවසත් ද. මෙබඳු පඬිවරයෝ යම්බඳු වූ මාගේ කුලයෙහි වෙසෙත් ද මට ඒකාන්තයෙන් වූයේ මහත් ලාභයෙකි.

5816. සුභාෂිතයෙන් ඉතා සතුටු වූයෙම් පණ්ඩිතයන් වූ තොපට වෙළඹුන් යෙදූ රියක් ද සශ්‍රීක වූ ග්‍රාමයක් ද බැගින් දෙමි.

ද්වාදශ නිපාතයෙහි මෙණ්ඩක ප්‍රශ්නය යි.

5817. සේනකය, "ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත සම්පත්තියෙන් තොර වූයේ ද සම්පත්තියෙන් යුක්ත ප්‍රඥාවෙන් තොර වූයේ ද යන මොවුන් දෙදෙනා අතුරෙන් නුවණැත්තෝ කවරකු උතුම් කොට සලකන්නාහු ද" යි මෙහි අරුත් පුළුවුස්මි.

5818. (සෙනක) මහරජ, නුවණ ඇත්තෝ ද නුවණ නැත්තෝ ද සිප් හැදෑරුවෝ ද නො හැදෑරුවෝ ද සුජාතිමත්හු ද හීනජාති ඇති සම්පත් ඇත්තාගේ මෙහෙකරුවෝ වෙත්. මේ කරුණ දැක මම නුවණැත්තේ හීනය යි ද සම්පත්තියෙන් යුක්ත වූයේ ම උතුම් යයි ද කියමි.

5819. මහාප්‍රාඥ වූ සියලු ධර්ම දක්නා වූ මහෞෂධය, තොප පිළිවිසිමි. අඥාන වූ එහෙත් සම්පත් ඇත්තා වූ ද ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත වූ එහෙත් අල්පභෝග ඇත්තා වූ ද දෙදෙන අතුරෙන් කවරෙක් වඩා උතුමැ යි නුවණැත්තෝ කියත් ද?

5820. (මහෞෂධ) මෙලෝ සම්පත් මැ උතුමැ යි සලකන බාලයා පව්කම් කරයි. මෙලොව දක්නා වූ පරලොව නො දක්නා වූ අඥානයා දෙලොවින් මැ පැරැදෙයි. මේ කාරණය දැකැ නුවණැත්තේ ශ්‍රෙෂ්ඨ යැයි ද යශසින් යුක්ත වූ ඥානයෙන් හීන වූයේ ශ්‍රෙෂ්ඨ නො වේ යැ යි ද මම කියමි.

5821. (සේනක) මේ සිප්සතර භොගයන් නො එළවයි. (එයින්) ඥාතිහු ද නො වෙත්. ශරීරාවකාශයෙක් ද නො වේ. කෙළතොලු වැ සුව විඳිනා ගෝරිමන්ද සිටාණන් බැලුව මැනැව. ශ්‍රී තොමෝ ඔහු සේවනය කරයි. මේ දැකැ නුවණැත්තේ ශ්‍රෙෂ්ඨ නො වේ. අඥාන වූ සම්පත් ඇත්තා මැ උතුමැ යි කියමි.

5822. ලද්ධා සුඛං මජ්ජති අප්පපඤ්ඤො
දුක්ඛෙන ඵුට්ඨොපි පමොහමෙති
ආගන්තුනා සුඛදුක්ඛෙන ඵුට්ඨො,
පවෙධති වාරිචරොව ඝම්මෙ
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි.
පඤ්ඤාව සෙය්‍යො න යසස්සී බාලො.

5823. දුමං යථා සාදුඵලං[1] අරඤ්ඤෙ
සමන්තතො සමභිචරන්ති පක්ඛී,
එවම්පි අඩ්ඪං සධනං සභොගං
බහුජ්ජනො භජති අත්ථහෙතු;
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤා නිහීනො සිරිමාව සෙය්‍යො.

5824. න සාධු බලවා බාලො සාහසං විඳතෙ ධනං,
කන්දන්තමෙව[2] දුම්මෙධං කඩ්ඪන්ති නිරයෙ භුසං.
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤාව සෙය්‍යො න යසස්සී බාලො.

5825. යා කාචි නජ්ජො ගඞ්ගමභිස්සවන්ති
සබ්බාව තා නාමගොත්තං ජහන්ති
ගඞ්ගා සමුද්දං පටිපජ්ජමානා
න ඛායතෙ ඉද්ධිපරො[3] හි ලොකො
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤා නිහීනො සිරිමාව සෙය්‍යො.

5826. යමෙතමක්ඛා උදධිං මහන්තං
සවන්ති නජ්ජො සබ්බකාලං අසඞ්ඛ්‍යං[4]
සො සාගරො නිච්චමුළාරවෙගො
වෙලං න අච්චෙති මහාසමුද්දො.

5827. එවම්පි බාලස්ස පජප්පිතානි
පඤ්ඤං න අච්චෙති සිරී කදාචි
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤාව සෙය්‍යො න යසස්සී බාලො.

5828. අසඤ්ඤතො චෙපි පරෙසමත්ථං
භණාති සන්ථානගතො[5] යසස්සී
තස්සෙව තං රූහති ඤාතිමජ්ඣෙ
සිරී හි නං කාරයතෙ න පඤ්ඤා,
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤා නිහීනො සිරිමාව සෙය්‍යො.

1. ධුවඵලං – මජසං.
2. කන්දන්තමෙතං – මජසං.
3. ඉද්ධි පඤ්ඤාපි – මජසං.
4. මසඞ්ඛ්‍යං – මජසං.
5. සණ්ඨානගතො – ස්‍යා.

5822. (මහෞෂධ) අල්ප ප්‍රාඥයා ඉසුරු සුවය ලැබ එහි ඇලේ. දුඃඛ ස්පර්ශයෙන් අතිශය මුලාවට පැමිණේ. ආගන්තුක සුව දුකින් පහස්නා ලද්දේ අව්වෙහි ලූ මසකු සෙයින් සැලේ. මම මේ කරුණ දැක නුවණැත්තේ ම උතුම් වේ. ඉසුරුමත් බාලයා උතුම් නො වේ ය යි කියමි.

5823. (සේනක) වනයෙහි මිහිරි ඵලයන්ගෙන් යුක්ත වූ වෘක්ෂය හාත්පසැ, යම්සේ පක්ෂීහු හැසිරෙත් ද එසේ මැ ආඪ්‍ය වූ ධනයෙන් හා භෝගයෙන් යුක්ත පුද්ගලයා ද ධනය නිසා බොහෝ දෙන සේවනය කරති. මේ කරුණ දැකැ මම ප්‍රඥා ඇත්තේ හීන ය. යශස් ඇත්තේ මැ උතුමැ යි කියමි.

5824. (මහෞෂධ) බලවත් වූ බාලයා යහපත් නො වේ. හේ සැහැසිකමින් ධනය ලබයි. වලප්නා වූ මැ ඒ මෝඩයා (නිරය පාලයෝ) මහානිරයට පමුණුවත්. මම මේ කරුණ දැකැ නුවණැත්තේ මැ උතුම් වෙයි. ඉසුරුමත් බාලයා උතුම් නො වේ ය යි කියමි.

7825. (සේනක) යම් කිසි කුඩා නදීහු මහගඟ කරා ගලා බසිද් ද ඒ සියල්ලෝ පෙර නම් ගොත් හැර දමත්. (ගඟ යන වහරටම යෙති) ගඟ මුහුදට වදනා කල ද පෙර නම නො පැනෙයි, (මුහුද යන නම ලබයි). ඒකාන්තයෙන් ලෝ වැස්සෝ සම්පත්තිය මැ පිහිට කොට ඇත්තාහ. මම මේ කරුණ දැකැ නුවණැත්තේ නිහීන ය. සම්පත් ඇත්තේ මැ උතුමැයි කියමි.

5826–5827. (මහෞෂධ) තෙපි යම් මේ මහාසාගරයක් ගැන කීහු ද එයට අප්‍රමාණ කාලයක් මුළුල්ලේ නදීහු ගලා බසිත්. ඒ සාගරය නිරතුරු මහත් වූ රළවේග ඇත්තේ ය. එහෙත් මහ සයුර වෙරළ නො ඉක්මව යි. එබැවින් බාලයාගේ කථාවෝ ප්‍රාඥයා නො ඉක්මවති. කිසි කලෙකත් සම්පත්තිය ප්‍රඥාව ඉක්මවා නො යයි. මම මේ කරුණ දැකැ ප්‍රාඥයා මැ උතුම් වෙයි. ඉසුරුමත් බාලයා උතුම් නො වේ ය යි කියමි.

5828. (සේනක) කායාදීන්හි සංයමයක් නැත්තේ ද ඉසුරුමත් තැනැත්තේ අධිකරණයෙහි සිටියේ මෙරමාගේ අර්ථය ප්‍රකාශ කෙරෙයි, (ඒ විනිශ්චය මණ්ඩලයෙන්) ඥාතිමධ්‍යයෙහි ඔහුගේ මැ වචනය පිළිගැනෙයි. එය සම්පත්තිය මැ කරවයි. ප්‍රඥාව නො එව. මම මේ කරුණ දැකැ නුවණැත්තේ හීන ය. යශස් ඇත්තේ මැ උතුම වන්නේ ය යි කියමි.

5829. පරස්ස වා අත්තනො වාපි හෙතු
බාලො මුසා භාසති අප්පපඤ්ඤො
සො නින්දිතො හොති සභාය මජ්ඣෙ
පෙච්චාපි[1] සො දුග්ගතිගාමී හොති.
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤොව සෙය්‍යො න යසස්සී බාලො.

5830. අප්පම්පි චෙ භාසති භූරිපඤ්ඤො
අනාළ්හියො[2] අප්පධනො දළිද්දො
න තස්ස තං රූහති ඤාතිමජ්ඣෙ
සිරී ච පඤ්ඤාණවතො න හොති,
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤො නිහීනො සිරිමාව සෙය්‍යො.

5831. පරස්ස වා අත්තනො වාපි හෙතු
න භාසති අලිකං භූරිපඤ්ඤො
සො පූජිතො හොති සභාය මජ්ඣෙ
පෙච්චඤ්ච[3] සො සුග්ගතිගාමී හොති
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤොව සෙය්‍යො න යසස්සී බාලො.

5832. හත්ථිගවස්සා මණිකුණ්ඩලා ච
නාරියො ච[4] ඉද්ධෙසු කුලෙසු ජාතා
සබ්බාව තා උපභොගා භවන්ති;
ඉද්ධස්ස පොසස්ස අනිද්ධිමන්තො
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤොව සෙය්‍යො න යසස්සී බාලො.

5833. අසංවිහිතකම්මන්තං බාලං දුම්මන්ත[5]මන්තිනං,
සිරී ජහති දුම්මෙධං ජිණ්ණංව උරගො තචං,
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤොව සෙය්‍යො න යසස්සී බාලො.

5834. පඤ්ච පණ්ඩිතා මයං භදන්තෙ
සබ්බෙ පඤ්ජලිකා උපට්ඨිතා
ත්වං නො අභිභුය්‍ය ඉස්සරොසි[6]
සක්කො භූතපතීව දෙවරාජා
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි,
පඤ්ඤො නිහීනො සිරිමාව සෙය්‍යො.

1. පච්ඡාපි - මජසං, ස්‍යා.
2. අනාලියො - මජසං, ස්‍යා.
3. පච්ඡාපි - මජසං, ස්‍යා.
4. ථියො - මජසං.
5. දුම්මෙධ - මජසං,
6. ඉරියසි - වී.

5829. (මහෞෂධ) මන්දප්‍රාඥ බාලයා තමා හෝ මෙරමා හෝ උදෙසා මුසවා කියයි. සබා මැද නින්ද ලබන හේ පරලොවැ දුගතිගාමී වෙයි. මම මේ කරුණ දැකැ නුවණැත්තේ මැ උතුම් වන්නේ ය. ඉසුරුමත් බාලයා උතුම් නො වන්නේ ය යි කියමි.

5830. (සේනක) සහල් නැළියක් පමණකුදු නැති නිර්ධන දිළිඳු මහනුවණැත්තේ ඉදින් යම් අර්ථයක් කියන්නවුන් ඔහුගේ ඒ වචනය නෑයන් මැද නො නැඟෙන්නේ ය. ශ්‍රිය ද නුවණැත්තාට නො වේ. මම මේ කරුණ දැකැ නුවණැත්තේ නිහීන ය. ඉසුරුමත් තැනැත්තේ මැ උතුම් වන්නේ ය යි කියමි.

5831. (මහෞෂධ) තමාගේ හෝ මෙරමාගේ හෝ ප්‍රයෝජනය උදෙසා නුවණැත්තේ බොරු නො කියයි. හේ සභාමධ්‍යයෙහි පූජිත වෙයි. පරලොවැ ද සුගතිගාමී වෙයි. මම මේ කරුණ දැකැ නුවණැත්තේ මැ උතුම් වන්නේ ය. ඉසුරුමත් බාලයා උතුම් නො වන්නේ ය යි කියමි.

5832. (සේනක) හස්තිගවාශ්වයෝ ද මාණික්‍ය කුණ්ලාභරණයෝ ද සමෘද්ධිමත් කුලයන්හි කාන්තාවෝ ද ඉසුරුමත් නොවූ සියල්ලෝ ද ඉසුරුමත් තැනැත්තාට ම උපභොග පිණිස පවත්නාහ. (නිර්ධන නුවණැත්තා පිණිස නො පවතිත්.) මම මේ කරුණ දැකැ ප්‍රාඥයා නිහීන ය. ඉසුරුමත් තැනැත්තේ මැ උතුම් වන්නේ යයි කියමි.

5833. (මහෞෂධ) අසංවිහිත කර්මාන්ත ඇති දුෂ්ටමන්ත්‍රණයෙන් යුත් මන්ත්‍රීන් ඇති දුෂ්ප්‍රාඥ බාලයා උරගයකු දිරූණු සැව හරනා සේ ශ්‍රී තොමෝ අත් හරින්නී ය. මම මේ කරුණ දැකැ නුවණැත්තේ ම උතුම් වන්නේ ය. ඉසුරුමත් බාලයා උතුම් නො වන්නේ ය යි කියමි,

5834. (සේනක) ස්වාමීනි, පණ්ඩිත වූ අපි පස් දෙන සියල්ලෝ ම බඳදිළි වැ ඔබ වෙතැ එළැඹියෙමු. භූතයන්ට අධිපති වූ ශක්‍රදිව්‍යරාජයා සේ ඔබ අප මැඩැ ඉසුරුමත් වැ සිටින්නහු ය. මේ කරුණ දැකැ මම ප්‍රාඥයා හීන ය. ඉසුරුමත් තැනැත්තේ මැ උතුම් වන්නේ ය යි කියමි.

5835. දුසෙසාව පඤ්ඤස්ස යසස්සි බාලො
අත්ථෙසු ජාතෙසු තථාවිධෙසු,
යං පණ්ඩිතො නිපුණං සංවිධෙති
සම්මොහමාපජ්ජති තත්ථ බාලො
එතම්පි දිස්වාන අහං වදාමි
පඤ්ඤෙව සෙය්‍යො න යසස්සි බාලො.

5836. අද්ධා හි පඤ්ඤාව සතං පසත්ථා
කන්තා සිරී භොගරතා මනුස්සා,
ඤාණඤ්ච බුද්ධානමතුල්‍යරූපං
පඤ්ඤං න අච්චෙති සිරී කදාචි.

5837. යංතං අපුච්ඡිම්හ අකිත්තයී නො
මහොසධ කෙවලධම්මදස්සී
ගවං සහස්සං උසභඤ්ච නාගං;
ආජඤ්ඤයුත්තෙ ච රථෙ දස ඉමෙ
පඤ්හස්ස වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදාමි තෙ ගාමවරානි සොළස.

වීසතිනිපාතෙ සිරිමන්ද පඤ්හො

5838. යෙන සත්තුබිලඞ්ගා ච
දිගුණපලාසො ච පුප්ඵිතො,
යෙනාදාමි තෙන වදාමි
යෙන නාදාමි න තෙන වදාමි,
එස මග්ගො යවමජ්ඣකස්ස
එතං ඡන්නපථං විජානහි.

ඡන්නපථපඤ්හො

5839. හත්ථි හත්ථෙහි පාදෙහි මුඛඤ්ච පරිසුම්භති,
සචෙ රාජ පියො හොති කං තෙනමභිපස්සති.[1]

5840. කො නු සන්තම්හි පජ්ජොතෙ අග්ගිපරියෙසනං චරං,
අද්දක්ඛි රත්තිං ඛජ්ජොතං ජාතවෙදං අමඤ්ඤථ.

5841. ස්වාස්ස ගොමයචුණ්ණානි අභිමත්ථං තිණානි ච,
විපරීතාය සඤ්ඤාය නාසක්ඛි සඤ්ජලෙතවෙ.[2]

5842. එවම්පි අනුපායෙන අත්ථං න ලභතෙ මගො,[3]
විසාණතො ගවං දොහං යත්ථ ඛීරං න වින්දති.

1. කණෙනතන ත්වාභිපස්සති - මජසං.
2. පජ්ජලෙතවෙ නාරද පජ්ජලෙතවෙ - මජසං, සයා.
3. මූගො - සයා.

5835. (මහෞෂධ) නුවණ ඇත්තන් විසින් කළයුතු යමක් උපන් කලැ ඉසුරුමත් බාල තෙමේ නුවණැත්තාගේ ගැත්තකු සේ වෙයි. නුවණැත්තේ දක්‍ෂ ලෙසින් යමක් සංවිධානය කෙරේ ද එහි ලා මුග්ධයා මහත් සේ මුළාවට පැමිණෙයි. මම මේ කරුණ දැකැ නුවණ ඇත්තේ මැ උතුම් වන්නේ ය. ඉසුරුමත් බාලයා උතුම් නො වන්නේ ය යි කියමි.

5836. ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයන් විසින් නුවණ මැ පසස්නා ලද්දේ ය. සම්පත්හි අඥබාල මනුෂ්‍යයෝ ඇලුණාහු වෙති. එහෙයින් ශ්‍රී තොමෝ ඔවුන් කැමැති වෙයි. බුද්ධිමතුන්ගේ ඥානය අසමාන වන්නේ ය. ශ්‍රී තොමෝ කවර කලෙකත් ප්‍රඥා ඇත්තහු ඉක්ම නො යයි.

5837. (වෙදෙහ රජ) නිවැරැදි සේ ධර්මය දක්නා වූ මහෞෂධ පණ්ඩිතය, අපි යමක් විචාළමෝ නම් ඒ අපට කීවහු ය. ප්‍රශ්න විසැඳීම පිළිබඳ තුටු වූ මම ගවයන් දහසක් ද හස්තිරාජයකු ද ආජානෙය සෛන්ධවයන් යෙදූ මේ රිය දසය ද ගම්වර සොළසක් ද තොපට දෙමි.

විංශති නිපාතයෙහි සිරිමන්ද ප්‍රශ්නය යි.

5838. යම් තැනෙක අත්සුණු සල්පිලක් ඇද්ද ඉන් ඔබ්බෙහි කැඳ සල්පිලක් ඇද්ද ඉනුත් ඔබැ සුපිපි කොබෝලීල ගසෙක් ඇත්තේ ය. එතැන් සිට යම් අතෙකින් අනුභව කරම් ද ඒ අතැ මඟ යන්නට කියමි. යම් අතෙකින් අනුභව නො කරම් ද එ මඟැ යන්නට නො කියමි. මේ යවමැදුම්ගමැ අප ගෙට මඟ ය. මේ සැඟැවුණු මඟ දනගන්නෙහි ය.

ජනපථප්‍රශ්නය යි.

5839. යමෙක් අත් පා වලින් ද ගසයි මුහුණට ද අනියි, එහෙත් මෙසේ කරන්නා වූ හේ ප්‍රියයෙක් ද වන්නේ ය. මහරජ, මෙයින් කවරකු දක්නෙහි ද?

5840. කවරෙක් නම් ඇවිළැගත් ගිනි ඇති කල්හි ගිනි සොයමින් ඇවිදින්නේ රැයෙහි කණ මැදිරියකු දැකැ ගිනි ය යි සිතා ද.

5841. හෙතෙම වැරැදි හැඟීමෙන් ඒ කණමැදිරියා මතැ ගොම වැරැටි හා තණකොළ රැස් කොට පිඹින්නේ නමුදු ගිනි දල්වන්නට අසමත් වන්නේ ද?

5842. එසෙයින් අඥානයා අනුපායයෙන් අර්‍ථය නො ලබන්නේ ය. ගවඅඟින් කිරි දෙවන්නේ කිරි නො ලබන්නාක් මෙනි.

5843. විවිධෙහි උපායෙහි අත්ථං පප්පොන්ති මාණවා,
නිග්ගහෙන අමිත්තානං මිත්තානං පග්ගහෙන ච.

5844. සෙණිමොක්ඛූපලාභෙන[1] වල්ලභානං නයෙන ච,
ජගතිං ජගතිපාලා අවසන්ති වසුන්ධරං.

ඛජ්ජොපණක පඤ්හා.

5845. සච්චං කිර ත්වම්පි භූරිපඤ්ඤො[2]
යා තාදිසී සිරී ධිතී මුතී ච,
න තායතෙ භාවවසූපනීතං
යො යාවකං භුඤ්ජසි[3] අප්පසූපං.

5846. සුඛං දුක්ඛෙන පරිපාචයන්තො
කාලාකාලං[4] විචිනං ඡන්දඡන්නො,[5]
අත්ථස්ස ද්වාරානි අවාපුරන්තො
තෙනාහං තුස්සාමි යවොදනෙන.

5847. කාලඤ්ච ඤත්වා අභිජීහනාය
මන්තෙහි අත්ථං පරිපාචයිත්වා,
විජම්භිස්සං[6] සීහවිජම්භිතානි
තායිද්ධියා දක්ඛසි මං පුනාපි.

5848. සුඛී හි එකෙ[7] න කරොන්ති පාපං
අවණ්ණසංසග්ගභයා පුනෙකෙ,
පහූ සමානො විපුලත්ථචින්තී
කිං කාරණා මෙ න කරොසි දුක්ඛං.

5849. න පණ්ඩිතා අත්තසුඛස්ස හෙතු
පාපානි කම්මානි සමාචරන්ති,
දුක්ඛෙන ඵුට්ඨා ඛලිතත්තාපි[8] සන්තා
ඡන්දා ච දොසා න ජහන්ති ධම්මං.

5850. යෙන කෙනචි වණ්ණෙන මුදුනා දාරුණෙන වා,
උද්ධරෙ දීනමත්තානං පච්ඡා ධම්මං සමාචරෙ.

1. සෙනී මොක්ඛූපලාභෙන - මජසං. සෙනාමොක්ඛපලාභෙන - සයා.
2. අතිභූරිපඤ්ඤ - මජසං.
3. භුඤ්ජසී - මජසං.
4. කාලානකාලං - මජසං.
5. ඡන්න - මජසං.
6. විජම්භිසං - මජසං, සයා.
7. සුඛීපිහෙකෙ - මජසං, සයා.
8. ඛලිතාපි - මජසං.

5843. මනුෂ්‍යයෝ අමිත්‍රයනට නිග්‍රහයෙන් ද මිත්‍රයනට සංග්‍රහයෙන් ද විවිධොපක්‍රමයන්ගෙන් අර්ථ සිද්ධියට පැමිණෙත්.

5844. සේනා ප්‍රධානීන්ගේ සිත් ගැනීමෙන් ද හිතවතුන්ගේ උපක්‍රමයෙන් ද පෘථිවි පාලකයෝ මුළු පොළොව තමන් සතුකර ගනිත්.

බජ්ජොපණක ප්‍රශ්නය යි.

5845. (ඇමැති) සේනකයන් කීවේ සැබෑවක් මැ ය. මහත් වූ නුවණැති ඔබ මඳ ව්‍යඤ්ජනයෙන් යුක්ත යවබත අනුභව කරන්නාහු ය. ශ්‍රී තොමෝ එසේම යැ, (ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නී ය.) තොපගේ ධෛර්‍ය්‍යයත් ස්මෘතියත් පරිහානියට පත් තොප නො රක්නේ ය.

5846. සැපත දුකින් මුහුකුරුවන්නා වූ කල් නොකල් විමසා අභිප්‍රාය සඟවන්නා වූ තැනැත්තා අර්ථයේ ද්වාරයන් විවෘත කරන්නේ ය. ඒනිසා මම යවබතින් තුස්නෙමි.

5847. (මහෞෂධ) වීර්‍ය්‍යය කිරීමට සුදුසු කල් දැනැ නුවණින් අර්ථය මුහුකුරුවා සිංහ විජෘම්භණයෙන් විජෘම්භණය කරන්නෙමි. ඒ සමෘද්ධියෙන් යුක්ත වූ මා නැවැත දක්නෙහි ය.

5848. (වෛදෙහරජ) සැපයට පත්වූ අසමත් ඇතැම්හු පාපයන් නො කරත්. නුවණමඳ ඇතැම්හු පරොපවාද බියෙන් පව් නො කරත්. අතිශයින් දක්‍ෂ වූ විපුලාර්ථ චින්තී වූ තෙපි කවර හෙයින් මට දුක් ඇති නො කරන්නහු ද?

5849. (මහෞෂධ) ආත්ම සුඛ හේතුයෙන් නැණවත්හු පාපයන් නො කරත්. සාධුජනයෝ දුකින් පෙළුණෝ ද සැපතින් පිරිහුණෝ ද ඡන්දයෙන් හෝ ද්වේෂයෙන් හෝ ධර්මය අත් නො හරිත්.

5850. (වෛදෙහරජ) මෘදු වූ හෝ දරුණු වූ හෝ යම් උපක්‍රමයෙකින් දීන වූ තමා නඟා සිටුවන්නේ ය. පසු වැ ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නේ ය.

5851. යස්ස රුක්ඛස්ස ඡායාය නිසීදෙය්‍ය සයෙය්‍ය වා,
න තස්ස සාඛං භඤ්ජෙය්‍ය මිත්තදුබ්භො හි පාපකො.

5852. යස්සා[1] හි ධම්මං මනුජො විජඤ්ඤා
යෙ චස්ස කඞ්ඛං විනයන්ති සන්තො,
තං හිස්ස දීපඤ්ච පරායණඤ්ච
න තෙන මිත්තං ජරයෙථ[2] පඤ්ඤො.

5853. අලසො ගිහී කාමභොගී න සාධු
අසඤ්ඤතො පබ්බජිතො න සාධු,
රාජා න සාධු අනිසම්මකාරී
යො පණ්ඩිතො කොධනො තං න සාධු.

5854. නිසම්ම ඛත්තියො කයිරා නානිසම්ම දිසම්පති,
නිසම්මකාරිනො රාජ යසො කිත්ති ච වඩ්ඪති.

භූරිපඤ්හො.

5855. හත්ථි හත්ථෙහි පාදෙහි මුඛඤ්ච පරිසුම්භති,
ස වෙ රාජ පියො හොති කං තෙන මභිපස්සසි.

5856. අක්කොසති යථාකාමං ආගමඤ්චස්ස න ඉච්ඡති,
ස වෙ රාජ පියො හොති කං තෙන මභිපස්සසි.

5857. අබ්භක්ඛාති අභූතෙන අලිකෙන මභිසාරයෙ,
ස වෙ රාජ පියො හොති කං තෙන මභිපස්සසි.

5858. හරං අන්නඤ්ච පානඤ්ච වත්ථසෙනාසනානි ච,
අඤ්ඤදත්ථු හරා සන්තා තෙ වෙ රාජ පියා හොන්ති
කං තෙනමභිපස්සසි.

දෙවතාපුච්ඡිත පඤ්හා.

5859 පඤ්ච පණ්ඩිතා සමාගතා
පඤ්හා මෙ පටිභාති තං සුණාථ,
නින්දියමත්ථං පසංසියං වා
කස්සෙවාවිකරෙය්‍ය ගුය්හමත්ථං.

1. යස්ස හි - මජසං.
2. මිත්ති ජියෙථ - මජසං, මෙත්තිං - සයා.

5851. (මහෞෂධ) යම් රුකෙක සෙවණැ හිඳින්නේ හෝ නිදන්නේ හෝ වේ ද එම ගසැ අත්තක් හෝ නො බිඳින්නේ ය. (බිඳින්නේ නම්) හේ මිත්‍රද්‍රොහී පවිටෙක් වන්නේ ය.

5852. යම් කෙනකුන් වෙතින් පුරුෂ තෙමේ ධර්මය දැනගන්නේ ද යම් සත්පුරුෂ කෙනෙක් ඔහුගේ සැක දුරු කෙරෙත් ද ඒකාන්තයෙන් හේ ඔහුට පිහිට ද සරණ ද වන්නේ ය. නුවණැත්තේ ඔහු සමඟ පවත්නා මිත්‍රභාවය නො නසන්නේ ය.

5853. කම්සැප සෙවුනා වූ අලස ගිහියා යහපත් නො වේ. සංයමයෙන් තොර පැවිද්ද ද යහපත් නො වේ. නො විමසා ක්‍රියා කරන රජ යහපත් නො වේ. යම් පණ්ඩිතයෙක් ක්‍රොධ කරන සුලු නම් හෙ ද යහපත් නො වේ.

5854. මහරජ, ක්ෂත්‍රිය තෙමේ විමසා ක්‍රියා කරන්නේ ය. නො විමසා ක්‍රියා කිරීම යහපත් නො වේ. විමසා ක්‍රියා කරන්නාගේ යශස ද කීර්තිය ද වැඩේ.

භූරි ප්‍රශ්නය යි.

5855. යමෙක් අත් පා වලින් ගසයි ද, මුහුණටත් අනියි ද, මහරජ, හේ ඒකාන්තයෙන් ප්‍රියයෙක් ද වෙයි. ඒ කවරකු ලෙස දක්නෙහි ද?

5856. යමකුට රිසිසේ අක්‍රොශ කරයි ද, (එහෙත් ආක්‍රොශ වශයෙන් කියූ) ඒ කාරණයාගේ ඊම නො කැමැති වෙයි ද මහරජ, හේ ඒකාන්තයෙන් ප්‍රිය වන්නේ ය. ඒ කවරකු ලෙස දක්නෙහි ද?

5857. යමෙක් මුසායෙන් ගටා බෙණෙයි ද බොරුයෙන් චොදනා කෙරෙයි ද මහරජ, හේ ඒකාන්තයෙන් ප්‍රිය වන්නේ ය. ඒ කවරකු ලෙස දක්නෙහි ද?

5858. ඇතැමෙක් ආහාරපාන හා වස්ත්‍ර ශයනාසනයන් ද රැගෙන යත්. එහෙත් එසේ ගෙන යන්නා වූ ඔව්හු ඒකාන්තයෙන් ප්‍රිය වෙත්. මහරජ, ඒ කවරුන් ලෙස දක්නෙහි ද?

දෙවතා පුච්ඡිත ප්‍රශ්නයෝ යි.

5859. මෙහි පැමිණි පසළොස් පණ්ඩිතවරුනි, මට වැටැහෙන එක් ප්‍රශ්නයෙක් ඇත. එය අසවු. නින්ද කටයුතු වූ හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු වූ හෝ රහස කවරකුට හෙළි කළ යුත්තේදැ යි වෛදෙහ රජ පිළිවිසී.

5860. ත්වං නො ආවිකරොහි[1] භූමිපාල
භත්තා භාරසහො තුවං වදෙතං,
තව ඡන්දඤ්ච රුචිඤ්ච[2] සම්මසිත්වා
අථ වක්ඛන්ති[3] ජනින්ද පඤ්ච ධීරා.

5861. යා සීලවතී අනඤ්ඤධෙය්‍යා[4]
භත්තුච්ඡන්දවසානුගා පියා මනාපා,
නින්දියමත්ථං පසංසියං වා
භරියායාවිකරෙය්‍ය ගුය්හමත්ථං.

5862. යො කිච්ඡගතස්ස ආතුරස්ස
සරණං හොති ගතී පරායණඤ්ච,
නින්දියමත්ථං පසංසියං වා
සඛිනොවාවිකරෙය්‍ය ගුය්හමත්ථං.

5863. ජෙට්ඨො අථ මජ්ඣිමො කණිට්ඨො
සො වෙ සීලසමාහිතො ඨිතත්තො,
නින්දියමත්ථං පසංසියං වා
භාතුවාවිකරෙය්‍ය ගුය්හමත්ථං.

5864. යො වෙ පිතුහදයස්ස පද්ධගූ[5]
අනුජාතො පිතරං අනොමපඤ්ඤො,
නින්දියමත්ථං පසංසියං වා
පුත්තස්සාවිකරෙය්‍ය ගුය්හමත්ථං.

5865. මාතා දිපද ජනින්දසෙට්ඨ
යො තං පොසෙති ඡන්දසා පියෙන,
නින්දියමත්ථං පසංසියං වා
මාතුයාවිකරෙය්‍ය ගුය්හමත්ථං.

5866. ගුය්හස්ස හි ගුය්හමෙව සාධු
න හි ගුය්හස්ස පසත්ථමාවිකම්මං,
අනිප්ඵාදය[6] සහෙය්‍ය ධීරො
නිප්ඵන්නත්ථො යථාසුඛං භණෙය්‍ය.

5867. කින්නු ත්වං විමනො රාජසෙට්ඨ
දිපදින්ද[7] වචනං සුණොම නෙතං,[8]
කිං චින්තයමානො දුම්මනොසි
නූන දෙව අපරාධො අත්ථි මය්හං.

---

1. ත්වං ආවිකරොහි - මජසං, ස්‍යා.
2. රුචීනි - මජසං. ස්‍යා.
3. වගණන්ති - මජසං.
4. අනඤ්ඤධෙය්‍යා - මජසං. ස්‍යා.
5. යා - මජසං. ස්‍යා.
6. අනිප්ඵන්නතාය - මජසං. ස්‍යා.
7. ද්විපද ජනින්ද - මජසං.
8. මෙතං - මජසං.

5860. මහරජ, ඔබ මැ අපට එය ප්‍රකාශ කරනු මැනව. ඔබ අපගේ ස්වාමියා ද, බර උසුලන්නා ද වෙති. පඬිවරු පස්දෙන ඔබගේ අදහස හා කැමැත්ත විමසා පිළිතුරු කියන්නාහයි සේනක කීය.

5861. (වෙදෙහ රජ) යම් ස්ත්‍රියක් ආචාර ශීලයෙන් යුක්ත ද අනුන් වසඟයෙහි නො පවතී ද ස්වාමියාගේ කැමැත්ත අනුව වසන්නී ද, ප්‍රිය මනාප වන්නී ද එබඳු බිරිඳට නින්ද කටයුතු හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු හෝ රහස කියැ යුත්තේ ය.

5862. (සේනක) යමෙක් දුකට පත් ආතුරයාට සරණ වැ පිහිට වැ උපකාරී වැ පවතී ද එ බඳු මිත්‍රයාට නින්ද කටයුතු හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු හෝ රහස හෙළි කරන්නේ ය.

5863. (පුක්කුස) ඉදින් යමකුට ජ්‍යෙෂ්ඨ හෝ මධ්‍යම හෝ කණිෂ්ඨ හෝ සොහොයුරෙක් වේ ද හෙ ද ශීලයෙහි මනා වැ පිහිටියේ ස්ථිර සිතැත්තේ නම් එවැනි සොහොවුරාට නින්ද කටයුතු හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු හෝ රහස හෙළි කරන්නේ ය.

5864. (කාවින්ද) ඉදින් යමෙක් පියා ගේ සිතට අනුව ක්‍රියා කරන්නේ ද මහත් ප්‍රඥායෙන් යුක්ත වූයේ පියාට අනුජාත වේ ද එ බඳු පුතුට නින්ද කටයුතු හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු හෝ රහස හෙළි කරන්නේ ය.

5865. (දෙවින්ද) දෙපා ඇත්තනට නායක මහරජ, යම් මවක් ස්නෙහයෙන්, ප්‍රිය උපදවමින් සිය පුතු පෝෂණය කරන්නී ද එ බඳු මවට නින්ද කටයුතු හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු හෝ රහස හෙළි කරන්නේ ය.

5866. (මහෞෂධ) සැඟැවියැ යුතු දේ සැඟැවීම මැ යහපත් වන්නේ ය. රහස හෙළි කිරීම පැසසිය යුතු නොවේ. නුවණැත්තේ කාර්‍ය සිද්ධිය නොවී නම් (කාර්‍ය සිද්ධිය තෙක්) රහස දරන්-නේ ය. සිද්ධ වූ අර්‍ථ ඇත්තේ රිසි සේ කියන්නේ ය.

5867. මහරජ ඔබේ සිත් පෙරළියට හේතු කවරේ ද? කවර හෙයින් ඔබෙන් වචනයක් නො අසම් ද? කුමක් සිතමින් දෙම්නස් වූයෙහි ද? දේවයිනි, මාගෙන් වූ යම් අපරාධයෙක් හෝ ඇත් දැයි උදුම්බරාදේවී විචාළාය.

5868. පඤ්ඤස්ස වණ්ණො මහොසධොති
ආණත්තො මෙ වධාය භූරිපඤ්ඤ,
තං විනාසයන්තො[1] දුම්මනොස්මි
න හි දෙවි අපරාධො අත්ථි තුය්හං.

5869. අභිදොසගතො ඉදානි එසි[2]
කිං සුත්වා කිමාසංකතෙ[3] මනො තෙ,
කො තෙ කිමවොච භූරිපඤ්ඤ
ඉඞ්ඝ තං වචනං සුණොම බ්‍රෑහි මෙතං.

5870. පඤ්ඤස්ස වණ්ණො මහොසධොති
යදි තෙ මන්තයිතං ජනින්ද දොසං,
භරියාය රහොගතො අසංසි
ගුය්හං පාතුකතං සුතං මමෙතං.

5871. යං සාලවනස්මිං සෙනකො
පාපකම්මං අකාසි අසබ්භිරූපං,
සඛිනොව රහොගතො අසංසි
ගුය්හං පාතුකතං සුතං මමෙතං.

5872. පුක්කුසපුරිසස්ස තෙ ජනින්ද
උප්පන්නො රොගො අරාජයුත්තො,[4]
භාතුච්ච රහොගතො අසංසි
ගුය්හං පාතුකතං සුතං මමෙතං.

5873. ආබාධොයං[5] අසබ්භිරූපො
කාවින්දෙ නරදෙවෙන වුත්තො,
පුත්තස්ස රහොගතො අසංසි
ගුය්හං පාතුකතං සුතං මමෙතං.

5874. අට්ඨවඞ්කං මණිරතනං උළාරං
සක්කො තෙ අදදා පිතාමහස්ස,
දෙවින්දස්ස ගතං තදජ්ජ හත්ථං
මාතුච්ච රහොගතො අසංසි
ගුය්හං පාතුකතං සුතං මමෙතං.

5875. ගුය්හස්ස හි ගුය්හමෙව සාධු
න හි ගුය්හස්ස පසත්ථමාවිකම්මං,
අනිප්ඵාදාය[6] සහෙය්‍ය ධීරො
නිප්ඵන්නත්ථො යථාසුඛං භණෙය්‍ය.

---

1. විනාසයමානො - මජසං. ස්‍යා. වී.
2. එහිසි - මජසං. ස්‍යා.
3. කිං සඞ්කතෙ - මජසං. ස්‍යා.
4. අරාජපත්තො - මජසං. ස්‍යා.
5. ආබාධායං - මජසං. ස්‍යා.
6. අනිප්ඵන්නතාය - මජසං.

5868. මහාප්‍රාඥ වූ මහෞෂධ පණ්ඩිත මැරිය යුතුය යි මා විසින් වධයට අණ කරන ලද්දේ ය. ඒ ගැන සිතමින් දොම්නස් වූයෙම් වෙමි. දේවිය, ඔබ කළ අපරාධයෙක් නැත යි රජතෙමේ කීය.

5869. මහාප්‍රාඥය, ඊයේ ගියා වූ තෙපි දැන් එන්නහු ය. කුමක් අසා තොපගේ සිත කුමකට සැක කෙරේ ද? කවරෙක් තොපට කුමක් කීයේ ද? ඒකාන්තයෙන් ඒ වචනය මට කියව, එය අසන්නෙමි යි වෙදෙහ රජ මහෞෂධ පඬිතුමාගෙන් පිළිවිසී.

5870. (මහෞෂධ) මහරජ, මහෞෂධ පණ්ඩිත මැරිය යුතු යැ යි ඉදින් ඔබ විසින් සේනකාදීන් සමග මන්ත්‍රණය කරන ලද ද. රැයෙහි හුදෙකලා වූයේ බිරිඳට එය කීහ. ඔබ විසින් හෙළිකළ ඒ රහස මා විසින් අසන ලද්දේ ය.

5871. සේනක තෙමේ සල් උයනැ සිටැ යම් ලාමක වූ පාප කර්මයක් කළේ ද, එය මිත්‍රයකුට කීයේ ය. ඒ හෙළි කළ රහස මා විසින් අසන ලදී.

5872. මහරජ, ඔබ ගේ පුක්කුස නම් වූ රාජපුරුෂයාට රජුන් විසින් නො ළං වියයුතු රෝගයෙක් උපන. හේ රහසිගත වැ සෝවුරාට කීයේ ය. එසේ රහස හෙළි කිරීම මා විසින් අසන ලදී.

5873. කාවින්‍දයා නරදේව නම් යකකු විසින් ස්පර්ශ කරන ලද්දේ ය. මේ ආබාධය නො සරුප් සබා ඇත්තේ ය. හේ එය රහසිගත වැ පුත්‍රයාට කීයේ ය. එසේ රහස හෙළි කිරීම මා විසින් අසන ලදී.

5874. සක්දෙවරජ ඔබගේ මී මුත්තණුවනට මහඟු අෂ්ටවඞ්ක නම් මාණික්‍ය රත්නයක් දුන්නේ ය. ඒ මිණි රුවන දැන් දෙවින්දයා අතට පත්වැ ඇත. හේ එය මවට රහසේ කීය. රහස හෙළි කිරීම මා විසින් අසන ලදී.

5875. සැඟැවිය යුත්ත සැඟැවීම මැ මැනැවි. රහස හෙළි කිරීම ප්‍රශස්ත නොවේ. නුවණැත්තේ කාර්‍ය නිෂ්පත්තිය නොවූ රහස දරන්නේ ය. කාර්‍ය සංසිද්ධියෙන් ඉක්බිති වැ රිසිසේ කියන්නේ ය.

5876. න ගුය්හමත්ථං විවරෙය්‍ය රක්ඛෙය්‍ය නං යථා නිධිං,
න හි පාතුකතො සාධු ගුය්හො අත්ථො පජානතා.

5877. ථියා ගුය්හං න සංසෙය්‍ය අමිත්තස්ස ච පණ්ඩිතො,
යො චාමිසෙන සංහීරො හදයත්ථෙනො ච යො නරො.

5878. ගුය්හමත්ථමසම්බුද්ධං සම්බොධයති යො නරො,
මන්තභෙදභයා තස්ස දසභූතො තිතික්ඛති.

5879. යාවන්තො පුරිසස්සත්ථං ගුය්හං ජානන්ති මන්තිනං,
තාවන්තො තස්ස උබ්බෙගා තස්මා ගුය්හං න විස්සජෙ.

5880. විවිච්ච භාසෙය්‍ය දිවා රහස්සං
රත්තිං ගිරං නාතිවෙල පමුඤ්චෙ,
උපස්සුතිකා හි සුණන්ති මන්තං
තස්මා මන්තො ඛිප්පමුපෙති භෙදං.

වීසතිනිපාතෙ පඤ්චපණ්ඩිතපඤ්හා.

5881. පඤ්චාලො සබ්බසෙනාය බ්‍රහ්මදත්තො සමාගතො,
සායං පඤ්චාලියා සෙනා අප්පමෙය්‍යා මහොසධ.

5882. පිට්ඨිමතී පත්තිමතී සබ්බසඞ්ගාමකොවිද,
ඔහාරිනී සද්දවතී භෙරිසඞ්ඛප්පබොධනා.

5883. ලොහවිජ්ජාලඞ්කාරාභා[1] ධජිනී[2] වාමරොහිණී
සිප්පියෙහි සුසම්පන්නා සූරෙහි සුප්පතිට්ඨිතා.

5884. දසෙත්ථ පණ්ඩිතා ආහු භූරිපඤ්ඤා රහොගමා,[3]
මාතා එකාදසී රඤ්ඤො පඤ්චාලියං පසාසති.

5885. අථෙත්ථෙකසතං ඛත්‍යා අනුයුත්තා යසස්සිනො,
අච්ඡින්නරට්ඨා බ්‍යථිතා පඤ්චාලීනං වසංගතා.

1. අලඞ්කාරා - මජසං. සයා.
2. විජිනී - මජසං.
3. රහොගතා - මජසං

5876. සැඟැවිය යුත්ත හෙළි නො කටයුත්තේ ය. එද නිධානයක් සේ ආරක්ෂා කළ යුතු ය. නුවණැත්තහු විසින් රහස් හෙළි කිරීම උචිත නොවේ.

5877. නුවණැත්තා ස්ත්‍රියට ද හතුරාට ද යමෙක් ආමිෂ හේතුයෙන් පෙළඹේ නම් ඔහුට ද කෛරාටික සිතැත්තාට ද (රහස් හෙළි නො කරන්නේ ය.)

5878. යම් මිනිසෙක් අනුන් විසින් නො දත යුතු රහසක් (යමකුට) කීයේ නම් රහස් හෙළිවේ ය යන බියෙන් හෙතෙම ඔහුගේ දසයකු සෙයින් සියල්ල ඉවසයි.

5879. මන්ත්‍රණය කළවුන් අතර යම් තාක් දෙනා ඔහුගේ රහස් දනිත් ද, ඔහුට එපමණ තැති ගැනුම් ඇති වේ. එනිසා රහස නො හළ යුත්තේ ය. හෙළි නො කළ යුත්තේ ය.

5880. රහස දවල් කාලයෙහි විවේක වැ කියැ යුත්තේ ය. රැයෙහි සීමාව ඉක්ම වූ වචන (හඬ නගා) නො කියන්නේ ය. අසලැ සිටින්නෝ ඒකාන්තයෙන් මන්ත්‍රණය ශ්‍රවණය කරන්නාහ. එයින් මන්ත්‍රණය භේදයට පැමිණෙයි.

පඤ්චපණ්ඩිත ප්‍රශ්නය යි.

5881. මහෞෂධ පණ්ඩිතය, පඤ්චාල දේශවාසී බ්‍රහ්මදත්ත රජ සියලු බළ සෙනඟ සමග ආයේ ය. ඒ මේ පඤ්චාල රජු සතු සේනාව අපමණ ය.

5882. ඒ සේනා තොමෝ පිටින් ගෙනා දූව ඇති වඩු සේනාවෙන් යුක්ත ය, පාබළ සෙනගින් යුක්තය, සකල සංග්‍රාමොපායයන්හි දක්ෂය. සතුරන් හිස් සිඳලීමෙහි දක්ෂය, දශවිධ ශබ්දයෙන් හා බෙර සක් හඬින් ද ප්‍රබෝධවත් ය.

5883. ලොහවිද්‍යාවෙන් නිර්මිත වූ කවච ආදියෙන් හා ආභරණයන්ගෙන් බබළන්නීය. ධජ පතාකයන්ගෙන් ද වමින් නැඟිය යුතු ඇතුන් හා අසුන්ගෙන් ද විවිධ ශිල්පීන්ගෙන් ද යුක්ත වූවාය. අති දක්ෂ යෝධයන්ගෙන් මනාව පිහිටියා ය.

5884. මෙ මැ සේනාවෙහි මහාප්‍රාඥ වූ රහස් මන්ත්‍රණ ඇති දශ පණ්ඩිත කෙනෙක් වෙති. රජුගේ මව ද එකොළොස්වැන්නී වූවා පඤ්චාලසේනාවට අනුශාසනා කරයි.

5885. තව ද රටවල් පැහැර ගැන්මෙන් පෙළුණු පඤ්චාලීනට යටත් වූ යසස් ඇති එක්සියයක් රජදරුවෝ ද මෙහි බ්‍රහ්මදත්ත රජුට අනුගත වැ සිටිත්.

5886. යංවද තක්කරා රඤ්ඤො අකාමා පියභාණිනො,
පඤ්චාලමනුයායන්ති අකාමා වසිනො ගතා.

5887. තාය සෙනාය මිථිලා තිසන්ධි පරිවාරිතා,
රාජධානි[1] විදෙහානං සමන්තා පරිඛඤ්ඤති.

5888. උද්ධං තාරකජාතාව සමන්තා පරිවාරිතා,
මහොසධ විජානාහි කථං මොක්ඛො භවිස්සති.

5889. පාදෙ දෙව පසාරෙහි භුඤ්ජ කාමෙ රමස්සු ච,
හිත්වා පඤ්චාලියං සෙනං බ්‍රහ්මදත්තො පලායති.[2]

5890. රාජා සන්ථවකාමො තෙ රතනානි පවෙච්ඡති,
ආගච්ඡන්තු තතො දූතා මඤ්ජුකා පියභාණිනො.

5891. භාසන්තු මුදුකා[3] වාචා යා වාචා පටිනන්දිතා,
පඤ්චාලා ච විදෙහා ච උභො එකා භවන්තු තෙ.

5892. කථන්නු කෙවට්ට මහොසධෙන
සමාගමො ආසි තදිඞ්ඝ බ්‍රෑහි.
කච්චි තෙ පටිනිජ්ඣත්තො කච්චි තුට්ඨො මහොසධො.

5893. අනරියරූපො පුරිසො ජනින්ද,
අසම්මොදකො ථද්ධො අසබ්භිරූපො.
යථා මූගො ච බධිරො ච න කිඤ්චත්ථං අභාසථ.

5894. අද්ධා ඉදං මන්තපදං සුදුද්දසං
අත්ථො සුද්ධො නරවිරියෙන[4] දිට්ඨො,
තථා හි කායො මම සම්පවෙධති[5]
හිත්වා සයං කො පරහත්ථමෙස්සති.

5895. ඡන්නං හි එකාව මතී සමෙති
යෙ පණ්ඩිතා උත්තමභූරිපත්තා,
යානං අයානං අථවාපි ඨානං
මහොසධ ත්වම්පි මතිං කරොහි.

5896. ජානාසි ඛො රාජ මහානුභාවො
මහබ්බලො චූළනිබ්‍රහ්මදත්තො.
රාජා ච තං ඉච්ඡති කාරණත්ථං
මිගං[6] යථා ඔකචරෙන[7] ලුද්දො.

---

1. රාජධානිං – මජසං.
2. පලායිති – මජසං.
3. මුදුතා – මජසං.
4. නරවීරෙන – මජසං. සයා.
5. වෙධතෙ – මජසං.
6. මගං – මජසං.
7. ඔක්කචරෙන – මජසං.

5886. යමක් කියන්නාහු නම් එය කරන්නා වූ රජුට නො කැමැත්තෙන් නමුදු ප්‍රිය වචන කියන්නා වූ නො කැමැත්තෙන් යටත්වූවෝ ද පඤ්චාලරජු අනුව යති.

5887. ඒ (සිවුරඟ) සේනාවෙන් මිරිලා පුරය ත්‍රිසන්ධියෙකින් වටකරන ලද්දේ ය. විදේහයන්ගේ රාජධානිය හාත්පසින් කණිනු ලැබේ.

5888. මස්තකයෙහි තාරකා පහළ වූවාක් සෙයින් (දඬු වැට පහන් ගෙන) හාත්පසින් වටකරන ලදය. මහෞෂධයෙනි කෙසේ මිදීම වන්නේ දැයි දනුව. මෙසේ වේදෙහ රජ පිළිවිසී.

5889. දේවයන් වහන්ස, පා දිගු කළ මැනව. කාමයන් අනුභව කළ මැනව. සිත් අලවා වෙසෙනු මැනව. පඤ්චාලීය සේනාව හැර දමා බ්‍රහ්මදත්තරජ පලායන්නේ ය යි මහෞෂධ පඬිතෙමේ කීය.

5890. (කේවට්ට) සමඟිය කැමැති (බ්‍රහ්මදත්ත) රජ තෙමේ ඔබ වහන්සේට රත්නයන් (පඬුරු කොටැ) එවන්නේ ය. පඤ්චාල නගරයේ සිට මිහිරි වූ ප්‍රියවචන ඇති දූතයෝ ද එත්වා.

5891. යම් බසක් සතුට ඇති කෙරේ ද එබඳු මෘදු වචන මැ තෙපලත්වා. පඤ්චාලයෝ ද විදෙහයෝ ද යන දෙ පස එකමුතු වෙත්වා. (සමගි වෙත්වා.)

5892. (වෙදෙහරජ) කෙසේ ද කේවට්ටය, මහොසධයන් හා සමඟිය වී ද, කිම තෙපි කමා කරනු ලැබූහු ද, කිම මහොසධයෝ තුටු වූහු ද? (තොරතුරු) මට කියව.

5893. මහරජ, හේ අනායඝ්‍යවරූප ඇති පුරුෂයෙකි. සතුටු කථා නැත්තෙකි. උඩඟු වූවෙකි. අපණ්ඩිතසවභාව ඇත්තේ ය. ගොළුවකු සේද බිහිරකු සේද කිසිත් නො තෙපළේ ය යි කේවට්ට කීය.

5894. රජ මෙසේ සිතයි. ඒකාන්තයෙන් මේ මන්ත්‍රපදය දක්නට ඉතා අපහසුය. නරවීරයා (මහෞෂධ) විසින් මෙහි යථාර්ථය දක්නා ලද්දේ ය. ඒ එසේමැ යි. මා ගත වෙවුල යි. සියරට හැර කවරෙක් නම් තෙමේ මැ මෙරමා අතට පත්වන්නේ ද?

5895. (රජ) නුවණින් ඉතා උතුම් තැනට පත් යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් වෙත් ද ඒ අප සදෙනාගේ ම අදහස සම වෙයි. මහෞෂධය, (පඤ්චාල නුවරට) යාම හෝ නො යාම හෝ මෙහි සිටීම හෝ පිළිබඳ වැ තෙපි දු අදහසක් ප්‍රකාශ කරව.

5896. (මහෞෂධ) මහරජ, චූළනීබ්‍රහ්මදත්ත රජ මහත් බල ඇත්තෙක, මහත් අනුභාව ඇත්තෙකැ යි දන්නෙහි. වැද්දකු දඩ මුවකු කරණ කොටගෙන අල්ලාගත් මුවකු මෙන් බ්‍රහ්මදත්තරජ ද ඔබ මරනු රිසි වෙයි.

5897. යථාපි මච්ඡො බළිසං වඞ්කං මංසෙන ඡාදිතං,
ආමගිද්ධො න ජානාති මච්ඡො මරණමත්තනො.

5898. එවමෙව තුවං රාජ චූළනීයස්ස[1] ධීතරං,
කාමගිද්ධො න ජානාසි මච්ඡොව මරණමත්තනො.

5899. සචෙ ගච්ඡසි පඤ්චාලං ඛිප්පමත්තං ජහිස්සසි,
මිගං පථානුපන්නංව[2] මහන්තං භයමෙස්සති.

5900. මයමෙව බාලම්හසෙ එළමූගා
යෙ උත්තමත්ථානි තයී ලපිම්හ,
කිමෙව ත්වං නඞ්ගලකොටිවඩ්ඪො[3]
අත්ථානි ජානාසි යථාපි අඤ්ඤෙ.

5901. ඉමං ගලෙ ගහෙත්වාන නාසෙථ විජිතා මම,
යො මෙ රතනලාභස්ස අන්තරායාය භාසති.

5902. තතො ච සො අපක්කම්ම වෙදෙහස්ස උපන්තිකා,
අථ ආමන්තයී දූතං මාඪරං[4] සුවපණ්ඩිතං.

5903. එහි සම්ම හරිපක්ඛ[5] වෙය්‍යාවච්චං කරොහි මෙ,
අත්ථි පඤ්චාලරාජස්ස සාළිකා සයනපාලිකා.

5904. තං පත්ථරෙන[6] පුච්ඡස්සු සා හි සබ්බස්ස කොවිදා,
සා තෙසං සබ්බං ජානාති රඤ්ඤො ච කොසියස්ස ච.

5905. ආමොති සො පටිස්සුත්වා මාඪරො සුවපණ්ඩිතො,
අගමාසි හරිපක්ඛො සාළිකාය උපන්තිකං.

5906. තතො, ච ඛො සො ගන්ත්වාන මාඪරො සුවපණ්ඩිතො,
අථ ආමන්තයී සුඝරං සාළිකං මඤ්ජුභාණිකං.

5907. කච්චි තෙ සුඝරෙ ඛමනීයං කච්චි වෙසෙ[7] අනාමයං,
කච්චි තෙ මධුනා ලාජා ලබ්භතෙ සුඝරෙ තව.

5908. කුසලඤ්චෙව මෙ සම්ම අථො සම්ම අනාමයං,
අථො මෙ මධුනා ලාජා ලබ්භතෙ සුවපණ්ඩිත.

---

1. චූළනෙය්‍යස්ස – මජ්ඣං.
2. පන්ථානු – මජ්ඣං. වි.
3. වඩ්ඪො – මජ්ඣං.
4. මාධරං – මජ්ඣං. මාධුරං – ස්‍යා.
5. හරිතපක්ඛ – මජ්ඣං. ස්‍යා.
6. බන්ධනෙන – මජ්ඣං. පත්ථරනෙ – ස්‍යා. සන්ථවෙන – ස්‍යා.
7. වෙසෙ – මජ්ඣං. ස්‍යා.

5897. යම් සේ මත්ස්‍යයෙක් මසින් වැසුණු වක් වූ බිළිය ගිලීද, ඇමට ගිජු ඒ මත්ස්‍ය තෙමේ තමා ගේ මරණය නො දකීද,

5898. එසේ මැ මහරජ, කාමයෙහි ගිජු වූ ඔබ ද මත්ස්‍යයා තමා ගේ මරණය නො දන්නා සේ චූළනීරජුගේ දුව (පිළිබඳ කාරණය) නො දන්නාහු ය.

5899. ඉදින් ඔබ පඤ්චාල නුවරට යන්නහු නම් වහා සිය දිවි හරනහු ය. ගම්දෙර මගටවන් මුවකු සේ මහත් බියට පැමිණෙන්නහු ය.

5900. (රජ) යම් කෙනෙක් මඞ්ගලාර්‍ථීයන් පිළිබඳවැ තා සමඟ කථා කළෝ ද ඒ අපි මැ මෝඩ කෙළතොල්ලෝ වෙමු. නඟුල් කෙළවර ගෙනැ වැඩුනා වූ තෝ කෙසේ නම් අන්‍ය (සේනකාදි) පණ්ඩිතයන් සේ උත්තමාර්‍ථීයන් දන්නෙහි ද?

5901. යමෙක් මගේ රත්නලාභයට අන්තරාය පිණිස කථා කරයි ද ඒ මොහු ගෙලෙන් ගෙනැ මගේ රටින් නෙරවූ.

5902. ඉක්බිති හෙතෙම (මහෞෂධ පණ්ඩිත) වේදේහ රජු වෙතින් ඉවත් වැ ගොස් පණිවුඩකරු වූ මාඨර නම් ගිරා පණ්ඩිතයන් ඇමතී ය:

5903. යහළු රන්වන් පියාපත් ඇත්ත, මෙහි එව. මට එක් මෙහෙවරක් කරන්නෙහි ය. පඤ්චාල රජුට යහන් බලන එක් සැළලිහිණියක් ඇත.

5904. ඕ තොමෝ සියල්ලෙහි දක්‍ෂ වන්නී ය. ඇය රහසින් විචාරව. රජුත් කේවට්ටයාත් අතර (වන) සියලු මන්ත්‍රණ ඕ දන්නී ය.

5905. සවර්ණවර්ණ පක්‍ෂ පත්‍ර ඇති මාඨර නම් ගිරා පණ්ඩිතයා ද එසේ ය යි පිළිගෙන ශාරිකාව වෙතැ ගියේ ය.

5906. ගිරා පණ්ඩිතයා ද එතැනින් පිටත් වැ ගොස් ඉක්බිති රන් මැදිරියේ වෙසෙන මිහිරි සේ බෙණෙන ශාරිකාව ඇමතී ය:

5907. රන් මැදිරියේ වෙසෙන්නිය, තිගේ සුව කෙසේ ද? වෛශ්‍ය කුලයෙහි උපන්න, කිම නිරොග වැ වෙසෙන්නී ද? රන් මැදිරියේ වෙසෙන තී මී මුසු විලඳ ලබන්නී ද?

5908. (සැළලිහිණිය) යහළු, මම සුවසේ ද නිරොග වැ ද වෙසෙමි. තවද, ගිරා පණ්ඩිතය, මට විලඳ හා මී ද ලැබේ.

5909. කුතො නු සම්ම ආගම්ම කස්ස වා පහිතො තුවං,
න ච මෙසි ඉතො පුබ්බෙ දිට්ඨො වා යදි වා සුතො.

5910. අහොසිං සිවිරාජස්ස පාසාදෙ සයනපාලකො,
තතො සො ධම්මිකො රාජා බද්ධෙ[1] මොචෙසි බන්ධනා.

5911. තස්ස මෙකා දුතියාසි සාළිකා මඤ්ජුභාණිකා,
තං තත්ථ අවධී සෙනො පෙක්ඛතො සුසරෙ මම.

5912. තස්සා කාමා හි සම්මත්තො ආගතොස්මි තවන්තිකෙ,
සචෙ කරෙය්‍යාසි ඔකාසං උභයොව වසාමසෙ.

5913. සුවොව සුවිං කාමෙය්‍ය සාළිකො පන සාළිකං,
සුවස්ස සාළිකාය ච[2] සංවාසො හොති කීදිසො.

5914. යං යං කාමී කාමයති[3] අපි චණ්ඩාලිකාමපි,
සබ්බෙහි සදිසො හොති නත්ථි කාමෙ අසාදිසො.

5915. අත්ථි ජම්බාවතී නාම මාතා සිවිස්ස[4] රාජිනො,
සා භරියා වාසුදෙවස්ස කණ්හස්ස මහෙසී පියා.

5916. රථාවතී කිම්පුරිසී සාපි වච්ඡං අකාමයි,
මනුස්සා මිගියා සද්ධිං නත්ථි කාමෙ අසාදිසො.

5917. හන්ද ඛොහං ගමිස්සාමි සාළිකෙ මංජුභාණිකෙ,
පච්චක්ඛානුපදං හෙතං අතිමඤ්ඤසි නූන මං.

5918. න සිරී තරමානස්ස මාඨර සුවපණ්ඩිත,
ඉධෙව තාව අච්ඡස්සු යාව රාජානං දක්ඛසි,
සොස්සසි[5] සද්දං මුතිඞ්ගානං ආනුභාවඤ්ච රාජිනො.

5919. යො නු ඛොයං තිබ්බො සද්දො තිරොජනපදෙ සුතො,
ධීතා පඤ්චාලරාජස්ස ඔසධී විය වණ්ණිනී;
තං දස්සති විදෙහානං සො විවාහො භවිස්සති.

5920. නෙදිසො[6] තෙ අමිත්තානං විවාහො හොතු මාඨර,
යථා පඤ්චාලරාජස්ස වෙදෙහෙන භවිස්සති.

1. බන්ධෙ – මජසං.
2. සාළිකායෙව – මජසං.
3. යොයං කාමෙ කාමයති – මජසං. සයා.
4. සිබ්බිස්ස – අට්ඨකථා
5. සොසි – මජසං. සයා.
6. එදිසො – මජසං. සයා. වි.

5909. යහළු, තෙපි කොහි සිට පැමිණ සිටින්නහු ද, කවුරුන් විසින් එවන ලද්දහු ද, මින් පෙර තෙපි දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ නො වෙමි.

5910. (ගිරාපණ්ඩිත) මම සිවිරජුගේ ප්‍රාසාදයෙහි ශයන පාලකයා වීමි. ඒ දැහැමි රජ බැඳුම්හි සිටියවුන් බැඳුමින් මිදී ය.

5911. පියබස් බෙණෙන එක් සැළලිහිණියක් මට බිරිඳ වූවා ය. මා රන්මැදිරියේ බලා සිටිය දී ම ඕ උකුස්සකු විසින් මරණ ලද්දී ය.

5912. ඈ පිළිබඳ කාමයෙන් මත්වූයෙමි. තී සමීපයට ආයෙමි. ඉදින් අවසර ලබන්නෙමි නම් අපි දෙදෙන එක් ව වසමු.

5913. (සැළලිහිණිය) ගිරවා ගිරවියක ද, සැළලිහිණියා සැළලිහිණියක ද කැමැති වන්නේ ය. ගිරවකු හා සැළලිහිණියක අතර කෙබඳු සංවාසයෙක් ද?

5914. කාමියෙක් යමක කැමැත්තේ නම් ඇය සැඩොලක වුව ද කැමැති වන්නේ ය. තවද කාම සේවනයෙහිදී සියල්ලෝ මැ සම වන්නෝ ය. අසමානයෝ නැත්තාහ යි ගිරා පණ්ඩිත කීය.

5915. සිවි රජු ගේ මවු තොමෝ ජම්බාවතී නම් සැඩොලක් වූවා ය. ඕ කාෂ්ණගොත්‍රයේ උපන් වාසුදේව රජුගේ ප්‍රිය බිරිඳ ද අගමෙහෙසිය ද වූවා ය.

5916. පෙර රථාවතී නම් කිඳුරියක් වූවා ය. ඕ තොමෝ වච්ඡ නම් තවුසකු කැමැති කරවාගත්තා ය. මනුෂ්‍යයෙක් තිරිසනක සමග වාසය කළේ ය. කාමයෙහි අසමානබවක් නැත.

5917. මිහිරිබස් ඇති ශාරිකාව, එසේ නම් මම යන්නෙමි. මේ සියල්ල තී හැර දැමීමට කරුණු ය. තෝ මා ඉක්මවා සිතන්නෙහි.

5918. (සැළලිහිණිය) ගිරා පණ්ඩිතය, ඉක්මන් නැනැත්තාට ශ්‍රී තොමෝ දුරු වන්නී ය. එ නිසා රජු දක්නා තෙක් මෙහි රැඳෙව. මිහිඟු බෙර හඬ අසන්නෙහි ය. රජුගේ අනුභාව දක්නෙහි ය.

5919. (ගිරාපණ්ඩිත) පඤ්චාලරජු ගේ, ඔසධීතාරකාව සේ රුසිරින් වොරදනා දූකුමරිය වේදේහරජුට දෙන්නේ ය යන මහත් ඝෝෂාවක් පසල්දනවුවල දී අසන ලද්දේය. ඒ විවාහය සිදුවන්නේ ද?

5920. (සැළලිහිණිය) මාඨරය, යම් සේ වෙදෙහ රජු හා පඤ්චාලරජුගේ මෙන් තොපගේ පසමිතුරන් අතර හෝ එබඳු විවාහයෙක් නො වේවා.

5921. ආනයිත්වාන වෙදෙහං පඤ්චාලානං රථෙසභො,
තතො නං ඝාතයිස්සති නාස්ස සක්ඛී භවිස්සති.

5922. හන්ද ඛො මං අනුජානාහි රත්තියො සත්තමත්තියො,
යාවාහං සිවිරාජස්ස ආරොචෙමි මහෙසිනො,
ලද්ධො ච මෙ ආවසථො සාළිකාය උපන්තිකං.

5923. හන්ද ඛො තං අනුජානාමි රත්තියො සත්තමත්තියො,
සචෙ ත්වං සත්තරත්තෙන නාගච්ඡසි මමන්තිකෙ;
මඤ්ඤස්සු ඔක්කන්තසත්තං මං මතාය ආගමිස්සසි.

5924. තතො ච ඛො සො ගන්ත්වාන මාඨරො සුවපණ්ඩිතො,
මහොසධස්ස අක්ඛාසි සාළියා[1] වචනං ඉදං.

5925. යස්සෙව ඝරෙ භුඤ්ජෙය්‍ය භොගං,
තස්සෙව අත්ථං පුරිසො චරෙය්‍ය.

5926. හන්දාහං ගච්ඡාමි පුරෙ ජනින්ද,
පඤ්චාලරාජස්ස පුරං සුරම්මං;
නිවෙසනානි මාපෙතුං වෙදෙහස්ස යසස්සිනො.

5927. නිවෙසනානි මාපෙත්වා වෙදෙහස්ස යසස්සිනො,
යදා තෙ පහිණෙය්‍යාමි තදා එය්‍යාසි ඛත්තිය.

5928. තතො ච පායාසි පුරෙ මහොසධො,
පඤ්චාලරාජස්ස පුරං සුරම්මං;
නිවෙසනානි මාපෙතුං වෙදෙහස්ස යසස්සිනො.

5929. නිවෙසනානි මාපෙත්වා වෙදෙහස්ස යසස්සිනො;
අථස්ස පහිණී දූතං (වෙදෙහං මිථිලග්ගහං.)
එහිදානි මහාරාජ මාපිතං තෙ නිවෙසනං.

5930. තතො ච රාජා පායාසි සෙනාය චතුරඞ්ගියා,
අනන්තවාහනං දට්ඨුං ඵීතං කම්පිල්ලියං පුරං.

5931. තතො ච ඛො සො ගන්ත්වාන බ්‍රහ්මදත්තස්ස පාහිණී,
ආගතොස්මි මහාරාජ තව පාදානි වන්දිතුං.

5932. දදාහිදානි මෙ භරියං නාරිං සබ්බඞ්ගසොභිනිං,
සුවණ්ණෙන පටිච්ඡන්නං දාසීගණපුරක්ඛතං.

5933. ස්වාගතං තෙ වෙදෙහ අථො තෙ අදූරාගතං,
නක්ඛත්තඤ්ඤෙව පරිපුච්ඡ අහං කඤ්ඤං දදාමි තෙ;
සුවණ්ණෙන පටිච්ඡන්නං දාසීගණපුරක්ඛතං.

1. සාළිකාය – මජසං.

5921. පඤ්චාලරජ වේදේහ රජු මෙහි ගෙන්වා නසන්නේ ය. වෛදේහරජු සමග මිතුරු බවක් නම් නො වන්නේ ය.

5922. (ගිරාපණ්ඩිත) ශාරිකා සමීපයෙහි විසීමට මා අවස්ථාව ලද යි සිවිරජුට හා මෙහෙසියට දන්වා එනතෙක් සත් රැයකට මට අවසර දෙව.

5923. එසේ නම් ම විසින් අනුමත කළ තොප සත් රැයකින් (ආපසු) මා වෙත නො පැමිණියහොත් මගේ මළගමට පැමි-ණෙන්නට ලැබෙන්නේ යැ යි සිතනු යි ශාරිකා කීය.

5924. ඉක්බිති මාඨර නම් ගිරා පණ්ඩිත තෙමේ එතැනින් පිටත් වැ ගොස් ශාරිකාවගේ වචනය මහෞෂධ පණ්ඩිතයනට කීයේ ය.

5925. යමකු ගේ ගෘහයෙහි සම්පත්තීන් අනුභව කරන්නේ නම් සත්පුරුෂතෙමෙ ඕහු ගේ මැ අර්ථය උදෙසා ක්‍රියා කරන්නේ ය.

5926. මහරජ, එසේනම් මම පළමු කොට යශස් ඇති වේදේහ රජුට (ඔබට) නිවෙස් තැනීමට පඤ්චාලරජු ගේ රමණීය පුරවරයට යන්නෙමි.

5927. මහරජ, ඉසුරුමත් වේදේහයනට නිවෙස් මවා යම් දිනෙක ඔබට පණිවුඩයක් එවන්නෙම් ද එකලැ එහි පැමිණෙනු මැනැවි.

5928. ඉසුරුමත් වේදේහ රජුට නිවෙස් තැනීමට මහෞෂධ පඬිතුමා පළමුව පඤ්චාලරජුගේ රමණීය පුරවරයට ගියේ ය.

5929. වේදේහරජුට නිවෙස් සාද ඉක්බිති වැ "මහරජ ඔබට නිවෙස් මැවීමි. පැමිණෙනු මැනැවැ" යි (මිථිලාධිපති වෙදෙහ රජුට) පණිවුඩකරුවකු යැවී ය.

5930. ඉක්බිති වේදේහ රජ තෙමේ සිවුරඟ සෙනඟ සමග අප්‍රමාණ වූ අශ්වාදී සේනාවන් ඇති සමෘද්ධිමත් කම්පිල්ලිය නගරය දක්නා පිණිස පිටත්විය.

5931. ඉක්බිති වේදේහරජ එහි ගොස් "මහරජ ඔබ ගේ පා වැඳුමට ආයෙමි" යි බ්‍රහ්මදත්තරජුට හසුන් යැවී ය.

5932. සකල ස්ත්‍රී ලක්‍ෂණයන්ගෙන් ශෝභමාන වූ කන්‍යාව (ඔබ දියණිය) රනින් සරසා දැසිදස් සමූහයා විසින් පෙරටු කරන ලදුවැ මගේ බිරිඳ ලෙස දුන් එවුව මැනැව.

5933. වේදේහය, ඔබේ පැමිණීම ශුභ සම්ප්‍රාප්තියෙකි. තව ද නපුරු කොටැ ඊමෙක් ද නොවේ. නැකැත් පමණක් විමසව. රනින් සැරැසූ දියණිය දැසි දස් ගණයා පෙරවු කොටැ ඔබට දෙන්නෙමි.

5934. තතො ච රාජා වෙදෙහො නක්ඛත්තං පරිපුච්ඡථ,
නක්ඛත්තං පරිපුච්ඡිත්වා බ්‍රහ්මදත්තස්ස පාහිණි.

5935. දදහිදනි මෙ හරියං නාරිං සබ්බඞ්ගසොභිනිං,
සුවණ්ණෙන පටිච්ඡන්නං දසීගණපුරක්ඛතං.

5936. දදම්දනි තෙ හරියං නාරිං සබ්බඞ්ගසොභිනිං,
සුවණ්ණෙන පටිච්ඡන්නං දසීගණපුරක්ඛතං.

5937. හත්ථී අස්සා රථා පත්ති සෙනා තිට්ඨන්ති වම්මිතා[1],
උක්කා පදිත්තා ඣායන්ති කින්නු මඤ්ඤන්ති පණ්ඩිතා.

5938. හත්ථී අස්සා රථා පත්ති සෙනා තිට්ඨන්ති වම්මිතා,
උක්කා පදිත්තා ඣායන්ති කින්නු කාහන්ති පණ්ඩිතා.

5939. රක්ඛති තං මහාරාජ චූළනීයො මහබ්බලො,
පදුට්ඨො තෙ බ්‍රහ්මදත්තො පාතො තං ඝාතයිස්සති.

5940. උබ්බෙධතෙ[2] මෙ හදයං මුඛඤ්ච පරිසුස්සති,
නිබ්බුතිං නාධිගච්ඡාමි අග්ගිදඩ්ඪොව ආතපෙ.

5941. කම්මාරානං යථා උක්කා අන්තො ඣායති නො බහි,
එවම්පි හදයං මය්හං අන්තො ඣායති නො බහි.

5942. පමත්තො මන්තනාතීතො හින්නමන්තොසි ඛත්තිය,
ඉදනි ඛො තං තායන්තු පණ්ඩිතා මන්තිනො ජනා.

5943. අකත්වාමච්චස්ස වචනං අත්ථකාමහිතෙසිනො,
අත්තපීතිරතො රාජ මිගො කූටෙව ඔහිතො.

5944. යථාපි මච්ඡො බළිසං වඞ්කං මංසෙන ඡාදිතං,
ආමගිද්ධො න ජානාති මච්ඡො මරණමත්තනො.

5945. එවමෙව තුවං රාජ චූළනෙය්‍යස්ස ධීතරං,
කාමගිද්ධො න ජානාසි මච්ඡොව මරණමත්තනො.

5946. සචෙ ගච්ඡසි පඤ්චාලං ඛිප්පමත්තං[3] ජහෙස්සසි,[4]
මිගං පථානුපන්නංව[5] මහන්තං භයමෙස්සති.[6]

---

1. වම්මිකා – මජසං.
2. උබ්බෙධති – මජසං. වි.
3. ඛිප්පමත්ථං – මජසං.
4. ජහිස්සසි – මජසං. ස්‍යා.
5. පත්ථානු – මජසං. ස්‍යා.
6. භයමෙස්සසි – මජසං. ස්‍යා.

5934. ඉක්බිති වේදේහ රජ නකත් විචාළේ ය. නකත් විචාරා බ්‍රහ්මදත්ත රජුට හසුන් යැවී ය.

5935. සකල ස්ත්‍රී ලක්‍ෂණයන්ගෙන් ශෝභමාන වූ කන්‍යාව රනින් සරසා දැසි දස්සන් පෙරටු කොටැ මගේ බිරිඳ ලෙසින් දූන් එවනු මැනැයි දූතයන් යැවී.

5936. සකල ස්ත්‍රී ලක්‍ෂණයන්ගෙන් ශෝභමාන වූ කන්‍යාව රනින් සරසා දැසි දස්සන් පෙරටු කොට ඔබට බිරිඳ ලෙසින් දෙන්නෙමි යි චූළනී රජ දැන්වී.

5937. (වෙදෙහරජ) ඇත් අස් රිය පාබළ සෙනාවෝ රැස්ව සිටිත්. දැල්වූ විලක්කු ද බැබළේ. පණ්ඩිතවරු මේ කිමෙකැ යි සිතන්නාහු ද?

5938. සන්නාහ සන්නද්ධ ඇත් අස් රිය පා බළ සේනාවෝ රැස් වැ සිටිත්. දැල් වූ විලක්කු ද බැබළේ. පණ්ඩිතවරු "මොහු කුමක් කරන්නාහු දැ" යි දනිත් ද?

5939. (මහෞෂධ) මහරජ, මහත් බල ඇති චූළනී රජ තෙමෙ ඔබ යා නොදී රකියි. ප්‍රකෝප වූ බ්‍රහ්මදත්තරජ උදසන ඔබ නසන්නේ ය.

5940. (වෙදෙහරජ) මා හද සැලෙයි. මුව ද වියැළෙන්නේ ය. ගිනි වැදුනකු අවුවේ ලූ සෙයින් නිවීමට නො පැමිණෙන්නෙමි.

5941. කඹුරන්ගේ උදුන යම් සේ ඇතුළ දවයි ද පිටත නො දවයි ද, එසේ මා ඇතුළුහද දැවෙයි. පිටත නො දැවෙයි.

5942. (මහෞෂධ) මහරජ, ප්‍රමාදයට පැමිණ මගේ වචන ඉක්මැවූයේ භින්න මන්ත්‍ර ඇත්තෙහි ය. ඔබ හා මන්ත්‍රණය කළ පණ්ඩිත ජනයෝ ම ඔබ රකිත්වා.

5943. අභිවෘද්ධිය කැමැති හිතවත් ඇමැතියාගේ වචන නො පිළිගෙන තමා පිණැවීමෙහි මැ ඇලුණු ඔබ මළපුඩුවැ වැටුණු මුවකු වැනිය.

5944. යම් සේ මත්ස්‍යයෙක් මසින් වැසුණු වක් වූ බිළිය නො දැක ඇමෙහි ගිජු වැ තමනට පැමිණෙන මරණය නො දක්නේ ද.

5945. මහරජ, එසේ මැ ඔබ ද චූළනී රජු ගේ දුව පිළිබඳ කාමයෙන් මුළා වූවාහු ඇම ගිලි මසු මෙන් තම මරණය නො දන්නාහ.

5946. ඉදින් පඤ්චාල නුවරට යන්නෙහි නම් වහා සිය දිවි හරනෙහි ය. වීථියට පිළිපන් මෘගයකු සේ මහත් බියට පැමි-ණෙනනෙහි ය.

5947. අනරියරූපො පුරිසො ජනින්ද
අහීව උච්ඡඞ්ගගතො ඩංසෙය්‍ය,[1]
න තෙන මෙත්තිං කයිරාථ ධීරො
දුක්ඛො හවෙ කාපුරිසෙන[2] සඞ්ගමො.

5948. යත්වෙව[3] ජඤ්ඤා පුරිසං[4] ජනින්ද
සීලවායං බහුස්සුතො,
තෙනෙව මෙත්තිං කයිරාථ ධීරො
සුඛො හවෙ සප්පුරිසෙන සඞ්ගමො.

5949. බාලො තුවං එළමූගොසි රාජ
යො උත්තමත්ථානි මයී ලපිත්ථො,
කිමෙවාහං නඞ්ගලකොටිවඩ්ඪො
අත්ථානි ජානිස්සං යථාපි අඤ්ඤෙ.

5950. ඉමං ගලෙ ගහෙත්වාන නාසෙථ විජිතා මම,
යො මෙ රතනලාභස්ස අන්තරායාය භාසති.

5951. මහොසධ අතීතෙන නානුවිජ්ඣන්ති පණ්ඩිතා,
කිං මං අස්සං ව සම්බද්ධං[5] පතොදෙනෙව විජ්ඣසි.

5952. සචෙ පස්සසි මොක්ඛං මෙ[6] ඛෙමං වා පන පස්සසි,
තෙනෙව මං අනුසාස කිං අතීතෙන විජ්ඣසි.

5953. අතීතං මානුසං කම්මං දුක්කරං දුරභිසම්භවං,
න තං සක්කොමි මොචෙතුං ත්වම්පි ජානස්සු ඛත්තිය.

5954. සන්ති වෙහායසා[7] නාගා ඉද්ධිමන්තො යසස්සිනො,
තෙපි ආදය ගච්ඡෙය්‍යුං යස්ස හොන්ති තථාවිධා.

5955. සන්ති වෙහායසා අස්සා ඉද්ධිමන්තො යසස්සිනො,
තෙපි ආදය ගච්ඡෙය්‍යුං යස්ස හොන්ති තථාවිධා.

5956. සන්ති වෙහායසා පක්ඛී ඉද්ධිමන්තො යසස්සිනො,
තෙපි ආදය ගච්ඡෙය්‍යුං යස්ස හොන්ති තථාවිධා.

5957. සන්ති වෙහායසා යක්ඛා ඉද්ධිමන්තො යසස්සිනො,
තෙපි ආදය ගච්ඡෙය්‍යුං යස්ස හොන්ති තථාවිධා.

---

1. ඩංසෙය්‍ය – මජසං. සයා.
2. කාපුරිසෙහි – මජසං.
3. යදෙව – මජසං.
4. පුරිසො– මජසං.
5. සම්බන්ධං – මජසං.
6. වා – මජසං.
7. වෙහායසා – මජසං. සයා. වෙහාසසා – වි.

5947. මහරජ, අනාර්යස්වරූප පුරුෂ තෙමේ ඇකයෙහි වූ සර්පයකු දෂ්ට කරන්නා සේ විපත් පමුණුවන්නේ ය. නුවණැත්තේ ඔහු හා මිත්‍රත්වයක් නො කරන්නේ ය. අසත්පුරුෂයා හා එක්වීම ඒකාන්තයෙන් දුකකි.

5948. මහරජ, යම් හෙයකින් මේ තෙමේ සිල්වතෙක උගතෙකැ යි දන්නේ ද, එ බඳු පුද්ගලයා සමග නුවණැත්තේ මිත්‍ර වන්නේ ය. සත්පුරුෂයා හා එක්වීම ඒකාන්තයෙන් සුව එළවන්නේ ය.

5949. මහරජ, යම් උතුම් මඞ්ගලාර්ථයක් මා සමඟ කී ඔබ මැ කෙළ තොලු වෙති. නඟුල් කෙළවර ගත් මම කෙසේ සෙස්සන් සේ මඞ්ගලාර්ථයන් දන්නෙම් ද?

5950. යමෙක් මාගේ රත්නලාභයට අන්තරාය පිණිස කථා කරයි ද ඒ මොහු ගෙලෙන් ගෙනැ මාගේ විජිතයෙන් නෙරවූ.

5951. (වෙදෙහරජ) මහෞෂධ පණ්ඩිතය, නුවණැත්තෝ අතීතය නමැති හුලින් නො විදිත්. කිම, දැඩි වැ බැඳි අසකුට කෙවිටෙන් අණින්නාක් මෙන් මා පෙළන්නෙහි ද?

5952. ඉදින් මට මිදීමක් දක්නෙහි නම් හෝ බියෙන් තොර වීමට යමක් දන්නෙහි නම් හෝ ඉන් මට අනුශාසනා කරව. අතීතයෙන් පහරදීමෙන් ඇති (ප්‍රයෝජනය) කිම?

5953. (මහෞෂධ) මෙයින් මිදීමට මිනිසකු විසින් කළ හැකි දේ ඉක් මැ ගියේ ය. මෙය අභිභවනය කිරීමට නො හැක්ක. ඔබ මිදවීමට නොහැක්කෙමි. මහරජ, (මෙයින් මිදීමට) ඔබ මැ මඟක් දනුව.

5954. සෘද්ධිමත් වූ යශස් ඇත්තා වූ ආකාශචාරී හස්තිහු ඇත්තාහ. යමකුට එබඳු හස්තිහු වෙත් නම් ඔහු හෝ ගෙනැ යන්නා හ.

5955. සෘද්ධිමත් වූ යශස් ඇත්තා වූ ආකාශචාරී අශ්වයෝ ඇත්තාහ. යමකුට එ බඳු අශ්වයෝ වෙත් නම් ඔහු හෝ රැගෙන යන්නාහ.

5956. සෘද්ධිමත් වූ යශස් ඇත්තා වූ ආකාශ චාරී පක්ෂීහු ඇත්තාහ. යමකුට එබඳු පක්ෂීහු වෙත් නම් ඔහු හෝ රැගෙන යන්නාහ.

5957. සෘද්ධිමත් වූ යශස් ඇත්තා වූ ආකාශචාරී යක්ෂයෝ ඇත්තාහ. යමකුට එබඳු යක්ෂයෝ වෙත් නම් ඔහු හෝ රැගෙන යන්නාහ.

5958. අතීතං මානුසං[1] කම්මං දුක්කරං දුරභිසම්භවං,
න තං සක්කොමි මොචෙතුං අනාහලිකෙඛන ඛත්තිය.

5959. අතීරදස්සී පුරිසො මහන්තෙ උදකණ්ණවෙ,
යත්ථ සො ලභතෙ ගාධං[2] තත්ථ සො වින්දතෙ සුඛං.

5960. එවං අම්හඤ්ච රඤ්ඤො ච ත්වං පතිට්ඨා මහොසධ,
ත්වං නොසි මන්තිනං සෙට්ඨො අම්හෙ දුක්ඛා පමොචය.

5961. අතීතං මානුසං කම්මං දුක්කරං දුරභිසම්භවං,
න තං සක්කොමි මොචෙතුං ත්වම්පි ජානස්සු[3] සෙනක.

5962. සුණොහි මෙතං වචනං පස්සසෙතං මහබ්භයං,
සෙනකංදානි පුච්ඡාමි කිං කිච්චං ඉධ මඤ්ඤසි.

5963. අග්ගිං ද්වාරතො දෙම ගණ්හාමසෙ විකන්තනං,[4]
අඤ්ඤමඤ්ඤං වධිත්වාන ඛිප්පං හෙස්සාම ජීවිතං.
මා නො රාජා[5] බ්‍රහ්මදත්තො චිරං දුක්ඛෙන මාරයි

5964. සුණොහි එතං වචනං පස්සසෙතං මහබ්භයං,
පුක්කුසංදානි පුච්ඡාමි කිං කිච්චං ඉධ මඤ්ඤසි.

5965. විසං ඛාදිත්වා මීයාම ඛිප්පං හෙස්සාම ජීවිතං,
මා නො රාජා බ්‍රහ්මදත්තො චිරං දුක්ඛෙන මාරයි.

5966. සුණොහි එතං වචනං පස්සසෙතං මහබ්භයං,
කාවින්දංදානි පුච්ඡාමි කිං කිච්චං ඉධ මඤ්ඤසි.

5967. රජ්ජුයා බජ්ඣ මීයාම පපාතා පපතෙමසෙ,
මා නො රාජා බ්‍රහ්මදත්තො චිරං දුක්ඛෙන මාරයි.

5968. සුණොහි එතං වචනං පස්සසෙතං මහබ්භයං,
දෙවින්දංදානි පුච්ඡාමි කිං කිච්චං ඉධ මඤ්ඤසි.

5969. අග්ගිං ද්වාරතො දෙම ගණ්හාමසෙ විකන්තනං,
අඤ්ඤමඤ්ඤං වධිත්වාන ඛිප්පං හෙස්සාම ජීවිතං.
න නො සක්කොති මොචෙතුං සුඛෙනෙව මහොසධො.

5970. යථා කදලිනො සාරං අන්වෙසං නාධිගච්ඡති,
එවං අන්වෙසමානා නං පඤ්හං නාජ්ඣගමාමසෙ.

---

1. මානුසකං – වි.
2. නාධං – මජසං.
3. පජානස්සු – මජසං.
4. විකන්තනං – මජසං. සයා.
5. රාජ – මජසං.

5958. මහරජ, මිනිසුන් විසින් කළ හැකි කාර්‍යයෝ ඉක්ම ගියහ. මෙම කාර්‍යය දුෂ්කර ද අභිභවනය කිරීමට අපහසු ද වෙයි. අහසින් ගෙනැ ගොස් මිදවීමට ද මම අපොහොසත්මි.

5959. (සෙනක) මහසයුරට වැටී තෙරක් නො දක්නා වූ පිහිටක් මිනිසෙක් යම් තැනක (දිවයිනක්) ලබන්නේ නම් එතැන අපමණ සුවයක් විඳින්නේ ය.

5960. මහෞෂධ පණ්ඩිතය, එ නිසා අපට ද රජුට ද පිහිට තෙපිය. මන්ත්‍රීන් අතරැ තෙපි මැ ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නහු ය. අප දුකින් මිදෙවුව මැන.

5961. මිනිසුන් විසින් කළ හැකි කාර්‍යයෝ ඉක්ම ගියහ. මේ බිය දුෂ්කර වූවක් ද අභිභවනය කිරීමට අපහසු වූවක් ද වන්නේ ය. මෙයින් මුදන්නට මම නො පොහොසත්මි. සෙනකය, තෙපි මැ මඟක් දනුව.

5962. (වෙදෙහරජ) මගේ මේ වචනය අසව. මේ මහත් බිය බලව. දැන් සෙනකයන් විචාරමි. මෙහිලා තෝ කවරක් සිතන්නෙහි ද?

5963. (සෙනක) "බ්‍රහ්මදත්ත රජ අපට බොහෝ කලක් දුක් දී නො මරාවා" යි දෙර පටන් ගෙට ගිනි දල්වමු. ආයුධ ගනිමු. ඔවුනොවුන් වධ කොට ගෙනැ වහා දිවි අත් හරිමු.

5964. (රජ) මගේ මේ වචනය අසව. මේ මහත් බිය බලව. දැන් පුක්කුසයන් විචාරමි. මෙහි ලා තෝ කුමක් සිතන්නෙහි ද?

5965. (පුක්කුස) බ්‍රහ්මදත්ත රජ අපට බොහෝ කලක් දුක් දී නො මරාවා යි විස කා මියෙමු. වහා දිවි අත් හරිමු.

5966. (රජ) මගේ මේ වචනය අසව. මේ මහත් බිය බලව. දැන් කාවින්දයන් විචාරමි. මෙහිලා තෝ කුමක් සිතන්නෙහි ද?

5967. (කාවින්ද) බ්‍රහ්මදත්ත රජ අපට බොහෝ කලක් දුක් දී නො මරාවා යි රැහැනෙන් බැඳී මියෙමු. ප්‍රපාතයට හෝ පනිමු.

5968. (රජ) මගේ මේ වචනය අසව. මේ මහත් බිය බලව. දැන් දෙවින්දයන් විචාරමි. මෙහි ලා තෝ කුමක් සිතන්නෙහි ද?

5969. (දෙවින්ද) දෙර පටන් ගෙට ගිනි හෝ දල්වමු. ආයුධ ගෙනැ ඔවුනොවුන් වධ කොටැ වහා දිවි අත් හරිමු. මහොසධය අපට සුවසේ මිදීමට නම් නො හැක්කේ ය.

5970. (රජ වැලපෙමින්) යම් සේ කෙසෙල් ගස්හි හරය සොයන්නේ ඒ නො ලබයි ද, එසේ ගැලවීමට උපායක් සොයන අපි ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් මොවුන්ගෙන් නො ලද්දෙමු.

5971. යථා සිම්බලිනො සාරං අන්වෙසං නාධිගච්ඡති,
එවං අන්වෙසමානානං පඤ්ඤං නාජ්ඣගමාමසෙ.

5972. අද්දෙස වත නො වුත්ථං[1] කුඤ්ජරානංව නොදකෙ,
සකාසෙ දුම්මනුස්සානං බාලානමවිජානතං.

5973. උබ්බෙධතෙ[2] මෙ හදයං මුඛඤ්ච පරිසුස්සති,
නිබ්බුතිං නාධිගච්ඡාමි අග්ගිදඩ්ඪොව ආතපෙ.

5974. කම්මාරානං යථා උක්කා අන්තො ඣායති නො බහි,
එවම්පි හදයං මය්හං අන්තො ඣායති නො බහි.

5975. තතො සො පණ්ඩිතො ධීරො අත්ථදස්සී මහොසධො,
වෙදෙහං දුක්ඛිතං දිස්වා ඉදං වචනමබ්‍රවි.

5976. මා ත්වං භායි මහාරාජ මා ත්වං භායි රථෙසභ,
අහං තං මොචයිස්සාමි රාහුගහිතංව[3] චන්දිමං.

5977. මා ත්වං භායි මහාරාජ මා ත්වං භායි රථෙසභ,
අහං තං මොචයිස්සාමි රාහුගහිතංව සූරියං.

5978. මා ත්වං භායි මහාරාජ මා ත්වං භායි රථෙසභ,
අහං තං මොචයිස්සාමි පඞ්කෙ සන්නංව කුඤ්ජරං.

5979. මා ත්වං භායි මහාරාජ මා ත්වං භායි රථෙසභ,
අහං තං මොචයිස්සාමි පෙළාබද්ධංව පන්නගං.

5980. මා ත්වං භායි මහාරාජ මා ත්වං භායි රථෙසභ,
අහං තං මොචයිස්සාමි පක්ඛිං බද්ධංව පඤ්ජරෙ.

5981. මා ත්වං භායි මහාරාජ මා ත්වං භායි රථෙසභ,
අහං තං මොචයිස්සාමි මච්ඡෙ ජාලගතෙරිව.

5982. මා ත්වං භායි මහාරාජ මා ත්වං භායි රථෙසභ,
අහං තං මොචයිස්සාමි සයොග්ගබලවාහනං.

5983. මා ත්වං භායි මහාරාජ මා ත්වං භායි රථෙසභ,
පඤ්චාලං වාහයිස්සාමි කාකසෙනංව ලෙඩ්ඩුනා.

5984. ආදු පඤ්ඤා කිමත්ථියා අමච්චො වාපි තාදිසො,
යො තං සම්බාධපක්ඛන්තං දුක්ඛා න පරිමොචයෙ.

1. වුට්ඨං - මජසං.
2. උබ්බෙධති - මජසං. වි.
3. රාහුග්ගහතංව - මජසං. රාහුග්ගහිතංව - සයා.

5971. යම් සේ හිඹුල් ගස්හි හර සොයන්නෝ ඒ නො ලබයි ද එසේ ගැලවීමට උපාය සොයන අපි ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් මොවුන් ගෙන් නො ලද්දෙමු.

9572. දිය නැති මහවනය ඇතුනට සෙයින් අඳුන දූෂ්‍ය මනුෂ්‍යයන් සමීපයෙහි අපගේ වාසය ඒකාන්තයෙන් නො සුදුසු පෙදෙසකැ විසීමකි.

5973. මගේ හදවත වෙවුලයි. මුඛය ද වියැළෙයි. ගිනි වැදුනකු අවුවේ හෙලූ කලෙක සේ සැනැසීමක් නො ලබමි.

5974. කඹුරන්ගේ උදුන යම් සේ ඇතුළ දවයි ද පිටත නො දවයි ද, එසේ මැ මාගේ හදවත ද ඇතුළ දවෙි. පිටත නො දවෙි.

5975. ඉක්බිති මහාප්‍රාඥ වූ අතීදර්ශී මහෞෂධ පණ්ඩිත තෙමෙ දුකට පත් වෙදෙහරජු දැක මේ වචනය කීය.

5976. මහරජ බිය නො වනු මැන. රාජශ්‍රේෂ්ඨය, බිය නො නො වනු මැන. රාහු ගිලගත් චන්ද්‍රයා සේ මම ඔබ මුදවන්නෙමි.

5977. මහරජ, බිය නො වනු මැන. රාජශ්‍රේෂ්ඨය බිය නො වනු මැන. රාහු ගිලගත් සූර්‍ය්‍යයා සේ මම ඔබ මුදවන්නෙමි.

5978. මහරජ, බිය නො වනු මැන. රාජශ්‍රේෂ්ඨය, බිය නො වනු මැන. මඩෙහි ගිලුණු ඇතකු සේ මම ඔබ මුද-වන්නෙමි.

5979. මහරජ, බිය නො වනු මැන. රාජශ්‍රේෂ්ඨය, බිය නො වනු මැන. පේළාවෙකැ බැඳුණු නාගයකු සේ මම ඔබ මුදවන්නෙමි.

5980. මහරජ, බිය නො වනු මැන. රාජශ්‍රේෂ්ඨය, බිය නො වනු මැන. පඤ්ජරයෙහි බද්ධ පක්ෂියකු සේ මම ඔබ මුද-වන්නෙමි.

5981. මහරජ, බිය නො වනු මැන. රාජශ්‍රේෂ්ඨය, බිය නො වනු මැන. දැලට හසු වූ මසුන් සේ මම ඔබ මුදවන්නෙමි.

5982. මහරජ, බිය නො වනු මැන. රාජශ්‍රේෂ්ඨය, බිය නො වනු මැන. බලවාහන සහිතව ම මම ඔබ මුදවන්නෙමි.

5983. මහරජ, බිය නො වනු මැන. රාජශ්‍රේෂ්ඨය. බිය නො වනු මැන. කැටෙකින් කපුටු රළක් සේ පඤ්චාල සේනාව පල වා හරින්නෙමි.

5984. යම් ඇමැතියෙක් දුකට පත් රජු දුකින් නො මුදන්නේ නම් එ බඳු ඇමැතියා කුමටද? ඔහු ගේ නුවණ කුමටද?

5985. එථ මාණවා උට්ඨෙථ මුඛං සොධෙථ සන්ධිනො,
වෙදෙහො සහමච්චෙහි උම්මඞ්ගෙන[1] ගමිස්සති.

5986. තස්ස තං වචනං සුත්වා පණ්ඩිතස්සානුසාරිනො,
උම්මඞ්ගද්වාරං විවරිංසු යන්තයුත්තෙ ච අග්ගළෙ.

5987. පුරතො සෙනකො යාති පච්ඡතො ච මහොසධො,
මජ්ඣෙ ච රාජා වෙදෙහො අමච්චපරිවාරිතො.

5988. උම්මඞ්ගා[2] නික්ඛමිත්වාන වෙදෙහො නාවමාරුහි,
අභිරූළ්හඤ්ච තං ඤත්වා අනුසාසි මහොසධො.

5989. අයං තෙ සසුරො[3] දෙව අයං සස්සු ජනාධිප,
යථා මාතු පටිපත්ති එවං තෙ හොතු සස්සුයා.

5990. යථාපි නියකො භාතා සඋදරියො එකමාතුකො,
එවං පඤ්චාලචණ්ඩො තෙ දයිතබ්බො රථෙසභ.

5991. අයං පඤ්චාලචණ්ඩී තෙ රාජපුත්ති අභිජ්ඣිතා,
කාමං කරොහි තෙ තාය භරියා තෙ රථෙසභ.

5992. ආරුය්හ නාවං තරමානො කින්නු තීරම්හි තිට්ඨසි,
කිච්ඡා මුත්තම්හ දුක්ඛාතො යාම දානි මහොසධ.

5993. නෙස ධම්මො මහාරාජ යොහං සෙනාය නායකො,
සෙනඞ්ගං පරිහාපෙත්වා අත්තානං පරිමොචයෙ.

5994. නිවෙසනම්හි තෙ දෙව සෙනඞ්ගං පරිහාපිතං,
තං දින්නං බ්‍රහ්මදත්තෙන ආනයිස්සං රථෙසභ.

5995. අප්පසෙනො මහාසෙනං කථං විග්ගය්හ ඨස්සසි,
දුබ්බලො බලවන්තෙන විහඤ්ඤිස්සසි පණ්ඩිත.

5996. අප්පසෙනොපි චෙ මන්තී මහාසෙනං අමන්තිනං,
ජිනාති[4] රාජා රාජානො ආදිච්චොවුදයං තමං.

5997. සුසුඛං වත සංවාසො පණ්ඩිතෙහීති සෙනක,
පක්ඛීව පඤ්ජරෙ බද්ධෙ[5] මච්ඡෙ ජාලගතෙරිව.
අමිත්තහත්ථත්තගතෙ මොචයී නො මහොසධො.

---

1. උමඞ්ගෙන - මජ්ඣං. උම්මඞ්ගෙන - සයා.
2. උමඞ්ගා - මජ්ඣං.
3. සසුසුරො - සීමු, මජ්ඣං, සයා.
4. ජානාථ - මජ්ඣං.
5. බන්ධෙ - මජ්ඣං.

5985. මාණවකයෙනි, එව, නැඟිට්ටවූ, උමං දොර විවර කරවූ. ඇමැතියන් සමග වෙදෙහ රජ උමඟින් ගමන් කරන්නේ ය.

5986. මහෞෂධ පණ්ඩිතයන්ගේ බස් ඇසූ අනුචර ජනයෝ උමන් දොර ද යතුරු යෙදූ දොර කවුළු ද විවර කළහ.

5987. සේනකයා ඉදිරියෙහි ද මහෞෂධ පණ්ඩිත තෙමේ පසු පස්හි ද ඇමැති ජනයා පිරිවරන ලද වෙදෙහ රජ මැද ද යෙත්.

5988. උමඟින් නික්මුණු වෙදෙහ රජ නැවට නැංගේ ය. මහෞෂධපණ්ඩිත තෙමේ නැවට නැඟි රජුට අනුශාසනා කළේ ය.

5989. දේවයන් වහන්ස, මේ ඔබේ මයිලණුවන්ගේ පුත් ය. මහරජ, මේ ඔබෙ නැන්දණිය යි. යම්සේ මව කෙරෙහි පවත්-නේ ද එසේ නැන්දණිය කෙරෙහි ද පවතුව.

5990. මහරජ, යම්සේ එක මව කුසැ උපන් සොහොයුරා කෙරෙහි පවත්නේ ද එසේ මේ පඤ්චාලචණ්ඩ කුමරුට ද ආදර කළයුත්තේ ය.

5991. මහරජ, මෝ තොප විසින් අතිශයින් රුචි කරනු ලබන පඤ්චාලචණ්ඩී රජකුමරිය යි. ඕ තොමෝ තොපගේ බිරිඳ යි. ඇය සමඟ කැමැති සේ පවතිනු මැනැවි.

5992. මහෞෂධ පණ්ඩිතය, වහා නැවු නැඟෙව. කුමක් නිසා ඉවුරැ සිටිනෙහි ද, අපි ඉතා අපහසුවෙන් මිදුණමෝ වම්හ. දූත් වහා පලායම්හ.

5993. මහරජ, මම සේනාවට නායක වෙමි. සේනාව හැර පියා මම් පමණක් මුදවන්නෙම් නම් ඒ සත්පුරුෂ දහම නො වෙයි.

5994. මහරජ, තොපගේ සේනාව ඒ නගරයෙහි හැර දමන ලද්දේ ය. මහරජ, බ්‍රඹදත්රජු විසින් දෙනු ලබන ඒ සේනාව රැගෙන එන්නෙමි.

5995. පණ්ඩිතය, මඳසෙනඟ ඇති කෙපි මහසෙනඟ ඇත්තාට කෙසේ විරුද්ධ වැ සිටිනවූ ද? බලවතා විසින් දුර්වලයා පෙළනු ලබන්නේ මැ ය.

5996. මඳසෙනඟ ඇති නුවණැත්තා මහා සේනා ඇති අඥානයා ජයගනී. උදහිරු අඳුර දුරු කරන්නාක් මෙන් නුවණැති රජ අනුවණ රජු ජයග්‍රහණය කරයි.

5997. සේනකය, නුවණැත්තන් හා වාසය ඒකාන්තයෙන් සුව ගෙනැ දෙන්නේ ය. පඤ්ජරයෙහි බැඳුණු පක්ෂීන් සේ ද දැලෙහි බැඳුණු මසුන් සේ ද සතුරන් අතට පත් අප මහෞෂධ පණ්ඩිතතෙමේ මුදවාලිය.

5998. එවමෙතං මහාරාජ පණ්ඩිතා හි සුඛාවහා.
පක්ඛීව පඤ්ජරෙ බද්ධෙ මච්ඡෙ ජාලගතෙරිව;
අමිත්තහත්ථත්තගතෙ මොචයී නො මහොසධො.

5999. රක්ඛිත්වා කසිණං රත්තිං චූළනීයො මහබ්බලො,
උදෙන්තං අරුණුග්ගම්හි උපකාරිං උපාගමි.

6000. ආරුය්හ පවරං නාගං බලවන්තං සට්ඨිහායනං,
රාජා අවොච පඤ්චාලො චූළනීයො මහබ්බලො.

6001. සන්නද්ධො මණිවම්මෙන සරමාදාය පාණිනා,
පෙසියෙ අජ්ඣභාසිත්ථ පුථුගුම්බෙ සමාගතෙ.

6002. හත්ථාරොහෙ අනීකට්ඨෙ රථිකෙ පත්තිකාරකෙ,
උපාසනම්හි කතහත්ථෙ වාලවෙධෙ සමාගතෙ.

6003. පෙසෙථ කුඤ්ජරෙ දන්තෙ බලවන්තෙ සට්ඨිහායනෙ,
මද්දන්තු කුඤ්ජරා නගරං[1] වෙදෙහෙන සුමාපිතං.

6004. වච්ඡදන්තමුඛා සෙතා තික්ඛග්ගා[2] අට්ඨිවෙධිනො,
පනුන්නා ධනුවෙගෙන සම්පතන්තු තරීතරං.[3]

6005. මාණවා වම්මිනො සූරා චිත්‍රදණ්ඩයුතාවුධා,
පක්ඛන්දිනො මහානාගා හත්ථීනං හොන්තු සම්මුඛා.

6006. සත්තියො තෙලධොතායො අච්චිමන්තී[4] පභස්සරා,
විජ්ජොතමානා තිට්ඨන්තු සතරංසා විය තාරකා.

6007. ආවුධබලවන්තානං ගුණිකායූරධාරිනං,
එතාදිසානං යොධානං සඞ්ගාමෙ අපලායිනං.
වෙදෙහො කුතො මුච්චිස්සති සචෙ පක්ඛීව කාහති.[5]

6008. තිංස මෙ පුරිසනාවුත්‍යො සබ්බෙවෙකෙකනිච්චිතා,[6]
යෙසං සමං න පස්සාමි කෙවලං මහිමං චරං.

6009. නාගා ච කප්පිතා[7] දන්තා බලවන්තා සට්ඨිහායනා,
යෙසං ඛන්ධෙසු සොභන්ති කුමාරා චාරුදස්සනා.

6010. පීතාලඞ්කාරා පීතවසනා පීතුත්තරනිවාසනා,
නාගඛන්ධෙසු සොභන්ති දෙවපුත්තාව නන්දනෙ.

---

1. මද්දන්තු කුඤ්ජරං නාගං – මජසං.
2. තිඛිණග්ගා – මජසං.
3. තරිතරා – මජසං.
4. අච්චිමන්තා – මජසං.
5. කාහිති – මජසං. වි.
6. නච්චිතා – මජසං.
7. කප්පකා – මජසං.

5998. මහරජ, එය එසේ මැ ය. නුවණැත්තෝ එකාන්තයෙන් සුව ගෙනැ දෙන්නෝ ය. මැදිරියෙහි බැඳුණු පක්ෂීන් සේ ද දැල්හි බැඳුණු මසුන් සේ ද සතුරන්ගේ අතට පත් අප මහෞෂධ පණ්ඩිතතෙමේ මුදවා ලීයැ.

5999. මහත් බල ඇති චූළනීබ්‍රහ්මදත්ත රජ මුළු රැ රකවල් කොටැ අරුණලු නැඟෙන කලැ උපකාරි නුවරට එළැඹියේ ය.

6000. මහාබල ඇති පඤ්චාලදෙශවාසී බ්‍රහ්මදත්ත රජ සැට අවුරුද්දෙන් මද නැඟී හිඳුනා වූ බලවත් හස්තියකු පිටට පැන නැඟී සිය සෙනඟට මෙසේ කී යැ.

6001. මැණික් ඔබා කරන ලද සන්නාහයෙන් සන්නද්ධ වූ රජ බොහෝ යුද්ධශිල්පයන්හි දක්ෂ වූ අතින් දුනුහී ගෙන රැස් වූ පණිවිඩකාර යොධයන්ට පළමු කොට පැවසී යැ.

6002. ඇතුන් නැඟෙන්නා වූ ද අසුන් නැඟෙන්නා වූ ද රිය නැඟෙන්නා වූ ද පයින් ගමන් කරන්නා වූ මහ සෙනඟ ද රැස් වූ අතිදක්ෂ වාළවෙධී ධනුර්ධරයන් ද (ඇමැතී ය.)

6003 බලවත් වූ සැට හවුරුද්දෙන් මද නැඟී හිඳුනා වූ දළ ඇති හස්තීන් මෙහෙයවවු. වෙදෙහ රජු විසින් නිර්මාණය කරවන ලද නගරය ඇත්තු මඩිත්වා.

6004 දුනුවෙයින් මුදහළ, නියන් බඳු මුවඇති සුදු පැහැති තියුණු අග ඇති ඇට විදුනා (ශරයෝ) මතුමත්තෙහි (හී වර්ෂා සෙයින්) වැටෙත්වා.

6005. සන්නාහයෙන් සැරසුණු, විසිතුරු දඬුවලින් යුත් ආයුධ අතින් ගත්, ඇතුන් ඉදිරියට වුව පනින්නා වූ නො සැලෙනසුලු මහත් බල ඇති තරුණ යෝධයෝ ඇතුන් වෙතැ එකතුවෙත්වා.

6006. තෙලින් මුවහත් කළ ගිනිසිළු සේ ප්‍රභාස්වර වූ අඩයටි සියක්රැසින් යුත් (ඔසධී) තාරකා සෙයින් බබළමින් සිටිවා.

6007. ආයුධ බලයෙන් යුත්, යුද්ධ සැට(?) හා අඟු පළඳනා දරන්නා වූ සංග්‍රාමයන්හි නො පසු බස්නා වූ මෙ වැනි යොධයන් වෙතින් කෙසේ නම් වෙදෙහයා මිදෙන්නේ ද? ඉදින් පක්ෂියකු සේ අහසින් ගමන් කළ ද නො මිදෙන්නේ මැ ය.

6008. එක් එක් කෙනකු වෙන වෙන මැ තෝරා ගන්නාලද සියල්ල තිස්නව දහසක් වූ මාගේ යෝධයන්ට සම වූවන් මේ මුළු පොළොවෙහි ඇවිද බැලුව ද නො දක්මි.

6009. සැට හවුරුද්දෙන් මද නැඟී හිඳුනා වූ මනා වැ සරසන ලද බලවත් දළ ඇතුන් මතැ රන්වන් කුමාරවරු බබළත්.

6010. නඳුනුයනැ දෙවපුතුන් සේ රන්වන් හඳනා පොරෝනා වෙත් හා ස්වර්ණවර්ණාලංකාරයෙන් විභූෂිත යෝධයෝ ඇතුන් පිටැ බබළත්.

6011. පාඨීනවණ්ණා[1] නෙත්තිංසා තෙලධොතා පභස්සරා,
නිට්ඨිතා නරවීරෙහි[2] සමධාරා සුනිස්සිතා.[3]

6012. වෙල්ලාලිනො වීතමලා සික්කායසමයා දළ්හා,
ගහිතා බලවන්තෙහි සුප්පහාරප්පහාරිහි.

6013. සුවණ්ණථරුසම්පන්නා ලොහිතකච්ඡුපධාරිතා,
විවත්තමානා සොභන්ති විජ්ජුවබ්භඝනන්තරෙ.

6014. පතාකා[4] වම්මිනො සූරා අසිචම්මස්ස කොවිද,
ථරුග්ගහා[5] සික්ඛිතාරො නාගක්ඛන්ධාතිපාතිනො.[6]

6015. එදිසෙහි[7] පරික්ඛිත්තො නත්ථි මොක්ඛො ඉතො තව,
පභාවං තෙ න පස්සාමි යෙන ත්වං මිථිලං වජෙ.

6016. කින්නු සන්තරමානොව නාගං පෙසෙසි කුඤ්ජරං,
පහට්ඨරූපො ආපතසි[8] ලද්ධත්ථොස්මීති[9] මඤ්ඤසි.

6017. ඔහරෙතං[10] ධනු චාපං ඛුරප්පං පටිසංහර,
ඔහරෙතං සුභං වම්මං වෙළුරියමණිසන්ථතං.[11]

6018. පසන්නමුඛවණ්ණොසි මිහිතපුබ්බඤ්ච භාසසි,
හොති ඛො මරණකාලෙ තාදිසී[12] වණ්ණසම්පද.

6019. මොඝං තෙ ගජ්ජිතං[13] රාජ භින්නමන්තොසි ඛත්තිය,
දුග්ගණ්හො හි තයා රාජා ඛළුඞ්කෙනෙව[14] සින්ධවො.

6020. තිණ්ණො හිය්‍යො රාජා ගඞ්ගං සාමච්චො සපරිජ්ජනො,
හංසරාජං යථා ධඞ්කො අනුජ්ජවං පපතිස්සසි.

6021. සිගාලා රත්තිභාගෙන ඵුල්ලං දිස්වාන කිංසුකං,
මංසපෙසීති මඤ්ඤන්තා පරිබ්බූළ්හා මිගාධමා.

1. පාදීන – මජසං.
2. නරධීරෙහි – මජසං.
3. සනිස්සිතා – මජසං.
4. පථකා – මජසං. සයා. පටකා – වි.
5. ධනුග්ගහා – මජසං. සයා.
6. නාගඛන්ධ නිපාතිනො – මජසං.
7. එතාදිසෙහි – මජසං. සයා. වි.
8. ආගමසි – සයා. ආතපසි – මජසං.
9. සිද්ධත්ථොස්මීති – මජසං.
10. ඔහාරෙථ – මජසං.
11. සත්තිභං – සයා. සන්ධිතං – මජසං.
12. එදිසී – මජසං. සයා.
13. වජ්ජිතං – මජසං.
14. කළුඞ්ගෙනෙව – මජසං.

6011. පෙට්යන් බඩ පෑ සමාන වර්ණ ඇති තෙලෙහි මුවහත් තබන ලද ප්‍රභාස්වර වූ, නුවණැති මිනිසුන් විසින් නිමවන ලද මනා වැ මුවහත් කරන ලද සම වූ ධාරා (මුවහත) ඇති–

6012. මලකඩින් තොර හිරු රැස් සේ බබළන්නා වූ ඉතා පිරිසුදු යකඩින් නිමැවුණු දැඩි වූ වහා පහර දෙන යොධයන් විසින් ගන්නා ලද–

6013. රන් කම් කළ මිටින් යුත් ලෙහෙවන් කොපු දරන අසිපත්හු ඔබ මොබ පෙරළෙන්නාහු වැසි වලාකුළු අතර විදුලිය සේ බබළත්.

6014. දුරු සන්නාහ ඇති ශූර වූ කඩු පලිස් දැරීමෙහි අතිදක්‍ෂ වූ ඇත්කඳ වුව දෙකඩ කිරීමෙහි සමත් කඩු ශිල්පයෙහි හික්මුණු පතාක නම් අහසෙහි කරනම් ගසන යොධයෝ ඇත්තාහ.

6015. මෙ බඳු යෝධයන් විසින් පිරිවරන ලද තට මෙයින් මිදීමෙක් නම් නැත්තේ ය. යම් ක්‍රමයෙකින් තෝ මිථිලා පුරයට යන්නෙහි නම් එ වැනි රාජානුභාවයෙක් නො දක්නෙමි.

6016. (මහරජ), කිම වහ වහා උතුම් ඇතු මෙහෙයවන්නෙහි? ප්‍රීතිමත් ස්වභාවයෙන් පෙරට එන්නෙහි, ආත්මාර්‍ථය සිද්ධ වී ය යි සිතන්නෙහි ද?

6017. (මහරජ), චාපසංඛ්‍යාත දුන්න දමාපුව මැනව. හී හකුළාපුව මැනව. වෛඩූර්‍ය්‍යමාණික්‍යයෙන් අලඞ්කෘත සන්නාහය තැබුව මැනව.

6018. ප්‍රසන්න මුඛ වර්ණ ඇත්තෙහි. මඳ සිනා පෙරදැරි කොටැ බෙණෙන්නෙහි. මරණාසන්නයෙහි වනාහි එවැනි වර්ණසම්පත්තියෙක් වේ.

6019. මහරජ, තොපගේ ගර්ජනාව හිස් ය. ක්‍ෂත්‍රියය, තෙපි භින්නමන්ත්‍රණ ඇති වූවහු ය. කොටළුවකුට ජාති සෛන්ධවයකු අල්වාපියකු නො පිළිවන් සේ තොප විසිනුදු වේදේහ රජ අල්වා-පියනු නො හැක්කේ ම ය.

6020. වේදේහ රජ ඊයේ ඇමැතිවරුන් හා පිරිවර ජනයන් සමඟ ගඟ තරණය කළේ ය. ඔහු ලුහුබඳින්නේ හංස රාජයකු ලුහුබැඳ යන කවුඩකු මෙන් බිමැ හෙන්නේය.

6021. මෘගාධම සිවල්ලු රාත්‍රිකාලයෙහි සුපුෂ්පිත කැල වෘක්‍ෂයක් (සඳරැසින්) දැක මස්වැදැලි ය යි සිතන්නෝ පිරිවරා සිටියහ.

6022. වීතිවත්තාසු රත්තීසු උග්ගතස්මිං දිවාකරෙ,
කිංසුකං ඵුල්ලිතං දිස්වා ආසච්ඡින්නා මිගාධමා.

6023. එවමෙව තුවං රාජ වෙදෙහං පරිවාරිය,[1]
ආසච්ඡින්නො ගමිස්සසි සිගාලා[2] කිංසුකං යථා.

6024. ඉමස්ස හත්ථපාදෙ ච කණ්ණනාසඤ්ච ඡින්දථ,
යො මෙ අමිත්තං හත්ථගතං වෙදෙහං පරිමොචයි.

6025. ඉම මංසංව පාතබ්බං[3] සූලෙ කත්වා පචන්තු තං,
යො මෙ අමිත්තං හත්ථගතං වෙදෙහං පරිමොචයි.

6026. යථාපි ආසභං චම්මං පථව්‍යා විතනිය්‍යති,[4]
සීහස්ස අථො ව්‍යග්ඝස්ස හොති සඞ්කුසමාහතං.

6027. එවං තං විතනිත්වාන[5] වෙධයිස්සාමි සත්තියා,
යො මෙ අමිත්තං හත්ථගතං වෙදෙහං පරිමොචයි.

6028. සචෙ මෙ හත්ථෙ ච පාදෙ ච කණ්ණනාසඤ්ච ඡෙච්ඡසි,
එවං පඤ්චාලචණ්ඩස්ස[6] වෙදෙහො ඡෙදයිස්සති.

6029. සචෙ මෙ හත්ථෙ ච පාදෙ ච කණ්ණනාසඤ්ච ඡෙච්ඡසි.
එවං පඤ්චාලචණ්ඩියා[7] වෙදෙහො ඡෙදයිස්සති.

6030. සචෙ මෙ හත්ථෙ ච පාදෙ ච කණ්ණනාසඤ්ච ඡෙච්ඡසි,
එවං නන්දය දෙවියා වෙදෙහො ඡෙදයිස්සති.

6031. සචෙ මෙ හත්ථෙ ච පාදෙ ච කණ්ණනාසඤ්ච ඡෙච්ඡසි,
එවං තෙ පුත්තදාරස්ස වෙදෙහො ඡෙදයිස්සති.

6032. සචෙ මංසංව පාතබ්බං සූලෙ කත්වා පචිස්සසි,
එවං පඤ්චාලචණ්ඩස්ස වෙදෙහො පාචයිස්සති.

6033. සචෙ මංසංව පාතබ්බං සූලෙ කත්වා පචිස්සසි,
එවං පඤ්චාලචණ්ඩියා වෙදෙහො පාචයිස්සති.

6034. සචෙ මංසංව පාතබ්බං සූලෙ කත්වා පචිස්සසි,
එවං නන්දය දෙවියා වෙදෙහො පාචයිස්සති.

---

1. පරිවාරිතං - මජසං.
2. සිඞ්ගාලා - මජසං.
3. ඉමං මංසඤ්චපාතබ්‍යං - මජසං. සයා.
4. විහනිය්‍යති - මජසං. සයා.
5. විහනිත්වාන - මජසං. සයා. පී.
6. පඤ්චාලචන්දස්ස - මජසං. සයා.
7. පඤ්චාලචන්දියා - මජසං. සයා.

6022. හිරු නැඟැ රැය පහන් වූ කල්හි සුපිපි කැල ගස දුටු ශෘගාලයෝ සුන් වූ ආසා ඇත්තෝ වූහ.

6023. මහරජ, එසෙයින් තෙපි ද වේදේහ රජු පිරිවරා සිටැ කැලගස වටා සිටි සිවලුන් සේ සුන් වූ ආසා ඇත්තෝ වැ යන්නාහුය.

6024. යමෙක් මා අතට පත් පසමිතුරු වේදේහයා මිදූයේ ද ඒ මොහුගේ අත් පා කන් නාසා ද සිඳිවූ.

6025. යමෙක් මා අතට පත් පසමිතුරු වෙදෙහයා මිදූයේ ද ඒ මොහු ගේ ඇඟ මස් පිසිය යුතු (මෘගාදීන්ගේ) මසක් මෙන් කපා හුලැ ඇනැ පිසත්වා.

6026. යම් සේ වෘෂභයකුගේ හෝ සිංහයකුගේ හෝ ව්‍යාඝ්‍රයකුගේ හෝ සම නහා හුල් ගසා බිමැ අකුරනු ලබන්නේ වෙයි ද,

6027 එසේ මැ යමෙක් මා අතපත් පසමිතුරු වේදේහයා මුදූ හළේ ද, ඒ මොහු බිමැ වතුරුවා සැතින් විදවන්නෙමි.

6028. ඉදින් මාගේ අත්පා හෝ කන්නාසා හෝ සිඳින්නෙහි නම් වේදේහ රජ පඤ්චාලචණ්ඩ කුමරාගේ ද එසේ සිඳවන්නේ ය.

6029. ඉදින් මාගේ අත්පා හෝ කන්නාසා හෝ සිඳවන්නෙහි නම් වෙදෙහ රජ පඤ්චාලචණ්ඩි කුමරියගේ ද එසේ සිඳවන්නේ ය.

6030. ඉදින් මාගේ අත්පා හෝ කන්නාසා හෝ සිඳින්නෙහි නම් වේදේහ රජ නන්‍ද දෙවියගේ ද එසේ සිඳවන්නේ ය.

6031. ඉදින් මාගේ අත්පා හෝ කන්නාසා හෝ සිඳින්නෙහි නම් වෙදෙහ රජ ඔබගේ පුත්‍රදරාවන්ගේ ද එසේ සිඳවන්නේ ය.

6032. ඉදින් මාගේ මස් කපා හුලැ ඇන පිසන්නෙහි නම් වෙදෙහ රජ පඤ්චාලචණ්ඩි කුමරාගේ ද එසේ පිසවන්නේ ය.

6033. ඉදින් මාගේ මස් කපා හෙලා හුලැ ඇන පිසන්නෙහි නම් වේදේහ රජ පඤ්චාලචණ්ඩ කුමරියගේ ද එසේ පිස වන්නේ ය.

6034. ඉදින් මාගේ මස් කපා හෙලා හුලැ ඇන පිසන්නෙහි නම් වේදේහ රජ නන්‍ද දේවියගේ ද එසේ පිසවන්නේ ය.

6035. සචෙ මංසංව පාතබ්බං සූලෙ කත්වා පචිස්සසි,
එවං තෙ පුත්තදාරස්ස වෙදෙහො පාචයිස්සති.

6036. සචෙ මං විතනිත්වාන වෙධයිස්සසි සත්තියා,
එවං පඤ්චාලචණ්ඩස්ස වෙදෙහො වෙධයිස්සති.

6037. සචෙ මං විතනිත්වාන වෙධයිස්සසි සත්තියා,
එවං පඤ්චාලචණ්ඩියා වෙදෙහො වෙධයිස්සති.

6038. සචෙ මං විතනිත්වාන වෙධයිස්සසි සත්තියා,
එවං නන්දය දෙවියා වෙදෙහො වෙධයිස්සති.

6039. සචෙ මං විතනිත්වාන වෙධයිස්සසි සත්තියා,
එවං තෙ පුත්තදාරස්ස වෙදෙහො වෙධයිස්සති;
එවං නො මන්තිතං රහො වෙදෙහෙන මයා සහ.

5040. යථා පලසතං[1] චම්මං කොන්තිමන්ති[2]සුනිට්ඨිතං,
උපෙති තනුතාණාය සරානං පටිහන්තවෙ.

6041. සුඛාවහො දුක්ඛනුදො වෙදෙහස්ස යසස්සිනො,
මතිං තෙ පටිහඤ්ඤාමි උසුං පලසතෙනිව.[3]

6042. ඉඞ්ඝ පස්ස මහාරාජ සුඤ්ඤං අන්තෙපුරං තව,
ඔරොධා ච කුමාරා ච තව මාතා ච ඛත්තිය
උම්මග්ගා[4] නීහරිත්වාන වෙදෙහස්සූපනාමිතා.

6043. ඉඞ්ඝ අන්තෙපුරං මය්හං ගන්ත්වාන විචිනාථ නං,
යථා ඉමස්ස වචනං සච්චං වා යදි වා මුසා.

6044. එවමෙතං මහාරාජ යථා ආහ මහොසධො,
සුඤ්ඤං අන්තෙපුරං සබ්බං කාකපට්ටනකං යථා.

6045. ඉතො ගතා මහාරාජ නාරී සබ්බඞ්ගසොභනා,
කොසුම්භඵලකසුස්සොණී හංසගග්ගරභාණිනී.

6046. ඉතො නීතා මහාරාජ නාරී සබ්බඞ්ගසොභනා,
කොසෙය්‍යවසනා සාමා ජාතරූපසුමෙඛලා.

6047. සුරත්තපාදා කල්‍යාණී සුවණ්ණමණිමෙඛලා,
පාරෙවතක්ඛී සුතනූ බිම්බොට්ඨා තනුමජ්ඣිමා.

1. බලසතං – මජසං.
2. කොන්තිමන්තා – මජසං, සයා.
3. බලසතෙනවා – මජසං.
4. උමඞ්ගා – මජසං, උම්මඞ්ගා – සයා.

6035. ඉදින් මෘගාදීන්ගේ පිසියයුතු මසක් සෙයින් මාගේ මස් කපා හුලැ ඇන පිසන්නෙහි නම් වේදේහ රජ ඔබගේ පුත්‍රදාරාවන්ගේ ද එසේ පිසවන්නේ ය.

6036. ඉදින් මා බිමැ වතුරුවා හුල් ගසා විදින්නෙහි නම් වේදේහ රජ පඤ්චාලචණ්ඩ කුමාරයාට ද එසේ විදවන්නේ ය.

6037. ඉදින් මා බිමැ වතුරුවා හුල් ගසා විදින්නෙහි නම් වේදේහ රජ පඤ්චාලචණ්ඩි කුමරියට ද එසේ විදවන්නේය.

6038. ඉදින් මා බිමැ වතුරුවා හුල් ගසා විදින්නෙහි නම් වේදේහ රජ නන්‍ද දෙවියට ද එසේ විදවන්නේ ය.

6039. ඉදින් මා බිමැ වතුරුවා හුල් ගසා විදින්නෙහි නම් වෙදේහ රජ ඔබගේ පුත්‍රදාරාවනට ද එසේ විදුවන්නේ ය. වෙදේහ රජු මාහා මෙසේ රහසින් මන්ත්‍රණය කරන ලද්දේය.

6040. යම්සේ සම්කරුවන්ගේ සැතින් මනා වැ නිමවන ලද සියයක් පටින් කළ හෙයින් පලසත නම් සන්නාහය ශරයන් වළකා ශරීරාරක්‍ෂාවට පැමිණේ ද?

6041. එසේ මැ වෙදෙහ රජුගේ දුක් දුරුකොටැ සැප එළ-වන්නෙමි. පලසත සන්නාහය හී වළකන්නා සේ මාගේ නුවණින් තොපගේ නුවණ වළකන්නෙමි.

6042. මහරජ, එසේ නම් ඔබගේ සිස් වූ අන්තඃපුරය බලව. ක්‍ෂත්‍රියය, ඔබගේ දේවිය ද, කුමරා ද, මවු බිසව ද උමඟින් හැරගෙනැ ගොස් වේදෙහ රජුට පවරනලදහ.

6043. එසේ නම් මාගේ අන්තඃපුරයට ගොස් මොහුගේ බස් සැබැ හෝ බොරු හෝ වේ දැයි සොයා බලව.

6044. මහරජ, මහෞෂධයන් කී දේ සැබෑම ය. සිස් වූ මුළු ඇතොවුර කපුටන් එක් වූ මුහුදු තෙර ගමක් මෙනි.

6045. මහරජ, ස්වර්ණ ඵලකයක් වැනි ශ්‍රොණියෙන් යුක්ත වූ හංසධෙනුවක සේ මිහිරි තෙපුල් තෙපලන සියලු අභපසහින් ශොභමාන වූ නන්ද දේවී තෙල උමඟින් ගියා ය.

6046. මහරජ, කසීසළු හඳනා, රනින් මොනවට කළ මෙවුල්දම් පළඳනා, ස්වර්ණවර්ණ වූ, සියල් අභපසහින් ශෝභමාන වූ නන්ද දේවී මේ උමඟින් ගෙන යන ලද්දීය.

6047. (ඕ නන්ද දේවී තොමෝ) රත්පැ පා ඇත්තී ය. පඤ්ච කල්‍යාණයෙන් යුක්ත වන්නී ය. රත්මිණිමෙවුල් ඇත්තී ය. පරෙවියනට බඳු ඇස් ඇත්තී ය. බිඹුපල වැනි තොල් ඇත්තීය. මනාසිරුරින් හා කෘශ වූ මධ්‍යප්‍රදේශයෙන් ද යුක්ත වන්නී ය.

6048. සුජාතා භුජගලට්ඨීව වෙල්ලීව[1] තනුමජ්ඣිමා,
දීඝස්සා කෙසා අසිතා ඊසකග්ගපවෙල්ලිතා.

6049. සුජාතා මිගඡාපීව[2] හෙමන්තග්ගිසිඛාරිව,
නදීව ගිරිදුග්ගෙසු සඤ්ඡන්නා ඛුද්දවෙළුභි.

6050. නාගනාසූරු කල්‍යාණී පඨමා තිම්බරුත්ථනී,
නාතිදීඝා නාතිරස්සා නාලොමා නාතිලොමසා.

6051. නන්දය නූන මරණෙන නන්දසි සිරිවාහන,
අහඤ්ච නූන නන්ද ච ගච්ඡාම යමසාධනං.

6052. දිබ්බං අධීයසෙ මායං අකාසි චක්ඛුමොහනං,
යො මෙ අමිත්තං හත්ථගතං වෙදෙහං පරිමොචයි.

6053. අධීයන්ති මහාරාජ දිබ්බමායිධ පණ්ඩිතා,
තෙ මොචයන්ති අත්තානං පණ්ඩිතා මන්තිනො ජනා.

6054. සන්ති මාණවපුත්තා මෙ කුසලා සන්ධිඡෙදකා,
යෙසං කතෙන මග්ගෙන වෙදෙහො මිථිලං ගතො.

6055. ඉඞ්ඝ පස්ස මහාරාජ උම්මග්ගං සාධු මාපිතං,
හත්ථීනං අථ අස්සානං රථානං අථ පත්තිනං.
ආලොකභූතං තිට්ඨන්තං උම්මග්ගං[3] සාධු නිට්ඨිතං.

6056. ලාභා වත විදෙහානං යස්ස මෙ එදිසා පණ්ඩිතා,
ඝරෙ වසන්ති විජිතෙ යථා ත්වංසි මහොසධ.

6057. වුත්තිඤ්ච පරිහාරඤ්ච දිගුණං භත්තවෙතනං,
දදාමි විපුලං භොගං භුඤ්ජ කාමෙ රමස්සු ච.
මා විදෙහං පච්චාගමා කිං විදෙහො කරිස්සති.

6058. යො චජෙථ මහාරාජ භත්තාරං ධනකාරණා,
උභින්නං හොති ගාරය්හො අත්තනො ච පරස්ස ච;
යාව ජීවෙය්‍ය වෙදෙහො නාඤ්ඤස්ස පුරිසො සියා.

---

1. වෙදීව – මජසං, ස්‍යා.
2. මිගඡාපාව – මජසං.
3. උමඞ්ගං – මජසං.

6048. මනා වැ හටගත් නාග ලතාවකට බඳු ලෙලෙන ගාත්‍රා ඇත්තී ය. සිහින් වූ රන්පෝරුවකට බඳු මධ්‍යප්‍රදේශ ඇත්තී ය. දික් වූ, නිල් වූ, අක්බමරු කෙශ කලාප ඇත්තී ය.

6049. ඕ තොමෝ සුජාත මුව පෙල්ලක බඳු ය. හිමවත් කලැ ගිනිසිළුවකට සමාන වන්නී ය. ගිරිදුර්ගයෙකින් ගලා බස්නා කුඩා නළ කොළ සමූහයෙන් ගැවසීගත් නදියක් බඳු රොමරාජි ඇත්තී ය.

6050. ඇත් සොඬක අයුරින් පිහිටි ඌරු යුග්මයෙන් ශොභමාන වූවා ය. පසඹ කල්‍යාණ ඇත්තී ය. ප්‍රථම වයසැ සිටියා ය. තිඹිරි ඵල වැනි පියයුරු ඇති ස්ත්‍රීන් අතුරෙන් පළමු වැන්නී ය. නො උස් නො මිටි වූවා ය. ලොම් නැත්තී ද බොහෝ ලොම් ඇත්තී ද, නො වූවා ය.

6051. මහරජ, මෙ වැනි නන්ද දේවියගේ මරණින් ඔබ තුටු වන්නාහු නම් මම ද නන්දදේවී ද යමරජු වෙත යන්නෙමු.

6052. යමෙක් මා අතට පත් පසමිතුරු වෙදෙහයා මිදුයේ වෙ ද, ඒ ඔබ දිව්‍ය මායමක් දන්නාහු ද? ඇසට ඉන්ද්‍රජාලයක් කළාහු ද?

6053. මහරජ, මෙ ලෝකයේ නුවණැත්තෝ දිව්‍ය මායම් හදරත්. ඒ පණ්ඩිත මන්ත්‍රී ජනයෝ තමා විපතින් මුදු ගනිත්.

6054. උමං බිඳීමෙහි දක්‍ෂ තරුණ යෝදයෝ මට ඇත්තා හ. ඔවුන් විසින් කරන ලද උමඟින් වෙදේහ රජ මිරීලා පුරයට ගියේ ය.

6055. ආලොකවත් වැ සිටින උමඟ මනා වැ නිම කොටැ ඇත්තේ ය. ඇත්, අස්, රිය, පාබල සෙනඟ පිළිරූ සිකියම් ලෙසින් තනවා ඇත්තේ ය. මහරජ, එසේ නම් මනා වැ නිම වූ උමඟ බලනු මැන.

6056. මහෞෂධය, ඔබ වැනි පණ්ඩිත ජනයෝ යම් ගෙයෙකැ හෝ රටෙකැ හෝ වෙසෙත් නම් ඒ විදෙහ වැස්සනට ද වූයේ මහත් ලාභයෙකි.

6057. වෘත්තිය ද ගම් බිම් ආදිය හා බත් වැටුප ද දෙගුණ කොටැ දෙන්නෙමි. අතිත් බොහෝ සම්පත් ද දෙන්නෙමි. කාමයන් අනුභව කරව, රමණය කරව, විදේහ පුරයට පෙරළා නො යා. විදේහ කුමක් කරන්නේ ද?

6058. මහරජ, යමෙක් ධන හේතුයෙන් තම ස්වාමියා හරනේ නම් හේ තමා හා මෙරමා යන දෙදෙනා විසින් ම ගැරහිය යුත්තෙක් වේ. වේදේහ රජුගේ දිවි ඇතිතෙක් අනෙකකුගේ සේවකයෙක් නො වන්නෙමි.

6059. යො වජ්ජෙථ මහාරාජ භත්තාරං ධනකාරණා,
උභින්නං හොති ගාරය්හො අත්තනො ච පරස්ස ච;
යාව තිට්ඨෙය්‍ය වෙදෙහො නාඤ්ඤස්ස විජිතෙ වසෙ.

6060. දම්මි නික්ඛසහස්සං තෙ ගාමාසීතිඤ්ච කාසිසු,
දාසිසතානි චත්තාරි දම්මි භරියාසතඤ්ච තෙ;
සබ්බං සෙනඞ්ගමාදාය සොත්ථිං ගච්ඡ මහොසධ.

6061. යාවං දදන්තු හත්ථීනං අස්සානං ද්විගුණං විධං,
තප්පෙන්තු අන්නපානෙන රථිකෙ පත්තිකාරකෙ.

6062. හත්ථී අස්සෙ රථෙ පත්ති ගච්ඡෙවාදාය පණ්ඩිත,
පස්සතු තං මහාරාජා වෙදෙහො මිථිලං ගතං.

6063. හත්ථී අස්සා රථා පත්ති සෙනා පදිස්සතෙ මහා,
චතුරඞ්ගිනී භිංසරූපා කිං නු මඤ්ඤන්ති පණ්ඩිතා.

6064. ආනන්දො තෙ මහාරාජ උත්තමො පතිදිස්සති,
සබ්බං සෙනඞ්ගමාදාය සොත්ථිං පත්තො මහොසධො.

6065. යථා පෙතං සුසානස්මිං ඡඩ්ඩෙත්වා චතුරො ජනා,
එවං කම්පිල්ලියෙ ත්‍යම්හා ඡඩ්ඩයිත්වා ඉධාගතා.

6066. අථ ත්වං කෙන වණ්ණෙන කෙන වා පන හෙතුනා,
කෙන වා අත්ථජාතෙන අත්තානං පරිමොචයි.

6067. අත්ථං අත්ථෙන වෙදෙහ මන්තං මන්තෙන ඛත්තිය,
පරිවාරයිස්සං රාජානං ජම්බුදීපංව සාගරො.

6068. දින්නං නික්ඛසහස්සං මෙ ගාමාසීති ච කාසිසු,
දාසිසතානි චත්තාරි දින්නං භරියාසතඤ්ච මෙ.
සබ්බං සෙනඞ්ගමාදාය සොත්ථිනම්හි ඉධාගතො.

6069. සුසුඛං වත සංවාසො පණ්ඩිතෙහීති සෙනක,
පක්ඛීව පඤ්ජරෙ බද්ධෙ මච්ඡෙ ජාලගතෙරිව;
අමිත්තහත්ථත්ථගතෙ මොචයී නො මහොසධො.

6059. මහරජ, යමෙක් ධන හේතුයෙන් ස්වකීය ස්වාමියා හරනේ නම් හේ තමා හා මෙරමා යන දෙදෙනා විසින් ම ගර්හා ලැබිය යුත්තෙක් වේ. වෙදෙහ රජු වසනා තාක් අන් විජිතයෙකැ නො වසන්නෙමි.

6060. මහෞෂධය, ඔබට රන් නිෂ්ක දහසක් ද, කසී රටෙහි ගම් අසූවක් ද, දසීන් සාරසියයක් ද, බිරියන් සියයක් ද දෙමි. සියලු සෙනග ගෙනැ සුවසේ යව.

6061. ඇතුනට හා අසුනට යම් පමණ දෑ අවශ්‍ය වේ ද, එය ද්විගුණ කොට පොහෝනා පමණ දෙත්වා. රථ සේනාවන් හා පාබළ සේනාවන් ආහාර පානයෙන් සතුටු කරත්වා.

6062. මහෞෂධ පණ්ඩිතය, ඇත් අස් රිය පාබළ සේනාවන් ගෙනැ යව. මිථිලා පුරයට ගිය තොප ඒ වේදේහ රජ දකීවා.

6063. ඇත්, අස්, රිය, පාබළ යන අතිවිශාල වූ භයානක චතුරඞ්ගිනී සේනාවක් පෙනේ. පණ්ඩිතවරු ඒ කුමකැ යි සිතන්නාහු ද?

6064. මහරජ, ඔබගේ සිත තුටු කරන උතුමා පෙරළා එනු පෙනේ. සියලු සෙනඟ ගෙනැ මහෞෂධ පඬිතුමා මෙහි සුවසේ පැමිණියේ ය.

6065. යම්සේ සතරදෙනෙක් මළ මිනිසකු ඔසොවා ගෙනැ ගොස් අමුසොහොනැ හැරැ දමා එත් ද, එසෙයින් අපි දු තොප කම්පිල්ලිය රටෙහි හැරැ දමා මෙහි ආවෙමු.

6066. එසේ ඇති කලැ කවර ක්‍රමයෙකින්, කවර හේතුයෙකින්, කෙවර අඤ්ඤයෙකින් සතුරන්ගෙන් තම දිවි මුදා ගත්තහු ද?

6067. මහරජ, ඔවුන්ගේ අදහස මාගේ අදහසයෙන් ද ඔවුන්ගේ මන්ත්‍රණය මාගේ මන්ත්‍රණයෙන් ද පිරිවැරුවෙමි. එ මතු නොව දඹදිව පිරිවැරූ සයුර සේ එක් සියක් රජුන් පිරිවරනලද එරජු ද පිරිවරන්නෙමි.

6068. රන් නිෂ්ක දහසක් ද, කසී රටෙහි ගම් අසූවක් ද දාස්සන් සාරසියයක් ද, බිරියන් සියයක් ද මට දෙන ලද ය. සියලු සේනා කොටස් ගෙනැ සුවසේ මෙහි ආවෙමි.

6069. සේනකය, නුවණැත්තන් හා වාසය ඒකාන්තයෙන් සුව ගෙනැ දෙන්නේ ය. මැදිරියෙකැ බැඳුණු කුරුල්ලන් සේ ද දැලෙහි හසු වූ මසුන් සේ ද සතුරන්ගේ අතට පත් අප මහෞෂධ පණ්ඩිත තෙම මුදලීය.

6070. එවමෙතං මහාරාජ පණ්ඩිතා හි සුඛාවහා,
පක්ඛීව පඤ්ජරෙ බද්ධෙ මච්ඡෙ ජාලගතෙරිව;
අමිත්තහත්ථත්ථගතෙ මොචයී නො මහොසධො.

6071. ආහඤ්ඤන්තු සබ්බවීණා භෙරියො දෙණ්ඩිමානි ච,
නදන්තු මාගධා[1] සඞ්ඛා වග්ගූ වදන්තු[2] දුන්දුභී.

6072. ඔරොධා ච කුමාරා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
බහුං අන්නං ච පානඤ්ච පණ්ඩිතස්සාභිහාරයුං.

6073. හත්ථාරූහා අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා,
බහුං අන්නඤ්ච පානඤ්ච පණ්ඩිතස්සාභිහාරයුං.

6074. සමාගතා ජානපද නෙගමා ච සමාගතා,
බහුං අන්නඤ්ච පානඤ්ච පණ්ඩිතස්සාභිහාරයුං.

6075. බහුජ්ජනො පසන්නොසි දිස්වා පණ්ඩිතමාගතෙ,
පණ්ඩිතම්හි අනුප්පත්තෙ චෙලුක්ඛෙපො අවත්තථාති.

මහාඋම්මග්ගකණ්ඩං.

6076. සචෙ වො වුය්හමානානං සත්තන්නං උදකණ්ණවෙ,
මනුස්සබලිමෙසානො නාවං ගණ්හෙය්‍ය රක්ඛසො;
අනුපුබ්බං කථං දත්වා මුඤ්චෙසි දකරක්ඛිනො.[3]

6077. මාතරං පඨමං දජ්ජං භරියං දත්වාන භාතරං,
තතො සහායං දත්වාන පඤ්චමං දජ්ජං බ්‍රාහ්මණං;
ඡට්ඨාහං දජ්ජමත්තානං නෙව දජ්ජං මහොසධං.

6078. පොසෙතා තෙ ජනෙත්තී ච දීඝරත්තානුකම්පිකා,
ඡබ්භී තයි පදුට්ඨස්මිං[4] පණ්ඩිතා අත්ථදස්සිනී;
අඤ්ඤං උපනිසං කත්වා වධා තං පරිමොචයි.

6079. තං තාදිසිං පාණදදිං ඔරසං ගබ්භධාරිණිං,
මාතරං කෙන දොසෙන දජ්ජාසි දකරක්ඛිනො.

---

1. මාගධ සඞ්ඛා – මජසං.
2. නදන්තු – මජසං, සයා.
3. දකරක්ඛසා – මජසං, සයා, පී.
4. පදුස්සති – මජසං.

6070. මහරජ, එය එසේ මැ යැ. පණ්ඩිතයන් හා වාසය ඒකාන්තයෙන් සුව ගෙනැ දෙන්නේ ය. මැදිරියෙක්හි බැඳුණු කුරුල්ලන් සේ ද, දැලෙක බැඳුණු මසුන් සේ ද සතුරන්ගේ අතට පත් අප මහෞෂධ පණ්ඩිත තෙම මිදීය.

6071. සියලු වීණාද බෙර ද පණා බෙර ද වාදනය කරවූ. මාගධසඞ්ඛයෝ නාද කෙරෙත්වා. මහබෙර මිහිරි ලෙස නදදේවා.

6072. ඇතොවුරු කාන්තාවෝ ද, කුමාරවරු ද, වෛශ්‍යයෝ ද, බමුණෝ ද බොහෝ වූ ආහාර පාන පණ්ඩිතයන් වෙතැ එළැවූහ.

6073. ඇත්, අස්, රිය, පාබළ සේනාවෝ ද, පණ්ඩිතයනට බොහෝ වූ ආහාර පාන එළැවූහ.

6074. රැස් වූ දනවුවැස්සෝ රැස්වූ නියම්ගම් වැස්සෝ (ඔහු) පණ්ඩිතයනට බොහෝ වූ ආහාර පාන ද එළැවූහ.

6075. පණ්ඩිතයන් ආ කලැ දැකැ බොහෝ ජනයෝ සතුටට පත්වූහ. පණ්ඩිතයන් මියුළු නුවරට පැමිණි කලැ පිළී හිස සිසැරීම ද පැවැත්විණි.

මහාඋම්මග්ගකාණ්ඩය යි.

6076. ඉදින් තොප සත්දෙන මහත් වූ ගැඹුරු දියෙකැ ගමන් ගන්නා කලැ මිනිස් බිලි අපේක්ෂායෙන් එක් දිය රකුසෙක් නැව ගන්නේ නම් අනුපිළිවෙළින් දිය රකුසාට කෙසේ කවුරුන් දී තමා මුදන්නෙහි ද?

6077. පළමුව වැදූ මව දෙන්නෙමි. (දෙවනුව) නන්ද දේවිය දී (තුන්වැනිව) මලණුවන් ද, ඉක්බිති යහළුවාද දී පස්වැනිව කේවට්ට බමුණා දෙන්නෙමි. සවැනිව මම තමන් ද දෙන්නෙමි. මහෞෂධ පණ්ඩිතයන් නො දෙන්නෙමි

6078. (තලතා දේවී) තොපගේ මව තොප පෝෂණය කළා ය. බොහෝ කල් අනුකම්පා ඇත්තී ය. ජම්භී නම් බ්‍රාහ්මණයා තොප කෙරෙහි කිපුණු කලැ නුවණැති අර්ථදර්ශී මවු තොමෝ අන්‍යයකු ඉදිරිපත් කොටැ තොප වධයෙන් මිදූවා ය.

6079. එසේ ප්‍රාණය දුන් ළෙහි හොවා හැදූ දසමසක් කුසැ දැරූ මෑණියන් කිනම් දෙසෙකින් දිය රකුසාට දෙන්නහු ද?

6080. දහරාවිය අලඞ්කාරා ධාරෙන්ති අපිළන්ධනං
දොවාරිකෙ අනීකට්ඨෙ අතිවෙලං පජග්ඝති.[1]

6081. තතොපි පටිරාජානං සයං දූතානි සාසති,
මාතරං තෙන දෙසෙන දජ්ජාහං දකරක්ඛිනො.

6082. ඉත්ථිගුම්බස්ස පවරා අච්චන්තපියවාදිනී,[2]
අනුග්ගතා[3] සීලවතී ඡායාව අනපායිනී.

6083. අක්කොධනා පඤ්ඤවතී පණ්ඩිතා අත්ථදස්සිනී,
උබ්බරිං කෙන දෙසෙන දජ්ජාසි දකරක්ඛිනො.

6084. ඛිඩ්ඩාරතිසමාපන්නං අනත්ථවසමාගතං,
සා මං සකානං පුත්තානං අයාචං යාචතෙ ධනං.

6085. සොහං දදම් සාරත්තො බහුං උච්චාවචං ධනං.
සුදුච්චජං චජිත්වාන පච්ඡා සොචාමි දුම්මනො;
උබ්බරිං[4] තෙන දෙසෙන දජ්ජාමි[5] දකරක්ඛිනො.

6086. යෙනොචිතා ජානපද ආනීතා[6] ච පටිග්ගහං,
ආභතං[7] පරරජ්ජෙහි අභිට්ඨාය බහුං ධනං.

6087. ධනුග්ගහානං පවරං සූරං තික්ඛිණමන්තිනං,
භාතරං කෙන දෙසෙන දජ්ජාසි දකරක්ඛිනො.

6088. මයොචිතා[8] ජානපද ආනීතා ච පටිග්ගහං,
ආභතං පරරජ්ජෙහි අභිට්ඨාය බහුං ධනං.

6089. ධනුග්ගහානං පවරො සූරො තික්ඛිණමන්ති ච,
මයායං සුඛිතො රාජා අතිමඤ්ඤති දරකො.

6090. උපට්ඨානම්පි මෙ අය්‍යෙ න සො එති යථා පුරෙ,
භාතරං තෙන දෙසෙන දජ්ජාහං දකරක්ඛිනො.

1. සංජග්ඝති – මජසං.
2. පියභාණිනී – මජසං, සයා.
3. අනුපුබ්බතා – මජසං, සයා.
4. උපපරි – මජසං.
5. දජ්ජාහං – මජසං.
6. ආනීතො – මජසං.
7. ආහටං – සයා.
8. යෙනොචිතා – මජසං, සයා.

6080. තරුණ කතක සේ නො පැළඳිය යුතු ආභරණ පළඳින්නී ය. දෙරවුපල්ලන් හා සෙබළුන් හා සමඟ බොහෝ කොටැ මහහඬින් සිනාසෙන්නී ය.

6081. තවද අසල්වැසි රජුනට (මා කී ලෙස හඟවා) තොමෝ මැ දූතයන් යවන්නී ය. මම ඒ දෝෂය හේතු කොට ගෙන දියරකුසාට මව බිලිකොටැ දෙන්නෙමි.

6082–6083. ස්ත්‍රී සමූහයාට නායක වූ අතිශයින් ප්‍රියවාදී වූ ළදරු කල පටන් අනුව ගියා වූ සිල්වත් වූ සෙවනැල්ල සේ අත් නොහැර පවත්නා වූ ක්‍රොධ නො කරනසුලු නුවණැති පණ්ඩිත වූ අර්ථදර්ශී වූ උබ්බරිය (නන්ද දේවිය) කවර දෝෂයක් නිසා දියරකුසාට දෙන්නහු ද?

6084. කාමසම්භෝගයෙහි ඇලුණු කෙලෙස් වසඟයටපත් මගෙන් ඕ තොමෝ මගේ දරුවනට අයත් නො ඉල්විය යුතු ධනය ඉල්ලන්නී ය.

6085. ඒ මම අතිශයින් ඇලුණෙම බොහෝ කුදුමහත් ධනය දෙන්නෙමි. නො දියයුතුදේ දී පසුව දොම්නසින් ශෝක කරමි. ඒ දෝෂය නිසා උබ්බරිය දියරකුසාට දෙන්නෙමි.

6086. යමකු විසින් තොපගේ ජනපද වැසියෝ වඩනා ලද්දෝ ද, බැහැර සිටී තෙපි රජයට පමුණුවන ලද්දහු ද, බැහැරි රාජ්‍යයන් ගෙන් බොහෝ ධනය පැහැර ගෙනෙන ලද්දේ ද,

6087. ධනුර්ධරයනට අග්‍ර වූ, ශූර වූ, තීක්ෂ්ණමන්ත්‍රී නම් ඒ සහෝදරයා කවර දෝෂයක් නිසා දියරකුසාට දෙන්නහු ද?

6088. මා විසින් ජනපද වැසියෝ වඩන ලද්දෝ ය. මොහු රජගෙට ගෙනෙන ලදහ. බොහෝ වූ ධනය පර දෙසින් ගෙනෙන ලද්දේ ය.

6089. මම ධනුර්ධරයනට උතුම්ය, ශූරයෙමි. තියුණු නුවණ ඇත්තෙමි, මා විසින් මෙ රජ සුඛිත කරන ලද්දේ ය යි ඒ තරුණ තෙම මා ඉක්මවා හඟියි.

6090. ආයුෂ්මවනි, හෙතෙම පෙර සේ මට උපස්ථානයට ද නො එයි, ඒ දෝෂය හේතුකර ගෙනැ සහෝදරයා දිය රකුසාට දෙන්නෙමි.

6091. එකරත්තෙන උභයො තුවං ච ධනුසෙඛවා,
උභො ජාතෙත්ථ පඤ්චාලා සහායා සුසමාවයා.

6092. චරියා තං අනුබන්ධිත්ථො එකදුක්ඛසුඛො තව,
උස්සුක්කො තෙ දිවාරත්තිං සබ්බකිච්චෙසු ව්‍යාවටො;
සහායං කෙන දෙසෙන දජ්ජාසි දකරක්ඛිනො.

6093. චරියාය[1] අයං අය්‍යො පජග්ඝිත්ථො[2] මයා සහ,
අජ්ජාපි තෙන වණ්ණෙන අතිවෙලං පජග්ඝති.[3]

6094. උබ්බරියාපි[4] මෙ අය්‍යො මන්තයාමි රහොගතො,
අනාමන්තො පවිසති පුබ්බෙ අප්පටිවෙදිතො.

6095. ලද්ධවාරො කතොකාසො අහිරිකං අනාදරං,
සහායං තෙන දෙසෙන දජ්ජාහං දකරක්ඛිනො.

6096. කුසලො සබ්බනිමිත්තානං රුදඤ්ඤූ ආගතාගමො,
උප්පාදෙ[5] සුපිනෙ යුත්තො නිය්‍යාණෙ ච පවෙසනෙ.

6097. පද්ධො[6] භුම්මන්තලික්ඛස්මිං නක්ඛත්තපදකොවිදො,
බ්‍රාහ්මණං කෙන දෙසෙන දජ්ජාසි දකරක්ඛිනො.

6098. පරිසායම්පි මෙ අය්‍යො මීලයිත්වා[7] උදික්ඛති,
තස්මා අජ්ජ භමුං ලුද්දං දජ්ජාහං දකරක්ඛිනො.

6099. සසමුද්දපරියායං මහිං සාගරකුණ්ඩලං,
වසුන්ධරං ආවසසි අමච්චපරිවාරිතො.

6100. චාතුරන්තො මහාරට්ඨො විජිතාවී මහබ්බලො,
පථව්‍යා එකරාජාසි යසො තෙ විපුලංගතො.

6101. සොළසිත්ථිසහස්සානි ආමුත්තමණිකුණ්ඩලා,
නානාජනපද නරියො[8] දෙවකඤ්ඤූපමා සුභා.

---

1. චරියා මං - මජසං. ස්‍යා.
2. සඤ්ජග්ඝිතො - මජසං.
3. සංජග්ඝති - මජසං.
4. උපරියාපිහ - මජසං.
5. උප්පාතෙ - මජසං.
6. පට්ඨො - මජසං. ස්‍යා.
7. උම්මීලිත්වා - මජසං. ස්‍යා.
8. නාරී - මජසං. ස්‍යා.

6091–6092. තෙපි ද, මේ ධනුශෙඛර කුමාරයා ද යන දෙදෙන ම එක්මැ රැයෙක මේ නගරයෙහි මැ උපන් පඤ්චාලයෝ ය. සම වයස්හි යහළුවෝ වූහ. හේ ජනපද චාරිකායෙහි නොහැර පසුගමන් කෙළේ යැ, තොප හා සමාන සුව දුක් ඇත්තේ යැ. දිවා රාත්‍රී උත්සාහවත් වැ සියලු කටයුත්තෙහි නිරත ය. කවර දෝෂයෙකින් යහළුවා දිය රකුසාට දෙන්නෙහිද?

6093. ආයර්‍යාවනි, මේ තෙම කුඩා කලැ මා සමග හැසිරෙන කල්හි මහහඬින් සිනාසුනේ යැ, අද ද පෙර සේ මා සමග සීමා ඉක්මවා මහහඬින් සිනාසෙයි.

6094. ආයර්‍යාවනි, නන්ද දේවිය සමඟ රහොගත වැ මන්ත්‍රණයෙහි යෙදෙන විටද කලින් නො දන්වා නො විමසා ඇතුළු ගබට ද පිවිසෙයි.

6095. වාරය ලද්‍දුයෙමි. කළ අවකාශ ඇත්තෙමි යි ලජ්ජා නැති ආදර නැති යහළුවා ඒ දෙෂයෙන් මම දියරකුසාට දෙන්නෙමි.

6096. සියලු නිමිත්තෙහි දක්‍ෂවූ සතුන්ගේ හඬ දන්නා වූ උගත් ආගම ඇති චන්ද්‍ර සූය්‍ර්‍ය ග්‍රහණ උල්කාපාත දික්දහ ආදි උත්පාතයන් හා ස්වප්නයන්හි ඉෂ්ටානිෂ්ට ඵල දැනීමෙහි යෙදුණු ගෙන් පිටවීමෙහි හා ගෘහප්‍රවෙශයෙහි ද ශුභාශුභ කීමෙහි දක්‍ෂ වූ,

6097. භූමියෙහි හා අන්තරීක්‍ෂයෙහි ද ගුණදෙස් කීමට සමර්ථ වූ නක්‍ෂත්‍රපදයෙහි ඵලාඵල දැන්මෙහි දක්‍ෂ වූ පුරොහිත බමුණා කවර දෙෂයක් නිසා දියරකුසාට දෙන්නෙහි ද?

6098. ආයර්‍යාවනි, මේ තැනැත්තා පිරිස් මැද ද මා දෙසැ ඇස දල්වා බලයි. එනිසා රෞද්‍ර වූ බැම නැඟීම් ඇති බ්‍රාහ්මණයා මම දිය රකුසාට දෙන්නෙමි.

6099. ඇමතියන් විසින් පිරිවරනලද තෙපි සමුද්‍ර සියාරා ඇති මහා සාගරයට කුණ්ඩලාභරණ වූ සකලවිධ සම්පත්තීන් දරන පෘථිවියෙහි වාස කරන්නහු ය.

6100. සතර මහාසාගරය හිම්කොට ඇති මහරටක් ඇත්තහු යැ, දිනූ සඞ්ග්‍රාම ඇත්තහු යැ, මහාබල ඇත්තහු යැ, මුළුලොවට අසහාය රජ වව. ඔබගේ කීර්තිය මහත් බවට ගියේය.

6101. පැළඳි මිණිකොඩොල් ඇති දිව්‍යකන්‍යාවන් හා සමාන විවිධ ජනපදයනට අයත් යහපත් ස්ත්‍රීහු සොළොස් දහසක් වෙති.

6102. එවං සබ්බඞ්ගසම්පන්නං සබ්බකාමසමිද්ධිනං,
සුඛිතානං පියං දීඝං ජීවිතං ආහු ඛත්තිය.

6103. අථ ත්වං කෙන වණ්ණෙන කෙන වා පන හෙතුනා,
පණ්ඩිතං අනුරක්ඛන්තො පාණං චජසි දුච්චජං.

6104. යතොපි ආගතො අය්‍යො මම හත්ථං මහොසධො,
නාභිජානාමි ධීරස්ස අනුමත්තම්පි දුක්කතං.

6105. සචෙ ච කිස්මිචි කාලෙ මරණං මෙ පුරෙ සියා,
පුත්තෙ ච මෙ පපුත්තෙ ච[1] සුඛාපෙය්‍ය මහොසධො.

6106. අනාගතං පච්චුප්පන්නං සබ්බමත්ථං විපස්සති,
අනාපරාධකම්මන්තං න දජ්ජං දකරක්ඛිනො.

6107. ඉදං සුණොථ පඤ්චාලා චූළනීයස්ස[2] භාසිතං,
පණ්ඩිතං අනුරක්ඛන්තො පාණං චජති දුච්චජං.

6108. මාතු භරියාය භාතුච්ච සඛිනො බ්‍රාහ්මණස්ස ච,
අත්තනො චාපි පඤ්චාලො ඡන්නං චජති ජීවිතං.

6109. එවං මහත්ථිකා[3] පඤ්ඤා නිපුණා සාධුචින්තනී,
දිට්ඨධම්මෙ[4] හිතත්ථාය සම්පරායෙ සුඛාය ච.

දකරක්ඛසපඤ්හා.

6110. භෙරී උප්පලවණ්ණාසි පිතා සුද්ධොදනො අහු,
මාතා ආසි මහාමායා අමරා බිම්බසුන්දරී.

6111. සුවො අහොසි ආනන්දො සාරිපුත්තොසි චූළනී,
මහොසධො ලොකනාථො එවං ධාරෙථ ජාතකං.*

මහාඋම්මග්ගජාතකං නවමං.

1. සො මෙ පුත්තෙ පපුත්තෙ ච – මජසං.
2. චූළනෙය්‍යස්ස – මජසං.
3. මහිද්ධිකා – මජසං. වි. සයා.
4. දිට්ඨධම්ම – මජසං. සයා.

* කෙවට්ටො දෙවදත්තොසි තලතා චූළනන්දිකා,
පඤ්චාලචණ්ඩී සුන්දරිදෙවී චාසි යසස්සිකා.
අම්බට්ඨො ආසි කාවින්දො පොට්ඨපාදො ච පුක්කුසො,
පිලොතිකො ච දෙවින්දො සෙනකොචාපි සච්චකො.
දෙවිදුම්බරා දිට්ඨමඞ්ගලිකා සාලිකාචාපි කුණ්ඩලී
වෙදෙහො ලාළුදායීති.

ඉමාපි දෙව ගාථායො බහූසු සීහලපොත්ථකෙසු දිස්සන්ති. සයාමපොත්ථකෙ ඉතො විසදිසා. භෙරී ඉච්චාදිකා පන දෙව ගාථායො සබ්බපොත්ථකෙසු එකසදිසා.

6102. මහරජ, මෙසේ සුඛිතයන්ගේ සර්වාඞ්ග සම්පූර්ණ වූ සකලවිධ කාමයන්ගෙන් සමෘද්ධියට පත් ජීවිතය දීඝ වූයේ ද ප්‍රිය යැ යි පණ්ඩිතයෝ කියත්.

6103. එසේ ඇති කලැ, ඔබ කිනම් කරුණක් නිසා කුමක් හේතුකැර ගෙන පණ්ඩිතයන් රකිමින් හළ නොහැකි ජීවිතය හැරපියන්නහු ද?

6104. ආයුෂ්මවනි, මහෞෂධ පණ්ඩිත තෙම යම් දවසක මා වෙත පැමිණියේ ද එතැන් පටන් ඒ නුවණැත්තාගේ කුඩා වූ වරදකුදු නො දනිමි.

6105. ඉදින් කිසි කලෙකැ මාගේ මරණය ප්‍රථමයෙන් සිද්ධ වේ ද, මහෞෂධ පණ්ඩිත තෙම මාගේ දරුමුණුබුරන් සුවපත් කරන්නේ ය.

6106. අනාගත වර්තමාන සකලාර්ථයන් මනාව දකී. නිරපරාධී ක්‍රියා ඇති තැනැත්තා දිය රකුසාට නො දෙමී.

6107. පඤ්චාලරට වැසියනි, චූලනී රජුගේ මේ වචන අසත්වා. මහෞෂධ පණ්ඩිතයන් රකිමින් හළ නොහැකි තම දිවි හරියි.

6108. පඤ්චාල රජ මවගේ ද, බිරිඳගේ ද, සොහොයුරාගේ ද, යහළුවාගේ ද, පුරොහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ ද, තමාගේ ද යන සදෙනාගේ දිවි පණ්ඩිතයන් සඳහා හැරයෙයි.

6109. සූක්‍ෂම වූ ප්‍රඥා තොමෝ මෙසේ මහත් අර්ථ ඇත්තී ය. යහපත් චින්තා ඇත්තී ය. මෙලොව හිත පිණිස ද, පරලෝ සුව පිණිස ද පවත්නී ය.

උදකරාක්ෂස ප්‍රශ්නය යි.

6110. උත්පලවර්ණා තොමෝ එකලැ භෙරි පරිබ්‍රාජිකාව වූවා ය. සුද්ධෝදන රජ පියා විය. මායා බිසව මව ද බිම්බාදේවී අමරා දේවී ද වූවා ය.

6111. ආනන්ද ස්ථවිර සුව පොතක විය. ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිර චූලනී බ්‍රහ්මදත්ත රජ විය. මහෞෂධ පණ්ඩිත තෙම මෙකලැ ලොකස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ය යි මෙසේ ජාතකය දරවූ.

නවවැනි මහාඋම්මග්ග ජාතක යි.

10. මහාවෙස්සන්තරජාතකං

6112. ඵුසති[1] වරවණ්ණාභෙ වරස්සු දසධා වරෙ,
පඨව්‍යා චාරුපුබ්බඞ්ගී යං තුය්හං මනසො පියං.

6113. දෙවරාජ නමො ත්‍යත්ථු කිං පාපං පකතං මයා,
රම්මා චාවෙසි මං ඨානා වාතොව ධරණීරුහං.

6114. න චෙව තෙ කතං පාපං න ච මෙ ත්වමසි අප්පියා,
පුඤ්ඤඤ්ච තෙ පරික්ඛීණං යෙන තෙවං වදාමහං.

6115. සන්තිකෙ මරණං තුය්හං විනාභාවො භවිස්සති,
පතිගණ්හාහි මෙ එතෙ වරෙ දස පවෙච්ඡතො.

6116. වරං චෙ මෙ අදො සක්ක සබ්බභූතානමිස්සර,
සිවිරාජස්ස භද්දන්තෙ තත්ථ අස්සං නිවෙසනෙ.

6117. නීලනෙත්තා නීලභමූ නීලක්ඛී ච යථාමිගී,
ඵුසති නාම නාමෙන තත්ථපස්සං පුරින්දදි.

6118. පුත්තං ලභෙථ වරදං යාචයොගං[2] අමච්ඡරිං,
පූජිතං පතිරාජෙහි කිත්තිමන්තං යසස්සිනං.

6119. ගබ්භං මෙ ධාරයන්තියා මජ්ඣිමඞ්ගං අනුන්නත,[3]
කුච්ඡි අනුන්නතො අස්ස චාපංව ලිඛිතං සමං.

6120. ථනා මෙ නප්පපතෙය්‍යුං පලිතා නසන්තු වාසව,
කායෙ රජො න ලිප්පෙථ වජ්ඣං චාපි පමොචයෙ.

6121. මයූරකොඤ්චාභිරුදෙ නාරිවරගණායුතෙ,
ඛුජ්ජචෙලාපකාකිණ්ණෙ[4] සූතමාගධවණ්ණිතෙ.

---

1. ඵුස්සති - මජසං. සයා.
2. යාචයොගී - මජසං.
3. අනුණ්ණතං - මජසං. සයා.
4. ඛුජ්ජචෙලාවකාකිණ්ණෙ - සයා. ඛුජ්ජචෙලාබකාකිණ්ණෙ - වි.

10. මහාවෙස්සන්තර ජාතකය

6112. සක්දෙව් රජ: ඵුසතී බිසොවුනි, උතුම් පැහැසපුවෙන් යුත් තැනැත්තිය, දසවිධ වරයක් ලැබැ ගන්න. උතුම් ලකුණින් හොබනා තැනැත්තිය, පොළොවෙහි යමක් තොප සිතට ප්‍රිය නම් එය ගන්න.

6113. ඵුසතිදේවී: දෙව්රජ, ඔබහට නමස්කාර වේවා! මා කවර නම් පවක් කරන ලද ද? සැඩපවන රුකක් හෙළන්නා සේ කුමක් හෙයින් යහපත් තැනින් මා පහ කෙරෙත් ද?

6114. තොප කළ පවෙක් නැත. තෙපි මට අප්‍රිය ද නො-වන්නහු. යම් හෙයෙකින් තොපට මෙසේ පවසම් ද ඒ තොපගේ පින් පිරිහුණු බැවිනි.

6115. තොපගේ මරණය ආසන්න ය. (අප කෙරෙන්) වෙන් වීම සිදු වන්නේ ය. මා දෙන මේ දසවිධ වරය පිළිගනු.

6116. සව්සතුනට අධිපති සක්දෙව් රජුනි, ඉදින් මට වරයක් දෙවූ නම් ඔබහට අභිවෘද්ධියක් වේවා පින්වත, සිව්රජුගේ භවනෙහි අගමෙහෙසි වෙම්වා.

6117. සක්දෙව රජුනි, නිල්වන් ඇස් ඇති මුවැත්තියක සේ නිල්වන් නෙත් නිල්වන් බැම ඇත්තක් වෙම්වා. එහිදු ඵුසතී නමින් යුතු වෙම්වා.

6118. කැමැති සම්පත් දෙන ඉල්වන්නට සුදුසු නොමසුරු කීර්ති ඇති පිරිවර ඇති යටත් රජුන් විසින් පුදනු ලබන පුතකු ලබම්වා.

6119. ගැබ දරන මාගේ කුස උස් නො වේවා. සමසේ ලියවුණු දුනුම්ටක් සෙයින් උස් නො වූ මැද පෙදෙස වේවා.

6120. සක්දෙව් රජුනි, මගේ පියොවුරු නො එල්බේවා. පැසුණු හිසකෙස් නො පැනේවා. සිරුරෙහි රජස් නො වැකේවා. වධයට පත් වූවන් මුදන්නට ද සමත් වෙම්වා.

6121. පින්වත් සක්දෙව් රජුනි, මොනරුන් හා කොස්ලිහිණි-යන් විසින් කැරෙන නද ඇති, උත්තම කාන්තාවන් ගැවැසෙන, කුරුන් කුදුන් හා ළදරුවන් බලවතුන් (රජමැදුර රකින රාජ පුරුෂයන්) ගෙන් ආකීර්ණ, වන්දිභට්ටයන් හා කිළිඟුන් විසින් කැරුණු වැණුම ඇති,

6122. චිත්තග්ගළෙරුඝුසිතෙ[1] සුරාමංසපබොධනෙ,
සිවිරාජස්ස භද්දන්තෙ තස්සා අස්සං මහෙසියා.

6123. යෙ තෙ දස වරා දින්නා මයා සබ්බඞ්ගසොභනෙ,
සිවිරාජස්ස විජිතෙ[2] සබ්බෙ තෙ ලච්ඡසී වරෙ.

6124. ඉදං වත්වාන මඝවා දෙවරාජා සුජම්පති,
ඵුසතියා[3] වරං දත්වා අනුමොදිත්ථ වාසවො.

දසවරගාථා.

6125. *තතො චුතා සා ඵුසතී ඛත්තියෙ උපපජ්ජථ,
ජෙතුත්තරම්හි නගරෙ සඤ්ජයෙන සමාගමී.

6126. දස මාසෙ ධාරයිත්වාන කරොන්තී පුරපදක්ඛිණං,
වෙස්සානං වීථියා මජ්ඣෙ ජනෙසි ඵුසතී මමං.

6127. න මය්හං මත්තිකං නාමං නපි පෙත්තිකසම්භවං,
ජාතොම්හි වෙස්සවීථියං තස්මා වෙස්සන්තරො අහු.

6128. යදාහං දාරකො හොමි ජාතියා අට්ඨවස්සිකො,
තදා නිසජ්ජ පාසාදෙ දානං දාතුං විචින්තයිං.

6129. හදයං දදෙය්‍යං චක්ඛුම්පි මංසම්පි රුධිරම්පි ච,
දදෙය්‍යං කායං සාවෙත්වා යදි කොචි යාචයෙ[4] මමං.

6130. සභාවං චින්තයන්තස්ස අකම්පිතමසණ්ඨිතං,
අකම්පි තත්ථ පථවී සිනෙරුවනවටංසකා.

6131. පරූළ්හකච්ඡනඛලොමා පංකදන්තා රජස්සිරා,
පග්ගය්හ දක්ඛිණං බාහුං කිං මං යාචන්ති බ්‍රාහ්මණා.

6132. රතනං දෙව යාචාම සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪන,
දදාහි පවරං නාගං ඊසාදන්තං උරූළ්හවං.

6133. දදාමි න විකම්පාමි යං මං යාචන්ති බ්‍රාහ්මණා,
පභින්නං කුඤ්ජරං දන්තිං ඔපවය්හං ගජුත්තමං.

1. චිත්තග්ගළෙ ඝුසිතෙ – මජසං.
2. භද්දන්තෙ – මජසං.
3. ඵුස්සතියා – මජසං. සයා. වි.
4. යාචකො – සයා. වි.
* මරම්ම පොත්ථකෙ න දිස්සන්ති.

6122. පසඟතුරු රවට බඳු කන්කලු රවින් යුක් මනහර විසිතුරු සත්රුවනින් හෙබි දෙරකවුළු ඇති සුරාමසින් ප්‍රබොධ වන මිනිසුන් ඇති ඒ මැඳුරෙහි සිව්රජහට අගමෙහෙසුන් තන්හි වෙමවා.

6123. සක්දෙව් රජ: සියලු අඟපසඟින් හොබනා තැනැත්තිය, මා විසින් යම් දසවර කෙනෙක් තොපට දෙන ලද ද ඒ සියලු වර සිව්රජුගේ රාජ්‍යයෙහි දී ලබන්නහු ය.

6124. මෙපවත් කියා සුජාගේ හිමි වූ මඝවත් නම් සක්දෙව්රජ ඵුසතියට දසවරය දී සතුටු සිත් ඇත්තේ විය.

දසවරගාථා යි.

6125. ඒ දෙව්ලොවින් චුත වූ ඒ ඵුසති තොමෝ ක්‍ෂත්‍රිය කුලයෙහි උපන්නා ජේතුත්තර නුවර සඤ්ජය කුමරු හා එක් (මෙහෙසි) වූවා ය.

6126. ඵුසති තොමෝ දසමසක් මුළුල්ලෙහි කුසින් දරා නුවර පැදකුණු කරන්නී වාණිජවීථිය මැද කරවූ සූතිඝරයෙහි මා ප්‍රසූත කළා.

6127. මාගේ (වෙසතුරු) නාම මවුපසට අයත් නො වෙයි, පියපසට ද අයත් නො වෙයි. යම් හෙයෙකින් මම වෙළෙඳ වීථියක උපනිම් ද එහෙයින් වෙසතුරු නම් වීමි.

6128. මම යම් කලෙක උපතින් අට හැවිරිදි දරුවීම් ද එ කලැ පහයෙහි (පලක් බැඳ) හිඳැ දන් දෙන්නට සිතීමි.

6129. ඉදින් කිසිවෙක් මා යදනේ නම් (ඔහට) හදවත ද ඇසුදු මසුදු ලෙහෙදු දෙනුයෙමි, කය ද දස්බව අස්වා දෙන්නෙමි.

6130. මසුරු බැව්හි නො පිහිටි අචල වූ දන් දීයටි සභාවය සිතන වෙසතුරු කුමරහුගේ සිත අනුව මෙරගල මුදුන්මල් කොට් ඇති පෘථිවි තොමෝ කම්පිත වූ.

6131. දික් වූ කිහිලි ලොම් නිය වෙරලොම් ඇති මල හුන් දත් ඇති ධූලි වගුළ කෙහෙ ඇති බමුණෝ දකුණ'ත නඟා මා අතින් කුමක් ඉල්වත් ද? (කුමර ඇසී).

6132. සිව්රට වඩන රජතුමනි, රුවනක් ඉල්වමහ. කවර රුවනෙක යත්: රියහිස් බඳු දළ ඇති බර උසුලනු සමත් උතුම් ඇත් රුවන දුන මැනවි.

6133. බමුණෝ මා අතින් යමක් ඉල්වත් ද ගිලියෙන මද ඇති මනාදළ ඇති රාජවාහන වූ උතුම් ඇත්රජහු දෙමි. කම්පිත නො වෙමි.

6134. හත්ථික්ඛන්ධතො ඔරුය්හ රාජා චාගාධිමානසො,
බ්‍රාහ්මණානං අදා දානං සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනො.

6135. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
හත්ථිනාගෙ පදින්නම්හි මෙදිනී සමකම්පථ.

6136. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
හත්ථිනාගෙ පදින්නම්හි ඛුබ්භිත්ථ නගරං තදා.

6137. සමාකුලං පුරං ආසි ඝොසො ච විපුලො මහා,
හත්ථිනාගෙ පදින්නම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6138. අථෙත්ථ වත්තතී සද්දො තුමුලො භෙරවො මහා,
හත්ථිනාගෙ පදින්නම්හි මෙදිනී සමකම්පථ.

6139. *අථෙත්ථ වත්තතී සද්දො තුමුලො භෙරවො මහා,
හත්ථිනාගෙ පදින්නම්හි ඛුබ්භිත්ථ නගරං තදා.

6140. අථෙත්ථ වත්තතී සද්දො තුමුලො භෙරවො මහා,
හත්ථිනාගෙ පදින්නම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6141. උග්ගා ච රාජපුත්තා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
හත්ථාරොහා අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා.

6142. කෙවලො චාපි නිගමො සිවයො චාපි සමාගතා,
දිස්වා නාගං නීයමානං තෙ රඤ්ඤො පටිවෙදයුං.

6143. විධමං දෙව තෙ රට්ඨං පුත්තො වෙස්සන්තරො තව,
කථං නො හත්ථිනං දජ්ජා නාගං රට්ඨස්ස පූජිතං.

6144. කථං නො කුඤ්ජරං දජ්ජා ඊසාදන්තං උරූළ්හවං,
ඛෙත්තඤ්ඤුං සබ්බයුද්ධානං සබ්බසෙතං ගජුත්තමං.

6145. පණ්ඩුකම්බලසඤ්ඡන්නං පභින්නං සත්තුමද්දනං,
දන්තිං සවාළවීජනිං සෙතං කෙලාසසාදිසං.[1]

6146. සසෙතච්ඡත්තං සඋපාධෙය්‍යං[2] සාථබ්බණං[3] සහත්ථිපං,
අග්ගයානං රාජවාහිං බ්‍රාහ්මණානං අදා ධනං.[4]

1. සාදිතං - මජසං.
2. සඋපාධෙය්‍යං - මජසං. සුපාධෙය්‍යං - සයා.
3. සාධබ්බනං - මජසං.
4. ගජං - මජසං.
* ඉමා ගාථායො මරම්මපොත්ථකෙ න දිස්සන්ති.

6134. සිවිරට වඩන වෙසතුරු මහරජ ත්‍යාගයෙහි පිහිටි සිත් ඇති වැ ඇත් කඳින් බැසැ බමුණන්ට ඇත්රජු දන් දීන.

6135. උතුම් ඇත්රජු දුන් කල්හි පොළොව සැලිණ. එසඳ යම් බිහිසුණු බවක් වී ද එසඳ ලොමුදැහගැන්ම වී.

6136. ඇත්රජු දුන් කල්හි නුවර කැළැඹිණ, එද යම් භිංසනකයෙක් වී ද එසඳ ලොමුදැහගැන්ම වී.

6137. සිවිරට වඩන ඇත්රජහු දුන් කල්හි නුවර අවුල් විය. මහත් ඝෝෂයෙක් ද වී.

6138. ඇත්රජු දුන් කල්හි පොළොව කම්පා විය. එසඳ එහි මහත් වූ බිහිසුණු හඬෙක් පවතී.

6139. එසඳ ඇත්රජු දුන් කල්හි නුවර කැළඹිණ. ඉක්බිති එහි පැතිර උස් වූ බිහිසුණු මහ හඬෙක් පවතී.

6140. සිවිරට වඩන උතුම් ඇතු දන් දුන් කලැ මහත් බිහිසුණු විශාල හඬෙක් ඒ නගරයෙහි පවතී.

6141. ප්‍රසිද්ධ වූ මිනිස්සු ද රජදරුවෝ ද වෙළෙඳෝ ද, බමුණෝ ද ඇතරුවෝ ද අසරුවෝ ද රියැදුරෝ ද පාබළ සෙනඟ ද—

6142. මුළු නියම්ගම් වැසි කෙළෙඹියෝ ද සිවිරට වැසියෝ ද එක්රැස් වැ ඇතු රැගෙන යනු දැකැ (පිය) රජුට සැලකළාහ.

6143. දේවයන් වහන්ස, තොපගේ රට නසමින් තොපගේ පුත් වෙසතුරු රජ රටවැසියා පිදූ අපගේ ශ්‍රෙෂ්ඨ හස්තියා කෙසේ නම් දෙන්නේ ද?

6144. රියහිස් බඳු දළ ඇති බර උසුලනු සමත් සියලු යුදයෙහි ජයභූමි දත් හැම අවයව සුදු වූ අපගේ උතුම් ඇතු කෙසේ නම් දෙන්නේ ද ?

6145. රත්පලසින් වැසුණු මද වැහෙනු වූ සතුරන් මඩනා මනා දළ ඇති කෛලාසකූට පර්වතයට බඳු සුදුපැහැති චාමර සහිත,

6146. ඡේසත් සහිත වූ බුමුතුරුණු උඩුවියන් ජවනිකා සහිත වූ ඇත් වෙදුන් සහිත වූ ඇත් ගොව්වන් සහිත වූ රජුු උසුලන අග්‍ර යාන වූ ධනය කුළිඟුරට බමුණන්ට (කවර හෙයින්) දුන්නේ ද?

6147. අන්නං පානඤ්ච සො දජ්ජා වත්ථසෙනාසනානි ච,
එතං ඛො දානපතිරූපං එතං ඛො බ්‍රාහ්මණාරහං.

6148. අයං තෙ වංසරාජා නො සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනං,
කථං වෙස්සන්තරො පුත්තො ගජං භාජෙති සඤ්ජය.

6149. සචෙ[1] ත්වං න කරිස්සසි සිවීනං වචනං ඉමං,
මඤ්ඤෙ තං සහපුත්තෙන සිවී හත්ථෙ කරිස්සරෙ.

6150. කාමං ජනපදො මාසි රට්ඨං චාපි විනස්සතු,
නාහං සිවීනං වචනා රාජපුත්තං අදූසකං;
පබ්බාජෙය්‍යං සකා රට්ඨා පුත්තො හි මම ඔරසො.

6151. කාමං ජනපදො මාසි රට්ඨං චාපි විනස්සතු,
නාහං සිවීනං වචනා රාජපුත්තං අදූසකං;
පබ්බාජෙය්‍යං සකා රට්ඨා පුත්තො හි මම අත්‍රජො.

6152. නචාහං තස්ස[2] දුබ්භෙය්‍යං අරියසීලවතො හි සො,
අසිලොකොපි මෙ අස්ස පාපඤ්ච පසවෙ බහුං;
කථං වෙස්සන්තරං පුත්තං සත්ථෙන ඝාතයාමසෙ.

6153. මා නං දණ්ඩෙන සත්ථෙන න හි සො බන්ධනාරහො,
පබ්බාජෙහි ච නං රට්ඨා වඞ්කෙ වසතු පබ්බතෙ.

6154. එසො චෙ සිවීනං ඡන්දො ඡන්දං න පනුදාමසෙ,
ඉමං සො වසතු රත්තිං කාමෙ ච පරිභුඤ්ජතු.

6155. තතො රත්‍යා විවසනෙ සූරියස්සුග්ගමනම්පති,[3]
සමග්ගා සිවයො හුත්වා රට්ඨා පබ්බාජයන්තු නං.

6156. උට්ඨෙහි කත්තෙ තරමානො ගන්ත්වා වෙස්සන්තරං වද,
සිවයො දෙව තෙ කුද්ධා නෙගමා ච සමාගතා.

6157. උග්ගා ච රාජපුත්තා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
හත්ථාරූහා අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා;
කෙවලො චාපි නිගමො සිවයො චාපි සමාගතා.

6158. අස්මා රත්‍යා විවසනෙ සූරියස්සුග්ගමනම්පති,
සමග්ගා සිවයො හුත්වා රට්ඨා පබ්බාජයන්ති නං.

---

1. සචෙ ච - මජසං.
2. තස්මිං - මජසං. සත්‍යා.
3. සූරියුග්ගමනෙ සති - ඡජසං.

6147. හෙතෙම ආහාරපාන ද වස්ත්‍ර ද සෙනසුන් ද දෙන්නේ යැ. තෙල දනට නිසි ය. තෙල බමුණන්ට යෝග්‍ය යැ.

6148. සඤ්ජය රජතුමනි, මේ වෙසතුරු පරපුරු විසින් අපට ආ රජෙක. තොපගේ වෙසතුරු පුත් කෙසේ නම් සිවිරට වඩන ඇතු දෙන්නේ ද?

6149. ඉදින් තෙපි සිවිරට වැසියන්ගේ මෙ බස නො කරන්නවු නම් සිවිරට වැසියෝ පුතු හා සමග තොප අත්පත් කරති සිතම්හ.

6150. ඒකාන්තයෙන් ජනපදය නැති වේවා. රට ද වැනැ-සේවා. මම සිවිරට වැසියන්ගේ වචන හේතුවින් නිදෙස් රජපුතු සියරටින් නො නෙරනෙමි. මාගේ ඖරසපුත්‍ර හෙයිනි.

6151. ඒකාන්තයෙන් ජනපදය මට නො වේවා. රට ද වැනැසේවා. මම සිවිරට වැසියන්ගේ බස් හෙයින් නිදෙස් රජපුතු සියරටින් නො නෙරනෙමි. හේ මා නිසා උපන් පුත් හෙයිනි.

6152. මම ඔහුට ද්‍රෝහී නො වෙමි. යම් හෙයෙකින් හේ උතුම් සිල් ඇත්තේ ද එහෙයිනි. මට අපකීර්ති ද වෙයි. බොහෝ පව් ද රැස් වේ. කවර හෙයින් වෙසතුරු පුතු අවියෙකින් මරවම් දැ යි (සඳමහරජ කී.)

6153. ඔහු දඬින් ද සැතින් ද නො නැසුව මැනැවි. හේ දඟගෙට ද නො නිසි ය. ඔහු රටින් නෙරුපුව මැනැවි. වඞ්ක-ගිරියෙහි වෙසේවා යි (සිවිරට වැසියෝ කීහු.)

6154. ඉදින් මේ සිවිරට වැසියන්ගේ කැමැත්ත නම් ඒ කැමැත්ත නො දුරලම්හ. හේ මේ රාත්‍රිය වෙසේවා. කාමසම්පත් ද අනුභව කෙරේවා.

6155. ඉක්බිති රාත්‍රිය අවසන්හි ඉරු උදවන කලැ සිවිරට වැසියෝ සමගි වැ ඔහු රටින් පිට කෙරෙත්වා යි (රජ) කීයැ.

6156. කාරියකරවන ඇමැතිය, වහා නැඟෙව. වෙස්සන්තර වෙත ගොස් මෙසේ කියව: දේවයිනි, සිවිහු ද නියම්ගම් වැසි කෙළෙඹියෝ ද එක්රැස් වැ තොපට කිපුණාහ.

6157. ප්‍රසිද්ධ වූ මිනිස්සු ද රජදරුවෝ ද වෛශ්‍යයෝ ද බමුණෝ ද ඇත්'රුවෝ ද අසරුවෝ ද රියැදුරෝ ද පාබළ සෙනඟ ද නියම්ගම්වැසි සියල්ලෝ ද සිවිහු ද එක්රැස් වූහ.

6158. මෙ රැය ඉක්මැ හිරු උදවන වේලෙහි සිවිහු සමග වැ තොප රටින් නෙරති යනු යි.

6159. ස කත්තා තරමානොව සිවිරාජෙන පෙසිතො,
ආමුත්තහත්ථාභරණො සුවත්ථො චන්දනභූසිතො.

6160. සීසං නහාතො උදකෙ සො ආමුත්තමණිකුණ්ඩලො,
උපාගමි පුරං රම්මං වෙස්සන්තරනිවෙසනං.

6161. තත්ථද්දස කුමාරං සො රමමානං සකෙ[1] පුරෙ,
පරිකිණ්ණං අමච්චෙහි තිදසානංව වාසවං.

6162. සො තත්ථ ගන්ත්වා රමමානං[2] කත්තා වෙස්සන්තරං බ්‍රවි,
දුක්ඛං තෙ වෙදයිස්සාමි මා මෙ කුජ්ඣි රථෙසභ.

6163. වන්දිත්වා රොදමානො සො කත්තා රාජානමබ්‍රවි,
භත්තා මෙසි මහාරාජ සබ්බකාමරසාහරො;
දුක්ඛං තෙ වෙදයිස්සාමි තත්ථ අස්සාසයන්තු මං.

6164. සිවයො දෙව තෙ කුද්ධා නෙගමා ච සමාගතා,
උග්ගා ච රාජපුත්තා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා.

6165. හත්ථාරූහා අනිකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා,
කෙවලො චාපි නිගමො සිවයො චාපි සමාගතා.

6166. අස්මා රත්‍යා විවසනෙ සූරියස්සුග්ගමනම්පති,[3]
සමග්ගා සිවයො හුත්වා රට්ඨා පබ්බාජයන්ති තං.

6167. කිස්මිං මෙ සිවයො කුද්ධා නාහං පස්සාමි දුක්කතං,[4]
තං මෙ කත්තෙ වියාචික්ඛ කස්මා පබ්බාජයන්ති මං.

6168. උග්ගා ච රාජපුත්තා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
හත්ථාරූහා අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා;
නාගදානෙන ඛීයන්ති තස්මා පබ්බාජයන්ති තං.

6169. හදයං චක්ඛුම්පහං දජ්ජං කිං මෙ බාහිරකං ධනං,
හිරඤ්ඤං වා සුවණ්ණං වා මුත්තා වෙළුරියා මණී.

6170. දක්ඛිණං වාපහං බාහුං දිස්වා යාචකමාගතෙ,
දදෙය්‍යං න විකම්පෙය්‍යං දානෙ මෙ රමතී මනො.

---

1. සකං - මජසං.
2. තරමානො - මජසං.
3. සූරියුග්ගමනෙ සති - මජසං.
4. යො න පස්සාමි දුක්කටං - මජසං. ස්‍යා.

6159. සිවිරජු විසින් මෙහෙයන ලද ඒ කාරියකරවන ඇමැති වෙලෙවි වැ මැ පැළැඳි හස්තාභරණ ඇතියේ මොනොවට හන් පිළී ඇත්තේ සඳුනෙන් සැරැසුණේ,

6160. හිසින් ස්නාන කෙළේ තෙත් කෙහෙ ඇති වැ පළන් මිණිකොඩොල් ඇති වැ වෙසතුරු නිවෙස් වූ රම්‍ය වූ පුරයට එළැඹියේ යැ.

6161. ඒ ඇමැති සිය නුවරැ තවුතිසා දෙවියන් මැදැ ප්‍රීත වන සක්දෙව් රජු මෙන් ඇමැතියන් පිරිවැරූ දුන් දනෙහි සිත් අළවන වෙසතුරු කුමරු දිටී.

6162. ඒ කාරියකරවන ඇමැති එහි ගොස් ප්‍රීත වන වෙස-තුරු කුමරුහට මෙසේ කී: රජතුමනි, තොප වහන්සේට දුක් හස්නක් දන්වන්නෙමි. මට නහමක් කිපෙව.

6163. ඒ ඇමැති රජතුමන් වැඳැ හඩමින් මෙසේ කී: මහරජ, තෙපි වනාහි කැමැති සියලු රස ගෙන දෙන මාගේ ස්වාමි වව. තොප වහන්සේට දුක් හස්නක් දන්වන්නෙමි. එහිලා මා සනසන්වා.

6164. දේවයන් වහන්ස, සිවීහු තොප වහන්සේට කිපියහ. නියම්ගම් වැස්සෝ ද ප්‍රසිද්ධ පුද්ගලයෝ ද රාජපුත්‍රයෝ ද වෙළෙ-ඳෝ ද බමුණෝ ද රැස්වූහ.

6165. ඇතරුවෝ ද අසරුවෝ ද රියසරුවෝ ද පාබළ සෙනඟ ද හුදෙක් නියම්ගම්වැස්සෝ ද සිවිහු ද වූහ.

6166. මෙ රැ අවසන්හි හිරු උදවන සමයෙහි සිවීහු සමග වැ තොප වහන්සේ රටින් නෙරති යි (කී යැ.)

6167. සිවීහු කවර කරුණෙකි මට කිපියාහු ද? නපුරු කොට කරනලද්දක් මම නො දක්මි. කාරියකරවන ඇමැතිය, මට එය විස්තර කොට කියව. කවර හෙයින් මා නෙරත් ද?

6168. ප්‍රකට පුද්ගලයෝ ද රාජපුත්‍රයෝ ද වෙළෙඳෝ ද බමුණෝ ද ඇතරුවෝ ද අසරුවෝ ද රියසරුවෝ ද පාබළ සෙනඟ ද ඇතු දන් දීම හේතුයෙන් දෙස් පහළ කෙරෙති. එහෙයින් තොප වහන්සේ නෙරති.

6169. මම හදවත (පපුමස්) ද ඇස් ද දෙන්නෙමි. මාගේ බාහිර ධන දීම ගැන කියනු කිම? රන් හෝ අමුරන් හෝ මුතු මැණික් හෝ වෙරළුමිණි හෝ දෙන්නෙමි.

6170. වෙත පැමිණි යාචකයන් දැකැ දකුණත හෝ දෙන්නෙමි. නො වරදවන්නෙමි. මා සිත දීමෙහි ඇලේ.

6171. කාමං මං සිවයො සබ්බෙ පබ්බාජෙන්තු හනන්තු වා,
නෙව දානා විරමිස්සං කාමං ඡින්දන්තු සත්තධා.

6172. එවං තං සිවයො ආහු නෙගමා ච සමාගතා,
කොන්තිමාරාය තීරෙන ගිරිං ආරඤ්ජරං පති;
යෙන පබ්බජිතා යන්ති තෙන ගච්ඡතු සුබ්බතො.

6173. සොහං තෙන ගමිස්සාමි යෙන ගච්ඡන්ති දූසකා,
රත්තින්දිවං මෙ ඛමථ යාව දානං දදමහං.

6174. ආමන්තයිත්ථ රාජා තං මද්දිං සබ්බඞ්ගසොභනං,
යං තෙ කිඤ්චි මයා දින්නං ධනං ධඤ්ඤඤ්ච විජ්ජති.

6175. හිරඤ්ඤං වා සුවණ්ණං වා මුත්තා වෙළුරියා බහූ,
සබ්බං තං නිදහෙය්‍යාසි යඤ්ච තෙ පෙත්තිකං ධනං.

6176. තමබ්‍රවි රාජපුත්තී මද්දී සබ්බඞ්ගසොභනා,
කුහිං දෙව නිදහෙය්‍යාමි[1] තමෙතං අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.

6177. සීලවන්තෙසු දජ්ජාසි[2] දානං මද්දි යථාරහං,
න හි දානා පරං අත්ථි පතිට්ඨා සබ්බපාණිනං.

6178. පුත්තෙසු මද්දි දයෙය්‍යාසි[3] සස්සූයා[4] සසුරම්හි ච,
යො ච තං භත්තා මඤ්ඤෙය්‍ය සක්කච්චං තං උපට්ඨහෙ.

6179. නො චෙ තං භත්තා මඤ්ඤෙය්‍ය මයා විප්පවසෙන තෙ,
අඤ්ඤං භත්තාරං පරියෙස මා කිසිත්ථ මයා විනා.

6180. අහං හි වනං ගච්ඡාමි ඝොරං වාළමිගායුතං,
සංසයො ජීවිතං මය්හං එකකස්ස[5] බ්‍රහාවනෙ.

6181. තමබ්‍රවි රාජපුත්තී මද්දී සබ්බඞ්ගසොභනා,
අභුම්මෙ කථං නු භණසි පාපකං වත භාසසි.

6182. නෙස ධම්මො මහාරාජ යං ත්වං ගච්ඡෙය්‍ය එකකො,
අහම්පි තෙන ගච්ඡාමි යෙන ගච්ඡසි ඛත්තිය.

6183. මරණං වා තයා සද්ධිං ජීවිතං වා තයා විනා,
තදෙව මරණං සෙය්‍යො යඤ්චෙ ජීවෙ තයා විනා.

1. නිදහාමි - මජසං. සයා.
2. දජ්ජෙසි - මජසං. සයා.
3. දයෙසි - මජසං. සයා. වි.
4. සස්සුයා - මජසං. වි.
5. එකිකස්ස - මජසං.

6171. ඒකාන්තයෙන් සියලු සිවීහු මා රටින් නෙරත්වා. නොහොත් නසත්වා. (ඔහු) ඒකාන්තයෙන් (මා) සත්කඩක් කොටැ කපත්වා. එහෙත් දීමෙන් නො වළකින්නෙමි යි වෙසතුරු රජ කීය.

6172. සිවීහු ද රැස්වූ නියම්ගම් වැසියෝ ද (තොපට) මෙසේ කීහ: කොන්තිමාරා නමැති ගංතෙරින් අරඤ්ජර නමැති පර්වතය බලා වරද කළ රජදරුවෝ යම් මඟෙකින් යෙද්ද ඒ මඟින් මනා පැවැතුම් ඇති වෙසතුරු රජ යේවා යි ඇමති අනෙක් හස්නක් දකී.

6173. වරද කළ තැනැත්තෝ යම් මඟෙකින් යන්නාහු ද එ මඟින් ඒ මම ද යන්නෙමි. මම දනයක් දෙමි. එක් දවසකට මට සමාව දෙව යි වෙසතුරු කී.

6174. වෙසතුරු රජ සියලු අභපසඟින් හොබනා මද්‍රී දේවිය ඇමැතී: මා තොපට දුන් ධනධාන්‍යයක් ඇද්ද

6175. අමුරන් හෝ රත්රන් හෝ බොහෝ වූ මුතු හෝ වෙරළුමිණි හෝ ඇද්ද පියාගෙන් (මවුපියන්ගෙන්) ගෙනෙන ලද යම් ධනයක් ඇද්ද ඒ සියල්ල නිදන් කොටැ තබවයි කී.

6176. සියලු අභපසඟින් හොබනා මද්‍රී නම් රජ දුව දේවයිනි, කවර නම් තැනෙකැ නිදන් කොට තබනෙම් ද? විචාරන ලද මට ඒ ස්ථානය කියවයි පැවැසූ ය.

6177. මද්‍රීදේවීනි, සිලවන්තයන් කෙරෙහි සුදුසු පරිදි දෙව. සව්සතුනට දනයට වැඩි උතුම් පිහිටෙක් නැත.

6178. මද්‍රීදේවීනි, දරුවන් කෙරෙහි ද නැදිමයිලන් කෙරෙහි ද දයාමෛත්‍රී පතුරව. යමෙක් තොපගේ ස්වාමීයා යැ යි අදහස් කෙරවූ නම් ඔහුට මැනැවින් උපස්ථාන කරව.

6179. මාගේ වෙන් වීමෙන් පසු ඒ මා තොපගේ සැමියකු ලෙස නො සිතව. වෙන ස්වාමිපුරුෂයකු සොයා ගනුව. මාගේ වෙන් වීම හේතු කොටැගෙන කෘශ නො වව.

6180. මම බිහිසුණු වල්මුවන් ගැවැසුණු මහවනයට යමි. මහවනයෙහි හුදෙකලාවැ වෙසෙන මාගේ ජීවිතය සැක සහිත ය.

6181. හැම අභපසඟින් හොබනා මද්‍රීදේවි, අහෝ පෙර නො පැවැසූ වදනක් (අද) කියහි. ඒකාන්තයෙන් නපුරක්— අනර්ථයක් (අද) කියහි යැ යි වෙසතුරු රජහට කීවා ය.

6182. මහරජ, යම් හෙයෙකින් හුදෙකලා වැ තෙපි (වනයට) යන්නහු නම් ඒ ධර්මය නො වෙයි. දේවයිනි, යම් තැනකට තෙපි යන්නහු නම් මම ද එ තැනට යමි.

6183. තොප සමග මරණය හෝ තොපගෙන් වියෝ වැ ජිවත්වීම හෝ යන මේ දෙකින් තොපගෙන් වෙන් වැ ජීවත්-වීමට වඩා මරණය උතුම්.

6184. අග්ගිං නිජ්ජාලයිත්වාන එකජාලසමාහිතං,
තත්ථ මෙ මරණං සෙය්‍යො යඤ්චෙ ජීවෙ තයා විනා.

6185. යථා ආරඤ්ඤකං නාගං දන්තිං අන්වෙති හත්ථිනී,
ජෙස්සන්තං ගිරිදුග්ගෙසු සමෙසු විසමෙසු ච.

6186. එවං තං අනුගච්ඡාමි පුත්තෙ ආදාය පච්ඡතො,
සුභරා තෙ භවිස්සාමි න තෙ හෙස්සාමි දුබ්භරා.

6187. ඉමෙ කුමාරෙ පස්සන්තො මඤ්ජුකෙ පියභාණිනො,[1]
ආසීනෙ[2] වනගුම්බස්මිං න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6188. ඉමෙ කුමාරෙ පස්සන්තො මඤ්ජුකෙ පියභාණිනො,
කීළන්තෙ වනගුම්බස්මිං න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6189. ඉමෙ කුමාරෙ පස්සන්තො මඤ්ජුකෙ පියභාණිනො,
අස්සමෙ රමණීයම්හි න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6190. ඉමෙ කුමාරෙ පස්සන්තො මඤ්ජුකෙ පියභාණිනො,
කීළන්තෙ අස්සමෙ රම්මෙ න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6191. ඉමෙ කුමාරෙ පස්සන්තො මාලධාරී අලඞ්කතෙ,
අස්සමෙ රමණීයම්හි න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6192. ඉමෙ කුමාරෙ පස්සන්තො මාලධාරී අලඞ්කතෙ,
කීළන්තෙ අස්සමෙ රම්මෙ න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6193. යදා දක්ඛිසි නච්චන්තෙ කුමාරෙ මාලධාරිනො,[3]
අස්සමෙ රමණීයම්හි න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6194. යදා දක්ඛිසි නච්චන්තෙ කුමාරෙ මාලධාරිනො,
කීළන්තෙ අස්සමෙ රම්මෙ න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6195. යදා දක්ඛිසි මාතඞ්ගං කුඤ්ජරං සට්ඨිහායනං,
එකං අරඤ්ඤෙ විචරන්තං න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6196. යදා දක්ඛිසි මාතඞ්ගං කුඤ්ජරං සට්ඨිහායනං,
සායං[4] පාතො විචරන්තං න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

1. පියභාණිනෙ – මජසං. සයා.
2. ආසනෙ – මජසං.
3. මාලධාරිනෙ – මජසං. සයා. වි.
4. සාරං – මජසං.

6184. තොපගෙන් වෙන් වැ ජීවත්වීමට වඩා චිතකයෙහි ගිනි දල්වා එක මැ ගිනි ජාලාවක් වූ කලැ එහි මාගේ මරණය උතුම්.

6185. යම්සේ ඇතිනි සම විසම ගිරි දුර්ගයන්හි හැසිරෙන අරනවැසි දළඇතකු අනු වැ යේ ද,

6186. එසෙයින් දරුවන් රැගෙන තොප අනු වැ එමි. තොප විසින් සුවසේ පෝෂණය කළ හැකි තැනැත්තියක් වන්නෙමි. දුහර නො වන්නෙමි.

6187. මිහිරි බස් ඇති ප්‍රිය වදන් ඇති මහවනයෙහි වෙසෙන මේ කුමරුන් දක්නේ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6188. මිහිරි බස් ඇති ප්‍රිය වදන් ඇති මහවනයෙහි ක්‍රීඩා කරන මේ කුමරුන් දක්නේ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6189. මිහිරි බස් ඇති ප්‍රිය වදන් ඇති රමණීය ආශ්‍රමයෙහි වෙසෙන මේ කුමරුන් දක්නේ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6190. මිහිරි බස් ඇති ප්‍රිය තෙපුල් ඇති සිත්කලු අසපුවෙහි සෙල්ලම්කරන මේ කුමරුන් දක්නේ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6191. රමණීය අසපුවෙහි මල්මාලා දරන අලංකෘත වූ මේ කුමරුන් දක්නේ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6192. රම්‍ය අසපුවෙහි සෙල්ලම් කරන මල්මාලා දරන අලංකෘත වූ මේ කුමරුන් දක්නේ රාජ්‍යය නොසිහිකරන්නෙහි.

6193. රමණීය අසපුවෙහි මල්මාලා දරමින් නටන කුමරුන් යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6194. රම්‍ය වූ අසපුවෙහි මල්මාලා දරමින් නටන සෙල්ලම් කරන කුමරුන් යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6195. හුදෙකලා වැ වනයෙහි හැසිරෙන සැටවස් පිරුණු මාතඞ්ග නම් ඇතු යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6196. උදේ සවස හැසිරෙන සැටවස් පිරුණු මාතඞ්ග නම් ඇතු යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහි-කරන්නෙහි.

6197. යද කණෙරුසඞ්ඝස්ස යූථස්ස පුරතො වජං,
කොඤ්චං කාහති මාතඞ්ගො කුඤ්ජරො සට්ඨිහායනො;
තස්ස තං නදතො සුත්වා න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6198. උභතො වනවිකාසෙ[1] යද දක්ඛිසි කාමදං,[2]
වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6199. මිගං දිස්වාන සායන්හං පඤ්චමාලිනමාගතං,[3]
කිම්පුරිසෙ ච නච්චන්තෙ න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6200. යද සොස්සසි[4] නිග්ඝොසං සන්දමානාය සින්ධුයා,
ගීතං කිම්පුරිසානඤ්ච න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6201. යද සොස්සසි නිග්ඝොසං ගිරිගබ්භරචාරිනො,
වස්සමානස්ස උලූකස්ස න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6202. යද සීහස්ස ව්‍යග්ඝස්ස ඛග්ගස්ස ගවයස්ස ච,
වනෙ සොස්සසි වාළානං න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6203. යද මොරීහි පරිකිණ්ණං බරිහීනං[5] මත්ථකාසිනං,
මොරං දක්ඛිසි නච්චන්තං න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6204. යද මොරීහි පරිකිණ්ණං අණ්ඩජං චිත්‍ර පෙක්ඛුනං,[6]
මොරං දක්ඛිසි නච්චන්තං න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6205. යද මොරීහි පරිකිණ්ණං නීලගීවං සිඛණ්ඩිනං,
මොරං දක්ඛිසි නච්චන්තං න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6206. යද දක්ඛිසි හෙමන්තෙ පුප්ඵිතෙ ධරණීරුහෙ,
සුරභිසම්පවායන්තෙ න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6207. යද හෙමන්තිකෙ මාසෙ හරිතං දක්ඛිසි මෙදිනිං,
ඉන්දගොපකසඤ්ඡන්නං න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6208. යද දක්ඛිසි හෙමන්තෙ පුප්ඵිතෙ ධරණීරුහෙ,
කුටජං බිම්බජාලඤ්ච පුප්ඵිතං ලොමපද්මකං;[7]
සුරභිසම්පවායන්තෙ න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

6209. යද හෙමන්තිකෙ මාසෙ වනං දක්ඛිසි පුප්ඵිතං,
ඔපුප්ඵානි ච පද්මානි[8] න රජ්ජස්ස සරිස්සසි.

හිමවන්තවණ්ණනා.

---

1. විකාලෙ - මජසං.
2. කාමදෙ - මජසං.
3. පඤ්චමාලිනි මාගතං. - මජසං. ස්‍යා. වි.
4. සුස්සසි - මජසං. ස්‍යා.
5. පරිහීනං - මජසං. වරහීනං - ස්‍යා.
6. පෙක්ඛිනං - මජසං. - පෙක්ඛුනං සීමු.
7. ලොද්දපද්මකං - මජසං. ස්‍යා.
8. ඛඩානි - මජසං.

6197. යම් කලෙක ඇතිනිරැළෙහි ද ඇත්රැළෙහි ද පෙරටුවැ යන පිරුණු සැටවස් ඇති මාතඞ්ග නම් ඇතා කුඤ්චනාද කරන්නේ ද නාද කරන ඕහුගේ ඒ නාදය අසා රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6198. වනමෘගයන් ගැවසුණු කැමැති සම්පත් දෙන දෙපසැ වනයෙහි වනගළ—(එකාබද්ධ වූ මහවනය) යම් කලෙක දක්-නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6199. සවස් වේලෙහි පැමිණි අංදළු පහක් ඇති මුවා ද නටන කිඳුරන් ද දක රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6200. බැස යන නදියගේ සෝෂාව ද කිඳුරන්ගේ ගී හඬ ද යම් කලෙක අසන්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6201. පර්වත ගුහාවල හැසිරෙන හඬන බකමූහුණන්ගේ නාදය යම් කලෙක අසන්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහි-කරන්නෙහි.

6202. වනයෙහි (වෙසෙන) සිංහ, ව්‍යාඝ්‍ර, කගවෙහෙණ, ගවර යන සතුන්ගේ ද (සෙසු) වනමෘගයන්ගේ ද නාදය යම් කලෙක අසන්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6203. පර්වත මුදුන්හි සිටින පිල්කළඹින් ගැවැසුණු මොනරි-යන් පිරිවැරූ නටන මොනරා යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6204. සෙබඩුන් විසින් පිරිවැරුණු විසිතුරු පිල් ඇති බිජුවටින් උපන් නටන මොනරා යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6205. සෙබඩුන් පිරිවරූ නිල්ගෙල ඇති හිසැ සිළු ඇති නටන මොනරා යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6206. හේමන්ත ඍතුවෙහි පිපුණු සුවඳ හමන ගස් යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6207. හේමන්ත මාසයෙහි (මැදින් මසැ) රතිඳුගොවුවන් ගැවැසුණු නිල් පැහැ යුත් පොළොව යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6208. හේමන්ත ඍතුවෙහි පිපුණු කෙළිඳගස් හා රත්කරවු-ගස් ද ලොත්ගස් හා පියුම්ගස් ද යන මේ සුවඳ හමන ගස් යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහිකරන්නෙහි.

6209. හේමන්ත ඍතුවෙහි පිපුණු වනය ද වැටුණු නෙළුම් මල් ද යම් කලෙක දක්නෙහි ද එකලැ රාජ්‍යය නො සිහි-කරන්නෙහි.

හිමවත් වැනුම්.

6210. තෙසං ලාලප්පිතං සුත්වා පුත්තස්ස සුණිසාය ච,
කරුණං පරිදෙවෙසි රාජපුත්තී යසස්සිනී.

6211. සෙය්‍යො විසං මෙ ඛායිතං පපාතා පපතෙය්‍යහං,
රජ්ජුයා බජ්ඣ මීය්‍යාහං
කස්මා වෙස්සන්තරං පුත්තං පබ්බාජෙන්ති අදූසකං.

6212. අජ්ඣායකං දානපතිං යාචයොගං අමච්ඡරිං,
පූජිතං පතිරාජෙහි කිත්තිමන්තං යසස්සිනං;
කස්මා වෙස්සන්තරං පුත්තං පබ්බාජෙන්ති අදූසකං.

6213. මාතාපෙත්තිභරං ජන්තුං කුලෙජෙට්ඨාපචායිකං,
කස්මා වෙස්සන්තරං පුත්තං පබ්බාජෙන්ති අදූසකං.

6214. රඤ්ඤො හිතං දෙවිහිතං ඤාතීනං සඛීනං හිතං,
හිතං සබ්බස්ස රට්ඨස්ස
කස්මා වෙස්සන්තරං පුත්තං පබ්බාජෙන්ති අදූසකං.

6215. මධූනිව පලාතානි අම්බාව පතිතා ඡමා,
එවං හෙස්සති තෙ රට්ඨං පබ්බාජෙන්ති අදූසකං.

6216. හංසො නික්ඛීණපත්තොව පල්ලලස්මිං අනූදකෙ,
අපවිද්ධො[1] අමච්චෙහි එකො රාජ විහීයසි.

6217. තං තං බ්‍රෑමි මහාරාජ අත්ථො තෙ මා උපච්චගා,
මා තං සිවීනං වචනා පබ්බාජෙසි අදූසකං.

6218. ධම්මස්සාපචිතිං කුම්මි සිවීනං විනයං ධජං,
පබ්බාජෙමි සකං පුත්තං පාණා පියතරොහි මෙ.

6219. යස්ස පුබ්බෙ ධජග්ගානි කණිකාරාව පුප්ඵිතා,
යායන්තමනුයායන්ති ස්වාජ්ජෙකොව ගමිස්සති.

6220. යස්ස පුබ්බෙ ධජග්ගානි කණිකාරවනානිව,
යායන්තමනුයායන්ති ස්වාජ්ජෙකොව ගමිස්සති.

1. අපවිට්ටො - මජසං, ස්‍යා.

6210. පුතා යැ ලේලි යැ යන ඔවුන්ගේ විලාප බස් අසා පිරිවර ඇති මද්දරජ දූ වූ ඵුසතීදේවී තොමෝ බැගෑ ලෙස හැඬූ ය.

6211. නිවැරැදි වූ වෙස්සන්තර පුතු කවර හෙයින් රටින් පිට කෙරෙත් ද? මා විසින් විස අනුභව කරන ලද්දේ නම් හෝ ප්‍රපාතයෙන් පතින්නෙම් නම් හෝ ගෙලවැල ලා මැරෙන්නෙම් නම් හෝ එයට වඩා උතුම් ය.

6212. ත්‍රිවේදයෙහි ද නානාශිල්පයන්හි ද කෙළ පැමිණි දනපති වූ ඉල්ලන්නට සුදුසු නො මසුරු උපරජුන් විසින් පුදන ලද පතළ කීර්ති ඇති පිරිවර සේනා ඇති නිවැරැදි වෙසතුරු පුතු කවර හෙයින් රටින් පිට කෙරෙත් ද?

6213. මවුපියන් පෝෂණය කරන කුලදෙටුවන් පුදන නිවැරැදි වෙසතුරු පුතු කවර හෙයින් රටින් පිට කෙරෙත් ද?

6214. රජුට හිතැ'ති දෙවියනට හිතැ'ති නෑයනට හිතැ'ති යහළුවනට හිතැ'ති සියලු රටවැසියනට හිතැ'ති නිවැරැදි වෙසතුරු පුතු කවර හෙයින් රටින් පිට කෙරෙත් ද?

6215. (යම්හෙයෙකින්) නිවැරැදි වෙසතුරු පුතු රටින් පිටුවහල් කෙරෙත් ද? (එකලැ) ඔබගේ රට මැස්සන් හැර දමා ගිය මධුපටල (මීවද) මෙන් ද ගිලිහී බිමැ වැටුණු අඹ මෙන් ද වන්නේ ය.

6216. මහරජ, දිය හිඳුණු විලෙක (මඬකඩිත්තෙකැ) පියාපත් හැලුණු හංසයකු මෙන් ඇමැතියන් විසින් හැර දමූ තෙපි හුදෙකලා යැ, පීඩිත වන්නහු ය.

6217. මහරජ, තොපට එ කරුණ කියමි. ප්‍රයෝජනය නොහොත් අභිවෘද්ධිය (තොප) ඉක්මැ නො යේවා! සිවිරට වැසියන්ගේ බසට නිවැරැදි තැනැත්තා පිටුවහල් නො කරව.

6218. සොඳුර, මම සිවීන්ගේ ධජයක් බඳු වෙසතුරු කුමරු හික්මවමින් පිටුවාහල් කරමි. සිවීන්ගේ ප්‍රවේණිධර්මයට ගරු කරමි. මපුතු වනාහි ප්‍රාණයට ද වඩා මට ප්‍රියතර ය.

6219. පෙර යමකුගේ ධවජාග්‍ර පිපුණු කිණිහිරිගස් මෙන් යන්නහු අනුව යෙද්ද (ගියාහු ද) හේ අද හුදෙකලා වැ යන්නේ ය.

6220. පෙර යමකුගේ ධවජාග්‍රයෝ පිපුණු කිණිහිරි වනයක් මෙන් යන්නහු අනු වැ යෙද්ද (ගියාහු ද) හේ අද වනාහි හුදෙකලා වැ යන්නේ ය.

6221. යස්ස පුබ්බෙ අණීකානි කණිකාරාව පුප්ඵිතා,
යායන්තමනුයායන්ති ස්වාජ්ජෙකොව ගමිස්සති.

6222. යස්ස පුබ්බෙ අණීකානි කණිකාරවනානිව,
යායන්තමනුයායන්ති ස්වාජ්ජෙකොව ගමිස්සති.

6223. ඉන්දගොපකවණ්ණාභා ගන්ධාරා පණ්ඩුකම්බලා,
යායන්තමනුයායන්ති ස්වාජ්ජෙකොව ගමිස්සති.

6224. යො පුබ්බෙ හත්ථිනා යාති සිවිකාය රථෙන ච,
ස්වාජ්ජ වෙස්සන්තරො රාජා කථං ගච්ඡති පත්තිකො.

6225. කථං චන්දනලිත්තඞ්ගො නච්චගීතප්පබොධනො,
ඛරාජිනං ඵරසුඤ්ච ඛාරිකාජඤ්ච හාහිති.[1]

6226. කස්මා නාභිහරීයන්ති කාසාවා අජිනානි වා[2]
පවිසන්තං බ්‍රහාරඤ්ඤං කස්මා චීරං න බජ්ඣරෙ.

6227. කථන්නු චීරං ධාරෙන්ති රාජපබ්බජිතා ජනා,
කථං කුසමයං චීරං මද්දී පරිදහෙස්සති.[3]

6228. කාසියානි ච ධාරෙත්වා ඛොමකොදුම්බරානි ච,[4]
කුසචීරානි ධාරෙන්ති කථං මද්දී කරිස්සති.

6229. වය්හාහි පරියායිත්වා සිවිකාය රථෙන ච
සා කථජ්ජ අනුච්චඞ්ගී පථං ගච්ඡති පත්තිකා.

6230. යස්සා මුදුතලා හත්ථා චරණා ච සුඛෙධිතා,
සා කථජ්ජ අනුච්චඞ්ගී වනං ගච්ඡති භීරුකා.[5]

6231. යස්සා මුදුතලා පාද චරණා ච[6] සුඛෙධිතා,[7]
පාදුකාහි සුවණ්ණාහි පීළමානාව ගච්ඡති;
සා කථජ්ජ අනුච්චඞ්ගී පථං ගච්ඡති පත්තිකා.

---

1. හාරිසි - මජසං, හාරිති - සයා.
2. ච - මජසං. සයා.
3. පරිදහිස්සති - මජසං
4. ඛොමකොටුම්බරානි ච - මජසං.
5. පථං ගච්ඡති පත්තිකා - මජසං. සයා.
6. චලනාව - සයා.
7. සුඛෙධීතා - මජසං. ඊ.

6221. පෙර යමකුගේ ඇතුන් ආදි කොටැ ඇති සෙනඟ පිපුණු කිණිහිරි ගස් මෙන් යන්නහු අනු වැ යෙද්ද හේ අද හුදෙකලා වැ යෙයි.

6222. පෙර යමකුගේ ඇතුන් ආදි කොටැ ඇති සෙනඟ පිපුණු කිණිහිරි වනයක් මෙන් යන්නහු අනු වැ යෙද්ද හේ අද හුදෙකලා වැ යෙයි.

6223. යමකුගේ පෙර ඉඳුගොව්වන්ගේ පැහැයට බඳු ''ගන්ධාර'' රටෙහි සාදන ලද රතුකම්බිලි පෙරවූ සෙනඟ යන්නහු අනු වැ යෙද්ද හේ (ගියාහු ද) අද හුදෙකලා වැ යෙයි.

6224. යමෙක් පෙර ඇතුපිටින් ද දෝලාවෙන් ද රියෙන් ද ගියේ නම් ඒ වෙස්සන්තර රජ තෙමේ අද කෙසේ නම් පයින් යා ද?

6225. සඳුන් ගැල්වුණු ශරීර ඇති ගී නැටුමෙන් පුබුදුවන වෙසතුරු රජ තෙමේ අද අඳුන්දිවිසම ද පොරොව ද තවුස් පිරිකර කද ද කෙසේ නම් ගෙනැ යන්නේ ද?

6226. මහවනයට පිවිසෙනුවහට කාසාව වස්ත්‍ර හෝ අඳුන්-දිවිසම් හෝ කවර හෙයින් නො ගෙන යද්ද? කවර හෙයින් වැහැරි (වාකචීර) නො බඳිද්ද?

6227. රජ වැ සිට පැවිදි වූවෝ කෙසේ නම් වැහැරියෙන් කළ සිවුරු දරත් ද? කුසතණයෙන් කළ වැහැරි මද්‍රිදෙවී කෙසේ හඳනී ද?

6228. කසීසළු ද 'ඛොම' රටෙහි 'කොදුම්බර' රටෙහි නිපන් සළු ද ධරා මද්‍රිදෙවී කුසවැහැරි ධරනු කෙසේ නම් කරන්නී ද?

6229. හිදෙළුයෙන් ද සිවිකායෙන් ද රියෙන් ද මෙනුවර සිසාරා ඇවිද නිදෙස් සිරුරු ඇති ඕ අද කෙසේ නම් පාගමනින් මහමඟ යා ද?

6230. යමකුගේ සුවසේ වැඩුණු මොළොක් අතුල්පතුල් ඇති හස්තපාදයෝ වෙත් ද, නිදෙස් සිරුරු ඇති බියසුලු ඕ අද කෙසේ නම් වනයට යා ද?

6231. යමකට සුවසේ වැඩුණු මොළොක් අතුල්පතුල් ඇති අත්පා ඇද්ද, යම් ස්ත්‍රියක් රන් මිරිවැඩිසඟළින් යුතු වැ මිරිකෙමින් මැ යා ද, ප්‍රශස්ත අවයව ඇති ඕ අද කෙසේ නම් පාගමනින් මහමඟ යා ද?

6232. යාස්සු ඉසී සහස්සස්ස[1] පුරතො ගච්ඡති මාලිනී,
සා කථජ්ජ අනුවච්ඡගී වනං ගච්ඡති එකිකා.

6233. යාස්සු සිවාය සුත්වාන මුහුං උත්තසතෙ පුරෙ,
සා කථජ්ජ අනුවච්ඡගී වනං ගච්ඡති භීරුකා.

6234. යාස්සු ඉන්දස්ස ගොත්තස්ස උලූකස්ස පවස්සතො,
සුත්වාන නදතො භීතා වාරුණීව පවෙධති:
සා කථජ්ජ අනුවච්ඡගී වනං ගච්ඡති භීරුකා.

6235. සකුණී හතපුත්තාව සුඤ්ඤං දිස්වා කුලාවකං,
චිරං දුක්ඛෙන ඣායිස්සං සුඤ්ඤං ආගම්මිමං පුරං.

6236. සකුණීහතපුත්තාව සුඤ්ඤං දිස්වා කුලාවකං,
කිසා පණ්ඩු භවිස්සාමි පියෙ පුත්තෙ අපස්සතී.

6237. සකුණී හත පුත්තාව සුඤ්ඤං දිස්වා කුලාවකං,
තෙන තෙන පධාවිස්සං පියෙ පුත්තෙ අපස්සතී.

6238. කුරරී[2] හතඡාපාව සුඤ්ඤං දිස්වා කුලාවකං,
චිරං දුක්ඛෙන ඣායිස්සං සුඤ්ඤං ආගම්මිමං පුරං.

6239. කුරරී හතඡාපාව සුඤ්ඤං දිස්වා කුලාවකං,
කිසා පණ්ඩු භවිස්සාමි පියෙ පුත්තෙ අපස්සතී.

6240. කුරරී හතඡාපාව සුඤ්ඤං දිස්වා කුලාවකං,
තෙන තෙන පධාවිස්සං පියෙ පුත්තෙ අපස්සතී.

6241. සා නූන චක්කවාකීව පල්ලලස්මිං අනූදකෙ,
චිරං දුක්ඛෙන ඣායිස්සං සුඤ්ඤං ආගම්මිමං පුරං.

6242. සා නූන චක්කවාකීව පල්ලලස්මිං අනූදකෙ,
කිසා පණ්ඩු භවිස්සාමි පියෙ පුත්තෙ අපස්සතී,

6243. සා නූන චක්කවාකීව පල්ලලස්මිං අනූදකෙ;
තෙන තෙන පධාවිස්සං පියෙ පුත්තෙ අපස්සතී.

1. ඉසීසහස්සානං – මජ්ඣසං.
2. කුරුරී – මජ්ඣසං. සතා.

6232. පැළැඳි මල්දම ඇති යම් ස්ත්‍රියක් දහසක් ස්ත්‍රීන්ට පෙරටු වැ යා ද, ප්‍රශස්ත ශරීර ඇති ඕ අද කෙසේ නම් එකලා වැ වනයට යා ද?

6233. යම් ස්ත්‍රියක් පෙර සිවල්දෙනකගේ හඬ අසා එකෙණෙහි තැතිගනී ද, අගරහිත සිරුරු ඇති බියසුලු ඕ අද කෙසේ නම් වනයට යා ද?

6234. යම් ස්ත්‍රියක් නාද කරන කෞෂිකගොත්‍ර ඇති මහ-මුහුණුහුගේ හඬ අසා බිය වැ දේවතාවිෂ්ට යක්‍ෂදසියක මෙන් වෙවුළා ද අනින්දිත ශරීර ඇති බියසුලු ඕ අද කෙසේ නම් වනයට යා ද?

6235. හිස් වූ කැදැල්ල දැකැ, දරුවන් නට ලිහිණියක මෙන් මම දරුවන්ගෙන් හිස් වූ මෙ නිවෙසට අවුත් බොහෝ කලක් දුකින් සිතිවිලිපර වන්නමු.

6236. හිස් වූ කැදැල්ල දුටු, පැටවුන් මළ කිරිල්ලක මෙන් මම හිස් වූ මෙ නිවෙසට අවුත් (වෙසතුරු මද්‍රී) ප්‍රියපුතුන් නො දක්නී කෘශ වැ පඬුවන් වන්නමු.

6237. හිස් වූ කැදැල්ල දුටු, පැටවුන් මළ කිරිල්ලක මෙන් මම හිස් වූ මෙ නිවෙසට අවුත් ප්‍රියපුතුන් නො දක්නී ඒ ඒ තැන දිවැයන්නමු.

6238. හිස් වූ කැදැල්ල දුටු, පැටවුන් නැසුණු උකුසුදෙනක මෙන් මම හිස් වූ මෙ නිවෙසට අවුත් දිගුකලක් සිතිවිලිපර වන්නමු.

6239. හිස් වූ කැදැල්ල දුටු, පැටවුන් මළ උකුසුදෙනක මෙන් ප්‍රියපුතුන් නො දක්නී කෘශ වැ පඬුවන් වන්නමු.

6240. හිස් වූ කැදැල්ල දුටු, පැටවුන් මළ ලිහිණියක මෙන් ප්‍රියපුතුන් නො දක්නී ඒ ඒ තැන දිවැයන්නමු.

6241. දියසිඳි මඩෙහි සක්වා ලිහිණියක මෙන් ඒ මම දරුවන් නැති බැවින් හිස් වූ නිවෙසට අවුත් බොහෝ කලක් ඒකාන්තයෙන් දුකින් සිතිවිලිපර වන්නමු.

6242. දියසුන් මඩෙහි සක්වා ලිහිණියක මෙන් ඒ මම ඒකාන්තයෙන් ප්‍රියපුතුන් නො දක්නී කෘශ වැ පඬුවන් වන්නමු.

6243. දියසිඳුණු මඩෙහි සක්වා ලිහිණියක මෙන් මම ඒකාන්තයෙන් ප්‍රියපුතුන් නො දක්නී ඒ ඒ තන්හි දිවැයන්නමු.

6244. එවං චෙ මෙ විලපන්තියා රාජපුත්තං අදූසකං,
පබ්බාජෙසි වනං රට්ඨා මඤ්ඤෙ හෙස්සාමි ජීවිතං,

6245. තස්සා ලාලප්පිතං සුත්වා සබ්බා අන්තෙපුරෙ බහූ,[1]
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං සිවිකඤ්ඤා සමාගතා.

6246. සාලාව සම්පමථිතා මාලුතෙන පමද්දිතා,
සෙන්ති පුත්තා ච දාරා ච වෙස්සන්තරනිවෙසනෙ.

6247. ඔරොධා ච කුමාරා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං වෙස්සන්තරනිවෙසනෙ.

6248. හත්ථාරූහා අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං වෙස්සන්තරනිවෙසනෙ.

6249. තතො රත්‍යා විවසනෙ සූරියස්සුග්ගමනං පති,
අථ වෙස්සන්තරො රාජා දානං දාතුං උපාගමි.

6250. වත්ථානි වත්ථකාමානං සොණ්ඩානං දෙථ වාරුණිං.
භොජනං භොජනත්ථීනං සම්මා දෙථ[2] පවෙච්ඡථ.

6251. මා ච කිඤ්චි වණිබ්බකෙ හෙඨයිත්ථ ඉධාගතෙ,
තප්පෙථ අන්නපානෙන ගච්ඡන්තු පටිපූජිතා.*

6252. තෙසු මත්තා කිලන්තාව සම්පතන්ති වණිබ්බකා,
නික්ඛමන්තෙ මහාරාජෙ සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6253. අච්ඡෙච්ඡුං වත භො රුක්ඛං සබ්බකාමදදං දුමං,
යථා වෙස්සන්තරං රට්ඨා පබ්බාජෙන්ති අදූසකං.

6254. අච්ඡෙච්ඡුං වත භො රුක්ඛං නානාඵලධරං දුමං,
යථා වෙස්සන්තරං රට්ඨා පබ්බාජෙන්ති අදූසකං.

6255. අච්ඡෙච්ඡුං වත භො රුක්ඛං සබ්බකාමරසාහරං,
යථා වෙස්සන්තරං රට්ඨා පබ්බාජෙන්ති අදූසකං.

---

1. අහු – මජ්ඣං. ස්‍යා.
2. සම්මාදෙව – මජ්ඣං. ස්‍යා.
* අථෙත්ථ වත්තති සද්දො තුමුලො භෙරවො මහා
දානෙන තං නීහරන්ති පුන දානං අදා තුවං
අයං ගාථා මරම්ම පොත්ථකෙ දිස්සති.

6244. මෙසේ වැලැපෙනු මට අනදර කොට නිදෙස් (වෙසතුරු) රජපුතු රටින් වනයට නෙරපී යැ, මම මදිවි හෙළනෙමි සිතමි.

6245. ඇගේ වැලැපීම අසා රැස් වූ අන්තඃපුරයෙහි බොහෝ සිවි කන්‍යාවෝ හිසැ අත් බැඳැගෙන හැඬූහු.

6246. වෙස්සන්තර මාලිගාවෙහි අඹුදරුවෝ ද පවනින් මඩනා ලදු වැ ඇලලගිය සල්වනයක් මෙන් ඇදැවැටෙති.

6247. වෙස්සන්තර මාලිගාවෙහි අන්තඃපුර ස්ත්‍රීහු ද කුමාරයෝ ද වෛශ්‍යයෝ ද බ්‍රාහ්මණයෝ ද හිසැ අත් බැඳැගෙන හැඬූහ.

6248. වෙස්සන්තර මාලිගාවෙහි අසරුවෝ ද ඇතරුවෝ ද රියැදුරෝ ද පාබළ සෙනඟ ද හිසැ අත් බැඳගෙන හැඬූහ.

6249. ඉක්බිති රාත්‍රිය අවසන්හි හිරු උදවන වේලෙහි වෙසතුරු රජ දන් දෙන පිණිස පැමිණියේ යැ.

6250. 'වස්ත්‍ර කැමැත්තනට වස්ත්‍ර ද රහසොඬුනට මත්පැන් ද බොජුන් කැමැතියනට බොජුන් ද මැනැවින් දෙවයි (සැටදහසක් ඇමැතියනට එහි) පැමිණෙව යි කී.

6251. මෙහි ආ කිසි යදියකු නො පෙළවු. ආහාරපානයෙන් පිණවවු. මා විසින් පුදනලදු වැ පෙරළා යෙත්වා!

6252. සිවිරට වර්ධනය කරන රජතුමන් නික්මෙන කල්හි ඔවුනතර වූ යදියෝ මත් වූවන් මෙන් ක්ලාන්ත වූවන් මෙන් බිම ඇදැවැටෙති.

6253. භවත්නි, 'නිදෙස් වෙසතුරු රජ යම්සේ රටින් නෙරපි-යත් ද ඔහු එකත්තෙන් නොයෙක් පල දරන රුකක් සිඳැලූහ.

6254. භවත්නි, නිදෙස් වෙසතුරු රජ යම්සේ රටින් නෙරපි-යත් ද ඔහු එකත්තෙන් හැම කැමැතිදෑ දෙන රුකක් සිඳැලූහ.

6255. භවත්නි, නිදෙස් වෙසතුරු රජ යම්සේ රටින් නෙරපි-යත් ද ඔහු එකත්තෙන් සියලු කැමැති රස එළවන රුකක් සිඳැලූහ.

6256. යෙ වුද්ධා යෙ ච දහරා යෙ ච මජ්ඣිමපොරිසා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං;
නික්ඛමන්තෙ මහාරාජෙ සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6257. අතියක්ඛා වස්සවරා ඉත්ථාගාරඤ්ච රාජිනො,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං;
නික්ඛමන්තෙ මහාරාජෙ සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6258. ථියොපි තත්ථ පක්කන්දුං යා තම්හි නගරෙ අහු,
නික්ඛමන්තෙ මහාරාජෙ සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6259. යෙ බ්‍රාහ්මණා යෙ ච සමණා අඤ්ඤෙ වාපි වණිබ්බකා,
බාහා පග්ගය්හ පක්කන්දුං අධම්මො කිර භො ඉති.

6260. යථා වෙස්සන්තරො රාජා යජමානො සකෙ පුරෙ,
සිවීනං වචනත්ථෙන සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජති.

6261. සත්ත හත්ථිසතෙ දත්වා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ,
සුවණ්ණකච්ඡෙ මාතඞ්ගෙ හෙමකප්පනවාසසෙ.

6262. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි තොමරඞ්කුසපාණිභි,
එස වෙස්සන්තරො රාජා සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජති.

6263. සත්ත අස්සසතෙ දත්වා සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ,
ආජානීයෙ ච ජාතියා සින්ධවෙ සීඝවාහනෙ.

6264. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි ඉල්ලියාචාපධාරිභි,
එස වෙස්සන්තරො රාජා සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජති.

6265. සත්ත රථසතෙ දත්වා සන්නද්ධෙ උස්සිතද්ධජෙ,
දීපෙ අථොපි වෙය්‍යග්ඝෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ.

6266. ආරූළ්හෙ ගාමණීයෙහි චාපහත්ථෙහි වම්මිහි,
එස වෙස්සන්තරො රාජා සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජති.

6267. සත්ත ඉත්ථිසතෙ දත්වා එකමෙකා රථෙ ඨිතා,
සන්නද්ධා නික්ඛරජ්ජූහි සුවණ්ණෙහි අලඞ්කතා.

6268. පීතාලඞ්කාරා පීතවසනා පීතාභරණභූසිතා,
ආළාරපම්හා[1] හසුලා සුසඤ්ඤා තනුමජ්ඣිමා;
එස වෙස්සන්තරො රාජා සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජති.

1. ආළාරපම්හා - මජසං.

6256. සිවිරට වඩන මහරජ නික්මෙන කලැ බාල වූ ද වෘද්ධ වූ ද මධ්‍යම වූ ද යම් පුරුෂ කෙනෙක් ඇද්ද (එ හැම දෙන) හිසැ අත් බැඳැගෙන හැඬූහ.

6257. සිවිරට වඩන මහරජ නික්මැ යන කලැ භූතවිද්‍යා-ධරයෝ ද බීජොද්ධරණ කළ අන්තඃපුර පාලකයෝ ද ඇතොවුරෝ ද රජවරු ද හිසැ අත් බැඳැගෙන හැඬූහ.

6258. සිවිරට වඩන මහරජ නික්මැයන කලැ එනුවර යම් ස්ත්‍රීහු වූහු නම් ඔහු ද එහි හැඬූහ.

6259. බමුණු යැ මහණ යැ තවද ගුණකියන යදියෝ යැ යන යම් කෙනෙක් ඇද්ද එ හැමදෙන භවත්නි, අධර්මයෙකැ යි හිසැ අත් බැඳැගෙන හැඬූහ.

6260. වෙසතුරු රජ යම්සේ සිය නුවර දන් දෙනුයේ සිවිරට වැසියන්ගේ වදනින් සියරටින් නික්ම යා ද,

6261-62. සව්බරණින් සරසනලද රන්පොරොදු රන්කසුකම් කළ වස්ත්‍ර ඇති මහසිරුරැති, අඩයටි අකුසු ගත් අත් ඇති ඇතරුවන් නැඟි ඇතුන් සත්සියක් දන් දී සිවිරට වැසියන්ගේ වචනයෙන් මෙ වෙසතුරු රජ සියරටින් නික්මැ යයි.

6263-64. දුනුහී ධරන අසරුවන් නැඟි සව්බරණින් සදනලද වෙලෙවි ගමන් ඇති සින්ධුදේශයෙහි උපන් ආජානෙය (ස්වාමියාගේ අදහස දන්නා) අසුන් සත්සියක් දන් දී මෙ වෙසතුරු රජ සිය රටින් නික්මැ යයි.

6265-66. දුනුහී එලකායුධ ගත් අත් ඇති රියසරුවන් නැඟි දිවිසමින් හා ව්‍යාඝ්‍රසමින් වට කළ සියලු අලඞ්කාරයෙන් සරහන ලද නඟනලද ඩජ ඇති සන්නද්ධ රථ පන්සියක් දන් දී මෙ වෙසතුරු රජ සියරටින් නික්ම යයි.

6267-68. රන්බරණින් සැදි, රන්පමුයෙන් (හවඩියෙන්) බඳනා ලද කසාවන් ලකර ඇති, කසාවන් වස්ත්‍ර ඇති, කසාවන් අබරණින් සරසන ලද විසල් ඇස් ගඩ ඇති, මදසිනා පෙරදැරි කථා ඇති, මනා උකුළු ඇති, සිහිනිඟ ඇති සත්සියක් ස්ත්‍රීන් දන් දී මෙ වෙසතුරු රජ සියරටින් නික්මෙයි.

6269. සත්ත ධෙනුසතෙ දත්වා සබ්බා කංසුපධාරණා,[1]
එස වෙස්සන්තරො රාජා සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජති.

6270. සත්තදාසීසතෙ දත්වා සත්තදාසසතානි ච
එස වෙස්සන්තරො රාජා සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජති

6271. හත්ථී අස්සෙ රථෙ දත්වා නාරියො ච අලඞ්කතා,
එස වෙස්සන්තරො රාජා සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජති.

6272. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
මහාදානෙ පදින්නම්හි මෙදිනී සම්පකම්පථ.

6273. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
යං පඤ්ජලිකතො රාජා සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජති.

6274. අථෙත්ථ වත්තතී සද්දො තුමුලො භෙරවො මහා,
දානෙන තං නීහරන්ති පුන දානං අද තුවං.

6275. තෙසු මත්තා කිලන්තා ච සම්පතන්ති වණිබ්බකා,
නික්ඛමන්තෙ මහාරාජෙ සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6276. ආමන්තයිත්ථ රාජානං සඤ්ජයං ධම්මිනං වරං,
අවරුද්ධසි මං දෙව වඞ්කං[2] ගච්ඡාමි පබ්බතං.

6277. යෙ හි කෙචි මහාරාජ භූතා යෙ ච භවිස්සරෙ,
අතිත්තා යෙව කාමෙහි ගච්ඡන්ති යමසාධනං.

6278. සොහං සකෙ අභිසසිං යජමානො සකෙ පුරෙ,
සිවීනං වචනත්ථෙන සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජහං.

6279. අසං තං පතිසෙවිස්සං වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ,
ඛග්ගදීපිනිසෙවිතෙ අහං පුඤ්ඤානි කරොමි;
තුම්හෙ පඞ්කම්හි සීදථ.

6280. අනුජානාහි මං අම්ම පබ්බජ්ජා මම රුච්චති,
සොහං සකෙ අභිසසිං යජමානො සකෙ පුරෙ.
සිවීනං වචනත්ථෙන සම්හා රට්ඨා නිරජ්ජහං.

6281. අසං තං පතිසෙවිස්සං වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ,
ඛග්ගදීපිනිසෙවිතෙ අහං පුඤ්ඤානි කරොමි;
තුම්හෙ පඞ්කම්හි සීදථ.

---

1. කුසුමධාරිනො - මජසං.
2. වඞ්ක ගච්ඡාමි පබ්බතං - මජසං. සයා.

6269. එකෙකි දෙන රිදීමුවා කිරිදෝනා බඳුන් සහිත වැ දෙනුන් සත්සියක් දන් දී මෙ වෙසතුරු රජ සියරටින් නික්මෙයි.

6270. සත් සියයක් දසියන් ද සත් සියයක් දසයන් ද දන්දී මෙ වෙසතුරු රජ සියරටින් නික්ම යයි.

6271. ඇතුන් ද අසුන් ද රිය ද සරසනලද ස්ත්‍රීන් ද දන් දී මෙ වෙසතුරු රජ සියරටින් නික්මෙයි.

6272. මහදන් දුන් කල්හි මහපොළොව කම්පා විය. එකලැ බිහිසුණු බවෙක් විය. එකල ලොමුදහගැන්මෙක් විය.

6273. යම් කලෙකැ ඇඳිලි බැඳි රජ සියරටින් නික්මැ ගියේ ද එකලැ බිහිසුණු බවෙක් විය. එකලැ ලොමුදහගැන්මෙක් වී.

6274. ඉක්බිති "දන්දීම් හේතුවින් තොප රටින් නෙරති. ඒ තෙපි යළිදු දන් දුන්හු" යයි මහත් බිහිසුණු ඝෝෂයෙක් පවතී.

6275. සිවින්ගේ රට වඩන වෙසතුරු රජ (සියරටින්) නික්මෙන කලැ ඒ මහාජනකාය අතුරෙහි ගුණකියා යදනා යදියෝ මත් වූවන් මෙන් ක්ලාන්ත වූවන් මෙන් ඇදවැටෙති.

6276. දැහැමි රජුන් අතුරෙහි උතුම් වූ සඤ්ජය රජ ඇමැතී: දේවයිනි තෙපි මා රටින් නෙරපියව. මම වඞ්කගිරියට යෙමි' යි.

6277. මහරජතුමනි, යම් කෙනෙක් (අතීතයෙහි) වූහු ද (අනාගතයෙහි) වන්නාහු ද (වර්තමානයෙහි වෙත් ද) ඔහු හැම දෙන කාමයෙන් තෘප්ත නො වූවාහු මැ මරණයට යෙති.

6278. ඒ මම සියනුවර දන් දෙන්නෙම් තමාගේ නුවර වැසියන් පෙළිමි. ඒ මම සිවිරටවැසියන් ගේ බසින් සියරටින නික්මෙන්නෙමි.

6279. කගවෙහෙණුන් දිවියන් විසින් සෙවුනාලද වල්මුවන් ගැවැසිගත් මහවෙනෙහි විඳියැයුතු ඒ දුක් විඳිනෙමි. මම පින් කෙරෙමි. තෙපි කාමපඞ්කයෙහි (මඩෙහි) ගැලෙව.

6280. මෑණියෙනි, මට (පැවිදි) අනුදනුව, මට පැවිද්ද රිසි වෙයි. ඒ මම සියනුවර දන් දෙන්නම් සියනුවරුන් පෙළිමි. ඒ මම සිවිරටවැසියන්ගේ වචන හේතුවින් සියරටින් නික්මෙන්නෙමි.

6281. කගවෙහෙණුන් දිවියන් විසින් සෙවුනාලද වල්මුවන් ගැවැසිගත් මහවෙනෙහි විඳියැයුතු ඒ දුක් විඳිනෙමි. මම පින් කෙරෙමි. තෙපි කාමපඞ්කයෙහි ගැලෙව.

6282. අනුජානාමි තං පුත්තං පබ්බජ්ජා තෙ සමිජ්ඣතු,
අයඤ්ච මද්දී කල්‍යාණී සුසඤ්ඤා තනුමජ්ඣිමා;
අච්ඡතං සහ පුත්තෙහි කිං අරඤ්ඤෙ කරිස්සති.

6283. නාහං අකාමා දාසිම්පි අරඤ්ඤං නෙතුමුස්සහෙ,
සචෙ ඉච්ඡති අන්වෙතු සචෙ නිච්ඡති අච්ඡතු.

6284. තතො සුණ්හං මහාරාජා යාචිතුං පටිපජ්ජථ,
මා චන්දන සමාචාරෙ රජොජල්ලං අධාරයි.

6285. මා කාසියානි ධාරෙත්වා කුසචීරමධාරයි,
දුක්ඛො වාසො අරඤ්ඤස්මිං මා හි ත්වං ලක්ඛණෙ ගමි.

6286. තමබ්‍රවී රාජපුත්ති මද්දී සබ්බඞ්ගසොභනා,
නාහං තං සුඛමිච්ඡෙය්‍යං යං මෙ වෙස්සන්තරං විනා.

6287. තමබ්‍රවී මහාරාජා සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනො,
ඉඞ්ඝ මද්දී නිසාමෙහි වනෙ යෙ හොන්ති දුස්සහා.

6288. බහූ කීටා පටංගා ච මකසා මධුමක්ඛිකා,
තෙපි තං තත්ථ හිංසෙය්‍යුං තං තෙ දුක්ඛතරං සියා.

6289. අපරෙ පස්ස සන්තාපෙ නදීනුපනිසෙවිතෙ,
සප්පා අජගරා නාම අවිසා තෙ මහබ්බලා.

6290. තෙ මනුස්සං මිගං වාපි අපි මාසන්නමාගතං,
පරික්ඛිපිත්වා භොගෙහි වසමානෙන්ති අත්තනො.

6291. අඤ්ඤෙපි කණ්හජටිනො අච්ඡා නාම අඝම්මිගා,
න තෙහි පුරිසො දිට්ඨො රුක්ඛමාරුය්හ මුච්චති.

6292. සඞ්ඝට්ටයන්තා සිඞ්ගානි තික්ඛග්ගානි පහාරිනො.
මහිසා විචරන්තෙත්ථ නදිං සොතුම්බරං පති.

6293. දිස්වා මිගානං යූථානං ගවං සඤ්චරතං[1] වනෙ,
ධෙනුව වච්ඡගිද්ධාව කථං මද්දී කරිස්සසි.

6294. දිස්වා සම්පතිතෙ ඝොරෙ දුමග්ගෙසු පලවඞ්ගමෙ,
අඛෙත්තඤ්ඤාය තෙ මද්දී භවිතන්තෙ[2] මහබ්භයං.

1. සඤ්චරථ – මජසං.
2. භවිස්සතෙ – මජසං. භවිස්සන්තෙ – ස්‍යා.

6282. පුත, පැවිදි අනුදනිමි. තොපගේ පැවිදි සමෘද්ධ වේවා, වැළිත් මනා උකුළු ඇති සිහිනිඟ ඇති යහපත් වූ මේ මද්‍රී දේවී දරුවන් හා සමග මෙහි මැ සිටීවා, වෙනෙහි කුමක් කරන්නී ද?

6283. නො කැමැත්තෙන් දසියක ද වනයට ගෙනයන්නට මම උත්සාහ නො කෙරෙමි. ඉදින් ඕ කැමැති වූ නම් මා අනුව ඒවා, ඉදින් නො කැමැති වූ නම් සිටීවා.

6284. ඉක්බිති (පිය) මහරජ (පුතුගේ කථා අසා) ලෙහෙළිය යදනට පිළිපන්නෙ යැ: රත්සඳුන් අලෙව් දුන් සිරුරෙහි රජස්දූලි නො දරව.

6285. කසීසළු ධරා කුසවැහැරි නො ධරව. වෙනෙහි වාසය දුකෙකි. සුන්දරලක්‍ෂණ ඇත්තිය, තෙපි නො යව.

6286. සියලු අඟපසඟින් හොබනා මද්‍රී රාජදුහිතෘ තොමෝ (මයිලණු) රජහට මෙසේ කිවු: "වෙසතුරු රජුගෙන් වෙන් වැ මට යම් සුවයෙක් ලැබේ නම් මම ඒ සුව නො කැමැත්තමු.

6287. සිවීන්ගේ රට වඩනා මහරජ ඇයට මෙසේ කී: එම්බා මද්‍රී දේවීනි, වනයෙහි නො ඉවසියැහැකි යම්බඳු දුඃඛයෝ වෙත් ද ඒ දුක් අසව.

6288. එහි කුඩා ප්‍රාණීහු යැ පළඟැටියෝ යැ මදුරුවෝ යැ මීමැස්සෝ යැ යන මොහු බොහෝ වෙති. ඔහු ද එහි දී තොපට හිංසා කරන්නාහු යැ. එය තොපට අතිශයින් දුක් වන්නෙ යැ.

6289. ගං ඉවුරු ඇසුරු කළා වූ දුටුවන් තවන අනෙක් සත්ව කෙනකුන් බලව. විෂ නැති පිඹුරු නමැති සර්ප කෙනෙක් ඇති. ඔහු මහත් බල ඇත්තාහ.

6290. ඔහු තමා සමීපයට ආ මිනිසකු හෝ මුවකු හෝ දරණවැළින් වෙළා තමා වසයට ගනිති.

6291. හිසෙහි කළු වූ අවුල්ලොම සළා ඇති වලස් නම් අන්‍ය වූ ද දුක් එළවන සිවුපා කෙනෙක් ඇත. ඔවුන් විසින් දක්නාලද පුරුෂයා ගසට නැඟ නො මිදෙයි.

6292. මෙහි "සෝතුම්බර" ගංතෙර තියුණු අග ඇති අං ගටමින් පහර දෙන කුළුමීවෝ හැසිරෙති.

6293. වනයෙහි හැසිරෙන මුවරැළ ගවරැළ දැකැ වස්සා කෙරෙහි ලොල් වූ දෙනක මෙන් (දරුවන් නො දක්නා) මද්‍රී කුමක් කරන්නී ද?

6294. මද්‍රීදේවීනි, රුක්මතු පනනා විරූප වූ වඳුරන් දැකැ වනමඟ නො දන්නා තොපට මහත් භය වන්නෙ යැ.

6295. යා ත්වං සිවාය සුත්වාන මුහුං උත්තසයෙ පුරෙ,
සා ත්වං වඞ්කං අනුප්පත්තා කථං මද්දී කරිස්සසි.

6296. ඨිතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සන්නිසින්නෙසු[1] පක්ඛිසු,
සණතෙව බ්‍රහාරඤ්ඤං තත්ථ කිං ගන්තුමිච්ඡසි.

6297. තමබ්‍රවී රාජපුත්ති මද්දී සබ්බඞ්ගසොභනා,
යානි එතානි අක්ඛාසි වනෙ පටිභයානි මෙ;
සබ්බානි අභිසම්භොස්සං ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

6298. කාසං කුසං පොටකිලං උසීරං මුඤ්ජබබ්බජං.
උරසා පනුදහෙස්සාමි නාස්ස හෙස්සාමි දුන්නයා.

6299. බහූහි වත චරියාහි කුමාරී වින්දතෙ පතිං,
උදරස්සුපරොධෙන ගොහනුවෙඨනෙන ච.

6300. අග්ගිස්ස පරිචරියාය උදකුම්මුජ්ජනෙන ච,
වෙධබ්බං[2] කටුකං ලොකෙ ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

6301. අපිස්සා හොති අප්පත්තො උච්ඡිට්ඨමපි භුඤ්ජිතුං,
යො නං හත්ථෙ ගහෙත්වාන අකාමං පරිකඩ්ඪති;
වෙධබ්බං කටුකං ලොකෙ ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

6302. කෙසග්ගහණමුක්ඛෙපා භූම්යා ච පරිසුම්භනා,
දත්වා ච නො පක්කමති බහුං දුක්ඛං අනප්පකං;
වෙධබ්බං කටුකං ලොකෙ ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

6303. සුක්කච්ඡවී වෙධවෙරා දත්වා සුභගමානිනො,
අකාමං පරිකඩ්ඪන්ති උලූකඤ්ඤෙව වායසා;
වෙධබ්බං කටුකං ලොකෙ ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

6304. අපි ඤාතිකුලෙ ඵීතෙ කංසපජ්ජොතනෙ වසං,
නෙවාතිවාක්‍යං[3] න ලභෙ භාතූහි සඛිකාහි[4] ච;
වෙධබ්බං කටුකං ලොකෙ ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

6305. නග්ගා නදී අනූදකා නග්ගා රට්ඨං අරාජිකං,
ඉත්ථීපි විධවා නග්ගා යස්සාපි දස භාතරො;
වෙධබ්බං කටුකං ලොකෙ ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

1. සන්නිසීවෙසු – මජසං.
2. වෙධබ්‍යං – මජසං.
3. වාතිවාක්‍යං න ලභෙථ – මජසං.
4. සඛීහි ච – මජසං.

6295. යම් බඳු තෙපි පෙර සිවල්දෙනාගේ හඬ අසා පුනපුනා තැති ගතුව, ඒ තෙපි වඞ්කගිරියට පැමිණියහු කුමක් කරන්නවු ද?

6296. මධ්‍යාහ්න වේලෙහි පක්ෂීන් නිහඬ වැ සිටි කල්හි මහවනය නාද කරන්නාක් වැන්න. එහි කුමට යනු කැමැත්තවු ද?

6297. සර්වාඞ්ග ශෝභන වූ මද්‍රී රාජපුත්‍රී එ රජහට මෙසේ කිවු: වනයෙහි යම් ප්‍රතිභය කෙනකුන් මට කියෙහි ද, එ හැම ඉවසන්නමු. උතුමාණෙනි, යන්නමු මැ යි.

6298. කාශතෘණ යැ කුශතෘණ යැ පොටකිල තෘණ යැ සැවැන්න යැ මෑදූ තෘණ යැ බබුස් තෘණ යැ යන මේ (ඉදිරියෙහි සිට) උරයෙන් දෙපසට කොට බැහැර කරන්නමු. මොහු (වෙසතුරු රජු) විසින් දුකසේ ගෙනයන්නක් නො වන්නමු.

6299–6300. කුමාරී තොමෝ බොහෝ වූ ව්‍රතචර්‍ය්‍යායෙන් ස්වාමියකු ලබාගනී: (රූ සපුව වඩනු පිණිස) උපවාසයෙන් ද ගවහනුයෙන් උකුළුතලය තැළීමෙන් ද (උදරය) වෙළීමෙන් ද ගිනිපිදීමෙන් ද දියෙහි කිමිදීමෙන් ද යන මෙයිනි. ලොවැ වැන්දඹු බව අමිහිරි යැ, (එහෙයින් හිමියා සමග) යන්නමු මැ යි.

6301. යම් නීචජාතිකයෙක් ඒ වැන්දඹුව නො කැමැත්තෙන් අත ගෙන අදනේ වේ ද, හේ (පළමු) ඇයගේ ඉඳුල් බුදිනට පවා නො ලබනුයේ වෙයි.

6302. (පරපුරුෂයා අස්වාමික ස්ත්‍රිය) එසවීමෙන් බිමැ හෙළා පයින් කෙස් මැඩ අවමන් කරයි. අනල්ප වූ බොහෝ දුක් දී ද ඉවත් වැ නො යයි. මහරජුනි, ලොවැ වැන්දඹු බව කටුක යැ එහෙයින් එකත්තෙන් යන්නමු.

6303. (නහන සුණුයෙන් නැඟු) සුදුසිවි ඇති (එයින්) සුන්දර-යම්හ'යි කළ මාන ඇති විධවාර්ථිකයෝ (වැන්දඹුව පතන්නෝ) අල්පමාත්‍ර ධනයක් දී කවුඩුවෝ මහමුහුණකු අදනා මෙන් නො කැමැත්තෙන් ඇදගනිති. මහරජුනි, ලොවැ විධවා භාවය කටුක යැ එහෙයින් යන්නමු මැ යැ.

6304. රන්කැලුමින් බබළන ආඪ්‍ය වූ නැකුලෙහි වසන්නී නමුදු සොහොයුරන් යෙහෙළියන් කෙරෙන් නින්දබස් නො ලබන්නී නො වේමි. මහරජුනි, ලොවැ විධවාත්වය කටුක යැ, එහෙයින් යන්නමු මැ යැ.

6305. දිය නැති ගඟ නග්න යැ; රජ නැති රට නග්න යැ; යම් ස්ත්‍රියකට දසබෑ කෙනෙක් ඇත්තාහු නමුදු වැන්දඹු ස්ත්‍රී ද නග්න යැ. මහරජුනි, ලොවැ පතිශූන්‍යභාවය කටුක යැ, එහෙයින් යන්නමු මැ යැ.

6306. ධජො රථස්ස පඤ්ඤාණං ධූමො පඤ්ඤාණමග්ගිනො,
රාජා රට්ඨස්ස පඤ්ඤාණං භත්තා පඤ්ඤාණමිත්ථියා;
වෙධබ්බං කටුකං ලොකෙ ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

6307. යා දලිද්දී දලිද්දස්ස අඩ්ඪා අඩ්ඪස්ස කිත්තිමා,[1]
තං වෙ දෙවා පසංසන්ති දුක්කරං හි කරොති සා.

6308. සාමිකං අනුබන්ධිස්සං සද කාසායවාසිනී,
පථව්‍යාපි අභෙජ්ජන්ත්‍යා[2] නිච්ඡෙ වෙස්සන්තරං විනා;
වෙධබ්බං කටුකං ලොකෙ[3] ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

6309. අපි සාගරපරියන්තං බහුවිත්තධරං මහිං,
නානාරතනපරිපූරං නිච්ඡෙ වෙස්සන්තරං විනා.

6310. කථන්නු තාසං හදයං සුඛරා වත ඉත්ථියො,
යා සාමිකෙ දුක්ඛිතම්හි සුඛමිච්ඡන්ති අත්තනො.

6311. නික්ඛමන්තෙ මහාරාජෙ සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ,
තමහං අනුබන්ධිස්සං සබ්බකාමදදෙ හි මෙ.

6312. තමබ්‍රවි මහාරාජා මද්දිං සබ්බඞ්ගසොභනං,
ඉමෙ තෙ දහරා පුත්තා ජාලී කණ්හාජිනා චූභො;
නික්ඛිප්ප ලක්ඛණෙ ගච්ඡ මයං තෙ පොසියාමසෙ.

6313. තමබ්‍රවි රාජපුත්තී මද්දී සබ්බඞ්ගසොභනා,
පියා මෙ පුත්තකා දෙව ජාලී කණ්හාජිනා චූභො;
ත්‍යම්හං තත්ථ රමෙස්සන්ති අරඤ්ඤෙ ජීවසොකිනං.

6314. තමබ්‍රවි මහාරාජා සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනො,
සාලීනං ඔදනං භුත්වා සුචිං මංසූපසෙචනං;
රුක්ඛඵලානි භුඤ්ජන්තා කථං කාහන්ති දාරකා.

6315. භුත්වා සතපලෙ කංසෙ සොවණ්ණෙ සතරාජිකෙ,
රුක්ඛපණ්ණෙසු භුඤ්ජන්තා කථං කාහන්ති දාරකා.

6316. කාසියානි ච ධාරෙත්වා ඛොමකොදුම්බරානි ච,[4]
කුසචීරානි ධාරෙන්තා කථං කාහන්ති දාරකා.

---

1. කිත්තිමං – මජසං.
2. අභිජ්ජන්තා – මජසං.
3. වෙධබ්‍යා කටුකිත්ථියා – මජසං. ස්‍යා.
4. කොටුම්බරානි ච – මජසං.

6306. ධවජය රථයට සලකුණ යැ, ධූමය ගින්නට සලකුණ යැ, රජ රටට සලකුණ යැ, ස්වාමියා ස්ත්‍රියට සලකුණ යි. මහරජුනි, වෛධව්‍යය ලොවැ කටුක යැ, එහෙයින් යන්නමු මැ යැ.

6307. යම් කීර්තිමත් ස්ත්‍රියක් දිළිඳු හිමිහට දිළිඳු වැ පොහොසත් හිමිහට පොහොසත් වැ කල් ගෙවා ද දෙවියෝ එකත්තෙන් ඇය පසසති. යම් හෙයෙකින් ඕ දුෂ්කරයක් කෙරේ ද එහෙයිනි.

6308. හැම කල්හි කසාවත් ධරමින් හිමියා පසුපස්හි යන්නමු. නො බෙදූ පොළොවෙහි ඉසුරු බව ද වෙසතුරු රජ හැර නො රිසියමු. මහරජුනි ලෝකයෙහි වෛධව්‍යය කටුක යැ. එහෙයින් යන්නමු මැ යැ,

6309. බොහෝ සම්පත් ධරන නොයෙක් රුවනින් පිරිපුන් මහසයුරු හිම් කොට ඇති මහපොළොව පවා වෙසතුරු රජ හැර නො කැමැත්තමු.

6310. යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් හිමියා දුක්පත් කල්හි තමාට සුව කැමැති වෙත් නම් ඔවුන්ගේ හදවත කෙබඳු යැ, එවන් ස්ත්‍රීහු අතිශයින් ක්‍රූර වෙත් මැ යි.

6311. සිවීන්ගේ රට වඩන මහරජ නික්ම යන කල්හි මම ඔහු පසුපස්හි යන්නමු. හේ මට සියලු කැමැති සැපත් දෙනුයෙ මැ යි.

6312. සඳමහරජ සර්වාඞ්ගශෝභන වූ ඒ මද්‍රීදෙවියට මෙසේ කී: තොපගේ මේ ජාලි යැ කෘෂ්ණජිනා යැ යන දරු දෙදෙන ළදරු යැ. ඔවුන් මෙහි බහාතබා යව. අපි ඔවුන් පුස්නම්හ.

6313. සර්වාඞ්ගශොභන වූ මද්‍රී රාජපුත්‍රී එ රජහට මෙසේ කිවු: දේවයිනි, මේ ජාලිය යැ කෘෂ්ණජිනා යැ යන දෙදරු සිඟිත්තෝ මට ප්‍රියයෝ යි. ඔහු ඒ අරනෙහි දී ජීවශොකී (පහ නො වන ශෝක ඇති) අප සිත් අලවන්නාහ.

6314. සිවිරට වඩන සඳමහරජු ඇයට මෙසේ කී: රසමස-වුලෙන් යුතු පිරිසුදු ඇල්සහලේ බත් වළඳා පුරුදු දරුවෝ වන පලවැළ වළඳනු කෙසේ කරන්නාහු ද?

6315. සියක් පලමින් කළ සියක් හිරි ඇඳි රන්තලියෙහි වළඳා පුරුදු දරුවෝ රුක්පත්හි වළඳනු කෙසේ කරන්නාහු ද?

6316. කසීසළු කොමුපිළී කෝදුම්බරපිළී ධරා පුරුදු දරුවෝ කුසවැහැරි ධරනු කෙසේ කරන්නාහු ද?

6317. වය්හාහි පරියායිත්වා සිවිකාය රථෙන ච,
පත්තිකා පරිධාවන්තා කථං කාහන්ති දාරකා.

6318. කූටාගාරෙ සයිත්වාන නිවාතෙ ඵුසිතග්ගලෙ,
සයන්තා රුක්ඛමූලස්මිං කථං කාහන්ති දාරකා.

6319. පල්ලඞ්කෙසු සයිත්වාන ගොනකෙ චිත්තසන්ථතෙ,
සයන්තා තිණසන්ථාරෙ කථං කාහන්ති දාරකා.

6320. ගන්ධකෙන විලිම්පිත්වා අගරු[1]චන්දනෙන ච,
රජොජල්ලානි ධාරෙන්තා කථං කාහන්ති දාරකා.

6321. චමරිමොරහත්ථෙහි වීජිතඞ්ගා සුඛෙධිතා,
දට්ඨා[2] ඩංසෙහි මකසෙහි කථං කාහන්ති දාරකා.

6322. තමබ්‍රවි රාජපුත්ති මද්දී සබ්බඞ්ගසොභනා,
මා දෙව පරිදෙවෙසි මා ච ත්වං විමනො අහු;
යථා මයං භවිස්සාම තථා හෙස්සන්ති දාරකා.

6323. ඉදං වත්වාන පක්කාමි මද්දී සබ්බඞ්ගසොභනා,
සිවිමග්ගෙන අන්වෙසි පුත්තෙ ආදාය ලක්ඛණා.

6324. තතො වෙස්සන්තරො රාජා දානං දත්වාන ඛත්තියො,
පිතු මාතු ච වන්දිත්වා කත්වා ච නං පදක්ඛිණං.

6325. චතුවාහිං රථං යුත්තං සීඝ[3]මාරුය්හ සන්දනං,
ආදාය පුත්තදාරඤ්ච වඞ්කං පායාසි පබ්බතං.

6326. තතො වෙස්සන්තරො රාජා යෙනාසි බහුකො ජනො,
ආමන්ත ඛො තං ගච්ඡාම අරොගා හොන්තු ඤාතයො.

6327. ඉංඝ මද්දී නිසාමෙහි රම්මරූපංව[4] දිස්සති,
ආවාසො සිවිසෙට්ඨස්ස පෙත්තිකං භවනං මම.

6328. තං බ්‍රාහ්මණා අන්වගමුං තෙ නං අස්සෙ අයාචිසුං,
යාචිතො පටිපාදෙසි චතුන්නං චතුරො හයෙ.

6329. ඉඞ්ඝ මද්දී නිසාමෙහි චිත්තරූපංව දිස්සති,
මිගා රොහිච්චවණ්ණෙන දක්ඛිණස්සා වහන්ති මං.

---

1. අගලු - මජසං. සතා.
2. ඩුට්ඨා - මජසං. සතා.
3. සීඝං - මජසං.
4. රම්මං දූරංව - මජසං.

6317. හිදෙළුයෙන් ද සිවිකායෙන් ද රියෙන් ද සියාරා ඇවිද්ද පුරුදු දරුවෝ පාගමනින් ඔබමොබ දුවනු කෙසේ කරන්නාහු ද?

6318. කුළුගෙහි පියුදෙරගුළු ඇති නිවෙස්නෙහි නිද පුරුදු දරුවෝ රුක්මුල්හි නිදනු කෙසේ කරන්නාහු ද?

6319. යහන්හි දික් ලොම් ඇති කළුකොඳුපලස්හි විසිතුරු ඇතිරියෙහි නිද පුරුදු දරුවෝ තණ ඇතිරියෙහි නිදනු කෙසේ කරන්නාහු ද?

6320. අගිල් සඳුන් සුවඳ සුණුයෙන් විලෙවුන් කොට පුරුදු දරුවෝ රජස්දූලි ධරනු කෙසේ කරන්නාහු ද?

6321. සුවසේ වැඩුණු සෙමෙරවලින් මොනරපිලින් පවන් සලනලද අඟපසඟ ඇති දරුවෝ මැසිමදුරුවන් විසින් ඩසිනලද්දහු කුමක් කරන්නහු ද? (කෙසේ ඉවසන්නාහු ද?)

6322. සර්වාඞ්ගශෝභන වූ මද්‍රී රජදූ ඒ සඳමහ රජහට මෙසේ කිවූ: මහරජ නහමක් හඬව. තෙපි නහමක් දෙම්නස්ව, අපි යම්සේ වමෝ ද දරුවෝ ද එසේ වෙති.

6323. සකලාඞ්ගයෙන් හොබනා මද්‍රී දෙවී මෙතෙපුල් කියා පිටත් වැ ගියා. (යන්නී දූ) සුන්දරලක්‍ෂණ ඇති මද්‍රී දෙදරුවන් ගෙන සිවිරජහු යායුතු මඟින් ම ගියා (පහයින් බැස රියට නැංගා)

6324. ඉක්බිති කැත්කුල උපන් වෙසතුරු රජ (පෙර දින) දන් දී මවුපියන් වැඳැ පැදකුණු කොට,

6325. අසුන් සතර දෙනකුන් ඇති යොදනලද රියට යුහු වැ නැඟී අඹුදරුවන් ගෙන වඞ්කගිරිය බලා පිටත් වැ ගියේ යැ.

6326. ඉක්බිති වෙසතුරු මහරජ යම් තැනෙක බොහෝ ජනයා රැස් වී ද (එහි රිය මෙහෙයා) තොප දන්වා යම්හ. අපගේ නැයෝ නිරොග වෙත්වයි කී.

6327. කොල, මද්‍රීදේවිය, බලව. සිවිරජහුගේ නිවාසය රමණීය වැ පෙනෙයි. ඒ මා පියපරපුරින් ආ භවන වෙයි.

6328. බමුණෝ සතර දෙනෙක් ඔහු ලුහුබැඳැ ගියෝ ඔහු අසුන් ඉල්වූහ. අයදනාලද වෙසතුරු රජ සතර දෙනාට අසුන් සතර දෙනා සපයා දින.

6329. එම්බා මද්‍රිය බලව. විසිතුරු රූපයක් මෙන් පෙනෙයි, (දෙව්පුත්හු) තිත්මුවවෙසින් අවුත් පුහුණු අසුන් මෙන් මා උසුලති.

6330. අථෙත්ථ පඤ්චමො ආග[1] සො තං රට්ඨමයාචථ,
තස්ස තං යාචිතොදාසි නචස්සුපහතො මනො.

6331. තතො වෙස්සන්තරො රාජා ඔරොපෙත්වා[2] සකං ජනං,
අස්සාසයි අස්සරථං බ්‍රාහ්මණස්ස ධනෙසිනො.

6332. ත්වං මද්දි කණ්හාජිනං ගණ්හ[3] ලහුකා එසා කණිට්ඨිකා,
අහං ජාලිං ගණ්හිස්සාමි ගරුකො භාතිකො හි සො.

6333. රාජා කුමාරං ආදාය රාජපුත්ති ච දාරිකං,
සම්මොදමානා පක්කාමුං[4] අඤ්ඤමඤ්ඤං පියංවදා.

දානකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

6334. යදි කෙචි මනුජා එන්ති අනුමග්ගෙ පටිපථෙ,
මග්ගං තෙ පටිපුච්ඡාම කුහිං වඞ්කතපබ්බතො.

6335. තෙ තත්ථ අම්හෙ පස්සිත්වා කරුණං පරිදෙවයුං,
දුක්ඛං තෙ පටිවෙදෙන්ති දූරෙ වඞ්කතපබ්බතො.

6336. යදි පස්සන්ති පවනෙ දාරකා ඵලිතෙ[5] දුමෙ,
තෙසං ඵලානං හෙතුම්හි උපරොදන්ති දාරකා.

6337. රොදන්තෙ දාරකෙ දිස්වා උබ්බිග්ගා[6] විපුලා දුමා,
සයමෙවොනමිත්වාන උපගච්ඡන්ති දාරකෙ.

6338. ඉදං අච්ඡෙරකං දිස්වා අබ්භුතං ලොමහංසනං,
සාධුකාරං පවත්තෙසි මද්දී සබ්බඞ්ගසොභනා.

6339. අච්ඡෙරං වත ලොකස්මිං අබ්භුතං ලොමහංසනං,
වෙස්සන්තරස්ස තෙජෙන සයමෙවොනතා දුමා.

6340. සඞ්ඛිපිංසු පථං යක්ඛා අනුකම්පාය දාරකෙ,
නික්ඛන්තදිවසෙනෙව චෙතරට්ඨං උපාගමුං.

6341. තෙ ගන්ත්වා දීඝමද්ධානං චෙතරට්ඨමුපාගමුං,
ඉද්ධං ඵීතං ජනපදං බහුමංසසුරොදනං.

1. ආගා – මජසං. යසා.
2. ඔකාරෙත්වා – මජසං.
3. කණ්හං – මජසං. යසා.
4. පක්කමුං – මජසං.
5. ඵලිනෙ – මජසං.
6. උබ්බිද්ධා – මජසං.

6330. නැවැත මෙ මහැ පස්වැනි බමුණෙක් ආයෙ යැ. හෙ ඔහුගෙන් රථය ඉල්වී. අයදනා ලද්දෙ ඔහට එය දීත. ඔබගේ සිත නො පසුබට වී.

6331. ඉක්බිති වෙසතුරු මහරජ අඹුදරුවන් බස්වා ධනය සොයන බමුණාට රථය දී අස්වැසී.

6332. මද්‍රීදෙවීනි, තෙපි කෘෂ්ණාජිනා ගනුව. මේ ළදැරිය නො බර යැ, මම ජාලිය කුමරු ගනිමි. ඒ මහදරු බර ඇතියෙ යි.

6333. රජ තෙම කුමරු ද රජදූ දූරිය ද ගෙන ඔවුනොවුන් ප්‍රිය තෙපුල් බණනුවෝ සතුටු වෙමින් ගියහ.

දනකාණ්ඩය නිමි.

6334. අනුමඟ ද පෙරමඟ ද ඉදින් කිසි මිනිස් කෙනෙක් එන්නාහු නම් වඞ්කගිරිය කොහි දූ යි ඔවුන් අතින් මඟ පිළිවිසුම්හ.

6335. ඒ මිනිස්සු එ මඟ අප දැකැ ශෝකරාවයෙන් හැඬූහ. ඔහු වඞ්කගිරිය දුර යි දුක් දන්වති.

6336. ඉදින් දරුවෝ මහවෙනෙහි පලගත් රුක් දකිත් ද දරුවෝ දෙදෙන ඒ පල පිණිස වලපිති.

6337. වලප්නා දරුවන් දැකැ කම්පිත වූ මියුරු පලයෙන් විපුල වූ රුක්හු තුමූ මැ නැමී දරුවනට සමීප වෙති.

6338–6339. සර්වාඞ්ගශෝභන වූ මද්‍රීදේවී නොවූවිරු ලොමුදහ ගන්වන මේ අසිරිය දැකැ වෙසතුරු රජුගේ තෙදින් රුක්හු තුමූ මැ නතු වූහ. මේ වූ කලි ලොවිහි අපූර්ව වූ ලොමුදහ ගන්වන අසිරියෙක් මැ යි කියා සාධුකාර පැවැත්වූ.

6340. දෙවියෝ දරුවන් කෙරෙහි කරුණාවෙන් මඟ හැකුළුහ. (ඔවුන්) නික්මුණු දවස්හි මැ සැරටට පැමිණියහ.

6341. ඔහු දික්මඟ ගොස් (ධාන්‍යාදීන්) සමෘද්ධ වූ (වස්ත්‍රාභරණාදීන්) විපුල වූ බොහෝ වූ මස් රහ දිය ඇති දනවියෙන් යුතු චෙතරටට පැමිණියහ.

6342. චෙතියා පරිකරිංසු දිස්වා ලක්ඛණමාගතං,
සුඛුමාලී වතයං අය්‍යා පත්තිකා පරිධාවති.

6343. වය්හාහි පරියායිත්වා සිවිකාය ච ඛත්තියා,[1]
සාජ්ජ මද්දී අරඤ්ඤස්මිං පත්තිකා පරිධාවති.

6344. තං දිස්වා චෙතපාමොක්ඛා රොදමානා උපාගමුං,
කච්චින්නු දෙව කුසලං කච්චි දෙව අනාමයං;
කච්චි පිතා අරොගා තෙ සිවීනඤ්ච අනාමයං.

6345. කො තෙ බලං මහාරාජ කොනු තෙ රථමණ්ඩලං,
අනස්සකො අරථකො දීඝමද්ධානමාගතො;
කච්චි නාමිත්තෙහි[2] පකතො අනුප්පත්තොසිමං දිසං.

6346. කුසලං චෙව මෙ සම්ම අථො සම්ම අනාමයං,
අථො පිතා අරොගො මෙ සිවීනඤ්ච අනාමයං.

6347. අහං හි කුඤ්ජරං දජ්ජං ඊසාදන්තං උරූළ්හවං,
ඛෙත්තඤ්ඤුං සබ්බයුද්ධානං සබ්බසෙතං ගජුත්තමං.

6348. පණ්ඩුකම්බලසඤ්ඡන්නං පභින්නං සත්තුමද්දනං,
දන්තිං සවාළවීජනිං සෙතං කෙලාසසාදිසං.

6349. සසෙතච්ඡත්තං සඋපථෙය්‍යං[3] සාථබ්බනං සහත්ථිපං,
අග්ගයානං රාජවාහිං බ්‍රාහ්මණානං අදාසහං.[4]

6350. තස්මිං මෙ සිවයො කුද්ධා පිතා ච උපහතො මනො,
අවරුද්ධති[5] මං රාජා වඞ්කං ගච්ඡාමි පබ්බතං;
ඕකාසං සම්මා[6] ජානාථ වනෙ යත්ථ වසාමසෙ.

6351. ස්වාගතන්තෙ මහාරාජ අථො තෙ අදුරාගතං,
ඉස්සරොසි අනුප්පත්තො යං ඉධත්ථි පවෙදය,

6352. සාකං භිසං මධුං මංසං සුද්ධං සාලීනමොදනං,
පරිභුඤ්ජ මහාරාජ පාහුනො නොසි ආගතො.

1. රථෙනච – මජසං. ස්‍යා.
2. කච්චාමිත්තෙහි – මජසං. ස්‍යා. වි.
3. සඋපධෙය්‍යං – මජසං.
4. අදං ගජං – මජසං.
5. අවරුද්ධසි – මජසං. වි.
6. සම්ම – මජසං.

6342. සැරට ස්ත්‍රීහු ස්ත්‍රීලක්‍ෂණයෙන් පරිපූර්ණ මද්‍රීදේවිය ආවා දැකැ පිරිවරාගත්හ. මෙ බිසෝ ඉතා සියුමැලි යැ. එතෙකුදු වුව පාගමනින් යෙයි.

6343. මෙ බිසෝ පෙර දවස් හිදෙළුවෙන් ද රන්සිවිගෙන් ද ඇවිදූ ඕ මද්‍රී අද අරනෙහි පාගමනින් මැ යෙයි.

6344. සැරජහු ඒ වෙසතුරු රජහු දැකැ වලප්මින් එළැඹියහ. දේවයිනි, කිම රොග නැද්ද? දුක් නැද්ද? කිම තොපගේ පිය මහරජ නීරොග වූයෙ ද? සිවිරටවැසියනට දුක් නැද්ද?

6345. මහරජුනි, තොපගේ සෙනඟ කො ද? තොපගේ රිය මඩුලු කො ද? කිම සතුරන් විසින් නෙරනාලද ද? අසුන් නැතියෙ මැ රිය නැතියෙ මැ මෙ රටට පැමිණියෙහි ද? යි.

6346. සබඳිනි, මට රෝග නැත, තවද සබඳිනි මට දුක් නැත, මාගේ පියමහරජ නීරොග වෙයි. සිවිරට වැසියනට ද දුක් නැත.

6347. යම්හෙයෙකින් මම රියහිස් බඳු දළ ඇති, බර උසුලනු වූ සියලු යුද්ධයන්ට කෙත් හඳුනනු වූ සව්සුදු වූ හැම ඇතුනට උතුම් වූ ඇතු දන් දිනිම් ද,

6348. රත්පලසින් වසනලද මදවැහෙන සතුරන් මඩනා යහපත් දළ ඇති වල්විදුනා සහිත වූ කෛලාස පර්වතය මෙන් සුදු වූ,

6349. සේසත් සහිත වූ බුමුතුරුණු උඩුවියන් ජවනිකා සහිත වූ ඇත්වෙදුන් සහිත වූ ඇත්ගොවුවන් සහිත වූ රජහු උසුලනු වූ අග්‍රයාන වූ අපගේ හස්තියානය (කලිඟුරටවැසි) බමුණන්ට මම දිනිම් ද,

6350. එකරුණෙහි ලා සිවිරටවැසියෝ මට කිපියහ. මා පියරජ ද ප්‍රතිඝ සිත් ඇත්තෙ මා නෙරපියයි. (එහෙයින්) වඞ්කගිරියට යෙමි. සබඳිනි, (ඇපි) වෙනෙහි යම් තැනෙකැ වසමෝ නම් එහි අපට නිසි පෙදෙසක් දැන කියව.

6351. මහරජුනි, තොප ආයේ මැනැවැ. තවද තොපගේ ඊම නිදෙසි, මෙයට පැමිණියහු අපට ඉසුරු වව. තොප රිසියෙන යමක් මෙහි ඇත් නම් කියව, (ප්‍රතිපාදන කොට දෙම්හ.)

6352. මහරජුනි, පැමිණි තෙපි අපට ආගන්තුක වව. පලා ද නෙළුම්ල ද මී ද මස් ද පිරිසුදු හැල්බත් ද වළඳව.

6353. පටිග්ගහිතං යං දින්නං සබ්බස්ස අග්ඝියං කතං,
අවරුද්ධන්ති මං රාජා වඞ්කං ගච්ඡාමි පබ්බතං;
ඔකාසං සම්මා ජානාථ වනෙ යත්ථ වසාමසෙ.

6354. ඉධෙව තාව අච්ඡන්තු චෙතරඤ්ඤො රථෙසභ,
යාව චෙතා ගමිස්සන්ති රඤ්ඤො සන්තික යාචිතුං
නිජ්ඣාපෙතුං මහාරාජං සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනං.

6355. තං තං චෙතා පුරක්ඛත්වා[1] පතීතා ලද්ධපච්චයා,
පරිවාරෙත්වාන[2] ගච්ඡන්ති එවං ජානාහි ඛත්තිය.

6356. මා වො රුච්චිත්ථ ගමනං රඤ්ඤො සන්තික යාචිතුං
නිජ්ඣාපෙතුං මහාරාජං රාජා තත්ථ න ඉස්සරො.

6357. අච්චුග්ගතාහි සිවයො බලත්ථා නෙගමා ච යෙ,
තෙ පධංසෙතුමිච්ඡන්ති රාජානං මම කාරණා.

6358. සචෙ එසා පවත්තෙත්ථ රට්ඨස්මිං රට්ඨවඩ්ඪන,
ඉධෙව රජ්ජං කාරෙහි චෙතෙහි පරිවාරිතො.

6359. ඉද්ධං ඵීතඤ්චිදං රට්ඨං ඉද්ධො ජනපදො මහා,
මතිං කරොහි ත්වං දෙව රජ්ජස්සමනුසාසිතුං.

6360. න මෙ ඡන්දො මති අත්ථි රජ්ජස්සමනුසාසිතුං,
පබ්බාජිතස්ස රට්ඨස්මා චෙතපුත්තා සුණාථ මෙ.

6361. අතුට්ඨා සිවයො අස්සු[3] බලත්ථා[4] නෙගමා ච යෙ,
පබ්බාජිතස්ස රට්ඨස්මා චෙතා රජ්ජෙභිසෙචයුං.

6362. අසම්මොදියම්පි වො අස්ස අච්චන්තං මම කාරණා,
සිවීනං භණ්ඩනඤ්චාපි විග්ගහො මෙ න රුච්චති.

6363. අථස්ස භණ්ඩනං ඝොරං සම්පහාරො අනප්පකො,
එකස්ස කාරණා මය්හං හිංසෙය්‍යුං බහුකෙ ජනෙ.[5]

---

1. පුරක්ඛිත්වා – මජසං.
2. පරිවාරිත්වාන – මජසං.
3. ආසුං – මජසං.
4. බලග්ගා – මජසං සයා.
5. බහුකො ජනො – මජසං වි.

6353. හැමදෙනා විසින් පඬුරු කරනලද යමක් ඇද්ද තෙල හැම තොප විසින් දෙනලද මැ මා විසිනුදු පිළිගන්නාලද මැ වේවා. පියමහරජ මා නෙරපියයි. එහෙයින් වඞ්කගිරියට යෙමි. සබඳිනි, (ඇපි) වෙනෙහි යම් තැනෙකැ වසමෝ ද එහි අපට නිසි පෙදෙසක් දනිවු.

6354. සැරජහු සිවිරට වඩන සඳමහරජහට තොප නිදෙස් බව දන්වන්නට ඔබ අයදනට සඳමහරජ සමීපයට යෙත් ද මහ රජුනි, උන් එන තෙක් මේ සැරට වාස කරව.

6355. සැරජහු ලද පිහිට ඇතියාහු එකරුණින් තුටු වැ තොප පෙරට කොට පිරිවරා (ජයතුරා නුවරට මැ) යෙති. ක්‍ෂත්‍රියයෙනි, මෙසේ දනුව.

6356. මහරජහට මා නිදෙස් බව දන්වන්නට ඔබ අයදනට රජ අබියසට යැම තෙපි නහමක් රුස්වවු. එකරුණෙහි ලා රජ ද ඉසුරු නො වෙයි.

6357. සිවිහු ද බලකාය ද නියම්ගම්වැසි කෙළෙඹියෝ ද යන ඔහු ඉතා කිපියාහු මැ යි. මා හේතුවින් රජ නෙරනට ද රිසි වෙති.

6358. රට වඩන මහරජුනි, ඉදින් එරට එපවත් වී නම් සැ රටවැසියන් විසින් පිරිවරනලදු වැ මෙහි මැ රජය කරව.

6359. දේවයිනි, මෙරට ද හැම සැපතින් පිරුණෙ යැ; සමෘද්ධ යැ විශාල යැ. මේ රජයට අනුශාසනා කරන්නට තෙපි අදහස් කරව.

6360. රටින් නෙරනාලද මට රාජ්‍යානුශාසනෘ රිස්සෙක් හෝ බුද්ධියක් හෝ නැති. චේතරටවැසියෙනි, මාගේ බස් අසව.

6361. රටින් නෙරනාලද වෙසතුරුහට චෙත රටවැසියෝ රාජ්‍යයෙහි අභිෂෙක දුන්හ යි සිවිහු ද බලකාය ද නියම්ගම් වැසියෝ ද යන යම් කෙනෙක් ඇද්ද. ඔහු (හැමදෙන) නො සතුටු වන්නාහ.

6362. මා නිසා තොපගේ නො සමගි බව ද නිරතුරු කොට වන්නේ යැ. (එකල්හි) සිවින්ගේ කලහ ද විග්‍රහ ද මට නො රිසියෙයි.

6363. තවද කර්කශ කලහ ද (ඔවුනොවුන්ගේ) පහර දීමුදු නො මද වන්නෙ යැ. එසේ කලැ එකලා මා නිසා බොහෝ දෙනා නැසෙන්නේ යැ.

6364. පටිග්ගහීතං යං දින්නං සබ්බස්ස අග්ඝියං කතං,
අවරුද්ධති මං රාජා වඞ්කං ගච්ඡාමි පබ්බතං;
ඔකාසං සම්මා ජානාථ වනෙ යත්ථ වසාමසෙ.

6365. තග්ඝ තෙ මයමක්ඛාම යථාපි කුසලා තථා,
රාජිසී යත්ථ සම්මන්ති ආහුතග්ගී සමාහිතා.

6366. එස සෙලො මහාරාජ පබ්බතො ගන්ධමාදනො,
යත්ථ ත්වං සහ පුත්තෙහි සහ භරියාය වච්ඡසි.[1]

6367. තං චෙතා අනුසාසිංසු අස්සුනෙත්තා රුදම්මුඛා,
ඉතො ගච්ඡ මහාරාජ උජුං[2] යෙනුත්තරාමුඛො.

6368. අථ දක්ඛිසි භද්දන්තෙ විපුලං[3] නාම පබ්බතං,
නානාදුමගණාකිණ්ණං සීතච්ඡායං මනොරමං.[4]

6369. තමතික්කම්ම භද්දන්තෙ අථ දක්ඛිසි ආපකං,[5]
නදිං කෙතුමතිං නාම ගම්භීරං ගිරිගබ්භරං.

6370. පුථුලොමමච්ඡාකිණ්ණං සුපතිත්ථං මහොදිකං,[6]
තත්ථ න්හාත්වා පිවිත්වා ච අස්සාසෙත්වා ච පුත්තකෙ.

6371. අථ දක්ඛිසි භද්දන්තෙ නිග්‍රොධං මධුවිප්ඵලං,[7]
රම්මකෙ සිඛරෙ ජාතං සීතච්ඡායං මනොරමං.

6372. අථ දක්ඛිසි භද්දන්තෙ නාළිකං නාම පබ්බතං,
නානාදිජගණාකිණ්ණං සෙලං කිම්පුරිසායුතං.

6373. තස්ස උත්තරපුබ්බෙන මුචලින්දො නාම සො සරො,
පුණ්ඩරීකෙහි සඤ්ඡන්නො සෙතසොගන්ධියෙහි ච.

6374. සො වනං මෙඝසඞ්කාසං ධුවං හරිතසද්දලං,
සීහොවාමිසපෙක්ඛීව වනසණ්ඩං විගාහය;
පුප්ඵරුක්ඛෙහි සඤ්ඡන්නං ඵලරුක්ඛෙහි චූභයං.

---

1. ගච්ඡසි – මජසං.
2. උජ්ජුං – අට්ඨකථා.
3. වෙපුල්ලං – මජසං. සයා.
4. රම්මං – මජසං.
5. ආපගං – මජසං. සයා.
6. මහොදකං – මජසං. සයා.
7. මධුවිම්ඵලං – මජසං.

6364. තොප විසින් පඩුරු කරනලද යමක් ඇද්ද, එහැම දෙනලද මැ මා විසිනුදු පිළිගන්නාලද මැ වේවා. පියමහරජ මා රටින් නෙරැපියයි, (එහෙයින්) වඞ්කගිරියට යෙමි. සබඳිනි, වෙනෙහි යම් තැනෙකැ වසමෝ නම් එයට නිසි අවකාශයක් දනුව.

6365. පුදනලද ගිනි ඇති එකහසිත් ඇති රාජර්ෂීහු යම් තැනෙකැ සන්හිඳෙත් ද (වෙසෙත් ද) එයට යන මග දක්‍ෂ වනවරකයෝ යම්සේ කියද්ද එසෙයින් එකාන්තයෙන් තොපට ඇපි කියම්හ.

6366. මහරජුනි, තෙපි දරුවන් සමග භාය්‍ර්‍යාව සමග යම් තැනෙකැ වාස කරන්නවූ නම් එයට නිසි තෙල පර්වතය ගන්ධ-මාදන නම් වෙයි.

6367. කඳුළු පිරුණු නෙත් ඇති වලප්නා මුහුණු ඇති සැරටවැසි රජහු (වෙසතුරුහට) අනුශාසනා කළහ; 'මහරජුනි, මෙ මඟින් සෘජු වැ උතුරුදිග බලා යව' යි.

6368. තොපට යහපතක් මැ වේවා. ඉක්බිති නොයෙක් තරුගණයෙන් ගැවැසිගත් මනහර සිහිල් සෙවණ ඇති 'විපුල' නම් පර්වතය දක්නහු,

6369–70. ඒ ගල ඉක්ම වැළිදු පොකුලොම් මසුන් ගැවැසිගත් මනා තොට ඇති බොහෝ දිය ඇති ගැඹුරු වූ ගල්කුසින් බට කෙතුමතී නම් මහ හොයක් දක්නහු එහි නහා පැන් බී තමා දරුවන් අස්වසා,

6371. තොපට යහපතක් වේවා. ඉක්බිති රමණීය වූ කඳු මුදුන්හි හටගත් මනරම් වූ සිහිල් සෙවණ ඇති මධුරඵල ඇති නුගරුකක් දක්නහු,

6372. ඉක්බිති නොයෙක් ලිහිණිගණයා විසින් ගැවැසිගත් කිඳුරන් ගහන වූ 'නාලික' නම් ශෛලපර්වතය දක්නහු,

6373. ඒ නාලික පර්වතයට ඊශාන තන්හි හෙළපියුමින් ද හෙල්මැලි කල්හාරයෙන් ද ගැවැසිගත් විලෙක් ඇත. හෙ මුචලින්ද නම් වෙයි.

6374. ඒ තෙපි නිල්වලාකුළක් බඳු වූ නිරතුරු පලාවන් තණබිම් ඇති මල්රුකින් ද පලරුකින් ද යන දෙකින් ගැවැසිගත් වනලැහැබට ගොදුරු කැමැති සිංහයක්හු මෙන් පිවිසෙව.

6375. තත්ථ බින්දුස්සරා වග්ගු නානාවණ්ණා බහූ දිජා,
කූජන්තමුපකූජන්ති[1] උතු සම්පුප්ඵිතෙ දුමෙ.

6376. ගන්ත්වා ගිරිවිදුග්ගානං නදීනං පභවානි ච,
සො දක්ඛසි පොක්ඛරණිං කරඤ්ජකකුධායුතං.[2]

6377. පුථුලොමමච්ඡාකිණ්ණං සුපතිත්ථං මහොදිකං,
සමඤ්ච චතුරංසඤ්ච සාධුං අප්පටිගන්ධියං.

6378. තස්සා උත්තරපුබ්බෙන පණ්ණසාලං අමාපය,[3]
පණ්ණසාලං අමාපෙත්වා උඤ්ඡාචරියාය ඊහථ.

වනප්පවෙසනඛණ්ඩං නිට්ඨිතං.

6379. අහු වාසී කලිඞ්ගෙසු ජූජකො නාම බ්‍රාහ්මණො,
තස්සාසි දහරා භරියා නාමෙනාමිත්තතාපනා.

6380. තා නං තත්ථ ගතාවොචුං නදීඋදකහාරිකා,[4]
ථියො නං පරිභාසිංසු සමාගන්ත්වා කුතූහලා.

6381. අමිත්තා නූන තෙ මාතා අමිත්තො නූන තෙ පිතා
යෙ තං ජිණ්ණස්ස පාදංසු එවං දහරියං සතිං.

6382. අහිතං[5] වත තෙ ඤාතී මන්තයිංසු රහොගතා,
යෙ තං ජිණ්ණස්ස පාදංසු එවං දහරියං සතිං.

6383. දුක්කරං[6] වත තෙ ඤාතී මන්තයිංසු රහොගතා,
යෙ තං ජිණ්ණස්ස පාදංසු එවං දහරියුං සතිං.

6384. පාපකං වත තෙ ඤාතී මන්තයිංසු රහොගතා,
යෙ තං ජිණ්ණස්ස පාදංසු එවං දහරියං සතිං.

6385. අමනාපං වත තෙ ඤාතී මන්තයිංසු රහොගතා,
යෙ තං ජිණ්ණස්ස පාදංසු එවං දහරියං සතිං.

---

1. කූජන්ත මුපකූජන්ති – අට්ඨකථා.
2. බරඤ්ජ – මජසං.
3. මමාපය – මජසං.
4. භාරියා – මජසං. වි.
5. අහිතං – මජසං. සයා. වි.
6. දුක්කටං – මජසං. වි.

6375. එහි නොවිසිර පිඩු වැ පවත්නා හඩ ඇති මියුරු රාව ඇති නන් පැහැ නන් කුල ඇති බොහෝ සියොත්හු සෘතුසමයෙහි පිපිරුක්හි හිඳ කූල්නවුන් අනුව කූල්ති,

6376-6377. ඒ තෙපි එහි ගොස් ගිරිකඳුරු ද නදීනට ප්‍රභවස්ථාන වූ ඌල්විටු (උල්දිය පෙදෙස්) ද කරඳ කුඹුකින් යුත් පොතුලොම් මසුන් ගැවැසිගත් මනා තොට ඇති පිළිකුල් ගඳ නැති මිහිරි වූ බොහෝ දිය පිරුණු සම වැ සිවුරැස් වූ පොකුණක් දක්නහු.

6378. ඒ පොකුණට ඉසාන තන්හි පන්සලක් මවන්නහු. පන්සලක් මවාගෙන වනමුල් වනපලයෙන් යැපෙමින් නො පමා වැ වාස කරව.

වනප්‍රවෙශ කාණ්ඩය නිමි.

6379. කලිඟුරට (දුන්නිවිටය නම් ගම්) වැසි 'ජූජක' නම් බමුණෙක් වී. ඔහට නමින් 'අමිත්තතාපනා' නම් තරුණ අඹුවක් වූව.

6380. එගම්හි ස්ත්‍රීහු දිය ගෙනෙනුව හොයට ගියාහු ඒ අමිත්තතාපනාට මෙසේ කීහු: ඒ ස්ත්‍රීහු කුහුල් ඇතියන් මෙන් පිරිවරාගෙන ඇයට පිරිහෙළා තෙපලූහ.

6381. මෙවන් තුරුණු බව ඇති කල්හි යම් කෙනෙක් තී මේ ජරපත් මහල්ලාට දුන්හු ද තීගේ ඒ මව සැතිරියකැ යි හඟුම්හ. තීගේ ඒ පියා සතුරෙකැ යි හඟුම්හ.

6382. මෙවන් ළදරු බව ඇති කල්හි යම් කෙනෙක් තී මේ දිරාගිය මහල්ලාට දුන්හු ද තීගේ ඒ නෑයෝ රහසිගත ව තිට අහිතයක් මන්ත්‍රණ කළාහු වන.

6383. මෙවන් සොඳුරු ළදරු බව ඇති කල්හි යම් කෙනෙක් තී මේ ජරාජීර්ණ මහල්ලාට දුන්හු ද තීගේ ඒ නෑයෝ රහසැ හිඳ තිට දුෂ්කරයක් මන්ත්‍රණ කළාහු වන.

6384. මෙවන් ළදරු විය ඇති කල්හි යම් කෙනෙක් තී මේ ජරපත් මහල්ලාට දුන්හු ද තීගේ ඒ නෑයෝ රහොගත වැ තිට පවකමක් මන්ත්‍රණ කළාහු වන.

6385. මෙවන් තුරුණුබව ඇති කල්හි යම් කෙනෙක් තී මේ දිරාගිය මහල්ලාට දුන්හු ද තීගේ ඒ නෑයෝ එකලා වැ හිඳ තිට අමනාපයක් බැණගත්හු වන.

6386. අමනාපවාසං වසසි ජිණ්ණෙන පතිනා සහ,
යා ත්වං වසසි ජිණ්ණස්ස මතන්තෙ ජීවිතා වරං.

6387. න හි නූන තුය්හං කල්‍යාණි පිතා මාතා ච සොභනෙ,
අඤ්ඤං භත්තාරං වින්දිංසු යෙ තං ජිණ්ණස්ස පාදංසු;
එවං දහරියං සතිං.

6388. දුයිට්ඨං තෙ නවමියං අකතං අග්ගිහුත්තකං,
යෙ තං ජිණ්ණස්ස පාදංසු එවං දහරියං සතිං.

6389. සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ නූන බ්‍රහ්මචරියපරායණෙ,
සා ත්වං ලොකෙ අභිසපි සීලවන්තෙ බහුස්සුතෙ;
යා ත්වං වසසි ජිණ්ණස්ස එවං දහරියං සතිං.

6390. න දුක්ඛං අහිනා දට්ඨං න දුක්ඛං සත්තියා හතං,
තඤ්ච දුක්ඛඤ්ච තිප්පඤ්ච[1] යං පස්සෙ ජිණ්ණකං පතිං.

6391. නත්ථි ඛිඩ්ඩා නත්ථි රති ජිණ්ණෙන පතිනා සහ,
නත්ථි අල්ලාපසල්ලාපො ජග්ඝිතම්පි[2] න සොභති.

6392. යදා ච දහරො දහරා මන්තයන්ති රහොගතා,
සබ්බෙසං සොකා නස්සන්ති[3] යෙ කෙචි හදයනිස්සිතා.

6393. දහරා ත්වං රූපවතී පුරිසානං අභිපත්ථිතා,
ගච්ඡ ඤාති කුලෙ අච්ඡ කිං ජිණ්ණො රමයිස්සති.

6394. න තෙ බ්‍රාහ්මණ ගච්ඡාමි නදිං උදකහාරියා,
ථියො මං පරිභාසන්ති තයා ජිණ්ණෙන බ්‍රාහ්මණ.

6395. මා මෙ ත්වං අකරා කම්මං මා මෙ උදකමාහරි,
අහං උදකමාහිස්සං මා හොති කුපිතා අහු.

6396. නාහං තම්හි කුලෙ ජාතා යං ත්වං උදකමාහරෙ,
එවං බ්‍රාහ්මණ ජානාහි න තෙ වච්ඡාමහං ඝරෙ.

6397. සචෙ මෙ දාසං දාසිං වා නානයිස්සසි බ්‍රාහ්මණ,
එවං බ්‍රාහ්මණ ජානාහි න තෙ වච්ඡාමි සන්තිකෙ.

1. තිබ්බඤ්ච – මජසං.
2. ජග්ඝිතුම්පි.
3. සබ්බෙ සොකා විනස්සන්ති – ස්‍යා. සබ්බා සොකා – මජසං.

6386. මෙවන් ළදරු බව ඇති කල්හි නොමනා විසීමක් වසති, යම් බඳු තෝ මහල්ලාගේ ගෙහි වාස කෙරෙහි ද ඒ තීගේ ජීවිතයට වඩා මරණය උතුමැ.

6387. කලණ වූ සොඳුරිය, මෙවන් තරුණ බව ඇති කල්හි තී යම් කෙනෙක් මහල්ලාට දුන්හු ද ඒ තීගේ මවු ද පියා ද තිට අනෙක් සැමියකු නො ලත්හ යි හඟුම්හ.

6388. මෙවන් දහර බව ඇති කල්හි තී යම් කෙනෙක් මහල්ලාට දුන්හු ද ඒ තී විසින් නවමී යාගය නපුරු කොට පුදනලද වන. (තී දුන් යාගපිණ්ඩය පළමු කොට මහලු කවුඩකු විසින් ගන්නාලද වන) තී විසින් ගිනිපූජා නො කරනලද වන.

6389. මෙවන් තාරුණ්‍ය ඇති කල්හි යම් බඳු තෝ මහල්ලාගේ ගෙහි වාස කෙරෙහි ද ඒ තෝ ලොවිහි බඹසරෙහි නියැලි සිල්වත් බොහෝ ඇසූ පිරූ තැන් ඇති මහණබමුණන්ට ආක්‍රොශ කෙළෙහි වන.

6390. නයකු විසින් ඩහනලද්දෙ දුක් නො වෙයි, සැතින් පහරන ලද්දෙ දුක් නො වෙයි, යම් ස්ත්‍රියක් මහලු සැමියකු දකී ද හෙ මැ දුක් ද තියුණු දුක් ද වෙයි.

6391. මහලු සැමියා සමග ක්‍රීඩාවක් නැත (නො හොබී) කාවරති නැත, අල්ලාපසල්ලාප නැත, (කඩදත් විවර කොට සෙන්නහුගේ) සිනා ද නො හොබී.

6392. යම් කලෙක තරුණයා ද තරුණී ද දෙදෙන රහසි වැ හිඳ රහස් කියද්ද එසඳ තුලුන්ගේ ළය ඇසුරු කළ යම් කිසි ශෝක කෙනෙක් ඇද්ද එ හැම ශෝකයෝ නසිති.

6393. තෝ ළදුරියෙහි, රූ ඇතියහු, පිරිමින් විසින් ඓවසෙසින් පතනලදුවහු, නැඟියා, නෑයන්ගේ ගෙහි වස, මහල්ලා (තී පස්කම් ගුණෙන්) කෙසේ රමණය කරන්නේ දැ යි කීහු.

6394. බමුණ, තොප මහලු හෙයින් (මෙ ගමැ) ගැහැනු මට පිරිහෙළා කියති. එහෙයින් බමුණ, තොපට දිය ගෙනෙනුව හොයට නො යමි.

6395. තෙපි මට මෙහෙ නො කරව, නහමක් මට දිය ගෙනෙව, මම දිය ගෙනෙමි. භවතී නහමක් කිපෙව.

6396. යම් හෙයෙකින් තෙපි දිය ගෙනෙන්නවූ නම් මම් වනාහි එවන් (සැමියන්ගෙන් මෙහෙ ගන්නා) කුලෙහි නුපන්මි. බමුණ, මම තොපගේ ගෙහි නො වසන්නමි. මෙසේ දනුව.

6397. බමුණ, ඉදින් මට දසකු හෝ දැස්සක හෝ නො ගෙනෙන්නවූ නම් තොප කෙරෙහි නො වසන්නමි. බමුණ මෙසේ දනුව.

6398. නත්ථි මෙ සිප්පට්ඨානං වා ධනං ධඤ්ඤඤ්ච බ්‍රාහ්මණිං,
කුතොහං දසං දසිං වා ආනයිස්සාමි හොතියා;
අහං හොතිං උපට්ඨිස්සං මා හොති කුපිතා අහු.

6399. එහි තෙ අහමක්ඛිස්සං යථා මෙ වචනං සුතං,[1]
එස වෙස්සන්තරො රාජා වඞ්කෙ වසති පබ්බතෙ.

6400. තං ත්වං ගන්ත්වාන යාචස්සු දසං දසිං ච බ්‍රාහ්මණ,
සො තෙ දස්සති යාචිතො දසං දසිඤ්ච ඛත්තියො.

6401. ජිණ්ණොහමස්මි අබලො දීඝො ච'ද්ධා සුදුග්ගමො,
මා හොති පරිදෙවෙසි[2] මා ච ත්වං විමනා අහු;
අහං හොතිං උපට්ඨිස්සං මා හොති කුපිතා අහු.

6402. යථා අගන්ත්වා සඞ්ගාමං අයුද්ධොව පරාජිතො,
එවමෙව තුවං බ්‍රහ්මෙ අගන්ත්වාව පරාජිතො.

6403. සචෙ මෙ දසං දසිං වා නානයිස්සසි බ්‍රාහ්මණ,
එවං බ්‍රාහ්මණ ජානාහි න තෙ වච්ඡාමහං ඝරෙ,
අමනාපං තෙ කරිස්සාමි තං තෙ දුක්ඛං භවිස්සති.

6404. නක්ඛත්තෙ උතුපබ්බෙසු[3] යදා මං දක්ඛසි ලඞ්කතං,
අඤ්ඤෙහි සද්ධිං රමමානං තං තෙ දුක්ඛං භවිස්සති.

6405. අදස්සනෙන මය්හං තෙ ජිණ්ණස්ස පරිදෙවතො,
භීයො වඞ්කා ච පලිතා බහූ හෙස්සන්ති බ්‍රාහ්මණ.

6406. තතො සො බ්‍රාහ්මණො භීතො බ්‍රාහ්මණියා වසානුගො,
අට්ටිතො කාමරාගෙන බ්‍රාහ්මණිං එතදබ්‍රවි.

6407. පාථෙය්‍යං මෙ කරොහි ත්වං සඞ්කුලියා සගුළානි ච,[4]
මධුපිණ්ඩිකා ච සුකතායො සත්තුභත්තඤ්ච බ්‍රාහ්මණි.

6408. ආනයිස්සං මෙථුනකෙ උභො දසකුමාරකෙ,
තෙ තං පරිචරිස්සන්ති රත්තින්දිවමතන්දිතා.

6409. ඉදං වත්වා බ්‍රහ්මබන්ධු පටිමුඤ්චි උපාහනා,
තතො සො මන්තයිත්වාන භරියං කත්වා පදක්ඛිණං.

---

1. සුණං – මජසං.
2. පරිදෙවෙසි – මජසං.
3. උතුපුබ්බෙසු – මජසං.
4. සංගුලා සකලානිච – මජසං.

6398. බැමිණිය, මා සතු ශිල්පයෙක් හෝ ධනයෙක් ධාන්‍ය-යෙක් හෝ නැත. මම කිසෙයින් භවතියට දසකු හෝ දැස්සක හෝ ගෙනෙම් ද? මම භවතියට මෙහෙ කරන්නෙමි. භවතී නහමක් කිපෙව.

6399. එව, යම්සේ මා විසින් තෙපුලෙක් අසනලද ද එසෙයින් මම් තොපට කියමි, තෙල වෙසතුරු මහරජ වඞ්කගිරියෙහි වාස කෙරෙයි.

6400. බමුණ, තෙපි (එහි) ගොස් ඔබ අතින් දසකුදු දැස්සක ද යදුව. තොප විසින් යදනාලද එ රජ තොපට දසකුදු දැස්සක ද දෙන්නෙ යැ.

6401. මම මහල්ලෙමි, බල නැත්තෙමි, මඟ ද දික් වෙයි, අතිශය දුර්ගම යැ. භවති නො හඬව, තෙපි නහමක් දෙම්නස්ව, මම භවතියට මෙහෙ කරනෙමි, භවතී නො කිපෙව.

6402. බමුණ යම්සේ සටනට නො ගොස් යුද නැතිමෙය මැ පැරැදියෙහි ද, එසෙයින් මැ තෙපි නො ගොස් මැ පැරැදියෙහි.

6403. බමුණ ඉදින් මට දසයකු හෝ දසියක හෝ නො ගෙනෙන්නවු නම් මම තොපගේ ගෙහි නො වසමි. බමුණ, මෙසේ දනුව, තොපට නො රුස්නක් කරනෙමි, ඒ තොපට දුක් වන්නෙ යැ.

6404. යම් කලෙකැ (ඡටසෘතුයෙහි) ඍතුසන්ධීන්හි පවත්නා සැණකෙළියෙහි සර්වාභරණයෙන් සැදුණු මා අන් පිරිමින් හා සමග රමණය කරන්නිය දක්නහු ද ඒ තොපට දුක් වන්නෙ යැ.

6405. මා නො දැක්මෙන් හඬන්නා වූ මහලු තොපගේ වක ද බොහෝ වන්නේ යැ. නර ද බොහෝ වන්නෙ යැ.

6406. ඉක්බිති එ බමුණු බියපත් වැ බැමිණියගේ වසයට ගියෙ කාමරාගයෙන් පෙළනලද්දෙ බැමිණියට තෙල කරුණ කී:

6407. බැමිණිය, තෙපි සංකුල පූ ද සකුරු පූ ද මොනවට කළ අත්වට ද අත්සුණු ද බත්පළාවක් (බත්මුලක්) ද මට මඟ උපකරණ කොට දෙව.

6408. සමානකුල ඇති කුමරුවන් දෙදෙනකුන් තොපට දස් පිණිස ගෙනෙන්නෙමි. ඔහු දවරය නො මැළි වැ තොපට මෙහෙ කරන්නාහ.

6409. බමුණු මෙසේ කියා වහන් ලි ය. ඉක්බිති හේ රහස් ඔවා දී අඹුව පැදකුණු කොට,

6410. පක්කාමි සො රුණ්ණමුඛො බ්‍රාහ්මණො සහිතබ්බතො,
සිවීනං නගරං ඵීතං දාසපරියෙසනං චරං.

6411. සො තත්ථ ගන්ත්වා අවච යෙ තත්ථාසුං සමාගතා,
කුහිං වෙස්සන්තරො රාජා කත්ථ පස්සෙමු ඛත්තියං.

6412. සො ජනා තං අවචාසි[1] යෙ තත්ථාසුං සමාගතා,
තුම්හෙහි බ්‍රහ්මෙ පකතො අතිදානෙන ඛත්තියො;
පබ්බාජිතො සකා රට්ඨා වඞ්කෙ වසති පබ්බතෙ.

6413. තුම්හෙහි බ්‍රහ්මෙ පකතො අතිදානෙන ඛත්තියො,
ආදාය පුත්තදාරඤ්ච වඞ්කෙ වසති පබ්බතෙ.

6414. සො චොදිතො බ්‍රාහ්මණියා බ්‍රාහ්මණො කාමගිද්ධිමා,
අඝං තං පතිසෙවිත්ථ;
වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ ඛග්ගදීපිනිසෙවිතෙ.

6415. ආදාය බෙළුවං දණ්ඩං අග්ගිහුත්තං කමණ්ඩලුං,
සො පාවිසි බ්‍රහාරඤ්ඤං යත්ථ අස්සොසි කාමදං.

6416. තං පවිට්ඨං බ්‍රහාරඤ්ඤං කොකා නං පරිවාරයුං,
වික්කන්දි සො විප්පනට්ඨො දූරෙ පන්ථා අපක්කමි.

6417. තතො සො බ්‍රාහ්මණො ගන්ත්වා භොගලුද්ධො අසඤ්ඤතො,
වඞ්කස්සොහරණෙ නට්ඨො,
*[සුනඛෙහි පරිවාරිතො රුක්ඛසම්භඤ්ච නිසින්නොව];
ඉමා ගාථා අභාසථ.

6418. කො රාජපුත්තං නිසභං ජයන්තමපරාජිතං,
භයෙ ඛෙමස්ස දාතාරං කො මෙ වෙස්සන්තරං විදූ.

6419. යො යාචතං පතිට්ඨාසි භූතානං ධරණීරිව,
ධරණූපමං මහාරාජං කො මෙ වෙස්සන්තරං විදූ.

6420. යො යාචතං ගතී ආසි සවන්තීනංව සාගරො,
උදධූපමං[2] මහාරාජං කො මෙ වෙස්සන්තරං විදූ.

6421. කල්‍යාණතිත්ථං සුචිමං සීතූදකං මනොරමං,
පුණ්ඩරීකෙහි සංඡන්නං යුත්තං කිඤ්ජක්ඛරෙණුනා;
රහදූපමං[3] මහාරාජං කො මෙ වෙස්සන්තරං විදූ.

---

1. තෙ ජනා තං අවචිංසු – මජසං.
2. තළූපමං – මජසං.
3. සරූපමං – මජසං.
* ඉමං පාදද්වයං සබ්බත්ථ පොත්ථකෙසු න දිස්සති.

6410. එ බමුණු සමාදන් වූ ව්‍රත ඇතියේ වලප්නා මුහුණු ඇතියේ දූසිදසුන් සොයා ඇවිදිනෙ සිවීන්ගේ සම්පත්තීන් විපුල වූ ජයතුරා නුවරට පිටත් වැ ගියේ.

6411. හේ එහි ගොස් එහි යම් කෙනෙක් රැස් වැ සිටියාහු ද ඔවුන්ට මෙසේ කී: වෙසතුරු මහරජ කොහි ද? එ රජ කොහි දී දක්මෝ ද සි.

6412. එහි යම් කෙනෙක් රැස් වැ සිටියාහු ද එ ජනයා ඔහට මෙසේ කී: බමුණ, තොප විසින් අධික දනයෙන් පෙළන ලද රජ සිය රටින් නෙරනලද්දෙ වඞ්කගිරියෙහි වාස කෙරෙයි.

6413. බමුණ, තොප විසින් අතිදනයෙන් පෙළනලද රජ තෙම අඹුදරුවන් ද ගෙන ගොස් වඞ්කගිරියෙහි වාස කෙරෙයි.

6414. කාමයෙහි ගිජු වූ එ බමුණු බැමිණිය විසින් චොදනා කරනලද්දෙ වල්මුවන් විසින් ගැවැසිගත් කගවෙහෙණුන් හා දිවියන් විසින් සෙවුනා ලද වනයෙහි වින්දයුතු යම් දුකෙක් ඇද්ද එ දුක් අනුභව කෙළේ.

6415. එ බමුණු බෙලුව සැරයටිය ද ගිනි පුදන කෙණෙස්ස ද කමණ්ඩලාව ද ගෙන යම් අරණෙකැ කැමැති සැපත් දෙන වෙසතුරු රජ වෙසෙති ඇසී ද ඒ මහ අරනට පිවිසියෙ යැ.

6416. ඒ මහවල් වන් බමුණු (වන දෙර රක්නහුගේ) බල්ලෝ පිරිවරාගත්හ. හෙ මහ හඬින් හැඬී. මං මුළා වූයේ මඟින් දුරු වැ ගියේ.

6417. ඉක්බිති භෝගයෙහි ගිජු වූ සංයමයක් නැති එ බමුණු ගොස් වඞ්කගිරියට යන මඟ මුළා වූයෙ මේ ගාථා කී:

6418. රාජපුත්‍ර වූ උතුම් වූ මසුරුසින් ජය ගන්නා වූ අපරාජිත වූ බියෙහි අභය දෙන්නා වූ වෙසතුරු රජ වසන තැන් කවරෙක් මට දන කියන්නෙ ද?

6419. යමෙක් යදියනට පිහිට වී ද, පොළොව මෙන් හැම සත්නට පිහිට වූ දෙරණට උපමා වූ ඒ වෙසතුරු මහරජහු (වසන තැන්) කවරෙක් මට දන කියන්නෙ ද?

6420. ගඞ්ගාවනට සාගරය මෙන් යමෙක් යදියනට පිළිසරණ වී ද සයුරට උපමා වූ වෙසතුරු මහරජහු කවරෙක් මට දන කියන්නෙ ද?

6421. හෙළපියුමින් සැදුණු කුසුම් රේණුයෙන් යුක් කලණ තොට ඇති පවිත්‍ර වූ සිහිල් සෙවණ ඇති මනරම් විලක් බඳු වූ වෙසතුරු මහරජහු කවරෙක් මට දන කියන්නෙ ද?

6422. අස්සත්ථංව පථෙ ජාතං සීතච්ඡායං මනොරමං,
සන්තානං විස්සමෙ[1]තාරං කිලන්තානං පටිග්ගහං;
තථූපමං මහාරාජං කො මෙ වෙස්සන්තරං විදූ.

6423. නිග්‍රොධංව පථෙ ජාතං සීතච්ඡායං මනොරමං,
සන්තානං විස්සමෙතාරං කිලන්තානං පටිග්ගහං;
තථූපමං මහාරාජං කො මෙ වෙස්සන්තරං විදූ.

6424. අම්බං ඉව පථෙ ජාතං සීතච්ඡායං මනොරමං,
සන්තානං විස්සමෙතාරං කිලන්තානං පටිග්ගහං;
තථූපමං මහාරාජං කො මෙ වෙස්සන්තරං විදූ.

6425. සාලං ඉව පථෙ ජාතං සීතච්ඡායං මනොරමං,
සන්තානං විස්සමෙතාරං කිලන්තානං පටිග්ගහං;
තථූපමං මහාරාජං කො මෙ වෙස්සන්තරං විදූ.

6426. දුමං ඉව පථෙ ජාතං සීතච්ඡායං මනොරමං,
සන්තානං විස්සමෙතාරං කිලන්තානං පටිග්ගහං;
තථූපමං මහාරාජං කො මෙ වෙස්සන්තරං විදූ.

6427. එවඤ්ච මෙ විලපතො පවිට්ඨස්ස බ්‍රහාවනෙ,
අහං ජානන්ති යො වජ්ජා නන්දිං සො ජනයෙ මමං[2]

6428. එවඤ්ච මෙ විලපතො පවිට්ඨස්ස බ්‍රහාවනෙ,
අහං ජානන්ති යො වජ්ජා (වෙස්සන්තරනිවෙසනං;)
තාය සො එකවාචාය පසවෙ පුඤ්ඤං අනප්පකං.

6429. තස්ස චෙතො පටිස්සාසි අරඤ්ඤෙ ලුද්දකො චරං,[3]
තුම්හෙහි බ්‍රහ්මෙ පකතො අතිදානෙන ඛත්තියො;
පබ්බාජිතො සකා රට්ඨා වඞ්කෙ වසති පබ්බතෙ.

6430. තුම්හෙහි බ්‍රහ්මෙ පකතො අතිදානෙන ඛත්තියො,
ආදාය පුත්තදාරඤ්ච වඞ්කෙ වසති පබ්බතෙ.

6431. අකිච්චකාරී දුම්මෙධො රට්ඨා විව[4]නමාගතො,
රාජපුත්තං ගවෙසන්තො බකො මච්ඡමිවොදකෙ.

---

1. විස්සමෙ – මජසං. ස්‍යා.
2. මම – මජසං. ස්‍යා.
3. ලුද්දගොචරො – මජසං. ස්‍යා.
4. පවනා – මජසං.

6422. විඩාපත් ජනයන්ගේ වෙහෙස හරනා වූ මහ මිරිකුණුවුනට පිහිට වූ සිහිල් සෙවණ ඇති මහමහ නැඟි මනරම් ඇසතු රුකක් යම්සේ නම් එබඳු උපමා ඇති වෙසතුරු මහරජහු කවරෙක් මට දන කියන්නෙ ද?

6423. විඩාපත් ජනයන්ගේ වෙහෙස හරනා වූ මාර්ගක්ලාන්තයනට පිහිට වූ සිහිල් සෙවණ ඇති මහමහ නැඟි මනරම් නුග රුකක් යම්සේ නම් එබඳු උපමා ඇති වෙසතුරු මහරජහු කවරෙක් මට දන කියන්නෙ ද?

6424. විඩාපත් ජනයන්ගේ වෙහෙස හරනා වූ මහ මිරිකුණුවුනට පිහිට වූ සිහිල් සෙවණ ඇති මහමහ නැඟි මනරම් අඹ රුකක් යම්සේ නම් එබඳු උපමා ඇති වෙසතුරු මහරජහු කවරෙක් මට දන කියන්නෙ ද?

6425. විඩාපත් ජනයන්ගේ වෙහෙස හරනා වූ මහමහ පෙළුණුවුනට පිහිට වූ සිහිල් සෙවණ ඇති මහමහ නැඟි මනරම් සල්රුකක් යම්සේ නම් එබඳු උපමා ඇති වෙසතුරු මහරජහු කවරෙක් මට දන කියන්නෙ ද?

6426. විඩාපත් ජනයන්ගේ වෙහෙස හරනා වූ මහමහ මිරිකුණානට පිහිට වූ සිහිල් සෙවණ ඇති මහමහ නැඟි මනරම් රුකක් යම්සේ නම් එබඳු උපමා ඇති වෙසතුරු මහරජහු කවරෙක් මට දන කියන්නෙ ද?

6427. මහවල්හි මංමුළා වූ මෙසේ වලප්නා මට යමෙක් 'මම දන්මි'යි කී නම් හෙ මට සොම්නස් දනවන්නෙ යැ.

6428. මහවෙනෙහි මංමුළා වූ මෙසේ වලප්නා මට යමෙක් මම දන්මි' කී නම් හෙ ඒ එක් වදනින් බොහෝ පින් රැස් කරන්නෙ යි.

6429. මහට, වැදි වැ වෙනෙහි ඇවිදුනා චේත රටවැසියෙක් මෙසේ පිළිවදන් ඇස්වී: බමුණ තොප විසින් අතිදනයෙන් පෙළන ලද රජ තෙම සියරටින් නෙරනලද්දෙ වංකගිරියෙහි වාස කෙරෙයි.

6430. බමුණ තොප විසින් අධිකදනයෙන් මඩනාලද වෙසතුරු රජ අඹුදරුවන් ද ගෙනගොස් වංකගිරියෙහි වෙසේ.

6431. නුවණ නැති නො කටයුතු කරනසුලු තෝ දියෙහි මසකු සොයන කොකකු මෙන් වෙස්සන්තර රාජපුත්‍රයා සොයමින් රටින් නික්ම මහවනයට ආයෙහි.

6432. තස්ස ත්‍යාහං න දස්සාමි ජීවිතං ඉධ බ්‍රාහ්මණ,
අයං හි තෙ[1] මයා නුන්නො සරො පාස්සති[2] ලොහිතං.

6433. සිරො තෙ වජ්ඣයිත්වාන[3] හදයං ඡෙත්වා සබන්ධනං,
පන්ථසකුණං[4] යජිස්සාමි තුය්හං මංසෙන බ්‍රාහ්මණ.

6434. තුය්හං මංසෙන මෙදෙන මත්ථකෙන ච බ්‍රාහ්මණ.
ආහුතිං පග්ගහෙස්සාමි ඡෙත්වාන හදයං තව.

6435. තං මෙ සුයිට්ඨං සුහුතං තුය්හං මංසෙන බ්‍රාහ්මණ,
න ච ත්වං රාජපුත්තස්ස භරියං පුත්තෙ ච නෙස්සසි.

6436. අවජ්ඣො බ්‍රාහ්මණො දූතො චෙතපුත්ත සුණොහි මෙ,
තස්මා හි දූතං න හනන්ති එස ධම්මො සනන්තනො.

6437. නිජ්ඣත්තා සිවයො සබ්බෙ පිතා නං දට්ඨුමිච්ඡති,
මාතා ච දුබ්බලා තස්ස අචිරා චක්ඛූනි ජීයරෙ.

6438. තෙසාහං පහිතො දූතො චෙතපුත්ත සුණොහි මෙ,
රාජපුත්තං නයිස්සාමි යදි ජානාසි සංස[5] මෙ.

6439. පියස්ස මෙ පියො දූතො පුණ්ණපත්තං දදමි තෙ,
ඉමඤ්ච මධුනො තුම්බං මිගසත්ථිඤ්ච[6] බ්‍රාහ්මණ;
තඤ්ච තෙ දෙසමක්ඛිස්සං යත්ථ සම්මති කාමදො.

ජූජකපබ්බං නිට්ඨිතං.

6440. එස සෙලො මහාබ්‍රහ්මා පබ්බතො ගන්ධමාදනො,
යත්ථ වෙස්සන්තරො රාජා සහ පුත්තෙහි සම්මති.

6441. ධාරෙන්තො බ්‍රාහ්මණං ච වණ්ණං ආසදඤ්ච මසං ජටං,
චම්මවාසී ඡමා සෙති ජාතවෙදං නමස්සති.

6442. එතෙ නීලා පදිස්සන්ති නානාඵලධරා දුමා,
උග්ගතා අබ්භකූටං[7] ව නීලා අඤ්ජනපබ්බතා.

---

1. අයඤ්හි තෙ මයා – මජ්සං.
2. සරො විස්සති – මජ්සං.
3. බජ්ඣයිත්වාන – මජ්සං.
4. බන්ධසකුණං – මජ්සං.
5. සංයමෙ – මජ්සං.
6. මිගසන්ධිඤ්ච – මජ්සං.
7. අබ්භකූටාව – මජ්සං. සං. පා. වි.

6432. බමුණ, මම මෙහි දී ඒ නො කටයුතු කරන තට දිවි නො දෙමි. ම විසින් විදුනාලද මේ සරය තාගේ ලේ බොන්නෙ යැ.

6433. බමුණ, තා මරා තාගේ හිස සිඳැ අක්මා සහිත හදමස් කපාගෙනැ තාගේ මසින් මාර්ගදේවතාවන්ට 'පඤ්චසකුණ' යාග කරනෙමි. (බිලියම් කරනෙමි)

6434. බමුණ, තාගේ හදමස් කපාගෙනැ තාගේ මසිනුදු මස්-තෙලිනුදු හිස්මුලිනුදු හෝම කරනෙමි.

6435. බමුණ මා විසින් තාගේ මසින් කරනලද එ මොනවට යාග කරනලද මොනොවට පුදනලද කවර හෙයින යත්: ඒ හෙතුවින් තෝ රාජපුත්‍රයාගේ අඹුව හෝ දරුවන් හෝ නො ගෙන යන්නෙහි.

6436. චෙතපුත්‍රය, මාගේ බස් අසව. බමුණා ද දූතයා ද නො මැරියැයුතු වෙයි. එ කරුණෙන් දූතයා නො මරති, මෙ දහම සනාතන (පුරාණ) වෙයි.

6437. හැම සිවිහු සන්හිඳුවනලදහ. පියරජ ඔහු දක්නට රිසි වෙයි, ඔහුගේ මවු ද දුබල යැ. නොබෝ කල්හි මැ ඇස් පිරිහෙයි. (නිරතුරු හැඬීමෙන)

6438. මම ඔවුන් විසින් මෙහෙයනලදුයෙමි, චෙතපුත්‍රය මාගේ බස් අසව. වෙසතුරු රජපුතු ගෙනැ යමි. ඉදින් දනී නම් මට කියව.

6439. බමුණ, මාගේ ප්‍රිය (වෙසතුරු) හට ප්‍රිය දූතයෙහි, තට තුටුපඬුරු කොට මේ මීපිරු ලබුව ද මුවකලවෙ ද දෙමි. කැමැති සැපත් දෙන වෙසතුරු යම් තැනෙකැ වෙසේ ද එ දෙස ද තට කියමි.

ජූජක පර්වය නිමි.

6440. බමුණ යම් තැනෙකැ වෙසතුරු රජ දරුවන් හා සමග වාස කෙරේ ද තෙල පැනෙන ගල ඒ ගඳමහන් පවුව යි. (කඳු පාමුලින් උතුරුදිග බලා ගොස් සක්දෙව් මවාදුන් අසපුවෙහි දක්නෙහි)

6441. (එ රජ) උතුම් තවුස්වෙස් ද දෙහෙටිල්ල ද ගිනිපුදන සැන්ද ද (හොමදබ්බි) දළමඬුලු ද ධරනුයෙ අඳුන්දිවිසම් ධරනුයෙ බිමැ කොළ ඇතිරියෙහි හොවී. ගිනිදෙවියා පුදයි.

6442. තෙල නිල්වන් වූ නොයෙක් ඵල ධරන වෘක්ෂයෝ නැඟී සිටි වලාකුළු මෙන් නිල්වන් අඳුන් කුළු මෙන් පැනෙති.

6443. ධවස්සකණ්ණා ඛදිරා සාලා ඵන්දනමාලුවා,
සම්පවෙධන්ති වාතෙන සකිං පීතාව මාණවා.

6444. උපරි දුමපරියායෙසු සංගීතියොව සුය්‍යරෙ,
නජ්ජුහා කොකිලසඞ්ඝා සම්පතන්ති දුමා දුමං.

6445. අව්හයන්තාව ගච්ඡන්තං සාඛාපණ්ණ[1]සමෙරිතා,
රමයන්තාව ආගන්තුං මොදයන්ති නිවාසිනං;
යත්ථ වෙස්සන්තරො රාජා සහ පුත්තෙහි සම්මති.

6446. ධාරෙන්තො බ්‍රාහ්මණං වණ්ණං ආසදඤ්ච මසං ජටං,
චම්මවාසී ඡමා සෙති ජාතවෙදං නමස්සති.

6447. අම්බා කපිත්ථා[2] පනසා සාලා ජම්බු විභීතකා,[3]
හරීතකී ආමලකා අස්සත්ථා බදරානි ච,[4]

6448. චාරු තිම්බරුක්ඛා චෙත්ථ නිග්‍රොධා ච කපිත්ථනා,
මධූ මධුකා ථෙවන්ති නීචෙ පක්කා චුදුම්බරා.

6449. පාරෙවතා භවෙය්‍යා ච මුද්දිකා ච මධුත්ථිකා,[5]
මධුං අනෙලකං තත්ථ සකමාදය භුඤ්ජරෙ.

6450. අඤ්ඤෙත්ථ පුප්ඵිතා අම්බා අඤ්ඤෙ තිට්ඨන්ති දෙමිලා,
අඤ්ඤෙ ආමා ච පක්කා ච භෙකවණ්ණා[6] තදූභයං.

6451. අථෙත්ථ හෙට්ඨා පුරිසො අම්බපක්කානි ගණ්හති,
ආමානි චෙව පක්කානි වණ්ණගන්ධරසුත්තමෙ.[7]

6452. අතෙව[8] මෙ අච්ඡරියං හිඞ්කාරො පටිභාති මං,
දෙවානමිව ආවාසො සොභති නන්දනූපමො.

6453. විභෙදිකා නාළිකෙරා ඛජ්ජූරීනං බ්‍රහාවනෙ,
මාලාව ගන්ථිතා ඨන්ති ධජග්ගානෙව දිස්සරෙ;
නානාවණ්ණෙහි පුප්ඵෙහි නභං තාරාචිතාමිව.

6454. කුටජී කුට්ඨතගරා[9] පාටලියො ච පුප්ඵිතා,
පුන්නාගා ගිරිපුන්නාගා කොවිළාරා ච පුප්ඵිතා.

---

1. සාඛාපත්ත – මජසං. ස්‍යා. පී.
2. කපිට්ඨා – මජසා.
3. විභෙදකා – මජසාං. ස්‍යා.
4. පදරානිච – මජසං.
5. මධුත්ථිකා – මජසං.
6. සිඞ්ගවණ්ණ – මජසං. ස්‍යා.
7. රසුත්තමා – මජසං,
8. තථෙව – මජසං.
9. කුටජා කුට්ඨතගරා – මජසං. කුටජී කුට්ඨතගරා – ස්‍යා.

6443 දුව යැ අසු යැ කිහිරි යැ සල් යැ කොළොම් යැ මාළුවා යැ යන වෘක්‍ෂයෝ එක්වරක් මැ පානය කළ රාසොඬුන් මෙන් පවනින් වෙවුළති.

6444. වෘක්‍ෂශාඛා මතුයෙහි (පියොතුන් හඬ) දෙව්ගී මෙන් ඇසෙයි. විලිකුළුමුළු හා කෙවිලිමුළු ගසින් ගසට පනිති.

6445. යම් පර්වතයෙකැ වෙසතුරු රජ දරුවන් සමග වාස කෙරේ ද (එහි) පවනින් සැලෙන ශාඛාපත්‍රයෝ තමා පියා යනුවහු කැඳවනුවන් වැන්නහ. තමා කරා එන්නහු රමණය කරනුවන් වැන්නහ. නිතිවසන දනන් තුටු කෙරෙති.

6446. (එ රජ එහි) උතුම් තවුස්වෙස් ද දෙහෙට්ල්ල ද ගිනිපුදන සැන්ද ද දළමඩුලු ද ධරනුයෙ අඳුන් දිවිසම් ධරනුයෙ බිමැ (පත් ඇතිරියෙහි) හොවී, ගිනි දෙවියා නමදී.

6447. අඹ ද ගිවුළු ද පනා (කොස්) ද සල් ද දඹ ද බුළු ද අරළු ද ඇඹුලු (නෙල්ලි) ද ඇසතු ද ඩෙබර ද,

6448. එහි රන්තිඹිරි රුක් ද නුග ද හෙළ කිඳි ඇසතු ද ඇත. මියුරු රස ඇති මීරුක්හු හොබවති. මිටි රුක්හි විලිකුන් දිඹුල්පල ද ඇත.

6449. කිරිපලු ද එල්ගෙද ද මී වැහෙන මීදි ද ඇත. එ වෙනෙහි නිවැසි මී තුමූ මැ ගෙන බුදිති.

6450. ඒ වෙනෙහි ඇතැම් අඹරුක් කෙනෙක් මල්පිපී සිටිති. ඇතැම් අඹරුක් කෙනෙක් මැලැගෙන (පලගනිමින්) සිටිති. ඇතැම් අඹරුක් කෙනෙක් අමු පල ද විලිකුන් පල ද ඇති වැ සිටිති. එ අමු විලිකුන් දෙපල මැ නිල්මැඩියන් වැන්න හ.

6451. තවද ඒ අසපුවෙහි අඹරුක් යට සිටි පුරුෂ තෙම (රුකට නො නැඟී මැ) වර්ණ ගන්ධ රසයෙන් උතුම් වූ අමු අඹ ද විලිකුන් අඹ ද නෙලාගනී.

6452. මට ඉතා මැ අසිරි යැ, මට විස්මය වැ වැටහෙයි, දෙවියනට නිවාස වූ නඳුනුයන මෙන් හොබී.

6453. ඉඳි රුකින් යැදි මහවෙනෙහි තල් රුක් ද නෙරළු රුක් ද ඇති. සුපිපි රුක් ගෙතු මල්දම් සෙයින් සිටී, ධවජාග්‍රයන් මෙන් පැනෙයි, නන් පැහැ මලින් තරුවැළින් සැදි අහස මෙනි.

6454. සුළුකෙළිඳ ද උපුල්කොළ ද කුටරලා ද පළොල් රුක් ද පිපී සිටිත්, දෙඹරුක් ද මහදෙඹරුක් ද කොබොළල රුක් ද පිපී සිටිත්.

6455. උද්දාලකා සොමරුක්ඛා අගරු[1]භල්ලියො බහූ,
පුත්තජීවා[2] ච කකුධා[3] අසනා චෙත්ථ පුප්ඵිතා.

6456. කුටජා සලලා නීපා කොසම්බලබුජා ධවා,
සාලා ච පුප්ඵිතා තත්ථ පලාලඛලසන්නිභා.[4]

6457. තස්සාවිදූරෙ පොක්ඛරණී භූමිභාගෙ මනොරමෙ,
පදුමුප්පලසඤ්ඡන්නා දෙවානමිව නන්දනෙ.

6458. අථෙත්ථ පුප්ඵරසමත්තා කොකිලා මඤ්ජුභාණිකා,
අභිනාදෙන්ති පවනං[5] උතුසම්පුප්ඵිතෙ දුමෙ.

6459. භස්සන්ති මකරන්දෙහි[6] පොක්ඛරෙ පොක්ඛරෙ මධු,
අථෙත්ථ වාතා වායන්ති දක්ඛිණා අථ පච්ඡිමා;
පදුමකිඤ්ජක්ඛරෙණූහි ඔකිණ්ණො හොති අස්සමො.

6460. ථූලා සිඞ්ඝාටකා චෙත්ථ සංසාදියා පසාදියා,[7]
මච්ඡකච්ඡපබ්‍යාවිද්ධා බහූ චෙත්ථ මුපයානකා;
මධුං භිංසෙහි සවති ඛීරං සප්පි මුළාලිභි.[8]

6461. සුරභි තං වනං වාති නානාගන්ධසමෙරිතං,[9]
සම්මද්දතෙව ගන්ධෙන පුප්ඵසාඛාහි තං වනං;
භමරා පුප්ඵගන්ධෙන සමන්තා මභිනාදිතා.

6462. අථෙත්ථ සකුණා සන්ති නානාවණ්ණා බහූ දිජා,
මොදන්ති සහ භරියාහි අඤ්ඤමඤ්ඤං පකූජිනො.

6463. නන්දිකා ජීවපුත්තා ච ජීව පුත්තා ච පියා ච නො,
පියා පුත්තා පියා නන්ද දිජා පොක්ඛරණීසරා.

6464. මාලාව ගන්ථිතා ඨන්ති ධජග්ගානෙව දිස්සරෙ,
නානාවණ්ණෙහි පුප්ඵෙහි කුසලෙහි සුගන්ධිකා;
යත්ථ වෙස්සන්තරො රාජා සහ පුත්තෙහි සම්මති.

6465. ධාරෙන්තො බ්‍රාහ්මණං වණ්ණං ආසදං ච මසං ජටං,
චම්මවාසී ඡමා සෙති ජාතවෙදං නමස්සති.

---

1. අග්ගලු - මජසං.
2. පුටජීවා - මජසං.
3. කුක්කුටා - සයා.
4. සන්තාභා - මජසං.
5. තං වනං - මජසං. සයා.
6. මකරන්තෙහි - මජසං.
7. සංසාරියපසාරියා - මජසං.
8. සබ්බිමුළාරිභි - මජසං.
9. සමොදිකා - මජසං.

6455. එහි එරහැන්ද ද සෝමරුක් ද අගිල්රුක් ද බදුලුරුක් ද බොහෝ යැ, අවරි ද සුළුකුඹුක් ද පියාරුක් ද පිපී සිටියි.

6456. එහි මහකෙළිඳ ද සලළ රුක් ද බක්මීරුක් ද කොසඹ රුක් ද දෙල් රුක් ද දූවරුක් ද සල්රුක් ද පිපී සිටියි. (රුක් යට වගළ මල්රැස) පිදුරු කලවිටි වැන්න.

6457. එ අසපුවට නුදුරෙහි මනරම බිම් පෙදෙසෙකැ දෙවි-යන්ගේ නඳුනුයනෙහි මෙන් පියුමුපුලෙන් සැදි (සිවුරැස්) පොකුණෙක් ඇත.

6458. තවද එහි පොකුරුමී රසින් මත් වූ මියුරු හඬ ඇති කුරවිකෙවිල්ලෝ ඍතු සමයෙහි පිපිරුක්හි හිඳ (සියහඬින්) මහ වනය වෙසෙසින් හඬවති.

6459. මලින් බස්නා මුවරඳින් පොකුරුපතැ පොකුරුපතැ මී ඇත. තවද ඒ අසපුවෙහි දකුණුදෙසින් අවරදෙසින් දසනුදසින් පවන් හමයි. පියුම් කෙසරුයෙන් හා රොනින් එ අසපුව ගැවැසි ගත්තේ වෙයි.

6460. ඒ පොකුණෙහි මහවිල්කටු ද සවයංජාත හුරුහැල් ද එයින් පතිත වැ හැටි හැල් ද ඇත. රැහැබැඳ ඇවිදිනා මස්කැස්බෝ ද ඇත. එහි කකුළුවෝ ද බොහෝ වෙති. නෙළුඹලයෙන් මී වැහෙයි, නෙළුඹුදලියෙන් වැහෙන රස කිරිමුසු ගිතෙල් වැන්න.

6461. නන් ගඳින් වැහුණ එ වනය සුවඳ හමයි. පුෂ්පශාඛා-යෙන් ප්‍රවෘත්ත ගන්ධයෙන් එ වනය පැමිණි දනන් මත් කෙරේ මැ යැ. බමරු මල්ගඳින් හාත්පසැ නද දෙති.

6462. තවද එ වෙනෙහි ලිහිණියෝ ඇත. නන් පැගැති බොහෝ ලිහිණිහු ඔවුනොවුන්ට කුල්නාහු ලිහිණි දෙනුන් හා තුටු වෙති.

6463. (වෙසතුරු රජුනි, තෙපි) තුස්ව යි කියන නන්දික ලිහිණියෝ ද දරුවන් සමග සැරදෙව යි කියන ජීවපුත්‍ත ලිහිණි-යෝ ද තෙපි ද සැරදෙව තොප ප්‍රිය දරුවෝ ද සැරදෙත්ව යි කියන ලිහිණියෝ ද තෙපි ද තුටුව තොප දරුවෝ ද තුටුවෙත්වයි කියන ලිහිණියෝ ද පොකුණ මැ නිවෙස් කොට ඇතියහ.

6464. යම් තැනෙකැ වෙසතුරු රජ දරුවන් සමග සන්හිඳේ ද එ වනහිස් නන් පැහැ මලින් නිපුණයන් විසින් ගෙතූ මල්දම් සෙයින් හොබනෙ යැ.

6465. (එහි වෙසතුරු රජ) තවුස්වෙස් ද දෙහෙටිල්ල ද හොමදබ්බිය ද දළමඩුලු ද ධරනුයෙ අඳුන්දිවිසම් ධරනුයෙ බිමැ (පත් ඇතිරියෙහි) හොවී. ගිනිදෙවියා නමදී.

6466. ඉදඤ්ච මෙ සත්තුභත්තං මධුනා පටිසංයුතං,
මධුපිණ්ඩිකා ච සුකතායො සත්තුභත්තං දදමි තෙ.

6467. තුය්හෙව සම්බලං හොතු නාහං ඉච්ඡාමි සම්බලං,
ඉතොපි බ්‍රහ්මෙ ගණ්හාහි ගච්ඡ බ්‍රහ්මෙ යථාසුඛං.

7468. අයං එකපදී එති උජුං ගච්ඡති අස්සමං,
ඉසීපි අච්චුතො තත්ථ පඞ්කදන්තො රජස්සිරො;
ධාරෙන්තො බ්‍රාහ්මණං වණ්ණං ආසදඤ්ච මසඤ්ජටං.

6469. චම්මවාසී ඡමා සෙති ජාතවෙදං නමස්සති,
තං ත්වං ගන්ත්වාන පුච්ඡස්සු සො තෙ මග්ගං පවක්ඛති.

6470. ඉදං සුත්වා බ්‍රහ්මබන්ධු චෙතං කත්වා පදක්ඛිණං,
උදග්ගචිත්තො පක්කාමි යෙනාසි අච්චුතො[1] ඉසි.

චූළවනවණ්ණනා නිට්ඨිතා.

6471. ගච්ඡන්තො සො භාරද්වාජො අද්දස අච්චුතං ඉසිං,
දිස්වාන තං භාරද්වාජො සම්මොදි ඉසිනා සහ.

6472. කච්චින්නු භොතො කුසලං කච්චි භොතො අනාමයං,
කච්චි උඤ්ඡෙන යාපෙසි කච්චි මූලඵලා බහූ.

6473. කච්චි ඩංසා ච මකසා ච අප්පමෙව සිරිංසපා,[2]
වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ කච්චි හිංසා න විජ්ජති.

6474. කුසලඤ්චෙව මෙ බ්‍රහ්මෙ අථො බ්‍රහ්මෙ අනාමයං,
අථො උඤ්ඡෙන යාපෙමි අථො මූලඵලා බහූ.

6475. අථො ඩංසා ච මකසා ච අප්පමෙව සිරිංසපා,
වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ හිංසා මය්හං න විජ්ජති.

6476. බහූනි වස්ස පූගානි අස්සමෙ වසතො[3] මම,
නාභිජානාමි උප්පන්නං ආබාධං අමනොරමං.

6477. ස්වාගතං තෙ මහාබ්‍රහ්මෙ අථො තෙ අදූරාගතං,
අන්තො පවිස භද්දන්තෙ පාදෙ පක්ඛාලයස්සු තෙ.

6478. තින්දුකානි පියාලානි මධුකෙ කාසුමාරියො,
ඵලානි ඛුද්දකප්පානි භුඤ්ජ බ්‍රහ්මෙ වරං වරං.

1. මච්චුතො - මජසං.
2. සරිසපා - මජසං.
3. සම්මතො - මජසං.

6466. (චෙතපුත්‍රය,) මේ මා සතු අත්සුණු බත මීයෙන් හැනුයෙ යැ. මොනවට කළ අත්වට ද අත්සුණුබත ද තොපට දෙමි. (මෙය ගනුව.)

6467. මාර්ගොපකරණ තොපට මැ වේවා. මම තොපගේ මඟ උවරණ නො කැමැත්තෙමි. බමුණ, මෙයිනුදු ගනුව, බමුණ සුවසේ යව.

6468. මේ එක්පිය මඟ හමුයෙහි එයි, හෙ ද අසපුවට ඉදුරා යෙයි. එ මහැ මැලිදත් ඇති රජස්මුසු හිස් ඇති 'අච්චුත' නම් තවුසෙක් ද වෙසෙ යි.

6469. හෙ තවුස්වෙස් ද මල්පල නෙලන අකුසුදු ගිනි පුදන සැන්ද ද දළමඩුලුදු ධරනුයෙ අඳුන්දිවිසම් ධරනුයෙ බිමැ (පත් ඇතිරියෙහි) හෝනෙ යැ. ගිනිදෙවියා පුදයි. තෙපි ගොස් ඔහු අතින් පුළුවුස්ව. හෙ තොපට මඟ කියන්නෙ යැ.

6470. බමුණු මෙය අසා සැදරැ පැදකුණු කොට 'අච්චුත' තවුස් යම් තැනෙකැ වී ද එහි ඔදවැඩි සිතැති වැ පිටත් වැ ගියේ.

සුළුවන වැනුම්.

6471. එ ජූජක බමුණු යන්නෙ අච්චුත' තවුසා දිටි. බමුණු ඔහු දැකැ තවුසා සමග පිළිසඳර කෙළේ යැ.

6472. කිම භවත්හට රෝග නැද් ද? කිම භවත්හට දුක් නැද් ද? කිම වනමුල්පලයෙන් යැපෙහි ද? කිම මුල් හා පලවැළ බොහෝ ඇද්ද?

6473. කිම තොපට මැසිමදුරුවෝ ද දික්දැසප්හු ද අල්ප මැ වෙත් ද? සැඩමුවන් ගැවැසිගත් වෙනෙහි කිම හිංසා නැද්ද?

6474. බමුණ, මට රෝග නැත. තවද මට දුක් නැත. වන මුල්පලවැළින් යැපෙමි. මුල් හා පලවැළ බොහෝ යැ.

6475. තවද මැසිමදුරුවෝ ද දීර්ඝජාති සර්පයෝ ද අල්ප මැ වෙති. සැඩමුවන් ගැවැසිගත් වෙනෙහි මට හිංසා නැත.

6476. බොහෝ අවුරුදු ගණන් අසපුවෙහි වසන මට උපන් නො සිත්කලු රෝගයක් නො දන්මි.

6477. බමුණ තොපට සවාගත යැ (තොපගේ පැමිණීම මැනැවැ) තවද තොපගේ නො මනා ඊමෙක් නො වෙයි. තොපට යහපතක් වේවා. තොපගේ පා ධොවන කරව. ඇතුළු පන්සලට පිවිසෙව.

6478. බමුණ, තිඹිරිපල යැ පියල්පල යැ මිහිරි කටුඑරමිණිය යැ දඹුළුල්බැ මී යැ යන මේ ඇත. උතුම් උතුම් දැය වළඳව.

6479. ඉදම්පි පානීයං සීතං ආභතං ගිරිගබ්භරා,
තතො පිව මහාබ්‍රහ්මෙ සචෙ ත්වං අභිකඞ්ඛසි.

6480. පටිග්ගහීතං යං දින්නං සබ්බස්ස අග්ඝියං කතං,
සඤ්ජයස්ස සකං පුත්තං සිවීහි විප්පවාසිතං;
තමහං දස්සනමාගතො යදි ජානාසි සංස මෙ.

6481. න භවං එති පුඤ්ඤත්ථං සිවිරාජස්ස දස්සනං,
මඤ්ඤෙ භවං පත්ථයති රඤ්ඤො භරියං පතිබ්බතං.

6482. මඤ්ඤෙ කණ්හාජිනං දසිං ජාලිං දසඤ්ච ඉච්ඡසි,
අථවා තයො මාතාපුත්තෙ අරඤ්ඤා නෙතුමාගතො;
න තස්ස භොගා විජ්ජන්ති ධනං ධඤ්ඤඤ්ච බ්‍රාහ්මණ.

6483. අකුද්ධරූපාහං භොතො නාහං යාචිතුමාගතො,
සාධු දස්සනමරියානං සන්නිවාසො සදා සුඛො.

6484. අදිට්ඨපුබ්බො සිවිරාජා සිවීහි විප්පවාසිතො,
තමහං දස්සනමාගතො යදි ජානාසි සංස මෙ.

6485. එස සෙලො මහාබ්‍රහ්මෙ පබ්බතො ගන්ධමාදනො,
යත්ථ වෙස්සන්තරො රාජා සහපුත්තෙහි සම්මති.

6486. ධාරෙන්තො බ්‍රාහ්මණං වණ්ණං ආසදඤ්ච මසං ජටං,
චම්මවාසී ඡමා සෙති ජාතවෙදං නමස්සති.

6487. එතෙ නීලා පදිස්සන්ති නානාඵලධරා දුමා,
උග්ගතා අබ්භකූටාව නීලා අඤ්ජනපබ්බතා.

6488. ධවස්සකණ්ණා ඛදිරා සාලාඵන්දනමාලුවා,
සම්පවෙධන්ති වාතෙන සකිං පීතාව මාණවා.

6489. උපරි දුමපරියායෙසු සංගීතියොව සූයරෙ,
නජ්ජුහා කොකිලසඞ්ඝා සම්පතන්ති දුමා දුමං.

6490. අව්හයන්තෙව ගච්ඡන්තං සාඛාපත්තසමෙරිතා,[1]
රමයන්තෙව ආගන්තුං මොදයන්ති නිවාසිනං;
යත්ථ වෙස්සන්තරො රාජා සහ පුත්තෙහි සම්මති.

1. සමීරිතා – මජසං.

6479. මෙ පැනුදු සිහිලැ. ගල්කුසින් බට හොයින් ගෙනෙන ලද. බමුණ ඉදින් තෙපි රිසියවු නම් එයින් ගෙන පානය කරව.

6480. යමක් තොප විසින් දෙමි යි කී නම් ඒ දෙනලද මැ වේවා මා විසිනුදු පිළිගන්නාලද මැ වේවා. සියල්ල පඩුරු කරන ලද යැ. සඳමහරජුගේ සියපිත් (වෙසතුරු) සිවින් කෙරෙන් වෙන් වැ වසන බව නො දනු ද? මම ඔහු දක්නට අයිමි. ඉදින් දන්නවු නම් මට කියව.

6481. භවත් සිවිරජහු දක්නට පින් පිණිස නො එයි. භවත් රජහට පත්නි වූ අඹුව පතන වනැයි හඟිමි.

6482. කෘෂ්ණාජිනා දැස් කොට ජාලිය දැස් කොට රුස්නා වනැයි හඟිමි. නොහොත් මව යැ දෙදරු යැ යන තිදෙනා වනයෙන් ගෙන යන්නට ආයෙ වනැ යි හඟිමි. කොළ බමුණ, ඔහට භෝග නැත. ධනධාන්‍ය ද නැත.

6483. මම භවත්හු විසින් නො කිපියයුතු සැහැවියෙමි. මම කිසිත් යදනට නො ආමි. ආර්‍ය්‍යයන්ගේ දැක්ම යහපත. ඔවුන් හා සමග විසීම හැමද සුව යැ.

6484. සිවිමහරජ යම් දවසෙකැ සිවීන් විසින් රටින් නෙරන ලද ද එ දවස් පටන් මෙ මා විසින් නුදුටුවිරූ යැ. එයින් මම ඔහු දක්නට අයිමි. ඉදින් දනු නම් මට කියව.

6485. බමුණ, යම් තැනෙකැ වෙසතුරු රජ දරුවන් සමග සන්හිඳේ ද තෙල පැනෙන ගල ඒ ගඳමහන් පව්ව යි.

6486. මෙහි තවුස්වෙස් ද දෙහෙටිල්ල ද ගිනිපුදන සැන්ද ද දළමඩුලු ද ධරනුයෙ අඳුන්දිවිසම් ධරනුයෙ බිමැ (පත් ඇතිරියෙහි) හොවී. ගිනිදෙවියා පුදයි.

6487. තෙල නිල්වන් වූ නොයෙක් පල ධරන වෘක්ෂයෝ නැඟී සිටි වලාකුළු මෙන් නිල්වන් අඳුන්කුළු මෙන් පැනෙති.

6488. ධව යැ අසු යැ කිහිරි යැ සල් යැ කොළොම් යැ මාළුවා යැ යන වෘක්ෂයෝ එක්වරක් පානය කළ රාසොඬුන් මෙන් පවනින් වෙවුළති.

6489. රුක්අතු මතුයෙහි (සියොතුන් හඬ) දෙව්ගී මෙන් ඇසෙයි. විලිකුළුගණා හා කෙවිලිගණා ගසින් ගසට පනිති.

6490. යම් තැනෙකැ වෙසතුරු රජ දරුවන් හා සමග වෙසේ ද (එහි) පවනින් සැලෙන තුරුසාපත් තමා පියා යනුවහු කැඳවනුවන් වැන්නහ. තමා කරා එනුවහු රමණය කරනුවන් වැන්නහ. නිති වසන දනන් තුටු කරනුවහ.

6491. ධාරෙන්තා බ්‍රාහ්මණං වණ්ණං ආසදඤ්ච මසං ජටං,
චම්මවාසී ඡමා සෙති ජාතවෙදං නමස්සති.

6492. කරෙරිමාලා විතතා භූමිභාගෙ මනොරමෙ,
සද්දලාහරිතා භූමි න තත්‍ථුද්ධංසතෙ රජො.

6493. මයූරගීවසඞ්කාසා තුලඵස්සසමූපමා,
තිණානි නාතිවත්තන්ති සමන්තා චතුරඞ්ගුලා.

6494. අම්බා ජම්බූ කපිත්ථා ච නිවෙ පක්කා උදුම්බරා,
පරිභොගෙහි රුක්ඛෙහි වනං තං රතිවඩ්ඪනං.

6495. වෙළුරියවණ්ණූපනිභං මච්ඡගුම්බනිසෙවිතං,
සුචිං සුගන්ධං සලිලං ආපො තත්‍ථපි සන්දති.

6496. තස්සාවිදූරෙ පොක්ඛරණී භූමිභාගෙ මනොරමෙ,
පදුමුප්පලසඤ්ඡන්නා දෙවානමිව නන්දනෙ.

6497. තීණි උප්පලජාතානි තස්මිං සරසි බ්‍රාහ්මණ,
විචිත්‍ර නීලානෙකානි සෙතා ලොහිතකානි ච.

6498. ඛොමා ච තත්‍ථ පදුමා සෙතසොගන්ධිකෙහි ච,
කලම්බකෙහි[1] සඤ්ඡන්නො මුචලින්දො නාම සො සරො.

6499. අථෙත්‍ථ පදුමා ඵුල්ලා අපරියන්තාව[2] දිස්සරෙ,
ගිම්හා හෙමන්තිකා ඵුල්ලා ජණ්ණුතග්ඝා උපත්‍ථරා.

6500. සුරභී සම්පවායන්ති විචිත්තා පුප්ඵසන්ථතා,
භමරා පුප්ඵගන්ධෙන සමන්තාමභිනාදිතා.

6501. අථෙත්‍ථ උදකන්තස්මිං රුක්ඛා තිට්ඨන්ති බ්‍රාහ්මණ,
කදම්බා පාටලී ඵුල්ලා කොවිළාරා ච පුප්ඵිතා.

6502. අඞ්කොලා කච්ඡිකාරා ච පාරිජඤ්ඤා ච පුප්ඵිතා,
වාරණසායනා රුක්ඛා මුචලින්දමභිතො[3] සරං,

6503. සිරීසා සෙතපාරිසා සාධු වායන්ති පද්මකා,
නිගුණ්ඩී සිරිනිගුණ්ඩී අසනා චෙත්‍ථ පුප්ඵිතා.

1. කලම්බනෙහි - මජසං.
2. පරියන්තාව - මජසං.
3. මුහතො - මජසං. වි.

6491. (එරජ එහි) තවුස්වෙස් ද පලවැළ නෙළන අකුස්ස ද ගිනි පුදන සැන්ද ද දළමඩුලු ද ධරනුයෙ අඳුන්දිවිසම් හඳනුයෙ බිමැ (පත් ඇතිරියෙහි) සයන කෙරෙයි, ගිනිදෙවියා නමදී.

6492. (එ වෙනෙහි) සිත්කලු බිම්පෙදෙස්හි පැතිර සිටි හෙළ-ගිරිතිල්ල මල් ඇති බිම හීතණයෙන් නිල්වන් වූයෙ යැ. එ බිමැ ධූලි නො නැඟෙයි.

6493. මොනරකර බඳු වූ හිඹුල්පුළුන් පහස් සම උපමා ඇති තෘණයෝ හාත්පස්හි සතරඟුල් ඉක්ම නො වැඩෙති.

6494. අඹ දඹ ගිවුලු ද මීවිරුක්හි විලිකුන් දිඹුල් ද ඇත. (නොයෙක් මල්පලයෙන් සැදි) පරිභොග වෘක්ෂයෙන් එ වන ඇලුම් වඩයි.

6495. මස්කැලන් විසිඇ නිති සෙවුනාලද වෙරළුමිණි වන් පැහැ ඇති පිරිසුදු සුවඳ සිවිල් ඇති (කඳුරැලියෙන් බස්නා) දියදහර එ වනළැව්හි ගළායෙයි.

6496. එයට නුදුරෙහි මනරම් බිම්පෙදෙසෙකැ දෙවියන්ගේ නඳුනුයනෙහි මෙන් පියුමුපුලින් සැදි පොකුණෙක් ඇත.

6497. බමුණ, එ සිවුරැස් පොකුණෙහි තුන් උපුල්ජාතියක් ඇත. **එක් ජාතියක් නිල්**පැහැ වෙයි, එක් ජාතියක් සුදුපැහැ වෙයි, **එක් ජාතියක්** ලේපැහැ වෙයි, එ පොකුණ විසිතුරු යැ.

6498. බමුණ, ඒ වනළැහැබ්හි විලෙකුදු ඇත.* ඒ විලැ හෙළපියුම්හු හෙළ පිළී අතුළ තැන් වැනියහ. හෙළුපුලින් හා හෙල්මැල්ලෙන් ද දියකුරයෙන් ද ගැවැසුණෙ යැ. එ විල මුචලින්ද නමැ.

6499. තවද ඒ මුදලිඳු විල්හි පිපි පියුම්හු කෙළවර නැත්තවුන් මෙන් පෙනෙන්නාහ. ගිමත් හිමත් ඍතුයෙහි වූ පිපි පියුම්හු දණ පමණ දියෙහි පැතිර සිටිති.

6500. විසිතුරු මල්පතර සුවඳ පතුරුවයි. බමරු මල්ගඳින් හාත්පසැ අභිනාද කෙරෙති.

6501. තවද බමුණ, ඒ විල්දිය කෙළවර වෘක්ෂයෝ පවතිත්, සුපිපි කොළොම් රුක් යැ පළොල් රුක් යැ පිපි කොබලිල රුක් යැ.

6502. අඟුණ රුක් යැ වැල්කිණිහිරි යැ කරගස් යැ එරබදු යැ නාරුක් යැ යන මෙ රුක් මුදලිඳු විල් වට පිපි සිටි.

6503. මහරි යැ හෙළපළු යැ පියුම්ගස් යැ යන මෙ රුක් මනා සුවඳ හමයි, මහනික ද සුළුනික ද පියාරුක් ද එහි පිපි වන සිටී.

* මේ පාඨය මුද්‍රිත අටුවාවෙහි නැත. වෙසතුරුද සන්නයෙහි ඇත. 'බ්‍රාහ්මණ එකා සරොපි අත්' යනු පාඨයි..

6504. පංගුරා වකුලා සාලා[1] සොභඤ්ජනා ච පුප්ඵිතා,
කෙතකා කණිකාරා ච කණවෙරා ච පුප්ඵිතා.

6505. අජ්ජුනා අජ්ජුකණ්ණා ච මහානාමා ච පුප්ඵිතා,
සම්පුප්ඵිතග්ගා[2] තිට්ඨන්ති පජ්ජලන්තෙව කිංසුකා.

6506. සෙතපණ්ණි[3] සත්තපණ්ණා කදලියො කුසුම්භරා,
ධනුතක්කාරි පුප්ඵෙහි සිංසපාවරණෙහි[4] ච.

6507. අවඤ්ඣවා සබලා රුක්ඛා සල්ලකියො ච පුප්ඵිතා,
සෙතගෙරු ච තගරා මංසිකුට්ඨා කුලාවරා.

6508. දහරා ච රුක්ඛා වුද්ධා ච අකුටිලා චෙත්ථ පුප්ඵිතා,
අස්සමං උභතො ඨන්ති අග්‍යාගාරං සමන්තතො.

6509. අථෙත්ථ උදකන්තස්මිං බහුජාතො ඵණිජ්ජකො,
මුග්ගතියො කරතියො සෙවාලසිංසකං බහූ.

6510. උද්ධපවත්තං[5] උල්ලුළිතං මක්ඛිකා හිංගුජාලකා,
දසීමකවකො[6] චෙත්ථ බහූ නීචෙකලම්බකා.

6511. එළම්බරකසඤ්ඡන්නා රුක්ඛා තිට්ඨන්ති බ්‍රාහ්මණ,
සත්තාහං ධාරියමානානං ගන්ධො තෙසං න ඡිජ්ජති.

6512. උභතො සරං මුචලින්දං පුප්ඵා තිට්ඨන්ති සොභනා,[7]
ඉන්දීවරෙහි සඤ්ඡන්නං වනං තං උපසොභිතං.[8]
අඩ්ඪමාසං ධාරියමානානං ගන්ධො තෙසං න ඡිජ්ජති,

6513. නීලපුප්ඵී සෙතවාරි පුප්ඵිතා ගිරිකණ්ණිකා;
කටෙරුකෙහි[9] සඤ්ඡන්නං වනං තං තුලසීහි ච.

6514. සද්දම්මතෙව ගන්ධෙන පුප්ඵසාඛාහි තං වනං,
භමරා පුප්ඵගන්ධෙන සමන්තාමභිනාදිතා.

---

1. පංකුලා බහුලා සෙලා – මජසං, පංකුරා – සයා.
2. සුපුප්ඵිතග්ගා – මජසං.
3. සෙතවණ්ණ – මජසං.
4. පාවරණෙහි – මජසං. සී. සයා.
5. උද්ධාපවත්තං – සයා. වි.
6. දසීමකුඤ්ජකො – මජසං.
7. නාගසො – මජසං. සයා.
8, සොභනි – මජසං.
9. කලෙරුක්ඛෙහි – මජසං. සයා.

6504. පඟුරු යැ මුහුළු යැ සල් යැ මුරුංගා යැ යන මෙ රුක් පිපි සිටී. දුනුකේගස් ද කිණිහිරිගස් ද කණේරුගස් ද පිපි වන සිටී.

6505. මහකුඹුක් ද සුළුකුඹුක් ද මහළුක් ද පිපි වන සිටියි, මොනොවට පිපි අග ඇති කැලරුක්හු දිලියෙන අඟුරු මෙන් සිටිති.

6506. ඇත්දෙමට යැ සත්පත් (රුක්අත්තන) යැ කඳල යැ වනුක් යැ දුනුවලලා හා තිටිඹ යැ යන රුක්මලින් ද ඇට්ටර හා වරණ රුකින් ද එ වන හොබී.

6507. අසුගස් ද තෙලඹු රුක් ද හින්සල් රුක් ද පිපි වන සිටියි. හෙළවසුරුක් ද තුවරලා ද මැසිගස් ද උපුල්කොළ ද කුලුවරගස් ද ඇත.

6508. එ වෙනෙහි සෘජු වූ ද පිපියා වූ ද තරුණ රුක් ද මහලු රුක් ද අසපුව දෙපසැ ද ගිනිහල්ගෙය සිසාරා ද සිටී.

6509. තවද එ විල්හි උදකාන්තයෙහි බහුල වැ හටගත් දමුණු (දඹල) ද ඇත. සිහින්මුහු ද මහමෑ ද කටුකොහොවිලද බෙහෙවැ.

6510. (එ විල) මියර ඇතියෙ යැ. වාතයෙන් අලළන ලද්දෙ යැ. මීමැස්සන් නද දෙන මල්පිපි හුඹුගස් හා රත්කරවිගස් ඇතියෙ යැ. සුළු අංගෙන්ද මහඅංගෙන්ද හුරුකලත්ද රුක් මෙහි බෙහෙවැ.

6511. බමුණ, හෙළ කලවැලින් ගැවැසිගත් වෘක්ෂයෝ සිටිති. සත්දවසක් මුළුල්ලෙහි ධරනුලබන ඒ (දසී මකවකාදි) කුසුමයන්ගේ සුවඳ නො සිඳෙයි.

6512. මුදලිඳු විල් දෙපසැ හොබනා කුසුම් පවති. එරහැඳි රුකින් සැදි එ වන හොබනෙ යැ. අඩමසක් මුළුල්ලෙහි ධරනු ලබන ඒ එරහැඳි ආදි කුසුමයන්ගේ සුවඳ නො සිඳෙයි.

6513. (එහි) පිපියා වූ දියමෙරලිය සෙතවාරි නිල්කටරොළු ඇත. එ වනය කටෙරුකයෙන් හා තලාගසින් වැසුණෙ යැ.

6514. එ වනය මල් අත්තෙන් පවත්නා ගඳින් (පැමිණි දනන්) මද දනවා මැ යි. මල්ගඳින් හාත්පසැ නද දෙන බමරු වෙති.

6515. තීණිකක්කාරුජාතානි[1] තස්මිං සරසි බ්‍රාහ්මණ,
කුම්භමත්තානි චෙකානි මුරජමත්තානි[2] තා උභො.

6516. අථෙත්ථ සාසපො බහුකො[3] නාදියො[4] හරිතායුතො,
අසී තාලාව තිට්ඨන්ති ඡෙජ්ජා ඉන්දීවරා බහූ.

6517. අප්ඵොටා සුරියවල්ලී ච කාළියා[5] මධුගන්ධියා,
අසොකා මුදයන්තී ච වල්ලිභො ඛුද්දපුප්ඵියො.

6518. කොරණ්ඩකා අනොජා ච පුප්ඵිතා නාගවල්ලිකා,
රුක්ඛමාරුය්හ තිට්ඨන්ති ඵුල්ලා කිංසුකවල්ලියො.

6519. කටෙරුහා ච වාසන්තී යූථිකා[6] මධුගන්ධියො,
නීලියා සුමනා භණ්ඩී සොභති පදුමුත්තරො.

6520. පාටලී සමුද්දකප්පාසි කණිකාරා ච පුප්ඵිතා,
හෙමජාලාව දිස්සන්ති රුචිරා අග්ගිසිඛූපමා.

6521. යානි කානි[7] ච පුප්ඵානි ථලජානුදකානි ච,
සබ්බානි තත්ථ දිස්සන්ති එවං රම්මො මහොදධි.

6522. අථස්සා පොක්ඛරණියා පහූතා වාරිගොචරා,
රොහිතා නළපී[8] සිඞ්ගූ කුම්භීලා මකරා සුසූ.

6523. මධූ ච මධුලට්ඨී ච තාලීසා ච පියඞ්ගුකා,
උන්නකා භද්දමුත්තා ච[9] සතපුප්ඵා[10] ච ලොලුපා.

6524. සුරභී ච රුක්ඛා තගරා[11] පහූතා තුඞ්ගවණ්ටකා,[12]
පද්මකා නරද කුට්ඨා ඣාමකා ච හරෙණුකා.

6525. හලිද්දකා ගන්ධසිලා හිරිවෙරා ච ගුග්ගුලා,
විභෙදිකා[13] චොරකා කුට්ඨා කප්පූරා ච කලිඞ්ගු ච.[14]

6526. අථෙත්ථ සීහබ්‍යග්ඝා ච පුරිසාලූ ච හත්ථියො,[15]
එණෙය්‍යා පසද චෙව රොහිච්චා සරභා මිගා.

---

1. කණ්ණරු – මජසං.
2. මුමුමත්තානි – මජසං. මුරමත්තානි – සයා.
3. බහුලො – මජසං. වි.
4. නාරියො – මජසං.
5. කොළියා – මජසං.
6. යොධිකා – මජසං.
7. තානිච – මජසං.
8. නළපෙ – මජසං.
9. කුටණ්ඩජාභද්දමුට්ඨා – මජසං. කුද්දජා – සයා.
10. සෙතපුප්ඵා – මජසං. සතත – මජසං. සයා.
11. සුරභිමරුක්ඛ තගරා – මජසං. සුරභිමරු තගරා – සයා.
12. බහුකා තුඞ්ගවල්ලිකා – මජසං. සයා.
13. විභෙදකා – මජසං.
14. කලිංහුකා – මජසං.
15. හත්ථියො – මජසං.

6515. බමුණ, ඒ විල් අසැ තුන් කැකිරි ජාතියෙකැ. එක් ජාතියක් කළ පමණ වෙයි. දෙ ජාතියක් මිහිහුබෙර පමණ වෙයි.

6516. තවද ඒ අසපු අබියෙස අඹ ද හරිතායුත යැ නාදිය යැ යන ලුහුණු ද බෙහෙව. ඉඳිරුක්හු තල්රුක් මෙන් සිටිති. මිටින් සිඳැලියැහැකි රන් එරහැඳි බෙහෙව.

6517. ගැහැවි සමණවැල් ද හිරිවැල් ද කැලිය ද මිහිගෙඩි ද හෝපලු ද නීතු ද ලබුකොමඩු ද හිඟිනි රුක් ද,

6518. කටුකරඬු ද අනොජා ද පිපී සිටියහ. නාලිය ද හිරමසු වැල් ද ගස් නැඟ පිපිවන මැ සිටිති.

6519. රන්කටුකරඬු ද වැකොඳ ද විනිගස් ද ඉද්ද ද වැල්-සමන් ද යොහොඹු ද ගඳඇඹුලු ද යන මේ රුකින් එ වන හොබී.

6520. පළොල් ද සුරිඳුගස් ද කිණිහිරිගස් ද පිපියාහු රුසිරු ගිනිසිළු වැන්නහ. එළාලු රන්දල් මෙන් පැනෙති.

6521. දියැ ගොඩැ උපදනා යම් කිසි කුසුමයෙක් ඇද්ද එහැම කුසුම් ඒ විල්හි පැනෙති. මහදියකඳ දරන මුදලිඳු විල මෙසේ රමණී වෙයි.

6522. තවද ඒ මුදලිඳු විල්හි දිය ගොදුරු කොට ඇති, රෙහෙමස්හු ද ඉස්සෝ ද සුහුමස්හු ද කිඹුලෝ ද මෝරු ද සුංසුමාරයෝ ද බොහෝ වෙති.

6523. මී ද වැල්මී ද තලිස්පතුරු ද පුවඟු ද කළුනීර ද වමමුතු ද සියපුප් ද ලොලුප ද,

6524. තුවරලා යැ තුඹගවණ්ණක යැ පද්මක යැ නරද යැ කුටඨ යැ ඣාමක යැ හරෙණුක යැ යන සුවඳ රුක් බෙහෙව.

6525. දෙ කසා ද සිරියෙල් ද හිරිවෙරිය ද ගුගුල් ද විහෙදිකා ද සොරමල ද තකුල් ද කපුරු ද කිලිහු ද බෙහෙව.

6526. තවද ඒ වෙනෙහි සිංහයෝ ද ව්‍යාඝ්‍රයෝ ද වෙළෙඹ මුව පක්ෂීහු ද ඇත්හු ද එණි මුවන් හා පසද මුවෝ ද රෙහෙ මුවන් හා සරභ මුවෝ ද,

6527. කොට්ඨුසුණා සුලොපි ච[1] තුලියා නළසන්නිභා,
චමරී චලනී ලඞ්ඝී[2] ඣාපිතා මක්කටා පිචු,

6528. කක්කටා කතමායා ච[3] ඉක්කා ගොණසිරා බහූ,
ඛග්ගා වරාහා නකුලා කාළකෙත්ථ බහූතසො.

6529. මහිසා සොණා සිගාලා ච පම්පකා ච සමන්තතො,
ආකුච්චා පචලාකා ච චිත්‍රකා චාපි දීපියො.

6530. පෙලකා ච විඝාසාද සීහා කොකනිඝාතකා,
අට්ඨපාද ච මොරා ච භස්සරා ච කුකුත්ථකා[4],

6531. චඞ්කොරා කුක්කුටා නාගා අඤ්ඤමඤ්ඤං පකූජිනො,
බකා බලාකා නජ්ජුහා දින්දිභා කුඤ්ජවාදිකා.

6532. ව්‍යග්ඝිනසා ලොහපිට්ඨා පම්පකා[5] ජීවජීවකා,
කපිඤ්ජරා තිත්තිරායො කුලාවා පටිකුත්ථකා,

6533. මන්දාලකා චෙලකෙදු භණ්ඩුතිත්තිරනාමකා,
චෙලාබකා පිඞ්ගුලායො ගොධකා[6] අඞ්ගහෙතුකා,

6534. කරවීයා ච[7] වග්ගා ච උහුඞ්කාරා ච කුක්කුහා,
නානාදිජගණාකිණ්ණං නානාසරනිකූජිතං.

6535. අථෙත්ථ සකුණා සන්ති නීලකා[8] මඤ්ජුභාණකා,
මොදන්ති සහ භරියාහි අඤ්ඤමඤ්ඤං පකූජිනො.

6536. අථෙත්ථ සකුණා සන්ති දිජා මඤ්ජුස්සරා සිතා,
සෙතච්ඡකූටා[9] භද්‍රක්ඛා අණ්ඩජා චිත්‍රපෙක්ඛුණා.[10]

6537. අථෙත්ථ සකුණා සන්ති දිජාමඤ්ජුස්සරා සිතා,
සිඛණ්ඩිනීලගීවාහි අඤ්ඤමඤ්ඤං පකූජිනො.

6538. කුකුත්ථකා[11] කුළීරකා කොට්ඨා පොක්ඛරසාතකා,[12]
කාලාමෙය්‍යා බලීයක්ඛා[13] කදම්බා සුවසාළිකා.

---

1. සුණොපිච – මජසං. සයා. වි.
2. යාඝි – මජසං.
3. කටමායා.
4. කුකුට්ඨකා – මජසං. සයා.
5. චම්පකා – මජසං. වි.
6. ගොටකා – මජසං.
7. කරවිකා ච – මජසං.
8. සාළිකා – මජසං.
9. සෙතච්ඡිකූට – මජසං.
10. පක්ඛණ – මජසං.
11. කුකුට්ඨකා – මජසං. සයා.
12. පොක්ඛරසාටකා – මජසං. සයා.
13. බලියක්ඛා – මජසං.

6527. කැනහිල්ලු ද කොක්නහවෝ ද ගිජුනහවෝ ද පියා බළල්ලු ද රුක්නහවෝ ද සෙමරහු ද තිත්මුවෝ ද වාමුවෝ ද මහකළුවඳුරෝ ද හැලිවඳුරෝ ද පිලාවඳුරෝ ද,

6528. ගෝණහු ද හබමොරලියෝ ද වලස්සු ද දඩගෝණහු ද බොහෝ වෙති. කගවෙහෙණහු ද හූරෝ ද මුගටියෝ ද කළ-වැද්දෝ ද ඒ විල්තෙර බොහෝ වෙති.

6529. මීහිවෝ ද රුක්නහවෝ ද සිවල්හු ද උණහපුළුවෝ ද හාක්පසැ ඇවිදුනා ගොයි ද ගජකුඹුවෝ ද චිත්‍රකයෝ ද දිවියෝ ද මෙහි බොහෝ වෙති.

6530. සාවෝ ද සිනිඹිල්ලෝ ද සිංහයෝ ද කොක්නහනුවෝ ද සරහමුවෝ ද රනමොනරු ද ශෙවතහංසයෝ ද මහසිනිඹිල්ලෝ ද,

6531. සුවර ලිහිණියෝ ද වනසැවුලෝ ද ඇත්තු ද ඔවු-නොවුන්ට රැවපිළිරැව දෙන කණකොක්හු ද හෙළකොක්හු ද බස්සෝ ද කිරල්හු ද කොස්ලිහිණියෝ ද දියකාවෝ ද,

6532. උකුස්සෝ ද රත්කොරළුවෝ ද හුණපුපුළුවෝ ද 'ජීව, ජීව' යි හඬන ජීවංජීවක ලිහිණියෝ ද කපිඤ්ජර නම් ලිහිණියෝ ද තිත්වටුවෝ ද වඩුකුරුල්ලෝ ද බටු කුරුල්ලෝ ද,

6533. මඤ්ලකයෝ ද සලපිඤ්ජෝ ද මහසැළලිහිණියෝ ද තිත්වටුවෝ ද දනවුලිහිණියෝ ද පිඟුහැලි ලිහිණියෝ ද ගෝලිහිණි-යෝ ද අඟුහැලි ලිහිණියෝ ද,

6534. කරවී ලිහිණියෝ ද වැසිලිහිණියෝ ද මහමුහුණෝ ද ඇටිකුකුළෝ ද එ වෙනෙහි බොහෝ වෙති. එ වනය නොයෙක් සියොත්ගණ විසින් ගැවැසිගන්නෙ යැ. නොයෙක් සරින් කුල්නා ලද්දෙ යැ.

6535. තවද එ වෙනෙහි මියුරු හඬ ඇති චිත්‍රරාජිශතපත්‍ර ලිහිණියෝ ඇත. ඔහු ඔවුනොවුනට රැවදෙමින් ලිහිණි දෙනුන් හා සමග තුටු වෙති.

6536. තවද එහි ලිහිණි කෙනෙක් ඇත. ඒ ලිහිණියෝ නිබඳ මියුරු හඬ ඇතියහ. සුදුපැහැ නෙත්කණ ඇතියහ. සොඳුරු ඇස් ඇතියහ. බිජුවටින් ජනිතයහ. විසිතුරු පත් ඇතියහ.

6537. තවද එහි ලිහිණියෝ ඇත. ඔහු නිබඳ මියුරු සර ඇතියහ. සිළු ඇතියහ. නිල්ගල ඇතියහ. ඔවුනොවුනට රැව දෙන්නාහ.

6538. කළු තලල් ලිහිණියෝ ද කුකුළෝ ද කොටඨ සකුණ-යෝ ද තල්රෙහෙරහු ද කලලොහොල්ලෝ ද කළුහොල ලිහිණි-යෝ ද දියකෙරළියෝ ද ගිරවු ද සැළලිහිණියෝ ද,

6539. හලිද්දා ලොහිතා සෙතා අථෙත්ථ නළකා බහූ,
වාරණා හිඞ්ගුරාජා ච කදම්බා සූචිකොකිලා,

6540. උක්කුසා කුරරා[1] හංසා ආටා පරිවදන්තිකා,
පාකහංසා[2] අතිබලා නජ්ජුහා ජීවජීවකා,

6541. පාරෙවතා රවිහංසා චක්කවාකා[3] නදීචරා,
වාරණාභිරුද රම්මා උභො කාලූපකූජිනො.

6542. අථෙත්ථ සකුණා සන්ති නානාවණ්ණා බහූ දිජා,
මොදන්ති සහ හරියාහි අඤ්ඤමඤ්ඤං පකූජිනො.

6543. අථෙත්ථ සකුණා සන්ති නානාවණ්ණා බහූ දිජා,
සබ්බෙ[4] මඤ්ජූනි කූජන්ති මුචලින්දමභිතො[5] සරං.

6544. අථෙත්ථ සකුණා සන්ති කරවීයා නාම තෙ දිජා,
මොදන්ති සහ හරියාහි අඤ්ඤමඤ්ඤං පකූජිනො.

6545. අථෙත්ථ සකුණා සන්ති කරවීයා නාම තෙ දිජා,
සබ්බෙ මඤ්ජූනි කූජන්ති මුචලින්දමභිතො සරං.

6546. එණෙය්‍යපසදකිණ්ණං නාගසංසෙවිතං වනං,
නානාලතාහි සඤ්ඡන්නං කදලීමිගසෙවිතං.

6547. අථෙත්ථ සාසපො බහුකො[6] නීවාරො වරකො බහූ,
සාලී අකට්ඨපාකො ච උච්ඡු තත්ථ අනප්පකො.

6548. අයං එකපදී එති උජුං ගච්ඡති අස්සමං,
ඛුදං පිපාසං අරතිං තත්ථ පත්තො න වින්දති:
යත්ථ වෙස්සන්තරො රාජා සහ පුත්තෙහි සම්මති.

6549. ධාරෙන්තො බ්‍රාහ්මණං වණ්ණං ආසදඤ්ච මසං ජටං,
චම්මවාසී ඡමා සෙති ජාතවෙදං නමස්සති.

6550. ඉදං සුත්වා බ්‍රහ්මබන්ධු ඉසිං කත්වා පදක්ඛිණං,
උදග්ගචිත්තො පක්කාමි යත්ථ වෙස්සන්තරො අහු.

මහාවනවණ්ණනා නිට්ඨිතා.

1. කුරුරා – මජසං. සයා.
2. චාකහංසා – සයා
3. චක්කවක්කා – මජසං. චාකවාකා – සයා.
4. සබ්බ – මජසං.
5. රුචලින්දමුභතො – මජසං.
6. සාමා බහුකා – මජසං. සයා.

6539. තවද එහි කහ කුරුල්ලෝ ද තඹතොලුවෝ ද සුදු ලිහිණියෝ ද නළක ලිහිණියෝ ද ඇත්ගිජුලිහිණියෝ ද හිංගුරාජයෝ ද මහදියකෙරළියෝ ද සමග වැ සරන ගිරා කොවුල්හු ද,

6540. කළු උකුස්සෝ ද හෙළ උකුස්සෝ ද හංසයෝ ද සැදිමුව ලිහිණියෝ ද පරිවදන්තික ලිහිණියෝ ද පාකහංසයෝ ද අතිබල ලිහිණියෝ ද වලිකුකුළෝ ද ජීවජීවකයෝ ද,

6541. පරෙවියෝ ද හැල්බෝ ද නදියෙහි සරන සක්වාවෝ ද දෙවරුයෙහි මැ රැව් දෙන මනා හඬ ඇති ඇත්ගිජුලිහිණියෝ ද එ විල්හි බොහෝ වෙති.

6542. මෙහි නොයෙක් පැහැ ඇති බොහෝ පක්ෂීහු බිරියන් සමග කුල්නාහු ප්‍රීතවෙති.

6543. මෙහි මුදලිඳු (මුචලින්ද) විල අවට නොයෙක් පැහැ ඇති බොහෝ පක්ෂීහු මියුරු සරින් කුල්නාහ.

6544. මෙහි කුරවි කෙවිල්ලෝ නම් පක්ෂීහු බිරියන් සමග කුල්නාහු ප්‍රීත වෙති.

6545. මෙහි මුදලිඳු (මුචලින්ද) විල අවට කුරවිකෙවිල්ලෝ නම් පක්ෂීහු මියුරු සරින් කුල්නාහු ප්‍රීත වෙති.

6546. එ වනය ඒණිමුවන් හා පසදමුවන් විසින් ගැවැසි ගත්තෙ යැ, ඇතුන් විසින් සෙවුනාලද්දෙ යැ, නන්ලියෙන් වැසුණෙ යැ, කෙහෙල් මුවන් විසින් සෙවුනාලද්දෙ යැ.

6547. තවද එ වෙනෙහි අඹ බෙහෙව. හූරුහැල් ද වරාසොර ද බෙහෙව. නො සාපු තන්හි පැසුණු (සයංජාත) හැලුදු වනමුල් වනඵල ද එ වෙනෙහි නො මඳ වෙති.

6548. මේ එක්පිය මහ අප සිටි තැන් ඔලා එයි. අසපුවට ඉඳුරා යෙයි. යම් අසපුයෙකැ වෙසතුරු මහරජ අඹුදරුවන් සමග වාස කෙරේ ද එ අසපුවට පැමිණියෙ සා පවස් උකටලී නො ලැබෙයි.

6549. මෙහ තවුස්වෙස් ද (මල්පල නෙලන) අකුස්ස ද ගිනි පුදන සැන්ද ද දළමඩුලු ද ධරනුයෙ අඳුන්දිවිසම් හඳනෙ බිමැ (පත් ඇතිරියෙහි) හොවී. ගිනිදෙවියා නමදී යි.

6550. එ බමුණු මෙ වදන් අසා තවුසා පැදකුණු කොට ඔද වැඩි සිතැතියෙ යම් තැනෙකැ වෙසතුරු මහරජ වී ද එ තැනට පිටත් වැ ගියේ.

මහ වන වැනුම් නිමි.

6551. උට්ඨෙහි ජාලි පතිතිට්ඨ පොරාණං විය දිස්සති,
බ්‍රාහ්මණං විය පස්සාමි නන්දියො මාභිකීරරෙ.

6552. අහංපි තාත පස්සාමි යො සො බ්‍රහ්මාව දිස්සති,[1]
අත්ථීකො[2] විය ආයාති අතිථී නො භවිස්සති.

6553. කච්චින්නු භොතො කුසලං කච්චි භොතො අනාමයං,
කච්චි උඤ්ඡෙන යාපෙථ කච්චි මූලඵලා බහු.

6554. කච්චි ඩංසා ච මකසා ච අප්පමෙව සිරිංසපා,[3]
වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ කච්චි හිංසා න විජ්ජති.

6555. කුසලඤ්චෙව නො බ්‍රහ්මෙ අථො බ්‍රහ්මෙ අනාමයං,
අථො උඤ්ඡෙන යාපෙම අථො මූලඵලා බහු.

6556. අථො ඩංසා ච මකසා ච අප්පමෙව සිරිංසපා,
වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ හිංසා අම්හං[4] න විජ්ජති.

6557. සත්ත නො මාසෙ වසතං අරඤ්ඤෙ ජීවසොකිනං,
ඉදම්පි පඨමං පස්සාම බ්‍රාහ්මණං දෙවවණ්ණිනං;
ආදය බෙළුවං දණ්ඩං අග්ගිහුත්තං කමණ්ඩලුං.

6558. ස්වාගතං තෙ මහාබ්‍රහ්මෙ අථො තෙ අදූරාගතං,
අන්තො පවිස භද්දන්ත පාදෙ පක්ඛාලයස්සු තෙ

6559. තින්දුකානි පියාලානි මධුකෙ කාසුමාරියො,
ඵලානි ඛුද්දකප්පානි භුඤ්ජ බ්‍රහ්මෙ වරං වරං,

6560. ඉදම්පි පානීයං සීතං ආභතං ගිරිගබ්භරා,
තතො පිව මහාබ්‍රහ්මෙ සචෙ ත්වං අභිකඞ්ඛසි.

6561. අථ ත්වං කෙන වණ්ණෙන කෙන වා පන හෙතුනා,
අනුප්පත්තො බ්‍රහාරඤ්ඤං තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.

6562. යථා වාරිවහො පූරො සබ්බකාලෙ න ඛීයති,
ඵවං තං යාචිතාගඤ්ඡිං[5] පුත්තෙ මෙ දෙහි යාචිතො.

---

1. පදිස්සති – මජසං.
2. අද්ධිකො – මජසං. සයා. වි.
3. සරිසපා – මජසං.
4. මය්හං – මජසං.
5. යාචිකා ගඤ්ඡිං – මජසං.

6551. දුලිසිර නැඟී සිටු, පෙරගමන් යා. පෙර (ජයතුරා නුවර යදියකු මෙන්) දසුනක් පැනෙයි. බමුණකු මෙන් දක්මි. සොම්නස්හු මා සිත පැතිරෙති.

6552. පියාණෙනි, මම ද දක්මි. යමෙක් බමුණකු මෙන් පැනේ ද ඔහ ඉලියනුවකු සෙයින් එයි. හේ අපට අමුත්තෙක් වන්නෙ යි.

6553. කිම හවත්හට රොග නැද්ද? කිම හවත්හට දුක් නැද්ද? කිම වනමුල් වනපෙලෙන් යැපෙයි ද? කිම අලපල බොහෝ ඇද්ද?

6554. කිම මැසිමදුරුවෝ ද දීර්ඝජාති සර්පයෝ ද අල්ප මැ වෙත් ද? සැඬමුවන් ගැවැසිගත් වෙනෙහි කිම (උන්ගෙන් වන) හිංසා නැද්ද?

6555. බමුණ, අපට රොග නැත් මැ යැ. තවද බමුණ දුකුදු නැත. වනමුල් වනපලයෙන් යැපෙමි. අලපල බොහෝ ඇත.

6556. තවද මැසිමදුරුවෝ ද උරගජාතීහු ද අල්ප මැ වෙති. වල්මුවන් විසින් ගැවැසිගත් වෙනෙහි අපට උන්ගෙන් හිංසා නො පැනෙයි.

6557. සත්මසක් කල් අරනෙහි වසන ජීවශොකී අප වසන තැනට බෙලිපැහැ හුණදඬුව ද ගිනිපුදන කෙණෙස්ස ද කමඬලාව ද ගෙන ආ දෙවියන් විසින් වනන ලද මෙ බමුණහු පළමු කොට දක්මහ.

6558. බමුණ, තොපගේ මනා ඊමෙකැ, තවද තොපගේ නො මනා ඊමෙක් නො වෙයි. හවත, තොපගේ පාසහළ ධොවනය කරව. පන්සල ඇතුළට පිවිසෙව.

6559. තිඹිරි යැ පියල් යැ මිහි යැ කටුඑරමිණිය යැ යන ඵලයෝ ද දඹුවෙල්බැ මී ද ඇත. බමුණ උතුම් උතුම් දුය වළඳව.

6560. මෙ කලෙහි පැනුදු සිහිල, ගල්කුසින් බට හොයින් අළියෙ යැ, බමුණ, ඉදින් තෙපි බියැටියවු නම් එයින් ගෙන බොව.

6561. තවද තෙපි කවර කරුණෙකින් හෝ කවර හෙතුයෙකින් හෝ මහවලට පැමිණියවු ද? මා විසින් පුළුවුස්නාලදහු එය මට කියව.

6562. යම්සේ (පස්මහනදියෙහි) පිරුණු දියකඳ හැම කල්හි නො ගෙවේ ද එවන් (නො ගෙවෙන සැදූහැති) තොප අයදනට අයිමි. අයදනාලද තෙපි මට දෙදරුවන් දෙව.

6563. දදමි න විකම්පාමි ඉස්සරො නය බ්‍රාහ්මණ,
පාතො ගතා රාජපුත්ති සායං උඤ්ඡාතො එහිති.[1]

6564. එකරත්තිං වසිත්වාන පාතො ගච්ඡසි බ්‍රාහ්මණ,
තස්සා නහාතෙ උපඝාතෙ අථ නෙ මාලධාරිනෙ.

6565. එකරත්තිං වසිත්වාන පාතො ගච්ඡසි බ්‍රාහ්මණ,
නානාපුප්ඵෙහි සඤ්ඡන්නෙ නානාගන්ධවිභූසිතෙ;
නානාමූලඵලාකිණ්ණෙ ගච්ඡිස්සාදය[2] බ්‍රාහ්මණ.

6566. න වාසමභිරොචාමි ගමනං මය්හ රුච්චති,
අන්තරායොපි මෙ අස්ස ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

6567. න හෙතා යාචයොගී නං අන්තරායස්ස කාරියා,[3]
ඉත්ථියො[4] මන්තං ජානන්ති සබ්බං ගණ්හන්ති වාමතො.

6568. සද්ධාය දානං දදතො මාසං අදක්ඛි[5] මාතරං,
අන්තරායම්පි සා කයිරා ගච්ඡඤ්ඤෙව රථෙසභ.

6569. ආමන්තයස්සු තෙ[6] පුත්තෙ මා තෙ මාතරමද්දසුං,
සද්ධාය දානං දදතො එවං පුඤ්ඤං පවඩ්ඪති.

6570. ආමන්තයස්සු තෙ පුත්තෙ මා තෙ මාතරමද්දසුං,
මාදිසස්ස ධනං දත්වා රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

6571. සචෙ ත්වං නිච්ඡසෙ දට්ඨුං මම භරියං පතිබ්බතං,
අය්‍යකස්සපි[7] දස්සෙහි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6572. ඉමෙ කුමාරෙ දිස්වාන මඤ්ජුකෙ පියභාණිනෙ,
පතීතො සුමනො චිත්තො බහුං දස්සති තෙ ධනං.

6573. අච්ඡෙදනස්ස භායාමි රාජපුත්ත සුණොහි මෙ,
රාජා දණ්ඩාය මං දජ්ජා වික්කිණෙය්‍ය හනෙය්‍ය වා;
ජිනො ධනඤ්ච දාසෙ ච ගාරය්හස්ස බ්‍රහ්මබන්ධුයා.

6574. ඉමෙ කුමාරෙ දිස්වාන මඤ්ජුකෙ පියභාණිනෙ,
ධම්මෙ ඨිතො මහාරාජා සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනො;
ලද්ධා පීතිසොමනස්සං බහුං දස්සති තෙ ධනං.

---

1. හොහිති – මජසං.
2. ගච්ඡස්වාදය – මජසං.
3. කාරිකා – මජසං.
4. ඉත්ථිකා – මජසං.
5. මාසංඅදක්ඛි – මජසං.
6. වො – මජසං.
7. අය්‍යකස්සපි නොදෙහි – මජසං.

6563. බමුණ (දෙදරුවන්) දෙමි. කම්පා නො වෙමි. ස්වාමි වැ ගෙනයව. (කිවයුත්තෙක් ඇති.) රදූ (පලවැළයට) උදය මැ ගියා. සවසැ අරණෙන් එයි.

6564. බමුණ, අද එක්රැයක් මෙහි වැසැ අලුයමැ යව. ඒ මද්‍රිය විසින් නහවන ලද මුදුන සිප සනහන ලද තවද මල්දම් පැළැඳී,

6565. නොයෙක් සුවඳ කුසුමින් සඳනලද, නොයෙක් සුවඳ විලෙවුනින් සරසන ලද (මහ අහරට දුන්) නොයෙක් අලපලයෙන් යුතු දෙදරුවන් ගෙන යව.

6566. රජතුමනි, (මෙහි එක්රැයක්) විසීම නො රුස්නෙමි. ගමන් මැ මට රිසියෙයි. (මෙහි විසුව) මට ලාභාන්තරාය ද වෙයි. එහෙයින් යන්නෙම් මැ යැ.

6567. තෙල මාගම්හු අයදමට නිසි නො වෙති. පුණ්‍යාන්ත-රාය ද ලාභාන්තරාය ද කෙරෙති. මායා මන්ත්‍ර දනිති. හැම අවැඩ හෙයින් ගනිති.

6568. සැදැහැයෙන් දන් දෙනුවහු මොවුන් මව නො දක්ව. හෝ (මොවුන් දුටු නම්) දනට අන්තරාය ද කරන්නී යැ. එහෙයින් රජතුමනි, යන්නෙම් මැ යැ.

6569. තොප දෙදරුවන් කැඳව. ඒ දරුවෝ මව නහමක් දකිත්වා. මෙසේ සැදැහැයෙන් දන් දෙන්නාහට පින් වැඩෙයි.

6570. තොප දෙදරුවන් කැඳව, ඒ දරුවෝ මව නො දකිත්වා. මහරජතුමනි, මා වැන්නකුට පුත්‍රධනය දී දෙව්ලෝ යන්නවූ යැ.

6571. ඉදින් තෙපි මට පතිනි වූ බිරිය දක්නට නො රිස්සහු නම් දලිසිරු කන්සිරු දෙදරුවන් මුත්නා (සඳමහරජ) හට හෝ දක්වවු.

6572. සිත්කලු වූ පිය තෙපුල් බණනා පම් දෙදරුවන් දැකැ ඔදවැඩි සොම්නස් වූ තුටු වූ මුත්නා රජ තොපට බොහෝ ධනය දෙන්නෙ යැ.

6573. (මා අතින් දරුවන්) පැහැරගැනුමට බියෙමි. රාජපුත්‍රය මබස් අසව. එරජ මා දඩුවමට ඇමැතියනට දෙන්නෙ හෝ යැ, රජ මා විකුණන්නෙ හෝ යැ, ඝාතන කරන්නෙ හෝ යැ. ධනය ද දසයන් ද පිරිහුණෙම් බැමිණිය විසින් ගැරහියැයුතු වෙමි.

6574. සිත්කලු වූ ප්‍රිය තෙපුල් බණනා මේ දෙදරුවන් දැක සිව්රට වඩනා දහමෙහි සිටි මහරජ ප්‍රීති සොම්නස් ලැබැ තොපට බොහෝ ධනය දෙන්නේ යැ.

6575. නාහං තම්පි කරිස්සාමි යං මං ත්වං අනුසාසසි,
දාරකෙ ච අහං නෙස්සං බ්‍රාහ්මණියා පරිචාරකෙ,

6576. තතො කුමාරා බ්‍යථිතා සුත්වා ලුද්දස්ස භාසිතං,
තෙන තෙන පධාවිංසු ජාලිකණ්හාජිනා උභො

6577. එහි තාත පියපුත්ත පූරෙථ මම පාරමිං,
හදයං මෙභිසිඤ්චථ කරොථ වචනං මම.

6578. යානනාවා ච මෙ හොථ අචලා භවසාගරෙ,
ජාතිපාරං තරිස්සාමි[1] සන්තාරෙස්සං[2] සදෙවකෙ.

6579. එහි අම්ම පියධීති[3] පූරෙථ මම පාරමිං,[4]
හදයං මෙභිසිඤ්චථ කරොථ වචනං මම.

6580. යානනාවා ච මෙ හොථ අචලා භවසාගරෙ,
ජාතිපාරං තරිස්සාමි උද්ධරිස්සං සදෙවකෙ.

6581. තතො කුමාරෙ ආදාය ජාලිං කණ්හාජිනං උභො,
බ්‍රාහ්මණස්ස අදා දානං සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනො.

6582. තතො කුමාරෙ ආදාය ජාලිං කණ්හාජිනං උභො,
බ්‍රාහ්මණස්ස අදා විත්තො පුත්තකෙ දානමුත්තමං.

6583. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
යං කුමාරෙ පදින්නම්හි මෙදිනී සමකම්පථ.

6584. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
යං පඤ්ජලිකතො රාජා කුමාරෙ සුඛවච්ඡිතෙ;
බ්‍රාහ්මණස්ස අදා දානං සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනො.

6585. තතො සො බ්‍රාහ්මණො ලුද්දො ලතං දන්තෙහි ඡින්දිය,
ලතාය හත්ථෙ බන්ධිත්වා ලතාය අනුමජ්ජථ,[6]

6586. තතො සො රජ්ජුමාදාය දණ්ඩඤ්චාදාය බ්‍රාහ්මණො,
ආකොටයන්තො තෙ නෙති සිවිරාජස්ස පෙක්ඛතො.

6587. තතො කුමාරා පක්කාමුං බ්‍රාහ්මණස්ස පමුඤ්චිය,
අස්සුපුණ්ණෙහි නෙත්තෙහි පිතරං සො උදික්ඛති.

---

1. කරිස්සාමි – මජසං.
2. සන්ධාරිස්සං – මජසං.
3. ධීතා – මජසං. පී.
4. පියා මෙ දාන පාරමී – මජසං. සයා. පී.
5. විත්තො – මජසං.
6. අනුපජ්ජථ – මජසං.

6575. මහරජ තෙපි මට යමක් කියවු නම් එ ද නො කෙරෙමි. මම මේ දෙදරුවන් බැමිණියට දස මෙහෙයට ගෙන යෙමි.

6576. ඉක්බිති දූලිසිරු කන්සිරු දෙකුමරහු රුදුරු බමුණුහුගේ බස් අසා වෙවුළන්නාහු ඒ ඒ තන්හි දිවූහ.

6577. දරුව ප්‍රියපුත්‍රය, එව. මාගේ පැරුම් පුරව. මාගේ ළය තෙමවු. මාගේ තෙපුල් කරවු.

6578. බවසයුරෙහි මට නිසල වූ ගමන් නැවක් වව. දැ සයුරෙහි එතෙරට තරණය කරනෙමි. දෙවියන් සහිත ලෝවැසියනුදු තරණය කරවන්නෙමි.

6579. දරුව, ප්‍රිය දියැණියෙනි, මාගේ දනපාරමිතා පුරව. මාගේ ළය තෙමව. මාගේ වචනය කරව.

6580. සසර සයුරෙහි මට නිසල ගමන් නැව වව. දැ සයුරෙහි පරතෙරට යන්නෙමි. දෙවියන් සහිත ලෝකයා සසර සයුරෙන් නඟාලන්නෙමි.

6581. ඉක්බිති සිවිරට වඩන වෙසතුරු මහරජ දූලිසිරු කන්සිරු දෙදරුවන් අත් ගෙන බමුණුහට දන් දින.

6582. ඉක්බිති දූලිසිරු කන්සිරු දෙදරුවන් ගෙන තුටු සිත් ඇත්තෙ දෙදරුවන් උතුම් දන් කොට බමුණුහට දින.

6583. යම් කලෙකැ දෙදරුවන් දුන් කල්හි මහපොළොව ප්‍රකම්පිත වූ ද එකල්හි යම් බිහිසුණු බවෙක් වී ද එසඳ ලොමුදහ ගැන්මෙක් වී.

6584. යම් කලෙකැ සිවිරට වඩන වෙසතුරු මහරජ කළ බදැඳිලි ඇති වැ සුවසේ වුසූ දෙදරුවන් බමුණුහට දන් දුන්නෙ ද එදවස් යම් බිහිසුණු බවෙක් වී ද එදවස් ලොමුදහගැන්මෙක් වී.

6585. ඉක්බිති එ රුදුරු බමුණු වැලක් දතින් සිඳැගෙනැ වැලින් දැත් බැඳැ වැලින් පහර දින.

6586. ඉක්බිති එ බමුණු රැහැන ගෙන දණ්ඩක් ද ගෙන වෙසතුරු රජු බලා සිටිය දී තළමින් (දරුවන්) ගෙන යයි.

6587. (පැකිළ හුණු බමුණු අතින් වැල ගැලවී ගිය) ඉක්බිති දෙදරුවෝ බමුණු අතින් මිදී (බෝසතුන් කරා) පලාගියහ. කඳුළු පිරි ඇසින් ඒ ජාලිය කුමර පියාණන් බලයි.

6588. වෙධං අස්සත්ථපත්තංව පිතු පාදානි වන්දති,
පිතුපාදානි වන්දිත්වා ඉදං වචනමබ්‍රවි.

6589. අම්මා ච තාත නික්ඛන්තා ත්වං ච නො තාත දස්සසි,
යාව අම්මම්පි පස්සෙමු අථ නො තාත දස්සසි.

6590. අම්මා ච තාත නික්ඛන්තා ත්වං ච නො තාත දස්සසි,
මා නො ත්වං තාත අදද යාව අම්මාපි එති[1] නො;
තදයං බ්‍රාහ්මණො කාමං වික්කිණාතු හනාතු වා.

6591. බලඞ්ඝපාදෙ[2] අද්ධනඛො අථො ඔවද්ධපිණ්ඩිකො,
දීඝුත්තරොට්ඨො චපලො කළාරො භග්ගනාසකො.

6592. කුම්භොදරො භග්ගපිට්ඨි අථො විසම චක්ඛුලො,[3]
ලොහමස්සු හරිතකෙසො වලීනං තිලකාහතො.

6593. පිඞ්ගලො ච විනතො ච විකටො[4] ච බ්‍රහා ඛරො,
අජිනානි ච සන්නද්ධො අමනුස්සො භයානකො.

6594. මනුස්සො උදාහු යක්ඛො මංසලොහිතභොජනො,
ගාමා අරඤ්ඤං ආගම්ම ධනං තං තාත යාචති,
නීයමානෙ පිසාචෙන කින්නු තාත උදික්ඛසි.

6595. අස්මා නූන තෙ හදයං ආයසං දළ්හබන්ධනං.
යො නො බද්ධෙ න ජානාසි බ්‍රාහ්මණෙන ධනෙසිනා,
අච්චායිකෙන ලුද්දෙන යො නො ගාවොව සුම්භති.

6596. ඉධෙව අච්ඡතං කණ්හා න සා ජානාසි කිස්මිචි,
මිගීව ඛීරසම්මත්තා යූථා[5] හීනා පකන්දති,

6597. න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං ලබ්භා හි පුමුනා ඉදං,
යඤ්ච අම්මං න පස්සාමි[6] තං මෙ දුක්ඛතරං ඉතො.

6598. න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං ලබ්භා හි පුමුනා ඉදං,
යඤ්ච තාතං න පස්සාමි තං මෙ දුක්ඛතරං ඉතො.

1. එතු – මජසං.
2. බිලඞ්ඝපාදෙ – මජසං.
3. චක්ඛුකො – මජසං. සයා.
4. විකතො – මජසං. වි.
5. යූධා – මජසං.
6. න පස්සිස්සං – මජසං. සයා.

6588. බෝපත් සෙයින් වෙවුළමින් පියාණන් පා වඳී. පියාණන් පා වැඳැ මෙවදන් කී.

6589. පියාණෙනි, අම්මා ද පන්සලින් බැහැර නික්මගියා යැ. පියාණෙනි තෙපි ද අප බමුණුහට දෙන්නවු යැ. යම්තාක් අම්මා ද දක්මෝ නම් එසඳ අප දෙව.

6590. පියාණෙනි, අම්මා ද නික්මගියා. තෙපි ද අප බමුණුහට දෙන්නවු යැ, පියාණෙනි, තෙපි අප නහමක් දෙව. යම් තාක් අපගේ මවු තොමෝ ඒ ද එසඳ මෙ බමුණු රිසි සේ අප විකුණාවා, හෝ මරා පියවයි.

6591. මෙ බමුණු බකලපා ඇත්තෙ යැ; කුණුනිය ඇත්තෙ යැ; තවද එලෙන පිඩිමස් ඇත්තෙ යැ; දිගු උඩුතොල ඇත්තෙ යැ; මහතොලු යැ; නිකුත්දළ ඇත්තෙ යැ; බුන් නාසා ඇත්තෙ යැ.

6592. සැළ බඳු උදර ඇතියෙ යැ; බුන් පිටඇට ඇතියෙ යැ; තවද වමරැයි යැ; තඹදළි ඇතියෙ යැ; පිඟුවන් කෙහෙ ඇතියෙ යැ; සම්රැලි ඇතියෙ යැ; කළුතලකැලලි ඇතියෙ යැ.

6593. පිඟුඇස් ඇතියෙ යැ; කටිය පිට කඳට වකැ විසුළුපා ඇතියෙ යැ; මහසිරුරු ඇතියෙ යැ; අඳුන්දිවිසම් ධැරමැය යැ; යකකු වැන්න. බිය එළවනුයෙ යැ.

6594. මිනිසෙක් දෝ හෝ නොහොත් මස්ලේ බුදිනා යකෙක් දෝහෝ යි සිතම්, ගමින් වලට අවුත් පුත්‍රධනය ඉල්වයි. පියාණෙනි, මේ පිසාවයා විසින් ගෙනයනු ලබන අප කුමට උදසීන වැ බලව.

6595. තොපගේ ළය ගල කෙළෙ යයි හඟිමි. යපතින් තර කොට බඳනාලද වනැ යි සිතමි, යම්බඳු තෙපි ධනය සොයන ඉතා රුදුරු බමුණා විසින් බඳනාලද අප නො දනුව. එ බමුණු අප ගෙරින් මෙන් තළාපියයි.

6596. කෘෂ්ණජිනා මෙහි මැ හිඳීවා. ඕ කිසි දුකක් නො දනී. කිරෙන් මත් වූ මුවරැළින් ගිලිහුණු මුවපෙල්ලක මෙන් (මව නො දකැ) හඬයි.

6597. මෙ (පහරනා) දුක් මට එවන් දුක් නො වෙයි. මෙ දුක් පිරිමියකු විසින් ලදයුතු මැ යැ. යම් හෙයෙකින් අම්මා නො දකිම් ද එ දුක මට මෙයට වඩා ඉතා දුක් වෙයි.

6598. මම (පහරනා) දුක් මට එවන් දුක් නො වෙයි. මෙ දුක් පිරිමියකු විසින් ලදයුතු මැ යැ. යම් හෙයෙකින් පියා නො දකිම් ද එදුක මට මෙයට වඩා දුක්තර වෙයි.

6599. සා නූන කපණා අම්මා චිරරත්තාය රුච්ඡති,
කණ්හාජිනං අපස්සන්තී කුමාරිං චාරුදස්සනිං.

6600. සො නූන කපණො තාතො චිරරත්තාය රුච්ඡති,
කණ්හාජිනං අපස්සන්තො කුමාරිං චාරුදස්සනිං.

6601. සා නූන කපණා අම්මා චිරං රුච්ඡති අස්සමෙ,
කණ්හාජිනං අපස්සන්තී කුමාරිං චාරුදස්සනිං.

6602. සො නූන කපණො තාතො චිරං රුච්ඡති අස්සමෙ,
කණ්හාජිනං අපස්සන්තො කුමාරිං චාරුදස්සනිං.

6603. සා නූන කපණා අම්මා චිරරත්තාය රුච්ඡති,
අඩ්ඪරත්තෙ ච රත්තෙ වා නදීව අවසුච්ඡති.

6604. සො නූන කපණො තාතො චිරරත්තාය රුච්ඡති,
අඩ්ඪරත්තෙ ච රත්තෙ වා නදීව අවසුච්ඡති.[1]

6605. ඉමෙ තෙ ජම්බුකා රුක්ඛා වෙදිසා සින්ධුවාරිකා,[2]
විවිධානි රුක්ඛජාතානි තානි අජ්ජ ජහාමසෙ.

6606. අස්සත්ථා පනසා චෙමෙ නිග්‍රොධා ච කපිත්ථනා,
විවිධානි ඵලජාතානි තානි අජ්ජ ජහාමසෙ.

6607. ඉමෙ තිට්ඨන්ති ආරාමා අයං සීතොදිකා[3] නදී,
යත්ථස්සු පුබ්බෙ කීළාම තානි අජ්ජ ජහාමසෙ,

6608. විවිධානි පුප්ඵජාතානි අස්මිං උපරි පබ්බතෙ,
යානස්සු පුබ්බෙ ධාරෙම තානි අජ්ජ ජහාමසෙ.

6609. විවිධානි ඵලජාතානි අස්මිං උපරි පබ්බතෙ,
යානස්සු පුබ්බෙ භුඤ්ජාම තානි අජ්ජ ජහාමසෙ.

6610. ඉමෙ නො හත්ථිකා අස්සා බලිවද්දා ච නො ඉමෙ,
යෙහිස්සු පුබ්බෙ කීළාම තානි අජ්ජ ජහාමසෙ.

6611. නීයමානා කුමාරා තෙ පිතරං එතදබ්‍රවුං,
අම්මං ආරොග්‍යං වජ්ජාසි ත්වං ච තාත සුඛී භව.

---

1. අවසුස්සයි – මජසං.
2. සින්ධුවාරිතා – මජසං. වි.
3. සීතුදකා – මජසං.

6599. මනෝඥදර්ශන ඇති කෘෂ්ණජිනා කුමරිය නො දක්නා ඒ අප බැගෑපත් මවු තොමෝ බොහෝ කලක් වලප්නී ය යි සිතමි.

6600. මනකල් දසුන් ඇති කන්සිරු කුමරිය නො දක්නා ඒ අප බැගෑපත් පිය තෙම බොහෝ කලක් වලප්නෙ ය යි සිතමි.

6601. සොඳුරු දකුම් ඇති කන්සිරු කුමරිය නො දක්නා ඒ අප බැගෑපත් මව අසපුවෙහි හිඳ බොහෝ කල් වලපිනී සිතමි.

6602. සොඳුරු දකුම් ඇති කන්සිරු නො දක්නා ඒ අප බැගෑපත් පියා අසපුවෙහි හිඳ බොහෝ කල් වලපිනී සිතමි.

6603. ඒ අප බැගෑපත් මව අඩරැයැ හෝ මුළුරැයැ හෝ (අප සිහි කොට) බොහෝ කල් වලපිනී සිතමි. වැලැපැ නදියක් මෙන් වියළෙතී සිතමි.

6604. ඒ අප බැගෑපත් පියා අඩරැයැ හෝ මුළුරැයැ හෝ (අප සිහි කොට) බොහෝ කල් වලපිනී සිතමි. වැලැපැ නදියක් මෙන් වියළෙතී සිතමි.

6605. මොහු ඒ (අපට කෙළි බිමැ සෙවණ දුන්) දඹ රුක්හ. එලෙන අතු ඇති සිඳුවර (නික) යැ, නන් වැදෑරුම් රුක්දැ යැ, එ හැම අද හැරැපියා (සමුගෙන) යම්හ.

6606. මොහු ඇසතු රුක්හ; පනා රුක්හ; නුග රුක්හ; හෙළ කිඳි ඇසතු රුක්හ; නන් වැදෑරුම් පලරුක්දැ යැ. එ හැම අද හැරැපියා යම්හ.

6607. පෙර යම් තැනෙකැ හිඳ කෙළිමෝ නම් මේ ඒ අරම්හු පවතිත්. සිහිල් දිය ඇති මේ හොය ද පවතී. එ හැම අද හැරැපියා යම්හ.

6608. මේ ගල්මුදුනෙහි නන් වැදෑරුම් යම් මල් ජාති කෙනකුන් පෙර පලඳිමෝ ද එ හැම අද හැරැපියා යම්හ.

6609. මේ ගල් මුදුනෙහි නන් වැදෑරුම් යම් එල ජාති කෙනකුන් පෙර වළඳමෝ ද එ හැම අද හැරැපියා යම්හ.

6610. පෙර යමෙකින් කෙළියමෝ ද මොහු ඒ අපගේ ඇත් පෙතැලි රු යැ අස්පෙතැල්ලෝ යැ මොහු අපගේ ගොන්පෙතැල්ලෝ යැ එ හැම අද හැරැපියා යම්හ.

6611. බමුණහු විසින් ගෙන යනු ලබන එ කුමරහු පිය මහරජහට මෙ තෙපුල් කීහු: අම්මාට අප අරොග බව කියව පියාණෙනි, තෙපිදු සුවපත්ව.

6612. ඉමෙ නො හත්ථිකා අස්සා බලිවද්දා ච නො ඉමෙ,
තානි අම්මාය දජ්ජාසි සොකං තෙහි විනෙස්සති.[1]

6613. ඉමෙ නො හත්ථිකා අස්සා බලිවද්දා ච නො ඉමෙ,
තානි අම්මා උදික්ඛන්තී සොකං පටිවිනෙස්සති.

6614. තතො වෙස්සන්තරො රාජා දානං දත්වාන ඛත්තියො,
පණ්ණසාලං පවිසිත්වා කරුණං පරිදෙවයි.

6615. කන්වජ්ජ ඡාතා තසිතා උපරුච්ඡන්ති දාරකා,
සායං සංවෙසනාකාලෙ කො නෙ දස්සති භොජනං.

6616. කංවජ්ජ ඡාතා තසිතා උපරුච්ඡන්ති දාරකා,
සායං සංවෙසනාකාලෙ අම්ම ඡාතම්හ දෙථ නො.

6617. කථන්නු පථං ගච්ඡන්ති පත්තිකා අනුපාහනා,
සන්තා සූනෙහි පාදෙහි කො නෙ හත්ථෙ ගහෙස්සති.

6618. කථන්නු සො න ලජ්ජෙය්‍ය සම්මුඛා පහරං මම,
අදූසකානං පුත්තානං අලජ්ජී වත බ්‍රාහ්මණො.

6619. යො හි මෙ දාසි දාසස්ස අඤ්ඤො වා පන පෙස්සියො,[2]
තස්සාපි සුවිහීනස්ස කො ලජ්ජී පහරිස්සති.

6620. වාරිජස්සෙව මෙ සතො බද්ධස්ස කුමීනාමුඛෙ,
අක්කොසති පහරති පියෙ පුත්තෙ අපස්සතො.

6621. ආදුං[3] චාපං ගහෙත්වාන ඛග්ගං බන්ධිත්වා වාමතො,
ආනයාමි සකෙ පුත්තෙ පුත්තානං හි වධො දුඛො.

6622. අට්ඨානමෙතං[4] දුක්ඛරූපං යං කුමාරා විහඤ්ඤරෙ,
සතඤ්ච ධම්මමඤ්ඤාය කො දත්වා අථ තප්පති.

6623. සච්චං කිරෙවමාහංසු නරා එකච්චියා ඉධ,
යස්ස නත්ථි සකා මාතා යථා නත්ථි[5] තථෙව සො.

1. විනස්සති – මජසං.
2. පෙසියො – මජසං.
3. ධනං – මජසං.
4. අට්ඨානිමෙතං – PTS.
5. පිතා අත්ථි – මජසං.

6612. මොහු අපගේ කෙළි ඇත් පෙතැල්ලෝ යැ අස් පෙතැල්ලෝ යැ මොහු ද අපගේ ගොන් පෙතැල්ලෝ යැ එ හැම අම්මාට දෙව එයින් පුත්‍රශොක දුරුකරගන්නී යැ.

6613. මොහු අපගේ කෙළි ඇත්රූ යැ අස්රූ යැ ගොන්රූ යැ එ හැම අම්මා පුනපුනා බලන්නී යැ එයින් ශොක දුරුකර ගන්නී යැ.

6614. ක්‍ෂත්‍රිය වූ ඒ වෙස්සන්තර රජ පුත්‍රදන දී ඉක්බිති (දරුවන් හඬන හඬ අසා) පන්සලට පිවිසැ බැගෑපත් වැ (මතු කියන සේ) පරිදෙවනා කෙළේ (හැඩී.)

6615. මාගේ දෙදරුවෝ සාපවස් ඇතියාහු අද කවරක්හු වෙත හඬා කියත් ද? සවස වළඳනා වේලෙහි කවරෙක් ඔවුනට බොජුනක් දේ ද?

6616. මාගේ දෙදරුවෝ සාපවස් ඇතියාහු අද කවරක්හු වෙත හඬා කියද්ද? සවස වළඳනා වේලෙහි මෑණියෙනි, සාගිනි ඇතියම්හ, අපට අහර දෙවයි කවරක අයදිද්ද?

6617. පාගමන් යෙදුණු වහන් නැති මාගේ දෙදරුවෝ ගමන්හි මිරිකුණාහු ඉදිමුණු පයින් සැටයොදුන් මඟ කෙසේ නම් යෙද්දෝ කවරෙක් විඩාහරනට ඔවුන් අත්හි ගනිත් දෝ හෝ.

6618. මාගේ නිදෙස් දරුවනට මා හමුයෙහි පහර දෙන එ බමුණු කෙසේ නම් ලජ්ජා නො වන්නේ ද? බමුණු ලජ්ජා නැතියෙක් මැ යි.

6619. යමෙක් වනාහි මාගේ දසියකගේ දසයෙක් වී ද නොහොත් අන් මෙහෙකරුවෙක් හෝ වී ද ඔහට ද වඩා හීන-තරයෙක් හෝ වී ද ඔහට පවා ලජ්ජා ඇති කවරෙක් නම් පහර දෙන්නේ ද? (නො දේ මැ යි.)

6620. කෙම්නෙහි බැඳුණු මසකු මෙන් වූ මා බලාසිටිය දී මැ මාගේ ප්‍රිය දරුවනට ආක්‍රොශ කෙරෙයි; පහර දෙයි. කියා හැඩී.

6621. වැළින් වම්දසරුවෙහි කඩුව බැඳැ දුන්න ගෙන (ලුහු-බැඳැ ගොස්) සිය දරුවන් ගෙන එම් දෝහෝ, දරුවනට දෙන වධ දුකෙකි.

6622. යම් හෙයෙකින් දරුවෝ වෙහෙසෙත් ද තෙල වෙහෙස ඒකාන්තයෙන් මට දුක් දෙනසුලු යැ. වැළිත් පෙර බෝසතුන්ගේ ප්‍රවෙණිධර්මය දැනැ කවරෙක් නම් දන් දී පසුතැවේ ද?

6623. මෙ ලොවිහි ඇතැම් මිනිස් කෙනෙක් යමක්හු අබියෙසැ සිය මව යම්සේ නැත් ද එසෙයින් ම හෙ ද නැතැයි සැබවක් මැ කීහු යැ.

6624. එහි කණ්හ මරිස්සාම නත්ථො ජීවිතෙන නො,
දින්නම්හාපි[1] ජනින්දෙන බ්‍රාහ්මණස්ස ධනෙසිනො;
අච්චායිකස්ස ලුද්දස්ස යො නො ගාවොව සුම්භති.

6625. ඉමෙ තෙ ජම්බුකා රුක්ඛා වෙදිසා සින්දුවාරිකා,
විවිධානි රුක්ඛජාතානි තානි කණ්හ ජහාමසෙ.

6626. අස්සත්ථා පනසා චෙමෙ නිග්‍රොධා ච කපිත්ථනා,
විවිධානි ඵලජාතානි තානි කණ්හ ජහාමසෙ.

6627. ඉමෙ තිට්ඨන්ති ආරාමා අයං සීතොදිකා නදී,
යත්ථස්සු පුබ්බෙ කීළාම තානි කණ්හ ජහාමසෙ.

6628. විවිධානි පුප්ඵජාතානි අස්මිං උපරි පබ්බතෙ,
යානස්සු පුබ්බෙ ධාරෙම තානි කණ්හ ජහාමසෙ.

6629. විවිධානි ඵලජාතානි අස්මිං උපරි පබ්බතෙ,
යානස්සු පුබ්බෙ භුඤ්ජාම තානි කණ්හ ජහාමසෙ.

6630. ඉමෙ නො හත්ථිකා අස්සා බලිබද්දා ච නො ඉමෙ,
යෙහිස්සු පුබ්බෙ කීළාම තානි කණ්හ ජහාමසෙ.

6631. නීයමානා කුමාරා තෙ බ්‍රාහ්මණස්ස පමුඤ්චිය,
තෙන තෙන පධාවිංසු ජාලී කණ්හාජිනා චුභො.

6632. තතො සො රජ්ජුමාදාය දණ්ඩඤ්චාදාය බ්‍රාහ්මණො,
ආකොටයන්තො තෙ නෙති සිවිරාජස්ස පෙක්ඛතො.

6633. තං තං කණ්හාජිනාවොච අයං මං තාත බ්‍රාහ්මණො,
ලට්ඨියා පටිකොටෙති ඝරෙ ජාතංව දාසියං.

6634. න චායං බ්‍රාහ්මණො තාත ධම්මිකා හොන්ති බ්‍රාහ්මණා,
යක්ඛො බ්‍රාහ්මණවණ්ණෙන ඛාදිතුං තාත නෙති නො;
නීයමානෙ පිසාචෙන කින්නු තාත උදික්ඛසි.

6635. ඉමෙ නො පාදකා දුක්ඛා දීඝො චද්ධා සුදුග්ගමො,
නීචෙ චොලම්බතෙ සුරියො බ්‍රාහ්මණො ච තරෙති[2] නො.

6636. ඔක්කන්දාමසි[3] භූතානි පබ්බතානි වනානි ච,
සරස්ස සිරසා වන්දාම සුපතිත්ථෙ ච ආපකෙ.[4]

1. දින්නමාසි - මජසං.
2. ධාරෙති - මජසං.
3. ඔක්කන්තා - මජසං. ඔකන්දාමසෙ - සයා.
4. ආවකෙ - මජසං.

6624. කෘෂ්ණාජිනාවෙනි, ධනය සොයන ඉතා රුදුරු බමුණුහට පියරජු විසින් අපි දෙනලදුම්හ. එව මියම්හ. යමෙක් ගෙරිනට මෙන් අපට පහර දේ ද ඔහු වෙත අපට දිවියෙන් කම් නැත.

6625. මොහු ඒ (අපට බිමැ සෙවණ දුන්) දඹ රුක්හ, එලෙන අතු ඇති සිඳුවර (නික) යැ. නන් වැදැරුම් රුක්දැ යැ, එ හැම අද හැරපියා (සමුගෙන) යම්හ.

6626. මොහු ඇසතු රුක්හ, පනා රුක්හ, නුග රුක්හ, හෙළ කිඳි ඇසතු රුක්හ, නන් වැදැරුම් පලරුක්දැ යැ. එ හැම අද හැරපියා යම්හ.

6627. පෙර යම් තැනෙකැ හිඳ කෙළිමෝ නම් මේ ඒ අරම්හු පවතිත්. සිහිල් දිය ඇති මේ හොයද පවතී. එ හැම අද හැරපියා යම්හ.

6628. මේ ගල් මුදුනෙහි නන් වැදැරුම් යම් මල් ජාති කෙනකුන් පෙර පැලැඳුමෝ ද එ හැම අද හැරපියා යම්හ.

6629. මේ ගල් මුදුනෙහි නන් වැදැරුම් යම් ඵල ජාති කෙනකුන් පෙර වැළැඳුමෝ ද එ හැම අද හැරපියා යම්හ.

6630. පෙර යමෙකින් කෙළියමෝ ද මොහු ඒ අපගේ ඇත් පෙතැලිරු යැ, අස් පෙතැල්ලෝ යැ, මොහු අපගේ ගොන් පෙතැල්ලෝ යැ, එ හැම අද හැරපියා යම්හ.

6631. බැඳැගෙනයනු ලබන ඒ ජාලිය කෘෂ්ණාජිනා දෙකුමරහු බමුණා අතින් මිදී ඒ ඒ තන්හි දිවගියහ.

6632. ඉක්බිති එ බමුණු රැහැන ගෙන දණ්ඩක්ද ගෙන සිවි රජහු බලා සිටිය දී තළමින් ඔවුන් දෙදෙනා ගෙනයයි.

6633. කෘෂ්ණාජිනා ඒ පියරජහට මෙ තෙපුල් කිවු: පියාණෙනි, මෙ බමුණු තමා ගෙහි උපන් දාසකට මෙන් වැල්කොනින් පහර දෙයි.

6634. පියාණෙනි, මෙ බමුණෙක් නො වෙයි, බමුණෝ දැහැමි වෙති. පියාණෙනි, යකෙක් බමුණු වෙසින් අප කන්නට ගෙන යයි. පියාණෙනි, යකකු විසින් ගෙනයනු ලබන කල්හි කුමට උපෙක්‍ෂාවෙන් බලන්නහු ද?

6635. අපගේ මේ පතුල්සුඟු රිදෙයි. මඟ ද දිගැ, ඉතා දුදුලැ. හිරුදු පහත එල්බෙයි. (බැසැ යයි) මෙ බමුණුදු අප වෙලෙවි කෙරෙයි.

6636. පර්වතයෙහි උපන් දෙවියන් ද වෙනෙහි උපන් දෙවි-යන් ද යටහත් වැ හඬගා යදුම්හ. මෙ විල් අරක්ගත් දෙවියන් ද මුදුනින් වඳුම්හ. මනා තොට ඇති නදියෙහි උපන් දෙවියන් ද වඳුම්හ.

6637. තිණලතා ච ඔසධ්‍යො පබ්බතානි වනානි ච,
අම්මං ආරොග්‍යං වජ්ජාථ අයං නො නෙති බ්‍රාහ්මණො

6638. වජන්තු භොන්තො අම්මඤ්ච මද්දිං අම්හාකමාතරං,
සචෙ අනුපතිතුකාමාසි ඛිප්පං අනුපතියාසි නො.

6639. අයං එකපදී එති උජුං ගච්ඡති අස්සමං,
තමෙවනුපතෙය්‍යාසි අපි පස්සෙසි නො ලහුං.

6640. අහො වත රෙ ජටිනී වනමූලඵලහාරිකෙ,
සුඤ්ඤං දිස්වාන අස්සමං තං තෙ දුක්ඛං භවිස්සති.

6641. අතිවෙලං නුන අම්මාය උඤ්ඡාලද්ධො අනප්පකො,
යා නො බද්ධෙ[1] න ජානාති බ්‍රාහ්මණෙන ධනෙසිනා;
අවචායිකෙන ලුද්දෙන යො නො ගාවොව සුම්භති.

6642. අහජ්ජ[2] අම්මං පස්සෙමු සායං උඤ්ඡාතො ආගතං,
දජ්ජා අම්මා බ්‍රාහ්මණස්ස ඵලං ඛුද්දෙන මිස්සිතං.

6643. තදයං අසිතො ධාතො න බාළ්හං තරයෙය්‍ය නො,
සූණා ච වත නො පාද බාළ්හං තාරෙති බ්‍රාහ්මණො;
ඉති තත්ථ විලපිංසු කුමාරා මාතුගිද්ධිනො.

කුමාරපබ්බං.

6644. තෙසං ලාලප්පිතං සුත්වා තයො වාළා වනෙ මිගා,
සීහො ව්‍යග්ඝො ච දීපි ච ඉදං වචනමබ්‍රවුං.

6645. මාහෙව නො රාජපුත්තී සායං උඤ්ඡාතො ආගමා,
මාහෙවම්හාකං නිබ්බාගෙ හෙඨයිත්ථ[3] වනෙ මිගා.

6646. සීහො චෙනං විහෙඨෙය්‍ය ව්‍යග්ඝො දීපි ච ලක්ඛණං,
නෙව ජාලිකුමාරස්ස කුතො කණ්හාජිනා සියා;
උභයෙනෙව ජීයෙථ පතිං පුත්තෙ ච ලක්ඛණාති.

1. බන්ධෙ - මජසං. වි.
2. අපජ්ජ - මජසං. ස්‍යා.
3. බංධයිත්ථ - මජසං.

6637. තෘණ දෙවියනි, ලිය දෙවියනි, ඔසධී දෙවියනි, ගිරි දෙවියනි, වන දෙවියනි, අම්මාට අප අරොග බව කියව. මෙ බමුණු අප මරමින් ගෙන යයි.

6638. හවත්නි, ඉදින් අප ලුහුබැඳැ ඉයටි වූහු නම් "වහා අප අනුව යවයි" අප මැණියන් මද්‍රීදේවීන්ට කියත්වා.

6639. මේ එක්පියමඟ අප කරා එයි. ඍජු වැ අසපුවට යෙයි. එ හසර මඟ මැ අනුව යව. ඔවුන් වහා දක්නෙහි නම් මැනැවැයි කියව.

6640. අහෝ පරිහානියෙකි. දළමඩලු ඇත්තිය, වනමුල්පල ගෙනෙන්නිය, අප නැති හිස් අසපුව දකැ එ තොපට දුක් වන්නෙ යැ.

6641. යමෙක් අප ගෙරින් සෙයින් මරා ද ඒ ඉතා රැදුරු වූ ධනය සොයන බමුණා විසින් බඳනාලද අප තතු යම් මවක් නො දනී ද ඒ මව විසින් වෙලා ඉක් මැ නො මඳ අලපල ලබන ලද වන.

6642. අලමුල් පලවැළ නෙළාගෙන සවස වලින් ආ මව අද දක්මෝ නම් යෙහෙකි. අම්මා දඹුයෙල්බැ මීයෙන් හැනූ පලවැළ මේ බමුණුහට දෙන්නී යැ.

6643. එසඳ පලවැළ වැළඳු එහෙයින් මැ සුහිත වූ මෙ බමුණු අප වෙලෙවී වැ නො ගෙනයන්නෙ යැ. අපගේ පාදයෝ ඉතා ඉදිමැ ගියහ. මෙ බමුණු අප වෙලෙවි වැ ගෙනයයි කියා මවට ලොල් වූ කුමරහු එ මඟ වැලැපියෝ.

කුමාරපර්ව යි.

6644. ඒ දරුවන් දෙදෙනාගේ විලාප අසා (වනදෙවියෝ) දෙව්පුතුන් තිදෙනකුන්ට මෙ වදන් කීහු: තෙපි සිහ, වග, දිවි යන වනවැසි සැඩමුව වෙස් ගනුව.

6645. අපගේ රදූ සවසැ වලින් නහමක් යේවා, අප නිති වළඳනා වෙනෙහි සැඩ මුවෝ ඇය නහමක් පෙළත්වා.

6646. සිංහයෙක් හෝ ව්‍යාඝ්‍රයෙක් හෝ දිවියෙක් හෝ ඒ සිරිමතිය (ඉදින්) වෙහෙසී නම් ජාලිය කුමර නො මැ පවත්නෙ යැ කෘෂ්ණාජිනා කොයින් පවත්නී ද? එ බිසෝ සිරිමතී සවාමියා ය දෙදරුවනැ යන දෙකොටසින් මැ පිරිහෙන්නී යැ. (එයින් තෙපි මනා කොට ඇය රකුවයි) කීහු.

6647. ඛණිත්තිකං මෙ පතති[1] දක්ඛිණක්ඛි ච ඵන්දති,[2]
අඵලා ඵලිනො රුක්ඛා සබ්බා මුය්හන්ති මෙ දිසා.

6648. තස්සා සායන්හකාලම්හි අස්සමාගමනං පති,
අත්ථඞ්ගතම්හි[3] සූරියම්හි වාලා පන්ථෙ උපට්ඨහුං.

6649. නීචෙ චොලම්බතෙ සූරියො දූරෙ ච වත අස්සමො,
යඤ්ච නෙසං ඉතො හස්සං[4] තං තෙ භුඤ්ජෙය්‍යුං භොජනං.

6650. සො නූන ඛත්තියො එකො පණ්ණසාලාය අච්ඡති,
තොසෙන්තො දරකෙ ඡාතෙ මමං දිස්වා අනායතිං.

6651. තෙ නූන පුත්තකා මය්හං කපණාය වරාකියා,
සායං සංවෙසනාකාලෙ ඛීරපීතාව[5] අච්ඡරෙ.

6652. තෙ නූන පුත්තකා මය්හං කපණාය වරාකියා,
සායං සංවෙසනාකාලෙ වාරිපීතාව අච්ඡරෙ.

6653. තෙ නූන පුත්තකා මය්හං කපණාය වරාකියා.
පච්චුග්ගතා මං තිට්ඨන්ති වච්ඡා බාලාව මාතරං.

6654. තෙ නූන පුත්තකා මය්හං කපණාය වරාකියා,
පච්චුග්ගතා මං තිට්ඨන්ති හංසාව උපරි පල්ලලෙ.

6655. තෙ නූන පුත්තකා මය්හං කපණාය වරාකියා,
පච්චුග්ගතා මං තිට්ඨන්ති අස්සමස්සාවිදූරතො.

6656. එකායනො එකපථො සරා සොබ්භා ච පස්සතො,
අඤ්ඤං මග්ගං න පස්සාමි යෙන ගච්ඡෙය්‍ය අස්සමං.

6657. මිගා නමත්ථු රාජානො කානනස්මිං මහබ්බලා,
ධම්මෙන භාතරො හොථ මග්ගං මෙ දෙථ යාචිතා.

6658. අවරුද්ධස්සහං භරියා රාජපුත්තස්ස සිරීමතො,
තඤ්චාහං නාතිමඤ්ඤාමි රාමං සීතාවනුබ්බතා.

6659. තුම්හෙ ච පුත්තෙ පස්සථ සායං සංවෙසනං පති,
අහඤ්ච පුත්තෙ පස්සෙය්‍යං ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

---

1. පතිතං - මජසං. ස්‍යා.
2. පන්දති - මජසං.
3. අත්ථමෙන්තම්හි - මජසං.
4. භිස්සං - මජසං. ස්‍යා.
5. වාරිපීතාව - මජසං

6647. මා අතින් බඹිත්තිය (අල කණන හුල) ගිලිහෙයි. දකුණැස ද සැලෙයි. පල ඇති රුක් පල නැතියන් වැන්න. මට හැම දියාවෝ මුළා වැ පැනෙති.

6648. ඒ මා සවස් වේලෙහි හිරු අස්තයට ගිය කල්හි අසපුව බලා එන කල්හි සැඩ සිවුපාවෝ පෙරමඟ නැඟී සිටියහ.

6649. හිරු ද පහත එල්බෙයි. අසපුව ද ඉතා දුර වෙයි, ඔවුනට යමක් මෙයින් ගෙන යම් ද ඔවුහු එ බොජුන් වළඳනාහ. (අන් බොජුන් නැති.)

6650. එ රජ මා නො එන්නා දුකැ හඬන සාගිනි ඇති දරුවන් සනහමින් පන්සල්හි එකලා වැ හිඳිනෙ යයි සිතමි.

6651. බැගෑ වූ පින් නැති මාගේ ඒ දරුවෝ සවසැ බොජුන් වේලෙහි කිරිබොන දරුවන් (කිරි නො ලැබ නිදන) මෙන් නිදති සිතමි.

6652. බැගෑ වූ පින් නැති මාගේ ඒ දරුවෝ සවසැ බුදුනා වේලෙහි පැනට හඬා නො ලැබ නිදනුවන් මෙන් නිදති සිතමි.

6653. බැගෑ වූ පින් නැති මාගේ ඒ දරුවන් මවුදෙන පෙර මඟට අවුත් සිටුනා බාල වස්සන් මෙන් මා පෙරමඟට අවුත් සිටිති සිතමි.

6654. බැගෑ වූ පින් නැති මාගේ ඒ දරුවෝ විල් පිට හංස පොතකයන් මෙන් මා පෙරමඟට අවුත් සිටිති සිතමි.

6655. බැගෑ වූ පින් නැති මාගේ ඒ දරුවෝ අසපු අබියෙස්හි මා පෙරමඟට අවුත් සිටිති සිතමි.

6656. එක්පියමඟෙකැ, හෙ ද එක් මැ මඟෙකැ, දෙපසැ විල් හා හෙල් යැ. යම් මඟෙකින් අසපුවට යන්නෙමි නම් එබඳු අන් මඟක් නො දකිමි.

6657. වෙනෙහි මහබල ඇති මුවරජහට නමස්කාර වේවා, දුහැමින් මට සොහොයුරෝ වවු. මා විසින් අයදනාලද තෙපි මට මඟ (අවකාශ) දෙවු.

6658. මම රටින් නෙරනාලද සිරිමත් වෙසතුරු මහරජහු අඹු වෙමි. මම ඔහු රාමරජහට අනුගත වූ සීතා දේවිය මෙන් ඉක්ම (අනිකකු) නො සිතමි.

6659. තෙපිදු (මට මඟ පියා) සවසැ ගොදුරු ගන්නා වේලෙහි තොප දරුවන් බලවු. මම ද දූලිසිරු කන්සිරු දෙදරුවන් දක්නෙමි.

6660. බහුං විදං මූලඵලං භක්ඛා චායං අනප්පකො,
තතො උපඩ්ඪං දස්සාමි මග්ගං මෙ දෙථ යාචිතා.

6661. රාජපුත්ති ච නො මාතා රාජපුත්තො ච නො පිතා,
ධම්මෙන භාතරො හොථ මග්ගං මෙ දෙථ යාචිතා.

6662. තස්සා ලාලප්පමානාය බහුං කාරුඤ්ඤසංහිතං,
සුත්වා නෙලපතිං වාචං වාලා පණ්ණා අපක්කමුං.

6663. ඉමම්හි නං පදෙසම්හි පුත්තකා පංසුකුණ්ඨිතා,
පච්චුග්ගතා මං තිට්ඨන්ති වච්ඡා බාලාව මාතරං.

6664. ඉමම්හි නං පදෙසම්හි පුත්තකා පංසුකුණ්ඨිතා,
පච්චුග්ගතා මං තිට්ඨන්ති හංසාව උපරි පල්ලලෙ.

6665. ඉමම්හි නං පදෙසම්හි පුත්තකා පංසුකුණ්ඨිතා.
පච්චුග්ගතා මං තිට්ඨන්ති අස්සමස්සාවිදූරතො.

6666. තෙ මිගා විය උක්කණ්ණා සමන්තාමභිධාවිනො,
ආනන්දිතා පමුදිතා වග්ගමානාව කම්පරෙ.
ත්යජ්ජ පුත්තෙ න පස්සාමි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6667. ඡකලීව[1] මිගී ඡාපං පක්ඛී මුත්තාව පඤ්ජරා,
ඔහාය පුත්තෙ නික්ඛමිං සීහීවාමිසගිද්ධිනි;
ත්යජ්ජ පුත්තෙ න පස්සාමි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6668. ඉදං තෙසං පරක්කන්තං නාගානමිව පබ්බතෙ,
චිතකා පරිකිණ්ණායො[2] අස්සමස්සාවිදූරතො;
ත්යජ්ජ පුත්තෙ න පස්සාමි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6669. වාලුකායපි[3] ඔකිණ්ණා පුත්තකා පංසුකුණ්ඨිතා,
සමන්තා මභිධාවන්ති තෙ න පස්සාමි දාරකෙ.

6670. යෙ මං පුරෙ පච්චුදෙන්ති[4] අරඤ්ඤාදූරමායතිං,
ත්යජ්ජ පුත්තෙ න පස්සාමි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6671. ඡකලිංව මිගිං ඡාපා පච්චුග්ගන්ත්වාන අස්සමං,
දූරෙ මං පටිවිලොකෙන්ති තෙ න පස්සාමි දාරකෙ.

---

1. ඡගලීව-මජ්සං.
2. උපතිණ්ණායො-මජ්සං.
3. වාලිකායපි-මජ්සං
4. පච්චුඩෙන්ති-මජ්සං.

6660. මෙ අල හා පලවැළ බෙහෙව. මෙ කැයුතු දෑ අනල්ප යැ. ඉන් අඩක් තොපට දෙමි. මා විසින් අයදනාලද තෙපි මට මහ අවසර දෙව.

6661. අප මවු රදූ යැ අප පියෙ රජ යැ (තෙපි මට) දූහැමින් සොහොයුරු වව. මා විසින් අයදනාලද තෙපි මට මහ අවකාශ දෙව.

6662. වලප්නා වූ ඇගේ බැගෑ බැවින් මුසු බොහෝ වූ මියුරු තෙපුල් අසා සැඩ මුව වෙස් ගත් දෙව්පුත්හු මඟින් පහ වැ ගියෝ.

6663. පස් වැකුණු සිරුරු ඇති මා දරුසිඟිත්තෝ මවුදෙන පෙරමඟට ආ බාල වස්සන් මෙන් මා පෙරමඟට ආවාහු (පෙර) මෙ තන්හි සිටිති.

6664. පස් වැකි ගත් ඇති දෙදරු බිළිඳුහු විල්පිට හස්පොවු-වන් මෙන් මා පෙරමඟට ආවාහු පෙර මෙ පෙදෙසැ සිටිති.

6665. පස් තවරගත් සිරුරු ඇති දෙදරුසුහඟු, මා පෙරමඟට ආවාහු අසපු අබියෙසැ මෙ තන්හි සිටිති.

6666. ඒ දෙදරුවෝ (මව පෙරමඟට එන) කන් හුවාගත් මුවපොවුවන් මෙන් මා දැකැ තුටු වූවාහු ප්‍රමුදිත වූවාහු අවටින් දුවනුවෝ පනනුවන් මෙන් මාගේ ළය සලති. ඒ ජාලිය කෘෂ්ණාජිනා දෙදරුවන් අද නො දක්මි.

6667. පැටවුන් පියා ගොදුරට ගිය එළු දෙනක මෙන් මුව පෙල්ලක මෙන් කැදැල්ල පියා ගිය කිරිල්ලක මෙන් ගොදුරට ගිජු වූ සිහ දෙනක මෙන් දරුවන් පියා (අහර සොයා) නික්මුණෙමු. ඒ මම ජාලිය කෘෂ්ණාජිනා දෙදරුවන් අද නො දක්මි.

6668. පර්වතයෙහි ඇතුන්ගේ පිය සටහන් සෙයින් මේ ඔවුන් කෙළැ ඇවිදි පියසටහන් පැනෙයි. අසපුව අබියෙසැ (ඔවුන් රැස් කළ) වැලිසැයෝ විසුළහ. ඒ දූලිසිරු කන්සිරු දෙදෙන අද නො දක්මි.

6669. පස් තවරගත් වැල්ලෙනුදු ගැවැසිගත් දරුවෝ මා සිසාරා දිවයෙති. ඒ දරුවන් නො දක්මි.

6670. පෙර දවස් යම් දරු කෙනෙක් වලින් එන මා දුරැදී මැ දැකැ පෙරමගට එත් ද අද ඒ දූලිසිරු කන්සිරු දෙදරුවන් නො දක්මි.

6671. (ඔහු පෙර දවස්) අසපුවෙන් පෙරමඟට අවුත් මවු එළු දෙන මුව දෙන බලා සිටුනා පැටවුන් මෙන් දුරැ සිටැ මා බලති. ඒ දරුවන් නො දක්මි.

6672. ඉදං ච තෙසං කීළනකං පතිතං පණ්ඩුබෙලුවං,
ත්‍යාජ්ජ පුත්තෙ න පස්සාමි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6673. එතා ච මය්හිමෙ පූරා උරො ච සම්පදාලති,
ත්‍යාජ්ජ පුත්තෙ න පස්සාමි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6674. උච්ඡඞ්ගෙ මෙ විචිනන්ති එතා එකාවලම්බති,
ත්‍යාජ්ජ පුත්තෙ න පස්සාමි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6675. යස්සු සායන්හසමයං පුත්තකා පංසුකුණ්ඨිතා,
උච්ඡඞ්ගෙ මෙ විවත්තන්ති තෙ න පස්සාමි දාරකෙ.

6676. අයං සො අස්සමො පුබ්බෙ සමජ්ජො පටිභාති මං,
ත්‍යාජ්ජ පුත්තෙ අපස්සන්ත්‍යා භමතෙ විය අස්සමො.

6677. කිමිදං අප්පසද්දෙව අස්සමො පටිභාති මං,
කාකොලාපි න වස්සන්ති මතා මෙ නූන දාරකා.

6678. කිමිදං අප්පසද්දෙව අස්සමො පටිභාති මං,
සකුණාපි න වස්සන්ති මතා මෙ නූන දාරකා.

6679. කිමිදං තුණ්හීභූතොසි අපි රත්තෙව මෙ මනො,
කාකොලාපි න වස්සන්ති මතා මෙ නූන දාරකා.

6680. කිමිදං තුණ්හීභූතොසි අපි රත්තෙව මෙ මනො,
සකුණාපි න වස්සන්ති මතා මෙ නූන දාරකා.

6681. කච්චින්නු මෙ අය්‍යපුත්ත මිගා ඛාදිංසු දාරකෙ,
අරඤ්ඤෙ ඉරිණෙ[1] විවනෙ කෙන නීතා මෙ දාරකා.

6682. ආදු තෙ පහිතා දූතා ආදු සුත්තා පියංවදා,
ආදු බහි නො නික්ඛන්තා ඛිඩ්ඩාසු පසුතා නු තෙ.

6683. නෙවාසං කෙසා දිස්සන්ති හත්ථපාදා ච ජාලිනො,
සකුණානං ච ඔපාතො කෙන නීතා මෙ දාරකා.

6684. ඉදං තතො දුක්ඛතරං සල්ලවිද්ධො යථා වණො,
ත්‍යාජ්ජ පුත්තෙ න පස්සාමි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

1. ඉරිණෙ විවනෙ - මජසං, ස්‍යා. ස්‍යා. වි. ඊරිණෙ.

6672. මෙ ද ඔවුන් කෙළිබඩු වූ ගිලිහී වැටුණු විලිකුන් බෙලිපල යැ. ඒ දැලිසිරු කන්සිරු දෙදරුවන් අද නො දක්මි.

6673. මාගේ මෙ දෙතන කිරෙන් පිරුණහ. ළය පැළෙනු වැන්න. ඒ දැලිසිරු කන්සිරු දෙපුතුන් අද නො දක්මි.

6674. එකෙක් මා හිණ සොයයි. එකක් තනය එල්බගනියි. ඒ දැලිසිරු කන්සිරු දෙදරුවන් අද නො දක්මි.

6675. යම් දරු කෙනෙක් පස් වැකි සිරුරු ඇති වැ සවස් වේලෙහි මාගේ ඇකයෙහි පෙරළෙත් ද ඒ දරුවන් නො දක්මි.

6676. පෙර දවස් (යම් අසපුවක්) කෙළිමඩුල්ලක් මෙන් මට වැටහුණේ වේ ද මේ ඒ අසපුව යි. අද ඒ දරුවන් නො දක්නා මට අසපුව භ්‍රමණය වන්නාක් මෙනි.

6677. මෙ කිමෙකැ? අසපුව නිහඬ වැ මෙන් මට වැටහෙයි. වන කවුඩෝ ද නො හඬති. මාගේ දෙදරුවෝ මළාහු දෝ හෝ.

6678. මෙ කිමැ? අසපුව නිහඬ වැ මෙන් මට වැටහෙයි. සියොත්හු ද නො හඬති. මාගේ දරුවෝ මළාහු හෝ?

6679. මෙ කිම? නිහඬ වූයෙහි මාගේ සිත (සිහින දුටු) රාත්‍රියෙහි මෙනි. වනකවුඩෝ ද නො හඬති. මාගේ දරුවෝ මළහ හෝ?

6680. මෙ කිම? නිහඬ වූයෙහි මාගේ සිත සිහින දුටු රැයැ මෙනි. සියොත්හු ද නො හඬති. මාගේ දරුවෝ මළහ හෝ?

6681. කිම හෝ හිමිසඳිනි, මාගේ දරුවෝ සැඩ සිවුපාවෝ කෑහු ද? නිරොජ වූ ජනශූන්‍ය වූ අරනෙහි මාගේ දරුවෝ කවරකු විසින් ගෙන යන ලද්දහු ද?

6682. නොහොත් තොප විසින් දූතමෙහෙ කොට යවන ලද්දහු ද? නොහොත් ප්‍රිය තෙපුල් ඇති දරුවෝ නිදිගත්තාහු ද? නොහොත් ඔහු ක්‍රීඩායෙහි යෙදී බැහැර ගියාහු ද?

6683. ඔවුන්ගේ අඳුන්වන් කෙශයෝ නො පැනෙති. ජාලාවනද්ධ අත්පා ද නො පැනෙත් මැ යැ. ලිහිණි කෙතකුන්ගේ බැස්මෙක් හෝ වී ද? මාගේ දරුවෝ කවරක්හු විසින් ගෙන යනලද වෙත් ද?

6684. අද ඒ ජාලිය කෘෂ්ණාජිනා දෙපුතුන් නො දකිම් ද, එදුකට වඩා (තොප නො බණන) මෙ දුක ඉතා දුකැ. හුලින් විදුනාලද වණයක් මෙනි.

6685. ඉදම්පි දුතියං සල්ලං කම්පෙති හදයං මම
යඤ්ච පුත්තෙ න පස්සාමි ත්වඤ්ච මං නාභිභාසසි.

6686. අජ්ජෙව මෙ ඉමං රත්තිං රාජපුත්ත න සංසසි,
මඤ්ඤෙ උක්කන්තසත්තං මං පාතො දක්ඛසි නො මතං.

6687. නනු මද්දී වරාරොහා රාජපුත්ති යසස්සිනී,
පාතො ගතාසි උඤ්ඡාය කිමිදං සායමාගතා.

6688. නනු ත්වං සද්දමස්සොසි යෙ සරං පාතුමාගතා,
සීහස්ස විනදන්තස්ස ව්‍යග්ඝස්ස ච නිකූජිතං.

6689. අහු පුබ්බනිමිත්තං මෙ විචරන්ත්‍යා බ්‍රහාවනෙ,
ඛණිත්තො මෙ හත්ථා පතිතො උග්ගීවඤ්චාපි අංසතො.

6690. තදහං බ්‍යථිතා භීතා පුථුං කත්වාන අඤ්ජලිං,
සබ්බා දිසා නමස්සිස්සං අපි සොත්ථි ඉතො සියා.

6691. මා හෙව නො රාජපුත්තො හතො සීහෙන දීපිනා,
දරකා වා පරාමට්ඨා අච්ඡකොකතරච්ඡිහි.[1]

6692. සීහො ව්‍යග්ඝො ච දීපි ච තයො වාලා වනෙ මිගා,
තෙ මං පරියාවරුං මග්ගං තෙන සායම්හි ආගතා.

6693. අහං පතිඤ්ච පුත්තෙ ච ආචෙරමිව මාණවො,
අනුට්ඨිතා[2] දිවාරත්තිං ජටිනී බ්‍රහ්මචාරිනී.

6694. අජිනානි පරිදහිත්වා වනමූලඵලහාරියා,
විචරාමි දිවාරත්තිං තුම්හං කාමා හි පුත්තකා,

6695. ඉමං[3] සුවණ්ණහාලිද්දිං ආභතං පණ්ඩුබෙළුවං,
රුක්ඛපක්කානි චාහාසිං ඉමෙ තෙ පුත්ත කීළනා.

6696. ඉමං මූළාලවට්ටකං[4] සාලුකං පිඤ්ජරොදකං,[5]
භුඤ්ජ ඛුද්දෙහි සංයුත්තං සහ පුත්තෙහි ඛත්තිය.

6697. පදුමං ජාලිනො දෙහි කුමුදං පන කුමාරියා,
මාලිනෙ පස්ස නච්චන්තෙ සිවි පුත්තානි අව්හය.

6698. තතො කණ්හාජිනායාපි නිසාමෙහි රථෙසභ,
මඤ්ජුස්සරාය වග්ගුයා අස්සමං උපයන්තියා.[6]

---

1. තරච්ඡෙහි–මජ්ඣසං.
2. අනුට්ඨිතා–මජ්ඣසං.
3. අහං–මජ්ඣසං, ච.
4. වත්තකං–මජ්ඣසං.
5. පිඤ්ජභෙදකං–මජ්ඣසං.
6. උපගන්තියා–මජ්ඣසං.

6685. අද මම ඒ දෙදරුවන් නො දක්මි. තෙපි දූ මා හා නො බණනුවහ. මෙ දෙවැනි හුල ද මාගේ ළය කම්පා කරවයි.

6686. රාජපුත්‍රයෙනි, අද මෙ රෑ මා හා නො බණනවූ නම් පහ වැ ගිය දිවි ඇති මා උදය මළ එකක දක්නවු යැ.

6687. යශස්වී මද්‍රී රාජපුත්‍රිය, උතුම් වළඟ ඇති තෙපි වන-මුල් පලවැළ පිණිස උදය මැ ගියහු නො? මෙ කිකරුණෙක. (වේලා ඉක් මැ) සවසැ ආවහු නො?

6688. යම් සිවුපා කෙනෙක් දිය බොන්නට විලට ආහු ද ඔවුනතුරෙන් තෙපි වෙසෙසින් නාද කරන සිංහයාගේ ද ව්‍යාඝ්‍රයා-ගේ ද (සෙසු සතුන්ගේ ද) එකනින්නාද හඬ නො ඇසූහු ද?

6689. මහවෙනෙහි සැරිසරන මට පෙර නිමිති පහළ වී, මා අතින් අල කණන හුල ගිලිහී වැටුණෙ යැ. දසරුයෙන් පලවැළ පැස ගිලිහී වැටුණෙ යැ.

6690. එසඳ මම කම්පිත වැ බියපත් වැ වෙන වෙන ඇඳිලි බැඳැ මෙයින් සෙත් වන්නෙ යැ යි සිතා හැම දිසා වැන්දමු.

6691. අප හිමි රජපින් සිංහයකු විසින් හෝ දිවියකු විසින් හෝ නහමක් නැසේවා. දරුවෝ ද වලස් වෘක තරසුන් විසින් නහමක් නැසෙත්වා' යි.

6692. සිහ යැ වග යැ දිවි යැ යන සැඬ වන සිවුපාවෝ තිදෙනෙකි. උහු මට මහ ඇවිරුහ. එහෙයින් කල් ඉක් මැ සවසැ ආමු.

6693. මම දළමඩුලු දරන්නී බඹසර කරන්නී අතැවැසි මාණවකයෙක් ඇදුරක්හු මෙන් හිමිහට ද දරුවනට ද දවරය නො පමාව මෙහෙ කළමු.

6694. දරුවනි, මම තොප කැමැත්තෙන් අඳුන්දිවිසම් පෙරෙවැ වනමුල් පලවැළ ගෙනයන්නී දවරය ඇවිදිනමු.

6695. දරුවනි, (තොප නහන පිණිස) මෙ රන්වන් කසා කල්ක ගෙනෙනලද යැ. (තොප කෙළනට) රන්වන් බෙලිපල ගෙනෙන ලද යැ රුක්හි විලිකුන් මිහිරි පල ද ගෙන ආමූ. මෙ තොපට කෙළිබඩු යැ.

6696. මේ නෙලුම්බුදලි වළලු යැ ඕලු යැ පිඬාරයුෂ යැ යන මේ ඇත. රජකුමනි, දඹුයෙල්බැ මීයෙන් හනනලදු වැ දරුවන් හා එක් වැ වළඳ කරව.

6697. ජාලියහට පියුම දෙව. කුමරියට ඇඹුලමල දෙව. මල් පැළැඳැ නටන දරුවන් බලව. සිවිරාජයෙනි, දරුවන් කැඳව.

6698. රජකුමනි, ඉක්බිති මියුරු හඬ ඇති ලීලා ඇති කාෂ්ණාජිනාව ද අසපුව කරා යන්නිය බලව.

6699. සමානසුඛදුක්ඛම්හා රට්ඨා පබ්බජිතා උභො,
අපි සිවිපුත්තෙන පස්සයි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6700. සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ නූන බ්‍රහ්මචරියපරායනෙ,
අහං ලොකෙ අභිසපිං සීලවන්තෙ බහුස්සුතෙ;
ත්‍යාජ්ජ පුත්තෙන න පස්සාමි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6701. ඉමෙ තෙ ජම්බුකා රුක්ඛා වෙදිසා සින්දුවාරිකා,
විවිධානි රුක්ඛජාතානි තෙ කුමාරා න දිස්සරෙ.

6702. අස්සත්ථා පනසා චෙමෙ නිග්‍රොධා ච කපිත්ථනා,
විවිධානි ඵලජාතානි තෙ කුමාරා න දිස්සරෙ.

6703. ඉමෙ තිට්ඨන්ති ආරාමා අයං සීතොදිකා නදී,
යත්ථස්සු පුබ්බෙ කීළිංසු තෙ කුමාරා න දිස්සරෙ.

6704. විවිධානි පුප්ඵජාතානි අස්මිං උපරිපබ්බතෙ,
යානස්සු පුබ්බෙ ධාරිංසු තෙ කුමාරා න දිස්සරෙ.

6705. විවිධානි ඵලජාතානි අස්මිං උපරිපබ්බතෙ,
යානස්සු පුබ්බෙ භුඤ්ජිංසු තෙ කුමාරා න දිස්සරෙ.

6706. ඉමෙ තෙ හත්ථිකා අස්සා බලිවද්දා ච තෙ ඉමෙ,
යෙහිස්සු පුබ්බෙ කීළිංසු තෙ කුමාරා න දිස්සරෙ.

6707. ඉමෙ සාමා සසොළූකා[1] බහුකා කදලිමිගා,
යෙහිස්සු පුබ්බෙ කීළිංසු තෙ කුමාරා න දිස්සරෙ.

6708. ඉමෙ හංසා ච කොඤ්චා ච මයූරා චිත්‍රපෙඛුනා,
යෙහිස්සු පුබ්බෙ කීළිංසු තෙ කුමාරා න දිස්සරෙ.

6709. ඉමා තා වනගුම්බායො පුප්ඵිතා සබ්බකාලිකා,
යත්ථස්සු පුබ්බෙ කීළිංසු තෙ කුමාරා න දිස්සරෙ.

6710. ඉමා තා පොක්ඛරණියො රම්මා චක්කවාකූපකූජිතා,
මන්දාලකෙහි සඤ්ඡන්නා පදුමුප්පලකෙහි ච;
යත්ථස්සු පුබ්බෙ කීළිංසු තෙ කුමාරා න දිස්සරෙ.

6711. න තෙ කට්ඨානි භින්නානි න තෙ උදකමාහතං,
අග්ගිපි තෙ න හාපිතො කින්නු මන්දෙව ඣායසි.

1. සසං-මජසං,

6699. රටින් නෙරනලද අපි දෙදෙනාමෝ සමාන සුවදුක් ඇතියම්හ. සිව්මහරජුනි, ජාලිය කෘෂ්ණාජිනා දෙදරුවන් දුටුවහු ද?

6700. මම ලොවෙහි බඹසර පිහිට කොට ඇති බොහෝ ඇසූ පිරූ තැන් ඇති සිල්වත් මහණුන් ද බමුණන් ද හැවූ වන්මි. එහෙයින් අද ඒ දූලිසිරු කන්සිරු දෙදරුවන් නො දක්මි.

6701. මේ ඒ (දරුවන් කෙළි බිමැ) දඹරුක් යැ. එලෙන අතු ඇති සිඳුවර යැ. නන් වැදෑරුම් රුක්දෑ යැ. ඒ කුමරුවෝ නො පැනෙති.

6702. මේ ඒ ඇසතු රුක් යැ, පනා රුක් යැ, නුග රුක් යැ, හෙළකිඳි ඇසතු රුක් යැ, නන් වැදෑරුම් පලරුක් දෑ යැ, ඒ කුමරුවෝ නො පැනෙති.

6703. පෙර යම් තැනෙකැ හිඳ ක්‍රීඩා කෙරෙත් නම් මේ ඒ අරම් පවති. මේ සිහිල් දිය ඇති හොය ද ාවති. ඒ කුමරුවෝ නො පැනෙති.

6704. පෙර යම් කුසුම ජාතීන් පැළැඳියාහු ද මේ ගල් මුදුනෙහි ඒ විවිධ පුෂ්පජාති ඇත. ඒ කුමරුවෝ නො පැනෙති.

6705. පෙර යම් ඵලජාතීන් වැළැඳූහු ද මේ ගල්මුදුනෙහි ඒ විවිධ ඵලජාති ඇත. ඒ කුමරුවෝ නො පැනෙති.

6706. පෙර යම් පෙතැලිරුවින් ක්‍රීඩා කළාහු ද මේ ඒ ඇත් පෙතැලිරු යැ, අස්පෙතැලිරු යැ, මේ ඒ ගොන්පෙතැලි රු ද ඇත. ඒ කුමරුවෝ නො පැනෙති.

6707. පෙර යම් කෙනකුන් හා සම ක්‍රීඩා කළාහු නම් මේ ඒ කුඩා සම්වන් මුවෝ යැ සාවෝ යැ මහමුහුණෝ යැ බොහෝ වූ කෙහෙල්මුවෝ යැ, ඒ කුමරුවෝ නො පැනෙති.

6708. මේ ඒ හංසයෝ යැ කොස් ලිහිණියෝ යැ විසිතුරු පිල්කලඹ ඇති මොනරු යැ. ඒ කුමරුවෝ නො පැනෙති.

6709. පෙර යම් තැනෙකැ ක්‍රීඩා කළාහු නම් මේ ඒ හැම කල්හි පිපී සිටි වනලැහැබ්හු යැ ඒ කුමරුවෝ නො පැනෙති.

6710. පෙර යම් තැනෙක ක්‍රීඩා කළාහු නම් මේ ඒ සක්වා-ලිහිණියන් ළඟ හිඳ කුල්නා හෙල්මැල්ලෙනුදු පියුමිනුදු උපුලෙනුදු ගැවැසිගත් රමණී පොකුණු ඇත. ඒ කුමරුවෝ නො පැනෙති.

6711. තොප විසින් දර නො බිඳිනලද, තොප විසින් දිය නො ගෙනෙනලද, තොප විසින් ගිනි ද නො දල්වනලද, කිම නො දන්නා බාලයකු මෙන් සිතිවිලිපර වවූ ද?

6712. පියො පියෙන සඞ්ගම්ම සමො මෙ ව්‍යපහඤ්ඤති,
තඤ්ච පුත්තෙන න පස්සාමි ජාලිං කණ්හාජිනඤ්චුභො.

6713. න ඛො නො දෙව පස්සාමි යෙන තෙ නිහතා මතා,
කාකොලාපි න වස්සන්ති හතා මෙ නූන දරකා.

6714. න ඛො නො දෙව පස්සාමි යෙන තෙ නිහතා මතා,
සකුණාපි න වස්සන්ති මතා මෙ නූන දරකා.

6715. සා තත්ථ පරිදෙවිත්වා පබ්බතානි වනානි ච,
පුනදෙවස්සමං ගන්ත්වා සාමිකස්සන්තී[1] රොදති.

6716. න ඛො නො දෙව පස්සාමි යෙන තෙ නිහතා මතා,
කාකොලාපි න වස්සන්ති හතා මෙ නූන දරකා.

6717. න ඛො නො දෙව පස්සාමි යෙන තෙ නිහතා[2] මතා,
සකුණාපි න වස්සන්ති මතා මෙ නූන දරකා.

6718. න ඛො නො දෙව පස්සාමි යෙන තෙ නිහතා මතා,
විචරන්ති රුක්ඛමූලෙසු පබ්බතෙසු ගුහාසු ච.

6719. ඉති මද්දී වරාරොහා රාජපුත්තී යසස්සිනී,
බාහා පග්ගය්හ කන්දිත්වා තත්ථෙව පතිතා ඡමා.

6720. තමජ්ඣපත්තං රාජපුත්තිං උදකෙන අභිසිඤ්චථ,
අස්සත්ථං තං විදිත්වාන අථ නං එතදබ්‍රවි.

6721. ආදියෙනෙව තෙ මද්දි දුක්ඛං න ක්ඛාතුමිච්ඡිසං,
දළිද්දො යාචකො වුඩ්ඪො බ්‍රාහ්මණො ඝරමාගතො;
තස්ස දින්නා මයා පුත්තා මද්දී මා භායි අස්සස.[3]

6722. මං පස්ස මද්දී මා පුත්තෙ මා බාළ්හං පරිදෙවසි,
ලච්ඡාම පුත්තෙ ජීවන්තා අරොගා ච භවාමසෙ.

6723. පුත්තෙ පසුඤ්ච ධඤ්ඤඤ්ච යඤ්ච අඤ්ඤං ඝරෙ ධනං,
දජ්ජා සප්පුරිසො දානං දිස්වා යාචකමාගතෙ;
අනුමොදහි මෙ මද්දී පුත්තකෙ දානමුත්තමං.

---

1. සාමිකස්සන්තිකෙ-මජසං.
2. නිහතා යතා, නිහටා-මජසං.
3. අස්සාස-මජසං.

6712. තෙපි මට ප්‍රියව, ප්‍රිය වූ තොප හා සමග එක් වැ සම වැ විඳුනා දුක් මා විසින් නසනු ලැබේ. (අද එසේ නො වේ.) ඒ ජාලිය කෘෂ්ණජිනා දෙදරුවන් අද නො දක්මි.

6713. දෙවයිනි, අපගේ දරුවන් නො දක්මි. යම් කිසිවකු විසින් ඔහු ගෙනයනලදහු ද? නොහොත් මළාහු ද? (මළ දවස් හඬනා) වනකවුඩෝ ද නො හඬති. මාගේ දරුවෝ කිසිවක්හු විසින් ගෙනයනලද වන.

6714. දෙවයිනි, අපගේ දරුවන් නො දක්මි. යම් කිසිවකු විසින් ඔහු ගෙනයනලදහු ද? නොහොත් මළාහු ද? සියොත්හු ද නො හඬති. මාගේ දරුවෝ මළාහු වන.

6715. එ බිසෝ එ වඞ්කගිරියෙහි පර්වතයන් ද වනයන් ද බලමින් හඬා ඇවිද යළිදු අසපුවට ගොස් ස්වාමියා වෙත හඬයි.

6716. දෙවයිනි, අපගේ දරුවන් නො දක්මි. යම් කිසිවකු විසින් ඔහු ගෙනයනලදහු ද? නොහොත් මළාහු ද? වනකවුඩෝ ද නො හඬති. මාගේ දරුවෝ කිසිවක්හු විසින් ගෙනයනලද වන.

6717. දෙවයිනි, අපගේ දරුවන් නො දක්මි. යම්කිසිවක්හු විසින් ඔහු ගෙනයන ලදහු ද? නොහොත් මළාහු ද? සියොත්හු ද නො හඬති. මාගේ දරුවෝ මළාහු වන.

6718. දෙවයිනි, පර්වතයෙහි රුක්මුල්හි ගල්ලෙන්හි ඇවිදිනී අපගේ දරුවන් නො දක්මි. ඔහු යම් කිසිවකු විසින් ගෙනයන ලදහු ද? නොහොත් මළාහු ද?

6719. මෙසේ යශස්වී වූ උතුම් වළඟ ඇති මදුරදු දෙහොත් හිසැ බැඳැ හඬා එහි මැ බිමැ ඇදහුණු.

6720. (තමා හමියෙහි) තිසන් වූ ඒ රදුව (මුහුණ) දියෙන් තෙමී. ඉක්බිති ඇය අස්වස් ලද බව දැනැ ඇයට තෙල තෙපුල් කී:

6721. මද්‍රී දේවීනි, ආදියෙහි මැ තොපට දුක්දියක් කරන්නට නො කැමැති වීමි. දිළිඳු වූ මහලු වූ යාචක බමුණෙක් ගෙට ආයෙ යැ. ඔහට මා විසින් දරුවෝ දෙන ලදහ. මද්‍රිය නො බව, අස්වස්ව.

6722. මද්‍රී දේවීනි, මා බලව, දරුවන් නහමක් බලව, නහමක් දැඩි කොට හඬව, ජීවත් වන්නමෝ අරොග ද වමෝ නම් දරුවන් ලබම්හ.

6723. සත්පුරුෂ තෙම යදියා ආ කල්හි දැකැ දරුවනුදු සිවුපාවුනුදු ගෙහි අනෙක් යම් ධනයෙකුත් ඇද්ද එ හැම ද දන් දෙන්නෙ යැ. මද්‍රී දේවීනි, දරුවන් කෙරෙහි පිහිටි මාගේ උතුම් දන අනුමෝදන්ව.

6724. අනුමොදමි තෙ දෙව පුත්තකෙ දනමුත්තමං,
දත්වා චිත්තං පසාදෙහි හීයො දනදදෙ භව.

6725. යො ත්වං මච්ඡෙරභූතෙසු මනුස්සසු ජනාධිප,
බ්‍රාහ්මණස්ස අද දනං සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනො.

6726. නින්නාදිතා තෙ පඨවී සද්දො තෙ තිදිවං ගතො,
සමන්තා විජ්ජුතා ආගුං ගිරීනංව පටිස්සුතා.

6727. තස්ස තෙ අනුමොදන්ති උභො නාරදපබ්බතා
ඉන්දො ච බ්‍රහ්මා ච පජාපතී ච
සොමො යමො වෙස්සවණො ච රාජා
සබ්බෙ දෙවා අනුමොදන්ති තාවතිංසා ස ඉන්දකා.

6728. ඉති මද්දී වරාරොහා රාජපුත්ති යසස්සිනී,
වෙස්සන්තරස්ස අනුමොදි පුත්තකෙ දනමුත්තමං.

මද්දිපබ්බං නිට්ඨිතං.

6729. තතො රත්‍යා විවසනෙ සූරියස්සුග්ගමනම්පති,
සක්කො බ්‍රාහ්මණවණ්ණෙන පාතො තෙසං අදිස්සථ.[1]

6730. කච්චිනු භොතො කුසලං කච්චි භොතො අනාමයං.
කච්චි උඤ්ඡෙන යාපෙථ කච්චි මූලඵලාබහූ.

6731. කච්චි ඩංසා ච මකසා ච අප්පමෙව සිරිංසපා,[2]
වනෙ වාලමිගාකිණ්ණෙ කච්චි හිංසා න විජ්ජති.

6732. කුසලඤ්චෙව නො බ්‍රහ්මෙ අථො බ්‍රහ්මෙ අනාමයං,
අථො උඤ්ඡෙන යාපෙම අථො මූලඵලාබහූ.

6733. අථො ඩංසා ච මකසා ච අප්පමෙව සිරිංසපා,
වනෙ වාලමිගාකිණ්ණෙ හිංසා අම්හං න විජ්ජති.

6734. සත්ත නො මාසෙ වසතං අරඤ්ඤෙ ජීවසොකිනං,
ඉදම්පි දුතියං පස්සාම බ්‍රාහ්මණං දෙවවණ්ණිනං;
ආදය බෙළුවං දණ්ඩං ධාරෙන්තං අජිනක්ඛිපං.

6735. ස්වාගතන්තෙ මහාබ්‍රහ්මෙ අථොතෙ අදූරාගතං,
අන්තො පවිස භද්දන්ත පාදෙ පක්ඛාලයස්සු තෙ.

1. අදිස්සථ-මජසං.
2. සරීසපා-මජසං.

6724. දෙවයිනි, තොප දරුවන් කෙරෙහි පිහිටි උතුම් දන අනුමෝදන් වෙමි. දන් දී සිත පහදව. පුනපුනා දන් දෙනුයෙ වව.

6725. ජනාධිපතිය, සිව්රට වඩනා යම් බදු තෙපි මසුරු-මලින් මැඩුණු මිනිසුන් අතුරෙහි බමුණුහට පුත්‍රදනය දුන්නහු යැ (අසිරියෙකි.)

6726. තොප විසින් මහපොළොව හඬවනලද. තොප කිත්ගොස දෙව්ලොවට ගියෙ යැ. අකල් විදුලිය අවට හැසිරිණි. පර්වත-යන්ගේ පිළිරැව්මෙන් නැඟිණ.

6727. තොපගේ ඒ පුත්‍රදනය නාරද යැ පර්වත යැ යන දෙනිකායයෙහි දෙවිඹයෝ අනුමෝදන් වෙති. ඉන්ද්‍ර ද බ්‍රහ්ම ද ප්‍රජාපති ද සොමදෙව ද යමදෙව ද වෙසවුණු රජ ද ඉන්ද්‍ර සහිත වූ හැම තව්තිසා වැසි දෙවියෝ ද අනුමෝදන් වෙත්.

6728. යසපිරිවර ඇති උතුම් රූ ඇති මද්‍රදූ මෙසේ වෙසතුරු මහරජහුගේ උතුම් වූ පුත්‍රදනය අනුමෝදන් වූව.

මද්‍රී පර්වය නිමි.

6729. ඉක්බිති රෑ අවසන්හි හිරු උදවත් මැ සක්දෙව්රජ (ජරපත්) බමුණු වෙසෙකින් යුතු වැ අලුයම්හි ඒ දෙදෙනාහට පැනිණි.

6730. කිම භවත්හට රෝග නැද්ද? කිම භවත්හට දුක් නැද්ද? කිම වනමුල්පලයෙන් යැපෙවු ද? කිම අල හා පලවැළ බොහෝ ඇද්ද?

6731. කිම මැසිමදුරුවෝ ද සර්පජාතීහු ද අල්ප වෙත් ද? චණ්ඩමෘගයන්ගෙන් ගැවැසිගත් වෙනෙහි කිම හිංසා නැද්ද යි.

6732. බමුණාණෙනි, අපට රෝග නැත් මැ යැ, තවද බමුණා-ණෙනි, අපට දුක් නැත් මැ යැ, තවද වනමුල්පෙලෙන් යැපෙම්හ. තවද අල හා පලවැළ බොහෝ ඇත.

6733. මැසිමදුරුවෝ ද සරිසෘපයෝ ද අල්ප මැ යැ, වල් මුවන් ගැවැසිගත් වෙනෙහි අපට හිංසා නො පැනෙයි.

6734. සත්මසක් මුළුල්ලෙහි වෙනෙහි වසන ජීවශොකී වූ අප වෙතට බෙලි පැහැ හුණුදණ්ඩ (සැරයටිය) ගෙන ආ අඳුන් දිවිසම් ධරන දෙවියන් පසස්නා මේ දෙවැනි බමුණහු ද දක්මෝ.

6735. බමුණ, තොපගේ මනා ඊමෙකි. තවද තොපගේ නොමනා ඊමෙක් නො වෙයි. තොපට යහපතක් වේවා, තොපගේ දෙපා ධොවන කරව, පන්සල තුළට පිවිසෙව.

6736 තින්දුකානි පියාලානි මධුකෙ කාසුමාරියො,
ඵලානි ඛුද්දකප්පානි භුඤ්ජ බ්‍රහ්මෙ වරං වරං.

6737. ඉදම්පි පානීයං සීතං ආභතං ගිරිගබ්භරා,
තතො පිව මහාබ්‍රහ්මෙ සචෙ ත්වං අභිකඞ්ඛසි.

6738. අථ ත්වං කෙන වණ්ණෙන කෙන වා පන හෙතුනා,
අථප්පත්තො බ්‍රහාරඤ්ඤං තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො.

6739. යථා වාරිවහො පූරො සබ්බකාලං න ඛීයති,
එවං තං යාචිතාගඤ්ඡිං භරියං මෙ දෙහි යාචිතො.

6740. දදාමි න විකම්පාමි යං මං යාචසි බ්‍රාහ්මණ,
සන්තං නප්පටිගුහාමි[1] දානෙ මෙ රමතී මනො.

6741. මද්දිං හත්ථෙ ගහෙත්වාන උදකස්ස ච කමණ්ඩලුං,
බ්‍රාහ්මණස්ස අදා දානං සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනො.

6742. තදාසි යං භිංසනකං තදාසි ලොමහංසනං,
මද්දිං පරිච්චජන්තස්ස මෙදිනී සමකම්පථ.

6743. නෙවස්ස මද්දී හකුටී[2] න සන්ධීයති න රොදති,
පෙක්ඛතෙවස්ස තුණ්හී සා එසො ජානාති යං වරං.

6744. ජාලිං කණ්හාජිනං ධීතං මද්දිදෙවිං පතිබ්බතං,
චජමානො න චින්තෙසිං බොධියා යෙව කාරණා.

6745. න මෙ දෙස්සා උභො පුත්තා මද්දී දෙවී න දෙස්සියා,
සබ්බඤ්ඤුතං පියං මය්හං තස්මා පියෙ අදාසහං.

6746. කොමාරී යස්සහං[3] භරියා සාමිකො මම ඉස්සරො,
යස්සිච්ඡෙ තස්ස මං දජ්ජා වික්කිණෙය්‍ය හනෙය්‍ය වා.

1. නප්පටිගුය්හාමි-මජසං.
2. හාකුටී-මජසං
3. කොමාරියාහං-ස්‍යා. කොමාරී යස්සාහං. මජසං.
* චරියාපිටක අකිත්තිවග්ග 9.

6736. තිඹිරිපල යැ පියල්පල යැ මී පල යැ කටුඑරමිණිය යැ යන මෙ පලවැළ දඹුවෙල්බෑ මී වැන්න, බමුණාණෙනි උතුම් උතුම් පල ගෙන වළඳව.

6737. ගල්කුසින් බට හොයින් අළ මෙ (කළෙහි) පැන් ද සිහිලැ. බමුණාණෙනි, ඉදින් තෙපි බියැටියහු නම් එයින් ගෙන පානය කරව.

6738. තවද තෙපි කිනම් කරුණෙකින් කිනම් හෙතුයෙකින් මහ අරනට පැමිණියවු ද? මා විසිනු පුළුවුස්නාලදහු එ කරුණ කියව.

6739. යම්සේ පිරුණු නදී හැම කල්හි නො සිඳේ ද එ බඳු වූ තොප අයදනට අයිමි. මා විසින් අයදනාලද තෙපි මට තොපගේ අඹුව දෙව යි.

6740. බමුණාණෙනි, තෙපි යමක් මා අතින් ඉල්වවු නම් එය දෙමි. (දෙන්නට) නො සැලෙමි. ඇති දුය නො සඟවමි. මා සිත දනයෙහි ඇලෙයි. (කියා)

6741. මද්‍රී බිසව අත්හි ගෙන දිය පිරි කමඬලාව ද ගෙන (අතැ පැන් එව) සිව්රට වඩනා වෙසතුරු රජ බමුණුහට දන් දින.

6742. එ දවස් යම් බිහිසුණු බවෙක් වී ද, එ දවස් ලොමුදහ ගැන්මෙක් වී. මද්‍රීදේවිය පරිත්‍යාග කරන් මැ මහපොළෝ කම්පා වූව.

6743. මද්‍රී දෙවී (රොෂයෙන්) මුව නො හැකිළු යැ. දුර්මුඛ නො වූ යැ, නො හැඩූ යැ. මියෙන් නො බැණැ තෙල වෙසතුරු රජ මට යම් වෘද්ධියක් ඇත් ද එය දනී යි ඔහු මුහුණ බලමින් මැ සිටියා.

6744. (මා පුතු) ජාලිය ද දුහිතෘ කෘෂ්ණාජිනා ද පතිනි මද්‍රී දෙවිය ද බුදු බව මැ පිණිස ත්‍යාග කරනුයෙම් නො සිතීමි.

6745. දෙදරුවෝ මට දෙවෂ්‍ය (අප්‍රිය) නො වෙති. මද්‍රී දෙවිය ද දෙවෂ්‍ය නො වෙයි. (ඔවුනට වඩා) සර්වඥ බව මට ප්‍රිය වෙයි. එ හෙයින් මම ප්‍රිය වූ අඹුදරුවන් දින්මි.

6746. කුමරි වූ මම යමක්හට භාර්‍ය්‍යා වූමු ද ස්වාමි වූ තෙපි මට ඉසුරු වව. යමක්හට දෙන කැමැත්තවු නම් ඔහට මා දෙනු මැනැවැ. (ධන කැමැත) විකුණත් මැනැවැ (මස් කැමැත) මරත් මැනැවි.

6747. තෙසං සක්කප්පමඤ්ඤූය දෙවින්දො එතදබ්‍රවි,
සබ්බෙ ජිතා තෙ පච්චූහා යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා.

6748. නින්නාදිතා තෙ පඨවී සද්දො තෙ තිදිවං ගතො,
සමන්තා විජ්ජුතා ආගුං ගිරීනංව පටිස්සුතා.

6749. තස්ස තෙ අනුමොදන්ති උභො නාරදපබ්බතා,
ඉන්දො ච බ්‍රහ්මා ච පජාපතී ච,
සොමො යමො වෙස්සවණො ච රාජා
සබ්බෙ දෙවා අනුමොදන්ති දුක්කරං හි කරොති සො.

6750. දුද්දදං දදමානානං දුක්කරං කම්ම කුබ්බතං,
අසන්තො නානුකුබ්බන්ති සතං ධම්මො දුරන්නයො.

6751. තස්මා සතඤ්ච අසතඤ්ච නානා හොති ඉතොගති,
අසන්තො නිරයං යන්ති සන්තො සග්ගපරායණා.

6752. යමෙතං කුමාරෙ අදද භරියං අදද වනෙ වසං,
බ්‍රහ්මයානමනොක්කම්ම සග්ගෙ තෙ තං විපච්චතු.[1]

6753. දදමි භොතො භරියං මද්දිං සබ්බඞ්ගසොභනං,
ත්වඤ්ඤෙව මද්දියා ඡන්නො මද්දී ච පතිනා සහ.

6754. යථා පයො ච සඞ්ඛො ච උභො සමානවණ්ණිනො,
එවං තුවං ච මද්දී ච සමානමනචෙතසා.

6755. අවරුද්ධෙත්ථ අරඤ්ඤස්මිං උභො සම්මථ අස්සමෙ,
ඛත්තියා ගොත්තසම්පන්නා සුජාතා මාතුපෙත්තිතො;
යථා පුඤ්ඤානි කයිරාථ දදන්තා අපරාපරං.

6756. සක්කොහමස්මි දෙවින්දො ආගතොස්මි තවන්තිකෙ,
වරං වරස්සු රාජීසි වරෙ අට්ඨ දදමි තෙ.

6757. වරං චෙ මෙ අදො සක්ක සබ්බභූතානමිස්සර,
පිතා මං අනුමොදෙය්‍ය ඉතො පත්තං සකං ඝරං;
ආසනෙන නිමන්තෙය්‍ය පඨමං තං වරං වරෙ.

1. විපච්චිතං-මජසං, වි.

6747. සක්දෙව් රජ ඔවුන්ගේ අදහස් දැන තෙල වදන් කී: යම් දිව්‍ය වූත් යම් මානුසිකවූත් (සැපත් වළඳන මාත්සර්‍ය සඬ්ඛ්‍යාත) පසමිතුරු කෙනෙක් වූ නම් ඒ හැමදෙන (අඹු දරුවන් දෙන) තොප විසින් දිනන ලදහ.

6748. තොප විසින් පෘථිවි නින්නාද කරවනලද, කිත්ගොස දෙව්ලොවට ගියෙ යැ, අකල් විදුලිය හිමවත සිසාර ගියා යැ, පර්වතයන්ගේ මෙන් පිළිරැව් නැඟිණ.

6749. තොපගේ ඒ දන නාරද යැ පර්වත යැ යන දෙනිකාය- යෙහි දෙවියෝ අනුමෝදන් වෙති, ඉන්ද්‍ර යැ බ්‍රහ්ම යැ ප්‍රජාපති යැ සොම යැ යම යැ යන දෙවිවරු ද වෙසවුණු මහරජ ද අනුමෝ- දන් වෙති. එ වෙසතුරු රජ දුෂ්කරයක් කෙරෙයි කියා හැම දෙවියෝ අනුමෝදන් වෙත්.

6750. අසත්පුරුෂයෝ වනාහි නො දියහැකි දැය දෙනුවන් නො කටහැකි කිස කරනුවන් අනුකරණ නො කෙරෙති. සත්- පුරුෂයන්ගේ ධර්මය (අදහස්) සිතා නො දතහැකි.

6751. එ හෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ද අසත්පුරුෂයන්ගේ ද මෙලොවින් සැවැ පරලෝගමන් වෙන් වෙන් වෙයි. අසත්පුරුෂයෝ නිරැ යෙති. සත්පුරුෂයෝ සවර්ගපරායණ වෙත්.

6752. යම් හෙයෙකින් වෙනෙහි වෙසෙමින් දරුවන් දිනි ද අඹුව දිනි ද (එයින් නිපන්) තෙල බ්‍රහ්මයානය අවා බිම් නො බැසැ සවර්ගයෙහි තොපට විපාක දේවා.

6753. සර්වාඞ්ගශොභන වූ මද්‍රී දෙවිය භවත්හට භාර්‍ය්‍යා කොට දෙමි. මද්‍රී බිසවට තෙපි මැ නිසියහු, මද්‍රී ද හිමියා හා වසන්නට නිස්ස.

6754. යම්සේ කිරි ද ධොත සංඛය ද දෙක සම පැහැ ඇත්තාහු ද එ සෙයින් මැ තෙපි ද මද්‍රී ද (ආචාරාදීන්) සම වූ සිතින් යුක්ත වව.

6755. මවුපිය දෙපසින් සුජාත වූ ගොත්‍රයෙන් සමෘද්ධ වූ ක්‍ෂත්‍රිය වූ තෙපි දෙදෙන රටින් නෙරනලදහු මේ වෙනෙහි අසපු- වෙකැ වාස කරවු. යළි යළි දන්දෙමින් පොහොනා පමණින් පින් කරව.

6756. මම දෙවියනට අධිපති සක්දෙව් රජ වෙමි. තොප සමීපයට අයිමි. රාජර්ෂිය, කැමැති වරයක් අයදුව, තොපට අටවරයක් දෙමි.

6757. හැම දෙවියනට අධිපති සක්දෙවරජුනි, ඉදින් මට වරයක් දෙන්නෙහි නම් මා පියෙ මේ වෙනෙන් සියගෙට පැමිණීම පිළිගනීවා. සිහසුනෙන් පවරාවා. මේ වරය පළමු කොට ඉල්ලමි.

6758. පුරිසස්ස වධං න රොචෙය්‍යං අපිකිබ්බිසකාරිකං,
වජ්ඣං වධම්හා මොචෙය්‍යං දුතියෙතං වරං වරෙ.

6759. යෙ වුද්ධා යෙ ච දහරා යෙ ච මජ්ඣිමපොරිසා,
මමෙව උපජීවෙය්‍යුං තතියෙතං වරං වරෙ.

6760. පරදාරං න ගච්ඡෙය්‍යං සදාරපසුතො සියං,
ථීනං වසං නගච්ඡෙය්‍යං චතුත්ථෙතං වරං වරෙ,

6761. පුත්තො මෙ සක්ක ජායෙථ සො ච දීඝායුකො සියා,
ධම්මෙන ජිනෙ පථවිං පඤ්චමෙතං වරං වරෙ.

6762. තතො රත්‍යා විවසනෙ සුරියස්සුග්ගමනම්පති,
දිබ්බා භක්ඛා පාතුභවෙය්‍යුං ඡට්ඨමෙතං වරං වරෙ.

6763. දදතො මෙ න ඛීයෙථ දත්වා නානුතපෙය්‍යහං,
දදං චිත්තං පසාදෙය්‍යං සත්තමෙතං වරං වරෙ.

6764. ඉතො විමුච්චමානාහං සග්ගගාමී විසෙසගූ,
අනිබ්බත්ති තතො අස්සං අට්ඨමෙතං වරං වරෙ.

6765. තස්ස තං වචනං සුත්වා දෙවින්දො එතදබ්‍රවි,
අචිරං වත තෙ තාතො පිතා තං දට්ඨුමෙස්සති.

6766. ඉදං වත්වාන මඝවා දෙවරාජා සුජම්පති,
වෙස්සන්තරෙ වරං දත්වා සග්ගකායං අපක්කමි.

සක්කපබ්බං නිට්ඨිතං.

6767. කස්සෙතං මුඛමාභාති හෙමං වුත්තත්තමග්ගිනා,
නික්ඛංව ජාතරූපස්ස උක්කාමුඛපහංසිතං.

6768. උභො සදිසපච්චඞ්ගා උභො සදිසලක්ඛණා,
ජාලිස්ස සදිසො එකො එකා කණ්හාජිනා යථා.

6758. පුරුෂයක්හට වධ රැව් නො කෙරෙම්වා. දරුණු කම් කළ වධයට පැමිණෙවියැ යුත්තා ද වධයෙන් මුදනෙම්වා. මෙ වරය දෙවනු කොට ඉල්වමි.

6759. යම් මහලු මිනිස් කෙනෙක් ඇද්ද, යම් ළදරු කෙනෙක් ඇද්ද, යම් මධ්‍යම පුරුෂ කෙනෙක් ඇද්ද, එ හැම දෙනා මා නියා මැ ජීවත් වෙත්වා. මේ වරය තුන්වනු කොට ඉල්වමි.

6760. පරඹුවන් කරා නො යෙම්වා. සඬදර සන්තොෂයෙහි නියැලෙම්වා. මාගමුන් වශයට නො යෙම්වා. මේ වරය සතරවනු කොට ඉල්වමි.

6761. සක්දෙව්රජුනි, මට පුතෙක් උපදීවා, හේ ද දීර්ඝායු ඇති වේවා. පෘථිවිය දැහැමින් දිනාවා (රජ කෙරේවා.) මේ වරය පස්වනු කොට ඉල්වමි.

6762. මා ජයතුරා නුවරට පැමිණි ඉක්බිති රෑ අවසන්හි හිරු උදවත් මැ දිව්බොජුන් පහළ වේවා. මේ වරය සවනු කොට ඉල්වමි.

6763. මා දන් දෙත් මැ ක්‍ෂය නො වේවා. මම දන් දී නො පසුතැවෙම්වා. දෙමින් සිත පහදවම්වා. මේ වරය සත්වනු කොට ඉල්වමි.

6764. මම මේ ජාතියෙන් මිදෙනුයෙම් (තුසීපුරවදනා) වෙසෙස් ගමන් ඇති වැ සුගති ගමන් ඇති වෙම්වා. ඉක්බිති භවයෙහි පුනර්භව නැතියෙක් (බුදු) වෙම්වා. මේ වරය අටවනු කොට ඉල්වමි.

6765. ඒ වෙසතුරුහුගේ එ තෙපුල් අසා සක්දෙව්රජ තෙල තෙපුල් කී:- තොපගේ පියමහරජ නොබෝ කල්හි තොප දක්නට එන්නෙ යැ යි.

6766. සුජා දෙව්හනගේ හිමි වූ 'මඝ' නම් සක්දෙව්රජ මෙ වදන් කියා වෙසතුරු රජහට වර දී දෙව්ලොවට ගියේ යි.

ශක්‍ර පර්වය නිමි.

6767. ගින්නෙන් තවනලද රත්රන් සෙයින්, උදුනෙහි ලා පැහැ නැඟූ රන්කොඩොලක් සෙයින් තෙල කවරක්හුගේ මුහුණ බබළා ද?

6768. දෙදෙනා මැ සමාන අඟ පසඟ ඇතියහ, දෙදෙනා මැ සමාන ලක්‍ෂණ ඇතියහ, එකෙක් ජාලිය සමාන යැ, එකක් කෘෂ්ණාජිනා වැන්න.

6769. සීහා බිලාව නික්ඛන්තා උභො සම්පතිරූපකා,
ජාතරූපමයා යෙව ඉමෙ දිස්සන්ති දාරකා.

6770. කුතො නු ත්වං[1] භාරද්වාජ ඉමෙ ආනෙසි දාරකෙ,
අජ්ජ රට්ඨමනුප්පත්තො කුතො ආගච්ඡසි බ්‍රාහ්මණ.[2]

6771. මය්හන්තෙ දාරකා දෙව දින්නා විත්තෙන සඤ්ජය,
අජ්ජ පන්නරසා රත්ති යතො දින්නාමෙ[3] දාරකා.

6772. කෙන වා වාචපෙය්‍යෙන[4] සම්මාඤායෙන සද්දහෙ,
කො තෙ තං දානමදදා පුත්තකෙ දානමුත්තමං.

6773. යො යාචතං පතිට්ඨාසි භූතානං ධරණීරිව,
සො මෙ වෙස්සන්තරො රාජා පුත්තෙදාසි වනෙ වසං.

6774. යො යාචතං ගතී ආසි සවන්තීනංව සාගරො,
සො මෙ වෙස්සන්තරො රාජා පුත්තෙදාසි වනෙ වසං.

6775. දුක්කතං වත භො රඤ්ඤා සද්ධෙන ඝරමෙසිනා,
කථං නු පුත්තකෙ දජ්ජා අරඤ්ඤෙ අවරුද්ධකො.

6776. ඉමං භොන්තො නිසාමෙථ යාවන්තෙත්ථ සමාගතා,
කථං වෙස්සන්තරො රාජා පුත්තෙදාසි වනෙ වසං.

6777. දාසං දාසිඤ්ච සො දජ්ජා අස්සං චාස්සතරීරථං,[5]
හත්ථිඤ්ච කුඤ්ජරං දජ්ජා කථං සො දජ්ජා දාරකෙ.

6778. යස්ස නත්ථි[6] ඝරෙ දාසො අස්සො චාස්සතරීරථො,
හත්ථී ච කුඤ්ජරො නාගො කිං සො දජ්ජා පිතාමහ.

6779. දානමස්ස පසංසාම න ච නින්දාම[7] පුත්තකා,
කථන්නු හදයං ආසි තුම්හෙ දත්වා වණිබ්බකෙ.

---

1. භවං – මජසං.
2. කුහිං ගච්ඡසි බ්‍රාහ්මණ – මජසං.
3. ලද්ධා – සයා.
4. වාචාය පෙය්‍යෙන – සයා. කෙන වාචාපෙය්‍යෙන – මජසං.
5. අස්සං චස්සතරීරථං – මජසං.
6. නස්ස – මජසං. නාස්ස – සයා.
7. නාචනින්දාම – මජසං. සයා.

6769. දෙදෙනා මැ ඔවුනොවුන්ට සමාන රූ ඇතියාහු ගුහා-යෙන් නික්මුණු සිහපොවුවන් වැනියහ. මේ දරුවෝ රනින් මවන ලද්දවුන් සේ පැනෙති.

6770–71. භවත් බමුණ, අද මෙ රටට පැමිණි ඔබ කොහි සිට එන්නෙහි ද? මේ දෙදරුවන් කොහි සිට ගෙනෙහි ද? සඳමහරජතුමනි, මේ දරුවෝ මට පහන් වූවකු විසින් දෙනලදහ, මේ දරුවෝ යම් දවසෙකැ මට දෙන ලද්දහු ද එතන් පටන් අද පසළොස්වන රාත්‍රිය යි.

6772. බමුණ, තා විසින් කවර නම් ප්‍රියවචනයෙන් ලබන ලදහු ද? සත්‍ය කරුණෙන් (අප) හදහව. කවරෙක් තට තමා දරුවන් උතුම් දන් කොට ඒ දන් දිනි ද?

6773. යමෙක් සත්නට මහපොළොව සෙයින් යදියනට පිහිට වී ද එ වෙසතුරු මහරජ වෙනෙහි වසනුයෙ තමා දරුවන් මට දින.

6774. යමෙක් නදීනට සාගරය මෙන් යදියනට පිහිට වී ද, එ වෙසතුරු මහරජ වෙනෙහි වසනුයෙ තමා දරුවන් මට දින.

6775. භවත්නි, සැදැහැති ගිහිගෙයි විසියටි රජහු විසින් එකන්නෙන් අයුක්තියක් කරනලද, රටින් නෙරනලදු වැ වෙනෙහි වසනුයෙ කුමට දරුවන් දෙන්නෙ යැ?

6776. භවත්නි, මෙහි යම්තාක් දෙනා රැස්වූහු ද එහැමදෙනා මෙ අසවු. වෙසතුරු රජ වෙනෙහි වසනුයෙ කුමට දරුවන් දිනි ද?

6777. හෙ දසියක ද දසයකුද අශ්වයකුද අශ්වතරයන් යෙදූ රියක්ද දේවා, උතුම් ඇතකුදු දේවා, හෙ කුමට දරුවන් දෙන්නෙ යැ යි.

6778. මුත්තණුවනි, යමක්හට ගෙහි දසෙක් හෝ අසෙක් හෝ උතුම් අසුන් යෙදූ රියෙක් හෝ ගැඹුරු හඬ ඇති උතුම් ඇතෙක් හෝ නැත් නම් හේ කුමක් දෙන්නෙ යැ?

6779. දරුවනි, ඔහුගේ දන් පසසම්හ, තොප යදියාට දී ඔහු ළය කෙසේ වී දෝ හෝ?

6780. දුක්ඛස්ස හදයං ආසි අථො උණ්හම්පි පස්සසි,
රොහිණීහෙව තම්බක්ඛී පිතා අස්සූනි වත්තයි,

6781. යං තං කණ්හාජිනාවොච අයං මං තාත බ්‍රාහ්මණො,
ලට්ඨියා පතිකොටෙති ඝරෙ ජාතංව දසියං.

6782. න චායං බ්‍රාහ්මණො තාත ධම්මිකා හොන්ති බ්‍රාහ්මණා,
යක්ඛා බ්‍රාහ්මණවණ්ණෙන ඛාදිතුං තාත නෙන්ති නො;
නීයමානෙ පිසාචෙන කින්නු තාත උදික්ඛසි.

6783. රාජපුත්තී ච වො මාතා රාජපුත්තො ච වො පිතා,
පුබ්බෙ මෙ අඞ්කමාරුය්හ කින්නු තිට්ඨථ ආරකා.

6784. රාජපුත්ති ච නො මාතා රාජපුත්තො ච නො පිතා,
දසා මයං බ්‍රාහ්මණස්ස තස්මා තිට්ඨාම ආරකා.

6785. මා සම්මෙවං අවචුත්ථ දය්හතෙ හදයං මම,
චිතකා විය[1] මෙ කායො ආසනෙ න සුඛං ලභෙ.

6786. මා සම්මෙවං අව්චුත්ථ භීයො සොකං ජනෙථ මං,
නික්කිණිස්සාමි දණ්ඩෙන න වො දසා භවිස්සථ.

6787. කිමග්ඝියං හි වො තාත බ්‍රාහ්මණස්ස පිතා අදා,
යථාභූතං මෙ අක්ඛාථ පටිපාදෙන්තු බ්‍රාහ්මණං.

6788. සහස්සග්ඝං හි මං තාත බ්‍රාහ්මණස්ස පිතා අදා.
අච්ඡං කණ්හාජිනං කඤ්ඤං හත්ථීනා[2] ච සතෙන ච.

6789. උට්ඨෙහි කත්තෙ තරමානො බ්‍රාහ්මණස්ස අවාකර,[3]
දසීසතං දසසතං ගවං හත්ථුසභං සතං;
ජාතරූපසහස්සඤ්ච පුත්තානං දෙහි නික්කයං.

6790. තතො කත්තා තරමානො බ්‍රාහ්මණස්ස අවාකරි,
දාසීසතං දසසතං ගවං හත්ථුසභා සතං;
ජාතරූපසහස්සඤ්ච පුත්තානං දසි නික්කයං.

6791. නික්කිණිත්වා නහාපෙත්වා භොජයිත්වාන දරකෙ,
සමලඞ්කරිත්වා භණ්ඩෙන උච්ඡඞ්ගෙ උපවෙසයුං.

1. චිතකායංව – මජසං.
2. හත්ථී ආදිකෙන ච – ස්‍යා. හත්ථීනාදිසතෙනච – මජසං.
3. අවාකරි – මජසං.

6780. ඔහුගේ ළය (කන්සිරා කී වදනින්) දුක් වී, එ මතු නො වෙයි. මියෙන් උණු උඩුහුරු නල විහිට. රෙහෙණ නකත් සෙයින් තඹ පැහැ ඇස් ඇති මා පියෙ කඳුළු හෙළී.

6781. කන්සිරා මෙසේ යම් වදනක් කිවු ද, ''පියාණෙනි, මෙ බමුණු ගෙහි උපන් දැස්සකට මෙන් මට පහර දෙයි.

6782. පියාණෙනි, මෙ බමුණෙක් නො වෙයි, බමුණෝ දැහැමි වෙති. පියාණෙනි, යකෙක් බමුණු වෙසින් අප කන්නට ගෙන යයි. පියාණෙනි, යකකු විසින් ගෙන යනු ලබන කල්හි කුමට උපේක්ෂායෙන් බලා සිටිවු ද?'' යි.

6783. තොප මවු රාජපුත්‍රී යැ, තොප පියෙ රාජපුත්‍ර යැ පෙර මාගේ ඇකයෙහි නැඟී හිඳුව, කිම දුන් දුර සිටිවු ද?

6784. අපගේ මවු රාජපුත්‍රී යැ, අපගේ පියෙ රාජපුත්‍ර යැ දුන් අපි බමුණුහුගේ දසයෝ වම්හ. එහෙයින් දුර සිටුම්හ.

6785. සබඳ එසේ නහමක් කියව. මාගේ ළය දැවෙයි. මාගේ සිරුර අඟුරු රැසකට නැඟූ කලක් වැන්න. හුනස්නෙහි සුව නො ලැබෙම්.

6786. සබඳ එසේ නහමක් කියව. බෙහෙවින් මට සෝ දනවවු. ධන දී විකිණිගන්මි. තෙපි දස් නො වවු.

6787. දරුවෙනි, තොප පියෙ තොප කොතෙක් අගය කොට මෙ බමුණුහට දින් ද? සබවස මැ කියව, බමුණුහට ධනය ප්‍රතිපාදන කෙරෙත්වා.

6788. මුත්නාවෙනි, මා පියෙ මා දහසක් අගය කොට බමුණුහට දින. කනිටු කෘෂ්ණාජිනා කන්‍යාව ඇතුන් සියයෙන් ද අශ්වාදි හැම සියයෙන් ද අගය කෙළේ.

6789. කාරිය කරවන ඇමැතිය, නැඟී සිටුව. යුහු වැ (මොහට) දියැයුතු තාක් දෙව. දැස්සන් සියයකුදු දසුන් සියයකුදු ඇතුන් සියයකුදු ගොනුන් සියයකුදු දෙනුන් සියයකුදු රන්නික දහසකුදු දරුවනට නිෂ්ක්‍රය (විකිණිගත් මිල) දෙව.

6790. ඉක්බිති කාරිය කරවන ඇමැති යුහු වැ දැසුන් සියයකුදු දසුන් සියයකුදු ඇතුන් සියයකුදු ගොනුන් සියයකුදු දෙනුන් සියයකුදු රන්නික දහසකුදු දරුවනට නිෂ්ක්‍රය දින.

6791. දරුවන් නිසේ කොට ගෙන නහවා වළඳවා අලඞ්කාර-යෙන් සද ඇකයෙහි හිඳුවූහ.

6793. සීසං නහාතෙ සුචිවසනෙ සබ්බාභරණභූසිතෙ,
රාජා අඞ්කෙ කරිත්වාන අය්‍යකො පරිපුච්ඡථ.

6794. කුණ්ඩලෙ සුසිතෙ මාලෙ සබ්බාලඞ්කාරභූසිතෙ,[1]
රාජා අඞ්කෙ කරිත්වාන ඉදං වචනමබ්‍රවි:

6795. කච්චි උභො අරොගා තෙ ජාලි මාතාපිතා තව,
කච්චි උඤ්ඡෙන යාපෙන්ති කච්චි මූලඵලා බහූ.

6796. කච්චි ඩංසා ච මකසා ච අප්පමෙව සිරිංසපා,
වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ හිංසා තෙසං න විජ්ජති.[2]

6797. අථො උභො අරොගා මෙ දෙව මාතාපිතා මම,
අථො උඤ්ඡෙන යාපෙන්ති අථො මූලඵලා බහූ.

6798. අථො ඩංසා ච මකසා ච අප්පමෙව සිරිංසපා,
වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ හිංසා තෙසං න විජ්ජති.

6799. ඛණන්තාලුකලම්බානි බිළාලි තක්කලානි ච,
කොලං භල්ලාටකං බෙල්ලං සා නො ආහච්ච පොසති.

6800. යඤ්චෙව සා ආහරති වනමූලඵලහාරිකා,
තං නො සබ්බෙ සමාගන්ත්වා රත්තිං භුඤ්ජාම නො දිවා.

6801. අම්මා ච නො කිසා පණ්ඩු ආහරන්ති දුමප්ඵලං,[3]
වාතාතපෙන සුඛුමාලී පදුමං හත්ථගතාමිව.

6802. අම්මාය පතනූ කෙසා විචරන්ත්‍යා බ්‍රහාවනෙ,
වනෙ වාළමිගාකිණ්ණෙ ඛග්ගදීපිනිසෙවිතෙ.

6803. කෙසෙසු ජටං බන්ධිත්වා කච්ඡෙ ජල්ලමධාරයි,
චම්මවාසී ඡමා සෙති ජාතවෙදං නමස්සති.

6804. පුත්තා පියා මනුස්සානං ලොකස්මිං උදපජ්ජිසුං,
නහ නූනම්හාකං අය්‍යස්ස පුත්තෙ සෙනෙහො අජායථ.

6805. දුක්කතඤ්ච හි නො පුත්ත භූනහච්චං කතං මයා,
යොහං සිවීනං වචනා පබ්බාජෙසිං අදූසකං.

1. සබ්බාභරණභූසිතෙ – මජසං.
2. කච්චිහිංසා න විජ්ජති – මජසං.
3. දුමප්ඵලං – මජසං.

6793. මුත්නා මහරජ හිසින් ස්නාන කළ, පිරිසුදු වස්ත්‍ර හැඳි, සව්බරණින් සැදි දරුවන් ඇකයෙහි හිඳුවාගෙන පිළිවිසි.

6794. රජ තෙම රැව්දෙන කොඩොල් ඇති, පැළැඳි මල්දම් ඇති, සව්බරණින් සදනලද දරුවන් ඇකයෙහි හිඳුවාගෙන මෙවදන් කී:

6795. කියග ජාලිය, තොපගේ මවුපිය දෙදෙන නීරෝගී ද? කිම වනමුල් පලයෙන් යැපෙත් ද? කිම අල හා පලවැළ බොහෝ ඇත් ද?

6796. කිම මැසිමදුරුවෝ සර්පයෝ අල්ප මැ වෙත් ද? කිම ව්‍යාලමෘගයන්ගෙන් ගැවැසිගත් වනයෙහි ඔවුනට පීඩා නැත් ද?

6797. එසේ යැ දේවයිනි, මාගේ මවුපිය දෙදෙන නීරොගී වෙති. එසේ මැ වනමුල් පලවැළයෙන් යැපෙති. එසේ මැ අල හා පලවැළ බොහෝ ඇත.

6798. එසේ මැ මැසිමදුරුවෝ ද සර්පජාතීහු ද අල්ප මැ වෙති. වල්මුවන්ගෙන් ගැවැසිගත් වෙනෙහි ඔවුනට පීඩා නැත.

6799. ඒ මවු කොමෝ අල ද හුරුඅල ද කටුඅල ද කොකටිය අල ද කණිමින් ඩෙබරපල ද බදුලුපල ද බෙලිපල ද ගෙනවුත් අප පොෂණ කරයි.

6800. වනමුල් පල ගෙන එන ඒ මවු යම් මැ දූයක් ගෙන ඒ ද අපි හැම දෙනමෝ එක් වැ එය රාත්‍රියෙහි වළඳම්හ. දහවල් නො වළඳම්හ.

6801. අපගේ අම්මා ද සියුමැලි වුවා රැක්පල ගෙන එන්නී අවුසුළඟින් වැහැරැ සුදු වැ ගියා. අතින් මැඩි පියුමක් වැන්න.

6802. ව්‍යාලමෘගයන්ගෙන් ආකීර්ණ වූ කගවෙහෙණුන් දිවියන් විසින් නිති සෙවුනාලද මහවනයෙහි ඇවිදුනා අම්මාගේ කෙස් ඉතා තුනී වැ ගියේ යැ.

6803. කෙස්හි දළමඬුලු බැඳැ සිටී. දෙකිසිලි දූලි ධරයි. සම හඳනී යැ. බිමැ හොවී. ගිනි පුදයි.

6804. ලොව්හි මිනිසුනට දරුවෝ ප්‍රිය වැ උපදිති. අපගේ මුත්නාවන්ට දරුසනා නූපන් වනැ යි සිතම්හ යි.

6805. දරුව, අප විසින් නපුරක් කරනලද. මා විසින් අභිවෘද්ධිය නසන ක්‍රියාවක් කරනලද. ඒ මම සිවිරටවැසියන්ගේ බසින් නිදෙස් පුතු රටින් නෙරැපීමි.

6806. යං මෙ කිඤ්චි ඉධ අත්ථි ධනං ධඤ්ඤඤ්ච විජ්ජති,
එතු වෙස්සන්තරො රාජා සිවිරට්ඨෙ පසාසතු.

6807. න දෙව මය්හං වචනා එහිති සිවිසුන්දරො,
සයමෙව දෙවො ගන්ත්වාන සිඤ්ච භොගෙහි අත්‍රජං.

6808. තතො සෙනාපතිං රාජා සඤ්ජයො අජ්ඣභාසථ,
හත්ථී අස්සා රථා පත්ති සෙනා සන්නාහයන්තු නං.
නෙගමා ච මං අන්වෙන්තු බ්‍රාහ්මණා ච පුරොහිතා.

6809. තතො සට්ඨිසහස්සානි යුධිනො චාරුදස්සනා,
ඛිප්පමායන්තු සන්නද්ධා නානාවණ්ණෙහිලඞ්කතා.

6810. නීලවත්ථධරානෙකෙ පීතානෙකෙ නිවාසිතා,
අඤ්ඤෙ ලොහිතඋණ්හීසා සුද්ධානෙකෙ නිවාසිතා;
ඛිප්පමායන්තු සන්නද්ධා නානාවත්ථෙහිලඞ්කතා.[1]

6811. හිමවා යථා ගන්ධධරො පබ්බතො ගන්ධමාදනො,
නානාරුක්ඛෙහි සඤ්ඡන්නො මහාභූතගණාලයො.

6812. ඔසධෙහි ච දිබ්බෙහි දිසා භාති පවාති ච,
ඛිප්පමායන්තු සන්නද්ධා දිසා භන්තු පවන්තු ච.[2]

6813. තතො නාගසහස්සානි යොජයන්තු චුද්දස,
සුවණ්ණකච්ඡා මාතඞ්ගා හෙමකප්පනවාසසා.

6814. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි තොමරඞ්කුසපාණිහි,
ඛිප්පමායන්තු සන්නද්ධා හත්ථික්ඛන්ධෙහි දස්සිතා.

6815. තතො අස්සසහස්සානි යොජයන්තු චුද්දස,
ආජානීයාව ජාතියා සින්ධවා සීඝවාහනා.

6816. ආරූළ්හා ගාමණීයෙහි ඉල්ලියා[3] චාපධාරිහි,
ඛිප්පමායන්තු සන්නද්ධා අස්සපිට්ඨෙහිලඞ්කතා.

6817. තතො රථසහස්සානි යොජයන්තු චුද්දස,[4]
අයො සුකතනෙමියො සුවණ්ණචිතපක්ඛරෙ.

---

1. නානාවණ්ණෙහි - මජසං.
2. දිසා භාති පවාතිච - මජසං.
3. ඉන්දියා - මජසං.
4. චාතුද්දස - මජසං.

6806. පුත, මෙහි මා සතු යම් කිසිවක් ඇද්ද, ධනධාන්‍යයක් ඇද්ද, එ හැම දෙමි. වෙසතුරු රජ ඒවා. සිවිරට අනුශාසනා කෙරේවා.

6807. දේවයිනි, සිවිරටවැසියන් කෙරෙහි උතුම් වූ වෙසතුරු රජ මාගේ බසින් නො එයි. දේවයෝ තුමූ මැ ගොස් පුතණුවන් භෝගයෙන් අභිෂේක කරව.

6808. ඉක්බිති සඳමහරජ සෙනෙවිහට මෙසේ කී: ඇත් අස් රිය පාබළ සෙනාවෝ සන්නද්ධ වෙත්වා. නිගමවැසියෝ ද පෙරෙවි බමුණෝ ද මා අනු වැ එත්වා.

6809. ඉක්බිති මනහර දසුන් ඇති සැටදහසක් යෝධයෝ සන්නද්ධ වැ නන් පැහැයෙන් සැරසුණාහු වහා එත්වා.

6810. ඇතැම් කෙනෙක් නීලවස්ත්‍රධර වැ ඇතැම් කෙනෙක් පීතවස්ත්‍රධර වැ අන්‍යයෝ රක්තවර්ණ උෂ්ණීෂ (නළල්පට) ධර වැ ඇතැම් කෙනෙක් ශ්වෙතවස්ත්‍රධර වැ මෙසේ නන් පිළියෙන් සැරසුණාහු සන්නද්ධ වැ නො ලස් වැ එත්වා.

6811. සුවඳ මල්පල ඇති එ හෙයින් මැ 'ගඳමහන්' නම් ඇති නොයෙක් රුකින් වැසුණු යක්ෂ රාක්ෂසාදි මහාභූතගණයාට නිවාස වූ හිමවත් පර්වතය යම්සේ-

6812. දිවඔසුයෙන් දිසා බබළා ද සුවඳ හමා ද එ සෙයින් සන්නද්ධ වූවාහු යුහු වැ එත්වා. පළන් අබරණින් දිසා බබළත්වා තවරගත් විලවුන් සුවඳ හමත්වා.

6813-14. ඉක්බිති රන්පොරොදු ඇති මහත් ශරීර ඇති රන්-සැදින් සදනලද, අඩයටි හා අකුසු ගත්අත් ඇති ඇතරුවන් විසින් අරා හිඳුනාලද තුදුස්දහසක් ඇතුන් යොදත්වා. දක්වනලද විභූෂණ ඇති සන්නද්ධයෝ ඇත් කඳටින් යුහු වැ එත්වා.

6815-16. ඉක්බිති දුනු හී ධරන අසරුවන් විසින් අරා හිඳුනා ලද ජාතියෙන් ආජානෙය වූ සින්ධුදෙශයෙහි උපන් ශීඝ්‍රවාහන වූ තුදුස්දහසක් අසුන් යොදත්වා. අලඞ්කෘත වැ සන්නද්ධ වූවාහු අස්පිටින් යුහු වැ එත්වා.

6817. ඉක්බිති අය ලොහොයෙන් මොනවට කරනලද නිම්-වළලු ඇති, රන්කම් කළ රථාවයව ඇති, තුදුස්දහසක් රිය යොදත්වා.

6818. ආරොපෙන්තු ධජෙ තත්ථ චම්මානි කවචානි ච,
විප්ඵාලෙන්තු ච චාපානි දළ්හධම්මා පහාරිනො;
ඛිප්පමායන්තු සන්නද්ධා රථෙසු රථජීවිනො.

6819. ලාජා ඔලොපියා[1] පුප්ඵා මාලාගන්ධවිලෙපනා,
අග්ඝියානි ච තිට්ඨන්තු යෙන මග්ගෙන එහිති.

6820. ගාමෙ ගාමෙ සතං කුම්භා මෙරයස්ස සුරාය ච,
මග්ගම්හි පතිතිට්ඨන්තු[2] යෙන මග්ගෙන එහිති.

6821. මංසා පූවා සඞ්කුලියො කුම්මාසා මච්ඡසංයුතා,
මග්ගම්හි පතිතිට්ඨන්තු යෙන මග්ගෙන එහිති.

6822. සප්පි තෙලං දධිං ඛීරං කඞ්ගු[3] වීහි බහු සුරා,
මග්ගම්හි පතිතිට්ඨන්තු යෙන මග්ගෙන එහිති.

6823. ආළාරිකා ච සූද ච නටනට්ටක ගායකා,[4]
පාණිස්සරා කුම්භථූනියො මණ්ඩකා[5] සොකජ්ඣායිකා.

6824. ආහඤ්ඤන්තු සබ්බවීණා භෙරියො දෙණ්ඩිමානි[6] ච,
ඛරමුඛානි ධම්මන්තු වදන්තු එකපොක්ඛරා.

6825. මුතිඞ්ගා පණවා සඞ්ඛා ගොධා පරිවදෙන්තිකා,
දින්දිමානි ච හඤ්ඤන්තු කුටුම්බදින්දිමානි ච.

6826. සා සෙනා මහතී ආසි උය්‍යුත්තා සිවිවාහිනී,
ජාලිනා මග්ගනායෙන වඞ්කං පායාසි පබ්බතං.

6827. කුඤ්චං[7] නදති මාතඞ්ගො කුඤ්ජරො සට්ඨිහායනො,
කච්ඡාය බද්ධමානාය කුඤ්චං නදති වාරණො.

6828. ආජානීයා හසිස්සිංසු[8] නෙමිඝොසො අජායථ,
අබ්භං රජො අච්ඡාදෙසි උය්‍යුත්තා සිවිවාහිනී.

---

1. ඔලොකිරා – මජ්ඣසං. ඔලොකියා – ස්‍යා.
2. පතිතා ඨන්තු – මජ්ඣසං. ස්‍යා.
3. කඞ්ගුපිට්ඨා–ස්‍යා. කංසුබීජා-මජ්ඣසං
4. ගායිනො–ස්‍යා
5. මුද්දිකා ස්‍යා. මන්දකා–මජ්ඣසං. එද්දක මි.
6. දින්දමාන–මජ්ඣසං, ස්‍යා
7. කොඤ්චං–ස්‍යා, වී. මජ්ඣසං
8. හසියන්ති–මජ්ඣසං, ස්‍යා

6818. ඒ රියෙහි ධ්වජ නඟත්වා, එලකායුධ හා සන්නාහයන් ආරොපණ කෙරෙත්වා, පහර දෙන දුනුවායෝ දුනු දිය නඟත්වා. රියැදුරෝ සන්නද්ධ වැ රියෙහි හිඳ වහා එත්වා' යි (අණ කෙළේ).

6819. ඉස්නා ලදපස්මල් ද (මඟ වියනැ එල්වන) මල්දම් හා සුවඳවිලෙවුන් ප්‍රතිපාදන කරව. (වෙසතුරා) යම් මඟෙකින් ඒ ද එමඟැ මල් ඇගැ රුවන් ඇගැ ද සිටීවා.

6820. යම් මඟෙකින් ඒ ද එමඟැ ගම්දෙරක් පාසා රහමෙර පිරූ සියක් කළ තිබෙවා.

6821. යම් මඟෙකින් ඒ ද එමඟැ මස් ද පූ ද සකුලු පූ (ආස්මී) ද මසින් යුතු කොමු ද තිබෙවා.

6822. යම් මඟෙකින් ඒ ද එමඟැ ගිතෙල් ද තලතෙල් ද දිහි ද කිරි ද තණපිටියෙන් හා වීපිටියෙන් කළ බොහෝ සුරා ද තිබෙවා.

6823. බත් පිසන්නෝ ද මාළු පිසන්නෝ ද නටන්නෝ ද නටා ගීකියන්නෝ ද අත්තල එළනුවෝ ද කළබෙර වයනුවෝ ද මුණ්ඩකයෝ ද ශොක දවනුවෝ (නසනුවෝ) ද එත්වා.

6824. හැම වීණා ද උඩස් බෙර ද ගැටබෙර ද වයනු ලැබෙවා.. දකුණුවත්සක් පිඹිත්වා. පුෂ්කරවාද්‍ය වයත්වා.

6825. මිහිඟුබෙර ද පනාබෙර ද ජයසක් ද රොදුබෙර ද පොකුරුබෙර ද මහබෙර ද ලොහො මුවවිටි ඇති තුනැස්බෙර ද වයත්වා.

6826. ගමන්ගත්, සිවිරජහු උසුළන එ සෙනඟ මහත් වී මහ කියන ජාලිය හා සමග වඞ්කගිරියට නික්මීණ.

6827. මහත් සිරුරු ඇති ගැඹුරුහඬ ඇති සැට හවුරුද්දෙන් පිරිහෙන බල ඇති ඇත්රජ රන් පොරොදු බඳනා ලබන කල්හි කුඤ්චනාද කරයි.

6828. ආජානීය අශ්වයෝ කිල නැඟුහ. (හෙසාරව කළහ.) නිම්වළලු හඬ උපන. ධූලි අහස වැසී යැ සිවිසෙන් ගමන්හි යෙදුණු.

6829. සා සෙනා මහතී ආසි උය්‍යුත්තා හාරහාරිණී,
ජාලිනා මග්ගනායෙන වඞ්කං පායාසි පබ්බතං.

6830. තෙ පාවිසුං බ්‍රහාරඤ්ඤං බහුසාකං බහූදකං,[1]
පුප්ඵරුක්ඛෙහි සඤ්ඡන්නං ඵලරුක්ඛෙහි චූභයං.

6831. තත්ථ බින්දුස්සරා වග්ගූ නානාවණ්ණා බහූ දිජා,
කූජන්තමුපකූජන්ති උතුසම්පුප්ඵිතෙ දුමෙ.

6832. තෙ ගන්ත්වා දීඝමද්ධානං අහොරත්තානමච්චයෙ,
පදෙසං තං උපාගඤ්ඡුං යත්ථ වෙස්සන්තරො අහු.

මහාරාජපබ්බං නිට්ඨිතං.

6833. තෙසං සුත්වාන නිග්ඝොසං භීතො වෙස්සන්තරො අහු,
පබ්බතං අභිරූහිත්වා භීතො සෙනං උදික්ඛති.[2]

6834. ඉඞ්ඝ මද්දි නිසාමෙහි නිග්ඝොසො යාදිසො වනෙ,
ආජානීයා හසිස්සන්ති ධජග්ගානි ච දිස්සරෙ.

6835. ඉමෙ නූන අරඤ්ඤස්මිං මිගසඞ්ඝානි ලුද්දකා,
වාගුරාහි[3] පරික්ඛිප්ප සොබ්භං පාතෙත්වා තාවදෙ;
වික්කොසමානා තිප්පාහි[4] හනන්ති නෙසං වරං වරං.

6836. යථා මයං අදූසකා අරඤ්ඤෙ අවරුද්ධකා,
අමිත්තහත්ථත්ථගතා පස්ස දුබ්බලඝාතකං.

6837. අමිත්තා නප්පසහෙය්‍යුං අග්ගීව උදකණ්ණවෙ,
තදෙව ත්වං විචින්තෙහි අපි සොත්ථි ඉතො සියා.

6838, තතො වෙස්සන්තරො රාජා ඔරොහිත්වාන පබ්බතා,
නිසීදි පණ්ණසාලායං දළ්හං කත්වාන මානසං.

6239. නිවත්තයිත්වාන රථං වොට්ඨාපෙත්වාන[5] සෙනියො,
එකං අරඤ්ඤෙ විහරන්තං පිතා පුත්තං උපාගමී.

---

1. බහුසාඛං මහොදකං – මුද්දිත
2. උදික්ඛසි–මජසං
3. වාකුරාහි–මජසං
4. තිබ්බාහි–මජසං
5. වොටය්පෙත්වා – මජසං.

6829. ගමන්හි යෙදුණු නිල්තණබිම් හරනා ඒ සෙනාව මහත් වූ. එ සෙනඟ මාර්ගනායක ජාලිය කුමරු හා සමග වඞ්කගිරියට පිටත් වැ ගියෙ යැ.

6830. ඔහු බොහෝ ශාක ඇති බොහෝ දිය ඇති මල් රුකින් ද පලරුකින් ද වැසුණු මහවනයට වන්හ.

6831. ඒ වෙනෙහි වට වූ (නො විසුළ) සවර ඇති මියුරු හඩ ඇති නන් වන් බොහෝ සියොත්හු ඍතු සමයෙහි පිපි රුක්හි හිඳ කුල්නවුන් අනු වැ කුල්ති.

6832. ඔහු (සැට යොදුන්) දික් මහැ ගොස් දවරය ඇවෑමෙහි යම් පෙදෙසෙකැ වෙසතුරු රජ වාස කෙළේ වී නම් එ පෙදෙසට එළැඹියහ.

මහාරාජපර්ව යි.

6833. වෙසතුරු රජ ඔවුන්ගේ හඩ අසා බියපත් වී. බියපත් වූයෙ සානුපව්වකට නැඟ සෙනඟ බලයි.

6834. කොලෙනී, මද්‍රී දෙවිනි, වනයෙහි යම්බඳු මහහඬෙක් ඇද්ද එය (සියසෙන් ද පරසෙන් ද යි) පිරික්සව. ආජානෙය අශ්වයෝ හෙසාරව කෙරෙති. රියෙහි නැඟු දද අග පැනෙයි.

6835-36. මොහු වනාහි වැද්දෝ වනයෙහි මුවසමූහයා වරදලින් සිසාරා බැඳැ හෙබට හෙළා එ කෙණෙහි 'මරව, තළව' ආදීන් විවිධාකාරයෙන් නපුරු හඩ නහමින් ඔවුනතුරෙහි උතුම් උතුම් මුවන් තියුණු සැතින් යම්සේ නසත් ද එ සෙයින් අප නසති සිතම්. ඇපි නිදෙස්මහ. රටින් නෙරන ලදුවැ වෙනෙහි සිර කරන ලදුමෝ සතුරන් අතට ගියම්හ. දුබුලන් මරන බව බලව යි.

6837. තණහුලැ ගිනි ගැඹුරු දියමුහුදු සෙයින් සතුරෝ තොප නො මැඩිය හෙති. තෙපි (පියරජු එතියි සක්දෙව් කී බස) එය මැ සිතව. මේ බළකායෙන් සෙතක් වන්නෙ මැනැවැ යි.

6838. ඉක්බිති වෙසතුරු රජ පර්වතයෙන් බැසැ සිත දැඩි කොටගෙනැ පන්සල් දෙර හුන්නෙ යැ.

6839. පියමහරජ රිය නවත්වා සෙනෙවියනට (කඳවුර රක්නට) නියෝග කොට එකලා වැ වෙනෙහි වාස කරන පුතු කරා එළැඹියේ යැ.

6840. හත්ථික්ඛන්ධතො ඔරුය්හ එකංසො පඤ්ජලීකතො,
පරික්ඛිත්තො අමච්චෙහි පුත්තං සිඤ්චිතුමාගමි.

6841. තත්ථද්දස කුමාරං සො රම්මරූපං සමාහිතං,
නිසින්නං පණ්ණසාලායං ඣායන්තං අකුතොභයං.

6842. තඤ්ච දිස්වාන ආයන්තං පිතරං පුත්තගිද්ධිනං,
වෙස්සන්තරො ච මද්දී ච පච්චුග්ගන්ත්වා අවන්දිසුං.

6843. මද්දී ච සිරසා පාදෙ සසුරස්සාභිවාදයි,
මද්දී අහං හි තෙ දෙව පාදෙ වන්දාමි තෙ හුසා;[1]
තෙසු තත්ථ පලිස්සජ්ජ පාණිනා පරිමජ්ජථ.

6844. කච්චි වො කුසලං පුත්ත කච්චි පුත්ත අනාමයං,
කච්චි උඤ්ඡෙන යාපෙථ කච්චි මූලඵලා බහූ.

6845. කච්චි ඩංසා ච මකසා ච අප්පමෙව සිරිංසපා,
වනෙ වාලමිගාකිණ්ණෙ කච්චි හිංසා න විජ්ජති.

6846. අත්ථි නො ජීවිකා දෙව යා ච යාදිසි කීදිසා,
කසිරා හි ජීවිකා හොම උඤ්ඡාචරියාය ජීවිකං.[2]

6847. අනිද්ධිනං මහාරාජ දමෙතස්සංව[3] සාරථී,
ත්‍යම්හා අනිද්ධිකා දන්තා අසමිද්ධි දමෙති නො.

6848. අපි නො කිසානි මංසානි පිතු මාතු අදස්සනා,
අවරුද්ධානං මහාරාජ අරඤ්ඤෙ ජීවසොකිනං.[4]

6849. යෙ පි තෙ සිවිසෙට්ඨස්ස දායාදප්පත්තමානසා,
ජාලී කණ්හාජිනාචුභො බ්‍රාහ්මණස්ස වසානුගා;
අච්චායිකස්ස ලුද්දස්ස යො නෙ ගාවොව සුම්භති.

6850. තෙ රාජපුත්තියා පුත්තෙ යදි ජානාථ සංසථ,
පරියාපුණාථ නො ඛිප්පං සප්පදට්ඨංව මාණවං.

6851. උභො කුමාරා නික්කීතා ජාලී කණ්හාජිනා චුභො,
බ්‍රාහ්මණස්ස ධනං දත්වා පුත්ත මා භායි අස්සස.[5]

---

1. ණුසා – මජසං.
2. ජීවිතං – මජසං,
3. දමෙ අස්සංව – මජසං. දමෙත්‍යස්සංව ස්‍යා. වි.
4. ජීවි – මජසං. ස්‍යා. වි.
5. අස්සාස – මජසං.

6840. ඇත්කඳින් බැසැ එකස් කළ උතුරුසළු ඇතියෙ ජනයා විසින් කරනලද ඇඳිලි ඇතියෙ ඇමැතියන් විසින් පිරිවරන ලදුයෙ පුතු අභිෂේක කරන්නට ආයේ යැ.

6841. එ සඳමහරජ ඒ අසපුයෙහි පන්සල් දෙරැ හුන් රම්‍ය සැහැවි ඇති එකඟසිත් ඇති ධ්‍යාන කරන කිසිවකින් බිය නැති වෙසතුරු කුමරහු දිටී.

6842. වෙසතුරු රජ ද මද්‍රී දෙවී ද දරුවන් කෙරෙහි ගිජු වූ ඒ පියරජු එන්නා දැකැ පෙරමඟට ගොස් වැන්දහ.

6843. දේවයිනි, මම තොප ලෙහෙලි මද්‍රීමි. පාසහළ වඳිමි යි සුහුරණුවන්ගේ පාදුවළ හිසින් වැන්ද. එහි දී වැළැඳැගෙන අත්ලෙන් පිට පිරිමට.

6844. පුතණුවෙනි, කිම තොප සුවසේ ද? පුතණුවනි, කිම දුක් නැද්ද? කිම වනමුල් පලයෙන් යැපෙවු ද? කිම අල හා පලවැළ බොහෝ ඇද්ද?

6845. කිම මැසිමදුරුවෝ ද සිරිංසපයෝ ද අල්ප මැ වෙත් ද? චණ්ඩමෘගයන්ගෙන් ආකීර්ණ වූ වනයෙහි පීඩා නැද්ද?

6846. දේවයිනි, අපගේ දිවිවැටුම ඇත. එ ද යම්තම් වනුයෙ යැ. වනමුල් පලවැළින් දිවිවැටීම වෙයි. දුකින් මැ දිවි පවත්වම්හ.

6847. මහරජතුමනි, (දිළිඳු බව) දිළිඳු පුරුෂයා අස්දම්සැරි තෙම අසකුමෙන් දමනය කරයි. ඒ ඇපි දිළිඳු වූවමෝ දැමුණම්හ. දිළිඳු බව අප දමනය කරයි.

6848. මහරජුනි, රටින් නෙරනලදු වැ අරනෙහි වසන ජීවශොකී වූ අපගේ මවුපියන් නො දක්මෙන් මසුදු කෘශ වීය. (සැප නම් කොයින් ද?)

6849. යම් ඒ දැලිසිරු කන්සිරු දෙකුමරහු සිවිරජහුගේ දයාද-යෙන් නො පිරිපුන් මනදෙළ ඇති වැ ඉක්මන් වූ රුදුරු බමුණක්හුගේ වසඟ බවට ගියහ. එ බමුණු ඔවුන් ගෙරි පහරිනාසේ පහරී.

6850. ඉදින් ඒ දරුවන් තතු දනිවු නම් මෙ රජදුට කියව. සර්පයකු විසින් දෂ්ටකරනලද මාණවයක්හට විෂ හරන මතුරු මෙන් වහා අපට කියව යී.

6851. ජාලිය කෘෂ්ණජිනා දෙකුමරහු බමුණුහට ධනය දී නිසේ කොට (අගය දී) ගන්නාලදහ. පුත නො බව අස්වැසෙව යී.

6852. කච්චිනු තාත කුසලං කච්චි තාත අනාමයං,
කච්චිනු තාත මෙ මාතු චක්ඛුං න පරිහායති.

6853. කුසලං චෙව මෙ පුත්ත අථො පුත්ත අනාමයං
අථොපි පුත්ත තෙ මාතු චක්ඛුං න පරිහායති.

6854. කච්චි අරොගං යොග්ගං තෙ කච්චි වහති වාහනං,
කච්චි ඵීතා ජනපද[1] කච්චි වුට්ඨි න ඡිජ්ජති.

6855. අථො අරොගං යොග්ගං මෙ අථො වහති වාහනං,
අථො ඵීතා ජනපද අථො වුට්ඨි න ඡිජ්ජති.

6856. ඉච්චෙවං මන්තයන්තානං මාතා නෙසං අදිස්සථ,
රාජපුත්තී ගිරිද්වාරෙ පත්තිකා අනුපාහනා.

6857. තඤ්ච දිස්වාන ආයන්තිං මාතරං පුත්තගිද්ධිනිං,
වෙස්සන්තරො ච මද්දී ච පච්චුග්ගන්ත්වා අවන්දිසුං.

6858. මද්දී ච සිරසා පාදෙ සස්සුයා අභිවාදයි,
මද්දී අහමස්මි තෙ අය්‍යෙ පාදෙ වන්දාමි තෙ හුසා.[2]

6859. මද්දිඤ්ච පුත්තකා දිස්වා දූරතො සොත්ථිමාගතා,
කන්දන්තා අභිධාවිංසු වච්ඡා බාලාව මාතරං.

6860. මද්දී ච පුත්තකෙ දිස්වා දූරතො සොත්ථිමාගතෙ,
වාරුණීව පවෙධෙන්තී ථනධාරාභිසිඤ්චථ.

6861. සමාගතානං ඤාතීනං මහාඝොසො අජායථ,
පබ්බතා සමනාදිංසු[3] මහී පකම්පිතා අහු;

6862. වුට්ඨිධාරං පවෙච්ඡන්තො දෙවො පාවස්සි තාවදෙ.
අථ වෙස්සන්තරො රාජා ඤාතීහි සමගච්ඡථ,

6863. නත්තාරො සුණිසා පුත්තො රාජා දෙවී ච එකතො.
යදා සමාගතා ආසුං තදාසි ලොමහංසනං.

6864. පඤ්ජලිකා තස්ස යාචන්ති රොදන්තා භෙරවෙ වනෙ.
වෙස්සන්තරඤ්ච මද්දිඤ්ච සබ්බෙ රට්ඨා සමාගතා.
ත්වං නොසි ඉස්සරො රාජා රජ්ජං කාරෙථ නො උභො.

ඡඛත්තියපබ්බං.

1. ඵීතො ජනපො - මජ්සං. වි.
2. සුණ්හා - මජ්සං.
3. පබ්බතාසු වනා දිසු - මජ්සං.

6852. කියග පියාණෙනි, සුවසේ ද? කිම පියාණෙනි, දුක් නැද්ද? කිම පියාණෙනි, මාගේ මවගේ ඇස් (කඳුළින්) නො පිරිහේ දැ යි.

6853. පුතණුවනි, මට රෝග නැත. තවද පුතණුවනි, මට දුක් නැත. තවද පුතණුවනි, තොප මවගේ ඇස් නො පිරිහේ.

6854. කිම තොපගේ ධුර වහනුවන් සුවසේ ද? කිම (ඇත් අස්) වාහන උසුළා ද? කිම දනවු සමෘද්ධ වේ ද? කිම වැසි නො සිඳේ දැ යි.

6855. මාගේ ධුර වහනුවෝ ද නීරෝග යැ. වාහන ද උසුළා. දනවු ද සමෘද්ධ යැ. වැසි ද නො සිඳේ.

6856. මෙසේ සල්ලාප කරත් මැ මවුරදූ වහන් නැති වැ පාගමනින් එන්නී පර්වතදෙර ඔවුනට පැනුණු.

6857. පුතු කෙරෙහි ගිජු වූ ඒ මව ද එන්නිය දැකැ වෙස-තුරුරජ ද මද්‍රීදෙවී ද පෙරගමන් කොට වැන්දහ.

6858. ආයඁාවෙනි, මම තොප ලෙහෙළි මද්‍රීමු. තොපගේ පායුවළ වඳිමි යි මද්‍රීදෙවී ද නැන්දණියන් පාසහළ හිසින් වැන්ද

6859. දුරැ සිට සුවසේ ආ දරුවෝ මද්‍රීදෙවිය දැකැ මවුදෙන කරා වසුපැටියන් මෙන් හඬමින් පෙරට දිවූහ.

6860. මද්‍රී දෙවී ද දුරින් සුවසේ ආ දරුවන් දැකැ භූතාවෙශ වූවක මෙන් වෙවුළමින් (දිවගොස් ඔවුන්) කිරිදහරින් තෙමූ.

6861. රැස් වූ නෑයන්ගේ මහහඬෙක් උපන. පර්වතයෝ පිළිරැව් දුන්හ. පොළොව කම්පිත වූ.

6862. එ කෙණෙහි පොදදහර ඔමින් පොකුරු වැසි වට. එ සඳ වෙසතුරු රජ නෑයන් හා සමග සමග බවට ගියේ.

6863. මුනුබුරෝ ද ලෙහෙළි ද පුත් ද පියරජ ද මවුදෙවී ද යම් දවසෙකැ එකට රැස්වූහු ද එ දවස් ලොමුදහගැන්මෙක් වී.

6864. බිහිසුණු වනයෙහි එක්රැස් වූ සියලු රටවැසියෝ වෙසතුරු රජුට ද මද්‍රී දෙවියට ද බඳදිලි ඇති වැ හඬමින් ඔහු (පාමුල්හි පතිත වැ) මහරජුනි, තෙපි අපට ඉසුරු වව. දෙදෙන අපගේ රාජ්‍යය කරව යි අයදිත්.

ෂට්ක්ෂත්‍රිය කාණ්ඩ යි.

6865. ධම්මෙන රජ්ජං[1] කාරෙන්තං රට්ඨා පබ්බාජයිත්ථ මං,
ත්වඤ්ච ජානපද චෙව නෙගමා ච සමාගතා.

6866. දුක්කතඤ්හි නො පුත්ත භූනහච්චං කතං මයා,
යොහං සිවීනං වචනා පබ්බාජෙසිං අදූසකං.

6867. යෙන කෙනචි වණ්ණෙන පිතු දුක්ඛං උදබ්බහෙ,
මාතු භගිනියා චාපි අපි පාණෙහි අත්තනො.

6868. තතො වෙස්සන්තරො රාජා රජොජල්ලං පවාහයි,
රජොජල්ලං පවාහෙත්වා සච්චවණ්ණං[2] අධාරයි.

6869. සීසං නහාතො සුචිවත්ථො සබ්බාභරණභූසිතො,
පච්චයං නාගමාරුය්හ ඛග්ගං බන්ධි පරන්තපං.

6870. තතො සට්ඨිසහස්සානි යුධිනො[3] චාරුදස්සනා,
සහජාතා පරිකරිංසු[4] නන්දයන්තා රථෙසභං.

6871. තතො මද්දිම්පි නහාපෙසුං සිවිකඤ්ඤා සමාගතා,
වෙස්සන්තරො තං පාලෙතු ජාලීකණ්හාජිනා චුභො;
අථොපි තං මහාරාජා සඤ්ජයො අභිරක්ඛතු.

6872. ඉදඤ්ච පච්චයං ලද්ධා පුබ්බෙ ක්ලෙසමත්තනො,
ආනන්දියං ආචරිංසු රමණීයෙ ගිරිබ්බජෙ.

6873. ඉදඤ්ච පච්චයං ලද්ධා පුබ්බෙ ක්ලෙසමත්තනො,[5]
ආනන්දි චිත්තා සුමනා පුත්තෙ සඞ්ගම්ම ලක්ඛණා.

6874. ඉදඤ්ච පච්චයං ලද්ධා පුබ්බෙ ක්ලෙසමත්තනො,
ආනන්දි චිත්තා පතීතා සහ පුත්තෙහි ලක්ඛණා.

6875. එකභත්තා[6] පුරෙ ආසිං නිච්චං ථණ්ඩිලසායිනී,
ඉති මෙතං වතං ආසි තුම්හං කාමාහි පුත්තකා.

6876. තං මෙ වතං සමිද්ධජ්ජ තුම්හෙ සඞ්ගම්ම පුත්තකා,
මාතුජම්පි තං පාලෙතු පිතුජම්පි ච පුත්තකා,
අථො පි තං මහාරාජා සඤ්ජයො අභිරක්ඛතු.

1. බොමං – මජසං.
2. සඞ්ඛවණ්ණං – මජසං. වි.
3. යොධිතො – මජසං.
4. පකිරිංසු – මජසං.
5. සල්ලෙඛමත්තනො – මජසං.
6. එකභත්තී – මජසං. ස්‍යා,

6865. තෙපි ද දනවු වැස්සෝ ද නියම්ගම් වැස්සෝ ද එක් වැ ගෙන දැහැමින් රජ කරන මා රටින් නෙරැපූහ යි.

6866. පුත, අප විසින් නො කටයුත්තෙක් කරනලද, මා විසින් අභිවෘද්ධි නැස්මෙක් කරනලද, යම් බඳු මම සිවිරටවැසියන්ගේ බසින් නිදෙස් තොප රටින් නෙරැපිමි.

6867. යම් කිසි අයුරෙකින් තමා දිවියෙනුදු පියහට උපන් දුක් ද මවට බුහුනට උපන් දුක් ද (පුත්‍ර තෙම) හරනෙ යැ.

6868. ඉක්බිති වෙසතුරු රජ රජස්දැලි සෝද හළි. රජස්දැලි සෝදපියා පියවිවෙස් ධැරී.

6869. හිසින් ස්නාන කෙළේ පිවිතුරු වත් ඇතියෙ සව්-බරණින් සැදුණේ 'පච්චය' නම් ඇළිඇතු පිට නැඟී පසමිතුරන් තවන කඩුව බැඳගත,

6870. ඉක්බිති තමා සමග උපන් මනා දැකුම් ඇති සැට දහසක් යෝධයෝ රජු සතුටු කරවමින් පිරිවැරූහ.

6871. ඉක්බිති සිවිකන්‍යාවෝ රුස්වැ මද්‍රී දේවිය ද නැහැවූහ. වෙසතුරු මහරජ ද ජාලිය කෘෂ්ණජිනා දෙදෙනා ද තොප පාලනය කෙරෙත්වා! තවද සඳමහරජ තොප රකීව යි කිවු.

6872. මෙ පිහිට ලදින් පෙර තමන් වෙනෙහි විඳි දුකුදු සිහි කොට රම්‍ය වූ වඞ්කගිරි කුස්හි සැණකෙළි කළහ.

6873. මද්‍රී දේවී මෙ පිහිට ලැබැ පෙර තමා විඳි දුකුදු සිහි කොට දරුවන් ලැබැ සොම්නස් සිතැති වැ සතුටු වූ.

6874. මද්‍රී දේවී මෙ පිහිට ලැබැ පෙර තමා විඳි දුකුදු සිහි කොට දරුවන් හා සමග සොම්නස් සිතැති වැ ආනන්දයට පැමිණියා.

6875. දරුවෙනි, තොප පතන්නී පෙර නිරතුරු එක්වේලේ වළඳන්නී වූමු. බිමැ හෝනී වූමු. මෙසේ මට තෙල වත් වී.

6876. දරුවෙනි, මාගේ ඒ ව්‍රත සමාදනය අද තොප හා එක් වැ සමෘද්ධ විය. දරුවෙනි, මව කෙරෙන් ද පියා කෙරෙන් ද උපන් ඒ සොම්නස පාලනය කෙරේවා. වැළිදු සඳමහරජ එය රකීවා.

6877. යං කිඤ්චත්ථි කතං පුඤ්ඤං මය්හං චෙව පිතුච්ච තෙ,
සබ්බෙන තෙන කුසලෙන අජරො ත්වං අමරො භව.

6878. කප්පාසිකඤ්ච[1] කොසෙය්‍යං ඛොමකොදුම්බරානි[2] ච,
සස්සු සුණ්හාය පාහෙසි යෙහි මද්දී අසොභථ.

6879. තතො ඛොමඤ්ච[3] කායූරං අඞ්ගදං මණිමෙඛලං,
සස්සු සුණ්හාය පාහෙසි යෙහි මද්දී අසොභථ.

6880. තතො ඛොමඤ්ච කායූරං ගීවෙය්‍යං රතනාමයං,
සස්සු සුණ්හාය පාහෙසි යෙහි මද්දී අසොභථ.

6881. උණ්ණතං මුඛඵුල්ලඤ්ච නානාරත්තෙ ච මාණිකෙ,
සස්සු සුණ්හාය පාහෙසි යෙහි මද්දී අසොභථ.

6882. උග්ගත්ථනං ගිඞ්ගමකං මෙඛලං පටිපාදුකං,[5]
සස්සු සුණ්හාය පාහෙසි යෙහි මද්දී අසොභථ.

6883. සුත්තඤ්ච සුත්තවජ්ජඤ්ච උපනිජ්ඣාය සෙය්‍යසි,
අසොභථ රාජපුත්ති දෙවකඤ්ඤාව නන්දනෙ.

6884. සීසං න්හාතා සුචිවත්ථා සබ්බාභරණභූසිතා,
අසොභථ රාජපුත්ති තාවතිංසාව අච්ඡරා.

6885. කදලීව වාතච්ඡුපිතා ජාතා චිත්තලතාවනෙ,
දන්තාවරණසම්පන්නා රාජපුත්ති අසොභථ.

6886. සකුණී මානුසිනීව ජාතා චිත්තපත්තා පතී,
නිග්‍රොධපක්කබිම්බොට්ඨී රාජපුත්ති අසොභථ.

6887. තස්සා ච නාගමානෙසුං නාතිවද්ධඤ්ච[6] කුඤ්ජරං,
සත්තික්ඛමං සරක්ඛමං ඊසාදන්තං උරූළ්හවං.

6888. සා මද්දී නාගමාරූහි නාතිවද්ධඤ්ච කුඤ්ජරං,
සත්තික්ඛමං සරක්ඛමං ඊසාදන්තං උරූළ්හවං.

---

1. කප්පාසියඤ්ච – මජසං.
2. ඛොම කොටුම්බරානි – මජසං.
3. හෙමඤ්ච – මජසං.
4. පාණිකෙ – මජසං.
5. පටිපාදකං – මජසං.
6. නාතිවුද්ධංච - සයා.

6877. මා විසිනුදු තොප පියා විසිනුදු කරනලද යම්කිසි පිනෙක් ඇද්ද එ හැම පිනින් තෙපි අජර අමර වව.

6878. යම් වස්ත්‍රයෙකින් මද්‍රී දෙවී ශෝභමාන වූ ද, එයට නිසි කපුපිළී ද තිහිරිපිළී ද කොමුපිළී ද කොදුම්බර රට නිපන් පිළී ද නැදි ඵුසතිදෙවී ලෙහෙලියට යැවූ.

6879. ඉක්බිති යම් අලංකාරයෙකින් මද්‍රීදේවී ශෝභමාන වූ ද එබඳු රන්මුවා ග්‍රීවාභරණ ද අඟුපලඳනා ද මිණිමෙවුල් ද නැන්දණී ලෙහෙලියට යැවූ.

6880. ඉක්බිති යම් අබරණෙකින් මද්‍රීදේවී ශෝභමාන වූ ද එබඳු (වන ඉඳි පල බඳු) සවර්ණමය ග්‍රීවාභරණ ද මිණිමුවා ග්‍රීවාභරණ ද නැන්දණී ලෙහෙලියට යැවූ.

6881. යම් අබරණෙකින් මද්‍රීදේවී ශෝභන වූ ද එබඳු රන් බුබුළු ද නත් පැහැ මිණියෙන් කරනලද තිලකාභරණ ද නැන්දණී ලෙහෙලියට යැවූ.

6882. යම් පළඳනායෙකින් මද්‍රීදේවී ශෝභන වූ ද එබඳු රන් කසුකම් කළ තනපට ද රන්වොරසු ද මෙවුල්දම් ද පාදාභරණ ද නැන්දණී ලෙහෙලියට යැවූ.

6883. හුයැ ඇමුණු අබරණ ද හු රහිත අබරණ ද පිරික්සා බලා සැරැසී සිටි උතුම්රූ ධැරූ රාජපුත්‍රී නඳුන් වෙනෙහි දෙවඟනක මෙන් ශොභන වූ.

6884. හිසින් ස්නාන කළ විචිතුරු පිළිහන් සවබරණින් සැදි රදූ තව්තිසා වැසි දෙවසරක මෙන් ශොභන වූ.

6885. බිඹුපල වන් ලවනින් සමෘද්ධ වූ රාජපුත්‍රී චිත්‍රලතා වනයෙහි හටගත් මාරුතයෙන් කම්පිත වූ කෙසෙල්ගසක් මෙන් ශොභන වූ.

6886. ඉදුණු නුගපල බිඹුපල වන් ලවන් ඇති එ රදූ උපන් විසිතුරු පියාපත් ඇති අහස්හි පියාසලා යන කිඳුරු ලිහිණියක මෙන් ශොභන වූ,

6887. ඇයට ද තරුණ වූ ගැඹුරු වූ නාද ඇති තෙජ් හී පහර ඉවසනු සමත් රියහිස් වැනි දළ ඇති බර උසුළන හස්තියකු එළැවූහ.

6888. ඒ මද්‍රී දේවී තරුණ වූ ගැඹුරු වූ නාද ඇති, තෙජ් හී පහර ඉවසනු සමත් රියහිස් බඳු දළ ඇති බර උසුළන ඇතු පිට නැඟුණු.

6889. සබ්බම්හි තං අරඤ්ඤම්හි යාවන්තෙත්ථ මිගා අහු,
වෙස්සන්තරස්ස තෙජෙන නාඤ්ඤමඤ්ඤමහෙඨයුං.

6890. සබ්බම්හි තං අරඤ්ඤම්හි යාවන්තෙත්ථ දිජා අහු,
වෙස්සන්තරස්ස තෙජෙන නාඤ්ඤමඤ්ඤමහෙඨයුං.

6891. සබ්බම්හි තං අරඤ්ඤම්හි යාවන්තෙත්ථ මිගා අහු,
එකජ්ඣං සන්නිපතිංසු;
වෙස්සන්තරෙ පයාතම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6892. සබ්බම්හි තං අරඤ්ඤම්හි යාවන්තෙත්ථ දිජා අහු,
එකජ්ඣං සන්නිපතිංසු;
වෙස්සන්තරෙ පයාතම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6893. සබ්බම්හි තං අරඤ්ඤම්හි යාවන්තෙත්ථ මිගා අහු,
නාස්සු මඤ්ජූනි කූජිංසු;
වෙස්සන්තරෙ පයාතම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6894. සබ්බම්හි තං අරඤ්ඤම්හි යාවන්තෙත්ථ දිජා අහු,
නාස්සු මංජූනී කූජිංසු;
වෙස්සන්තරෙ පයාතම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6895. පටියත්තො රාජමග්ගො විචිත්තො පුප්ඵසන්ථතො,
වසි වෙස්සන්තරො යත්ථ යාවතා ච ජෙතුත්තරා.

6896. තතො සට්ඨිසහස්සානි යුධිනො[1] චාරුදස්සනා,
සමන්තා පරිකරිංසු[2].
වෙස්සන්තරෙ පයාතම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6897. ඔරොධා ච කුමාරා ච වෙසියානා ච බ්‍රාහ්මණා,
සමන්තා පරිකරිංසු;
වෙස්සන්තරෙ පයාතම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6898. හත්ථාරූහා අනීකට්ඨා රථිකා පත්තිකාරකා,
සමන්තා පරිකරිංසු;
වෙස්සන්තරෙ පයාතම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6899. සමාගතා ජානපදා නෙගමා ච සමාගතා,
සමන්තා පරිකරිංසු;
වෙස්සන්තරෙ පයාතම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ,

1. යොධිනො – මජසං.
2. පරිකිරිංසු – මජසං.

6889. එ හැම වෙනෙහි යම් පමණ සැඩ සිවුපාවෝ වූහු ද ඔහු වෙසතුරු රජුගේ ගුණතෙදින් ඔවුනොවුන් නො පෙළූ.

6890. එ හැම වෙනෙහි යම් පමණ ලිහිණියෝ වූහු ද ඔහු වෙසතුරු රජුගේ ගුණතෙදින් ඔවුනොවුන් නො පෙළූ.

6891. සිවිරට වඩන වෙසතුරු රජු නික් මැ ගිය කල්හි එ හැම වෙනෙහි යම් පමණ සිවුපාවෝ වූහු ද ඔහු එක් තැනෙකැ රැස්වූහ.

6892. සිවිරට වඩන වෙසතුරු රජු නික්මගිය කල්හි එ හැම වෙනෙහි යම් පමණ සියොත්හු වූහු ද ඔහු එක් තැනෙකැ රැස්වූහ.

6893. සිවිරට වඩන වෙසතුරු රජු නික්මගිය කල්හි එ හැම වෙනෙහි යම් පමණ සිවුපාවෝ වූහු ද ඔහු මියුරු හඩ නො නැඟූහ.

6894. සිවිරට වඩන වෙසතුරු රජු නික්මගිය කල්හි එ හැම වෙනෙහි යම් පමණ සියොත්හු වූහු ද ඔහු මියුරු වැ කූජන නො කළහ.

6895. වෙසතුරු රජ යම් තැනෙකැ විසී ද එ තැන් පටන් ජයතුරා නුවර තෙක් ලදපස්මලින් අතුරනලද රාජමාර්ගය පිළියෙළ කරනලද.

6896. ඉක්බිති සිවිරට වඩන වෙසතුරු රජු නික්මුණු කල්හි මනොඥ දර්ශන ඇති සැටදහසක් යොධයෝ හාත්පසින් පිරිවරා ගත්හ.

6897. සිවිරට වඩන වෙසතුරු රජු නික්මුණු කල්හි අන්තඃපුර ස්ත්‍රීහු ද කුමාරයෝ ද වෛශ්‍යයෝ ද බ්‍රාහ්මණයෝ ද හාත්පසින් පිරිවරාගත්හ.

6898. සිවිරට වඩන වෙසතුරු රජු නික්මුණු කල්හි ඇතරුවෝ ද අසරුවෝ ද රියසරුවෝ ද පාබළසෙන් ද හාත්පසින් පිරිවරාගත්හ.

6899. සිවිරට වඩන වෙසතුරු රජු නික්මුණු කල්හි දනවු වැසියෝ ද නියම්ගම්වැසියෝ ද රැස්වූහ.

6900. කරොටියා චම්මධරා ඛග්ගහත්ථා[1] සුවම්මිනො,
පුරතො පටිපජ්ජිංසු;
වෙස්සන්තරෙ පයාතම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6901. තෙ පාවිසුං පුරං රම්මං බහුපාකාරතොරණං,[2]
උපෙතං අන්නපානෙහි නච්චගීතෙහි චූභයං.

6902. විත්තා ජානපද ආසුං නෙගමා ච සමාගතා,
අනුප්පත්තෙ කුමාරම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6903. චෙලුක්ඛෙපො අවත්තිත්ථ ආගතෙ ධනදායකෙ,
නන්දිප්පවෙසි නගරෙ බන්ධනමොක්ඛො අඝොසථ.

6904. ජාතරූපමයං වස්සං දෙවො පාවස්සි තාවදෙ,
වෙස්සන්තරෙ පවිට්ඨම්හි සිවීනං රට්ඨවඩ්ඪනෙ.

6905. තතො වෙස්සන්තරො රාජා දානං දත්වාන ඛත්තියො,
කායස්ස භෙද සප්පඤ්ඤො සග්ගං සො උපපජ්ජථාති.

මහාවෙස්සන්තරජාතකං.

මහානිපාතවණ්ණනා නිට්ඨිතා.

ජාතකපාළි සමත්තා.

1. ඉල්ලීහත්ථා - මජසං. සයා.
2. මහාපාකාර - මජසං.

6900. සිවිරට වඩන වෙසතුරු රජු නික්මුණු කල්හි හිස්වැසුම් ලූවෝ පලඟ ධැරුවෝ කඩුගත් අත් ඇත්තෝ සන්නාහ පෙරෙව්යෝ රජුට පෙරටු වැ පිළිපන්හ.

6901. ආහාරපානයෙන් ද නෘත්‍යගීතයෙන් ද යන දෙකින් යුක්ත වූ, බොහෝ පවුරු හා තොරණ ඇති රම්‍ය වූ ජයතුරා නුවරට ඔහු පිවිසියහ.

6902. සිවිරට වඩන රජකුමරහු නුවරට පැමිණි කල්හි රැස්වූ ජනපදවැසියෝ ද නියම්ගම්වැසියෝ ද සතුටු වූහ.

6903. ධනදයක වෙසතුරු රජු (සියනුවරට) පැමිණි කල්හි පිළිහිස සිසැරිම් පැවැතිණ. (වෙසතුරු මහරජුගේ අණ යි) සතුවු බෙර ලැවී. හැම සතුන් බන්ධනයෙන් මුදන්නෙ යැ යි සෝෂ කෙළේ.

6934. සිවිරට වඩන වෙසතුරු රජු (නුවරට) පිවිසි කල්හි එ කෙණෙහි වලාකුළු රන්මුවා වැසි වට.

6905. ඉක්බිති ඒ ක්ෂත්‍රිය වූ නුවණැති වෙසතුරු රජ (දිවි හිමියෙන්) දන් දී කාබුන් මරණින් මතු (තුසීපුර) සවර්ගයට පැමිණියේ යි.

නගර කාණ්ඩ යි.

මහාවෙස්සන්තර ජාතක යි.

මහානිපාත වර්ණනා නිමි.

ජාතක පෙළ සම්පත යි.

ජාතක ගාථාදිපාද අනුක්කමණිකා

අ	පිට්ඨඞ්කා
අකත්වා මච්චස්ස වචනං	324
අකිච්චකාරී දුම්මෙධො	406
අකුට්ඨා සිවයො අසඤ්ඤු	394
අකුද්ධරූපාහං භොතො	416
අක්කුද්ධො ස සරං එති	4
අක්කොධන මනුස්සාහි	222
අක්කොධනා පඤ්ඤවතී	348
අක්කොධනො අසංසට්ඨො	258
අක්කොසති යථාකාමං	308
අක්ඛාහි නො තායං මුධා නු ලද්ධො	286
අක්ඛිස්සං තෙ අහං අය්‍යො	12
අක්ඛෙහි නො තායං මුධා නු ලද්ධො	282
අග්ගි යථා පජ්ජලති	4
අග්ගිස්ස පරිචරියාය	384
අග්ගිං නිජ්ජාලයිත්වාන	366
අසං තං පතිසෙවිස්සං	380
අංඛාලා කච්චිකාරා ච	418
අඞ්ග පච්චඞ්ග සම්පන්නා	12
අචින්තිතම්පි භවති	26
අච්චුග්ගතා හි සිවයො	394
අච්ඡරිය මාචික්ඛසි පුඤ්ඤසිද්ධිං	214
අච්ඡරිය රූපං වත යාදිසඤ්ච	212
අච්ඡිවා සබලා රුක්ඛා	420
අච්ඡෙච්ඡුං වත භො රුක්ඛං	376
අච්ඡෙදනස්ස භායාමි	430
අච්ඡෙරකං මං පටිභාති	16
අච්ඡෙරං වත ලොකස්මිං	78, 390
අජිනම්හි හඤ්ඤතෙ දීපි	50, 58
අජෙය්‍යමෙසා තව හොතු මෙත්ති	288
අජ්ජතෙ මෙ ඉමං රත්තිං	162
අජ්ජාපි සන්තානමයං	210
අජ්ජුනා අජ්ජුකණ්ණා ච	420
අජ්ජෙව කිච්චං ආතප්පං	22
අජ්ඣායතං මන්තගුණූපපන්නං	172
අජ්ඣායකො යාචයොගො	168
අජ්ඣෙන මරියා පයාතිං ජනින්ද	170, 176
අඤ්ජලිං තෙ පග්ගණ්හාමි	62
අඤ්ඤත්ථ පුප්ඵිතා අම්බා	410
අඤ්ඤෙපි කණ්හජිනො	382
අටවියො සමුප්පන්නා	46
අට්ටාලකා ඔට්ඨගීවියො	234

අ

	පිට්ඨඞ්කා
අට්ඨංසා සුකතත්ථම්භා	152
අට්ඨංසා සුකතා ථම්භා	112
අට්ඨානමෙතං දුක්ඛරූපං	438
අඩ්ඪට්ඨපාදෙ චතුප්පදස්ස	296
අඩ්ඪමාසං ධාරියමානානං	420
අත්තා ච මෙ සො සරණං ගතී ච	248
අතික්කන්තවනථා ධීරා	28
අතිදානං දදිත්වාන	116
අතිභක්ඛාති අභූතෙන	308
අතියක්ඛා වස්සවරා	378
අතිවෙලං නූන අම්මාය	442
අතීතං නානුසොචාමි	18
අතීරදස්සී පුරිසො	328
අත්ථඤ්ඤු ධම්මඤ්ඤූනුසාස මං ඉසෙ	220
අත්ථම්පි වෙ භාසති භූරිපඤ්ඤො	302
අත්ථං අනත්ථ වෙදෙහ	344
අත්ථං දෙවමනුස්සානං	112
අත්ථි ජම්බාවතී නාම	320
අත්ථි නෙසං උසාමත්තං	58
අත්ථි නො ජීවකා දෙව	476
අත්ථීති වෙ නාරද සද්දහාසි	214
අත්ථෙව දෙවා පිතරො ච අත්ථි	214
අථ වෙහි එතෙ න කරොන්ති පුඤ්ඤං	176
අථ ත්වං කෙන වණ්ණෙන	344, 352, 428, 458
අථ දක්ඛිසි භද්දන්තෙ	396
අථ නං අවචාසි ඉරන්දතී	230
අථ පාපානං කම්මානං	208
අථස්ස භණ්ඩනං සොරං	394
අථස්සා පොක්ඛරණියා	422
අථ වෙස්සන්තරො රාජා	476
අථාගමා බ්‍රහ්මලොකා	212
අථාසනම්හා ඔරුය්හ	212
අථෙත්ථ උදකන්තස්මිං	418, 426
අථෙත්ථ පුප්ඵරසමත්තා	412
අථෙත්ථ පදුමා ඵුල්ලා	418
අථෙත්ථ වත්තන්ති සද්දා	380
අථෙත්ථ සකුණා සන්ති	412,424,426
අථෙත්ථ සාසපො බහුකො	422,426
අථෙත්ථ සීහව්‍යග්ඝා ච	422
අථෙත්ථ හෙට්ඨා පුරිසො	410
අථෙත්ථෙකසතං ඛත්‍යා	314
අථො අනාථා ච මෙ ධීතා	16
අථො අරොගං යොග්ගං	16,478
අථො උභො අරොගා මෙ	468
අථො ධංසාව මකසාව	414,428,456,468
අථොපි තං මහා රාජා	482

අ	පිට්ඨඞ්කා
අදස්සනෙන මය්හං තෙ	402
අදිට්ඨ පුබ්බං දිස්වාන	278,282
අදෙසෙ වත නො වුත්ථං	330
අද්ධා ඉමෙ අවත්තිංසු	82
අද්ධා පජානාමි අහම්පි එතං	276
අද්ධා සතං භාසසි නාගි ධම්මං	286
අද්ධා හි පඤ්ඤව සතං පසත්ථා	304
අද්ධා හි සො සොචති රාජ සෙට්ඨො	286
අද්ධා හි සච්චං භණසි	248
අද්ධං වෙ පාතයිස්සාමි	166
අධිච්ච ලද්ධං පරිණාමජං තෙ	278,284
අධිප්පාය ඵලං එකෙ	24
අධියන්ති මහා රාජ	342
අනණො ඤාතීනං හොති	24
අනරියරූපො පුරිසො ජනින්ද	316
අනාගතප්ප ජප්පාය	18
අනාගතං පච්චුප්පන්නං	352
අනිත්තරා ඉත්තර සම්පයුත්තා	170
අනිද්ධිනං මහා රාජ	476
අනුජානාමි තං පුත්තං	382
අනුජානාහි මං අම්ම	380
අනුඤ්ඤාතො අහං මත්‍යා	6
අනුද්ධතො අචපලො	256
අනුමොදමි තෙ දෙව	456
අනෙක රුචිරං රූපං	112
අනෙක රූපං රුචිරං	110
අන්ධංතමං තත්ථ න චන්ද සූරියා	216
අන්ධා මාතා පිතා මය්හං	58
අන්න හත්ථා ච තෙ ව්‍යම්හෙ	222
අන්නෙන පානෙන උපෙත රූපං	276
අපරෙ පස්ස සන්තාපෙ	382
අපාර නෙය්‍යං අච්චන්තං	24
අපාර නෙය්‍යං යං කම්මං	24
අපි අතරමානානං	6, 8, 10,
අපි ජීවං මහා රාජ (සමාන ගාථා 2යි)	76
අපි ඤාතිකුලෙ ඵීතෙ	384
අපි නො කිසානි මංසානි	476
අපිස්සා හොති අප්පත්තො	384
අපි හායතු නාග කුලස්ස අත්ථො	274
අපුරාණං වත මහා රාජා	26
අප්පසෙනොපි චෙ මන්ති	332
අප්පසෙනො මහා සෙනං	332
අප්ඵොටා සුරියවල්ලී ච	422
අබ්භකූට සමා උච්චා	218, 220
අබ්භුතො වත ලොකස්මිං	84
අභයඞ්කරම්පි මෙ හත්ථිං	118

අ	පිට්ඨඞ්කා
අභයං සම්ම තෙ දම්මි	12
අමජ්ජපො අහං පුත්ත	16
අමනාපං වත තෙ ඤාති	398
අමනාප වාසං වසසි	400
අමිත්තා නප්පසහෙය්‍යුං	474
අමිත්තා නූන තෙ මාතා	398
අමිත්තා නූන නන්දන්ති	10
අම්බං ඉව පථෙ පාතං	
අම්බා කපිත්ථා පනසා	410
අම්බා ච තාත නික්ඛන්තා	434
අම්බා ජම්බූ කපිත්ථාච	418
අම්බා තිලකා ච ජම්බුයො	234
අම්ම අස්සාස මා සොචි	162
අම්මාය පතනූ කෙසා	468
අයං අවච්මුඛී නාම	166
අයං එක පදී එති	426, 442
අයං එක පදී රාජ	62
අයං තෙ සස්සුරො දෙව	332
අයං ද්වෙධා පථො භද්දෙ	52, 54,
අයං නාගො මහිද්ධිකො	166
අයං පඤ්චාල චණ්ඩීතෙ	332
අයම්පි දුතියො විජයො මමජ්ජ	250
අයමස්ස අස්ස රථො	134
අයමස්ස පොක්ඛරණී	132
අයමස්ස පාසාදෙ ඉදං	132
අයං මං මාණවො නෙති	262
අයං සො පුණ්ණකො යක්ඛො	232
අයං සො සාරථී එති	10
අයං හි සො ආගතො යං ත්වම්වජසි	276
අයො පොක්ඛරසඤ්ඡන්නා	220
අරියාවතංසොසි අනරියරූපො	270
අලඞ්කතා සුවසනා	230
අලං මෙ තෙන රජ්ජෙන	6
අලද්ධ පුබ්බං ලද්ධාන	294
අලාතො දෙවදත්තොසි	224
අලීන චිත්ත සඤ්චාරො	224
අවරුද්ධස්සහං භරියා	444
අවරුද්ධෙසු අරඤ්ඤස්මිං	460
අවසී ත්වං මය්හ තීහං අගාරෙ	266
අවජ්ඣො බ්‍රාහ්මණො දූතො	408
අව්‍යාපජ්ඣං කථං අස්ස	250
අව්‍යාපජ්ඣො සියා එවං	250
අව්හයන්තොව ගච්ඡන්තං	416
අසන්ථුතං නො පි ච දිට්ඨ පුබ්බං	272
අස්මා නූන තෙ හදයං	434

අ   පිට්ඨඞ්කා

අසම්භීතොව ගණ්හා හි 266
අසම්මොදියම්පි වො අස්ස 394
අසස්සතං සස්සතං නු තවයිදං 278, 284
අත්ථීති මෙ නාරද සද්දහාසි 214
අස්සතරී රථඤ්ච එක මෙකං 298
අස්සත්ථා පනසා චෙ මෙ 436, 440
අස්සත්ථං ව පථෙ ජාතං 406
අස්සරතනම්පි සෙසිං 118
අස්සාසකාකි කරොන්ති 138
අස්සාසයිත්වා ජනතං 50
අස්සාස හෙස්සාමි තෙ පතී 230
අස්සෙ ච සාරථී යුත්තෙ 14
අහං පතිඤ්ච පුත්තෙ ච 450
අහං හි කුඤ්ජරං දප්පං 392
අහං සෙට්ඨොස්මි දන්තෙන 82
අහං හි දෙවතො ඉදානි එමි 212
අහං හි වනං ගච්ඡාමි 364
අහජ්ජ අම්මං පස්සෙමු 442
අහඤ්ච ඛො සාමිකො චාපි මය්හං 284
අහඤ්ච හරියා ච මනුස්සලොකෙ 278
අහඤ්ච මිගමෙසානො 152
අහම්පි තාත ජානාමි 162
අහම්පි තාත පස්සාමි 428
අහම්පි පබ්බජිස්සාමි 10
අහම්පි වසුමා අඩ්ඪො 164
අහම්පි සබ්බසෙතෙන 148
අහිතං වත තෙ ඤාතී 398
අහි මහානුභාවොපි 148
අහු පුබ්බ නිමිත්තං මෙ 450
අහු වාසී කලිඞ්ගෙසු 398
අහො වත රෙ ජටිනී 442
අහොසිං සිවිරාජස්ස 320

ආ

ආජානීයා හසුස්සිංසු 472
ආදය බෙලුවං දණ්ඩං 404
ආදිත්තෙ වාරිමජ්ඣං ච 220
ආදියෙනෙව තෙ මද්දී 454
ආදු තෙ පහිතා දූතා 448
ආදු පඤ්ඤු කිමත්ථියා 330
ආදුං චාපං ගහෙත්වාන 438
ආනන්දෙ තෙ මහා රාජ 344
ආනයිස්සං මෙථුනකෙ 402
ආමන්තයස්සු තෙ පුත්තෙ 430

ආ	පිට්ඨඞ්කා
ආමන්තයිත්ථ රාජානං	364, 380
ආමන්තයෙ භූරිදත්තං	152
ආමාය දසාපි භවන්ති හෙකෙ	248
ආයාගවත්ථූනි පුථුප්පථව්‍යා	174
ආයුධබලවන්තානං	334
ආරකා පරිවජ්ජෙය්‍ය	260
ආරඤ්ඤිකස්ස ඉසිනො	156
ආරාම වන ගුම්බෙ ච	244
ආරුය්හ නාවං තරමානො	332
ආරුය්හ පවරං නාගං	334
අරුළ්හා ගාමණියෙහි	32, 34, 36, 40, 378, 470
ආරොපෙන්තු ධජෙ තත්ථ	472
ආරොහනෙ මහානිධි	26
ආලම්බානො හි නාගෙන	164
ආවත්ති ච පරිවත්ති ච	126
ආවෙල්ලිත සිඞ්ගිනො හි මෙණ්ඩා	296
ආසජ්ජ බො තං ජඤ්ඤාසි	166
ආසිංසෙථෙව පුරිසො	26
ආහඤ්ඤන්තු සබ්බවීණා	346, 472
ආලම්බරා මුතිඞ්ගා ච	102, 106
ආළාරිකා ච සූද ච	472
ආළාරියෙ ච සූදෙ ච	242

ඉ	
ඉඞ්ඝ අන්තෙපුරං මය්හං	340
ඉඞ්ඝ පස්ස මහාරාජ	340, 342
ඉඞ්ඝ මද්දී නිසාමෙහි	474
ඉඞ්ඝානුවිනෙන්තසි සයම්පි දෙව	212
ඉච්ඡෙවං ඉතරං කඞ්ඛෙ	212
ඉච්චෙවං මන්තයන්තානං	478
ඉති කම්මානි අපෙවන්ති	210
ඉති මද්දී වරා රොහා	454, 456
ඉතො ගතා මහාරාජ	340
ඉතො ගතො දක්ඛසි තත්ථ රාජ	216
ඉතො නීතා මහාරාජ	340
ඉතො විමුච්චමානාහං	462
ඉත්ථාගාරම්පි තෙ දම්මි	18
ඉත්ථාගාරම්පි තෙ දම්මි	20
ඉතපීගුම්බස්ස පවරා	348
ඉත්ථී සහස්සං භරියානං	264. 266, 268
ඉත්ථී සියා රූපවතී	294
ඉදං අවෙජරකං දිස්වා	390
ඉදං ච තෙසං කීළන්තානං	448
ඉදං ච පච්චයං ලද්ධා	480
ඉදං ච මෙ මණිරතනං	240

ඉ	පිට්ඨඞ්කා
ඉදං ච මෙ සත්තුභත්තං	414
ඉදං ච සුත්වා වරුණස්ස වාක්‍යං	232
ඉදං තතො දුක්ඛතරං	448
ඉදං තෙසං පරක්කන්තං	446
ඉදං වත්වාන පිතරං	158
ඉදං වත්වාන මඝවා	356, 462
ඉදං වත්වාන වෙදෙහො	200
ඉදං වත්වාන සො සාමො	62
ඉදං වත්වා නිමි රාජා	114
ඉදං වත්වා බ්‍රහ්මබන්ධු	402
ඉදං වත්වා භූරිදත්තො	154
ඉදං සුණොථ පඤ්චාලං	352
ඉදං සුත්වාන නිග්ඝොසං	162
ඉදං සුත්වාන බ්‍රහ්මබන්ධු	414, 426
ඉදමස්ස අම්බවනං	132
ඉදමස්ස අසොකවනං	132
ඉදමස්ස අස්සරතනං	132
ඉදමස්ස උය්‍යානං සුපුප්ඵිතං	132
ඉදමස්ස කණිකාරවනං	132
ඉදමස්ස කූටාගාරං	132
ඉදමස්ස පාටලිවනං	132
ඉදමස්ස හත්ථිරතනං	132
ඉදම්පි දුතියං සල්ලං	60, 450
ඉදම්පි පණ්ණකං මය්හං	16
ඉදම්පි පානීයං සීතං	66, 416, 428, 458
ඉද්ධං ඵීතඤ්චිදං රට්ඨං	394
ඉධෙව අච්ඡතං කණ්හා	434
ඉධෙව තාව අච්ඡස්සු	10, 394
ඉධෙව තෙ නිසින්නස්ස	16
ඉධෙව යො හොති අධම්ම සීලො	214
ඉන්දගොපකවණ්ණාභා	372
ඉන්දස්ස බාහාරසි දක්ඛිණාති	182
ඉබ්භාහි එතෙ සමතා භවන්ති	186
ඉමං ගලෙ ගහෙත්වාන	318, 326
ඉමං භොන්තො නිසාමෙථ	82,464
ඉමං මංසංච පාතබ්බං	338
ඉමං මය්හං හදය සොකං	134, 136
ඉමං මූළාලවට්ටකං	450
ඉමං සුවණ්ණ හාලිද්දිං	450
ඉමම්හි නං පදෙසම්හි	446
ඉමස්මිං මෙ සමණ හතො	52
ඉමස්ස හත්ථපාදෙච	338
ඉමා තා පොක්ඛරණියො රම්මා	452
ඉමා තා වන ගුම්බායො	452
ඉමෙ කුමාරෙ දිස්වාන	430

ඉ	පිට්ඨඞ්කා
ඉමෙ කුමාරෙ පස්සන්තා	366
ඉමෙ තිට්ඨන්ති ආරාමං	436,440
ඉමෙ තිට්ඨන්ති ආරාමං	452
ඉමෙ තෙ ජම්බුකා රුක්ඛා	436, 440, 452
ඉමෙ තෙ පි මය්හං පුත්තා	140
ඉමෙ තෙ හත්ථිකා අස්සා	452
ඉමෙ නූන අරඤ්ඤස්මිං	474
ඉමෙ නො පාදුකා දුක්ඛා	440
ඉමෙ නො හත්ථිකා අස්සා	436, 438
ඉමෙ සාමා සසොළුකා	452
ඉමෙ හංසා ච කොඤ්චා ච	452
ඉස්සත්ථෙ චස්මි කුසලො	56, 60, 64, 68

උ	
උක්කුසා කුරරා හංසා	426
උග්ගත්ථනං ගිඞ්ගමකං	482
උග්ගපුත්ත රාජපුත්තියානං	296
උග්ගා ච රාජපුත්තා ච	358, 360, 362
උච්චාවචා මෙ විවිධා උපක්කමා	98
උච්ඡඞ්ගෙ මං නිසීදෙත්වා	8
උච්ඡඞ්ගෙ මෙ විවත්තන්ති	448
උච්ඡාදයො ච නහාපනෙ	262
උට්ඨාතා කම්ම ධෙය්‍යෙසු	260
උට්ඨාන පරිචරියාය	60
උට්ඨෙහි කණ්හ තරමානො	360, 466
උට්ඨෙහි ජාලි පතිට්ඨ	428
උණ්ණතං මුඛ ඵුල්ලඤ්ච	482
උණ්හො ච වාතො නිරයම්හි දුස්සහො	218
උත්තරෙන නදී සීදා	82
උදකඤ්ච නිසිඤ්චිස්සං	166
උද්ධූපවන්තං උල්ලුළිතං	420
උද්ධලකා සොම රුක්ඛා	412
උද්ධං තාරක ජාතාව	316
උනනඞ්ගලා මාසමිමං කරොන්තු	292
උපචාර විපන්නස්ස	154
උපඤ්ඤතඤ්ච මෙ අස්ස	164
උපට්ඨානම්පි මෙ අය්‍යො	348
උපමං තෙ කරිස්සාමි	204
උපයාචිතකෙන පුත්තං	138
උපරි දුම පරියායෙසු	410
උපසඞ්කමිත්වා වෙදෙහං	202, 416
උපාගතං රාජ උපෙහි ලක්ඛං	246
උපෙතං අන්නපානෙහි	104
උපොසථං උපවසි	108

උ	පිට්ඨඞ්කා
උපොසථං උපවසුං	104
උපොසථං ච උපවසී	102, 104, 106
උබ්බරියා පි මෙ අය්‍යා	350
උබ්බෙධතෙ මෙ හදයං	324, 330
උභතො සරං මුචලින්දං	420
උභයෙනෙව මං නෙහි	84
උභො කුමාරා නික්ඛන්තා	476
උභො පි තෙ අත්තමනෙ විදිත්වා	288
උභො සදිස පච්චඞ්ගා	462
උම්මඞ්ගා නික්ඛමිත්වාන	332
උම්මත්තිකා භවිස්සාමි	134
උරුවෙල කස්සපො රාජා	224
උසභම්පි යූථපතිං අනොජං	118
උසූහි සත්තිහි ච තොමරෙහි	92
උසූහි සත්තිහි සුනිසිතාහි	216
ඌ	
ඌනූදරො යො සහතෙ ජිඝච්ඡං	226
ඌරුබාහු ච මෙ පස්ස	2
එ	
එකග්ගචිත්තා එකමෙකා	296
එකඤ්ච චක්ඛුං නිග්ගය්හ	54
එකභත්තා පුරෙ ආසිං	480
එක රත්තිං වසිත්වාන	430
එක රත්තෙන උභයො	350
එකායනො එකපථො	444
එකො මණි මානව කිං කරිස්සති	240
එකො රාජ නිපජ්ජාමි	16
එණෙය්‍යා පසදකිණ්ණං	426
එතඤ්ච සච්චං වචනං භවෙය්‍ය	178
එතිද්ධපත්තං නගරං පදිස්සති	290
එතෙ චඤ්ඤෙ ච රාජානො	80, 222
එතෙ නරානං චතුරො ච දසා	250
එතෙ නීලා පදිස්සන්ති	408, 416
එතෙ සීදන්තරෙ නාගා	110
එථ මාණවා උට්ඨෙථ	332
එථය්‍යො රාජ වසතිං	254
එදිසෙහි පරික්ඛිත්තො	336
එවං අම්හං ච රඤ්ඤෙ ච	328
එවං ඛො යාතං අනුයායී හොති	274
එවං චෙ තෙ ලද්ධමිදං විමානං	280
එවං චෙ නො සො විවරෙත්ථ පඤ්හං	250
එවං චෙ මෙ විලපන්තියා	376

එ	පිට්ඨඞ්කා
එවං චෙතං ජනො ජඤ්ඤා	164
එවං ජානං වො ඛණ්ඩහාලො	124
එවං තං අනුගච්ඡාමි	366
එවං තං විතනිත්වාන	338
එවං තං සිවයො ආහු	364
එවං තුවං නාග අසම්පදෙසං	280
එවං තුවං නාගි අසම්පදෙසං	286
එවං න මූළ්හොසි සුණොහි කණ්හෙ	270
එවං නො සාධු පස්සාමි	54
එවං මහත්ථිකා පඤ්ඤා	352
එවඤ්ච මෙ විලපතො	406
එවං වග්ගුකථො සන්තො	8
එවං වුත්තෙ වන්ද	140
එවං සබ්බඞ්ග සම්පන්නං	246, 352
එවං සමනුසාසිත්වා	262
එවං හි යො වඤ්චිතො බ්‍රාහ්මණෙහි	180
එවඤ්ච තෙ ලද්ධමිදං විමානං	284
එවමෙතං මහාරාජ	334, 340, 346
එවමෙතං යථා බ්‍රූසි	282
එවමෙව තුවං රාජ	318, 338,
එවමෙව නරො පාපං	204
එවමෙව නරො පුඤ්ඤං	206
එවමෙව නූනම්හෙපි	50
එවම්පි දුග්ගතො සන්තො	198
එවම්පි බාලස්ස පජප්පිතානි	300
එවමෙව තුවං රාජ	324
එස හීයො පමුය්හාමි	76
එසය්‍යො රාජවසති	262
එසසෙලො මහා බ්‍රහ්මෙ	408, 416
එසසෙලො මහාරාජ	396
එසිකා පරිඛායො ච	240
එසො ච සිවීනං ජනින්ද	360
එසො තෙ වාසුල පිතා	126
එසො හි වත මෙ ජනින්ද	152
එහි අම්ම පියධීති	432
එහි කණ්හෙ මරිස්සාම	440
එහි තෙ අහමක්ඛිස්සං	402
එහි තං අනුසික්ඛාමි	64
එහි තං අනුසිස්සාමි	50
එහි තං පටිනෙස්සාමි	6
එහි තාත පියපුත්ත	432
එහිදානි ගමිස්සාම	252
එහිමං රථමාරුය්හ	84
එහි සම්මනිවත්තස්සු	10
එහි සම්ම හරිපක්ඛ	318
එළම්බරක සඤ්ජාතා	420

ඔ	පිට්ඨඞ්කා
ඔකන්දමසි භූතානි	440
ඔක්කාමුඛෙ පහට්ඨංව	186
ඔරබ්භිකා සූකරිකා ච මච්ඡිකා	92
ඔරොධා ච කුමාරා ච	6, 14, 266, 292, 346, 376, 484
ඔසධෙහි ච දිබ්බෙහි	470
ඔහරෙතං ධනුං චාපං	336

ක	
කංසවජ්ජ ජාතා තසිතා	438
කක්කටා කතමායා ච	424
කච්චායනො මාණවකොස්මි රාජ	238
කච්චි අකයිරා වුත්ති	192
කච්චි අනත්තා ච තෙ පීතා	16
කච්චි අරොගං යොග්ගං	16, 478
කච්චි උභො අරොගා තෙ	468
කච්චි ඩංසා ච මකසා ච	414, 428, 456, 468 476
කච්චි තුය්හම්පි වෙදෙහ	194
කච්චි තෙ සුසරෙ බමනීයං	318
කච්චි නු මෙ අය්‍ය පුත්ත	448
කච්චින්නු තාත කුසලං	14, 478
කච්චින්නු තෙ ජානපද	48
කච්චින්නු භොතො කුසලං	414, 428, 456
කච්චි බහුවිධං මාල්‍යං	202
කච්චි රමසි පාසාදෙ	202
කච්චි වො කුසලං පුත්ත	476
කච්චිස්ස මජ්ජපො තාත	14
කටෙරුහා ච වාසන්ති	422
කතමං තං වනං සාම	62
කත්ථ යීතානං වෙදෙහ	210
කත්වා සරෙසු කිච්චානි	266
කථං කිර පුත්තකාමායො	124, 126
කථං චන්දන ලිත්තඞ්ගො	372
කථං චරෙය්‍ය වුද්ධෙසු	194
කථං ධම්මං චරිත්වාන	194
කථං ධම්මං චරෙ මච්චො	194
කථං නාම සාමසමසුන්දරාහි	134
කථං නාම සාමසමසුන්දරෙහි	134
කථං නු අභිවාදෙය්‍ය	278
කථං නො අභිවාදෙය්‍ය	282
කථං නො කුඤ්ජරං දජ්ජා	358
කථං හත්ථෙහි පාදෙහි	12
කථං හවෙ භාසති නාගරාජා	226
කථං හි ලොකාපචිතො සමානො	176
කථන්නු කෙවට්ට මහොසධෙන	316

ක	පිට්ඨඞ්කා
කච්චන්නු චීරං ධාරෙන්ති	372
කච්චන්නු තාසං හදයං	386
කච්චන්නු පථං ගච්ඡන්ති	438
කච්චන්නු යාතං අනුයායී හොති	272
කච්චන්නු සො න ලජ්ජෙය්‍ය	438
කදලී මහා බහූ චිත්‍රා	242
කදලීව වාතච්ඡුපිතා	482
කදා සතඵලං කංසං	36
කදා සත්ත සතා හරියා	36
කදා සත්තාහං මෙසෙ	42
කදාස්සු මං අජරථා	40
කදාස්සු මං අමච්චගණා	42
කදාස්සු මං අරියගණා	42
කදාස්සු මං අස්සගුම්බා	38
කදාස්සු මං අස්සරථා	38
කදාස්සු මං ඔට්ඨරථා	38
කදාස්සු මං ගොණරථා	40
කදාස්සු මං ධනුග්ගාහා	40
කදාස්සු මං මිගරථා	40
කදාස්සු මං මෙණ්ඩරථා	40
කදාස්සු මං රථාරූහා	40
කදාස්සු මං රාජ පුත්තා	42
කදාස්සු මං සඤ්ඤ රථා	38
කදාස්සු මං සත්තසතා	42
කදාස්සු මං සොණ්ණරථා	38
කදාස්සු මං හත්ථිගුම්බා	38
කදාහං අජරථෙ	34
කදාහං අමච්චගණෙ	36
කදාහං අරියගණෙ	36
කදාහං අස්සරථෙ	34
කදාහං අස්සාරූහෙ	36
කදාහං ඔට්ඨරථෙ	34
කදාහං කප්පාස කොසෙය්‍යං	32
කදාහං චීණංව රූජකො	44
කදාහං ගිරිදුග්ගෙසු	42
කදාහං ධනුග්ගහෙ	36
කදාහං පත්තං ගහෙත්වාන	42
කදාහං පොක්ඛරණියො රම්මා	32
කදාහං මණිපල්ලඞ්කෙ	32
කදාහං මිගරථෙ	34
කදාහං මිථිලං ඵීතං	28, 30
කදාහං මෙණ්ඩරථෙ	34
කදාහං රථකාරොව	44
කදාහං රථසෙණියො	32
කදාහං රථාරූහෙ	36

ක	පිට්ඨඞ්කා
කදහං රාජපුත්තෙන	36
කදහං සජ්ඣුරටෙඨ	32
කදහං සබ්බහං ඨානං	42
කදහං දුවණ්ණුපලලඩෙක	32
කදහං හත්ථාරුළ්හෙ	34
කදහං හත්ථිගුම්බෙ	32
කපණං විලපති සෙලා	126
කප්පාසිකඤ්ච කොසෙය්‍යං	482
කම්බලස්සතරා උට්ඨෙන්තු	148
කම්මන්තං සංවිධෙත්වාන	266
කම්මාරානං යථා උක්කා	162, 324, 330
කරවීයා ච වග්ගා ච	324
කරෙරිමාලා විතතා	418
කරොති චෙ දරුතිණෙන පුඤ්ඤං	176
කරොමි තෙ තං වචනං	2, 10
කරොටියා චම්මධරා	486
කලිමෙව නූන ගණ්හාමි	198
කලිං හි ධීරානං කටං මගානං	174
කල්‍යාණං වත මං භවං	46
කල්‍යාණකිච්චං සුචිමං	404
කසිරඤ්ච පරිත්තඤ්ච	8
කස්මා නාභිහරියන්ති	372
කස්ස අඩ්ඪං පරිග්ගය්හ	186
කස්ස එතානි අක්ඛීනි	186
කස්ස කඤ්චන පට්ටෙන	186
කස්ස ජම්බොනදං ඡත්තං	186
කස්ස නු එසො පදසද්දො	64
කස්සපස්ස වචො සුත්වා	196, 198
කස්සපෙඛුණහත්ථානි	186
කස්ස හෙරිමුතිඛගා ච	186
කස්ස ලාඛාරස සමා	188
කස්ස වාතෙන ඡුපිතා	186
කස්සෙතං මුඛමාභාති	462
කස්සෙතෙ ලපනජා සුද්ධා	188

කා

කාකා උලූකා ච රහො ලභිත්වා	180
කාමං ජනපදෙ මාසි	360
කාමං මං සිවයො සබ්බෙ	364
කායෙන වාචා මනසා	212
කායො තෙ රථසඤ්ඤිතො	222
කාලඤ්ච ඤත්වා අභිජීහනාය	306
කාලඤ්ඤුතා විත්තසාරො	224
කාසං කුසං පොටකිලං	384
කාසික සුචිවත්ථධරා	128, 142
කාසියානි ච ධාරෙත්වා	372, 386

කි	පිට්ඨඞ්කා
කිං තෙ වතං කිං පන බ්‍රහ්මචරියං	278, 284
කිං ධනං යං ජීයෙථ	22
කිං පන තං අතිදනං	116
කිං මාණවස්ස රතනානි අත්ථි	238
කිච්ඡා ලද්ධො පියො පුත්තො	66
කින්නු තාත ත්වං පජ්ඣායසි	230
කින්නු තුය්හං බලං අත්ථි	156
කින්නු ත්වං විමනො රාජසෙට්ඨ	310
කින්නුමා න රමෙය්‍යුං	134
කින්නු මූගො කින්නු පක්ඛො	12
කින්නු සන්තරමානොව	2, 336
කිමඞ්ගසියමහි වො තාත	466
කිමිදං අප්පසද්දොව	448
කිමිදං තුණ්හීභූතොසි	448
කිම්බිලායං ගහපති	104
කිමෙහසො මහතො සොසො	46
කිස්මිං මෙ සිවයො කුද්ධා	362

කී

කීටා පටඞ්ගා උරගා ච භෙකා	178
කීළෙ රාජා අමච්චෙහි	256

කු

කුකුත්ථකා කුලීරකා	424
කුඤ්ජං නදති මාතඞ්ගො	472
කුටජා සලලා නීපා	412
කුටජී කුට්ඨතගරා	410
කුණාලකා බහූ චිත්‍රා	240
කුණ්ඩලෙසු සුසිතෙ මාලෙ	468
කුතො ච යූපෙ මණිසඞ්ඛමුත්තං	180
කුතො නු ආගච්ඡසි දෙවවණ්ණි	212
කුතො නු ත්වං භාරද්වාජ	464
කුතො නු සම්ම ආගම්ම	58, 320
කුමාරිකෙ උපසෙනියෙ	52
කුමාරියොපි වදෙථ	116
කුම්භම්පි පඤ්ජලිං කුරියා	262
කුම්භීලා මකරා චෙත්ථ	242
කුම්බොදරො භග්ගපිට්ඨී	434
කුරරී හතඡාපාව	160, 374
කුසලං පටිනන්දාමි	154
කුසලඤ්චෙව නො බ්‍රහ්මෙ	428, 456
කුසලඤ්චෙව මෙ පුත්ත	14, 478
කුසලඤ්චෙව මෙ බ්‍රහ්ම	414
කුසලඤ්චෙව මෙ සම්ම	318

කු පිට්ඨඞ්කා

කුසලඤ්චෙව මෙ සමඤ්ඤා 392
කුසලා නච්චගීතස්ස 18, 20
කුසලො සබ්බනිමිත්තානං 350
කුහිං නු රට්ඨෙ තව ජාතභූමි 238

කූ

කූටාගාරෙ සයිත්වාන 388

කෙ

කෙන දුකූල මනොතසි 66
කෙන මබ්භාහතො ලොකො 20
කෙන මං පඨමං නෙමි 84
කෙන වා වාචපෙය්‍යෙන 464
කෙන වා විකලං තුය්හං 202
කෙවලො චාපි නිගමො 358
කෙසග්ගහණමුක්ඛෙපා 384
කෙසෙසු ජටං බන්ධිත්වා 468
කො චෙ සම්මජ්ජනාදය 72
කොඤ්චං මයූරඤ්ච පියඤ්ච කෙකං 252
කොට්ඨකෙ උසුකාරස්ස 54
කොට්ඨාගාරඤ්ච කොසඤ්ච 22
කොච්ඡු සූණා සූලො ච 424
කො තෙ දිට්ඨා රාජකලී 144
කො තෙ බලං මහාරාජ 392
කො ත්වං බ්‍රහා බාහු වනස්ස මජ්ඣෙ 150
කෙදනි නහාපයිස්සති 72
කොදනි භොජයිස්සති 72
කොනු තෙ භගවා සත්ථා 48
කොනු බ්‍රාහ්මණවණ්ණෙන 156, 162
කොනු මං උසුනා විජ්ඣි 56
කොනු මෙ පටිපන්නස්ස 46
කො නු වා ත්වං කස්ස වා 56
කොමාරි සහස්සහං භරියා 458
කොයං මජ්ඣෙ සමුද්දස්මිං 24
කොරණ්ඩකා අනොජා ච 422
කොරව්‍ය රාජස්ස ධනඤ්ජයස්ස 232
කො රාජපුත්තං නිසභං 404
කොලිනියායො ඉධ ජීවලොකෙ 96
කොසම්බියං සෙට්ඨිකුලෙ 208

ඛ

ඛජ්ජුරෙත්ථසිලාමයා 234
ඛණන්තාලුකලම්බානි 468
ඛණිත්තිකං මෙ පතති 444

ඛ	පිට්ඨාඞ්කා
ඛත්තියමන්තා ච තයො ච වෙද	184
ඛත්තා න වෙස්සා න බලිං හරන්ති	178
ඛදිරඞ්ගාර වණ්ණාභා	186
ඛන්තිං හවෙ භාසති නාගරාජා	226
ඛරා ඛාරොදිකා තත්තා	220
ඛරාජිනො ජටී රුම්මී	164
ඛලුඞ්කපාදෙ අද්ධනඛො	434
ඛලං සාලං පසුං ඛෙත්තං	260
ඛි	
ඛිඩ්ඩාරති සමාපන්නං	348
ඛිඩ්ඩං රතිං විප්පජහෙත්ව සබ්බං	226
ඛිප්පං ගීවං පසාරෙහි	168
ඛිප්පං මමං උද්ධර කාතියාන	272
ඛී	
ඛීයතෙවස්ස තං පුඤ්ඤං	204
ඛීයතෙවස්ස තං පාපං	204
ඛොමා ච තත්ථ පදුමා	418
ග	
ගච්ඡථ වදෙථ කුමාරෙ	116
ගච්ඡථ වො සරණියො	126
ගච්ඡන්තො සො භාරද්වාජො	414
ගණ්හාමසෙ මණිං තාත	156
ගණ්හාහෙතං මහානාගං	158
ගන්ත්වා ගිරිවිදුග්ගානං	398
ගන්ධකෙන විලිම්පිත්වා	388
ගබ්භං මෙ ධාරයන්තියා	354
ගම්භීරෙ අප්පමෙය්‍යස්මිං	24
ගවං සහස්සං උසභඤ්ච නාගං	228
ගහපතයොපි වදෙථ	116
ගා	
ගාමවරං නිගමවරං	122
ගාමෙ ගාමෙ සතං කුම්භා	472
ගාවො තස්ස පජායන්ති	6
ගී	
ගීවාය බද්ධා කිස්ස ඉමෙ පුනෙකෙ	92

ගු	පිට්ඨඞ්කා
ගුණො කස්සපගොත්තායං	192
ගුය්හස්ස හි ගුය්හමෙව සාධු	310, 312
ගොමණ්ඩල පරිබ්බූළ්හො	22

ස	
සම්මත්තත්තා මනුජා පිවන්ති	94
සරමාවසමානස්ස	250

ච	
චඞ්කොරා කුක්කුටා නාගා	424
චණ්ඩාල පුත්තොපි අධිච්ච වෙදෙ	184
චත්තාමයා ජානපද	50
චන්දං බො ත්වං දෙහලායසි	230
චමරී මොරහත්ථි	388
චම්පෙය්‍යකා නාගමාදියො	234
චම්මං විහනන්ති එළකස්ස	296
චම්මවාසී ඡමාසෙති	414
චරිත්වාපි බහුං භද්‍රං	196
චරියා තං අනුබන්ධිස්සො	350
චරියාය අයං අයොජ්ඣො	350
චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං	100, 104, 106, 198
චාතුරන්තො මහාරට්ඨො	350
චාපො වූනුදරො අස්ස	258
චාපො ඌනුදරො ධීරො	258
චාරුතිම්බරුක්ඛා වෙත්ථ	410
චිත්තකූටොති යං ආහු	112
චිත්තා ජානපද ආසුං	486
චිත්තම්හි මං විඳති සුතදිස්වා	100, 102,
චිත්‍රගග්ගළෙරු සුසිතෙ	356
චිරං විවාදෙ මම තුය්හමස්ස	248
චීවරං පිණ්ඩපාතංච	104. 106, 108
චූළාසීති මහා කප්පෙ	196
චෙතියො පරිකරිංසු දිස්වා	392
චෙලුක්ඛෙපො අවත්තිත්ථ	486
චොරා ධනස්ස පත්ථෙන්ති	22

ඡ	
ඡකලීව මිගී ඡාපං	446
ඡකලීව මිගිං ඡාපා	446
ඡන්දක්ඛන්ද රාජිනො අස්ස	262
ඡන්නං හි එකාව මතී සමෙති	316
ඡමායං චෙ නිසිබ්බිස්සං	166

ජ	පිට්ඨඞ්කා
ජටං වලිතං පඞ්කගතං	72
ජානාසි ඛො රාජ මහානුභාවො	316
ජයො මහාරාජ පරාජයො ච	248
ජාතරූපමයං වස්සං	486
ජාතරූපමයා කඤ්ඤා	234, 236
ජාතිමන්තං අජච්චං ච	82
ජානාමි මාණව තයාහමස්මි	252
ජාලිං කණ්හාජිනං ධීතං	458
ජිණ්ණොහමස්මි අබලො	402
ජින්නං පොසං ගවාස්සඤ්ච	222
ජිව්හංච පස්ස බලිසෙ න විද්ධං	94
ජීවිතං නූන තෙ චත්තං	140
ජෙට්ඨපුත්තං උපගුය්හ	264
ජෙට්ඨො අථ මජ්ඣිමො කණිට්ඨො	310
ඣ	
ඣීතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ	384
ත	
තං ච දිස්වාන ආයන්තිං	478
තං චන්දන ගන්ධරසානුලිත්තං	252
තං චෙතං අනුසාසිංසු	396
තං තත්ථ ගතිමා ධිතිමා	250
තං තං කණ්හාජිනාවොච	440
තං තං චෙතා පුරක්ඛත්වා	394
තං තං පිතාපි අවච	120
තං තං බ්‍රෑමි මහාරාජ	370
තං තං මාතා අවච	118
තං ත්වං ගන්ත්වාන යාචස්සු	402
තං ත්වං දට්ඨුං මහාරාජ	164
තං ත්වං පත්ත මදක්ඛිං	168
තං තාදිසිං පාණදිං	346
තං දිස්වා චෙතපාමොක්ඛා	392
තං දිස්වා රාජා පරමප්පතීතො	290
තං දෙවා පටිනන්දිංසු	112
තං නාගකඤ්ඤා චරිතං ගණෙන	276
තං පත්ථරෙන පුච්ඡස්සු	318
තං පවිට්ඨං බ්‍රහාරඤ්ඤං	404
තං භාවිතත්තඤ්ඤතරං	156
තං මෙ තථා හොතු වසෙමු තීහං	252
තං මෙ වතං තං පන බ්‍රහ්මචරියං	280, 284
තං මෙ වතං සමිද්ධජ්ජ	480

ත	පිට්ඨඞ්කා
තං මෙ දුට්ඨං සුද්දතං	408
තං විමානං අභිජ්ඣාය	152
තං සුත්වා අන්තෙපුරෙ	116
තං සුත්වා අමනුස්සා	144
තං සුත්වා ඛණ්ඩහාලො	144
තං හඤ්ඤමානං නිරයෙ වජන්තං	216
තගරඤ්ච පලාසෙන	206
තග්ඝ තෙ මයමක්ඛාම	396
තඤ්ච දිස්වාන ආයන්තං	14, 476
තඤ්ච දිස්වාන ආයන්තිං	160
තඤ්ච දිස්වාන වෙදෙහො	202
තඤ්ච සොවණ්ණයෙ පීඨෙ	200
තඤ්චෙව කුමාරං මඝවා සමඞ්ගී	182
තතද්දසා මිගො සාම	58
තතො අද්ධානමාදය	70
තතො අස්ස සහස්සානි	470
තතො කණ්හාජිනායාපි	450
තතො කත්තා තරමානො	466
තතො කුමාරා පක්කාමුං	432
තතො කුමාරා බ්‍යථිතා	432
තතො කුමාරෙ ආදය	432
තතො ඛොමඤ්ච කායූරං	482
තතො ච ඛො සො ගන්ත්වාන	318, 322
තතො ච පායාසි පුරෙ	322
තතො ච රාජා තරමානො	84
තතො ච රාජා පායාසි	14, 322
තතො ච රාජා වෙදෙහො	324
තතො ච සො අපක්කම්ම	318
තතො චුතා සා ඵුසතී	356
තතො චුතාහං වෙදෙහ	198, 208, 210
තතො චුතො ඉධ ජාතො	196
තතො ද්විසත්ත රත්තස්ස	200
තතො නාගසහස්සානි	470
තතො නික්ඛන්ත මත්තං තං	220
තතො පට්ඨාය පාසාදෙ	212
තතොපි පටිරාජානං	348
තතො මද්දිම්පි නහාපෙසුං	480
තතො සො පණ්ඩිතො ධීරො	330
තතො රත්‍යා විවසනෙ	200, 360, 376, 456, 462
තතො රථසහස්සානි	470
තතො රාජා තරමානො	14
තතො වෙස්සන්තරො රාජා	438, 440, 474, 480, 486
තතො සට්ඨිසහස්සානි	470, 480, 484

ත	පිට්ඨඞ්කා
තතො සුණ්හං මහාරාජ	382
තතො සෙනාපති රඤ්ඤො	190
තතො සෙනාපතිං රාජා	470
තතො සො බ්‍රාහ්මණො ගන්ත්වා	404
තතො සො බ්‍රාහ්මණො භීතො	402
තතො සො බ්‍රාහ්මණො ලුද්ධො	432
තතො සො මුදුකාහිසියා	192
තතො සො රජ්ජුමාදය	432
තතො සො වරුණො නාගො	232
තත්‍ථ කා නන්දිකා ඛිඩ්ඩා	22
තත්‍ථ තෙ පුරිසව්‍යග්ඝං	170
තත්‍ථ තෙ සො පාතුරහු	168
තත්‍ථද්දස කුමාරං සො	362, 476
තත්‍ථ නච්චන්ති ගායන්ති	252
තත්‍ථ පත්තො සානුචරො	150
තත්‍ථ බින්දුස්සරා වග්ගු	398, 474
තත්‍ථ මිත්තං අසෙවිස්සං	208
තත්‍ථ සඤ්චින්ත ගත්තං තං	220
තදයං අසිතො ධාතො	442
තත්‍රාසුං කුමුද යුත්තා	192
තදසි යං භිංසනකං	358, 380, 432, 458
තදහං බ්‍යපීතා භීතා	450
තමග්ගහි වෙළුරියං මහග්ඝං	238
තමග්ගිභූතං සරණං පවිස්ස	180
තමජ්ඣපත්තං රාජපුත්තිං	456
තමතික්කම්ම භද්දෙන්ත	396
තමනුපුච්ඡි වෙදෙහො	188, 198
තමනානු යායුං බහවො	192
තමබ්‍රවි මහාරාජා	382, 386
තමබ්‍රවී රාජ පුත්ති	364, 382 384, 386
තමානුපත්තං අසිපත්ත පාදපං	220
තමාරුහන්ති නාරියො	218
තස්මා අහං තුය්හ වධාය යුත්තො	272
තාස්මා පලපුටස්සෙව	206
තස්මා සතඤ්ච අසතඤ්ච	460
තස්මිං මෙ සිවයො කුද්ධා	392
තස්ස උත්තර පුබ්බෙන	396
තස්ස කොමාරිකා භරියා	234
තස්ස චෙතො පටිස්සොසි	406
තස්සජ්ජහං අත්තසුචී විධෙය්‍යො	254
තස්ස තෙ අනුමොදන්ති	456, 460
තස්ස තෙ සබ්බා ආනන්දෙ	48
තස්ස තං දදතො දනං	82
තස්ස තං වචනං සුත්වා	148, 154, 332, 462
තස්ස සොහං න දස්සාමි	408

ත — පිට්ඨඞ්කා

තස්ස පාදෙ ගහෙත්වාන 10
තස්ස පාදෙ පමජ්ජන්තා 68
තස්ස පුට්ඨා වියාකාසි 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112
තස්ස චෙකා දුතියාසි 320
තස්ස යානං අයොජෙසුං 192
තස්ස රජ්ජස්ස සො හිතො 12
තස්ස රජ්ජස්සහං හිතො 8
තස්ස රඤ්ඤො අහං පුත්තො 4
තස්ස සබ්බප්පමඤ්ඤාය 78
ත්‍යාහං මඤ්ඤෙ පරත්ථද්ධා 156
ත්වඤ්ච කස්ස වා පුත්තොසි 56
ත්වඤ්ච දෙව සප්පඤ්ඤො 204
ත්වන්නු සෙට්ඨො ත්වමනුත්තරොසි 228
ත්වං නො ආවිකරොහි භූමිපාල 310
ත්වං නො විනෙස්සසි රට්ඨං ච නද්ධං 290
ත්වං මං නාගෙන ආලම්බ 164
තස්සා උත්තරපුබ්බෙන 398
තස්සා කාමාහි සම්මත්තා 320
තස්සා ච නාගමානෙසුං 482
තස්සානුජං ධීතරං කාමයාමි 270
තස්සා බාල්‍යං අභිගමිංසු 200
තස්සා ලාලප්පිතං සුත්වා 376
තස්සා ලාලප්පමානාය 446
තස්සාවිදූරෙ පොක්ඛරණී 412, 418
තස්සා සායන්හ කාලම්හි 444
තස්සා සුමජ්ඣාය පියාය හෙතු 290
තස්සාහං ඵරුසං සුත්වා 8
තං කම්මං නිහිතං අට්ඨා 208
තං බජ්ජමානං නිරයෙ වසන්තං 216
තං ගුණො පටිසම්මොදි 192
තා ච සත්තසතා භරියා 44
තා නං තත්ථ ගතාවොචුං 398
තාය සෙනාය මිථිලා 316
තාවතිංසෙ ච යාමෙ ච 246
තිණමාසි පලාසමාසි මෙණ්ඩා 296
තිංස මෙ පුරිස නාවුත්‍යො 334
තිණ ලතා ච ඔසධ්‍යො 442
තිණ්ණං හියො රාජා ගඞ්ගං 336
තින්දුකානි පියාලානි 64, 76, 414, 428, 458

තී

තීණි උප්පලජාතානි 418
තීණි තක්කාරුජාතානි 422

තු | පිට්ඨංකා

තුම්හෙ ච පුත්තෙ පස්සථ 444
තුම්හෙහි බ්‍රහ්ම පකතො 404, 406
තුය්හං මංසෙන මෙදෙන 408
තුය්හෙව සම්බලං හොතු 414
තුලා යථා පග්ගහිතා 206, 254, 256
තුවම්පි ගච්ඡාමි අනොම පඤ්ඤ 298
තෙ ආගතෙ මුද්ධනි ධම්මපාලො 254
තෙ ගන්ධබ්බෙ ච රක්ඛසෙ 230
තෙ ගන්ත්වා දීඝමද්ධානං 390, 474
තෙ ඡෙත්වා මච්චුනො ජාලං 28
තෙ තත්ථ අම්හෙ පස්සිත්වා 390
තෙ තත්ථ ගහපතයො අවොචිංසු 118
තෙ තත්ථ දූතෙ උභයෙ සමාගතෙ 248
තෙ දිස්වාන ලම්බන්තෙ 150
තෙනිධ රඤ්ඤං වරමාභිජෙති 238
තෙ නූන පුත්තකා මය්හං 444
තෙ පාවිසුං අක්ඛමදෙන මත්තා 246
තෙ පාවිසුං පුරං රම්මං 486
තෙ පාවිසුං බ්‍රහාරඤ්ඤං 474
තෙ මනුස්සං මිගං වාපි 382
තෙ මිගා විය උක්කණ්ණා 446
තෙ රාජපුත්තියා පුත්තෙ 476
තෙ වස්සපූගානි බහූනි තත්ථ 98
තෙසම්පි තාදිසකං ඉච්ඡන්ති 122
තෙසං ලාලප්පිතං සුත්වා 370, 442
තෙසං ලාලපමානානං 74
තෙසං සඞ්කප්පමඤ්ඤාය 460
තෙසං සුත්වාන නිග්ඝොසං 474
තෙසාහං පහිතො දූතො 408
තෙසු මත්තා කිලන්තා ච 376, 380

ථ

ථනා ච මය්හිමෙ පූරා 448
ථනා මෙ නප්පපතෙය්‍යුං 354
ථියා ගුය්හං නසංසෙය්‍ය 314
ථියොපි තත්ථ පක්කන්දුං 378
ථූලා ජවෙන හායන්ති 14
ථූලා සිඞ්ඝාටකා චෙත්ථ 412

ද

දක්ඛිණං වාපහං බාහුං 362
දජ්ජෙමු ඛො තෙ සුතනුං සුනෙත්තං 270
දදතො මෙ න ඛීයෙථ 462
දදමි න විකම්පාමි 356, 430, 458

ද පිට්ඨඞ්කා

දදමි හොතො හරියං 460
දදමි දනි තෙ හරියං 324
දදහි දනි මෙ හරියං 322, 324
දද්දල්ලමානා ආභෙන්ති 100
දන්තග්ගෙසු මහානිධි 26
දම්මි නික්ඛසහස්සං තෙ 344
දරිතො පබ්බතාතො වා 6
දසමාසෙ ධාරයිත්වාන 356
දසෙතා කාළියො ජ ච 246
දජ්ජෙමු ඛො පඤ්චසතානි හොතො 214
දසෙතා රාජියො සෙතා 246
දසෙතා පණ්ඩිතා අහු 314
දස්සෙසි මාතලි රඤ්ඤො 84
දහරා ච රුක්ඛා වද්ධා ච 420
දහරා ත්වං රූපවතී 400
දහරාපි හි මීයන්ති 20
දහරා විය අලඞ්කාරා 348
දහරා සත්තසතා එතා 128
දහරො යුවා නාති බ්‍රහා 66
දනානි දෙහි කොණ්ඩඤ්ඤ 118, 120
දනමස්ස පසංසාම 464
දසං දසිකඤ්ච සො දජ්ජා 464
දසෙ කම්මකරෙ පෙස්සෙ 262
දසො ච පඤ්ඤස්ස යසස්සි බාලො 304
දින්නපුබ්බං න හාපෙය්‍ය 260
දින්නං නික්ඛසහස්සං මෙ 344
දිබ්බං අධීයසෙ මායං 342
දිවා වා යදි වා රත්තිං 256
දිස්වාන තං විමලං භූරිපඤ්ඤං 282
දිස්වාන පතිතං සාමං 70, 72
දිස්වාන ලොකවත්තනනාතං 48
දිස්වා මණිං පභස්සරං ජාතිමන්තං 238
දිස්වා සම්පතිතෙ සොරෙ 382
දිව්‍යං උපයාවන්ති 136

දී

දීඝස්ස කෙසා අසිතා 66

දු

දුක්කතඤ්ච හි නො පුත්තා 468, 480
දුක්කතං වත භො රඤ්ඤො 464
දුක්කරං වත තෙ ඤාති 398
දුක්ඛං ඛො දෙව ජායෙත 124
දුක්ඛං ඛො මෙ ජනයථ 120
දුක්ඛස්ස හදයං ආසි 446

දු	පිට්ඨඞ්කා
දුක්ඛූපනීතො පි නරො සපඤ්ඤො	26
දුද්දදං දදමානානං	460
දුදීපො සාගරො සෙලො	80
දුහතො චනවිකාසෙ	368
දුමං ඉව පථෙ ජාතං	406
දුමං යථා සාදුඵලං අරඤ්ඤෙ	300
දුය්‍යිට්ඨං තෙ නවමියං	400

දෙ	
දෙවතානුසි ගන්ධබ්බො	2
දෙවපුත්තො මහිද්ධිකො	84
දෙවරාජ නමො ත්‍යත්ථු	354
දෙවවාහවහං යානං	234, 736
ද්වාරං නප්පතිය්‍යාවී	198
ද්වීහි සමණ චක්ඛුහි	54

ධ	
ධජො රථස්ස පඤ්ඤාණො	386
ධනට්ඨා හි තෙ නාගා	188
ධනුග්ගහානං පවරං	384
ධම්මකාමො සුතාධාරො	250
ධම්මංචර මහාරාජ	76, 78
ධම්මං නෙසාද හණථ	68
ධම්මාස්සාපචිතිං කුම්මී	370
ධම්මෙන රජ්ජං කාරෙන්තං	480
ධම්මො මනුජෙසු මානිතං	228
ධවස්සකණ්ණා ඛදිරා	410, 416
ධාතා විධාතා වරුණො කුවෙරො	170
ධාරයිමං මණිං දිබ්බං	152
ධාරෙන්තා බ්‍රාහ්මණං වණ්ණං	408, 410, 412, 416, 418, 426
ධීරා ච බාලා ච හවෙ ජනින්ද	298

න	
න ඉට්ඨකා හොන්ති සිලා චිරෙනපි	182
න ඉමං අකුසලො දිබ්බං	154
නක්ඛත්තෙ උතුපබ්බෙසු	402
න ඛො නො දෙව පස්සාමි	454
න ගුය්හමත්ථං විවරෙය්‍ය	314
නග්ගා නදී අනූදකා	384
නව මෙ තාදිසො වණ්ණො	80
නවමසි ව්‍යම්හිතො නාග	278
නවමසි ව්‍යම්හිතො නාපී	282
නවා පි මෙ සීවලි සො අභඛො	52

න	පිට්ඨංකා
නවායං බ්‍රාහ්මණො තාත	440, 466
නවාහමෙතං ඉච්ඡාමි	144
න වාහං තස්ස දුබ්භෙය්‍යං	360
න වාහං පණ්ණං භුඤ්ජාමි	16
න චෙව තෙ කතං පාපං	354
නච්ච ගීත තුරියෙහි නාදිතෙ	290
නජ්ජාදයො සූපතිත්ථායො	242
න තාව භාරො පරිපූරො	204
න තෙ කට්ඨානි භින්නානි	452
න තෙ බ්‍රාහ්මණ ගච්ඡාමි	400
නත්ථි කීඩා නත්ථි රතී	400
නත්ථි දෙව පිතරො වා	194
නත්ථි ධම්මස්ස විඤ්ඤුස්ස	194
නත්ථි මෙ සිප්පට්ඨානං වා	402
නත්ථි හන්තා වා ජෙතා වා	106
නදන්තු භෙරි සන්නද්ධා	12
න දිස්සතෙ අග්ගිමනුප්පවිට්ඨා	174
න දුක්ඛං අහිනා දට්ඨං	400
න දෙව මය්හං වචනා	470
න ධනෙන න විත්තෙන	232
න නිද්දන්තං බහුං මඤ්ඤෙ	256
න නු ත්ව සද්දමස්සොසි	450
න නු මද්දී වරාරොහා	450
න නො විවාහො නාගෙහි	148
නන්දය නූන මරණෙන	342
නන්දිකා ජීව පුත්තා ච	412
න පණ්ඩිතා අත්ත සුඛස්ස හෙතු	306
න පූජිතො මඤ්ඤමානො	258
න බධිරො න මූගොස්මි	2
න බාළ්හං ඉත්ථිං ගච්ඡෙය්‍ය	258
න භවං එති පුඤ්ඤත්ථං	416
න මය්හං මත්තිකං නාමං	356
න මිගාජින ජාතුච්ච	48
න මිගෙ න පි උය්‍යානෙ	26
න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං	434
න මෙ ඉදං යථා දුක්ඛං	60
න මෙ ඡන්දො මති අත්ථි	394
න මෙ දෙස්සා උභො පුත්තා	458
න මෙ මංසානි ඛජ්ජන්ති	56
න මො තෙ කාසිරාජත්ථු	68
නමො තෙ කාසිරාජත්ථු	62
නම්හි දෙවො න ගන්ධබ්බො	2
නයිධ සන්ති සමණබ්‍රාහ්මණා වා	280, 286
න රඤ්ඤො සදිසං වත්ථං	256

න	පිට්ඨඞ්කා
න රඤ්ඤො සමකං භුඤ්ජෙ	256
න රියො ඉමා සම්පරිහීනගත්තා	96
න වා ම්‍යායං මණිකෙය්‍යා	154
න වාස මභිරොචාමි	430
න වෙ තෙත්තිංස බද්ධා මෙ	16
න වෙ රාජා සබා හොති	258
න සාධාරණ දරස්ස	250
න සාධු බලවා බාලො	300
න සිප්පමෙතං විදධාති භොගං	298
න සිරි තරමානස්ස	320
න සො මූගො න සො පක්ඛො	12
නහන්නූනායං රට්ඨපාලො	140
නහන්නූනිමස්ස රඤ්ඤො	140
නහි කූටකාරිස්ස භවන්ති තාණා	96
නහිනූන තුය්හං කල්‍යාණි	400
නහි රාජකුලං පත්තො	254
නහෙතා යාව යොගී	430
නහෙතෙ දුල්ලභා දෙව	190
නහෙතෙ සුලභා කායා	80

නා

නාග නාසූරු කල්‍යාණි	342
නාගවර වචො සුණොහි මෙ	230
නාගාච කප්පිතා දන්තී	334
නාගො හමස්මිං ඉද්ධිමා	150
නාති දූරෙ භවෙ රඤ්ඤො	258
නාති මඤ්ඤාමි රාජානං	148
නාති වෙලං පභාසෙය්‍ය	258
නාධිච්ච ලද්ධං පරිණාමජං මෙ	278
නාධිච්ච ලද්ධං න පරිණාමජං මෙ	284
නානාදුම ගණාකිණ්ණං	244
නායං පුරෙ උන්නමති	294
නාරදෙ ඉති මෙ නාමං	48
නාලං අන්ධා වනෙ දට්ඨුං	66
නාස්ස චොරා පසහන්ති	4
නාස්ස පියං න පල්ලඞ්කං	256
නාස්ස භරියාහි කීළෙය්‍ය	256
නාහං අකාමා දසිම්පි	382
නාහං අසජ්ජිකා පක්ඛා	8
නාහං එවං ගතං ජාතු	106
නාහං තම්පි කරිස්සාමි	432
නාහං තම්පි කුලෙ ජාතං	400
නාහං ද්විජාධිපො හොමි	156

නි	පිටඅංකය
නික්කිණිත්වා නාභාපෙත්වා	466
නික්ඛමන්තෙ මහාරාජෙ	386
නික්ඛිත්ත සත්ථා පච්චත්ථා	190
නිග්‍රොධංච පටෙ ජාතං	406
නිච්චමබ්භා හතො ලොකො	20
නිජ්ඣත්තා සිවයො සබ්බෙ	408
නිඤ්ඤ තුඤ්ඤ විජම්භිකා	46
නිත්‍යාදිත්‍යා තෙ පඨවි	456
නිමන්තයි ච නාමෙහි	114, 463
නිමී භවෙ මාතලිං අජ්ඣභාසථ	86
නියාාම දෙව යුද්ධාය	190
නිරයෙ තාව පස්සාමි	84
නිරයං නූන ගච්ඡාමි	62
නිරින්ද්‍රියං සන්තං අසංකුද්දකායං	176
නිවත්තයිත්වාන රථං	474
නිවාතවුත්ති වණ්ධෙසු	260
නිවෙසනම්හි තෙ දෙව	332
නිවෙසනානි මා පෙත්වා	332
නිවෙනෙසු සොබ්බෙහසු	148
නිසජ්ජ රාජා සම්මොදි	192
නිසම්ම ඛත්තියො කයිරා	308
නිසම්ම වත්තං ලොකස්ස	24
නිසීද දනි රාජිසි	112

නී	
නීචෙ චොලම්බතෙ සූරියො	444
නීයමානං කුමාරා තෙ	436, 440
නීලනෙත්තා නීලභමු	354
නීලවත්ථධරානෙය්‍යො	470
නීලුප්පලාභං විමලං අනඝං	112, 228

නෙ	
නෙදිස්සා තෙ අමිත්තානං	320
නෙ ච තං අතිමඤ්ඤාමි	164
නෙව මං ත්වං පතිමෙතං	52, 54
නෙව මය්හං අයං නාගො	162
නෙව මිගා නපසුනො පි ගාවො	180
නෙවස්ස මද්දී භකුටී	458
නෙවාසං කෙසා දිස්සන්ති	448
නෙවෙස ධම්මො න පුනෙතං කිච්චං	264
නෙසධම්මො මහාරාජ	68, 332, 364
නෙසාද පුත්තා භද්දනෙත	56

නො	
නො හතෙ- ජන්තමාදෙති	222

ප	පිට්ඨඞ්කා
පක්කාමි සො රුණ්ණමුඛො	404
පච්චනෙන්ත වා පි කුපිතෙ	122
පච්චති නිරයෙ ඝොරං	158
පඤ්ච ථූපං දිස්සතිදං විමානං	100
පඤ්ච පණ්ඩිතා සමාගතා	308
පඤ්ච පණ්ඩිතා මයං භදන්තෙ	302
පඤ්චාල පච්චුග්ගත සූරසෙන	246
පඤ්චාලො සබ්බ සෙනාය	314
පඤ්ඤවා බුද්ධිසම්පන්නො	260
පඤ්ඤාය ච අලාභෙන	8
පඤ්ඤායුපෙතං සිරියා විහීනං	298
පඤ්ඤවණ්ණා මහොසධොති	312
පඤ්ඤා හවෙ හදයං පණ්ඩිතානං	288
පටිග්ගහීතං යං දින්නං	394, 396, 416
පටිවම්මං ගතං සල්ලං	56
පටියත්තො රාජමග්ගො	484
පටිරාජූහි තෙ කඤ්ඤා	18, 22
පටිසම්මොදිතො රාජා	194
පණ්ඩිතෙ සුතසම්පන්නෙ	188
පණ්ඩිතො ච වියත්තො ච	268
පණ්ඩුකම්බලසඤ්ඡන්නං	358; 392
පණ්ඩු කිසියාසි දුබ්බලා	228
පතාකා වම්මිනො සූරා	336
පත්වාන ඨානං අතුලානුභාවං	276
පදුමං ජාලිනො දෙහි	450
පදුමං යථා හත්ථගතං	158
පධො භුම්මන්තලික්ඛස්මිං	350
පබ්බත්‍යාහං ගන්ධමාදනෙ	74
පබ්බතෙ ගිරිදුග්ගෙසු	162
පභාසති ඉදං ව්‍යම්හං	102, 104, 106
පමත්තො මන්තනාතීතො	324
පරදාරං න ගච්ඡෙය්‍යං	462
පරදින්නකෙන පරනිට්ඨිතෙන	52
පරස්සවා අත්තනොවාපි හෙතු	302
පරිග්ගහං ලොභ ධම්මඤ්ච සබ්බං	226
පරියාගතං තං කුසලං	210
පරියායම්පි මෙ අය්‍ය	350
පරූළ්හකච්ඡනඛලොමා	356
පරූළ්හකච්ඡා තගරා	82
පරොසහස්සපාසාදෙ	244
පරොසහස්සම්පි සමන්තවෙදෙ	182
පල්ලලෙනාසු සයිත්වාන	388
පලසතා ච ගවජා ච	242
පසන්නමුඛවණ්ණාසි	336

ප	පිට්ඨඞ්කා
පසාරය සන්ථතඤ්ච	48
පස්ස චන්දඤ්ච සූරියඤ්ච	244
පස්ස ත්වං පණ්ණසාලායො	240
පස්ස තොරණමග්ගෙසු	240
පස්ස නගරංසු පාකාරං	240
පස්ස පබ්බතපාදෙසු	242
පස්ස භෙරී මුතිඞ්ගා ච	242
පස්ස මල්ලෙ සමජ්ජස්මිං	242
පස්සසන්තං මුහුං උණ්හං	218
පස්සාමි වොහං දහරං	18
පස්සාමි වොහං දහරිං	18
පස්සන්තු දෙවකඤ්ඤායො	244
පස්සන්තු පොක්ඛරණියො	244, 246
පහූතතොයා අනිඛාතකූලා	90
පහූතභක්ඛො භවති	4
පාටලී සමුද්දකප්පාසි	422
පාඨීනවණ්ණා නෙත්තිංසා	336
පාථෙය්‍යං මෙ කරොහි	402
පාදෙ දෙව පසාරෙහි	316
පානාගාරෙ ච සොණ්ඩො ච	240
පාපකං වත තෙ ඤාති	398
පාපානි කම්මානි කරොති බාලො	298
පාපං සහායං ආගම්ම	208
පාරිකෙ කාසිරාජායං	66
පාරෙවටා රවිහංසා	426
පාරෙවතා භවෙය්‍යා ච	410
පාසාදගතො විදෙහසෙට්ඨො	296
පිඞ්ගලො ච විනතො ච	434
පිතු මාතු චහං චත්තො	6
පිය්‍යා පියෙන සඞ්ගම්ම	454
පීතාලඞ්කාරා පීතවසනා	334, 378
පුක්කුස පුරිසස්ස තෙ ජනින්ද	312
පුච්ඡස්සු මං රාජ තවෙස අත්ථො	214
පුච්ඡාමි කත්තාරං අනොමපඤ්ඤං	226
පුච්ඡාමි තං නාරද එතමත්ථං	214
පුච්ඡාමි තං මහාබාහු	80
පුණ්ණපත්තං පලක්ඛෙහි	6
පුණ්ණම්පි චෙතං පථවිං ධනෙන	274
පුත්තා පියා මනුස්සානං	468
පුත්තෙන ච මෙ උදික්ඛසි	264
පුත්තෙන පසුඤ්ච ධඤ්ඤඤ්ච	454
පුත්තෙසු මද්දිදය්‍යාසි	364
පුත්තෙහි දෙව යජිතබ්බං	116

ප	පිටුඅංකය
පුත්තා මෙ සක්ක ජායෙථ	462
පුත්තං ලභෙථ වරදං	354
පුත්තං වා භාතරං සංවා	258, 262
පුථුලොම මච්ඡාකිණ්ණං	398
පුන පි භන්තෙ දක්ඛෙමු	200
පුප්ඵාභිහාරස්ස වනස්ස මජ්ඣෙ	150
පුබ්බෙ ච බොසි මෙ වුත්තො	122, 124, 126
පුබ්බෙවස්ස කතං පුඤ්ඤං	204
පුරත්තා විදෙහෙ පස්ස	244
පුරතො සෙතකො යාති	332
පුරිමං සරති සො ජාතිං	12
පුරිමං සරාමහං ජාතිං	8
පුරිසස්ස වධං න රොචෙය්‍යං	462
පුරෙ පුරත්ථා කා කස්ස භරියා	184
පූරං උද්දාපසම්පන්නං	240
පූජකො ලභතෙ පූජං	4
පෙත්තිකං වා ඉණං හොති	164
පෙලකා ච විසාසාද	424
පෙසෙථ කුඤ්ජරෙ දන්තී	334
පොසෙතා තෙ ජනෙත්තී ච	346
පංගුරා වකුලා සාලං	420
ඵාරුසකං විත්තලතං	144
ඵලං අම්බං හතං දිස්වා	50
ඵලානමිව පක්කානං	22
ඵුසති වරවණ්ණාභෙ	354

බ

බහූකා තව දින්නං	142
බහූ කීටා පටංගා ච	382
බහූජ්ජනො පසන්නොසි	292, 346
බහූ ජානපද චඤ්ඤෙ	6
බහූ දුක්ඛ පොසියා වද්දං	138
බහූනි වස්ස පූගානි	414
බහූපකාරො නො භවං	114
බහූ වස්සගණෙ තත්ථ	208
බහූ හත්ථී ච අස්ස ච	48
බහූහි වතචරියාහි	384
බහුං විදං මූලඵලං	446
බාරාණසියං ගහපති	108
බාරාණසියං පීතාය	196
බාරාණසී පව්‍යධිතා	150

බ	පිට්ඨඞ්කා
බාලෙහි දුනං පඤ්ඤත්තං	194
බාලො ත්වං එලමූගොසි රාජ	326
බාළ්හං බොසි තුවං කුද්ධො	70
බාළ්හං බොසි තුවං දිත්තො	70
බාළ්හං බො ත්වං පමත්තොසි	70
බාළ්හං බොසි තුවං මත්තො	70
බාළ්හං බො ත්වංසි විමනොසි	70
බාළ්හං බොසි තුවං සුත්තො	70
බිලසතම්පි මං කත්වා	142
බීජකස්ස වචො සුත්වා	198
බුජ්ඣිස්සු බො රාජකලි	144
බ්‍රහ්මචරියස්ස වෙ හඞ්ගා	154
බ්‍රහාවාළමිගාකිණ්ණං	68

භ	
භත්තුපරියෙසනං චර	230
භයං හි මං වින්දති සූත දිස්වා	94–96
භයංහි මෙ වින්දති සූත දිස්වා	90
භරියාය මං ත්වං අකරී සමඞ්ගිං	288
භවන්ති තස්ස වත්තාරො	62
භස්සන්ති මකරද්දෙහි	412
භාසන්තු මුදුකා වාචා	316
භීරු කිම්පුරිසා රාජ	58
භුත්වා සකපලෙ කංසෙ	386
භූමින්ධරො වරුණො නාමනාගො	290
භෙරි උප්පලවණ්ණාසී	352
භොගවතී නාම මන්දිරෙ	234
භොගී තෙ සන්ති ඉද්ධූපපන්නා	280
භොගී හි තෙ සන්ති ඉද්ධූපපන්නා	286

ම	
මඝදෙවෙසු රාජිසි	114
මච්චුනාබ්භාහතො ලොකො	20
මඤ්ජුකණ්ණභාජිනං දසිං	416
මඤ්ජු සහස්ස නෙත්තස්ස	152
මණයො සබ්බමුත්තා ච	44
මණිං අනග්ඝං රුචිරං පභස්සරං	228
මණිං පග්ගය්හ මඞ්ගල්‍යං	154
මණ්ඩූලකා වෙලකෙදු	424
මද්දිං ච පුත්තකා දිස්වා	478
මද්දිං හත්ථෙ ගහෙත්වාන	458
මද්දී ච පුත්තකෙ දිස්වා	478

මා

ම	පිට්ඨඞ්කා
මද්දී ච සිරසා පාදෙ	476–478
මධූ ච මධුලට්ඨී ච	422
මධූනීව පලාතානී	370
මනසා පි න පත්තබ්බා	152
මනුස්සා උදහු යක්ඛා	434
මනො දන්තපථංනෙති	224
මනො මනුස්සස්ස යථාපි ගච්ඡෙ	288
මනොහරො නාම මණී මමායං	238
මමං ඔහාය ගච්ඡන්තං	46
මයම්පි නාති මඤ්ඤාම	164
මයමෙව බාලම්හසෙ එළමූගා	318
මයා පෙතං සුතං සම්ම	166
මයූරකොඤ්චාගණසම්පඝුට්ඨං	230
මයූරකොඤ්චාභිරුදං	150
මයූරකොඤ්චාභිරුදෙ	354
මයූරගීවසඞ්කාසා	418
මයොචිතා ජානපද	348
මය්හං තෙ දරිකා දෙව	464
මය්හං පියා පුත්තා	140
මරණං වා තයා සද්ධිං	364
මහතා චානුභාවෙන	50
මහාජනසමාගමම්හි ඝොරෙ	296
මහානුභාවස්ස මහොරගස්ස	270
මහානුභාවො වස්සසහස්සජීවී	172
මහාපථං නිච්ච සමව්හයන්තු	292
මහායඤ්ඤං යජිත්වාන	158
මහාසනං දෙව මනොමවණ්ණං	170
මහිද්ධිකො දෙවවරො යසස්සී	172
මහිසා සොණසිගාලා ච	424
මහොරගො අත්තමනො උදග්ගො	282
මහොසධ අතීතෙන	326
මං පඨමං සාතෙහි	140
මං පයස්ස මද්දිමා පුත්තෙ	454
මංසරසභොජිනො	128
මංසරසභොජිනො නහාපනක සුනහාතා	142, 144
මංසා පූවා සඞ්කුලියො	472

මා

මා කාසියානි ධාරෙත්වා	382
මා ච කණ්හ වණිබ්බකෙ	376
මාණවො චම්මිනො සූරා	334
මාතරං පඨමං දජ්ජං	346

ම	පිට්ඨඞ්කා
මා තස්ස සද්දහෙසි	122
මාතා දිපද ජනින්ද සෙට්ඨ	310
මාතා පෙත්ති භරං ජන්තුං	370
මාතා පෙත්තිභරො අස්ස	260
මාතාහි තව ඉරන්දතී	230
මාතු භරියාය භාතුච්ච	352
මා ත්වං චන්ද රුච්චි	140
මා ත්වං භායි මහාරාජ	330
මා නං දණ්ඩෙන සත්ථෙන	360
මානො දෙව අවධි	120, 122, 124, 136
මා පණ්ඩිතියං විභාවිය	2
මා පුත්ත මා ච පතිං	136
මා පුත්ත සද්දහෙසි	118, 120
මා බාල්‍යං පරිදෙවෙසි	60
මා බාළ්හං පරිදෙවෙථ	68
මා මෙ ත්වං අකරා කම්මං	400
මා රොධයි නාග අසහමසම්	288
මාලඤ්ච ගන්ධඤ්ච විලෙපනඤ්ච	280, 284
මාලාකාරෙ ච රජකෙ	242
මාලාගිරි හිමවා යො ච ගිජ්ඣො	172, 182
මාලා ච ගන්ථිතා ඨන්ති	412
මා වො රුච්චිත්ථ ගමනං	394
මා සම්මෙවං අවචුත්ථ	466
මාසසුත්තිණ්ණා අමඤ්ඤදිත්තො	46
මා හෙව ත්වං යක්ඛො අහොසි මූළ්හො	270
මා හෙව ධම්මෙසු මනං පණිදහි	264
මා හෙව නො රාජපුත්ති	442, 458
මා හෙව නො රාජපුත්තො	450

මි

මිගං දිස්වාන සායන්හං	368
මිගානං විස්සාසමන්වෙසං	60, 68
මිගා නමඤ්ඤු රාජානො	444
මිගො උපට්ඨිතො ආසි	58
මිථිලායං ගහපති	106

මු

මුත්තාමණිකනක විභූතානි	140
මුදිඞ්ගා පණවා සඞ්ඛා	472
මුහුත්තො විය සො දිබ්බො	210

මූ

මූළ්හා හි මූළ්හමාගම්ම	204

මො	පිට්ඨඞ්කා
මොඝං තෙ ගජ්ජිතං රාජ	336
ය	
යඤ්චජ්ජ බීජකො දාසො	206
යඤ්චෙව ච සා ආහරති	468
යතො පි ආගතො අයො	352
යතො සරාමි අත්තානං	58
යථප්පකාරානි හි ඉට්ඨකානි	182
යථා අගන්ත්වා සඞ්ගාමං	402
යථා අයං නිමිරාජා	82
යථා අහු ධතරට්ඨො	220
යථා ආරඤ්ඤකං නාගං	366
යථා කදලිනො සාරං	328
යථා සාරදෙ ආකාසො	112
යථා පයො ච සඞ්ඛො ච	460
යථා පලසතං චම්මං	340
යථාපි ආසභං චම්මං	338
යථාපි ඉබ්භා ධනධඤ්ඤ හෙතු	186
යථාපි ඛීරං විපරිණාමධම්මං	174
යථාපි තන්තෙ විතතෙ	20
යථාපි නියකො භාතා	332
යථාපි මච්ඡො බළිසං	318, 324
යථාපෙතං සුසානස්මිං	344
යථා මයං අද්දසකා	96, 474
යථා යාචිතකං යානං	114
යථා රුක්ඛො තථා රාජා	4
යථා වාරිවහො පූරො	20, 420, 458
යථා වෙස්සන්තරො රාජා	378
යථා සිම්බලිනො සාරං	330
යථා හොන්ති ගාමනිගමා	134
යථෙව ඛලතී භූම්‍යා	264
යථෙ ච වරුණං නාගං	286
යදා කණෙරුසඞ්ඝස්ස	368
යදා ච දහරො දහරා	400
යදා දක්ඛිසි නච්චන්තෙ	366
යදා දක්ඛිසි මාතඞ්ගං	366
යදා දක්ඛිසි හෙමන්තෙ	368
යදා මොරීහි පරිකිණ්ණං	368
යදා සමාගතා ආසුං	478
යදස්ස සීලං පඤ්ඤඤ්ච	254
යදා සීහස්ස ව්‍යග්ඝස්ස	368
යදා සොස්සසි නිග්ඝොසං	368
යදාහං දරකො හොමි	356
යදා හෙමන්තිකෙ මාසෙ	368

ය	පිට්ඨඞ්කා
යදි කිර යජිත්වා පුත්තෙහි	124
යදි කෙචි මනුජා එන්ති	390
යෙපි තෙ සිවිසෙට්ඨස්ස	476
යෙ බ්‍රාහ්මණා යෙ ච සමණා	378
යෙ මං පුරෙ පච්චුදෙන්ති	446
යෙ මාතරං වා පිතරං වා ජීවලොකෙ	94
යෙ වුඩ්ඪා යෙ ච දහරා	378, 462
යෙ වෙ අදුතියා න රමන්ති එකිකා	80
යෙසං පුබ්බෙ බන්ධුසු	142
යෙ සීලවං සමණං බ්‍රාහ්මණං වා	88
යෙ සුද්ධධඤ්ඤං පලාපෙන මිස්සං	90
යෙ හි කෙචි මහාරාජ	380
යෙ හිස්සු පුබ්බෙ නියංසු	130
යො ඉච්ඡෙ දිබ්බභොගඤ්ච	210
යො ඉච්ඡෙ පුරිසො හොතුං	210
යො කිච්ඡගතස්ස ආතුරස්ස	310
යො කොපනෙය්‍යෙ න කරොති කොපං	226
යො චජෙථ මහාරාජ	342, 344
යො චස්ස සුකතො මග්ගො	256
යො චෙ පිතුහදයස්ස පද්ධගූ	310
යදි තත්ථ සහස්සානි	68
යදි තෙ සුතා බීරණී ජීවලොකෙ	100
යදි තෙ සුතො පුණ්ණකො නාම යක්ඛො	270
යදි පස්සන්ති පවනෙ	390
යදි මෙ අජ්ජ පාතරාසකාලෙ	294
යදි සකුණී මංසමිච්ඡති	130, 132
යදෙව ත්‍යාහං වචනං	10
යදෙව වරුණො නාගො	286
යදෙස ලොකාධිපතී යසස්සී	168
යන්නූ තුවං අගමා මච්චලොකං	276
යන්නූනාහං ඣායෙය්‍යං	126
යමෙතමක්ඛා උදධිං මහන්තං	300
යමෙතං කුමාරෙ අද්දා	460
යස්මා ච එතං වචනං අභූතං	178
යස්ස තෙ හදයෙනත්ථො	282
යස්ස නත්ථි ඝරෙ දාසො	464
යස්ස පුබ්බෙ අණීකානි	372
යස්ස පුබ්බෙ ධජග්ගානි	370
යස්ස රත්‍යා විවසනෙ	20
යස්ස රුක්ඛස්ස ඡායාය	4, 274, 308

ය	පිට්ඨඞ්කා
යස්සානුභාවෙන සුභොග ගඞ්ගා	172
යස්සා මුදුතලා පාද	372
යස්සා මුදුතලා හත්ථා	372
යස්සා හි ධම්මං මනුජො විජඤ්ඤා	308
යස්සු පුබ්බෙ අස්සවරධුරගතෙ	130
යස්සු පුබ්බෙ රථවරධුරගතෙ	130
යස්සු පුබ්බෙ හත්ථිවරධුරගතෙ	128
යස්සු මං පතිමන්තෙසි	62
යස්සු සායන්හ සමයං	448
යස්සෙකරත්තිම්පි ඝරෙ වසෙය්‍ය	274
යස්සෙව ඝරෙ භුඤ්ජෙය්‍ය	322
යා ඉච්ඡෙ පුරිසො හොතුං	210
යා කාචි නජ්ජො ගඞ්ගමභිස්සවන්ති	300
යා කාචි නාරියො ඉධ ජීවලොකෙ	102
යාචං දදන්තු හත්ථීනං	344
යාතානුයායී ච භවාහි මාණව	272
යා ත්වං සිවාය සුත්වාන	384
යා දලිද්දී දලිද්දස්ස	386
යා දිසං කුරුතෙ මිත්තං	206
යා දෙවතා ඉධාගතා	144
යා ධීතා ධතරට්ඨස්ස	166
යානන්නාවා ච මෙ හොථ	432
යානි කානි චි පුප්ඵානි	422
යා පි හි තා සකුණියො	122
යා මෙ සා සත්තමී ජාති	208
යාව ආමන්තයෙ ඤාතී	232
යාවනෙතා පුරිසස්සත්ථං	314
යාසු ඉත්ථිසහස්සස්ස	374
යාසු සිවාය සුත්වාන	374
යා සීලවතී අනඤ්ඤධෙය්‍යා	310
යුවා ච දහරො චාසි	18, 22
යුවා චරෙ බ්‍රහ්මචරියං	18
යූපස්ස තෙ පසුබන්ධෙ ච බාලා	180
යෙ කෙචි කූපා ඉධ ජීවලොකෙ	184
යෙ කෙචි පූගායතනස්ස හෙතු	88
යෙ කෙචි බද්ධා මම අත්ථි රට්ඨෙ	292
යෙ කෙචි මච්චා ඉධ ජීවලොකෙ	102
යෙ කෙචිමෙ කාරණිකා විරොසකා	94
යෙ කෙචිමෙ මච්ඡරිනො කදරියා	86
යෙ කෙචිමෙ මනුජා ජීවලොකෙ	212
යෙ කෙචි චිත්තා මම පච්චයෙන	292
යෙ කෙචි සණ්ඨානගතා මනුස්සා	94
යෙ ජීවලොකස්මිං අසාධුකම්මිනො	92, 98
යෙ ජීවලොකස්මිං සුපාපදිට්ඨීනො	98
යෙ ජීව ලොකස්මිං සුපාපධම්මිනො	88, 90

	පිට්ඨඞ්කා
යෙ තෙ දසවරා දින්නා	356
යෙ දුබ්බලෙ බලවන්තො ජීවලොකෙ	86
යෙ ධජී අමනුස්සා	144
යෙන කෙනචි වණ්ණෙන	480
යෙන ත්වං විමලෙ පණ්ඩු	282
යෙන සච්චෙන ඛණ්ඩහාලො	144
යෙන සච්චෙනායං සාමො	72, 74
යෙන සත්තු බිලඞ්ගා ච	304
යෙනොචිතා ජානපදා	348
යෙ පණ්ඩිතා අත්ථදස්සා භවන්ති	226
යෙපි තත්ථ තදා ආසුං	192
යොජයන්තු රථෙ අස්සෙ	12
යො ත්වං දෙවමනුස්සෙසු	148
යො ත්වං මච්ඡෙර භූතෙසු	456
යො දෙති සයනං වත්ථං	262
යොනු ඛොයං තිබ්බො සද්දො	320
යොපායං සිරිමාදාය	196
යොපි චතුත්ථෙ භත්ත කාලෙ න භුඤ්ජෙ	52
යො පුබ්බෙ හත්ථිනායාති	372
යො බ්‍රාහ්මණෙ භොජයී දීඝරත්තං	170
යො මාතරං වා පිතරං වා	76
යො මිස්සරො තත්ථ අහොසි රාජා	282, 286
යො මෙ සංසෙ මහානාගං	156
යො යාවතං ගතී ආසි	404, 464
යො යාවතං පතිට්ඨාසි	404, 464
යො ලොභගුණෙ අනුයුත්තො	192
යො සාගරො සාගරන්තං විජිත්වා	172
යො හි මෙ දසිදසස්ස	438
යං කිඤ්චත්ථි කතං පුඤ්ඤං	72, 74
යං කිඤ්චි රතනං අත්ථි	148
යං ගම්භිරං සදාවට්ටං	150
යං තං අපුච්ඡිම්හ අකිත්තයී නො	304
යං තං කණ්හාජිනාවොච	466
යං පණ්ඩිතො ත්‍යෙකෙ වදන්ති ලොකෙ	232
යං පුබ්බෙ පරිවාරිංසු	160
යං පූරං ධතරට්ඨස්ස	170
යංත්වෙව ජඤ්ඤා පුරිසං ජනින්ද	326
යං මං පපාතස්මිං පපාතුමිච්ඡසි	270
යං මානවො ත්‍යභිවාදි ජනින්ද	290
යං මෙ කිඤ්චි ඉධ අත්ථි	470
යං යං කාමී කාමයති	320
යං යං ජනපදං යාති	4
යං යංහි රාජ භජසි	206
යං වද තක්කරා රක්ඛ	316
යං වෙ නරස්ස අහිතාය අස්ස	274
යං සාලවනස්මිං සෙනකො	312

ර	පිට්ඨඞ්කා
රක්ඛති තං මහාරාජ	324
රක්ඛිත්වා කසිණං රත්තිං	334
රජ්ජුයා බජ්ඣ මීයාම	328
රඤ්ඤො මූගො ච පක්ඛො ච	2
රඤ්ඤොම්හි අත්ථකාමො	126
රඤ්ඤො හිතං දෙවහිතං	370
රතනං දෙව යාචාම	356
රථං නිය්‍යාදයිත්වාන	10
රථාවති කිම්පුරිසී	320
රම්මා වනචෙත්‍යානි	152
රහදෙ අයං මුත්තකරීසපූරෙ	92

රා

රාජපුත්ති ච නො මාතා	446, 466
රාජපුත්ති ච වො මාතා	466
රාජායතනා කපිත්ථා	106
රාජා සණ්ඩකාමො තෙ	316
රාජා සබ්බවිදෙහානං	78
රාජාසි ලුද්දකම්මො	116
රාජාහමස්මි කාසීනං	56, 64

රු

රුක්ඛං නිස්සාය විජ්ඣිත්වා	168
රුක්ඛො හි මය්හං පද්වාරෙ සුජාතො	290

රූ

රූපෙ සද්දෙ රසෙ ගන්ධෙ	224

රො

රොදන්තෙ දරකෙ දිස්වා	390

ල

ලඞ්ඝිකා මුට්ඨිකා වෙත්ථ	242
ලද්ධවාරො කතොකාසො	350
ලද්ධද්වාරො ලභෙ ද්වාරං	258
ලද්ධං සුඛං මජ්ජති අප්පපඤ්ඤො	300
ලද්ධාන මානුසත්තං වෙ	236
ලද්ධෙය්‍යං ලභතෙ මච්චො	194

ලා

ලාබා රසරත්තහාතුවජ්ජී	236
ලාජා ඔලොපියා පුප්ඵා	472
ලභා වත මෙ අනප්පරූපා	298
ලාභා වත විදෙහානං	342

ලු

ලුඤ්චන්ති ගීවං අථ වෙඨයිත්වා 90

ලෙ

ලෙනඤ්ච තාණං අරණං අනඞ්ගණං 84

ලො

ලොක්‍යං සජන්තං උදකං 168
ලොභා ඛණන්ති අත්තානං 188
ලොවිජ්ජාලඞ්කාරාභා 314
ලොහිතක්ඛා සහස්සාහි 154
වච්ඡ දන්තමුඛා සෙතා 334
වජ්ජන්තු භොනෙන්ත අමච්චඤ්ච 442
වත්ථානි වත්ථකාමානං 376
වඳතෙ මෙ විමානස්මිං 220
වන්දිත්වා රොදමානො සො 362
වන්දිත්වා සිරසා පාදෙ 262
වග්ගාහි පරියායිත්වා 372, 388, 392
වරං වෙ මෙ අදෙ සක්ක 354, 460

වා

වාචා කතා ගිද්ධිකතා ගහිතා 184
වාණිජ්ජානං යථා නාවා 204
වායමෙථෙව පුරිසො 26
වාරිජස්සෙව මෙ සතො 438
වාලවීජනිමුණ්හීසං 14
වාලුකායපි ඔකිණ්ණා 446

වි

විකාසිතා චාපසතානි පඤ්ච 170
විචිත්තවත්ථාභරණා 210
විජයම්පි මය්හං මහෙසිං 116
විජයාය වචො සුත්වා 190
විජයො ච සුනාමො ච 200
විජිතානි තෙ මහාරාජ 110
විත්තීහි මං විඳති සූත දිස්වා 104, 106, 110, 112
විදිතානි තෙ මහාරාජ 98
විදෙඩාස්මිං පුළුසලෙලන 56
විධමං දෙව තෙ රට්ඨං 358
විධූර වසමානස්ස 250
විනීතො සිප්පවාදනෙන්තා 260
විනෙතුං විගණ්හා වෙත්ථ 240
විමානං උපපන්නාසි 152
විවිධානි පුප්ඵජාතානි 436, 440, 452

වි	පිට්ඨඞ්කා
විවිධානි ඵලජාතානි	436, 440, 452
විභෙදකා නාලිකෙරා	410
විවාදප්පත්තා දුතියො	52, 54
විවිච්ච භාසෙය්‍ය දිවා රහස්සං	314
විවිධෙහි උපායෙහි	306
විරූළ්හ මූලසන්තානං	6
ව්‍යග්ඝීනසා ලොහ පිට්ඨා	424

වී

වීතිවත්තාසු රත්තිසු	338
වීසතිඤ්චෙ වස්සානි	8
වීසතිඤ්චෙව වස්සානි	12
වීසතිං තස්ස සොවණ්ණා	246

වු

වුත්තිං ච පරිහාරඤ්ච	342

වෙ

වෙද න තාණාය භවන්ති රස්ස	174
වෙදෙහස්ස වචො සුත්වා	190, 194, 198, 202
වෙධං අස්සත්ථපත්තං ව	434
වෙධාමි රුක්ඛො විය ඡිජ්ජමානො	220
වෙල්ලාලිනො වීතමලා	336
වෙළුරිය වණ්ණූපනිභං	418
වෙසමා අග්ගිසමා ජාලා	44
වෙස්සන්තරඤ්ච මද්දිඤ්ච	478
වෙහාසයා මෙ බග්ගුකා	108

ස

ස කත්තා තරමානොව	362
සකං නිවෙසනං පත්තං	156
සකුණී මානුසිනීව	482
සකුණී හතපුත්තාව	160, 374
සක්කච්චං තෙ උපට්ඨාසි	100
සක්කත්වා සක්කතො හොති	4
සක්කා න ගන්තුං ඉති මය්හ හොති	264
සඞ්ඛාහමස්මි දෙවින්ද	460
සඞ්ගාමමග්ගමාවිකත්ව	116
සඞ්ඛිපිංසු පථං යක්ඛා	390
සඞ්ඝට්ටයන්තා සිඞ්ගානි	382
සචෙ එසා පවත්තෙත්ථ	394
සචෙ කිර ත්වම්පි භූරිපඤ්ඤ	306
සචෙ ගච්ඡසි පඤ්චාලං	318, 324

ස පිට්ඨඞ්කා

සචෙ ච කිඤ්චි කාලෙ 352
සචෙ ච යූපෙ මණිසඞ්ඛමුත්තං 180
සචෙ ච රාජා පථවිං විජිත්වා 184
සචෙ ත්වං දට්ඨුකාමාසි 12
සචෙ ත්වං න ඉච්ඡසි 152
සචෙ ත්වං න කරිස්සසි 360, 430
සචෙ ත්වං නිච්ඡසෙ දට්ඨුං 430
සචෙ පස්සසි මොක්ඛං මෙ 326
සචෙ මෙ දසං දසිං වා 400, 402
සචෙ මෙ හත්ථෙ ච පාදෙ ච 338
සචෙ මං චීතනිත්වාන 340
සචෙ මංසං ච පාතබ්බං 338, 340
සචෙ වො රාජා කුරුඛෙත්තවාසී 254
සචෙ වො වුය්හමානානං 346
සචෙ සො සන්තරත්තෙන 268
සචෙ හි අග්ගි අන්තරතො වසෙය්‍ය 174
සචෙ හි කත්තෙ අනුසාසිතා තෙ 266
සචෙ හි ධනකාමොසි 156, 158
සච්චං හි දෙවා විදූහු කුරූනං 248
සචෙ හි පුත්තා උරගූසභස්ස 168
සචෙ හි සො ඉස්සරො සබ්බලොකෙ 178
සචෙ හි සො සුජ්ඣති යො හනාති 178
සචෙ හි සංසාරපථෙන සුජ්ඣති 204
සච්චං කිරෙවමාහංසු 438
සච්චඤ්ච ධම්මො ච දමො ච චාගො 214
සච්චවාක්‍යසමත්‍යඛෙගා 222
සජොතිභූතා ජලිතා පදිත්තා 88
සජොතිභූතා පථවිං කමන්ති 86
සට්ඨා ච ලුද්දා උපලද්ධබාලා 180
සතං හත්ථී සතං අස්සා 232
සත්ත අස්සසතෙ දත්වා 378
සත්ත ඉත්ථිසතෙ දත්වා 378
සත්ත ජෙට්ඨා මහාරාජා 210
සත්ත දසීසතෙ දත්වා 380
සත්ත ධෙනුසතෙ දත්වා 380
සත්ත නො මාසෙ වසතං 428, 456
සත්තමී ච ගති දෙව 210
සත්ත රථසතෙ දත්වා 378
සත්ත හත්ථිසතෙ දත්වා 378
සත්ත උසු තොමර භෙණ්ඩිවාලා 218
සත්තිමෙ සස්සතා කායා 196
සත්තියො තෙලධොතායො 334
සද්දහාමි මහාරාජ 294
සද්ධාය දානං දදතො 430
සද්ධාය සුනිවිට්ඨාය 110

	පිට්ඨඞ්කා
සද්ධා ලොභ සුසඞ්ඛාරො	222
සන්තං හි සාමො වජති	64
සන්තිකෙ මරණං තුය්හං	354
සන්තිමාණව පුත්තා මෙ	342
සන්ති වෙහාසයා අස්සා	326
සන්ති වෙහාසයා නාගා	326
සන්ති වෙහාසයා පක්ඛී	326
සන්ති වෙහාසයා යක්ඛා	326
සන්දිට්ඨිකං කම්මඵලං	24
සන්ධාවමානං තං රථෙසු යුත්තං	218
සන්නද්ධො මණිවම්මෙන	334
ස පුණ්ණකො අත්තමනො උදග්ගො	288
ස පුණ්ණකො කාමවෙගෙන ගිද්ධො	234
ස පුණ්ණකො කුරූනං කත්තසෙට්ඨ	272
ස පුණ්ණකො කුරූනං කත්තසෙට්ඨං	288, 290
ස පුණ්ණකො භූතපතිං යසස්සිං	236
ස පුණ්ණකො වෙපුල්ලමාභිරූහි	236
සප්පි තෙලං දධිං ඛීරං	472
සබලො ච යාමො ච දුවෙ සුපාණා	216
සබ්බං උපට්ඨපෙථ යඤ්ඤං	118
සබ්බං පටිපාදෙථ යඤ්ඤං	118
සබ්බෙඤ්ඤ මච්චා සධනා සභොගා	174
සබ්බමෙව හි නූනෙතං	198
සබ්බම්හි තං අරඤ්ඤම්හි	484
සබ්බ රතනස්ස යඤ්ඤෙසු	128
සබ්බසංහාරකො නත්ථි	294
සබ්බස්මිං උපක්ඛටස්මිං	144
සබ්බානි එතානි සුභාසිතානි	228
සබ්බාභිභූතාහුධ ජීවිකත්ථා	176
සබ්බා සීමන්තිනියො	126
සබ්බෙ පතිංසු නිරයං	146
සබ්බෙපි මය්හං පුත්තා	118, 120
සබ්බෙ වජන්ති නිරයං	124
සබ්බෙ වජන්ති සුගතිං	122, 124, 128
සබ්බෙ වණ්ණා අධම්මට්ඨා	82
සබ්බෙ වනා ගන්ධමයා	74
සබ්බෙව සන්තා කරොථ	190
සබ්බෙසු විප්පමුත්තෙසු	144, 146
සබ්බො ජනො පබ්‍යධිතො	50
සභාවං විචින්තයන්තස්ස	356
සමඞ්ගී කත්වා පමදහි යක්ඛං	252
සමජ්ජා වෙත්ථ වත්තන්ති	242
සමණං බ්‍රාහ්මණං වාපි	190
සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ නූන	400, 452
සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි	260

පිටුඅංක

සමතුල්‍යානි භූතානි	194
සමනොමාදක සම්පන්නං	244
සමාකුලං පුරං ආසි	358
සමාගතා ජානපද	14, 266, 268, 292, 346, 484
සමාගතානං ඤාතීනං	478
සමානසුඛදුක්ඛමහා	452
සමාරුහන්තං ඛුරසඤ්චිතං ගිරිං	218
සමාරුහන්තං නිරයං	218
සමාරුහන්තං පබ්බත සන්නිකාසං	218
සමාසනා හොථ මයාව සබ්බෙ	254
සමා සමන්තා පරිතො	150
සම්ගාජිත මද්දකබ්බං	50
සමුද්දජා හි මෙ මාතා	150
සමුද්දෙ මාසො හරතො ච	82
සමුද්ධටො මෙසි තුවං පපාතා	272
සම්මතාලක්ඛ චුණ්ණක්ඛ	242
සම්මද්දතෙව ගන්ධෙන	420
සම්මුය්හාමි පමුය්හාමි	76
ස රාජා පරිදෙවිත්වා	64
ස රාජා පරිදෙවෙසි	62
ස ලොමහට්ඨො මනුජිනෙද	80
ස ලොමහට්ඨං ඤත්වාන	80
සවෙ එතෙන යානෙන	224
ස සමුද්දපරියායං මහිං	350
ස සෙතච්ඡත්තං සවුපචෙය්‍යං	358, 392
සහස්සගඝං හි මං තාත	466
සහස්සයුත්තං හයවාහිං	110, 112
සඞ්ගහෙතා ච මිත්තානං	250
සංසාර සුද්ධීති පුරෙ නිවිට්ඨා	204

සා

සාකං භිසං මධුං මංසං	392
සා ච සම්මොසඞ්ගතා	200
සා තත්ථ පරිදෙවිත්වා	454
සාතපුත්තා මයා වුළහා	208
සා දෙවතා අන්තරහිතා	64, 74
සා දෙහළිනී සුවිමහිතා	236
සාධූති වත්වාන පහූතකාමො	252
සා නූන කපණා අම්මා	60, 436
සා නූන චක්කවාකීව	160, 374
සා මද්දී නාගමාරුය්හ	482

ස	පිට්ඨඞ්කා
සාමා ච සොණා සබලා ච ගිජ්ඣා	86
සා මොහමස්මි හද්දං වො	74
සායමෙකෙ න දිස්සන්ති	22
සාරයන්ති හි කම්මානි	64
සාලං ඉව පථෙ ජාතං	406
සාලාව සම්පමථිතා	162, 264, 376
සාමිකං අනුබන්ධිස්සං	386
සා සෙනා මහතී ආසි	472, 474
සි	
සිවිං හි දෙවෙසු වදන්ති හෙකෙ	176
සිඟාලා රත්තිභාගෙන	336
සිනෙරුං හිමවන්තඤ්ච	244
සියා විසං සිලුත්තස්ස	166
සිරීසා සෙතපාරිසා	418
සිරො තෙ වජ්ඣයිත්වාන	408
සිවයො දෙව තෙ කුද්ධා	362
සී	
සීලවා ච අලොලො ච	262
සීලවන්තෙසු දජ්ජාසි	364; 388
සීලවා වත්තසම්පන්නො	250
සීසං නහාතෙ සුචිවත්ථෙ	468
සීසං නහාතො උදකෙ සො	362
සීසං නහාතා සුචිවත්ථා	482
සීසං නහාතො සුචිවත්ථො	480
සීහස්ස ව්‍යග්ඝස්ස ච දීපිනො ච	184
සීහා බිලාව නික්ඛන්තා	464
සීහො චෙතං විහෙඨෙය්‍ය	442
සීහො ව්‍යග්ඝො ච දීපි ච	450
සු	
සුකච්ඡවී වෙධවෙරා	384
සුඛකාමා රහොසීලා	28
සුඛං දුක්ඛෙන පරිපාචයන්තා	306
සුඛං වා යදි වා දුක්ඛං	200
සුඛාවහො දුක්ඛනුදො	340
සුඛී හි එකෙ න කරොන්ති පාපං	306
සුජාතා භුජගලට්ඨීව	342
සුජාතා මිගඡාපීව	342
සුණ්හං මාතා රථං දිස්වා	10

සු

	පිට්ඨඞ්කා
සුණක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො	224
සුණාසි සීවලි ගාථා	52, 54
සුණොහි එතං වචනං	328
සුණොහි මෙ මහාරාජ	164
සුතමෙව මෙ පුරෙ ආසි	204
සුතං මෙතං අරහතං	166
සුත්තඤ්ච සුත්තවජ්ජඤ්ච	482
සුත්වාන වාක්‍යං පතිනො අනුජ්ජා	252
සුදස්සනො කරවීකො	110
සුධම්මා ඉති යමාහු	112
සුධම්මං තාවතිංසඤ්ච	244
සුනාමස්ස වචො සුත්වා	190
සුරත්තපාද කල්‍යාණි	340
සුරභි තං වනං වාති	412
සුරභී ච රුක්ඛා නගරා	422
සුරභී සම්පවායන්ති	418
සුරියුග්ගමනෙ නිධි අට්ඨ	26
සුවණ්ණථරුසම්පන්නො	336
සුවණ්ණපිළකාකිණ්ණං	188
සුවණ්ණමාලං සතපත්තඵුල්ලං	288
සුවසාළියසඞ්ඝසුට්ඨං	168
සුවො අහොසි ආනන්දො	352
සුවො ච සුවිං කාමෙයං	320
සුසුඛං වත ජීවාම	46
සුසුඛං වත සංවාසො	332, 344
සුපවිණ්ණො අයං සෙලො	154
සෙණී මොක්ඛා පලාහෙත	306
සෙතපණ්ණී සත්තපණ්ණා	420
සෙතං ඡත්තං සෙතරථො	192
සෙය්‍යො විසං මෙ ඛායිතං	370
සෙවමානො සෙවමානං	206

සො

සො අස්සරාජා විධුරං වහන්තො	266
සො අහං චායමිස්සාමි	24
සො ආගමා නගරං ඉන්දකො	238
සො ආගමා රාජගහං සුරම්මං	236
සො ඔබාහන්තං සිරිං හිත්වා	50
සො ච පණ්ණරසිං රත්තිං	188
සො ච මිත්තෙ අමච්චෙ ච	254
සො චොදිතො බ්‍රාහ්මණියා	404

සො	පිට්ඨඞ්කා
සො ජනො තං අවචාසි	404
සොණදින්නො ගහපති	100
සො තත්ථ ගන්ත්වා රමමානං	404
සො තත්ථ ගන්ත්වා පබ්බතමන්තරස්මිං	268
සො තත්ථ ගන්ත්වා අවච	362
සො තත්ථ ගන්ත්වාන විචින්තයන්තො	268
සො තදු පරිචිණ්ණො මෙ	156
යො ත්වං එවං ගතෙ ඔසෙ	24
සො තෙන පරිචිණ්ණො	168
සො නූන කපණො තාතො	60, 436
සො නූන බත්ථයො එකො	444
සො පුට්ඨො නරදෙවෙන	80
සො පුණ්ණකො කුරූනං කත්තුසෙට්ඨං	276
සො මුහුත්තං ච සඩිත්වා	192
සො ලම්බමානො නරකෙ පපාතෙ	268
සො වනං මෙඝසඞ්කාසං	396
සො හවෙ ඵලමාහත්වා	66
සොහං එවං පජානාමි	22
සොහං කිස්ස නු භායිස්සං	266
සොහං ගන්ත්වා මනුස්සෙසු	114
සොහං තෙන ගමිස්සාමි	364
සොහං දදමි සාරත්තා	348
සොහං සකෙ අභිසසිං	380
සොළසිත්ථි සහස්සානි	350

ස්ව

ස්වාගතං තෙ මහාබ්‍රහ්මෙ	414, 428, 456
ස්වාගතං තෙ මහාරාජ	16, 64, 74, 392
ස්වාගතං තෙ වෙදෙහ	322

හ

හත්ථගතං පත්තගතං	158
හත්ථානීකං රථානීකං	18, 20, 240
හත්ථා පමුත්තො උරගො	162
හත්ථාරුහා අනීකට්ඨා	6, 292, 362
හත්ථාරුහෙ අනීකට්ඨෙ	240
හත්ථාරුළ්හ අනීකට්ඨා	264, 266, 346, 484
හත්ථාරුළ්හ අනීකට්ඨෙ	334
හත්ථාරුහෙ අනීකට්ඨෙ	258

හ	පිටඞ්කා
හත්ථාරොහා අනීකට්ඨා	14
හත්ථී අස්සා රථා පත්තී	324
හත්ථී අස්සෙ රථෙ දත්වා	380
හත්ථී අස්ස රථෙ පත්ති	344
හත්ථික්ඛන්ධතො ඔරුය්හ	358, 476
හත්ථී ගතෙ අස්ස ගතෙ	122
හත්ථී ගවාස්සා මණිකුණ්ඩලා ච	248, 302
හදයං දදෙය්‍යං චක්ඛුම්පි	356
හන්ද ඛො මං අනුජානාමි	322
හන්ද ඛොහං ගමිස්සාමි	320
හන්ද ච ඨානං අතුලානුභාවං	276
හන්ද ච පදුම පත්තානං	138
හන්ද ච මං උපගූහ	138
හන්ද ච මුදුකානි වත්ථානි	138
හන්ද ච විලෙපනෙනත	138
හන්ද තුවං යක්ඛ මමම්පි නෙහි	274
හන්දදානි අපායාමි	158
හන්දදානි ගමිස්සාමි	160
හන්දය්‍ය මං හනස්සු	140
හන්දාහං ගච්ඡාමි පුරෙ ජනින්ද	322
හනන්ති හත්ථෙහි පාදෙහි	304, 308
හරං හත්ථඤ්ච පානඤ්ච	308
හලිද්දකා ගන්ධසිලා	422
හලිද්ද ලොහිතා සෙතා	426
හස්සං අනිජ්ඣාන ඛමං අතච්ඡං	176
හංසො නික්ඛීණ පත්තානි	370
හිත්වාසතපලං කංසං	44
හිමච්චයෙ හෙමවතො	188
හිමවා යථා ගන්ධධරො	470
හිරඤ්ඤං වා සුවණ්ණං වා	364
හීනෙන බ්‍රහ්මචරියෙන	80

සඤ්ඥා නාමානුක්‍රමණිකා

අ	පිටුඅංකය
අකිත්ති	82
අඞ්ග	236, 238
අඞ්ගාති	188, 190, 202
අඞ්ගීරස	82
අඞ්ගා	172
අච්චිමුඛී	166
අච්චුත	118. 414
අජ්ජුන	170
අට්ඨක	80, 220
අනූන	238
අනොජ	118
අභයඞ්කර	113
අමිත්තතාපනා	398
අරිට්ඨ	162, 174
අරින්දම	82
අලාත	188, 190,192, 196, 224
අසිපත්තනිරය	220
අස්සක	80
අස්සකණ්ණ	110

ආ

ආනන්ද	224
ආභස්සර	46
ආරඤ්ජර	364
ආලම්බ	164
ආලම්බන	156, 164

ඉ

ඉන්ද	80
ඉන්දගොත්ත	374
ඉන්දපත්ත	238 288,
ඉන්දෙ	456, 460
ඉරන්දතී	230, 232, 234, 236, 270, 288
ඉසිකාලික රක්ඛිය	82

ඊ

ඊසධර	110

උ	පිටුඅංකය
උපසෙනි	116
උප්පලවණ්ණා	352
උබ්බරී	348
උරුවෙලකස්සප	224
උසීනාර	220
උසීනර	80

එ

එකබුරො	132
එකරාජ	116, 128, 130, 142
එරාවණ	244
එරාවතී	116
එරාවණ	132

ඔ

ඔපරක්ඛී	134

ක

කච්චාන	248
කච්චායන	238
කණ්ණණ්ණාටක	208
කණ්හස්ස	320
කණ්හාජිනං	386, 390, 476, 480
කම්පිල්ලිය	322
කම්බලස්සතර	148
කරවීකො	110
කලිඞ්ග	398
කස්සප	48, 82
කංසස්ස	168

කා

කාකනෙරු	172, 182
කාවින්ද	312, 328
කාසි	2, 56, 64, 68,70, 344
කාසිපුත්ත	152
කාසිරාජ	62, 66
කාසී	148
කාළාගිරි	266
කාළූපකාළ	216

කි — පිට්ඨඞ්කා

කිම්බිලා 104
කිසවච්ඡ 82

කු

කුරු 244
කුරුඛෙත්ත 254
කුවෙර 170, 234, 236, 270
කුරූනං 238, 246

කෙ

කෙතක 246
කෙතුමතී 396
කෙවට්ට 316
කෙසිනී 116
කෙසී 118

කො

කොකිලා 116
කොඤ්ච 252
කොණ්ඩඤ්ඤ 120
කොදුම්බර 372, 386
කොන්තිමාරා 364
කොරව්‍යරාජ 232
කොරව්‍යස්ස 238
කොසියස්ස 156, 318

ඛ

ඛණ්ඩහාල 116, 120, 122, 124, 126, 134, 136, 144
ඛොම 372, 386

ග

ගන්ධමාදන 64, 74, 396, 416, 470
ගන්ධාරා 372
ගවම්පති 118
ගාමණිය 378
ගිජ්ඣ 172, 182
ගුණ 192, 224
ගොතමීපුත්ත 138, 140
ගොයානිය 244
ගොරිමන්ද 298

ඝ

ඝටවීයා 134

ච — පිට්ඨඞ්කා

චන්ද 116, 120, 128, 134, 136, 146
චන්දක 200
චන්දෙ 140
චන්දිමා 170
චිත්තකූට 112
චිත්තලතා 244, 482
චූළනියො 334
චූළනී 316, 318, 324, 352
චෙත 390, 394
චෙතිය 392
චෙතෙහි 394

ජ

ජම්බුදීප 244
ජව 210
ජාම්බවතී 320
ජාලිං 390, 468, 476, 480
ජාලිනා 472, 476
ජාලී 386
ජූජක 396
ජෙතුත්තර 356, 484

ත

තගර 82
තාවතිංසං 244, 246
තුසිත 246
තෙමිය 14

ථ

ථූණ 52

ද

දසණ්ණා 208
දීසාවු 50
දුදීප 80, 172
දෙවදත්ත 224
දෙවවාහවහ 234, 236
දෙවින්ද 312, 328

ධ

ධතරට්ඨ 148, 150, 166, 170, 220
ධනඤ්ජය 232
ධාතා 170

න	පිට්ඨඞ්කා
නන්දන	244, 412
නන්දනෙ	128, 134, 334
නන්ද	116, 338, 340, 342
නරදෙවෙන	312
නායිකා	134
නාරද	48, 212, 220
නාලාගිරි	118
නාලික	396
නිමි	78, 80, 82, 86, 114
නිම්මිත	246
නිසභ	118, 172, 182
නෙමින්ධර	110

ප	
පජාපති	456, 460
පඤ්චාල	144, 246, 314, 316, 318, 324, 330, 334
පඤ්චාලචණ්ඩ	332, 338, 340
පඤ්චාල චණ්ඩා	332, 338, 340
පඤ්චාල රාජස්ස	318, 320, 322
පඤ්චාලා	316, 322
පඤ්චාලියා	314, 316
පයාගසිං	168
පරනිම්මිත	246
පාචීයෙ	244
පිඞ්ගල	196
පියකෙත	252
පිළියක්ඛ	56, 64
පුක්කුස	312, 328
පුණ්ඩරීක	396
පුණ්ණක	118, 232, 234, 236, 246, 268, 270, 276, 288
පුණ්ණ මුඛ	116
පුථුජ්ජන	80
පුප්ඵවතී	116, 130 134
පුරින්දද	2, 80, 354
පොක්ඛරකටී	134

ඵ	
ඵාරුසක	244
ඵුසතී	354, 356

බ	
බාරාණසී	108, 148, 150, 168
බිම්බා	352
බීජක	196, 198, 224
බීරණී	100
බ්‍රහ්මදත්ත	166, 314, 316, 322, 324, 328, 332
බ්‍රහ්මා	456, 460

භ	
භගීරස	80
භද්දජි	224
භද්දසෙන	116
භද්දිය	116
භරත	82
භාගීරථී	172
භාම	70, 72, 74
භාවසෙට්ඨි	198
භූමින්ධරවරුණ	270
භූරිදත්ත	150, 152, 154, 156, 160, 162
භෙරී	352
භොගවතී	234

ම	
මඝව	78, 356
මච්ඡා	246
මද්ද	246
මද්දී	364, 372, 382, 384, 386, 388, 390, 392, 476, 478, 480
මනොජව	82
මනොහර	238
මයූර	252
මසක්කසාර	236, 252
මහාමායා	352
මහොසධ	294, 298, 304, 312 314, 316, 322, 326, 328, 330, 332, 334, 338, 340, 342
මාස	82
මාඨර	318, 320, 322
මාතලි	84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98
මාලාගිරි	172, 182
මිගාජින	48, 50
මිථිලා	28, 46, 50, 84, 106, 316
මිථිලග්ගහ	112, 114, 294
මිස්සක	244

ම — පිට්ඨඞ්කා

මුචලින්ද 80, 170, 396, 418
මුදිතා 116
මොග්ගල්ලාන 224

ය

යම 170
යමුනා 150, 168
යමො 456, 460
යවමජ්ඣක 304
යාමතග්ගි 220
යාමහනු 82
යාමුනා 148, 170
යාමෙ 246
යුගන්ධර 110
යූථපති 118

ර

රථාවතී 320
රාජගහ 236
රාහු 330
රුජා 224
රොරුව 208

ල

ලක්ඛණා 480

ව

වඞ්ක 360, 380, 384, 388, 390, 472
වච්ඡ 320
වජ්ජී 210
වඩ්ඪ 116
වරුණ 148, 170 286
වරුණාදත්ත 118
වරුණො 232, 234
වසවත්ති 114
වසවත්තී 120
වාමගොත්ත 116
වායු 170
වාරුණී 374
වාසව 80, 114, 252, 354, 356
වාසව 174, 236
වාසා 234

පිට්ඨඞ්කා

වාසුදෙව 320
වාසුල 126
විජය 188, 190
විජයා 116
විජයො 224
විදෙහ 78, 148, 244, 316, 340
විධාතා 170
විධුර 228, 230, 232, 236, 248, 250
විනතක 110, 118
විපුල 396
විමලා 234, 282
වෙජයන්ත 244
වෙතරණී 84, 86, 220
වෙදෙහ 30, 50, 82, 84, 112, 114, 188, 294, 318, 320, 322, 324, 330, 332, 334, 338, 340, 342
වෙපුල්ල 236
වෙස්සන්තර 356, 388, 390, 470, 474, 476, 478, 484, 486
වෙස්සවණ 234, 236, 456, 460
වෙස්සාමිත්ත 220

ස

සක්ක 2, 80, 112, 152, 302, 312
සඤ්ජය 356, 360, 464, 470, 480, 482
සඤ්ජයෙන 356
සමුද්ද 82
සමුද්දජා 148, 150, 188
සහස්සබාහු 170
සාගර 80, 172
සාම 56, 60, 66, 68
සාරිපුත්ත 224, 352
සාවත්ථි 108
සිගාල 116
සිනෙරු 244
සිඛිස්ස 320
සිලුච්චය 244
සිවයො 394
සිවිරාජා 220, 320, 322, 354, 356,

ස	පිට්ඨඞ්ක
සිවිරට්ඨ	470
සිවීනං	356, 358, 462
සිඳු	82
සීවලී	26, 52, 54
සුසරා	318
සුජම්පති	82, 356, 462
සුදස්සන	110, 112, 150, 160, 162, 172 182
සුද්ධෝදන	352
සුධම්ම	112, 244
සුනක්ඛත්ත	224
සුනන්ද	116
සුනාම	188, 190, 224
සුභග	162, 168
සුරාමුඛ	118
සූරිය	116, 120, 134, 136, 170
සූර	116
සූරසෙන	246
සෙතසොගන්ධි	396
සෙනක	298, 312, 328, 332
සෙල	80, 126
සොණ	86
සොණ දින්න	100
සොතුම්බර	382
සොව	170
සොමදත්ත	156, 158
සොමනස්ස	30
සොමයාග	82
සොමො	456, 460

හ

හිමවන්ත	172
හිමවා	182, 470
හිරඤ්ඤවතී	234

විසෙසපදානුක්කමණිකා

අ	පිට්ඨංකා
අගරු	412
අගලුචන්දනවිලිත්තා	128, 144
අග්ගපිණ්ඩිකා	122
අග්ගරසභං	170
අග්ගලානි	240
අග්ගිහුත්තං	180, 404
අග්ගිහුත්තකං	400
අග්ගියං	394, 416
අග්ගියානි	472
අග්‍යාගාරං	420
අඝං	404
අඝම්මිගා	382
අඞ්කොලා	418
අඞ්ගහෙතුකා	424
අඞ්ගාරකාසුං	88
අඞ්ගාරිකා	176
අචෙලො	190
අච්චිමන්තං	246
අච්ඡ	242, 450
අච්ඡරෙ	28
අච්ඡසු	10
අච්ඡාදනං	100
අච්ඡිවා	420
අච්ඡෙරං	390
අච්ඡෙරකං	390
අජගරා	382
අජද්ධුමාරී	52
අජිය්‍යං	144
අජ්ජුකණ්ණා	420
අජ්ජුනා	420
අජ්ඣායකො	168
අජ්ඣායකං	182
අජ්ඣෙනං	170
අජ්ඣෙනා	176
අඤ්ඤදත්ථුහරා	308
අට්ටාල	28
අට්ටාලකා	234
අට්ටාලකෙ	240
අට්ඨපාද	424
අට්ඨවංකං	312
අට්ඨංසා	112

අ	පිට්ඨංකා
අතිදනං	116
අතිබලා	426
අතියක්ඛා	378
අතිවාක්‍යං	384
අත්ථඛිණ්ණං	358
අදූභස්ස	168
අදෙන්ති	86
අද්ධනබො	434
අධිකාරකතො	222
අනගාරා	80, 82
අනඤ්ඤධෙය්‍යා	310
අනාමයං	392
අනීකට්ඨා	358, 376
අනීකට්ඨෙ	240
අනුග්ඝාතී	222
අනුවවසගී	372, 374
අනුසාසෙමු	252
අනෙලකං	410
අනොජා	422
අන්තකෙන	22
අන්තරපුරස්මිං	126
අපවිද්ධං	70
අපවිද්ධො	370
අපාරනෙය්‍යං	24
අපාලම්බ	222
අපිළන්ධනං	348
අපුරාණං	26
අපෙඨාටා	422
අබ්භසනන්තරෙ	108
අභිජිඝිංසති	164
අභිජීහනාය	306
අභිදෙසගතො	312
අභිසසිං	380
අභිසමෙහාතෙන්තා	256
අභිසමෙහාස්සං	384
අභූමෙම	364
අභූං	364
අමමං	226
අම්බා	284 410, 418
අම්බුජො	204
අම්මා	438

අ	පිට්ඨඞ්කා
අඞ්ගීරො	264
අයොකූටං	144
අරා	228
අරින්දමො	78
අරියගණා	36, 42
අරියසීලවතො	360
අවජ්ඣා	116
අවෙජ්ඣා	168
අවරුද්ධසි	380
අවරුද්ධකො	464
අවරුද්ධති	392, 394
අවසුච්ජති	436
අවස්සුතිං	230
අවංසිරා	88
අව්‍යාපජ්ඣං	250
අවාකර	466
අවාකරොති	246, 248
අසඞ්ඛුසකවත්තී	262
අසනා	412, 418
අසන්තුලෙය්‍යො	248
අසම්මොදියා	394
අසංයුත්තං	148
අස්සවජ්ජකණ්ණානි	120, 124
අස්සත්ථා	410
අස්සාසකානි	138
අසිලොකො	360
අසී	422
අසොකා	422

ආ	
ආකුච්චා	424
ආඝාතනෙ	96
ආටා	426
ආරබ්බනං	392
ආදූ	2
ආනන්දනො	146
ආපකෙ	440
ආහෙත්ති	100
ආමගිද්ධො	318. 324
ආමලකා	410
ආමාය	100
ආමුත්තමණිකුණ්ඩලා	210, 362
ආමුත්තහත්ථාභරණො	362
ආයාගවත්ථූනි	174
ආයූහතං	248

ආ	පිට්ඨඞ්කා
ආරභො	148
ආරොහනෙ	26
ආලු	468
ආවෙණියං	114
ආසජ්ජ	166
ආසදං	410, 412, 414, 416
ආසභසෙස්සති	164
ආසීවිසෙන	156
ආහිස්සං	400
ආහුතග්ගි	168, 396
ආහුතිං	408
ආළම්බරා	102, 106
ආළාරපම්හා	378
ආළාරිකා	472
ආළාරියෙ	242

ඉ	
ඉක්කා	424
ඉත්තරසම්පයුත්තා	170
ඉජ්ජීගුම්බස්ස	348
ඉන්දගොපකවණ්ණාභො	158
ඉන්දගොපකසඤ්ඡන්නං	150, 368
ඉන්දපුරොහිතා	112
ඉන්දස්සගොත්තස්ස	374
ඉන්දීවරා	422
ඉන්දීවරෙහි	420
ඉබ්භා	186
ඉරිනෙ	448
ඉල්ලියා	32, 470
ඉල්ලියාචාපධාරිහි	378
ඉසෙ	220
ඉස්සත්ථො	56, 60, 64
ඉස්සරො	178

ඊ	
ඊසාව	222
ඊසාදන්තං	356

උ	
උක්කා	162
උක්කුසා	426
උග්ගත්ථනං	482
උග්ගා	358, 360, 362
උජ්ජු	426
උඤ්ඡාචරියාය	398

උ	පිට්ඨඞ්කා
උක්ඛාලදොධා	442
උක්ඛෙජන	414
උතුදම්බෙඩ්සු	402
උත්තමභණ්ඩපෙතා	98
උත්තරාමුඛො	396
උදපානෙ	102, 104
උදරස්සුපරොධන	384
උදුම්බරා	410, 418
උඤ්ඤුපසම්පන්නං	240
උඤ්ඤුලකා	234, 412
උඥතපප්ඵලො	208
උත්තකා	422
උපකට්ඨස්ස	120, 124, 126
උපගුය්හ	254
උපජූතං	164
උපචෙය්‍යං	392
උපයාචිතකෙන	138
උපයානකා	412
උපරිභද්දකා	234
උපසෙනියෙ	52
උපස්සුතිකා	314
උපාධියො	222
උපායනානි	6
උපාරතා	28
උපාසෙමු	190
උම්මග්ගද්වාරං	332
උරගා	178
උරගුසභස්ස	168
උරච්ඡද	234, 236
උරූළ්හවං	356, 358
උලූකස්ස	374, 392
උසීරං	394
උසුකාරො	54
උහුඞ්කාරා	424

එ	
එකපොක්ඛරා	12, 472
එණෙය්‍යා	242, 422, 426
එණෙය්‍යං	168
එතෙතා	16
එසිකා	240
එළම්බරක	420

ඔ	පිට්ඨඞ්කා
ඔකචරෙන	316
ඔකන්දමසි	440
ඔකසම්පන්නං	244
ඔක්කන්තාසන්තං	322
ඔක්කාමුඛෙ	186
ඔගාළ්හං	168, 170
ඔග්ගමනෙ	26
ඔචිනායතු	2
ඔජිනාමසෙ	190
ඔට්ඨගීවියො	234
ඔදනීයාඝරා	240
ඔදරියා	178
ඔධිසුඞ්කං	246
ඔපපාති - කා	284
ඔපවුය්හං	356
ඔපුප්ඵපද්මා	152
ඔපුප්ඵානි	368
ඔරෙන	162
ඔරොධා	376
ඔලොපියා	472
ඔවට්ටා	42
ඔවද්ධපිණ්ඩිකො	434
ඔසධ්‍යා	166, 442
ඔහාරිනී	314

ක	
කකණ්ටකො	294
කකුධා	412
කක්කටා	424
කක්කාරු	424
කඞ්ගු	294, 472
කච්චිකාරා	418
කඤ්ජනවෙල්ලිවිග්ගහා	234
කටං	174, 198, 246
කටෙරුකෙහි	420
කටෙරුහා	422
කණවෙරා	420
කණිකාරවනං	132
කණිකාරා	160, 420, 422
කණිකාරො	236
කණ්හජිනො	382
කණ්හස්ස	320
කතමායා	424
කත්තසෙට්ඨො	268
කත්තා	232, 248, 362
කත්තාරං	226
කත්තෙ	270, 276, 360, 362
කථජ්ජ	372, 374

ක	පිට්ඨඞ්කා
කදම්බා	418, 424, 426
කදලිමිගා	242, 426, 452
කදලියො	420
කණෙරුසඞ්ඝස්ස	368
කපණලද්ධෙහි	138
කපල්ලෙ	48
කපිඤ්ජරා	424
කපිත්ථනා	410
කපිත්ථා	106, 410, 418
කප්පාසපිචුරාසි	158
කප්පූරා	422
කමණ්ඩලුං	66, 404
කම්බුකායූරධරා	150
කම්බොජකානං	178
කම්මං	48
කම්මධෙය්‍යසු	260
කම්මනා	24
කම්මබන්ධූ	82
කම්මාරානං	162
කඨිනො	90
කරතියො	420
කරවියා	424, 426
කරෙරිමාලා	418
කරොටියා	486
කලම්බ	468
කලම්බකා	420
කලම්බකෙහි	418
කලාපසන්නද්ධා	186
කලිං	174, 198, 246
කලිඞ්ගු	422
කලූතං	464
කවචානි	472
කව්‍යපථානුපන්නා	184
කසිණං	334
කසිරං	8
කළාරො	434
කංසපජ්ජොතනෙ	384
කංසූපධාරණා	380

කා	
කාකොලසඞ්ඝා	86
කාකොලසඞ්ඝෙහි	216
කාකොලා	448, 454
කාචම්හමයා	234, 236
කාතියාන	268, 272
කාපුරිසෙන	326

කා	පිට්ඨඞ්කා
කාමවණ්ණිනී	270
කාමසා	156
කායූරධාරිනො	140
කාරණ්ඩං	316
කාරණිකා	94
කාලං	68, 154
කාසං	384
කාසිකසුචිවත්ථධරා	128, 142
කාසියානි	372, 386
කාසුං	2
කාසුමාරියො	64, 76, 414, 428
කාහනති	386
කාළකා	424
කාළා	234
කාළායසං	44
කාළාමෙය්‍යා	424
කාළියා	422
කිංසුකා	420
කිංසුකවල්ලියො	422
කිබ්බිසකාරිනා	158
කිබ්බිසං	62
කිම්පුරිස	244
කිම්පුරිසී	320
කිම්පුරිසෙ	368
කිලමථුද්දසං	24
කිලීලියා	44
කිසිත්ථ	364
කිසියා	228
කීටා	178, 382
කුකුත්ථකා	424
කුක්කුටා	424
කුකුහා	240, 424
කුඤ්ජරං	366
කුඤ්ජවාදිකා	424
කුටජං	368
කුටජා	412
කුටජී	410
කුටුම්බා	472
කුට්ඨා	410, 420, 422
කුඩමුවී	202
කුණාලකා	240
කුණ්ඩලා	186
කුණ්ඩලිනො	128, 142, 144
කුථනතිං	84
කුප්පිලසාදිසා	188

කු	පිට්ඨඞ්කා
කුබ්බරො	222
කුමීනාමුඛෙ	438
කුම්භථූණිකො	242
කුම්භීලා	242, 422
කුම්මෙහාදරා	434
කුම්මාසො	472
කුම්මී	370
කුරරා	426
කුරරී	160, 374
කුරියා	262
කුරුඞ්යො	288, 290
කුරුඞ්නං	226
කුලාවකං	160
කුලාවරා	420
කුලාවා	424
කුලීරකා	424
කුසං	384
කුසලං	14
කුසුම්භරා	420
කූටං	94
කූටාගාරෙ	388
කූටෙ (පාස)	324
කෙතක	234
කෙතකා	420
කෙබුකෙ	26
කෙයූරා	154, 156
කොක	242, 450
කොකනිසාතකා	424
කොකිලා	412, 426
කොඤ්චං	368
කොටුම්බරානී	32
කොට්ඨා	424
කොට්ඨු	424
කොදුම්බරානි	372, 386
කොධසා	66
කොනතිමනතී	340
කොනතිමනතීසුනිට්ඨිතං	340
කොමාරිකා	234
කොරණ්ඩකා	422
කොලං	468
කොලිනියායො	96
කොලියා	234
කොවිළාරා	410, 418
කොසම්බා	412
කොසුම්භඵලකසුසෙසාණි	340

ඛ	පිට්ඨඞ්කා
ඛග්ගස්ස	368
ඛග්ගා	424
ඛජ්ජූරී	234, 410
ඛණ්ඩත්තිකං	444
ඛණ්ණෙත්තා	450
ඛත්තසඞ්ඝ පරිබ්බූළ්හං	14
ඛත්තසඞ්ඝ පරිබ්බූළ්හො	164
ඛත්තියමන්තා	184
ඛන්ධාතිවත්තනත්ති	96
ඛරමුඛානි (දක්ඛිණාවත්තසඞ්ඛ)	472
ඛරාජිනං	372
ඛරාජිනො	164
ඛායිතං	370
ඛාරිකාජං	372
ඛුජ්ජවෙලාපකාකිණ්ණෙණ	354
ඛුද්දකපපාජ්	414
ඛුද්දපුප්ඵියො	422
ඛුරප්පං	336
ඛොමකොදුම්බරානි	372, 386, 482

ග	
ගණිකායො	240
ගණ්ඩසිලා	422
ගන්ධිකෙ	242
ගවජා	242
ගවපප්ඵලො	290
ගවයස්ස	368
ගාමණියෙහි	32, 34, 38, 40, 378, 470
ගිජ්ඣගම්මකං	482
ගිරිකණ්ණිකා	420
ගිරිගබ්භරවා…නො	368
ගිරිගබ්භරා	66, 76
ගිරිගබ්භරං	396
ගිරිපුන්නාගා	410
ගිරිබ්‍රහා	110
ගුග්ගුලා	422
ගුණ්ඨකායූරධාරිනං	334
ගොටවිසො	194
ගොණසිරා	424
ගොධකා	424
ගොධා	472
ගොණකෙ	388
ගොහනුබ්බද්ධෙන	384

ඝ — පිට්ඨඞ්කා

ඝතසිත්තා 150
ඝරණියො 124, 126

ච

චක්කවාකා 240, 426
චක්කවාකී 160
චඞ්කොටා 424
චච්චරෙසු 148
චතුද්වාහිං 388
චත්තා 118
චන්දනචොසිතෙ 30
චන්දන මරකතගත්තෙහි 134
චන්දියෙන 140
චමරි 424
චමරිමොරහත්ථෙහි 388
චම්පකදලවීමිමිස්සායො 138
චම්පෙය්‍යකා 234
චම්මානි 472
චලනී 424
චාතුමස්ස 188
චාතුරන්තො 350
චාරුතිම්බරුක්ඛා 410
චිත්තායා 172
චිත්‍රකා 424
චිත්‍රගග්ගලෙ 356
චිත්‍රගග්ගලෙරුඝුසිතෙ 356
චිත්‍රපෙක්ඛූ 368
චිත්‍රා 240, 242
චීරරත්තතපස්සිනො 156
චීරං 372
චූළෙඤ 228
චූළාසීතිමහාකප්පෙ 196
චෙතපාමොක්ඛා 392
චෙලකෙද 424
චෙලාපක 354
චෙලුක්ඛෙපො 292
චෙලුක්ඛෙපං 146
චොරකා 422

ඡ

ඡකලො 208
ඡාප 160, 348

ජ — පිට්ඨඞ්කා

ජක්ඛුසුමු 214
ජටං 410, 412, 414, 416
ජටිනී 442
ජටී 164
ජනසන්ධා 254
ජනාධිප 456
ජම්බු 234, 410, 418
ජම්බොනද 234, 236
ජලෙල 242
ජාතවෙදං 410, 412, 416
ජාතු 48, 102, 106, 224
ජාලකා 420
ජිගිංසං 156
ජිම්හං 54
ජීවජීවකා 424, 426
ජීවඤ්ජීවකා 240
ජීවපුත්තා 412
ජීවසොකිනං 386, 428, 456
ජෙජස්සන්තං 366

ඣ

ඣාපිතා 424
ඣාමකා 422

ඩ

ඩංසා 414

ත

තක්කාරී 420
තගරා 410, 420, 422
තක්කලානි 468
තපනීය කප්පනෙහි 130
තම්බකට්ඨී 466
තරච්ඡ 242
තාරාචිතා 410
තාලාවචරං 242
තාලීසා 422
තිණසරානි 120
තිත්තිරා 424
තිත්තිරායො 424
තිදිවොකචරා 236
තින්දුක 64, 76
තින්දුකානි 414, 428
තිපුරං 30

ති	පිට්ඨඞ්කා
තිම්බරුත්ථනී	342
තිලකා	234
තුඞ්ගවණ්ටකා	422
තුරියතාළිකසංඝුට්ඨං	242
තුලසීහි	420
තුලා	254, 256
තූ	
තූලියා	424
තෙ	
තෙලධොතායො	334
තෙවිජ්ජසඞ්ඝා	180, 186
ත්‍ය	
ත්‍යජ්ජ	448
ථ	
ථණ්ඩිලසායිනී	480
ථරුග්ගහා	336
ද	
දකරක්ඛිතො	346, 348
දක්ඛිණාසා	388
දක්ඛිසි	368, 396
දක්ඛෙමු	200, 274
දජ්ජුං	6
දජ්ජෙමු	214, 270
දත්තා	162, 164
දදෙමු	280, 286
දද්දල්ලමානං	238
දද්දල්ලමානා	100
දසවරා	356
දසීමකවකො	420
දිට්ඨා	22
දිත්තරූපා	96
දින්දිභා	424
දින්දිමානි	472
දිරසඤ්ඤු	174, 184
දිවං	78
දිව්‍යං	136
දිවෙය්‍යා	150
දිසම්පති	26, 84, 308
දීපියො	424
දීපෙ	378

දු	පිට්ඨඞ්කා
දුජ්ජවචා	96
දුනිධුරා	52
දුන්දුභි	346
දුභතො	368
දුභිං	48, 156
දුභී	168
දුමපරියායෙසු	410, 416
දුයට්ඨං	400
දුරභිසම්භවං	120, 124, 126
දුස්සිකෙ	242
දුහති	4
දෙඩ්ඩුභස්ස	166
දෙණ්ඩිමා	186
දෙණ්ඩිමානි	346, 472
දෙවකුඤ්ජරො	78
දෙවවණ්ණී	212
දෙවො	166
දෙස්සියා	458
දෙමිලා	410
දෙසිනාමුඛං	192
දෙහළො	228
ධ	
ධනීයති	230
ධනු	420
ධම්මං	48
ධම්මගූ	228
ධරණීරුහං	354
ධවා	412
ධීති	432
න	
නකුලා	424
නක්ඛත්තෙ	402
නගා	82
නඞ්ගලකොටිවද්ධො	318
නජ්ජුහා	410, 416, 424, 426
නටනට්ටකගායකෙ	242
නදීවරා	426
නන්දි	146, 486
නන්දිකා	412
නන්ධතො	222
නරකෙ	272
නරද	422
නාරියො	96, 150, 350

න	පිට්ඨඞ්කා
නවමියං	400
නහාපකසූතභාතා	142, 144
නහාපකසූතභාපිතා	128
නළකා	426
නළගබ්භවණ්ණා	82
නළපී	422
නළසන්නිභා	424
නාගකුඤ්ජර	228
නාගනාසූරූ	342
නාගමාලිකා	234
නාගවල්ලිකා	422
නාගා	424
නාදියො	422
නාභ්‍යා	228
නාරදපබ්බතා	456
නාළිකෙරා	410
නික්කිණිත්වා	466
නික්කිණිස්සාමි	466
නික්කිණෙය්‍යුං	158
නික්කීතා	476
නික්ඛං	154
නික්ඛරජ්ජුහි	378
නික්ඛීණපත්තො	370
නිධානං	2
නිගළ	52
නිගළබන්ධකා	120, 124, 136
නිගුණ්ඩී	418
නිග්‍රොධා	410
නිසඤ්ඤූසි	2
නිද්දාසූකරා	242
නිජ්ඣාපෙතුං	394
නින්නීතා	132
නියකොභාතා	332
නියතිං	196, 198
නියතියා	200
නිරජ්ජති	378
නිලිවත්ථඵලො	208
නිවාපො	66
නිසම්මකාරිනො	308
නිහතමානෙ	242
නිහතෙ	242

නී

නීධුරො	52
නීපා	412
නීලකා	424
නීලපුප්ඵී	420
නීලියා	422
නීවාරො	426
නෙත්තිංසබද්ධා	16
නෙත්තිංසවරධාරිනො	160
නෙත්තිංසා	336
නෙලඞ්ගො	222
නෙත්තිංසො	142
නෙලපත්තිං	446

ප

පකතො	392, 404
පකිරචාරිං	82
පකිරහරි	168
පකිලෙදයිත්වා	90
පක්ඛරං	192
පක්ඛරෙ	470
පක්ඛරො	222
පෙක්ඛා	2
පගබ්භිනා	208
පංකදන්තා	356
පංකදන්තො	414
පංගුරා	420
පචලාකා	424
පඤ්චචූළං	100
පඤ්චමාලිනං	368
පටංගා	178, 382
පටිකුත්තකා	424
පටිසං	126
පටිච්ඡදං	50
පටිච්ඡදෙ	222
පටිපාදුකං	482
පටිභාණානි	136
පටිභොගො	164
පටිමුක්කා	52
පටිසන්ථතං	16
පණවදෙණ්ඩිමා	242
පණවා	186
පණ්ඩරජත්ත	222
පණ්ඩිතියං	2
පණ්ඩුකම්බලා	372
පණ්ණකං	16
පතතංවරො	156
පතොදෙ	224
පතිරාජෙහි	370

ප	පිට්ඨඞ්කා
පඤ්ජකාරකා	358, 376
පත්තිමතී	314
පත්ථරෙන	318
පච්ඡියො	240
පදං (පථං)	154
පදීපියා	280, 284
පදුමුත්තරො	422
පද්ධගු	310
පද්ධචරා	232
පද්ධො	350
පදුමකං	368
පදුමකා	418, 422
පද්වාරෙ	290
පධංසෙතුං	394
පනසා	410
පනුන්න	216, 248
පපා	102, 104
පප්පොන්ත	352
පබ්බතාතො	6
පභින්නං	358
පම්පකා	424
පරත්ථද්ධො	156
පරදාරගමනස්ස	208, 210
පරපෙස්සිතාය	178
පරිකරිංසු	392
පරිග්ගහං	226
පරිබොධො	240
පරියාපුණාථ	476
පරිවදන්තිකා	426
පරිවදෙන්තිකා	472
පරිසුම්භන්ති	304, 308
පරිසුම්භනා	384
පරූළ්හකච්ඡනඛලොමා	356
පරූළ්හකච්ඡා	82
පලපුටස්ස	206
පලමෙහසි	6
පලසතං චම්මං	340
පලසතා	242
පලාපෙන	90
පලිස්සජ්ජ	476
පලිස්සජිත්ව	290
පලුග්ගං	18
පල්ලඞ්කසු	388
පල්ලලස්මිං	160, 370, 374
පවනෙ	390
පවළ්හා	54

ප	පිට්ඨඞ්කා
පවස්සතො	374
පවාසං	128
පව්‍යධිතා	150
පව්‍යධිතො	50
පසද	422, 426
පසාදියා	412
පසූරා	116
පයෙසමු	404
පළඤ්චරි	196
පලිසං	240
පංසුකූලානං	42
පාකහංසා	426
පාටලියො	410
පාටලී	418, 422
පාටිහාරියපක්ඛං	100, 104, 108
පාචීනා	247
පාණිස්සරෙ	242
පාතුරහු	78, 84
පාථෙය්‍යං	402
පාදංසු	398
පාපත්ථං	8
පාරිකා	66, 68
පාරිච්ඡත්තං	244
පාරිජඤ්ඤ	418
පාරෙවටා	426
පාරෙවතා (රුක්ඛ)	410
පාවුසා	242
පාසන්ති	408
පාහුනො	16, 392
පිඞ්ගල	246
පිඞ්ගලො	434
පිඞ්ගියං	168, 681
පිඞ්ගුලායො	424
පිචු	424
පිඤ්ජරොදකං	450
පිට්ඨිමතී	314
පියකා	234
පියඞ්ගුකා	422
පියානන්ද	412
පියාදුත්තා	412
පියාල	64, 76
පියාලානි	414, 428
පීතන්සිතො	142
පුක්ඛුසකුලෙ	126
පුචිමන්දත්ථානී	234
පුණ්ණපත්තං	408

ප	පිට්ඨඞ්කා
පුත්තජීවා	412
පුථුය සඤ්ඤං	114
පුථුලොම	244
පුථුලොමමච්ඡා	396
පුන්නාගා	410
පුප්ඵමල්‍යාවිකිණ්ණං	132
පුප්ඵාභිහාරස්ස	150
පුබ්බපථානුගතෙන	230
පුමුනා	60
පුරිසකාරියං	24
පුරිසව්‍යග්ඝා	170
පුරිසාලු	422
පූගානි	414
පෙතං	80
පෙත්තිකසම්භවං	356
පෙත්තිකං	364
පෙලකා	424
පෙසකාරා	298
පෙස්සියා	54
පෙස්සියො	438
පෙසෙස්ස	262
පෙළාබද්ධං	330
පොක්ඛරසාතකා	424
පොටකිලං	384
පොථෙන්ත	242
පොරිසියං	184
ප්ලවඞ්ගමෙ	382
ඵණිජ්ජකො	420
ඵලිකාසු	102, 104
ඵුස්සිතග්ගළෙ	388
බ	
බකා	424
බදරානි	410
බන්ධුකපුප්ඵෙහි	246
බරිහිනං	368
බලග්ගානි	240
බලචක්කපාදෙ	434
බලත්ථා	394
බලාකා	424
බලිබද්දා	436, 438, 440
බලිසා	204
බලියක්ඛා	424
බහුතසො	424
බහුදුක්ඛපොසියා	138
බහුමංසසුරොදනං	390

බ	පිට්ඨඞ්කා
බාලමත්තා	2
බින්දුස්සරා	398, 474
බිම්බජාලං	368
බිලකතා	92
බිලඞ්ගා	304
බිලසතං	140, 142
බිළාරා	242
බිළාලී	468
බෙලුවදණ්ඩං	404
බෙල්ලා	468
බොහුක්ඛස්ස	296
බ්‍රහා	66, 68
බ්‍රහාබාහූ	150
බ්‍රහාවනෙ	60, 62, 68, 208, 364
බ්‍රහ්මබන්ධු	116, 402
බ්‍රහ්මයානං	460
බ්‍රහ්මා	178
බ්‍රහ්මෙ	402, 404, 406
බ්‍යපීතා	432
භ	
භකුටී	458
භගිනිමාලා	234
භග්ගනාසකො	434
භග්ගපිට්ඨී	434
භණ්ඩී	422
භණ්ඩු	424
භද්දමුත්තා	422
භල්ලාටක	468
භල්ලියො	412
භවෙය්‍යා	410
භවො	250
භස්මරාසි	166
භස්සරා	424
භාතුපරිසරං	168
භිසං	392
භුසං	8. 24
භූතපත්තී	178, 236, 302
භූනහච්චං	480
භූනහච්චා	468
භූනහතා	134
භූනහුනො	274
භූමිවඩ්ඪනො	10
භෙකා	178
භෙරවා	86
භෙරී	186
භෙස්මං	150

භ පිට්ඨඞ්කා

භෙස්මා 116
භොගලුඤ්ජෙ 404
භොවාදී 178

ම

මකරා 242, 422
මකසා 414
මක්කටා 424
මග්ගනායෙන 472, 474
මඞ්ගල්‍යං 154
මච්ඡා 86, 92
මච්ඡානං 22
මච්චු 26
මච්ඡගුම්බ 242
මඤ්ජාත්මඤ්ජෙ 242
මණිවම්මෙන 334
මණ්ඩූකඡාපියා 164
මත්තිකං 356
මඤ්ජූලකා 424
මඤ්ජූලකෙහි 452
මධුක 64, 76
මධුකා 410
මධුකෙ 414, 428
මධුගන්ධියා 422
මධුගන්ධියො 422
මධුපිණ්ඩිකා 402
මධුලට්ඨී 422
මධුවිප්ඵලං 396
මනුජා 90, 92
මනොජවො 214
මන්තපදනි 178
මන්දාලකෙහි 32, 246
මයූරකොඤ්චාභිරුදං 150
මයූරකොඤ්චාභිරුදෙ 354
මලෙල 242
මසං 410, 412, 414, 416
මසාරගල්ලිනො 234
මහා 108
මහානාමා 420
මහාමණ්ඩල 22
මහාසෙනෙන 22
මහිසා 382, 424
මහොදිකං 396
මංසකාජං 168
මංසි 420
මංසූපසෙවනං 386

ම පිට්ඨඞ්කා

මාගධ 354
මාණියෙ 482
මාතඞ්ගං 366
මාතියා 82
මානුසිනී සකුණී 482
මාලධාරිනො 366
මාලධාරි 366
මිගරථ 34, 40
මිගසම්මිත 58, 66
මිගසප්පිං 408
මිත්තදුබ්භො 274, 308
මිත්තදූභි 158
මිත්තදුභො 4
මිත්තද්දූනො 94
මිලක්ඛා 176
මිස්සං 46
මීහිතපුබ්බො 188
මීහිතපුබ්බං 336
මීළ්හං 94
මුඛපුල්ලං 482
මුග්ගතියො 420
මුචලින්ද 234
මුඤ්ජ 242
මුඤ්ජබබ්බජං 384
මුඤ්ජාවිසිකා 54
මුට්ඨීතා 242
මුතිඞ්ගා 102, 106, 186, 242
මුදයන්ති 422
මුද්දිකා 410
මුළාලිභි 412
මුළාලවට්ටකං 450
මූගා 2, 26
මෙණ්ඩස්ස 296
මෙථුනකෙ 402
මොරා 424
මොරිහි 368
මොළිං 138

ය

යක්ඛභූතභව්‍යානි 144
යක්ඛා 390
යක්ඛො 100
යඤ්ඤෙසු 180
යන්තයුත්තෙ අග්ගළෙ 332
යමසාධනං 380
යාවයොගෙන 80

ය	පිට්ඨඞ්කා
යාවයොගො	168
යූතිකා	422
යූපස්ස	180
ර	
රජස්සිරො	414
රත්‍යාවිවසනෙ	360, 362, 376
රත්‍යා	20
රථකාරකුලෙ	126
රථමණ්ඩලං	392
රථානීකං	240
රථිකා	358, 376
රථියා	148
රථෙසභ	362, 384
රන්ධං	16
රවිහංසා	426
රස්මියො	224
රහදෙ	94
රාජකලි	144
රාජායතනා	106
රුක්ඛාතො	6
රුචිරවිග්ගහා	160
රුච්චති	436
රුණ්ණමුඛො	404
රුම්මී	164
රුරු	242
රුහිරං	216
රුපියපක්ඛරං	192
රොහිච්ච	388
රොහිච්චවණ්ණො	388
රොහිච්චා	422
රොහිතා	422
ල	
ලක්ඛං	246
ලඞ්ඝිකා	242
ලඞ්ඝි	424
ලබුජා	412
ලාබා	236
ලාලප්පමානාය	446
ලාලප්පිතං	376
ලාලයමානානං	74
ලිඞ්ගං	54
ලූතො	18
ලූනසිරා	90
ලෙඩ්ඩුකං	144
ලොකායතිකං	250
ලොකත්තිං	168
ලොණකරා	176

ල	පිට්ඨඞ්කා
ලොමපදුමකං	368
ලොලුපා	422
ලොහකුම්භිං	88
ලොහපිට්ඨා	424
ලොහමස්සු	434
ලොහවිජ්ජාලඞ්ගාරාභා	314
ලොහිතකච්ඡූපධාරිනා	336
ලොහිතකො	108
ලොහිතක්ඛසහස්සානි	154
ලොහිතක්ඛො	150
ලොහිතඞ්ගස්ස	234
ලොහිතසීසස්ස	166
ලොහිතා	426
ව	
වකුලා	420
වග්ගා	424
වග්ගු	398
වග්ගුකථා	8
වඞ්කස්සතා	96
වඞ්කපබ්බතො	390
වච්ඡසි	396
වච්ඡාමි	400
වජ්ජා	406
වජ්ජාසි	10
වටංසකා	356
වණ්ණනිභාය	238
වණ්ණා	82
වණිබ්බකෙ	376
වත්තවත්තං	150
වනගුම්බායො	452
වන චෙත්‍යානි	152
වනථා	28
වනවිකාසෙ	366
වම්මික මුද්ධනි	152
වම්මිතා	324
වයග්ඝාහි	372, 388
වරං	462
වරකො	426
වරණ	420
වරාකා	80
වරාකියා	444
වරාරොහා	456
වරාහා	424
වරුණාදනී	132
වලජා	242
වලිහො	422

ව	පිටඞ්කා
වසවත්තිනං	152
වසාමසෙ	392, 394
වසිතා	170
වසුමා	164
වසෙමු	252
වස්සපූගානි	98
වස්සමානස්ස	368
වස්සවරා	378
වළභියො	230
වංසරාජා	360
වංසො	146
වාගුරාහි	474
වාචපෙය්‍යත	464
වාතජවා	240
වාමරොහිණී	314
වාරණා	418, 426
වාරණාභිරුළ්හ	426
වාරිචරං	94
වාරිචරො	300
වාරිවහො	20
වාරුණිං	376
වාරුණී	374, 478
වාසන්තී	422
වාසයෙමු	252
විකත්තනං	328
විකන්තා	96
විකාසිතා	170
විග්ගහො	226
විඝාසාද	424
විජ්ජං	48
විජ්ජුතබ්භඝනා	236
විතනිත්වාන	338, 340
විත්තං	154
විත්ති	100, 102, 104, 106
විනෙතා	156
විදුග්ගෙ	86
විදහු	248
විද්ධා	56
විධමං	358
විනලීකතං	50
විභීතකා	410
විභෙදිකා	410, 422
වියග්ඝරාජස්ස	254
වියග්ඝො	368
වියාකරොහි	214
විපුලාභානි	240

වි	පිටඞ්කා
විවනං	406
විවනෙ	448
විවසනෙ	200
විසසාතානං	156
විසමවක්ඛුලො	434
විස්සමෙතාරං	406
විස්සාස කම්මානි	98
විහතනන්තරංසො	150
විහරෙමු	188
විහීයසි	370
වීණා	346
වුත්තං	6
වෙජ්ජා	156
වෙණුසු	126
වෙතාලිකෙ	242
වෙදිසා	436 440
වෙධබ්බං	384
වෙධවෙරා	384
වෙමාතා	166
වෙය්‍යග්ඝෙ	378
වෙලාබකා	424
වෙල්ලාලිනො	336
වෙසියානා	6, 264, 266, 292, 358, 360, 362, 376
වෙසී	240
වෙස්සානරං	172
වෙස්සා	176, 178
වෙහාසයා	108
වෙළුරිය ඵලකරොද්දයො	244
වෙළුරියාසු	106, 112
ව්‍යග්ඝීනසා	424
ව්‍යම්හං	102, 104, 106, 112
ව්‍යම්හිතමානසා	212
ව්‍යම්හිතො	278, 282
ව්‍යම්හෙ	222

ස	
සළුපචෙය්‍යං	392
සකුණියො	120
සබිලො	250
සඞ්කුලයා	402
සඞ්කුලියො	472
සඞ්ඝා	186, 248, 346
සඞ්ඝාතා	250
සඞ්ගරං	22
සජනනං	168
සජක්ඛුරථ	32, 38

ස	පිට්ඨඞ්කා
සට්ඨිහායනං	334, 366
සට්ඨුං	158
සතපුප්ඵා	422
සතඵලෙ	386
සතඵලෙකංසෙ	386
සතඵලං	36, 44
සතෙරතා	200
සත්තපණ්ණ	234, 420
සත්තු	304
සත්තුභත්තං	402
සත්තුමුට්ඨිං	164
සදවට්ටං	150
සනතෙව	384
සන්ථතායුතං	168
සන්ථානගතා	94
සන්දනං	388
සනධිබ්බුමෙහ	240
සනනිසිනෙහසු	384
සබලා	420
සබ්බභුමෙමා	26
සබ්බභූතභව්‍යානං	118
සබ්බසංහාරකො	294
සබ්බසිබ්බිනො	118
සමඞ්ගිනී	144
සමජ්ජා	242
සමතුල්‍යානිභූතානි	194
සමුද්දකප්පාසී	422
සමුපාකරොන්තු	118
සමුස්සිතධජං	240
සම්බලං	414
සම්බාධපක්ඛන්තං	330
සම්මතාලං	242
සම්මති	14, 408. 410, 416
සම්මනානං	156
සරකුත්තිං	256
සරණෙසිනී	144
සරදෙසතං	210
සරභා	422
සරීරදහා	176
සලලා	412
සලොකා	140
සලලකියො	420
සවනනීතං	404
සවුපපෙය්‍යං	358
සසකණ්ණිකා	242
සසුරම්හි	364

ස	පිට්ඨඞ්කා
සසොලූකා	452
සස්සුයා	364
සංජලතවෙ	304
සංවෙසනාකාලෙ	444
සංසාදියා	412
සංසාර සුද්ධි	204
සංසුම්භමානා	68
සාකං	392
සාතපුත්තා	208
සාතවෙ	206, 208
සාරබ්බණං	358, 392
සාධාරණදාරො	250
සාමසමසුන්දරෙහි	134
සාමා	86, 452
සායනා	418
සාරිතකෙබා	222
සාලා	106, 162, 410, 412
සාළිනිගෙසාසො	134
සාලි අකට්ඨපාකො	426
සාලූකං	450
සාවං	158, 160
සාසපො	422, 426
සාසුරො	332
සාළිකා	318, 424
සිඛායසමයා	336
සිඛණ්ඩී	240
සිගාලා	424
සිඞ්ගු	422
සිඞ්ඝාටකෙසු	240
සිනෙරුවනවටංසකා	356
සින්දුවාරකා	234, 436, 440
සිරිනිගුණ්ඩී	418
සිරිංසපා	414
සිරීසා	418
සිලාභුනො	166
සිලුච්චයං	236
සිලෙසිනො	222
සිවාය	374 384
සිවිකාය	372
සිථත්තනස්ස	166
සිංඝාටකා	412
සිංසපා	420
සීදන්තරෙ	110
සීමන්තිනියො	126
සීහසංකාසෙ	126, 136, 144
සීහා	424

සු — පිට්ඨඞ්කා

සුක්ඛච්ඡවි 384
සුඛ්කිසං 230
සුවිමහිතා 236
සුවිමහිතං 270
සුණ්හා 240
සුණිසාය 370
සුවණ්ණා 296
සුණ්හා 382, 482
සුත්තවජ්ජං 482
සුත්තං 482
සුද්ධ 176
සුනිවිට්ඨා 110
සුපණ්ණා 156
සුපාණා 216
සුභගමානිනො 384
සුභඞ්ගණං 236
සුභොග 170
සුමතා 422
සුමනං 148
සුම්භති 434, 440, 476
සුරතො 250
සුරියවල්ලි 422
සුලොපි 424
සුවණ්ණකච්ඡා 470
සුවණ්ණකච්ඡෙ 378
සුවණ්ණහාළිද්දිං 450
සුවසාළිය සංසුට්ඨං 168
සුවා 424
සුසඤ්ඤො 378, 382
සුසු 422
සුංසුමාරා 242

සූ

සූචි 426
සූණා 424
සූතමාගධවණ්ණිතෙ 354
සූද 176
සූදෙ 242
සූනග්ගවෙල්ලිතා 66
සූනෙසු 92
සෙබ්බා 168
සෙතගෙරු 420
සෙතපණ්ණි 420
සෙතපාරිසා 418
සෙතවාරි 420
සෙත සොගන්ධිකෙහි 418
සෙනා 426

සෙ — පිට්ඨඞ්කා

සෙලං 154
සෙලො 154
සෙවාලසිංසක 420
සොණා 424
සොණ්ඩානං 376
සොණ්ඩිකතෙ 150
සොත්ථානං 120
සොබ්භසු 148
සොභඤ්ජනා 420
සොභියා 242
සොමරුක්ඛා 412
සොවණ්ණවිකතා 132
ස්වාගතං 414
ස්වාසෙජ්ජකොව 370, 372

හ

හත්ථතලකෙහි 140
හත්ථානීකං 240
හත්ථාරුහා 358, 376
හත්ථිකා 436, 438, 440
හත්ථිවජකපන්ති 120, 124
හත්ථිනාගෙ 358
හත්ථිවරධුරගතෙ 128
හදයත්ථෙනො 314
හයවාහි 110
හරිත සද්දලං 168, 396
හරතායුතො 422
හරිතුත්තමා 150
හරිතකි 410
හරෙණුකා 422
හළිද්ද 422, 426
හසිස්සන්ති 474
හසුලා 378
හංසගගරසාණිනී 340
හංසා 426
හාරහාරිණි 474
හාහිති 372
හිඞ්කාරො 410
හිඞ්ගුරාජා 426
හිණ්ඩිස්සන්ති 60
හිතවාගී 153
හිරිවෙරා 422
හිංගු 420
හුසා 476, 478
හෙමකප්පන වාසසා 470
හෙමකප්පන වාසසෙ 378
හෙමජාල පටිච්ඡන්නා 160